

1160

218
Castrouol
in totam philosophiaz

2169

Al
Jo
fran

Rev
es
son
do
Rep
paso

2313

39

~~109~~ ~~466~~

~~269~~

260

Incipit tractatus sup libros phisico
rū cōpilat9 p fratē petrū de castrouol
ordinis fratū minoruz ac sacra theolo
gie magistrū natōe hispanū de regno
legionēsi et de villa vocata mayorga.

No studio me cogit ca
ritas deseruite carit
sime: vt q̄ circa diffici
lia naturalis scie p̄fer
tiz octo libroz phisicoz
p̄legissē vestigijs do
ctozis subtilis iohānis
scoti inderēdo s̄m̄ mētez p̄bi aristotelis h̄
pōita dulci9 tibi sine labore oblata fuissēt
Deniq; r̄ si alique alioz doctoz hic pōita
sint illa tanq̄ p̄sona doctrine doctozis sub
tillis p̄scribā. Et si nōnulla min9 b̄ndicē
da iuxta veritatē catholicaz quā firmā fi
de p̄fiteoz s̄m̄ intētionēz aristotelis h̄ alle
ro aut aliter fortassis q̄ formāda sūt xpo
no caritas xpi me sufferēdo tollerēt, atq;
indulgeat: r̄ talia put nō dicta p̄firmo: s;̄
solū s̄m̄ intētionē aristotelis ea h̄ pono.

Ab h̄o tñ opusculo i q̄ intēdo iuxta
i vires meas q̄ circa libros phisico
eū viā doctozis subtilis iohānis scoti p̄legi
elucidate hunc ordiez obfuaabo. P̄rio q̄
circa p̄logū mihi occurreret tractabo.
2° ad ipos libros phisicoz seriatim p̄cedā.

Incipit p̄hemū phisicozū

Terca p̄mū q̄ ē inuestigan
dū. P̄rio ē p̄q̄rēduz si phia
naturalis sit scia. Ad cui9
declaratiōez sūt aliq̄ notāda
P̄rio ē notādū. q̄ scia capif
duplex. nā quedā d̄r scia totalis: r̄ quedā
p̄cialis. scia em̄ totalis ē duplex. qz q̄daz
dicit̄ simple totalis: vt ē illa q̄ nō ē pars
alicui9 scie: vt ē totalis logica/ seu metha
phisica. Et q̄daz d̄r totalis: s;̄ nō simple
s;̄ ē simul totalē r̄ p̄cialis: sic ē scia libroz
phisicoz, v̄l de celo/ v̄l cuiuslibz libzi phisi
coz, v̄l cuiuslibz libzi de celo/ huiusmodi
alia d̄r scia simple p̄cialis vt ē hic9 cuius
libz p̄clusiōis/ seu quelibz noticiā simple
cuiuscūq; rei et ista accipit̄ triplex P̄rio

mō cōiter p̄ cuiuscūq; veti noticiā: r̄ sic
noticiā q̄ hēt de cōtingētib9 d̄r scia. alio9
p̄p̄e p̄ cuiuscūq; veti noticiā necessarij: r̄
sic ē scia noticiā q̄ hēt de p̄ncipijs: r̄ de a
lijs necessarijs. 2° mō p̄ cuiuscūq; neces
sarij noticiā hita p̄ demonstratiōē/ siue
sit demonstratio a p̄ozī/ siue a posteriozi
sic q̄n demōstrat̄ eclipsis lune p̄ interpo
sitiōez terre inter solē r̄ lunā v̄l ecōtra. s.
q̄n demōstrat̄ inter p̄ōitio terre inter so
lez r̄ lunā p̄ eclipsis lune. Et isto9 acci
piēdo sciaz ē p̄p̄issima scia. ad quā requi
runt̄ q̄tuor p̄ditiones quas tāgit p̄h9 p̄o
posterioz. P̄ria ē. q̄ sit cogniciō certa.
Secūda ē. q̄ sit obi necessarij. Tertia ē
q̄ hēt euidētiaz ex necessario pus euidē
te. Quarta q̄ sit applicata ad scitū p̄ dis
cursū filogisticū. 2° ē notādū. q̄ cū scia
sit noticiā sciēdū ē q̄ noticiā ē triplex. qz
quedā d̄r intuitia: r̄ alia d̄r abstractia. r̄
alia d̄r media inter intuitiaz r̄ abstracti
uā. vñ noticiā intuitia ē de re p̄sēte in
se vt p̄sēs ē. abstractia vero ē q̄ ē de re
p̄sēte/ v̄l absēte nō in se: s;̄ in spē/ v̄l i re
p̄sētatiō/ siue sit hit9/ siue act9/ siue spēs
noticiā. n. intuitia p̄cernit actualē existē
tiā vt rōnē cognitā in oboyt obm̄ p̄sens ē
abstractia h̄o nō p̄cernit talē existētiā a
ctualē vt rōnē cognitā i oboyt vt sit p̄sēs. s;̄
in suo rēp̄sētatiō. qz pōt̄ eē obi nō existē
tis. vñ tā noticiā intuitia q̄ abstractia cō
notat duos respect9. s. respectū attingen
tie potētie ad obz: r̄ respectū mēsurati ad
mēsurā. In noticiā em̄ intuitia q̄lz respe
ctus ē realis r̄ actualis. de p̄o p̄z: qz noti
cie intuitie p̄m9 respect9 qui ē attingētie
est obi vt termini immediati: vt obm̄ est
existēs in re extrayt existēs ē r̄ sic ē rea
lis. 2° vero qui ē mēsurati ad mēsuram
s. noticie q̄ mēsurat̄ r̄ obz q̄ ē mēsuram
noticie etiā ē realis. qz mēsure ad mensura
tum actualē sēp̄ ē respectus realis cū ex
trema sint realia. In noticiā aut̄ abstra
ctia nō semp̄ isti respect9 sūt reales: sic ē
q̄n obz nō ē vt sic q̄n i h̄yeme intelligo ro
faz. nā tūc iste respect9 attingētie ē p̄ v̄tu
tē collectiaz intellect9. qz ita p̄pat̄ actū ad
obm̄: ac si esset obm̄ res existēs: r̄ tunc
mēsuram nō ē realis: nec respect9 ē realis
8. ij.

ex eo: vt dixi in formalitatib⁹ articulo. vi.
 q^o quādo vnuz extremū nō ē reale: respe-
 ctus ē respect⁹ rōnis. noticia autē media ī-
 ter intuitiaz⁹ abstractiaz⁹ vt dicit landul-
 fus. li. p^o. in. q. p. plogi. ē qn̄ res ē pre-
 sens: r intellect⁹ ferē supza eaz nō sub rō-
 ne qua existit. s3 sub ei⁹ rōne q̄dditativa
 sic rosa presentia⁹ existēte possuz infer-
 ri sup ei⁹ rōnez q̄dditatz nō intelligēdo
 existētiā ei⁹. Et ista media noticia inter
 intuitiaz⁹ abstractiaz⁹ nulla illaz ē. s3 po-
 test fieri intuitia/ vel abstractua: sic repti-
 dum pōt fieri frigidū vel calidū. 3° ē no-
 tandū. q^o sic pcess⁹ sciētific⁹ ad hñdaz sci-
 entia⁹ p̄paz ē duplex. s. filogistic⁹ r natu-
 ralis qui ē quasi cōsimilis pcessui filogi-
 stico: ista scia p̄paz ē duplex. vna dī sciētifi-
 ca scientifice acquisita r ista ē que hēt p
 demonstratiōē r vey filogisticū: sic ē no-
 ticia q̄ habet de ista p̄clusiōe. om̄is hō ē
 risibilis q̄ habet p istā demonstratiōez.
 om̄e aial rōnabile ē risibile: om̄is hō est
 aial rōnale. q̄ om̄is hō ē risibilis. alia ē
 noticia sciētifica: s3 nō sciētifice acquisita
 et ista ē q̄ habet ex p̄cessu naturali. s. qn̄
 p̄cedit ab effectu ad noticiā sue cause vel
 ecōtra. s. qn̄ a cāis p̄cedit ad noticiā effe-
 ctus. Istis p̄suppōit⁹ pono duas p̄clusio-
 nes. P̄ria p^o ē ista. q^o de entib⁹ natura-
 lib⁹ hētur scia. p^o mō put scia dī noticia
 cuiuscūq⁹ veri. Patet ista p^o tā de noti-
 cia intuitiua: q̄ abstractia: q̄ noticia me-
 dia inter intuitiaz⁹ r abstractiam. P̄ria
 p^o p3 de noticia intuitia. qz noticia intui-
 tiua ē de obo presētivt p̄sens ē. s3 de entī-
 bus naturalib⁹ q̄ sūt terra: aq̄: aer: ignis
 rē. entia naturalia q̄ sūt p̄pōita ex mate-
 ria r forma hēt scia intuitie. s. q^o ignis ē
 calid⁹: r aqua frigida r huiusmodi: vt p3
 per expiētiā q̄ rē. Etia p3 p^o de noticia
 abstractia. qz noticia abstractia ē que hē-
 tur p representatiuū. sed intellect⁹ noster
 hīta noticia intuitia: s entib⁹ naturalib⁹
 pōt hēre noticiā p similitudinē representā-
 tem rem illā naturalē: vt p3 p expiētiā
 q̄ rē. Etia p3 ista p^o de noticia media in-
 ter intuitiaz⁹ r abstractiaz⁹. qz illa ē q̄ hē-
 tur de re p̄sente vt absente r nō sub rōne
 qua existit: s3 sub rōne ei⁹ q̄dditatz: s3 ta-

lis pōt hēri de reb⁹ naturalib⁹. qz Intelle-
 ctus pōt hēre noticiā de entib⁹ naturali-
 bus nō intelligēdo eoz existētiā actualē
 necnō existētiā: s3 solū ei⁹ rōnē q̄dditati-
 uaz. Instat p̄tra p̄batiōē p̄mā istī⁹ cō-
 clusiōis q̄ ē de noticia intuitia. q̄ dicit q^o no-
 ticia intuitia ē obi presētis: vt presēs ē ī
 actuali existētia. Et h^o sic. nā de⁹ ab eter-
 no hūit noticiā intuitiaz de creaturis: s3
 illā nō hūit de reb⁹ presētib⁹ vt presētes
 erāt q̄ rē. Mior nota ē. qz ab eterno cre-
 ature nō erāt. Maior etiā ē manifesta.
 qz de⁹ ab eterno hūit noticiā p̄fectissimā
 de reb⁹ r talis ē noticia intuitia. Cōtra
 secūdā p̄batiōē q̄ ē de noticia abstractia
 arguit. Et h^o sic. nā noticia q̄ ē p rep̄sē-
 tatiuū p̄suppōit intuitiaz. s3 nos possum⁹
 hēre noticiā abstractiaz de deo nō hñdo ī-
 tuitiaz de eo q̄ rē. Etia p̄tra p̄mā p̄ba-
 tiōē arguit. Et h^o sic. nā multe sūt no-
 ticie intuitie q̄ nō requirūt talē existētiā
 actualē obi. q̄ nō om̄is noticia intuitia re-
 quirīt rē. p̄na nota ē. s3 añs p̄bat aliq̄b⁹
 expiētijs. P̄ria ē vt dicit cōmētator. li^o
 de sōno r vigilia. q^o in his q̄ sūt p̄ artez
 magicā vidēt q̄ nō sūt r tñ ex cognitiōe
 intuitia. Secūda ē de infirmis q̄ vidēt ī-
 tuitie multas appitiōes: r tñ nihil ē ibi
 tale. Tertia ē. nā si q̄s ē in camera clau-
 sa r respiciat solē p foramē artū r postea
 reflectit visū ad locū obscurū videbit intui-
 tiue corp⁹ lucidū: r tñ nō ē ibi corp⁹ luci-
 dū ante oculos ei⁹. Quarta ē. naz si q̄s
 videat multa luminaria: si postea vertit
 oculos vident ibi ante oculos suos volate
 colores lucidi: r tñ nō sūt ibi. Quinta est
 nā vna sculptā vni vidēt intuitiue plana
 et alteri nō videt plana. 8° ad ista. Ad
 p̄mū p̄cedo maiorē. r ad minorē dico. vt
 dicit petr⁹ de aq̄la. li. p^o. in plogo. q^o no-
 ticia intuitia ē duplex. vna ē alicui⁹ p̄sē-
 ctate existētis in se. alia ē q̄ est in aliq̄ e-
 minēter p̄tinēte illud qd̄ cognoscit. licz q̄
 de⁹ non hēat noticiā intuitiaz. P̄rio mō
 hūit. tñ 2° mō r ista fuit p̄fectior q̄ si alit-
 esset/ q^o p3. naz homo in patria videt res
 in verbo: r videt res in existētia tñ p̄fe-
 ctior est visio illa qua videt res in verbo
 quam illa qua videt res impropria expi-

1.3^o

stentia. Ad 2^m dico. qd si maior suā vlt
est falsa, vt pz. nā angeli hūerūt spēs cō
creatas ex quib⁹ poterāt cognoscere res
que nō existebāt de quib⁹ nullā hūerunt
noticiā intuitiā. nos vero p spēs bitas
a creaturis possum⁹ hēre noticiā de deo
Et nō ē incōueniēs qd finitū represētet i
finituz. Ad 3^m nego aūs argumēti. Et
ad pbatōes dico ad omīs expiētias s^m qd
dicit petrus de aquila in plogo. qd hic lo
quimur de noticiā intuitiā vera: r nō de
noticiā intuitiā falsa: sic sūt omīs ille noti
cie q assignate sūt in istis expiētis Et si
querat vñ causat falsitas taliū noticiay
intuitiay. dico qd ex h^o: qz ad verā visiōez
cōcurrūt qnqz. Primuz ē obm cāns: qz
s^m augustinū ex visibili r vidēte gignit vi
sio. 2° lumē atuans. qz s^m p^m in 2° de
aia. omia que vidēt in lumine vidēt. 3°
spēs exprimens: qz sens⁹ ē susceptiū⁹ spe
ciey siue materia. 4° mediū differēs qz
s^m p^m in 2° de anima. sensibile supra se
suz pōitū nō facit sensū. i. sensationē. 5°
organū recipiēs. qz excellēs sensibile cor
rumpit sensum. Et sic dico qd ppter defe
ctum aliquay predictay cāy fit variatio i
visu. nō tñ qd intuitie videat qd nō existit
Vnde cuz dicit de ludificatiōib⁹ dico. qd vi
dent vere res: nō tamē quales illi putāt
se videre. de infirmis r freneticis dico qd
xtutes sensitiue interiores emittūt spēs
i organis sēsū exterior: sic etiā apparēt i
in somnis. qñ vero multa luminaria vi
dent vel etiā sol p foramē artū. Ad hoc
dicūt aliqui qd aliqd obm imprimit spēm
in oculo r in ipō organo dereliquit. Cuz
sūt vis⁹ auertit spēs ille sūt obm secūde
visionis que tñ erāt effect⁹ primi obi in
organo vis⁹. de sculptura qd appet plana
et nō plana: hoc ē ex defectu mediij diffe
rentis, vel ex pte potētie differētis. Se
cūda 2° ē ista. qd de entib⁹ naturalib⁹ po
test esse scia ppe r ppsie dicta r sciētificā
nō sciētificē acq̄sita p pcessū naturalē.
de scia ppe r ppsie dicta pz qz de eis pos
sunt formari pmissa r cōclusiones. De
noticiā tñ sciētificā p pcessum naturalē
dicit in 3° ca^o vbi tractabit de mō nostro
cognoscēdi. Instat ptea istā cōclusionēz

Et pmo sic. vñ s^m p^m pzo postetorū
scia ē de necessarijs: r vlt⁹. entia natu
ralia sūt ptingētia cuz sint corruptibilia
et singularia q̄ rē. 2° sic. scia ē simplex
noticia. s3 scia naturalis. s. p^m natura
lis nō ē noticia simplex: nec ē vna noticia
s3 ē aggregatio multay noticiay. q̄ videt
qd nō sit scia. Ad primū dico. qd scia ppe
sūpta ē de necessarijs q̄ hnt esse necessa
rio r impossibile aliter se hēre: r de cōtin
gentib⁹ nō s^m rōnes p^m r p^m p^m p^m.
sed s^m rōnes p^m p^m cōueniētes eis vni
uoce. qz s^m rōnes p^m r p^m p^m res
sunt ptingētes r nō s^m rōnes q̄ dditatias
et p^m p^m. Et sic ē de eis scia p pcessuz
et modū pcedēt necessariū qualis ē pces
sus qui fit p demonstratiōē. naz de cōtin
gentib⁹ possūt formari p^m p^m p^m p^m
et necessitas q̄ s^m p^m: impossibile ē qd
aliter significēt: q̄ significāt. Et sic quīs
res naturales sint singulares. mod⁹ tñ
pcedēdi p quē habet scia ē necessari⁹ r p
p^m p^m p^m p^m. vñ si pcludit qd petrus ē
resibilis pcess⁹ deueniēdi in illaz cōclusio
nem ē necessari⁹. s. qd omē aial rōnale ē
resibile: omīs hō ē aial rōnale. qd omnis
hō ē resibilis. Et cū petr⁹ sit hō. qd petr⁹
est resibilis. Et si dicat qd ista respōsio
non satisfacit ex eo: qz de entib⁹ naturali
bus nō possūt formari demonstratiōes.
qz sūt ptingētia. Dico qd vey ē sub rōnib⁹
pprijs r vt sic saltē de eis ē scia pzo mō
s. vt ē noticia certa alicui⁹ veri. Et si i
stetur ptea noticia certa alicui⁹ veri est
hicus intellectualis. vj. ethicoy. s3 nullū
ens naturale pōt mouere intellectū ex eo
qz inter obm r potētiā debet esse pportio
s3 inter ens naturale: cū sit materiale: r
potētiā. s. intellectū cū sit spūale nō pōt
esse pportio. qd de eis sic tertio mō nō pōt
esse scia nec pzo mō. R^o r nego qd ens na
turale nō possit mouere intellectū. Et cū
arguit de pportioē dico. qd quīs inter ens
naturale r intellectū nō sit pportio existē
tie r magnitudinis ē tñ pportio immuta
tiōis r attigētie. qz intellect⁹ attigit ens
naturale: r ens naturale pōt immutare
intellectum r intellect⁹ immutari ab eo.
Et si dicatur qd entia naturalia sunt oba
a. liij.

2. 9°

sensuū. q̄ nō intellectū cū quelz potētia hē
 at suū obm. dico q̄ quīs entia naturalia
 sint oba sēsū sūt tñ ptēta sub obo intelle
 ctū q̄ ē ens inq̄tū ens. Et ad illō qd̄ dī q̄
 quelz potētia hēt suū obz ita q̄ nō pōt hē
 re actū circa obm alteri⁹ potentie. dico q̄
 intelligit̄ de potentijs pticularibus q̄ sūt
 sens⁹ extētozes quay vna nō ē supioz ad
 aliā: r̄ nō de intellectu respectu aliaꝝ po
 tentiaꝝ cognitiuaꝝ: qz intellect⁹ ē potētia
 supioz ad om̄s potentias cognitiuaꝝ r̄ sic
 potest hēre actū circa oba aliaꝝ potētiaꝝ
 Et si arguat̄ p̄ regulaz a cōiugatis. q̄ si
 ens naturale cū sit sensibile: sit intelligi
 bile. q̄ intellect⁹ erit sens⁹: qz si concretū
 dicit̄ de cōcreto: r̄ abstractū dicit̄ de ab
 stracto dico vt dixi in logica in diuisione
 de cōcretis r̄ abstractis. q̄ illa regula nō
 tenet nisi in p̄dicatiōe supiozis de inferio
 ri in recta linea: r̄ q̄ nō sit vltimate abstra
 ctum q̄ tñ nō ē sic hic r̄ sic nō sequit̄. qz si
 sensibile sit intelligibile: q̄ sens⁹ sit intel
 lect⁹. Ad 2^m argumētū in q̄ dicit̄. q̄ scia
 est noticia simplex r̄c. dico q̄ esse vnum
 pōt esse duplx. vno^o simplx. alio mō vnū
 aggregatione sic aceruus lapidū dī esse
 vnū: r̄ popul⁹ dī esse vnū accipiēdo vnū
 p̄ mō. s. p̄ vno simplx. siue sit simplex
 siue cōpositū de pte. dico q̄ tota scia natu
 ralis nō ē vna: cū sit aggregatio multaz
 nociuaꝝ: multaz p̄clusionū. s̄ accipiēdo
 vnū p̄ vno aggregato ex multis tota scia
 naturalis ē vna. Et si querat̄ a quo hēt
 istā vnitatē. dico q̄ ab vnitare sibi ad q̄
 reducunt̄ omnia sba oīnz p̄clusionū cōtē
 tay in p̄bia naturali. Et hec de isto capi
 tulo sufficiant.

Caput. 2.

Cum quelz scia hēat esse r̄ vni
 tate abesse r̄ vnitare sibi. Inqui
 rēdū ē de sbo scie natural. Pro
 quo sūt aliq̄ notāda. Et p̄mo ē notādū
 q̄ s̄bm capit̄ multiplex. Primo p̄ sbo pro
 positiois. 2° p̄ sbo in herētie. 3° mō p̄
 sbo. seu obo immutatiois. Et istis tribus
 modis nō sumit̄ s̄bm. 4° mō sumit̄ s̄bz
 p̄ sbo attributionis: sic dicit̄ q̄ ens inq̄
 tū ens ē s̄bm i methaphisica: r̄ linea in
 geometria. ex eo qz om̄ia que tractant̄ in
 illis scijs attribuūt̄ illis s̄bis. 2° ē notan

dū. q̄ s̄bm attributionis alicui⁹ scie debet
 eē p̄missimū i illa scia: r̄ nō debet trāscē
 dere metas illi⁹ scie r̄ om̄ia p̄siderata in
 illa scia debēt reduci ad illud. 3° ē notan
 dū. q̄ idē ē s̄bm attributionis in p̄ncipio
 scie r̄ in tota scia: vt p̄bat p̄s⁹ in quarto
 metha. de ente q̄ ē s̄bm i mathematica.
 Etiaꝝ q̄ om̄is scia p̄suppōit suū s̄bm p̄m
 vt dī 2° posterior. q̄ de sbo suppōit̄ si ē.
 Etiaꝝ q̄ s̄bm attributionis scie oportz q̄ hē
 at passiones: r̄ vnā illaz hēat immēdia
 tā que sit p̄mū p̄dicatū p̄ quā passioez.
 alie demōstrent̄ de illo sbo: sic p̄z de ente
 q̄ hēt passiones. quay p̄ma de eo p̄dicabi
 lis ē vnitatis p̄ quā demōstret̄ alie. In
 p̄suppōitis pono duas p̄clusiones. Prima
 3° ē ista. q̄ qd̄z s̄bm attributionis scie p̄ti
 net in se p̄^o vtuale oēs veritates illi⁹ scie
 Probat̄ ista 3° sic. nā s̄bm p̄mū scie p̄ti
 net in se p̄mū p̄dicatū r̄ sic p̄tinet̄ p̄mū p̄nci
 um. s̄ p̄mū p̄ncipiū in scia p̄tinet in se v
 tuale oēs veritates toti⁹ hē^o seu scie: vt
 dicit̄ scot⁹. li. p̄^o. in p̄logo. vt p̄z p̄ b^o. qz
 in essētiāle ordinatis ē stare ad aliq̄d p̄
 muz: vt dī 2° metha. Et inter veritates
 vni⁹ hē^o seu scie ē ordo essētiālis. Et p̄
 mū in scia ē s̄bm: vt p̄z sic. qz p̄clusiones
 reducūt̄ in p̄ncipia p̄^o posterior. r̄ p̄nci
 pia mediata reducūt̄ ad p̄ncipiū immēdia
 tū q̄ p̄stat̄ extēminis. s. ex p̄^o sbo r̄ p̄
 mo p̄dicato. s̄ om̄e p̄dicatū p̄tinet̄ vtuale
 in sbo: vt dī p̄rio p̄iermentias. q̄ i p̄rio
 sbo includunt̄ vtuale oēs veritates illi⁹
 scie. qz aliter sba pticularia nō reducerē
 tur ad illud. Et si querat̄ qd̄ est p̄tinere
 vtuale. dico q̄ ē aliq̄d sua virtute posse
 ponere aliō inesse siue inesse nature r̄ sic
 efficiēs includit̄ vtuale effectū. siue inel
 se cognito. sic qñ aliq̄d virtute alteri⁹ co
 gnoscit̄. Et istis duob⁹ modis s̄bm scie i
 cludit̄ vtuale oēs veritates scie cui⁹ ē s̄bz
 Primo em̄ p̄tinere vtuale ē adequate
 et in depēdētē p̄tinere. vel ab alio illius
 ordinis incōtinēdo nō depēdere. qz patet
 per b^o: qz sic p̄mū se hēt in aliq̄ ordine
 ita p̄mū vtuale se hēt i suo ordie. s̄ illud
 dicit̄ p̄mū i q̄cūqz ordie q̄ nō depēdet ab
 aliq̄ illi⁹ ordie: r̄ oia alia illi⁹ ordie depē
 det ab ip̄o. q̄ illō ē p̄mū vtuale p̄tinens qd̄

1.9.

p

incontinēdo nō dependet ab aliquo illius ordinis: sed omnia dependēt ab ipso. In statuto cōtra istā conclusionē qz nō videt qz s̄bm scie ptineat oēs veritates illi⁹ scie. Et p̄mo sic. nā qz nō ptinet noticiā mi⁹ pfectā: nec noticiā magis pfectā. sed s̄bm alicui⁹ scie nō ptinet noticiā min⁹ pfectā passionis q̄ ē qd nominis. qz illa presupponit. q̄ nec alias q̄ sūt pfectiores. 2° sic si s̄bm ptinet rē. q̄ cognito s̄bo cognoscūt oīs hitudines relatiue r̄ termini earū. s̄z h^o est falsū q̄ rē. & ad ista. Ad p̄mū dico. qz qd nōis passionis accipit dupl̄e vno mō vt dicit precise nomē r̄ sic ē ex voluntate imponētis r̄ sic nē oportet in aliq̄ ptineri. alio^o accipit qd nominis vt ad rē ptinet. qz ē obm significaciōis nominis. et isto^o potest s̄bm noticiā ei⁹ ptinere / r̄ etiā cā re. Ad 2^m dico. qz cognito s̄bo disti^ote possūt cognosci oīs hitudines ei⁹ et termini. s̄z tñ p̄ statu isto disti^ote nō pōt cognosci: vt dicit scot⁹. li^o. p^o. q. p. Et si instet vltra cōtra p̄clusionē sic. nō min⁹ pfecte ptinet cā equiuoca noticiāz sui effectus quā s̄bm veritatē hitus: s̄z cā equiuoca nō ptinet noticiā sui effect⁹ q̄ rē. Maior p̄z de se. minor vero pbat. nā si sol cōtineret noticiā sui effect⁹: tūc cognoscens solē cognosceret oīs effect⁹ ei⁹ / qz ē falsū & qz si quis pfecte cognosceret solē: vt dicit scot⁹. li^o. 2°. d. xliij. cognosceret oīs effectus ei⁹. Dicit em̄ quare de imp̄ssionibus tēpestatib⁹ nō iudicat astronomi: ex quō hnt cās determinatas. dicit qz ē cā: qz nesciūt vtutes celoy r̄ stellay p̄currētuz ad talē effectū quas si cognoscerēt possēt de eis iudicare. Secūda 2° ē ista. qz s̄bm totius phie naturalis ē ens naturale: s̄m qz dicit scot⁹ in p^o metha. q. p. p̄prehēdēdo sub ente naturali: tā simplicia q̄ p̄posita. Ista 2° pbat p̄mo a sufficiētī diuisione qz ens inquātū ens: nō ē s̄bm hui⁹ scie: p̄ eo qz trāscēdit metas hui⁹ sciētīe r̄ ē s̄bm mediate nec s̄ba finita inq̄tū naturalis qz probat sic. qz s̄bm alicuius sciētīe debz hēre cōmunitatē vniocationis ad omnia s̄ba particularia: qz dicit vel debet dicere vniūceptū vniocū ad omnia p̄siderata in illa sciētīa. qz de equiuocis: nō est scia s̄m p̄bm quarto metha. sed s̄ba finita in

2.9.

quantū naturalis nō ē tale cōe ad accidētia que tñ sunt de p̄sideratione phie naturalis q̄ rē. Et si dicat qz istud hēt instātiā de deo qui ē s̄bm in theologia. Ad hoc dicit iohannes scotus libro p̄mo in p̄logo. q. de s̄bo theologie. qz illud intelligitur de s̄bo sciētīe naturalē innēte: qz non est sic de theologia. nec siml̄e corp⁹ mobile ē s̄bm huius sciētīe p̄pter eandē rōnem: qz multa sūt de consideratione phie naturalis que non sūt cozpoza nec habēt attributionē vniocā ad corpus: vt patz de intelligētīis de quibus p̄siderat phus tam in viij^o phisicoy q̄ in libris de celo. nec ens mobile ē s̄bm huius sciētīe. qz p̄batur p̄b^o: qz s̄bm sciētīe nō subalternate alteri sciētīe dicit vniūceptū essētīalem. sed ens mobile dicit conceptū accidētalem / vt p̄z. qz mobilitas ē passio: r̄ omnis passio ē qd accidētale. relinquit q̄ a sufficiētī diuisione qz ens naturale ē s̄bm huius sciētīe. 2° pbat ista 2° sic. nāz illud est s̄bm adequatū alicuius sciētīe qz ē cōissimū in illa sciētīa: r̄ non trāscēdit metas illius sciētīe r̄ omnia p̄siderata in illa sciētīa reducunt ad illud: s̄z ens naturale ē huiusmodi q̄ rē. Maior ē nota: vt patet in 2° notabili. minor vero p̄batur. qz omnia que tractant in phia naturali / siue sint cōposita siue simplicia cōtinētur sub ente naturali: r̄ reducunt ad illud. r̄ ens naturale nō vltra se extēdit qz ad ea que tractātur in phia naturali. Instat cōtra istam p̄clusionem. Et p̄mo sic. si ens naturale ē s̄bm in phia naturali: tūc sequeret qz sciētīa naturalis subalternata esset mediate cuz ens naturale sit sub ente qz est subiectum mediate 2° sic. nā natura s̄m p̄bm in 2° phisicoy est p̄ncipiū motus r̄ quietis r̄ omnium operationū naturalū. qz natura debz eē s̄bm in phia naturali / r̄ nō ens naturale. Patet ista p̄sequentia p̄ p̄bm p̄mo phisicoy vbi dicit. qz subiectant omnia nobis d̄ natura. 3° sic. nā substantia finita inq̄tū naturalis est s̄bm huius sciētīe. qz nō est ens naturale cōsequentia nota est. qz nulla sciētīa habet duo s̄ba adequata s̄z antecedens probatur. qz ab ea emanant oēs passiones nāles: r̄ ad s̄baz finitā hnt

a. liij.

attributionē oīa accidentia q̄ tractant in
 p̄hia naturali. 4° sic. nullū ens natura
 le ē s̄bm adequatū i p̄hia naturali. q̄ nec
 ens naturale. p̄na p̄ de se. qz si nullum
 ens: nec ens. añs p̄bat. qz nec illud ens:
 nec illud: r̄ sic de alijs. qz nō ē magis rō
 de vno q̄ de alio. 8° ad ista. Ad p̄mū de
 subalternatione dico negādo p̄naz Et cū
 d̄r. q̄ ens naturale ē sub ente. dico q̄ ad
 h^o q̄ scia subalternet alteri scie nō suffi
 cit hēre s̄bm sub s̄bo. s̄z alia plura req̄rū
 tur. inter q̄ istud. s̄ s̄bm scie subalternete
 addat aliquā differētiā accidētālē supra
 s̄bm scie subalternātis: sic se hēt magica
 ad arismetica: r̄ istud non est in xposito.
 Pro quo ē notādū. q̄ sex sunt p̄prietates
 scie subalternete: vt ponit iohānes scoti i
 reportatione partiēsi. Prima ē q̄ scia
 subalternās sit p̄oz ozigie subalternata:
 sic arismetica ē p̄oz musica. Secūda est
 q̄ s̄bm scie subalternete sit sub s̄bo sciētie
 subalternātī sic ē numer⁹ sonoy s̄b nume
 ro. Tertia ē q̄ s̄bm scie subalternete nō
 dicat p̄ se vnū p̄ceptū: sic ē numer⁹ sono
 eny. qz dicit numerū r̄ dicit sonū. Quar
 ta p̄prietas ē q̄ scia subalternata ex q̄ ē
 de ente nō p̄ se vno ē plurib⁹ sciētijs subal
 ternata. q̄ p̄z qz cui⁹ p̄ponētia p̄tinēt ad
 plures scias scie toti⁹ cōpositi subordinat
 illis plurib⁹ sciētijs. s̄z p̄tes s̄bi scie subal
 ternate p̄tinēt ad plures scias. 8° r̄c. p̄z
 de musica cui⁹ s̄bm ē numer⁹ sonoy i cui⁹
 vna ps p̄tinēt ad arismetica. s̄. numerus
 et alia. s̄. son⁹ p̄tinēt ad sciaz naturalem.
 Etia p̄z de p̄spectiua: cui⁹ s̄bm ē linea vi
 sualis: cui⁹ vna ps. s̄. linea p̄tinēt ad geu
 metria: r̄ alia. s̄. q̄ sit visualis r̄ p̄ eā ob
 lectuz magis app̄ciet potētie p̄tinēt ad
 sciaz naturalē. nā q̄ linea recta sit breuis
 fima p̄bat i geometria: r̄ q̄ p̄ eā obm ma
 ḡ app̄oximet potētie p̄bat i scia nafali
 p̄ illud p̄ncipiū agēs naturale magis ap
 p̄ximatū p̄fectū agit q̄ ē p̄ncipiū in scia
 naturali. Quinta p̄prietas ē. q̄ scia subal
 ternata accipiet p̄ncipia a scia subalter
 nate: vt p̄spectiua a geometria cui subal
 ternat. Sexta p̄prietas ē. q̄ de eodē sub
 lecto scia subalternās dicit p̄pter qd scia
 aut subalternata dicit qz. Notandū est
 q̄ nulla istay p̄prietatū p̄ se sumptay suf

ficit ad h^o vt scia aliqua aliā subalternet
 Et sic q̄uis ens naturale sit sub ente q̄
 ē s̄bm mediate: nō tñ scia naturalis sub
 alternat mediate p̄pter defectū aliquay
 istay p̄ditionuz: r̄ inter alias saltē defici
 unt iste due. s̄. qz ens naturale q̄ est s̄bm
 hui⁹ scie nō ē ens cōpositū de p̄ccidens.
 Etia qz scia naturalē nō accipit p̄ncipia
 a metaphisica. Ad 2^m q̄ d̄r de natura
 q̄ ē p̄ncipiuz r̄c. Dico q̄ q̄uis nature sit
 p̄ncipiū mot⁹ r̄ quietis r̄ oīuz opationuz
 nō tñ p̄pter h^o ē s̄bm adequatū scie natu
 ralē. sic p̄z: nā diffinitio seu ps formalis
 diffinitionis ē p̄ncipiū oīuz passionū. tñ
 nō ē s̄bm illay s̄z diffinitū ē s̄bm: sic p̄z de
 r̄sibilitate cui⁹ nō ē s̄bm cōnale s̄z homo
 Et ad illud qd d̄r s̄m p̄hm. q̄ oīa subiectū
 tur nob̄ de natura. Dico q̄ nō ē p̄tariū
 dicit istis. qz aristotelis ibi intellexit.
 qz oīa p̄tinētia ad naturay subiectū nob̄
 p̄his naturalib⁹: cū quo stat q̄ ens natu
 rale sit s̄bm in p̄hia naturali. Ad 3^m ne
 go añs: r̄ ad p̄bationez. dico q̄ non ema
 nat a substantia finita inq̄tū naturalis
 oēs p̄prietates q̄ cōtinent in p̄hia natura
 li. s̄z ab ente naturali. et ad illud qd dicit
 q̄ oīa accidentia h̄nt attributionē ad sub
 stantia finita inq̄tū naturalis vey ē sub
 iectiue r̄ aliquō effectiue: s̄z h^o non sufficit
 adesse s̄bi ebequati scie. s̄z req̄rit q̄ s̄bm
 hēat cōmunitatē vniocationis: vt dicit
 scot⁹ li. p^o i p̄logo i. q. de subiecto theolo
 gie ad oīa q̄ tractat in illa scia: quā p̄mu
 nitatē vniocationis nō hēt substantia fi
 nita ad accñā. Et si dicat q̄ istud deficit
 mente q̄ ē s̄bm adequatū mediate. qz nō
 ē cōmune vniocū oībus de quib⁹ tractat
 in metba. sic sūt vltime differētie r̄ pas
 siones ei⁹ r̄ ḡnalter oīa vltimata abstra
 cta de qb⁹ ens nō d̄r inq̄d: nec i eis inclu
 dit q̄dditatie. qz nō sunt entia in recto: r̄
 q̄dditatie: s̄z idemp̄rice r̄ i obliquo. Ad
 hoc dicit scot⁹ li. p̄mo dis. tertia. q̄ ens ē
 ē p̄mune vniocū omnib⁹ sup̄radictis: nō
 ex eo. q̄ i eis includatur q̄dditatie: sed
 p̄pter hoc. qz illa includunt essentiali
 ter in illis i quibus includit q̄dditatie:
 de quibus inq̄d r̄ essentialiter predicat
 q̄ nō ē sic de accidentib⁹ p̄sideratis i scia
 naturali respectu s̄be finite inq̄tū nafal

Ad quartū in quo dicitur quod nullū ens nāle
 rē. Dico quod nō valet p̄na ppter mutatiōez
 suppositionis. qz in ista nullū ens nāle ē
 s̄m: li ens nāle supponit psonate p sin
 gularib⁹ seu in diuiduis vt dixi in logica
 S; cū dico. quod ens naturale ē s̄m: li ens
 naturale supponit simp̄ter p quodā p̄mū
 sib⁹ entib⁹ naturalib⁹: vt ibidē in logica
 dixi exēplificādo de hōie. Et sic relinq̄t
 quod ens naturale ē s̄m adequatū scie nāl.
 Et si em̄ querat ex quo ens naturale est
 s̄m adequatū toti⁹ scie nāalis: quō em̄
 ptes scie naturalis distinguunt⁹ a quo su
 mūt distinctionē. Ad hō dico. quod ad disti
 ctiōez sciaz p̄ticulariū nō sēp requiritur
 distinctio s̄bōy: s; p̄dicatorum. qz de eo
 dē s̄bō ppter diuersitatē passionū q̄ p̄di
 cant de eo erunt diuerse scie: r̄ sic qz ens
 naturale habz suas passiones: r̄ inter a
 lias hēt p̄mā passionē q̄ ē mobilitas: vel
 saltē si illa nō ē ponit loco p̄me passiois
 Et sic s̄m quod ens naturale determinat p
 suas passiones sic ē s̄m in omnib⁹ octo p
 tib⁹ p̄sie naturalis. Rā p̄mo cōsiderat
 ens naturale vt ē mobile solū: siue accipi
 atur actiue: siue passiue: r̄ tūc respondet
 sibi p̄ma ps p̄sie naturalē q̄ d̄r libzi p̄bi
 sicoy. 2° mō cōsiderat ens naturale vt ē
 mobile ad locū: r̄ tūc correspondet sibi se
 cūda ps p̄sie q̄ d̄r libzi de celo r̄ mundo.
 3° cōsiderat vt ē mobile ad formā: r̄ tūc
 correspondet tertiē ps p̄sie q̄ d̄r de ḡnati
 one r̄ corruptione. 4° cōsiderat vt ē ens
 nāle mixtū imp̄fectū: vt ros: pluuia grā
 dor̄ butusmodi: r̄ tūc correspondet sibi qz
 ta ps p̄sie naturalē q̄ d̄r methēoy. 5° cōsi
 derat vt est ens naturale mixtū p̄fectum
 s; inanimatū: r̄ tūc correspondet sibi cō
 ta ps p̄sie naturalē q̄ d̄r mineraliuz. 6°
 cōsiderat ens naturale vt ē aiātū: r̄ tūc
 correspondet sibi sexta ps p̄sie naturalis
 q̄ d̄r de aia. 7° cōsiderat ens naturale: vt
 ē aiātū h̄ns solū opationes aie vegetatiē
 q̄ sūt augmētatio: nutritio: r̄ tūc corres
 pondet sibi septima ps p̄sie q̄ d̄r de vege
 tabilib⁹ r̄ plātis. 8° cōsiderat ens nāle
 vt ē aiātū h̄ns solū opatiōes aie sēsitie
 vt sūuidere: audire: dormire: vigilare r̄
 butusmodi: r̄ tūc correspondet sibi octaua
 ps p̄sie q̄ ē alioy libzoy p̄uoy nālū. Et

sic s̄m diuisas passiones r̄ p̄tietates ip̄s
 entis naturalis distinguūt ptes p̄sie na
 turalis. Et hec de s̄bō sufficiant.

3. Caput.

Ad qz dictū ē i p̄ca qz scia sciētī
 fica nō sciētifice acq̄sita ē illa que
 hētur ex p̄cessu naturali: q̄ ē illa q̄ hēt p
 cedendo ab effectu ad suas cās vt ecōtra
 In isto tertio ca^o inquirēdū ē si idez mo
 dus cognoscēdi ē noster p̄ statu isto cum
 mō cognoscēdi nature. Circa q̄ sūt aliq̄
 notāda. Et p̄mo ē notādū. quod natura ac
 cipit q̄dup̄t. Primo mō p̄ p̄ncipio v̄te
 actio: sic ē de⁹ r̄ intelligētie. nā intelligē
 tie dicunt nature s̄m p̄hm. v. metha. 2°
 mō accipit natura p̄ p̄ncipio p̄stitutio
 sic est materia r̄ forma s̄balis s̄m p̄hm 2°
 p̄bi. vbi dicit quod natura ē p̄ncipiū motus
 et quietis r̄c. 3° mō accipit natura p̄ na
 turali inclinatiōe: sic sumit quarto p̄bi.
 cū d̄r naturā abhorere vacuū. Et istis
 trib⁹ modis accipiēdo naturaz nō intēdo
 loq̄ h̄. 4° mō accipit nā p̄ agenti nāali
 Et sic accipit p̄h⁹ in p̄hemio p̄bi. cū d̄r
 nō eadē sūt nociosa nob⁹ r̄ nature. t. agētī
 naturali. 2° ē notādū. quod aliqd̄ d̄r eē no
 ci⁹ seu magis notū nature q̄dup̄liciter.
 Primo quia illud ē maioris entitatis et
 perfectionis in natura: sic loquit p̄h⁹ 2°
 metha. vbi d̄r. quod intellect⁹ noster se hēt
 ad māifestissima nature sic ocul⁹ noctue
 ad lumē solis. 2° qz illud p̄us intēdit a
 natura. Et isto mō loquit auicēna p̄mo
 sue metha. vbi dicit. quod spēs specialissima
 est magis nota nature q̄ genus r̄ indiui
 duū. qz magis intēdit eā q̄ gen⁹ r̄ indiui
 duū. 3° mō quod natura p̄t pot cognosci a na
 tura sine alio r̄ nō ecōtra. Et isto mō ge
 nus ē noci⁹ nature q̄ spēs: r̄ spēs q̄ indī
 uiduū. 4° mō p̄ illo a quo natura incipit
 opari. Et isto mō cāe tēp̄ naturaliū sūt
 nocioses apud naturā: q̄ ip̄e res nāales
 qz natura facit res naturales ex suis cau
 sis intrinsecis. 3° ē notādū. quod duplex est
 p̄cess⁹ sciētific⁹ cognoscēdi rez aliquam.
 Prim⁹ ē demonstratiū: siue sit a p̄ori: si
 ue a posteriori. 2° est p̄cess⁹ naturalis r̄
 iste ē q̄n p̄cedim⁹ ad noticiā cāp̄ p̄ effect⁹
 vt ecōtra. Istis p̄suppositis pono tres
 cōclūsiōes. Prima 2° ē ista. quod in p̄cessu
 demonstratio idē ē mod⁹ cognoscēdi noster

1. 9.

a. v.

et nature. Patet ista 2° p b^o. qz in tali
processu cognoscit effectus p suas causas: s3 cau-
se sūt nociozes nature: cū natura a causis
incipiat opari 7 ille cause sūt nociozes no-
bis. qz pmissa pūs sūt note nob q 2°: 7 p
noticiā pmissay deuenim⁹ in noticiā con-
clusiōis. Secunda 2° ē ista. q in processu
naturali: aliquādo ē idē mod⁹ cognoscēdi
noster 7 nature 7 b^o in pauciorib⁹. Ista
cōclusio pz de colorib⁹ 7 alijs q̄litatib⁹ sē-
sibilib⁹ q sūt nociozes nobis 7 pūs note q̄
spēs sensibiles multiplicatē ab illis q sūt
effect⁹ illay: sic sūt pūs note nature. qz
generalit⁹ natura pūs cognoscit causā q̄
effectū. Et b^o ē q dixit pūs in pbemio
pbisicoy. parū post pncipiū: q eadez sūt
nobis nocioza 7 simpl⁹. i. nature. Ter-
tia 2° ē ista. q in processu naturali: vt in
plurib⁹ nō ē idēz mod⁹ cognoscēdi noster
et nature. Ista 2° patet p hoc. qz nulla
causa essētiā 7 intrinseca ē pūs nobis co-
gnita: sic ē cognita nature. qz cause essē-
tiales pūs cognoscūt a natura postea
vero a nob. Effect⁹ vero pūs cognoscūt
a nobis: postea vero a natura. natura
eniz pcedit a causis ad effectū: nos vero
ab effectū ad causas. Et b^o ē q dixit pūs
in pbemio pbisicoy. nō eadem sūt nobis
nocioza 7 simpl⁹. i. nature: tunc em̄ na-
tura pfecte cognoscit quando p causas ve-
nit in noticiā effectū: nos vero pfecte co-
gnoscim⁹ qñ p noticiā effectū venim⁹ i
noticiā causay. Et si dicat. q pteritium
ē q dicit pūs pmo pbi. vbi dicit q tūc vñ
qdqz arbitramur cognoscere cū ei⁹ cogno-
scim⁹ pncipia 7 causas vsqz ad elemēta.
R^o q nō ē pteritium. qz pūs intellexit ibi
de noticiā scientifica propter quid et quōd
dico q s^m alexādū pūs p pncipia intelle-
xit causas agētes. qz efficiēti cōpetit rō
pncipij. Et p causas intellexit fines. qz
s^m pūs 2° pbisicoy. finis ē cā causarū.
Et p elemēta intelligit materiā 7 for-
mā elemēta dī aliqd qd ē i re 7 materia
et forma sūt cause intrinsece rei. Et sic
noticiā scientifica effect⁹ in nobis p processū
naturale depēdet a noticiā cause efficien-
tis finalis material⁹ 7 formal⁹. S3 tñ qz
ois nostra pzia cogitio depēdet a sensu p^o
posterior⁹. q pzi⁹ cognoscim⁹ sēnsibilia q̄ i

telligibilia. Et sic pzi⁹ cognoscim⁹ effectū
postea vero causas. Tñ s^m alexādū
iste ē process⁹ natural⁹. q ens naturale p^o
cognoscit⁹ qd ē. 2° qd ē postq nō fuit. 3°
q i pductiōe ist⁹ aliqd manet sub vtroqz
termino 7 aliqd nouiter gnat. 4° q p vni-
onē hoy inuicē resultat talis effect⁹. In
pma p̄sideratione cognoscit effect⁹ bñ si-
ne discursu. In secūda cognoscit efficiēti⁹
qz scim⁹ nihil seipm posse pducere. In
tertia cognoscūt mā 7 forma. Et in q̄-
ta cognoscit causa finalis: ex eo q noster
intellect⁹ pcludit illā vñonē fieri ppter
existētiā effect⁹. Et sic cōcludit. q vnum
qdqz arbitramur cognoscere rē. Lōmen-
tator expōit dictū pbi. Et dicit sic. q p p̄-
cipia intellexit pūs causas extrinsecas. s.
p̄mū motorē 7 vltimū finē. Et p causas
vero causas intrinsecas remotas. s3 p e-
lemēta causas intrinsecas p̄p̄inuas. Di-
cit em̄ cōmētator. q causay intrinsecay q̄
dā sunt remote: vt materia p̄ma 7 vltia
forma. quedā vero p̄p̄ique: vt materia 7
forma q sūt i cōposito: que sūt materia 7
forma hui⁹. Et dicit sic. qz que sūt inter
materiā p̄mā 7 vltiaz formā: ē materia
hui⁹ 7 forma hui⁹. Et sic dicit. q noticiā
scientifica effect⁹ p processū naturalēz depē-
det a cognitione cause vltis tā efficiēti⁹ q̄
finalis. qz intellect⁹ cognoscēs effectū eē
ab alio anteq pcedat ad intrinseca p̄cipi-
sua causā effectūā p̄ticularē etiā incipit
se esse: quare cōcludit vñū agēs vltē inge-
nerabile 7 incorruptibile huic effectū 7
sue cause efficiēti. postea vero cōcludit
intellect⁹ istū agēs nō pducere istud effe-
ctum ppter seipm effectū: s3 ppter cōtinu-
ationē sp̄i decorēqz vñūsi atqz ostensio-
nē sue depēdētē: 7 sic dicit. q arbitramur
vñūqdqz cognoscere cuz cognoscim⁹ eius
pncipia 7 causas vsqz ad elemēta: nō solū
in p̄ticulari: s3 etiā in vlti. Et sic dico. q
nō ē idē pcedēdi mod⁹ noster cognoscēdi
et nature. qz nos p^o cognoscim⁹ effectūz
et p effectū causas. deinde p noticiā causa-
rum reuertimur i noticiā scientificā effe-
ctus. Agēs vero naturale p^o cognoscit
causas: 7 p causas effectū: 7 deinde p noti-
ciā effectū reuertit ad noticiā scientificā
causay. Et sic nō eadē sūt nob nocioza 7

nature. Instat cōtra istā tertiā cōclusi
onē: r pbat q̄ idē sit in oib⁹ mod⁹ pcedē
di in cognitione nostra r iagētī natura
ll. Et p̄mo sic. nā si agens naturale p̄
cognoscit causas q̄ effectus r similit̄ nos
p̄ cognoscim⁹ causas q̄ effectū. vt pz p̄
posterior⁹ vbi dī: q̄ p̄missē p̄ cognoscū
tur a nob q̄ cōclusio q̄ rē. Etā pz i pro
cessu naturali. qz p̄ cognoscit⁹ causas q̄
effect⁹. qz alr nō possem⁹ hēre noticiā d
aliquo ppter qd q̄ ē falsū. 2° sic si modus
cognoscēdi noster ē ab effectū ad causas:
idē ē mod⁹ cognoscēdi nate. qz effect⁹ na
tural p̄ occurrit in intētiōne agētis na
turalis q̄ materia r forma. q̄ pbat sic.
Ita ē in natura sic ē i arte: s; i arte p̄
occurrit agenti effect⁹ artificialis q̄ ma
teria. Consimilit̄ in natura p̄ occurrit
effect⁹ natural q̄ sua materia. 3° videt̄
q̄ sit iste mod⁹ dicēdi incōgen⁹: dicēdo q̄
mod⁹ pcedēdi noster i cognitione sit ali⁹
s modo pcedēdi in cognitiōe nature acci
plēdo naturā p agētē natural. qz agēs na
tural nō cog noscit. quia ignis nihil cog
noscit. lz agat effectū. q̄ noster mod⁹ cog
noscēdi nō ē alius. R^o ad ista. Ad p̄mū
dico. q̄ in p̄cessu sciētifico: r demonstratio
pcedo q̄ eodēmō pcedim⁹ nos in cognitio
ne sic agens naturale: sic fuit exēplifica
tū. qz p̄ cognoscim⁹ p̄missas q̄ conclu
sionē: s; in p̄cessu naturali nō sēp sic pce
dim⁹. Et vt i plurib⁹ nō ē noster p̄cess⁹
sic nature. Et cū dī. q̄ tūc nō hētemus
noticiā ppter qd. dico q̄ duplx ē p̄cess⁹ de
aliquo naturalis. Prim⁹ ē ab effectū ad
suā causā r h̄ ē p̄cess⁹ qz. 2° ē a causa ad
effectū r iste ē ppter qd. Et sic dico. q̄ in
p̄tima cognitione pcedim⁹ p̄cessu qz. qm̄
pcedim⁹ ab effectū ad causas: r in secūda
cognitione pcedim⁹ p̄cessu ppter qd qz p
cognitionez causay sciētifice cognoscit⁹ ef
fectū Pro quo ē notādū q̄ tres sūt cog
nitiones in p̄cessu naturali. Prima ē effe
ctus sine discursu: r ista dī cognitio qz.
Secūda ē cause p noticiay eiusdē effect⁹
et ista etiā dī qz. Tertia vero est effect⁹
p causam r ista dī ppter qd. Et sic hēm⁹
de eodez effectū noticiā. qz r pp̄ qd. Et
si forte arguat cōtra istud qz tunc esset

circulatio i cognitionib⁹: q̄ ē cōtra p̄m
in p̄mo posterior⁹. Dico q̄ nō ē impossibi
lis circulatio in cognitionib⁹ in diuersis
generib⁹ cognitionū: r aristotel̄ intellexit
in eodem genere cognitionū: cognitio r o
qz r ppter qd non est idem genus cog
nitionis. Ad secūdū. q̄ natura pcedit ab
effectū ad causā nego. Et ad illud: q̄ dī
q̄ sic est in arte rē. Dico q̄ effect⁹ artifi
cialis nō p̄ occurrit in cognitione agen
tis artificialis q̄ ei⁹ materia: q̄uis occurrat
p̄ in intētiōne. Ita. n. responsio
nō videt̄ q̄ satisfaciāt. Ideo dico aliter
q̄ nō est generalis similitudo: s; soluz ad
aliqua: qz si illa similitudo esset genera
lis p̄baret: q̄ agēs artificiale posset pro
ducere formā substātiālē sic agens natu
rale: r agens naturale ageret artificia
lia. sic agēs artificiale. q̄ negat cōmēta
tor in p̄hemio p̄hicoz. Ad 3^m in quo dī
q̄ agēs natural nō cognoscit. Dico q̄ illud
intelligit p̄ditionalē. s. si agēs naturale
cognosceret p̄ cognosceret cās q̄ effect⁹
et nos p̄ effect⁹ q̄ cās. Et sic pz. q̄ nō ē
idē mod⁹ cognoscēdi noster r nature. i. a
gētis nātis. Et hec de isto ca^o sufficiāt.
q̄ *4 caput*
Goniā i p̄hemio p̄hicoz dicit
p̄h⁹: q̄ p̄fusa r p̄muniōza sūt ma
gis nota. Ideo inq̄rēdū ē q̄ p̄ cognoscū
tur an singularia vl p̄muniōza. Pro cu
sus declaratiōe sūt q̄nqz p̄ ordinē notāda
Et p̄mo ē notādū. q̄ triplex ē p̄mitas i
cognoscibilib⁹. Prima ē originis/ seu ge
nerationis cui⁹ v; in nobis cognitio p̄ ge
nerat vt se hēt acēns resp̄ctu sbe. Secū
da ē p̄fectiōe. s. q̄n̄ intelligibile ē p̄fect⁹ sic
dicim⁹. q̄ p̄fect⁹ intelligibile est forma q̄
materia: ex eo qz ei⁹ cognitio ē p̄fectior.
Tertia ē adequatiōe q̄n̄ v; aliqua poten
tia adequat sibi aliqd cōmune obm. ita q̄
nihil apprehēdit nisi cōtētū sub illo: r p
rōnez illi⁹. sic se hēt ens resp̄ctu intelle
ctus. vt intellect⁹ ē. 2° ē notādūz. q̄ p̄mi
tas p̄fectiōis ex pte cognoscibilē ē duplx. s.
simplex vl h^m p̄portionē. R; p̄fect⁹ intel
ligibile pōt dici/ vl simplex/ vl h^m p̄porti
onē. sic dī. q̄ visio aquile resp̄ctu solis ē
p̄fectior q̄ visio mea resp̄ctu candele sim
plicit̄: s; visio mea ē p̄fectior h^m p̄porci

onē respectu cādele q̄ visio a q̄le respectu
 solis. qz p̄ h̄o b̄m p̄portionē respectu cā
 dele q̄ aquila respectu solis. 3° ē notādū
 q̄ triplex ē cognitio. s. habitualis ⁊ actualis
 et virtualis. Cognitio em̄ actualis d̄r q̄n
 aliquid actualit̄ cognoscit̄ ⁊ intelligitur.
 S; cognitio habitual̄ d̄r q̄n obm̄ ē ita p̄sēs
 intellectui vt intellectus possit statim h̄ere
 actū elicītū circa ip̄m. Cognitio virtual̄
 d̄r q̄n aliquid intelligit̄ in aliquo. vt ps p̄
 mi intellectū: nō aut̄ vt p̄mū intellectū / si
 ue cognitū. sic ē qz cū intelligit̄ homo in
 telligit̄ aial̄ i hōie vt ps p̄mi intellectū:
 nō aut̄ vt p̄mū intellectū. 4° est notādū
 q̄ aliud ē intelligere aliquid cōfusū. Aliud
 ē intelligere aliquid distinctū. Et aliud est
 intelligere aliquid p̄fuse. Aliud intelligere
 distictē. nā cōfusū ⁊ distictū intelligere
 se tenēt ex pte obi. Cōfuse vero ⁊ distictē
 intelligere se tenēt ex pte ad. Tūc em̄
 intelligit̄ aliquid cōfusū cū intelligit̄ totū
 p̄fusioē p̄tū. s. vt cū intelligit̄ totū v̄le
 totū essētiāle indistictē / vt aial̄ v̄l corp̄
 D̄r aut̄ totū v̄le qd̄ diuidit̄ i p̄tes subiecti
 uas. Totū vero essentialē d̄r inferi⁹ con
 stitutū ex p̄tib⁹ essentialib⁹: ⁊ sic sup̄i⁹ d̄r
 cōfusū v̄l inferi⁹ p̄fusū essētiāle. Tūc
 intelligit̄ aliquid distictū cuz intelligit̄ ali
 quid vt ps. vt h̄ homo / v̄l ps totū essētiāle
 vt differentia / siue gen⁹. Et tunc intelli
 git̄ aliquid p̄fuse: sic exp̄mit̄ p̄ nomē in di
 stictē. tūc intelligit̄ aliquid distictē q̄n cō
 cipit̄ sic exp̄mit̄ p̄ diffinitionē. s. intelli
 gendo rem omnia p̄ncipia sua distictē.
 5° est notādū. q̄ ali⁹ est cōcept⁹ simplex
 simplex simplex: ⁊ ali⁹ ē cōcept⁹ simplex
 s; nō simplex simplex. Concept⁹. n. sim
 plex simplex simplex est ille qui nō est re
 solubilis in plures cōcept⁹ seorsuz cōcep
 tibilis / sic est cōcept⁹ entis / v̄l v̄tie d̄re
 q̄cūq; sit illa. Cōcept⁹ nō simplex: s; nō
 simplex simplex est ille qui pōt cōcipi vno
 actu simplicis intelligētie: licet possit re
 solui in plures cōcept⁹ seorsuz conceptibi
 les vt ē cōcept⁹ sp̄i specialissime. Istis
 p̄suppositis pono q̄nq; cōclusiones. Pri
 ma 2° est ista. q̄ p̄mum cognitū p̄mita
 te originis cognitione cōfusa: ⁊ actuali ē
 sp̄s specialissima nō q̄cūq; s; cui⁹ singu

late efficaci⁹ p̄mo mouet s̄sum. Ista 2°
 p̄bat: qz causa naturalis nō impedita a
 git s̄m v̄ltimū potētie sue p̄fectiorē effectū
 quē pōt: s; oēs cause cōcurrētēs ad hunc
 actū p̄fectū sūt cause naturales ex eo: qz
 p̄cedūt om̄ez actū volūtatis. 3° Primo p̄
 ducunt p̄fectum cōceptū quē possūt: s; ta
 lis ē p̄cept⁹ sp̄i sp̄alissime. 4° p̄mū cog
 tū p̄mitate originis coḡtōe actuali p̄fusa
 est sp̄s specialissima. Secūda 2° est ista
 q̄ p̄mū cognitū p̄mitate originis actuali
 cognitione disticta ē ens. Ista 2° p̄ba
 tur sic: qz nihil cognoscit̄ distictē nisi cog
 noscāt oia q̄ includūt i rōne ei⁹ essētiāli
 s; ens includūt in oib⁹ cōceptib⁹ q̄ d̄ditat̄
 uis inferiorib⁹. 5° nihil distictē cognosci
 tur nisi cognitio ente primo distictē cog
 nito: ⁊ sic ens est p̄mum distictē cog
 nito. Et hoc videt̄ dicere auicēna p̄mo sue
 methaphi. ca. 3° vbi dicit. q̄ methaphi
 fica ē p̄ma in ordine sciāy ex eo qz est de
 ente. q̄ est p̄mū cognitū. Et si dicat: q̄
 in eodem ca^o dicit auicēna q̄ methaphi
 ca est v̄ltima in ordine cognitionū q̄n vi
 det̄ sibi p̄i cōtradice. 8° q̄ nō est cōtra
 dictio: qz nō est ad idem ⁊ s̄m idem. v̄n me
 thaphisica est v̄ltima in ordine doctrine
 p̄ceptoy cōfuse. s; est p̄ma i ordine cōcep
 toy distictē. Et si q̄rat cōpando ordinē
 cōcipiēdi cōfuse ad ordinē cōcipiēdi disti
 ctē quis hor̄ p̄or est. Dico q̄ tot⁹ ordo cō
 cipiēdi cōfuse p̄or est ordine concipiēdi di
 stictē. Rō est ista: qz cū ois nostra cog
 nitio ortū h̄eat a s̄su s̄s⁹ aut̄ cū nō imp̄
 mat p̄mo cōcept⁹ v̄ltuz nō videt̄. q̄ p̄mo
 sint nota v̄tia maxime: qz v̄tia trahunt̄
 ex multis p̄ticularib⁹. Alia rō est: qz p̄
 cess⁹ naturalis ē p̄cedere ab imp̄fecto ad
 p̄fectū p̄ mediū. s; cōfuse cognoscere ē me
 diuz inter ignorare: ⁊ distictē cognosce
 re. 6° cōfuse cognoscere est anteq̄ distictē
 cognoscere. Instat̄ p̄ta istud. nā cōtra
 riū videt̄ dicere aristotelis i p̄hemio p̄bi
 sicoy vbi d̄r. q̄ cōfusa sūt nob̄ magis nota
 .i. v̄tia. Cū pueri p̄mo appellant om̄es
 hōies patres deide distingūt̄ hūc. Et iā
 dicit auicēna de eo. q̄ videt̄ a remotis q̄
 cognoscit̄ sub rōne p̄mūioris. s. entis q̄
 stea corporis postea aialis postea hui⁹ a

2. 9°

1. 9°

ntmalis 8° q^o v^le aut cōsiderat vt ē qōdā
 totū cōtinēs oēs spēs aut vt ē ps cōstitutēs
 spēm. Prō mo v^le ē mag^l cognoscibile
 p^lusū q^o spēs: qz spēs ē ps tal^l v^lis vt tale
 v^le cōtinēt oīs spēs: r vt sic cōgnoscat
 p^luse Secūdo modo spēs ē mag^l cognos
 cibile p^lusū respectu g^lis qz g^l est ps in
 quaz resolutū spēs. Ad p^lpositū dico: q^o
 spēs specialissima p^lus actualit^l cognoscit
 p^luse q^o v^le distat: intelligo inq^l v^le ē
 ps spēs in quā resolutū spēs sic in cōcep
 tuz distinguētē spēs. Sz cū p^l dicit q^o
 v^lia sunt mag^l nota loq^l de cognitione
 distincta: r de tali s^lm q^o est qōdam totūz
 cōtinēs oīs spēs loq^l de cognitione cōfu
 sa. Hoc exp^le dicit cōmētator p^lmo p^lhi
 cop ca^o quarto v^lia sunt nociora apud in
 tellectum q^o p^lia: v^le. n. est aliq^l totū cū
 cōtinēat multa: sic ptes. i. v^le continet
 multas spēs. Et hoc dixit p^lus i textu
 totum s^lm sēsum nocius est v^le aut qōdā
 totum est multa. n. cōp^lēdit vt ptes v^le
 sic q^o cōcedo. q^o v^le nō est poster^l cogni
 tuz nisi inq^l est ps spēs. Et ad dictum
 p^lhi de pueris dicit iohānes scot^l libro p^l
 mo dis. iij. q^o hoc ē q^o spēs p^lintelligit an
 te singulare. sz nō cōcludit de genere: r
 spē in ordine cōfuse cōcipiēdi. Dicitur aut
 auicēne nō ē ad p^lpositū: q^l n. aliq^l videt
 a remotis nō ē p^lportionata distātia ego
 aut dixi. q^o illud p^liculare facit cōceptuz
 spēs specialissime. q^o forte^l mouet sensum
 et per cōs oportet q^o sit p^lportionabile di
 stās. Tertia cōclusio est ista. q^o p^lmitate
 originis cognitione hituali v^l virtuali
 cōmuniōra sunt p^l nota. Ista cōclusio p^l
 bat sic: qz sic d^lse forme p^lficiētes aliq^l
 p^lfectibile p^lficiunt spēm ordie quodam s^lm
 p^l r poster^l. ita si aliqua forma cōtinēt
 p^lfectiones illaz formaz simili ordine p^l
 cēret illud p^lfectibile. Et rō ē ista: qz via
 generatiōnis semp^l imp^lfectū est p^lmum
 qz p^lcedit de potētia ad actum: q^o similit^l ē
 incōceptib^l. q^o si vnuz pōt causare i intel
 ctu plures cōcept^l. s. homo p^l causabile
 mag^l imp^lfectuz puta cōceptū sbe deinde
 mag^l p^lfectū puta corporis: postea g^lal r
 postea hōis. Et b^o ē: qz res sic se hēt ad
 esse. ita ad cognosci s^lm p^lhm secundo me

3. 9°

thapbi. Hoc non est sic de noticia actua
 li ppter hoc: qz in noticia actuali singula
 re mouēs sensū facit: q^o spēs p^lmo cognos
 cat. licet cōcept^l cōmuniōres cognitione
 bi tuali sūt p^l noti. Quarta cōclusio est ista
 q^o p^lmū cognitum p^lmitate p^lfectionis sim
 p^lter est de^l. Ista cōclusio p^lz: qz p^l r. ethico.
 i cōsideratiōe spēs qui est p^lma substātia
 posuit felicitatē. Pōt assignari rō: qz at
 tingere actuali^l obm est p^lfectior cognitio
 sz de^l obm actualissimū: qz est infinit^l g^l
 er^l cognitio est simp^lter p^lfectior. Quinta
 cōclusio est ista. q^o p^lmū cognitum p^lmi
 tate p^lfectionis s^lm p^lportionez est obm sēsi
 bile: r illa q^o efficacit^l mouēt sēsum. Ista
 cōclusio p^lz p^l hoc: qz illa isto modo sūt p^l
 nota p^l eo: qz intellect^l noster p^l attingit
 ad ista s^lm gradū visibilitatis eoz. Et sic
 relinq^l q^o cognitione cōfusa. q^o p^l cognos
 cit est spēs specialissima. Cognitione ho
 distincta est ens. Et post ens illa q^o sunt
 mag^l cōmuniōra: q^o quis oīs ille cogniti
 ones insurgant a sensibilib^l que sunt sin
 gularia q^o sunt oba p^lmo cognita s^lm p^lfectio
 nē p^lportionabilitat^l. Instat p^ltra duas
 p^lmas cōclusiones. Et p^lmo p^ltra primaz
 cōclusionē in qua fuit dictū. q^o p^lmū cog
 nitum p^lmitate originis cognitione actuali
 cōfusa ē spēs spālissima. Cōtra. nā spēs
 spālissima sub rōne specialissime nō pre
 cedit actū intellect^l. Sz p^lmū cognitū p^l
 mitate originis p^lcedit actuz intellect^l s^lm
 illā rōnē q^o terminat actū. q^o spēs specialis
 sima nō p^lmo cognoscit. 7° sic. qz singu
 lare aut aliquo^l cognoscit: aut nullomodo
 cognoscit: nō pōt dici q^o nullomodo: ex eo.
 qz singulare ē q^o mouet sēsum. Et ita qz si sin
 gulare nullomodo cognoscit seq^lret q^o nul
 la veritas posset de singularib^l hēri. q^o ē
 falsū. Si aut^l singulare aliquo^l cognoscit
 g^l p^lmuuz cognitū erit singulare: r non
 spēs specialissima: ex eo qz singulare mo
 uet sēsum r nō spēs specialissima 7° argu
 itur p^ltra secūdaz cōclusionē. in qua fuit
 dictū. q^o p^lmuuz cognitū distat ordine ori
 ginis est ens. Cōtra q^oncūqz sub aliquo
 p^lmūni p^ltinēt aliqua plura si vnū illoruz
 pōt distatē cōcipi sine cōceptu: isti cōis
 sup^lioris: eodē mō r aliud. sz de^l r creatā

4. 9°

5. 9°

sūt sub ente de quib⁹ ens p̄dicat̄ inq̄d. Et de⁹ aut̄ p̄t̄ dist̄cte concipi ente comunt̄ nō cōcepto : qz̄ simpl̄r̄ simplex aut̄ tota liter cognoscitur aut̄ tota l̄r̄ ignozat̄. Et creata p̄t̄ dist̄cte cōcipi nō cōcepto ente 2° ad ista . Ad p̄mū dico . q̄ sp̄s̄ specia lissima accipit̄ dupl̄r̄ . s. p̄ secūda int̄ctio ne fabricata p̄ actuz̄ intellect⁹ . sic sequit̄ actuz̄ intellect⁹ sic effect⁹ est posterior cau sa . Et sic nihil ad p̄positū . Alio modo ac cipit̄ p̄ p̄ma int̄ctioe q̄ est quedā rō intel ligibilis i obo absoluta si obm̄ ē absolutū vel respectiva si obm̄ est respectuū . Et isto modo p̄cedit̄ actum intellect⁹ . sic est que p̄mo intelligit̄ cognitione actuali cō fusa . Et ad illud . q̄ d̄r̄ de singulari . Di co q̄ singulare q̄ mouet s̄sum aliq̄modo intelligit̄ : s̄ qz̄ nō intelligit̄ : r̄ cognoscit̄ sub rōne p̄p̄a singularitatis / vt dicit̄ in ca^o sequenti . ideo nō est p̄mū cognitū cog nitione cōfusa r̄ actuali . Quomodo aut̄ cognoscit̄ singulare dicit̄ in ca^o sequenti ideo nūc p̄t̄āseō . Ad argumētū factuz̄ cōtra secūda p̄clusionē in quo arguit̄ de ente r̄c̄ . Dico q̄ nec de⁹ nec creatura p̄t̄ cōcipi dist̄cte q̄n̄ cōcipiat̄ sub rōne entis . Et si dicat̄ q̄ visio intuitiva nō est de en te . Dico q̄ ymo q̄n̄ obm̄ eodem actu : r̄ q̄ q̄d̄ est ei⁹ concipit̄ dist̄cte : sec⁹ aut̄ esset si cōcipit̄ dist̄ctis actib⁹ puta intuitiue et abstractie . Et hec sufficiāt de isto ca^o

S. caput

De clariorē manifestationē p̄mi q̄ a s̄ti p̄cedētis ca^o d̄ singulari . Et p̄pter illud q̄d̄ tactuz̄ ē in respōsiōe argu mētū de singulari . Inquit̄ dū est si sin gulare sub p̄p̄ia rōne singularitatis est cognoscibile . Pro quo sunt aliq̄ notāda . Et primo ē notādū q̄ singulare ē tripl̄r̄ q̄dā eim̄ ē singulare abstrahens ab exi stentia : nō enim singulare determinat de se existētiam / sic nec v̄le : r̄ tale singu lare est p̄ se in genere s̄m̄ canonicū : r̄ an toniū andree . Et tale singulare nihil in cludit in se p̄ter naturā sp̄s̄ : r̄ p̄petatē indiuidualē p̄ quā ē h^o s̄m̄ . n. illos tota co ordiatio p̄dicamenti abstrahit̄ ab ex̄ntia . 2° mō accipit̄ singulare : inq̄tū est exi stēs : r̄ nō includēs aliq̄d̄ acc̄ns̄ r̄ tale sin gulare p̄t̄ dici simul totū . T̄n̄ existētis

eim̄ nō est de essētia alicui⁹ contrahibilis seu determinabilē p̄ eā / nec inq̄tū q̄d̄ nec inq̄tū p̄cipiat̄ q̄d̄ : qz̄ ex̄ntia est extra rō nez̄ q̄d̄ dicit̄ / cū sit mod⁹ int̄t̄sec⁹ vt dixi in formalitatib⁹ i vltia dist̄ctione p̄me ptis saltē in creaturis . 3° modo accipit̄ singulare : inq̄tū includit̄ nō solū existen tiam . s̄ etiā alia accidētia circūstantia puta q̄ntitatē q̄litatē : r̄ locū r̄ tēp⁹ : r̄ hu iusmodi : r̄ sic ē ens aggregatū r̄ vnum p̄ acc̄ns̄ . 2° est notādū . q̄ duplex est in tellēctio : vna est intuitiva r̄ alia ē abstra ctiva . Et inter istas assignat̄ media que d̄r̄ q̄d̄ dicit̄ de quib⁹ dicit̄ est in p̄mo ca^o . 3° est notādū . q̄ obm̄ intellect⁹ ē du plex . Quia q̄dā est p̄mo intellectū . q̄ adequat̄ actū intelligēdi . Et q̄dā ē nō p̄mo intellectū . q̄ nō adequat̄ actū intelli gēdi . Ex̄plū nam cū intelligit̄ sp̄s̄ . s. homo tota ip̄a sp̄s̄ intelligit̄ / vt adequat̄ intellectionē r̄ est p̄mo intellectū . s̄ ptes sp̄s̄ que sūt ḡn⁹ : r̄ differētia l̄z̄ p̄ se vtrū qz̄ intelligat̄ : non t̄n̄ p̄mo : qz̄ neutrū p̄ se adequat̄ intellectionē talez̄ . 4° est notan dum . q̄ aliq̄d̄ intelligi p̄t̄ accipi dupl̄r̄ . Uno modo de p̄cc̄ns̄ . Alio modo de p̄ se de p̄cc̄ns̄ intelligit̄ aliq̄d̄ / q̄n̄ intelligit̄ s̄m̄ ea q̄ sūt ei⁹ de p̄cc̄ns̄ . s. vt si intelli gat̄ homo s̄m̄ . q̄ est in loco : r̄ s̄m̄ talia / vt talia accidētia . de p̄ se v̄o intelligit̄ aliq̄d̄ q̄n̄ intelligit̄ s̄m̄ ea q̄ sūt de essētia ei⁹ / vt saltē q̄ sint essentialia ei⁹ vbi gratia . vt si intelligat̄ hō vt ē aial / vt corp⁹ r̄ huius modi / vt saltē vt ē visibilis . 4° ē notādū q̄ aliq̄d̄ intelligēdi de p̄ se p̄t̄ esse dupl̄r̄ . Uno modo s̄m̄ rationem propriam eius . Alio mō s̄m̄ rōnē cōmunē sibi r̄ alijs vbi gratia . vt pete⁹ si intelligit̄ vt ē aial rō nale tūc intelligit̄ de p̄ se s̄m̄ rōnē cōmunē sibi r̄ alijs . Si v̄o intelligit̄ s̄m̄ rōnē suā p̄p̄iā indiuidualē tūc intelligit̄ s̄m̄ rōez̄ suā p̄p̄iā r̄ p̄ticularē . Istis presuppo sitis pono tres p̄clusiones . Prima p̄ est ista . q̄ singulare de p̄ se : r̄ sub rōne p̄ticulari r̄ p̄p̄ia sue singularitatis nō p̄t̄ in telligat̄ a nobis p̄ statu isto . Ista p̄ p̄bat̄ . Et p̄ sic . cuiuscūqz̄ rei cui⁹ p̄sētia / vt ex̄ntia p̄p̄iā sp̄m̄ sub rōe p̄p̄ia ē nata liter cognoscibilis p̄ statu isto ei⁹ ab̄ct̄na

1. 9.

ē naturaliter cognoscibilis. S; singula
re si est sic cognoscibile sub propria rōne p
ticulari possem? naturaliter cognoscere: r
ei? presētia r absentia. s; hoc ē falsuz. qz
si sic est possem? cognoscere naturaliter i
sacramēto altaris absentiam substantie
panis in corpore christi. q est falsum .
2° pbo sic potētia cognoscens aliqd obm
sub ppa rōne pōt distinguere illud a q̄cun
qz alio nō hñte talē rōnē. s; intellectus res
pectu singularis nō pōt distinguere vnuz
ab alio q̄ rē . Maior pz minorē pbo sic
accipiāt . n. duo oua simillima: r nūc p
sētē vnuz intellectui postmodum p̄sētē
aliud: intellectus nō distinguit hoc ab illo.
Et si q̄rat que est causa q̄re intellectus no
ster nō pōt intelligere singulare sub rō
ne ppa sue singularitatis. Ad hoc dicit
cōmētator secūdo methaphisice. q res q̄
dam sūt māles r q̄dā immateriales: res
q̄dem immāles possūt p se intelligi q̄tū
ē ex pte eay: s; māles nō p eo q̄ sunt po
tentiales r nō in actu. Ista respōsio est
falsa ex eo. q videtur dicere q̄ singularia
mālia de se r s̄m suā rōnē nō sūt cognosci
bilia. q est falsuz: qz q̄uis nō possint cog
nosci a nobis: tñ de se cognoscibilia sūt q̄
pz: qz qñ aliqd inest alicui sub ppa rōne
cuicūqz cōpet semp inest sibi. q̄ si rebus
mālib? p̄ticularib? repugnat intelligi p
eo q̄ sūt potētiales tūc intellectus diuinus
nō poterit eas intelligere . q est falsum
Sād? thomas dicit alr q̄ lz obm nostri
intellectus sit q̄dditas rei mālis: tñ intel
lectus noster nō intelligit nisi abstracta a
materia r a p̄ditionib? māe: s; qz p̄ticularia
nō sūt abstracta a mā sub ppa rōne ex
eo. qz materia ē cā indiuiduatiōis . q̄ par
ticularia sub ppa rōne nō possūt intel
ligi. nec dictū istud, seu respōsio ista stat
in veritate . sic nec respōsio cōmētatoris
ex eo qz implicat duo falsa. Vnū ē q̄ mā
fit causa indiuiduationis vt inferi? Im p
babo: cū tractauero de materia r forma.
Aliud est q̄ obiectum nostri intellectus sit
q̄dditas rei mālis. q̄ improbat doctor sub
tilis li. pmo sup snias dis. tertia. Doctor
vero subtilis iohānes scoti assignat tres
cās in diuersis locis. Prima ē q̄ b^o ē pp^r

obm adequatū intellectus nostri in ratione
mōtūi. Tñ dicit. q̄ aliud ē obm adequa
tum intellectus p̄mitate cōmunitatis: r a
liud ē p̄mitate motiōis q̄uis ens p̄ mō
adequat intellectui vt intellectus ē: nō tñ
2° mō adequat intellectui nostro. s; exce
dit p̄ statu isto: qz nihil adequat intelle
ctui nostro p̄ statu isto nisi q̄dditas rei sē
sibilis in rōne motiui. ido nihil pōt intel
lectus intelligere nisi q̄ relucet in fantas
matib?. Et si quera t. q̄ ē causa hui? sta
tus. dicit supradictus doctor q̄ ē stat? stabl
lis pmanētia legib? sapiētie diuie firma
ta. nūc autē firmatū est legib? illis: q̄ in
tellectus noster nihil intelligit p̄ statu isto
nisi illa quoy spēs relucēt infāsmatib?
Secūda causa ē p̄pter p̄cēm. vt dicit au
gustinus. xv. de trinitate ca^o vltimo. vbi
dicit: q̄ est causa inquit q̄ ipsam lucē acie
fixa videre nō possis nisi vtiqz in heremita
et quis tibi eaz fecit nisi vtiqz iniquitas.
p̄pter q̄ peccatū r iniquitatē nostrā: deus
mutat ordinē intelligibilitū sic mutauit
p̄pter peccatū p̄mi hōis. Tertia causa
ē ex ordine potētay. nā intellectus noster
cōnexionē hēt ad potētias sensitivas s̄m
p̄hm r sic ois ei? cognitio ortū hēt a sēsu
et ideo nihil pōt intelligi. nisi q̄ pōt sēri
ri vt saltem a sēsibili abstracti. Et sic pz
q̄ singulare sub ppa rōne singularitatis
nō pōt intelligi nec cognosci a nobis p̄ sta
tu isto. Instatur contra istam conclusio
nē. Et pmo sic vñ dī pmo posterioy q̄
singularia sūt magis nota q̄ ad nos: quā
vltia. q̄ si vltia sunt nobis nota s̄m suas rō
nes p̄pas multo magis r singularia sūt
nobis nota s̄m suas rōnes p̄pas. 2° sic p̄
mo methaphisice dī. q̄ vltia sūt nob diffi
cilia ad cognoscēdū. qz sūt a sēsu remotis
sima. q̄ si vltia que sūt difficilima ad cog
nosceduz possunt p̄ statu isto cognosci s̄m
suas rōnes multo magis singularia pos
sunt cognosci s̄m suas rationes p̄pas. 3°
ad ista. Ad p̄mā dico. q̄ duplex est noti
cia. s. intuitiua r abstractiua de noticia
intuitiua cōcedo. q̄ singularia sūt magis
nota q̄ vltia: ex eo qz noticia intellectua
hēt a sēsibilib?: r p̄ sens? exteriōres p̄ sta
tu isto. vt dixi. Ad 2° dico q̄ nō ē ad

2. 9°
 3. 9°
 ppositū ex eo. q̄ aristotelis loq̄t̄ ibi de vlt̄
 in causādo sic est de 7̄ intelligētie: hic lo
 quimur de vlt̄ib⁹ vt sūt cōmunitōra singu
 larib⁹. Scōda 2° est ista: q̄ singulare de p
 accēns s̄m ea que sūt de pacēns ē intelligi
 bile a nobis p̄ statu isto et magis: et p̄ul
 q̄ vlt̄ia. Ista 2° pbat. Primo sic. nam
 ois nostra cognitio at tñ hēt a sēsū. s̄ sē
 sus hēt cognitioez de singlarib⁹ s̄m illa q̄
 sūt eis de pacēns: et sic s̄m illa p̄oz est cog
 nitio singlarū q̄ vlt̄uz. 2° pbat sic. naz
 illud ē p̄sēs intellectui cui⁹ singulare forti⁹
 mouet sensū. q̄ p̄ mouet sēs⁹ q̄ aliqd̄ sit
 p̄sēs intellectui r̄ p̄ns singulare q̄ mouet
 sensuz p̄ri⁹ cognoscit q̄ vlt̄e: r̄ magis cog
 noscit. Ista tñ noticiā est intuitia: r̄ s̄m
 ea q̄ sūt ei de pacēns. Et sic p̄z ad oia di
 cta q̄ vident̄ dicere: q̄ singlaria p̄ri⁹ cog
 noscunt q̄ vlt̄ia. vey est s̄m ea q̄ sūt eis de
 pacēns. qz s̄m ea mouēt sensuz. Tertia
 2° est ista: q̄ singulare de p̄se sub rōne cōi
 sibi: r̄ alijs singlarib⁹ eiusdez sp̄ei est no
 bis cognoscibile p̄ statu isto: saltē cogniti
 one abstractia. Ista 2° pbat. Et p̄ sic
 cognoscēs differētia inter extema p̄ se
 cognoscit p̄ se vtrūqz extemū vt p̄z ex 2°
 de aia. vbi arguit p̄s⁹ de sensu cōi: sed in
 tellect⁹ noster p̄oit differētia inter vlt̄e r̄ p̄
 ticulare q̄ rē. 2° sic. intellect⁹ discurret a
 singlarib⁹ ad vlt̄e. q̄ cognoscit vtrūqz ex
 tremū: alias discurre tet sicut ignot⁹. q̄
 cū singulare sit a q̄ incipit discurre. q̄
 a singlarī p̄us incipit cognoscere. 3° sic
 nā intellect⁹ nō impōit noia reb⁹ quas ig
 nozat: nec de eis facit cōpōitōes r̄ dimi
 ones. s̄ intellect⁹ impōit noia singlarib⁹
 r̄ eis attribuit secūdas intētiones. s. sin
 glare: r̄ individuū: r̄ de eis facit p̄positi
 ones affirmatias r̄ negatias que p̄tinēt
 ad intelligētem et nō ad ignorātem. q̄ rē
 4° sic ignota nō possum⁹ diliger e. vt di
 cit augusti⁹. s̄ p̄ se diligit⁹ singulare: r̄
 p̄ q̄ vlt̄e qz p̄ceptū de dilectōne est p̄ri⁹
 respectu singlaris q̄ vlt̄is. q̄ singulare p̄
 se cognoscit r̄ p̄ q̄ vlt̄e. q̄mō. n. volūtas
 posset hēre velle circa singulare nisi in
 tellect⁹ intelligeret singulare Et sic p̄z nō
 solū p̄ statu isto hēm⁹ cognitioē d̄ singu
 larib⁹ s̄m ea q̄ sūt eis de pacēns: s̄ etiā de

p̄ se. Et etiā p̄ma noticiā q̄ hē⁹ de p̄se ē
 de singlarib⁹: nō tñ s̄m rōnez p̄riā sin
 gularitatis: sic cognoscūt vlt̄ia s̄m rōnem
 p̄riā. Instat p̄tra istā cōclutionē. qz vlt̄
 det q̄ singlaria i reb⁹ materialib⁹ p̄ se
 nō possūt intelligi. Et p̄mo sic. vñ p̄mo
 p̄sificoz r̄ 2° de aia d̄ q̄ vlt̄e s̄m rōne no
 cius ē: singulare aut s̄m sensū: r̄ accipit
 ibi rōne p̄ intellectu. Et subdit. q̄ rō q̄
 dem vlt̄uz. sens⁹ aut p̄ticulatiū. Et p̄mē
 tator p̄mo p̄sificoz cōmēto. iij^o. Dicit q̄
 cōprehēsibile ab intellectu ē vlt̄e: cōprehē
 sibile a sēsū ē singulare. pbat ista dicta
 p̄hi r̄ cōmētatoris p̄ istā rōne. qz diuisā
 potētiaz diuersa sūt oba. s̄ intellect⁹ r̄ sēs
 sus sūt diuerse potentie. q̄ hnt diuisa oba
 s̄ singulare ē obm sēs⁹ q̄ rē. 2° instat cō
 tra cōclutionē sic: nā mā est p̄ se ignota p̄
 mo p̄sificozū. s̄ singulare materiale ne
 cessario includit materialē q̄ rē. 3° sic. si
 singulare p̄ se intelligit. q̄ vlt̄e p̄ se nō in
 telligit. p̄ns ē falsū. q̄ r̄ aīō. p̄nāz p̄bo.
 qz aut vlt̄e intelligit p̄ eandē sp̄ez q̄ intel
 ligit p̄ticulare: aut p̄ aliā nō p̄ eandē. qz
 tūc eadē sp̄ez representaret distinctū r̄ in
 distinctuz: distinctū q̄dē sub rōne p̄ticula
 ris: r̄ indistinctū sub rōne vlt̄is: nec p̄ aliā
 sp̄ez. qz qñ due sp̄ez sūt ab eodē nō videt̄
 rō quare vna sit vlt̄is r̄ alia p̄ticularis:
 cū originēt ab eodē in vlt̄e eiusdez in
 tellect⁹ agētis. 8° ad ista argumēta s̄cti
 thome. Et p̄mo ad autoritates tā p̄hi q̄
 cōmētatoris r̄ ad p̄similes. Et dico. q̄ in
 tentio eoz ē assignare vna differētia in
 ter intellectū r̄ sēsū q̄ ē ista. qz sens⁹ p̄ti
 cularis ē tñ p̄ticulatiū r̄ singlarituz: r̄
 intellect⁹ aut ē vlt̄um: nō tñ cū p̄scisio
 ne. qz p̄pter h^o q̄ sit vlt̄uz non negat qm
 sit p̄ticulatiū: cū p̄tineat sub vniūsalibus
 Et ad p̄batōne dico. q̄ ē vey de potētij
 p̄ticularib⁹ quax vna nō ē supior ad aliā
 s̄ tñ si sint diuise potētie quax vna cognē
 tia ē supior: r̄ altera ē inferior bñ possūt
 sic se hēre. q̄ supior hēat actuz circa obm
 potētie inferioris. sic ē de intellectu r̄ sēs
 su. Ad 2^m argumētū dico. q̄ illud argu
 mētū supponit q̄ mā sit p̄ncipiuz indiu
 duatōis r̄ singlaritatis. q̄ tñ ego nego
 vt inferi⁹ p̄babo r̄ sic nihil facit p̄tra me

Ad 3^m veto dico. q̄ nego psequētia. Et ad pbationē q̄n dī: qz aut p eandē spēm aut p aliā pcedo q̄ p aliā. Et cū dī q̄ nō pōt eē. qz ille spēs gignūt ab eodē obor i virtute eiusdē intellectū agētis. dico q̄ licz gignāt ab eodē rē. non tñ gignūt sub ea dez rōne: s; vna gignūt sub rōne vltis r̄ a lia sub rōne p̄cularis. Et hec sufficiāt de isto ca°. Et de toto pbemio istī libri

Hic incipit tractat9 librorū phisicorū

1. caput

Qstq̄ declaratū ē de his q̄ mēti occurrēt circa pbemiu phisico ruz psequēdū ē seria tim p oīs octo libros phisicoy. Et p̄mo circa p̄mu vbi tractat̄ d materia r forma r p̄luatiōe. Et ante q̄ dicat̄ d materia r foza i speciali dicēdū ē de eis i gnali. Pro q̄ sūt aliq̄ notāda. Et p̄mo ē notādū. q̄ eoy q̄ sūt. quedā sūt simplicia: r quedā cōpōita. simplicitū vō q̄dā sūt simplicia p carētā ptū q̄ r̄cūqz: vt est de⁹ r s^m aliq̄s oēs intelligētē. alia vō sūt simplicia p carētiaz ptū diuersay rōnū vt sūt materia r forma r oīa accidētia. Cōpōitoy vō quedā sūt de paccidēs r quedā vō de p̄se. de paccidēs sūt cōpōita q̄ cōponūt ex reb⁹ diuersoy pze dicamētoy vt albū r bicubitus. Cōpōita em̄ de p̄se: sūt in duplici differētia. qz quedā cōponūtur ex ptib⁹ eiusdē rōnis: vt sūt illa q̄ sūt simplicia p carētā ptū diuersay rōnuz et sic sūt simplicia r cōpōita. alia vō sūt cōpōita de p̄se q̄ cōponūt ex ptib⁹ diūsarū rōnū eiusdē predicamēti: sic sūt oīa cōpōita ex materia r forma, siue sint aiata siue inaiata. 2° ē notādū. q̄ oīe cōpōitū de p̄se ex ptib⁹ diūsarū rōnū cōpōit̄ ex suis ptib⁹ sine quib⁹ eē nō pōt. Et depēdet ex suis cāis sine quib⁹ vna ps alteri nō vniē Et sic quedā sūt p̄ncipia intriseca r quedaz extriseca. p̄ncipia intriseca sūt illa a quib⁹ cōpōitū intrinsice depēdet: vt materia r forma d quib⁹ dicit p̄^o phisicoy q̄ in gnatione oportet p̄ncipia manere

Et ista sūt in triplici differētia. qz q̄daz sūt p̄pinq̄ vt sūt illa inter q̄ et entia nata lia nulla mediāt p̄ncipia vt sūt p̄tes integrales taz aiator: q̄ inaiator vt cor cere brū r huiusmodi. Et quedā dicūt p̄ncipia intriseca remota vt sūt illa inter q̄ r cōpōita naturalia mediāt alia p̄ncipia vt sūt elemēta si manēt in mixto vt dicūt aliqui. quedā vero sūt magis remota. s. illa quib⁹ nō sūt alia p̄ora p̄ncipia vt sūt materia r forma ex quib⁹ omnia cōpōita ex ptib⁹ diūsarū rōnū cōponūt. 3° ē notādū. q̄ s^m p̄m. q̄ licz ex nihilo aliq̄d pos sit creati: nō tñ ex nihilo aliq̄d pōt fieri Et sic si aliq̄d debet fieri oportet q̄ aliq̄d p̄suppōat. r illud aut erit intrisecū r sic est materia respectu cōpōitoy. aut erit s̄bm r sic oīs forme naturales fiūt. Etiam oportet q̄ aliq̄d de nouo acquirit̄: et illud ē foza. 4° ē notādū. q̄ hec quatuor p̄pōitiōes. s. ab. a. ex. de. si p̄p̄ accipiāt hnt diūsas bitudines. nā. a. aliq̄n dicit bitudinē cāe efficiētis: vt cū dī creatura est a deo r aliq̄n dicit bitudinē p̄ncipij originātis vt cū dī in diuinis fili⁹ ē a patre. ab vero dicit solū bitudinē p̄ncipij originātis: sic dicim⁹ filiū esse ab alio. de aliq̄n dicit bitudinē cause materialis: vt cum dicim⁹ cultellū esse de ferro. aliquādo dicit bitudinē cause efficiētis: vt cum dicim⁹ in creaturis filium esse de patre: et aliquādo dicit habitudinez p̄ncipij originātis: vt cum dicim⁹ in diuinis deum de deo: lumen de lumine. s. filium de patre. Ex vero aliquādo dicit habitudinez p̄ncipij originātis eo modo quo dicimus filius est ex patre q̄ idem est q̄ de patre et aliquādo dicit habitudinez cause materialis sic dicim⁹ cultellū esse ex ferro. Et de isto mō intelligim⁹ li. ex in illo p̄ncipio p̄hi ex nihilo nihil fit. s. put li ex diē habitudinem cause materialis sicut li de Istis p̄suppositis pono istam conclusiōē. q̄ in qualibet generatione naturali oportet q̄ materia et forma sint r q̄ sint distinde. Prima pars conclusionis p̄z p̄ quamlibet generationem naturalem. vñ videm⁹ ista corpora gnari r corruipi: sic sūt aialia r plāte r huiusmodi q̄ q̄nqz ge .b. i.

nerat et quicquid corruptum est et quod cum nihil ge-
 neret ex nihilo oportet quod generationi aliquid
 presupponat. istud enim non potest esse totale
 extrinsecum distinctum a generato. quod est aliquid inter-
 secum et illud est materia. Etiam et sic aliquid
 presupponit aliquid aduenit de nouo per genera-
 tionem et illud est forma. exemplum si ex aqua ge-
 nerat ignis oportet quod aliquid illi maneat
 et non totaliter corruptum. illud autem quod ma-
 net ex aqua manebit in igne generando sub
 forma ipsius ignis non obstante quod prius fuerit
 in aqua et sub forma aque: et sic semper ali-
 quid manebit quod non corruptum: sed erit suc-
 cessiue sub utroque terminorum et sub utraque
 forma. illud autem quod sic manet incorruptum
 sub utraque forma successiue vocatur materia
 sed quod materia maneat incorrupta sub utraque
 forma oportet: ex eo. quod si materia incor-
 ruptione aque corruptum non potest dicere
 ignem generari ex tali aqua: quod ex lapide
 vel ligno ymo dicitur generari ex nihilo quod
 est contra philosophum. et per consequens oportet quod aliquid re-
 maneat incorruptum in igne quod prius fuit in
 aqua et illud est materia. Etiam est sciendum quod
 liter deueniendum est ad formam. nam videmus
 ad sensum quod quicquid ex aqua fit ignis ex quo aqua
 non dum est ignis quod in tali generatione induci-
 tur aliquid nouum in materia: ita quod propter il-
 lud nouum inductum in materia aque totum quod
 remanet in fine generationis dicitur ignis
 Et oportet quod illud nouum inductum sit res
 substantialis. quod aliter non generaret substā-
 tia et sic illud inductum de nouo est forma sub-
 stantialis. Et sic oportet. quod in generatione
 naturali sint materia et forma. Secunda
 pars conclusionis. scilicet quod sint distincte. etiam patet
 quod si materia presupponit generationi et for-
 ma de nouo inducitur in materia. quod nec ma-
 teria est forma: nec forma est materia. sic a-
 liqui dixerunt quod materia nullam entitatem
 dicit distinctam a forma potentia: sed quod in genera-
 bili et corruptibili. substantia est tantummodo
 una entitas potentia que a quibusdam dicitur
 materia et a quibusdam forma. Contra quam
 oppositionem arguit doctor subtilis iohannes
 scoti per argumentum philosophi primo philosophorum. scilicet quod
 unum contrarium non fit aliud: sed oportet aliquid
 commune manere sub utroque terminorum. Ex
 quo dicto arguitur sic: omne naturale agens

requirit potentiam in qua agat et ista pote-
 tia transformatur de opposito in oppositum: sed
 oppositum non fit aliud oppositum. quod materia
 que subicitur oppositis non est alterius oppositorum
 scilicet forma et potentia. Et per consequens sunt distincte
 quod materia dicitur entitatem distinctam a for-
 ma potentia dicitur inferri. per nunc sufficiat
 istud. scilicet quod oportet poni materiam et formam
 et quod sint distincte. Hic in isto casu non fuit ar-
 gumeta in contrarium. quod in sequentibus capitulum
 adducetur. Et hoc sufficiat causa introductionis

Gloria dictum est quod in qualibus generationibus
 q ne naturali oportet esse materiam
 et formam dicendum est de qualibus eam si-
 gillatim. sed ante quod sigillatim dicatur de eis. di-
 cendum est quod sunt principia generationis et pro-
 positi. Pro quibus sunt aliqua notanda. Et primo est
 notandum. quod philosophus primo philosophorum. tria sunt
 principia rerum naturalium. scilicet materia forma
 et potentia. quorum duo sunt contraria. scilicet forma
 et potentia. et duo non sunt contraria. scilicet mate-
 ria et forma. vel materia et potentia. mate-
 ria enim et forma sunt principia contraria de ple-
 tuacione est principium de passivitate. 2° est nota-
 dum. ne in equiuoco procedat de principijs quod
 principium accipit triplex. vno per principium
 omnis motus et de pedetere: et sic de 7° de pri-
 cipium. de quo dicit philosophus. xij. metha. quod celum
 et natura de pedet ex tali principio. quod in
 actu puto et simpliciter ac immobili consistit
 alio accipit principium per principium doctrine
 de quo dicit philosophus 3° philosophorum. quod tale est pri-
 cipium in doctrina nostra quod quemadmodum sequitur
 cognitionem sententiarum: sic est omne totum sua parte
 est maius. 3° modo accipit per principium intrinse-
 co constitutione: sic sunt materia et forma. et de istis
 principijs inter philosophos. 3° est notandum. quod philosophus primo
 philosophorum. ista principia constituta habent
 tres ordines. Primum est quod non sunt ex alte-
 ritate. scilicet nec materia ex forma: nec forma ex
 materia. Secunda est. quod non sunt ex alijs: quod si fie-
 rent ex alijs non esset prima principia. Ter-
 tia est. quod omnia sunt ex ipsis. scilicet omnia contraria
 Istis presuppositis pono duas conclusio-
 nes. Prima 2° est ista. quod cuiuslibet genera-
 tionis naturalis sunt tria principia non coinci-
 dentia in denominatione propria. scilicet materia et forma et po-
 tentia. Ista 2° patet per philosophum primo philosophorum quod po-
 suit materiam et formam et potentiam esse principia

2.

9
generationis reynaturalium: ut inferi q̄
si in fine istius primi libri probabit. Et nota
ter em dixi: non coincidentia in denomina
tione propinqua propter hoc. quod si in aliqua genera
tione concurrunt plures forme, vel plures pr
uationes coincidunt in denominatione for
me, vel pruationis. Instat contra istam conclu
sionem. Et primo sic. unde commentator primo
philosophorum dicit. quod una est materia numero
omnium generabilium et corruptibilium. quod una est
forma omnium. consequentia patet ex eo. quod idem com
mentator dicit. quod alterius materie est alte
ra forma. Et per consequens si una est materia om
nium: et una forma frustra: ponitur in conclusio
ne non coincidentia in denominatione propin
qua cum non sint nec possunt esse plura. 2o sic
nam principium inteseicum manet in composito
post generationem: sed pruationis non manet in pro
posito cum corrumpatur per aduentum forme per genera
tionem. quod pruationis non est principium. 3o ad ista.
Ad primum dico. quod pro commentatoris est in
telligenda in illis que per successionem generantur
vnum ex alio. quod in illis verum est quod eadem ma
teria est omnium. nam materia que est sub for
ma aque corrumpenda erit sub forma ignis
generandi: ut dixi superius: sed tamen non est vera
simplex in omnibus. Ad 2um dico. quod pruationis
non est principium de se compositi naturalis si
sunt materia et forma cum corrumpatur in adue
tu forme: sed est principium de accidentibus: et ideo
non remanet in composito. Et si queratur quod
modo est principium si non manet in composito.
dico quod propter hoc est principium: quod requiritur
eius corruptio ut forma introducat in ma
teria. quod sic requiritur quod forma de nouo in
troducatur ita requiritur ut pruationis corrumpatur
et sic in illa generatione concurrunt tam materia
quam forma quam pruationis licet diuersimode. Se
cunda 3o est ista. quod quicquid cuiuslibet entis
naturalis materia et forma non sunt princi
pia inteseica. tamen cuiuslibet compositi natura
lis materia et forma sunt principia intrinse
ca et de se. Prima pars conclusionis patet. quod
materia et forma sunt res naturales: et tamen
non componuntur ex materia et forma. Secun
da pars conclusionis manifesta est per ea que superius
dicta sunt. Instat contra istam conclusionem
et probat quod materia et forma non sunt princi
pia compositi naturalis. nam principia habent

tres conditiones. scilicet quod non fuerit ex alterutris
rebus. scilicet forma fit ex materia ex quo non cre
atur. Etiam fuerit ex alijs: quod ex partibus suis
nec omnia fuerit ex ipsis. quod non intelligitur
nec accidit. 2o quod licet ex utroque denotat causam
materialis potest accipi dupliciter. vno modo
ut denotat principium subiectiuum et sic dicitur
quod accidentia cum non creentur quod fuerit ex se. a
lio modo ut denotat principium constitutum: et
isto modo composita fuerit ex materia. Et cum
dicitur quod forma cum non creetur fit ex materia
dico quod verum est accipiendo licet ex utroque denotat prin
cipium subiectiuum non tamen forma fit ex mate
ria accipiendo licet ex utroque denotat principium con
stitutum. Et cum dicitur quod materia et forma
fuerit ex alijs. scilicet ex suis partibus. concedo nec
hoc est contra primum. quod non fuerit ex alijs par
tibus diuersarum rationum ut intellexit philosophus
Et cum dicitur quod non omnia fuerit ex ipsis. con
cedo nec hoc est contra intentionem philosophi qui in
tellexit quod omnia composita ex partibus diuer
sarum rationum fuerit ex materia et forma. Et
hec sufficiant de isto casu.

3.
Eueniendo sigillatim ad ista princi
cipia. Primo inquirendum est de ma
teria que est secundum formam et pruationis
quid sit. Pro quibus sunt aliqua notanda. Et pri
mo est notandum. quod duplex est materia. scilicet ma
teria prima et materia secunda. materia pri
ma est primum principium in generatione et vltimum
in corruptione. Est enim materia prima en
titas potentialis absolute supra sine forma
naturali que est in generabilis et incorrup
tibilis. materia enim secunda est quoddam com
positum de accidentibus ex materia prima et for
ma accidentali que est aditudo et dispositio
ad ipsas formas substantiales. unde hec est
differencia inter materiam et secundum formam: quod mate
ria est entitas potentialis ad formas subst
antiales. secundum formam autem est illud quod alteri subst
itudo ideo omnis materia est secundum formam. non tamen omne
secundum formam est materia. 2o est notandum. quod materia
est per se principium secundum philosophum primo philosophorum
Et per se casus 2o philosophorum. Et per se pars compositi
secundum philosophum habet. vij. metra. Et per se secundum genera
tionem ut patet. v. philosophorum. Et est ingenita: et in
corruptibilis secundum philosophum primo philosophorum. vnum
quod secundum philosophum dicit augustinus materia habuerit
esse per creationem: tamen post illam esse non generat: ne
b. ij.

corrupti. ex eo qz ipa p̄suppōit vt s̄bm
cūlibet ḡnatiōi substāiali nāli. 3° ē no
tandū. q̄ materia d̄f dupliciter. qz q̄daz
dicit̄ ex qua r̄ quedā i qua s̄m p̄bm. viij^o
metha. vbi d̄f q̄ q̄libet p̄pōitū ex mate
ria r̄ forma h̄t materiā ex qua p̄pōit tā
q̄ ex vna pte essēntiali p se: s̄z accidētia ha
bēt materiā in qua sūt recepta. Ista t̄n
diuisio nō ē data p̄ oppōita. qz eadē ē ma
teria ex q̄: r̄ in q̄ ē materiā in qua respe
ctu forme: r̄ ex qua vero respectu p̄positi.
accidētia enīz solū habēt materiā in qua
sūt recepta: r̄ sic om̄is materia ex qua ē
materiā in qua: s̄z nō ecōtra. 4° ē notādū
q̄ materia ex qua etiā accipit̄ dupl̄e vno
mō p̄p̄t̄ put ē p̄cipitū inexistēs rei facte
et de ista loquimur hic de qua dicit̄ p̄bus
v^o. metha. q̄ materia ē ex qua fit aliqd
cū insit. Et notāter addit̄ cū insit. ad dif
ferētia p̄pōitū ex q̄ trāsmutando r̄ corrup̄
p̄do fit res nō t̄n inexistit̄ rei facte. alio
mō accipit̄ materia ex qua large p̄ p̄pōit
to ex quo aliud fit. s̄. p̄ illo q̄ nō inest rei
facte: s̄z eo trāsmutato: r̄ corrupto res fit
et generat̄ p̄pōitū aliud. Et sic aqua cor
rūpēda dicit̄ materia ignis ḡnandi ex
ea. Istitis p̄suppōitis pono tres p̄clusiōes
Prima p̄ ē ista. q̄ materia ex qua fit cō
positū r̄ manet in eo ē vera entitas actua
lis h̄ns esse p̄p̄m a se r̄ nō a forma disti
ta actual̄e a forma. Ista p̄ p̄bat. Et p̄^o
sic. nā si materia nō esset entitas actual̄
disticta a forma sequeretur q̄ nō esset gene
ratio: nec corruptio. s̄z p̄ns ē falsuz. q̄ et
antecedēs. p̄na em̄ p̄bat p̄ p̄bm. v^o p̄bi
sicoy. qz ḡnatio ē a non s̄bo in s̄bm r̄ cor
ruptio e^o. Et p̄ p̄sequēs si materia non
esset entitas actualis p̄ter entitatē forme
nec ḡnatio esset i s̄bm: nec corruptio esset
a s̄bo. 2° sic. p̄mū receptiuū ē distictum
realiter a p̄^o recepto. qz idē nō recipit se
s̄z materia ē p̄mū receptiuū: r̄ forma p̄^o
receptū q̄ r̄c. 3° sic. nā q̄n vnu remanet
altero nō remanēte illa nō sūt eadē enti
tas: s̄z manēte materia corrupit̄ forma q̄
r̄c. 4° sic. nā q̄ p̄suppōit̄ ḡnatiōi nō ē
eadē entitas cū illo q̄ acquirit̄ p̄ genera
tione: nec ab eo recipit̄ esse p̄p̄uz. s̄z mate
ria p̄suppōit̄ ḡnatiōi s̄m p̄bm p̄^o p̄bisi

coy. forma vero de nouo acquirit̄ q̄ r̄c.
Instat̄ p̄tra istā p̄clusionē. Et p̄bat. q̄
materia nō est entitas actualis disticta
ab entitate forme. Et p̄mo sic. nā si ma
teria esset talis entitas sequeretur q̄ nō
posset saluari ḡnatio vt distinguit̄ cōtra
alterationē. p̄sequētia p̄z p̄ p̄bm p̄mo de
generatione q̄ arguēdo cōtra p̄hos anti
quos dicit̄. q̄ si s̄bm generationis ē ens i
actu non p̄t̄ saluari generatio. 2° sic. q̄
aduenit̄ enti in actu substāiali ē accidēs
ergo si materia ē ens in actu substāiali
forma q̄ aduenit̄ ei erit̄ accidēs. 3° sic. ex
duob⁹ in actu non fit vnu de p̄se s̄m p̄bm
vij^o. metha. q̄ si materia esset ens i actu
non faceret vnu de p̄se cuz forma. 4° sic
nam sic se h̄t p̄m⁹ act⁹ ad potētia: ita po
tentia ad actū: s̄z p̄m⁹ actus qui ē deus ni
hil includit potēntialitatis. q̄ nec materia
p̄ma includit aliqd actualitatis. nam si
materia includeret aliqd actualitatis. se
queretur q̄ h̄eret actualitatē infinitā: s̄z h^o
est falsū q̄ r̄c. p̄sequētia ista p̄bat. nam
actus p̄porcionat̄ potētie: s̄z potētia mate
rie ē infinita. r̄ p̄ p̄sequēs si materia dicit̄
actum h̄bit actū infinitū. 4° sic. nā s̄m
p̄bm. vij. metha. materia nec ē q̄d: nec
quale: nec q̄tū: nec aliqd ex his q̄ ē nihil
r̄. ad ista. Ad p̄mū dico. q̄ ens in potē
tia accipit̄ dupliciter. s̄. in potentia obie
ctiua r̄ in potentia subiectiua. Ens in po
tentia obiectiua ē illa res que non ē: s̄z po
test esse sic ē anti p̄p̄us. Ens vero in po
tentia subiectiua est illa res que p̄t̄ reci
pere formā quā non h̄t: s̄z potest illā h̄
re. materia aut̄ ex quo p̄ducta ē nō est in
potentia obiectiua: s̄z in potētia subiecti
ua et sic ē ens in actu non in actu p̄fecto r̄ cō
pleto de quo actu p̄fecto dixit̄ p̄h⁹: r̄ cū h^o
stat̄ q̄ cuz actualitate eius p̄t̄ saluari ge
neratio. Et si dicatur. q̄ ista responsio
non satisfact̄ argumēto nec dicto p̄bi. ex
eo: qz dictū p̄bi ē. q̄ si s̄bm generatiōis ē
ens in actu: non potest saluari generatio
et videt̄ q̄ dicit̄ p̄h⁹ ibi deesse in actu entī
tatiuo. r̄ p̄ p̄sequēs si materia ē s̄bm ḡna
tiōis q̄ ē ens i potētia obiectiue. etiā videt̄
q̄ p̄tradicat̄ cuidā dicto p̄bi. vij. metha.
vbi d̄f. māz vō dico q̄ nō ē aliqd ens actu

p

potestate e hoc aliqd. Et p pns materia
 aliqmō nō ē in actu. 8° ad p̄m̄az q̄ addu
 cit. Et dico q̄ act⁹ ē triplex. s. act⁹ forma
 lis. s. q̄ informat r̄ isto mō forma d̄f act⁹
 et in actu. 2° mō d̄f act⁹ p̄plet⁹ r̄ specifi
 cus. r̄ isto mō p̄pōitū d̄f actu r̄ in actu. s.
 cōpleto r̄ p̄fecto r̄ ḡn̄aliter om̄e sup̄pōitū
 p se subsistēs. 3° mō ē act⁹ entis, seu enti
 tat⁹. r̄ isto mō materia ē ens in actu: et
 iste act⁹ d̄f incōplet⁹: r̄ imp̄fect⁹ p respe
 ctuz ad actū p̄pletū r̄ specificū r̄ nat⁹ p̄fi
 ei p formaz. Et sic dico. q̄ p̄h⁹ intellexit
 de actu p̄fecto r̄ specificato. qz si sbm ḡn̄a
 tionis tale ens ē nō pōt saluari ḡn̄atio: r̄
 nō intellexit de actu entitatio: sic ē actus
 materie. Ad 2^m dictū p̄h⁹ q̄ ē. viij°. me
 tha. dico q̄ esse in potētia accipit duplici
 ter. vno° p illo q̄ nō ē: s3 pōt esse in rey
 natura r̄ isto mō nō ē materia in potētia
 s3 ē aliqd. alio° d̄f esse in potētia p illo q̄
 est: s3 non in actu p̄pleto r̄ p̄fecto. r̄ isto
 materia nō ē h° aliqd: s3 pōt esse h° aliqd
 p formā. Etia materia pōt dici in poten
 tia obiectie: ex eo qz nō intelligit nisi p a
 nologiā ad formā p̄m̄ p̄h̄m p̄mo p̄h̄sicoz.
 et tūc intelligit actualē p formā q̄n̄vent
 ad sp̄m̄. Ad 2^m p̄ncipale dico. q̄ maior
 est falsa v̄l̄ accepta. vt p3 de alimēto q̄
 aduenit rei existētī in actu r̄ tū nō ē acci
 dēs. vñ bene illud qd̄ aduenit rei existētī
 in actu actuate actualitate formali ē acci
 dēs: s3 sic materie nō aduenit forma Ad
 3^m dico simile. q̄ ex duob⁹ in actu/actuali
 tate formali nō sit vñū de p se. s3 ex duob⁹
 in actu quoz vñū ē in potētia receptia al
 teri⁹ bene sit vñū de p se: sic ē de materia
 et forma. Ad quartū dico. q̄ accipiēdo
 vñi formiter maior hēt veritatē sub tali
 sensu. q̄ sic act⁹ p̄m̄ qui ē de⁹: nullā hēt
 potētiā passiuaz ad actū foalē: sic mate
 ria p̄ma nullū hēt de se actū formale Et
 ad p̄bationē dico. q̄ potētia ē duplex. vna
 est q̄ respicit formā infieri. r̄ alia q̄ respi
 cit formā in subici. 2° mō cōcedo q̄ tāt⁹
 est act⁹ q̄ta ē potētia. qz tūc determinat
 ad illā formā. s3 p̄ mō nō oportet. q̄ act⁹
 p̄p̄orciōet potētie absolute sup̄te. Ad q̄n
 tuz dico. q̄ materia bñ ē qd̄: s3 nō qd̄ p̄f
 ctuz r̄ p̄pletū. qz illud hēt p formā r̄ nō

de se. Et sic intellexit p̄h⁹. q̄ materia nō
 erat qd̄ p̄pletuz. i. substācia cōpleta. vt
 declarauit p̄h⁹. viij. metha. vbi dixit. q̄
 materia ē mediū inter esse r̄ nō eē. s. in
 ter esse p̄pletuz r̄ nō eē simple. r̄ cū non
 sit qd̄ p̄pletuz nō ē aliqd̄ predicamēti sbe
 de p se. s. q̄ de p se ponat in illo predicamē
 to quis ponat p reductionē in illo. Secū
 da 2° ē ista. quis materia hēt suū p̄puz
 esse de se: r̄ nō a forma. est tñ cognoscibil
 p analogiā ad formaz p statu isto. Ista
 p̄clusio p3 ex eo: qz foza ē q̄ dat esse p̄posi
 tor cū p̄pōitū intelligat hēre p̄tē q̄ p̄sup
 pōit r̄ p̄tē q̄ aduēt de nouo p ḡn̄ationez:
 et ps q̄ p̄suppōit ē materia r̄ sic intelligit
 tur materia p formā. Instat c̄tra istaz
 cōclusionē. Et h° sic. q̄ hēt esse de se hēt
 vt intelligat de se. qz res sic se hēt ad eē
 sic ad intelligi: s3 materia est huiusmodi
 ergo r̄c. 8° r̄ dico. q̄ sic materia habz de
 se q̄ sit sine forma sic habet q̄ intelligat
 et d̄ se ē intelligibilis tamē q̄ actu non in
 telligat hoc est p̄pter defectū nostri intel
 lect⁹. Tertia cōclusio ē ista. q̄ materia ē
 in potētia ad omnes formas ei possibiles
 nullam habēs necessario de se r̄ dicit pu
 ta potētia r̄ sūme passibilis. Ista cōclu
 sio patet per p̄h̄m p̄m̄ iam dicta quo ad p̄
 miam partem: r̄ quo ad secūdā patet p
 p̄h̄m secundo p̄h̄sicoz vbi dicit. q̄ causa
 materialis: nullo mō pōt coincidere cum
 causa efficiēti sic causa formalis. Insta
 tur c̄tra istā p̄clusionem sic. nam obm̄
 est in genere cause efficiētis respectu in
 tellectionis: s3 materia pōt esse obm̄ cum
 intelligat. q̄ ē causa efficiēs intellectōis
 saltē partialis. 8° ad istud. q̄ actio ē du
 plex. vna ē p̄h̄sica q̄ ē cuz motu r̄ muta
 tione. r̄ istam negat p̄h̄s in. v°. p̄h̄sico
 rum esse in parte intellectia. alia ē actio
 mathematica / que quis sit realis non ta
 mē ē cū motu r̄ mutatione. qz mathema
 tic⁹ abstrahit a motu mutatione. talis ē
 actio intentionalis: r̄ istam ponit p̄h⁹ in
 parte intellectia. r̄ isto mō materia ē acti
 ua r̄ nō p̄ mō. Et si dicat q̄ si mā ē acti
 ua illo 2° mō seq̄ret q̄ esset magis actiua
 q̄ ignis pducendo calozem. ex eo quia p
 duceret perfectiorem effectum. Et tanto
 .b. iij.

29°

39°

potētia ē magis actia: q̄to pfectior effect⁹
pducit ab ea. 8.º ad istud. q̄ materia p̄p
ter hoc q̄ pducit perfectiorem effectum
q̄ ignis nō ē magis actia ex eo. qz ignis
est cā totalis caloris ⁊ mā ē cā p̄ialis in
tellectiōis. Et hec de isto ca.º sufficiāt.

4
c
Insequēter postq̄ dictū ē de ma
teria dicēdū ē de forma q̄ dat eē
rei ⁊ p̄seruat eē inesse. Pro quo
sūt aliq̄ notāda. Et p̄mo ē notādū. q̄ for
ma ē duplex. vna ē accidētalis. et alia ē
s̄balis. forma accidētalis ē q̄ dat eē accide
tale: vt albedo. forā s̄balis ē q̄ dat eē s̄bale
⁊ est de p̄fectione s̄bali s̄bi. s. materie. 2.º
est notādū. q̄ forma tā s̄balis: q̄ acciden
talis nō ē simp̄lex i ḡnabilis ⁊ incorrup
tibilis. nā capiēdo ḡnari: ⁊ corrupti p̄p̄e
s. p̄ illo q̄ ḡnat ex aliq̄ tāq̄ ex p̄te: ⁊ cor
rupti in aliq̄ tāq̄ in p̄te sic ḡnat: ⁊ corru
pit p̄positū: forma nō ḡnat nec corrupti
s̄ accipiēdo ḡnari p̄ illo q̄ capit eē de no
uo cui p̄suppōit aliq̄ ⁊ corrupti p̄ desine
re eē. isto mō ḡnat forma: ⁊ corrupti. et
sic p̄p̄e nō ē ḡnabilis ⁊ corruptibilis bñ
largo. ⁊ im p̄p̄e ē ḡnabilis: ⁊ corruptibi
lis. q̄ aūt forma nō sit simp̄lex inḡnabil
et incorruptibilis: p̄z ex b.º. qz si ess̄z sim
pliciter inḡnabil: ⁊ incorruptibilis tūc
sic q̄n p̄p̄itū ḡnat p̄suppōit materia ita
p̄suppōeret forma. ⁊ sic p̄p̄itū nō ḡnare
tur: nec p̄p̄itū distigueret a cōgregatiōe
qz soluz materia ⁊ forma cōgregarent in
ḡnatione p̄p̄iti. Et sim̄lex corruptio na
turalis ess̄z tantū segregatio: ⁊ sic oportz
vt ḡnatio distiguat a cōgregatiōe q̄ vna
pars p̄p̄existat ⁊ alia de nouo accipiat es
se. Et sim̄lex vt corruptio distiguat a se
gregatiōe oportet vt aliqua ps desinat eē
et alia remaneat. ps q̄ p̄suppōit in ḡna
tione ⁊ remanet post corruptionē ē mā.
p̄vero q̄ de nouo auenit p̄ ḡnationē ⁊ de
sinit esse p̄ corruptionē ē forma. 3.º ē no
tādū. q̄ forme sūt in duplici differētia.
qz quedā deducit de potētia materie: ⁊ q̄
daz nō deducit de potētia materie. forma
q̄ educit de potentia m̄e ē illa q̄ pducit
naturalē ⁊ materia ex natura sua p̄t su
cipe illā: ⁊ natura materie in nullo incli
nat p̄tra illā formā ⁊ infūdīt illa forma

in illa materia p̄ agens naturale actione
naturali s̄m̄ dispōitiōē materie ⁊ p̄ natu
rā nō p̄t esse nisi in mā. nā iste sūt cōdi
tiones ad h.º q̄ aliq̄d sit i potētia natura
li alicui⁹. P̄rio q̄ illud ex natura sua p̄t
illud suscipe ⁊ natura sua nō inclināt ad
oppōitū illi⁹: v̄l nō inclināt p̄tra illud. ⁊
p̄ agēs naturale actione naturali induca
tur i illud s̄m̄ dispōitiōē ei⁹. forma vero
que non educit de potētia m̄e ē illa in q̄
deficit aliq̄ istay p̄ditionū ⁊ sic aia intel
lectia nō educit de potētia materie. ex eo
qz materia nō ē s̄bm̄ ei⁹: nec p̄ agēs natu
rali inducit: nec p̄t induci ⁊ p̄t esse sine
s̄bo: sic p̄z in aia sepata: nec aliq̄ accidētia
educit de potētia s̄bi. s. illa q̄ p̄tra natu
ralē inclinationē s̄bi inducunt in illo ⁊ p̄
violētā: sic ē calor in aqua: ⁊ huiusmodi
4.º ē notādū. q̄ forme accidētales sūt in
duplici differētia. qz quedā sūt naturales
et quedā sūt artificiales. forme accide
tales naturales sūt q̄ pducit p̄ agēs natu
rale: v̄l nō repugnat eis p̄duci p̄ agens
naturale: sic ē albedo nigredo ⁊ huiusmo
di. forma v̄o artificialis ē illa q̄ inducit
p̄ agēs artificialē: ⁊ actiōe artificiali: sic
est forma dom⁹ ⁊ huiusmodi. 5.º ē notā
dū. q̄ forme accidētales sūt etiā in dupli
ci differētia. qz quedā sūt q̄ determināt
p̄ naturā in formā substātiālē. i. p̄ natu
raz sequit̄ ipas formas substātiāles: vt
sūt p̄me q̄litates ⁊ oēs alie descēdētes ab
illis. alie sūt q̄ p̄ naturā nō sequit̄ ipas
formas s̄bales vt sūt trāsmutatio sēs⁹: et
intellect⁹ ⁊ mot⁹ seu mobilitas ad locum.
6.º ē notādū. q̄ forme accidētales etiā di
cunt̄ dupliciter: seu in duplici differētia
qz quedā dicūt materialē ⁊ ista ē q̄ntitas q̄
cōsequit̄ naturā materie. alie vero sunt
formales ex eo qz sequit̄ naturā formay
substātiay ⁊ sequit̄ eas. Istis p̄suppōi
tis ponūt tres p̄clusiones p̄ ordinē. P̄ri
ma 1.º ē. q̄ oīe q̄ ḡnat: generat̄ ex mate
ria ⁊ forma substātiāli: v̄l ex s̄bo ⁊ accide
te: siue illud accidēs sit forma naturalis:
siue artificialis: v̄l saltē ei p̄suppōit s̄bm̄
Ad cui⁹ p̄clusionis declaratiōē ē notāda
ista distinctio. q̄ ḡnari ⁊ corrupti accipiē
triplex. P̄rimo sc̄ide. s. q̄n aliq̄d accipit

P

esse simple post nō esse cui⁹ vna p̄cessit
 et alia s̄ nouo acquirat: et illa ē de p̄fecto
 ne s̄bali p̄tis q̄ p̄cedit. et isto mō solū p̄po
 sita s̄balia de p̄te ḡnari. Et s̄it d̄f de
 corūpi. qz illa ps q̄ accipit esse de nouo
 desinit esse alia remanēte. 2° accipit ge
 nerari et corūpi magis large. s. q̄n ali
 quid accipit eē tale postq̄ nō fuit cui⁹ vna
 ps p̄cedit: et alia accipit eē de nouo et illa
 non ē de p̄fectide s̄bali p̄tis que p̄cedit. et
 isto mō generat̄ p̄posita de pacc̄is, siue
 sint naturalia, siue artificialia. Et v̄ez
 q̄ artificialia nō ita p̄pe generant sic na
 turalia. 3° mō aliquid dicit̄ ḡnari largit̄
 siue p̄ om̄i illo q̄ de nouo ē postq̄ nō fuit
 cui p̄suppōit̄ aliqd̄ nō tanq̄ ps: s̄ tanq̄
 s̄bm. Et isto mō oēs forme dicunt̄ ḡnari
 p̄ter aiaz intellectiaz q̄ creat̄. nā bec ē
 differētia inter ḡnari et creat̄. qz crea
 ti ē aliqd̄ de nihilo fieri: cui nihil p̄sup
 pōitur de necessitate: nec tāq̄ ps: nec tāq̄
 s̄bm. Et q̄uis aia intellectia que fit de ni
 hilo infūdat̄ in corpore: nō tamē de neces
 sitate p̄suppōit̄ ei corp⁹, sic p̄ de aia
 beata. ḡnari vero est aliqd̄ de nouo fieri
 cui aliqd̄ p̄suppōit̄, vt tanq̄ ps, vel tanq̄
 s̄bm. Secūda p̄ ē ista. q̄ om̄iuz formaz
 tam s̄bay p̄ter aiam intellectiaz: q̄ accide
 taluz q̄ p̄sequūt̄ foras s̄bales mā ē s̄bm et
 per naturā nō possūt p̄ se esse: s̄ suū esse
 est q̄ sine in materia. Prima pars. s. de
 formis s̄balib⁹: p̄ p̄ p̄bm p̄ de ḡnatione
 vbi dicit̄. Est aut̄ ille. i. mā p̄ma p̄pe q̄dē
 s̄bm susceptibile ḡnatis et corruptionis
 simple. Secūda ps. s. de formis accide
 talib⁹ etiaz p̄. qz forme accidet̄ales, siue
 sit materialis q̄ ē q̄ntitas, siue formales q̄
 sequūt̄ formas s̄bales oēs recipiūt̄ in ip̄a
 materia et mā ē s̄bm om̄iuz illaz: vt dicit̄
 p̄b⁹ p̄ de ḡnatione vbi dicit̄. q̄ ille. i. ma
 teria p̄ma ē s̄bm et alterationū mō aliq̄:
 b^o ē. i. in formata forma s̄bali corporeita
 tis et mediāte ip̄a. Et rō ē ista: qz cuz se
 quāt̄ ip̄as formas s̄bales recipiūt̄ in mā
 vbi recipiūt̄ et ip̄e forme s̄bales. Et si dī
 cat̄ p̄tra istā p̄tez p̄clusionis q̄ nō ē mate
 ria q̄ denominat̄ tali forma accidet̄ali: s̄
 cōpositū s̄bale. qz nō dicit̄ materia alba
 s̄ p̄positū dicit̄ albus. Et p̄ p̄ns videt̄ q̄

cōpositū sit obm et nō materia. 2° q̄ du
 plex ē s̄bm. s. s̄bm inherētie et s̄bz denoia
 tiōis. totū p̄pōitū ē s̄bm denominatiōis. q̄
 utis mā sit s̄bm inherētie mō p̄dīto et p̄p̄
 illā inherētia q̄ ē in mā denoiaat̄ tale cō
 pōituz. Et h^o intelligit̄ de accidet̄ib⁹ for
 malib⁹: qz accidet̄ia q̄ nō cōsequūt̄ for
 mas ip̄as s̄bales: nō recipiūt̄ in mā: nec ma
 teria ē s̄bm eay: s̄ ip̄e potētie. s. s̄satio i
 sensu et intellectio i intellectu et huiusmodi
 Instat̄ p̄tra istā respōsiōnē. nā si forme
 accidet̄ales q̄ p̄sequūt̄ formas s̄bales reci
 piūt̄ in mā p̄ma: tūc nō oporteret. q̄ q̄n
 cōpōitū corūpit̄ q̄ fiat resolutio vsqz ad
 materiā p̄mā: cū maneat idē s̄bz inherē
 tie. s̄ b^o ē falsū p̄m p̄bm p̄ de ḡnatione.
 Etia p̄ p̄ h^o: qz in cōpōito s̄bali nō ē nisi
 vna forma s̄balis. ex eo qz esse cuiuslibz
 s̄be p̄sistit i indiuisibili. Et sic q̄n aliqua
 forma s̄balis auenit māe forma p̄cedens
 corūpit̄. Et cū accidet̄ia sequāt̄ formā
 s̄balez: accidet̄ia p̄cedētia corūpit̄: et no
 ua accidet̄ia similia p̄tib⁹ in eadē mā cū
 forma noua introducta i mā introducūt̄.
 Hoc p̄ p̄ illud dīctū p̄b⁹ in p̄dicamētis
 in p̄dicamēto s̄be vbi dicit̄. q̄ destructis
 p̄mis s̄bais impossibile ē aliqd̄ eoz rema
 nere. Et q̄ in vno p̄pōito nō sit nisi vna
 forma s̄balis p̄bat̄ sanct⁹ thomas in p̄ma
 pte. q. lxxvj. ar. q̄to p̄ multas rōnes.
 Et p̄ sic. vni⁹ rei vnicū ē esse: s̄ vni⁹ es
 se ē ab vna forma ḡ rē. 2° sic. forma s̄ba
 lis distiguit̄ a forma accidet̄ali: qz forma
 s̄balis auenit enti in potētia et forma acci
 dentalis auenit enti i actu: et sic si forma
 s̄balis auenit enti i actu erit accidet̄alis.
 3° sic si in hōie essēt plures forme s̄bales
 dicēdo hō ē aial non erit p̄dicatio p̄ se. p̄
 mō: s̄ p̄ns ē falsū ḡ r̄ aīis. Probat conse
 quentia. qz p̄dicatio sūpta a diuersis for
 mis ē p̄dicatio p̄ accidēs: sic cū dī hō ē al
 bus. s̄ si in hōie essēt plures forme: cū dī
 ceret̄ hō ē aial illa p̄dicatio sumeret̄ a di
 uersis formis ḡ rē. Alij vero p̄bant eā
 dez p̄clusionē sic nulla p̄alitas ē ponēda
 sine necessitate: s̄ nō ē necessitas ponēdi
 plures formas. qz p̄fectior p̄tinet virtua
 liter imp̄fectiores. Etiam qz iste plures
 forme aut sūt eiudē sp̄ei specialiss⁹: aut
 b. iij.

alteri⁹ sp̄i specialissime: non p̄mo modo
qz in hōie vna illaz sic ē intellectiua ē in
corruptibilis p naturā altera v̄o corrup
tibilis: s; corruptibile: ⁊ incorruptibile dif
ferūt pl̄q̄ ḡne ex .x°. metha. nec etiam
2° mō: qz tūc hō nō esset vnuz sp̄e: ⁊ hōis
nō erit p se vna diffinitio. Et sic p̄z q̄ in
vno cōpōito nō sit nisi vna forma sbalis.
Et h° videt dicere ph̄o quarto metheoꝝ
vbi dicit. q̄ caro q̄ nō pōt facere op̄ car
nis ē caro equiuoce. talis ē caro mortua.
ḡ ē caro equiuoce: s; si p̄ aliā formā ē ca
ro in aialt q̄ p̄ aiaz viuā pōt h° dici caro
vniuoce. Etia. viij°. methaphisice dicit
ph̄o q̄ forme se hñt sic numeri. sed si vni
numero addit variat sp̄es numeri p̄cedē
tis. ḡ ⁊ eodē mō in formis sbalib⁹. Et sic
hō nō erit vnuz in sp̄e. Ista opio ē falsa
et omnino veritati contraria s̄m q̄ dicit do
ctor subtil̄ scot⁹. li. q̄cto. dis. xj. vbi p̄bat
q̄ in hōie multe ponūt forme saltē due si
alīe nō amittāt q̄ sūt aia intellectia ⁊ for
ma corporis. Probat h° benedic⁹ sic. Di
uersa agētia q̄ agūt distinctis opationib⁹
nō possūt hēre eundē terminū formalez
s; aia intellectia ē termin⁹ creatiōis. ḡ o
portet q̄ agēs naturale hēat aliuz termi
nū formale. Ricard⁹ v̄o. li. 2°. dis. xvij.
p̄bat istud sic. eadem accidentia numero
presupponūt eandē formā sbalē numero
s; in hōie mortuo manēt eadē accidentia
numero; sic p̄z de cicatricib⁹. ḡ oportet q̄
sit aliqua forma sbalis eadē numero; sed
nō ē aia intellectia. ḡ ē alia q̄ ē p̄posituz.
Et ista em̄ rōne hñt duo. Primū ē. q̄ i
eodē p̄pōito possūt esse plures forme. 2^m
ē q̄ nō statim fit resolutio vsqz ad materiā
p̄maz. 3° p̄bat eaz ricard⁹ sic: si in hōie
nō esset plures forme filii carnalis non
hēret esse genituz a patre. qz mā ē in ge
nita: ⁊ aia intellectia ē a deo p̄ creationez
similr̄ ei⁹ vno cū corpore ē a deo create.
ḡ oportet ponere aliā formā sbalē rōne cu
ius filius ē genit⁹ a patre. Etia p̄ rōne
p̄bo istā p̄clusionē sic. Causalitas cāe for
malis ē dare alteri tale esse quale sibi cō
petit: s; aia intellectia non ē forma cor
porea. ḡ nō dat esse corporeuz ḡ r̄c. Pe
tr⁹ vero de aq̄la. li. 2°. dis. xvij. p̄bat eā

dem p̄clusionē inter alias p̄ tres rōnes.
vna ē rō naturalis. ⁊ alia sūt argumēta
fidel. rō naturalis ē ista. aia ē act⁹ corpo
ris phisici organici ex 2° de aia. s; corp⁹
phisicu hēt formā sbalē ḡ r̄c. Primum
argumētū fidei ē istud. si beat⁹ petr⁹ p̄fi
cisset intriduo p̄ficisset vey corp⁹ x̄pi tūc
quero q̄s erat termin⁹ p̄secrationis; aut
mā puta ⁊ h° nō: vt p̄z p̄ se; aut aia intel
lectia. ⁊ h° nō qz s̄m oēs ē ibi tm̄ p̄ comi
tantia: ⁊ maxie qz in triduo aia nō erat i
corpore; aut erat corp⁹ informatū forma
sbali: ⁊ tūc quero; que sit ista: qz aut aia
intellectia ⁊ h° nō. qz erat in libro aut alia
et tūc p̄erat de nouo introducta; tūc nō
erat idē corp⁹ numero; aut altera q̄ p̄fuit
et hēt p̄pōitū. 2^m argumētū fidei ē. q̄ il
la positio destruit scōꝝ reliq̄as. q̄ p̄bat
sic. nā x̄piani exhibēt venerētia corpori
bus scōꝝ. tūc quero aut i illis corporibus
manet eadē forma sbalis; q̄ fuit cū aia in
tellectia. ⁊ hēt p̄pōitū aut alia: ⁊ tūc non
sūt reliquie sci venerati. Et sic ex ist⁹ rō
nib⁹. 2° q̄ in vno p̄pōito simul possūt ēē
plures forme. Et qñ p̄pōitū corruptū s̄m
vltimā formā nō fit resolutio vsqz ad ma
teriā p̄mā. Quid ḡ dicendū ē ad rōnes
sci thome. dico q̄ nō sūt vere: nec p̄cludūt
Ad p̄mā dico. q̄ vnū ēē. requirit vnā for
mā. vey ē vltiate specificatē ⁊ illa i hōie
est aia intellectia; q̄ vltiate aduat quīs a
liā p̄suppōat. Et eodē mō d̄r ad 2^m. q̄ illū
q̄ auenit enti in actu vltiate specificato ē
accñs. s; p̄ illā formā p̄cedētē hō nō erat
vltiate in actu specificato. h° magis ⁊ lar
gi⁹ declarabit in p̄o de ḡnatione. Ad 3^m
nego p̄sequētā. Et ad p̄bationē dico. q̄
p̄dicatio sūpta a diuersis formis alterius
ḡnis ē accidētalis. s; qñ forme sūt eiusdē
generis puta ex ḡne s̄be ⁊ vna ē potētia
respectu alteri⁹ nō oportet. Ad rōnem a
liam alioꝝ dico q̄ nego minorē. ⁊ cū pro
batur q̄ forma supioꝝ cōtinet vltualiter
inferioꝝ cōcedo de formis eiusdē ordi
nis sic sūt om̄s forme specificē. s; forma
corporea nō ē eiusdē ordinis cum aia
intellectua: quīs sit in eodem genere sal
tem remoto. Et si dicatur q̄ contrariuz
videtur dicere ph̄us in 2° de aia vbi dicit

9

qd sic in tetragono tetragonu e ita in seficio
 vegetatiuu: r in intellectio sefitiuu. Ad
 hoc dico. qd si bene intelligatur phus no
 dicit cotractuu. Et ad similitudinē: qua
 ponit dico. qd ph⁹ ibi noluit ponere oimō
 dam similitudinē: sz aliqlem gratia exē
 pli sic qn dixit in 2° phificoy sic est in ac
 te: ita est in natura. sic hic ph⁹ ad simill
 tudinē figuray voluit pbare. Primo qd
 quelibet aia istay est aia. 2° qd secūda ē
 pfectior qd pma. Et qd pma ordinat ad se
 cūda r ē pfectibilis p eam. 3° qd cōpositū
 ex eis est vnū vltimate specificatū p vlti
 mā: r nō p pma. Et sic dixit. qd vegeta
 tiz est in sensitio. et non dixit. qd aia ve
 getatiua est in sensitio. Et isto modo
 p⁹ est in potētia ad illud qd est posterius
 de hoc lat⁹ dicit in 2° de aia. Et ad p
 bationē argumētū dicit. qd sūptio diuissi
 ma nō hēt necessitatez: qz qn qrit de ali
 qb⁹ duob⁹ verū sint eiusdē spēi specialissi
 me oportet qd vtrūqz sit spēs p se vlt⁹ indiu
 dua p tēta sub spē p se neutra hāz foray ē
 p se spēs nō indiuiaua talia. sz bñ ps spēi
 Alie vo dico qd sūt alteri⁹ rōnis: r dato
 qd sint alteri⁹ rōnis faciūt p se vnū qz vna
 est i potētia respectu alteri⁹. Quid g^o di
 cet ad autoritates phi. Ad pma dico qd
 caro mortua est caro vniuoe. sz est caent
 viue equiuoe: qz vt sic nō pōt facere opa
 carnis viue. Ad secūda dico. qd illa si
 militudo nō tenet: qd ad oia. sz tenet in
 hoc. qd sic numeri cōstāt in indiuibili
 put excludūt cōpositionē s^m suā rōnē p
 tiuz diuisay rōnum. vt dicit in 3° r qnto
 phificoy. ita r forme. Et ad dictum phi
 aristotelē i pnto substātie. s. qd destruat
 pms s⁹ rē. Dico qd est veruz qn oino
 fit destrutio primay sbay s^m se totas. qd
 tñ nō fit: qn aliqd cōpositū corrūpit quo
 ad formā pncipalē r nō quo ad alias seu
 quo ad aliam que remanet. Istud dictū
 phi in logica: r in formalitatib⁹ declara
 ni in logica qd ad accidētia r in formalita
 tib⁹ quo ad p dicata q d ditiua. Tertia
 cōclūio: r vltima est iuxta sextuz notabi
 le. qd materia hēt dimēiones determina
 tas p quātitatē ita qd agēs natāle p muz
 qd educit de potentia materie r quātitas

ad quā erat in potētia pri⁹ r s^m dispositi
 onē forme. Quomodo quātitas illa disti
 guit a materia nō intendo h declarare.
 qz nō ē pfectis speculationis. Et hec d
 isto capitulo sufficiant.

S.
 Ito quomodo ad gnationē ppriā
 d requit ps q precedat q ē s^m non
 solū forme substāialis sz etiā accidētū.
 et forma ē q dat esse rei. Querēdū ē cū
 omne cōpositū ex materia r forma sit in
 diuū. si materia ē causa illi⁹ indiuiaua
 tionis. v⁹ forā. v⁹ si materia nec forma
 ē causa illi⁹ indiuiauationis qd ē illud qd
 ē causa illi⁹ indiuiauationis cōpositi. qz s^m
 phm forma ē que dat esse cōposito s^m euz
 videt qd p illā cōpositū ē indiuū. Sed
 qz hec materia magis ē metaphisicalis
 q naturalis qdū breu⁹ potero me expe
 diā. Pro quo sūt aliqua notāda. Et p^o
 ē notādū qd duplx ē differētia qdū pro
 nūc spectat. vna ē differētia specificā sic
 rōnale. alia ē indiuiaualis. s. illa q deter
 minat natāz specificā: r cōstituit indiu
 duū q differētia dī grad⁹ intrinsec⁹ nate
 2° ē notādū. qd sic differētia specificā po
 test cōpari ad illū qd ē infra se. v⁹ ad illū
 qd ē supra se. Ita eodē mō differētia in
 diuiaualis respicit illā duplicē cōpātōez
 Et tūc ē inter differētiā specificā r indiu
 uiaualē differētia r cōueniētia. nā si dīa
 specificā cōpet ad illud qd ē infra se tunc
 sic entitati illi⁹ differētie specificē repu
 gnat p se diuidi in plura essentialiter spe
 et p ipam repugnat cōstituto. cui⁹ ipa ē
 ps Ita differētie indiuiauali repugnat
 diuidi in ptes subiectiuas r p ipam repu
 gnat talis diuisio toti cui⁹ ipsa entitas ē
 ps. differētia autē ē in b^o. qz illa differē
 tia indiuiaual excludit oēz diuisione z tā
 numeralē qd specificā. differētia autē spe
 cificā quis excludit oēz diuisione z specifi
 cā: nō tñ excludit diuisionē nature i par
 tes sbiuas. Si autē ppet differētia speci
 fica r indiuiaualis ad illud qd hnt supra
 se r simile differētia r cōueniētia inter
 eas. Cōueniētia quidē ē. qz sic realitas
 a qua sumit differētia specificā ē actual
 respectu realitatis a qua sumit genus r
 determinat eā. sic differētia indiuiaual

b. v.

Et actualis respectu realitatis specificae et
determinat ipsam. Sed est differentia inter
ipsas primo quod differentia specifica aliquam su-
mit a parte essentiali. scilicet a forma. aliquam vero
ab ultima realitate forme quod dicitur conceptum
simplex simpliciter: ut dicitur scotus lib. primo dis-
tinctio tertia. differentia vero individualis semper
sumit ab ultima realitate forme quod dicitur
conceptum simplex simpliciter. Est alia definitio
quod definitio specifica est quedam entitas quod dicitur
tota et constituit conceptum inesse quod dicitur
definitio et individualis est primo diversa ab omni en-
titate quod dicitur tota. Secundo est notandum quod duplex re-
peritur gradus in natura specifica. Unus est qui
sequitur naturam secundum entitatem speciei penes
quem gradum fit intentio et remissio in recipi-
endo intentionem et remissionem; sic dicitur al-
bedine decem graduum intentionem: et albedine
trium graduum remissionem penes quem graduum
accipit entitas in natura. Unde tantum. n.
vnum quod quod participat de natura quot gradus
habet de ea. Alius est gradus individualis
qui contrahit naturam: et omnes suos gradus
ad effectum hoc contractionem sui inferioris
non per aliquid. quod sit specificae: et quod dicitur
rationis distinctum contra speciem sed sic gradus inter-
secundum illius nature. Quarto est notandum. quod diffe-
rentia specifica apud philosophum cuius pertinet ad
definitionem rei constituitur et ad eius quod dicitur
vocat forma quod dicitur. Differentia et individualis
vocat apud eum materiam; seu materiam per eam
quod non est principium constituti aliquid in ratione
predicabilis. sed tamen in ratione subiectibilis ultimi-
ma subiectilitate. Unde vocat individuum materiam
le: quod secundum materiam respectu predicati: et pre-
dicatum dicitur formale respectu subiecti. Et sic dif-
ferentia individualis dicitur materiam; seu materiam.
Et hic est. quod ipsa non pertinet ad rationem quod dicitur
tota formale rei; nec per se ad quod dicitur
sic differentia essentialis. Quarto est notandum
quod sic differentia specifica sumpta ab ultimi-
ma realitate est primo diversa ab omni alia.
ita vna differentia individualis est primo
diversa ab omni alia. Dicitur. n. illa primo diversa
que sunt ultimate abstracta de quibus ens
quod dicitur non potest verificari que nec in
aliquo conceptu quod dicitur conveniunt. De quibus
fecit mentionem in logica in divisionibus ter-
minorum: et in causa distinctio genere: et in formalita-

tibus. Istis presuppositis pono quod quod conclusio-
nes per ordinem. Prima secundo est ista. quod natu-
ra non est seipsa individua; sic dixerunt au-
reolus et sui sequentes. Ista conclusio probatur
doctor subtilis scotus libro secundo distinctio tertia
sic. Quod vnitatis realis. scilicet specifica est
minor vnitatis numerali illud non est distinctio se
vnum vnitatis numerali. sed vnitatis realis
seu specifica in hoc individuo est minor
vnitatis numerali quod dicitur. Probatio mino-
ris si vnitatis realis est alia ab vnitatis nu-
merali constat statim quod est minor. presuppo-
nit. n. hic scotus in hac ratione: quod sunt conceptus
tibi ex natura rei usque ad genus genera-
lissimum ymo usque ad ipsum ens totum sunt for-
males rationes habentes ex natura rei distin-
ctas vnitates. verbi gratia. In petro est
humanitas et aialitas corporeitas substan-
tialitas et entitas: quod istorum sic est distinctum
formale conceptibile in obiecto. ita est per se habens
sua vnitatem: et numeralis est maior. Et
minor ea est specifica: et minima omnium
est transcendens. Et sic dicit scotus. quod vnitatis
realis est alia ab vnitatis numerali: et mi-
nor vnitatis numerali. Quod autem vnitatis
realis sit alia ab vnitatis numerali probatur
scotus multiplex. Primo per philosophum. x. meta-
physice qui dicit. quod in omni genere est vnum
primum. scilicet per se perfectionis. quod est mensura
et omnium quod sunt illius generis. sed illa vnitatis
est realis: et non est numeralis. Probat
minorem sic: quod in individuo eius speciei non
est hoc per se: et hoc posterius. sed mensura est
per se mensurato. quod dicitur. 7. v. metaphysice dicit
philosophus. quod in specie fit comparatio: et in genere autem
non: et ratio est idem per eum: quod species dicit vnum
naturam generis autem non. quod intendit ibi philosophus. quod
species sit vna vnitatis reali non autem vni-
tatis numerali. 7. v. metaphysice dicit
philosophus. quod idem simile et equale fundant super
vnum sed illa vnitatis est realis: et non nume-
ralis: quod nullum vnum vnitatis numera-
li est simile vel equale sibi ipsi. quod alia est
vntas specifica realis: et alia vntas nu-
meralis. et per se natura non est vna seipsa.
Et si instet contra istam conclusionem. quod dicit
philosophus. vii. metaphysice. quod seorsum vniuscuiusque
eius est propria illius cuius est quod non inest alteri
sed omne tale est ex se individuum. quod natura se

9

ipsa est individua. Non quod ibi arguit philosophus
 contra ideam platonis. Et tunc dico quod ibi ac-
 cipit substantia per nata ita contracta que ex qua est
 individuata non inest alteri: sed est propria ei
 cuius est per gradum intrinsecum. non tamen accipi-
 tur hic substantia absolute per substantiam quam cois est. de qua
 auctoritas. v. methaphisicorum. sue causa. primo dicit sic
 Si quis interroget vos de equinitate quod sit
 respondebimus? quod illa sit equinitas tamen nec
 una nec plures; nec plures; nec particularis.
 Et infra clarus dicit sic. Ponemus de hu-
 manitate duas considerationes. Primam de
 ipsa. Secundam est ipsa, vnde si quis interroga-
 verit vos an humanitas que est in platone
 ex hoc quod est humanitas sit alia ab ea que est
 in sorte. et necesse dicemus quod non: nec oportebit
 consentire ei ut dicat. quod illa et ista sunt una
 numero. Secunda pro est ista. quod individuus
 non est individuus per aliud negativum. ut di-
 xit henricus quilibet. v. q. viij. vbi dicit. quod
 individuus est individuus per aliud negativum
 scilicet per rationem vnde. Dicit enim henricus. quod vni-
 tas non dicit nisi per uationem. quod si diceret
 rationem potentiam diceret eandem rationem quam dicit
 ens. Et sic erit negatio dicendo ens vnde
 aut alia: et tunc est entitas addita entitati
 in quibus. quod est inconueniens. Contra quem modum
 dicendi. ad probationem conclusionis arguo sic: ni-
 hil per negationem formaliter constituit in en-
 titate perfectiori: quam sit entitas presupposita
 negationi. scilicet prima substantia est maxime substantia: et
 perfectissima. ut dicit philosophus in principio secundae. ergo
 substantia prima sic est individuus non constituit in
 esse per negationem quam presupponit substantiam secundam
 assumptam. non opponis est falsum. quod vnde sit
 uatio siue vntas cum sit passio entis posi-
 tui adaequata. et quous vnde sit ens: non tamen
 est negatio. quod non eodem modo. Tertia pro
 est ista. quod individuus non est individuus per
 quantitate: sicut posuit egidius. et fundamentum
 eius erat. quod diuiduus in plures partes erat per
 quantitates. et potius si nata specifica diuide-
 bat in plura individua: hoc erat per quantitate.
 Contra istam positionem egidij. ad probationem
 conclusionis arguit scotus sic. In qualibet co-
 ordinatione predicamentali sunt omnia ad illam
 coordinatorem pertinentia. et sic sic in coordi-
 natione primi secundae est primum predicamentum de quo
 nihil predicatur. ita est infimum secundum cui nihil

subicitur: et illud est individuus presuppositum
 egidius est frivolum. quod licet sit verum quod illud quod
 diuidit in plures partes quantitates diuidatur
 per quantitate. non tamen illud quod diuidit in plures
 partes substantias: sic est nata specifica. Quar-
 ta conclusio est ista quod indiuiduatio seu multi-
 plicatio indiuiduorum non fit per materiam sic
 posuit sanctus thomas. Cuius fundamentum erat
 illud quod dixit philosophus. v. methaphisicorum. vnde nu-
 mero sunt quorum materia est una. Et similes
 vij. methaphisicorum. dixit: generans generat ali-
 ud propter materiam. ac alias. n. et sortes diui-
 si sunt propter materiam. Et similes. xij. me-
 thaphisice dixit quod non possunt esse plures celi
 quod quocumque sunt multa numero habent mate-
 riam. Et primo celi et mundi dixit. Cui dico
 celum dico formam: cum dico hoc celum dico ma-
 teriam. hanc opinionem improbatur commentator
 Primo de anima vbi dicit: quod membra cerui
 non differunt a membris leonis: nisi quod anima
 differt ab anima. Et in 2o de anima. in 2o et 3o
 commento dicit. quod indiuiduum non est indiui-
 duum: nisi quia est in actu. sed indiuiduus
 non est in actu. nisi per formam. ergo etc.
 Contra istam etiam opinionem adducit aucto-
 ritatem 2o methaphisice tres rationes. Prima
 est ista materia non est materia nisi: quod est ei virtus re-
 ceptionis: et ad aptationem. scilicet ad aptatum
 in quantum ad aptatum non est causa efficiendi illud
 ad quod est ad aptatum quod etc. Secunda ratio est
 ista inconueniens est: ut essentia que est in potentia
 sit causa rei que est in effectu. scilicet essentia mater
 est in potentia quod etc. Tertia ratio est ista il-
 lud in quo nulla est diuersitas ut distinctio
 non potest esse causa diuersitatis et distinctio
 in materia aut nulla est diuersitas: et distinctio
 quod etc. Scotus vero arguit etiam contra illam opi-
 nionem sic materia est eadem in generatori cor-
 rupto. quod habet eadem singularitatem in generatori
 corrupto. Et sic generatum: et corruptum erunt
 idem numero. scilicet hoc est falsum quod etc. Quid
 ergo dicemus ad auctoritates philosophi. Dico quod secundum
 philosophum 2o physicorum materia forma opponunt re-
 latue: ut patet in causa. ij. quod incipit ampli-
 eorum que sunt ad aliquid. Et sic quod modis de
 vnde oppositorum tot modis de et reliquum ex
 primo thopicorum. Forma autem quantum ad plures
 spectat capit dupliciter. scilicet per forma plures; vel per
 forma totum que est ipsa quoditas. Similes

mā corresponsdēter dī dūp̄t: qz qdam est
 mā q opponit forme ptis. Et hec est ma
 teria que est p̄ncipiū essentialē rei cōsti
 tuēs cū formaynū ens p se. Et quedaz ē
 materia que opponit forme toti: r ipsi
 q̄dditati que est extra rōez q̄dditatis rei
 formate. Et hec materia dī differētia
 seu p̄p̄tas individualis q̄ est causa r p̄n
 cipiū individuationis. Et sic respondet
 ad oēs autoritates p̄hi. q̄ p̄hi intellexit p
 materiā differētiā individualē. Cū di
 cit lādulf⁹ libro p̄mo. dif. xij. q̄ qn p̄hi
 dixit q̄ aliq̄ sūt vnū numero p̄pter mate
 riā loq̄ de materia q̄ ē rō cōtra hīs na
 turā: r nō de illa q̄ est altera p̄ cōpositi
 Et sic dixit. q̄ generās generat p̄ ma
 teriā r ēvt nata cōtrahat. Et sic duo in
 diuidua eiusdē sp̄i sūt diuisa p̄pter diffe
 rētiās individualēs q̄ natura cōtrahi
 tur. Et sic dixit cū dico celuz dico formā
 .i. nāz simplex r cū dico hō celū dico māz
 .i. nāz p̄tractā. Et cū. xij. methaphisice
 posuit in q̄z celo totam naturā nō posse
 multiplicari posuit celos esse sp̄e distinctos
 et sic dixit celos nō posse multiplicari mo
 do materiali: r numerari cōtractione na
 ture ad multa diuidua. Quinta p̄clu
 sio est affirmatiua s̄m̄ intētiōe scoti. Et
 est ista. q̄ natura specifica est diuidua
 p̄ entitatē positiuā determinatē naturā
 ad singularitatē q̄ entitas dī grad⁹ intē
 sic nature Probo istā p̄clusionē. P̄rio
 sic sic vnitas in cōi cōseq̄t p se aliquā en
 titatē sic vnitas individualis cōseq̄t p se
 aliquā entitatē. s̄ nō cōseq̄t p se entitatē
 nature: qz nature est vnitas p̄p̄a realis
 ex 2° notabili. q̄ cōseq̄t aliquā entitatez
 determinatē illā r illa facit p se vnū cū
 entitate nature. 2° sic oīs differētia dif
 ferētiū reducūt ad aliq̄ p̄mo diuersa. s̄
 diuidua p̄p̄e differūt. q̄ eoz differētia
 reducūt ad aliq̄ p̄mo diuersa. s̄ ista p̄mo
 diuisa nō sūt natura in isto: r natura in
 illo: qz nō eodē aliq̄ p̄ueniūt r differūt. q̄
 oportet q̄ sit aliud. s̄ nō possūt eē neḡtio
 nes vt dixit henric⁹ nec p̄tates vt dixit
 r̄gid⁹ nec materia vt dixit s̄ad⁹ thomas
 q̄ erūt aliq̄e entitates positie p se deter
 minātes naturā. q̄ est p̄positū. 3° sic sic

natura generis ad differētiā specificā
 sic q̄dditas ad differētiā individualē. s̄
 natura generis cōtrahit p̄ differētiā
 specificā q̄ rō. Relinq̄t q̄ qd̄ diuidua
 tio fit p̄ differētiā individualē determi
 natē naturā specificā ad essēdū hoc. In
 stat cōtra istam p̄clusionē. Et p̄mo sic
 si natura specifica ess̄ diuidua p̄ aliq̄
 entitatē p̄p̄a determinatē naturam ad
 singularitatem; tunc illud determinans
 diceret supra naturam determinatā ma
 teriam vel formam; vel compositum. sed
 nullū istoz dicit. qz tūc vl̄ essent plures
 materie; vl̄ forme; vel cōposita. q̄ rō. 2°
 sic iste differētia individualēs sūt alteri
 us rōnis: cū sint seip̄s. p̄ diuisē. ergo
 r cōstituta erūt alteri⁹ rōnis. qz nō est
 maior distinctio in p̄ncipijs q̄ i p̄ncipia
 tis. q̄ videt in p̄ueniens. 3° sic. si sic est
 q̄ est rōis differētia individualis ab illa
 potest abstrahi rō entis: et tūc q̄to p̄clu
 sio illa diuidua. qz aut seip̄a: r tunc
 pari rōne fuit standū in p̄mis aut alia:
 r tūc q̄rā de illa sic de p̄ozi in infinitum
 4° sic. si singulare esset cōpositū ex nata
 determinatē r determinata: sequerēt ne
 tria incōueniētia. P̄mū q̄a singulare
 esset p se intelligibile. q̄ ē p̄tra p̄hm p̄
 p̄hiscop. 2° est. q̄ de singulari esset p se
 scia: r demōstratio. q̄ est p̄tra p̄hm. vij.
 methaphisice. 3° ē. q̄ singulare esset p
 se diffinibile. q̄ ē p̄tra p̄hm. vij. metha
 phisice. Dēs iste p̄ne p̄bant p hoc. qd̄
 istud determinās se hēret ad naturā de
 terminatā. sic differētia ad gen⁹. s̄ dif
 ferētia. qz dicit aliā rem a genere deter
 minat gen⁹: r cōstituit sp̄m. ideo sp̄s ē
 p se diffinibilis: r demōstrabilis: r scibi
 lis. q̄ rō. 8° ad ista. Ad p̄m dico. q̄ sic
 oīs entitas q̄dditatis ē p̄ozi hac; vl̄ illa en
 titate: r indifferēs ad eas. Ita materia;
 vl̄ forma; vl̄ cōpositū eo modo quo dicunt
 q̄dditatē sūt p̄ozi illa differētia indivi
 duali q̄ est vl̄tia eoz realitas. Et sic p̄e
 do. q̄ ista differētia individualis nō est
 materia: nec forma: nec cōpositū. s̄ ē vl̄
 tia realitas: r aqualitas materie: r for
 me: et cōpositi. Ad 2° dico. negādo cōse
 quētiā; qz in simili differētijs specificā

9

que sūt alteri⁹ rōnis: 7 tñ spēs cōstitute
 nō sūt alteri⁹ rōnis in genere. Et ad il
 lud qd dī qd nō ē maior distinctio in pnci
 pijs. 7c. Dico q aliqua esse eq̄līter disti
 cta pōt intelligi du^r / v^l qz eq̄līter in com
 possibilis / v^l quia equaliter i nullo cōue
 niūt. Primo mō cōcedit^r ppositio. s3 non
 est ad ppositū. 2° mō negat^r: sic p3 p dif
 ferētia adductā de differētijs specificis.
Ad 3^m dico. q sic ab vltis differētijs nō
 potest abstrahi rō entis dicta in qd de eis
 s3 de nōlatie tātū. vt dicit scot⁹ li. p^o di.
 .iiij. ita etiā nec ab istis. **Ad quartū** pce
 do p^m incōueniēs adductū. q singlitate sit
 p se intelligibile. s3 si nō intelligit sub rō
 ne xpa p statu isto. hoc ē ppter defectuz
 intellect⁹ nostri. Et sic intellexit phus
 p^o pbificoy. S3 scdm 7 textū psequens
 nego. q sequant. Et ad pbatōem dico.
 q nō valet. qz similitudo ē falsa. Quia
 differētia specifica: vt pstituit spēs dicte
 qdditatē respectu cuius ē scia 7 diffi^o. dif
 ferētia aut individualis ē p^o diuersa ab
 oi entitate qdditativa. qz intelligēdo quā
 rūqz qdditativam entitatē 7 unitatē: non
 videt in eius intellectu vñ ipa sit bec Et
 bec sufficiant de istoca^o.

6

Quā in responsione pmi argu
 menti pcedētis ca¹ dictū ē q ma
 teria 7 forma 7 cōpositū sūt pō
 ra differētia individuali. vbi p̄supponit
 q pter materiaz 7 formā: 7 illā differen
 tiā individualē est cōpositū cui⁹ partes
 essēciales sūt mā 7 forma. Inq̄renduz
 est si illud ppositū dicat aliq̄ entitatez di
 stinctā a suis ptibus. s. a mā 7 forma. pro
 cui⁹ declaratione sūt aliqua notāda. Et
 p^o est notādū. q forma q̄tū ad p̄sens spe
 ctat est duplex. quedam enim dicitur for
 ma ptis: q̄ est illa q̄ in format materiam
 et dat esse composito. Et quedam est for
 ma tot⁹ q̄ ē ipa qdditas nature / seu ipa
 natura rei. 2° est notādū. q ista forma
 tot⁹ nō est alia forma a forma ptis q̄ sit
 supueniēs forme ptis / vt in formet. s3 est
 forma resultās ex cōpositōe māe 7 forme
 ptis puta humanitas non est forma alia
 ab aia intellectiva que sit supueniēs illi
 q̄ pfecti⁹ cōstituat ipm cōpositum in esse

cōpositi: q̄ forma ptis: qz si sic tunc in ho
 mine esset aliq̄ forma hōiez constituēs in
 esse cōpositi q̄ esset pfectior: q̄ aia intelle
 ctiva. q̄ est absurdū / nec est aliq̄ medius
 vniēs māz 7 formam ad cōstituēduz p se
 vñ cōposituz / nec est forma pfectiēs māz
 et formā ex eo qz omne q̄ pfectū ab aliqua
 vna forma hēt rōnē vni⁹ pfectibilis. s3
 materia 7 forma nō possūt hēre rōnem
 vni⁹ pfectibilis: ex eo qz sūt alteri⁹ rōnis
Etia qz vñ est p̄puz pfectibile: 7 aliud
 pfectivū: 7 bec ē rō quare faciūt vnuz de
 p̄se 7 sic nō possūt ambe p̄fici ab alia for
 ma q̄ dī forma tot⁹. 3° ē notādū. q for
 ma tot⁹ ē ipa tota natura sine qdditas rei s^m
 scotū libro p^o dif. v. cōstituēs totuz qddi
 tative. ita q nō ē forma informās dās eē
 pposito in esse ppositi. s3 ē forā resultās
 qua suppositū ē ens qdditativē distincta
 ex natura rei et nō essentialiter 7 reale
 ab oib⁹ ptib⁹ sil⁹ sūpt⁹ ex eo qz ois entitas i
 trinsice 7 essētiāle i aliq̄ alio inclusa ipz
 intrinsice cōstituēs 7 cōponēs: ē necessa
 rio illi idem essētiāle entitas ptū simul
 sūptay est huiusmodi q̄ rē. Que qdem
 natura individualē p differētiā individu
 alē. 4° est notādū. q ad esse individui cō
 positi ista se hnt p ordine. Primo sūt p
 tes cōponētes. s. mā 7 forma ptis. 2° cō
 positio siue unio illay: 7 sic est cōposituz
 in esse cōpositi. 3° est natura que dī for
 ma tot⁹ q̄ resultat ex unioe ptium q̄ dat
 illi composito esse qdditativē tale. Quar
 to differētia individualis q̄ sumit ab vlt
 ma realitate forme pticularis vt pticula
 ris est que determinat: 7 cōtrahit natu
 rā ad esse individuale. Et sic q̄uis mā 7
 forma 7 cōpositū / vt cōpositū est sine pō
 ra ordine nature. q̄ natura illa q̄ dī ter
 tia forma resultās / vt dicit scot⁹ libro p
 mo. dif. v. q. ij. tñ illa natura s3 nō possit
 esse nisi in singulari ordine quodā natu
 re dī esse p̄oz individuo cū esse individui
 vt individuz est sic qddam cōstitutū ex
 natura: 7 differētia individuali. Indi
 viduis aut accidētuz de p̄se sūt due forā
 litates q̄ vna est determinabilis altera
 determinās ex quib⁹ resultat natura ta
 lis individui que simile p differētiay in

diuiduale preabit ad esse indiuidui: cōsi-
 deret q̄ si eodemodo sic i cōpositis s̄balib⁹
 Istis p̄suppositis pono istā cōclusionē. q̄
 cōpositū de p̄se dicit aliquā realitatē aliā
 a suis p̄tib⁹ reale distincta a q̄lib⁹ pte. I. nō
 distinguit reale ab oib⁹ suis p̄tib⁹ simul
 sūptis. Ista cōclusio p̄ p̄ h̄m i p̄o p̄hi-
 sicoꝝ et. vii. methaphi. queq̄dem p̄o cōti-
 net tres ptes. Prima ps est. q̄ cōpositū
 de p̄se dicit aliquā realitatē rē. q̄ est enti-
 tas nature que resultat ex illis. Et notā
 ter d̄ cōpositū de p̄se: qz cōpositū de p̄se
 accidēs nō dicit aliquā tertiā entitatē aliā
 a suis p̄tib⁹. Rō est ista: qz si talē entita-
 tē diceret v̄ essz substātia v̄ accidēs nō
 accidēs qz substātia nō ē ps accidēt: nec
 substātia qz accidēs nō ē ps substātie cū
 ens de p̄accidēs sit aggregatū ex substā-
 tiar̄ accidētē. Secūda ps ē. q̄ ab oib⁹
 siml sūptis pte cōpositi: ex eo qz p̄ti-
 bus existētib⁹. I. nō siml sūptis ip̄a po-
 test nō existere. Tertia ps ē. q̄ ab oib⁹
 siml sūptis: nō distinguit reale r̄ essētia-
 liter: p̄pter rōnē sup̄i d̄cā i 3o notabili
 Et si instet p̄tra istud q̄ etiā videt q̄ ab
 oib⁹ p̄tib⁹ siml sūptis distinguit reale r̄
 essētiāle. ex eo qz causat ab eis r̄ cause
 distinguit reale a suo effectu. Ad hoc di-
 co. q̄ q̄uis causa p̄pria efficiens sit reale
 distincta a suo effectu. nō tñ om̄is causa
 est distincta realiter a suo effectu sicut sūt
 causa intrinsece sicut patet de mā r̄ for̄a
 que sūt cause cōpositi: r̄ tñ cōposituz nō ē
 reale distinctū ab eis simul sūptis cū sint
 de essētia ei⁹. ptes. n. cōpositi nō p̄p̄e sūt
 cause illi⁹ tertiē entitatis resultat̄is: nec
 p̄p̄e causat ab eis. s̄ resultat ex eis. quia
 aliud est resultare ex aliq̄b⁹: r̄ aliud cau-
 sari ab eis. Dicunt tñ ptes cōpositi cāe
 illi⁹ tertiē entitatis resultat̄is largomō
 accipiēdo cām p̄pter hoc. q̄ ex eis simul
 sūptis resultat. Rā s̄bm d̄r. q̄ est causa
 p̄p̄e passionis. s̄ qz nō est p̄p̄ie causa. s̄
 dicit̄ causa. qd̄ ex eis p̄ncipijs pullulat.
 ideo nō distinguit reale: nec essētiāle a
 s̄bo. quomō aut̄ totuz distinguit a suis p̄ti-
 b⁹ i for̄alitatib⁹ retigi. Et si q̄rat. q̄ ē ista
 tertiā entitas cōpositi alia ab entitate
 p̄tium dico. q̄ ē entitas absoluta ex eo qz

gñatio nō ē p̄se ad respectū Etia dico. q̄
 ista tertiā entitas cōpositi ē forma q̄ dici-
 tur forma totū. q̄ ē rei entitas abstractie
 sūpta. vt est hūanitas q̄ nec est materia
 nec forma vt dixi. s̄ resultat ex illis. p̄-
 bat p̄h̄ cōclusionē. vii. metha. vbi dicit. q̄
 p̄ter ptes est aliq̄d aliud in toto. q̄ nō est
 ptes. qz ptes manēt nō manētē toto: diso-
 luti eniz. b. r. a. manet b. r. manet a. et
 tñ nō manet hec sillaba ba. r̄ ḡ ba. ē aliq̄d
 p̄ter b. et a. Hoc idez videt dicere: idem
 p̄h̄ p̄o p̄h̄si. Et rō sua videt esse ista.
 qz si totū nō distingueret a p̄tib⁹ s̄ sūptis
 ptes siml sūpte essent idez inter se. s̄ p̄se
 quēs est falsū. qz vt dicit. tūc totū essz in-
 diuisibile. p̄na p̄bat. qz quecūqz vni et
 idez sūt idē inter se sūt eadez. Et sic p̄z.
 q̄ p̄ter entitates p̄tū in cōposito est ponē-
 da tertiā entitas: que est forma totius re-
 sultās ex p̄tib⁹ siml sūptis. Instat cen-
 tra istā cōclusionē. Et p̄o p̄ cōmētatoꝝ
 p̄o p̄h̄sicoꝝ. vbi dicit. q̄ totuz est aliud a
 qualib⁹ sua pte. s̄ nō ab oib⁹ p̄tib⁹ simul
 sūptis. q̄ s̄m cōmētatoꝝ tertiā entitas nō
 ē ponēda alia ab oib⁹ p̄tib⁹ s̄ sūptis. 2o
 instat p̄ rōnes. Prima rō est ista. nam
 si talis entitas esset seq̄ret. q̄ diffinitio
 nō diceret totā q̄dditatez diffinitū. s̄ p̄na
 est falsū ex. vii. metha. q̄ et aūs p̄na p̄-
 bat. qz tunc essēt in cōposito tres res. s̄.
 materia r̄ for̄a: r̄ illa tertiā entitas dif-
 finitio aut̄ soluz dicit duas s̄m p̄h̄m. vii.
 methaphisice. hoc q̄dē est vt materia h̄o
 q̄dem est vt forma. Secūda rō est ista. qz
 si sic esset seq̄ret p̄cess⁹ in infinitū. q̄ p̄-
 bat illa tertiā entitas cū vn̄iat materie
 r̄ forme facit p̄ se vnū cū eis. s̄ cuiuslibet
 cōpositi cor̄espondet cōpositū. q̄ erit ibi
 aliud tertiū cōpositū resultat̄is: r̄ sic i infi-
 nitū. q̄ nō videt esse vex. 3o sic. q̄modo
 erit ista tertiā entitas. qz aut̄ fūdat sūp̄
 materiā: r̄ formā: aut soluz supra mate-
 riā. ita q̄ materia sit ei⁹ p̄ncipiū s̄b̄iectim
 r̄ forma p̄ncipiū formale: nō p̄o mō: nec
 2o modo potest dari. q̄ r̄. 8o ad ista. Et
 p̄mo ad autoritatem cōmētatoꝝ dico. q̄
 cōmētatoꝝ voluit ibi facere distinctionez
 inter ptes q̄ sūt siml sūpte: r̄ nō sūt s̄
 Etia voluit facere differētiā inter d̄

sunt oēs ppam realē: ⁊ distinctionez mo-
 dalez q̄ cōter dicit ex natura rei. Et sic
 dixit. q̄ totū erat aliud reale distinctū a
 qualibz sua pte: ⁊ nō a ptribz siml̄ sūptis.
 I3 distiguat ex natā rei seu modale. Et
 p̄maz rōnē dico. q̄ diffinitio integrat: et
 dicit integratie: ⁊ indicatie ⁊ explicatie
 totā q̄dditatē diffiniti. qz dicit gen⁹ et
 dñaz. q̄ nec sūt materia: nec forma: nec
 illa tertia entitas resultās. nec p̄bus di-
 xit. q̄ hoc ē materia: ⁊ hoc forma. s3 ē vt
 materia: ⁊ vt forma. ⁊ tñ cū hoc stat. q̄ i
 cōposito sint materia ⁊ forma: et illa ter-
 tia entitas. Ad scōaz rōnē: nego p̄nam
 Et ad p̄bationez dico. q̄ illa tertia enti-
 tas nō vni p̄tibz vt faciat cōpositū de p̄te
 s3 resultat ex vnione ⁊ cōpositōne illay:
 Ad tertiā rōnē dico. q̄ fūdamētū illius
 tertiē entitatis: nec est materia nec for-
 ma. s3 est ip̄m cōpositū. Et sic illa rō p̄-
 cedit ex falsa ymaginatione. Et hec sub
 breuibz de isto ca° dicta sufficiant.

7
 c
 Am enī materia sit impotētia
 passiuā ad essendū sub forma: et
 esse cuiuslibz forme sit esse i s̄bo
 Inq̄rendū est. si ip̄a materia p̄ diuinā
 potētia potest separti ab oī forma: et esse
 p̄ se sine ea. Ad cui⁹ declarationez pono
 vñū breue notabile. Et est istud. Dñe
 absolutū p̄ natura alio distinctū reale: ⁊
 essentialē ab illo potest sine p̄traditione
 esse sine illo. p3 hoc p̄ hoc. qz indepēdēs
 est sepabile a q̄cūqz a quo nō depēdet: et
 a quo essentialē distiguat. s3 absolutū p̄
 alio natā nō depēdet a suo posteriori a q̄
 essentialē distiguat. q̄ potest tale p̄ esse
 sine suo posteriori. dixi notāter absolutū
 p̄pter instātia q̄ potest fieri de duobz cor-
 relatis. Isto notabili p̄supposito. pono
 s̄m intētionē scoti istā c̄clusionē. q̄ p̄ diui-
 naz potētia potest esse materia sine for-
 ma p̄ se sepata ab oī forma absoluta, taz s̄bali
 q̄ accidētali. Ista p̄ p̄bat sic ad doctore
 subtili scoto. q̄ nō implicat p̄traditionē
 deus potest facere. sed materia esse sine
 forma p̄traditionē non implicat. q̄ r̄c.
 Maior manifesta est. minor hō p̄batur
 absolutū p̄us alio absoluto: ⁊ distinctū re-
 ale ab illo absoluto potest esse sine p̄tra-

ditione sine illo. s3 mā est ens absolutū
 distinctū reale a forma: ⁊ p̄ri⁹ forma qz
 receptiuū est p̄ri⁹ recepto. q̄ p̄t esse sine
 ea. 2° sic q̄cūqz de⁹ causat in creaturis ⁊
 nō est de essētia alteri⁹ primū p̄t esse si-
 ne illo. s3 forma absoluta nō est de essētia
 materia q̄ r̄c. Hic tñ est notādū. q̄ dixi
 q̄ materia p̄t esse sepata ab omni forma
 absoluta. qz de formis respectuis est ma-
 ximū dubiū maxime de illo respectu qui
 est creature ad deū: qz de illo certū est q̄
 materia nō p̄t esse sine illo: ex eo qz illa
 relatio ē idēz reale cū creatura s̄m scoti
 Instat cōtra istam c̄clusionē multiplex
 Et primo sic de⁹ non p̄t facere. q̄ imoli-
 cat cōtradictionē. s3 materia esse sine for-
 ma dico sine forma sepata p̄ se ab omni for-
 ma implicat cōtradictionē q̄ r̄c. Minor
 hō p̄bat q̄ p̄ se existit est in actu. s3 mate-
 ria sine forma nō est i actu. q̄ sine forma
 nō p̄t esse: qz si sic simul esset in actu: et
 nō in actu. q̄ est incōueniens. 2° sic sic se-
 hēt figura ad corp⁹: ita forma ad materi-
 am. s3 de⁹ nō p̄t facere corp⁹ sine figura
 qz faceret infinitū in actu: ex eo qz nō ha-
 beret terminationē q̄ r̄c. 3° sic q̄to aliq̄
 veri⁹ faciūt vñū tāto sūt min⁹ sepabilia
 s3 materia veri⁹ facit vñū cū forma: quā
 s̄bm cū ppā passione. q̄ sūt minus sepabi-
 lia. s3 de⁹ nō p̄t facere s̄bm sine ppā pas-
 sione q̄ r̄c. 4° sic materia hēt minimū
 de entitate: qz est p̄pe nihil s̄m augustinū
 s3 si posset esse sine forma nō hēret mini-
 mū de entitate q̄ r̄c. Minor hō p̄bat qz
 q̄ p̄t p̄ se esse hēt pl⁹ de entitate q̄ illud
 qd nō p̄t p̄ se ee. s3 relatio nō p̄t per se
 esse sine fūdamēto si materia p̄t esse si-
 ne forma. q̄ hēt pl⁹ de entitate quaz rela-
 tio. s3 hō ē falsū: ex eo qz ē p̄pe nihil q̄ r̄c
 4° sic q̄ hēt esse ab alio non p̄t esse sine
 eo. s3 mā hēt esse a forma s̄m boeciū q̄ r̄c.
 Et sic p3 q̄ mā p̄ diuinā potētiaz nō p̄t
 esse sine forma. Hoc. n. exp̄se dicit hugo
 de sacramētis p̄te p̄ma vbi dicit. q̄ mate-
 ria nō p̄t esse sine forma. Hoc idēz p̄bat
 p̄h⁹ aristoteles p̄mo de generatione ca°
 dealimento. Et auicēna 2° sue metha.
 ca° 3°. 8° ad ista. Ad p̄mū q̄ ē argumē-
 tū s̄cti thome p̄ma p̄te. q. lxxvi. articulo

pmo dico. qd nō implicat cōtradictionem
 māz esse sine forma. Et ad illud qd seq̄t̄
 qd tūc erit in actu 7 nō in actu. Dico qd sic
 est duplex potētia. s. s̄biua: 7 obīua. ita ē
 duplex act⁹ vn⁹ qui opponit potētie s̄biue
 et ali⁹ qui opponit potētie obīue 7 dī act⁹
 entis materia est in actu: 7 nō in actu. s̄
 nō est cōtradictio: qz est in actu entis: 7
 nō in actu formali. Ad 2^m dico. qd illa si
 militudo est vā q̄tuz ad terminabilitatē
 qz sic figura terminat corp⁹ extrinsece.
 ita forma terminat materiā. s̄ nō est vā
 q̄tū ad sepabilitatē. Alie pōt dici. qd de⁹
 pōt facere corpus sine figura: 7 cū dī qd
 tūc faceret infinitū. dico qd nego: qz q̄uis
 corpus nō terminet termino extrinseco
 terminat tñ termino intrinseco. Ad 3^m
 de p̄pa passione dico. qd facere magis vnū
 vel esse magis vnū potest intelligi du⁹.
 v̄l q̄tum ad ptes vnitas: v̄l q̄tum ad mo
 duz vnionis. s. q̄tuz ad sepabilitatē. Pri
 mo mō materia 7 forma faciunt magis
 vnū q̄ s̄bm 7 p̄pa passio. qz faciūt vnū.
 qd est vnū de pte compositū. s̄ nō 2° modo
 Etia ex rōne formali s̄bi non repugnat
 esse sine passioe cū p̄ existat: vt dixi in lo
 gica i ca^o de p̄uitatib⁹. S̄z qd de⁹ nō pos
 sit separe s̄bm a p̄pa passione p̄pter idēp
 titatē realez: 7 essentialēz quā h̄nt: h^o aut
 nobis est incertū. qz plura de⁹ potest fa
 cere qd nos possum⁹ intelligere remittat
 ipi deo. S̄z tñ argumētū nō facit multū
 ad ppositū p̄pter diūsitatē idēp̄titatū. qz
 p̄pa passio est idem reale 7 essentialiter
 cuz suo s̄bo 7 materia nō est idem reale
 7 essentialē cū forma: 7 sic nihil ad p̄posi
 tū. Ad q̄rtū vō dico. qd materia ē mini
 muz inter entia infra conceptū ḡn̄is s̄be
 7 sic intellexit augustin⁹. s̄z nō h̄t mini
 mū esse cōpando illaz ad oia q̄ sūt infra
 cōceptū entis. vt p̄z ex. vij. methaphisī.
 vbi dicit p̄b⁹. qd s̄b̄na q̄cūqz siue materia
 siue forma: siue cōpositū est p̄oz q̄cūqz ac
 cidēte p̄fectōe. Et ad illud qd dicit de re
 latione. qd nō potest separe a s̄udamēto dī
 cet i ca^o sequēti. Ad q̄ntū dico. qd boeci⁹
 intellexit de esse specifito: 7 p̄fecto. qd
 esse nō cōpetit materie. Et ad autorita
 tes hugonis: 7 aristotelis 7 auicēne dico

qd loquit̄ de materia vt cōpat potētie na
 turali. qz sic vey est. qd p̄ agēs naturale
 materia nō potest eē sine forma: nō aut
 vt cōpat diuine potētie. qz sic potest esse
 sine forma. dico sine forma sepata ab oi
 for̄a absoluta. Et sufficiāt bec dīsto ca^o

Propter illud qd tactū est in p̄ce
 dētī ca^o. qd relatio nō potest esse
 sine s̄udamēto. Inq̄rendū est si
 accēs pōt actualiter separe a suo s̄bo 7 eē
 p se actualiter sine s̄bo. Pro quo sūt no
 tāda aliq̄. Et p^o est notādū. qd accēs po
 test accipi du⁹. vno mō p se significato
 ei⁹. qd significatū est inherētia siue actu
 alis: siue aptitudinalis. qz accēs p̄pter
 inherētia dicit accidēs: 7 sic p̄mū sig
 nificatū accidētis est inherētia. 2° mō
 accipit: vel pōt accipi p̄es. qd denōiat ab
 isto p se significato. qd ē s̄udamētū illi⁹ apti
 tudis: v̄l i q̄ inest p^o aptitudo inherēdi sic
 ē albedo: v̄l nigeredo: 7 butusmodi. 3° ē no
 tādū qd illō qd denominat a p se significato
 accidētī pōt accipi duplex. s. v̄l p absoluto
 vt albedo: v̄l p respectiuo vt paternitas
 3° est notādū. qd aliq̄d esse in s̄bo pōt esse
 duplex: v̄l s̄m actū. s. q̄n actus ē accidēs
 est in s̄bo: v̄l s̄m aptitudinē. 4° est notan
 dū qd est maxima differētia de inherētia
 actuali: 7 aptitudinali. ex eo qz actualis
 inherētia nō est idem reale cū accidente
 cū poss. nt separe: vt p̄z in sacramēto alta
 ris: vt sūt accidētia sine inherētia actua
 li inherētia vō aptitudinalis q̄ ē aptitu
 do ad effēdū in s̄bo est idem reale cū acci
 dēte: qz om̄is aptitudo est idem reale cū
 s̄bo apto nato sic p̄pria passio. 4° ē notan
 duz qd inherētia accidētis actualē ē qd po
 sitiz additū accidētī nō absolutū. s̄z respe
 ctiuū. ita qd inherētia actualis ē respect⁹
 extrinsec⁹ adueniēs: 7 facit vnū de paci
 dēs cum accidente: inherētia vō aptitudi
 nalis est passio ipi⁹ accidētis: vt dicit sco
 t⁹ libro quarto. dis. xij. 7 facit vnū de p
 se in 2° modo cū accidente sic p̄pria passio
 cū suo s̄bo. qd aut inherētia actualis nō sit
 qd absolutū p̄z. qz cū nō sit substantia illō
 absolutū esset accidēs 7 cuz accidēs abso
 lutū nō sit nisi q̄ritas 7 q̄litas in q̄lz acci
 dētī esset q̄ritas: v̄l q̄litas. qd non est sic

p

Etiam qz inherencia requirit duo extre-
 ma .s. entitatē que inheret: r illaz cui in-
 heret: nullum aut absolutū precise videt
 requirere duo extrema . qz autē inheren-
 tia actualis sit respect⁹ extrinsec⁹ adueni-
 ens/ p3. qz ille est respect⁹ extrinsecus ad-
 ueniens qui non sequit necessario positio
 extremis: vt dixi in logica in predicamē-
 to relationis. s3 iste respect⁹ ē huiusmodi
 qz posito sbo: r posito accidente p diuinaz
 potentiaz pōt non sequi inherencia: sic si
 esset substantia panis r ei⁹ accidentia se-
 parata nō esset inherencia actualis: non
 est sic de respectib⁹ intrinsecis. qz pōit⁹
 extremis de necessitate ē respect⁹. qz pōi-
 t⁹ duob⁹ albis de necessitate ē similitudo
 6° est notandū. qz ille respect⁹ qui est in-
 herencia actualis est posterior accidēte i-
 herente: ex eo. qz omnis respect⁹ extrinse-
 cus ē posterior suo fundamento. Et inhe-
 rentia aptitudinalis ē posterior etiaz ac-
 cidente eo mō quo xpa passio est posterior
 sbo. Istis presuppositis pono qtuor con-
 clusiones p ordine. Prima p° est ista. qz
 loquēdo de pmo r p se significato acciden-
 tis cōtradictio ē ipm nō esse in sbo r h° si
 actu: actu / vel si aptitudine: aptitudine.
 Ista p° pbatur. qz p mū r p se significa-
 tum accidētis ē inherencia / siue actualis
 siue aptitudinalis: vt dictū ē supius r sic
 est repugnātia qz sit inherētia r non sit i
 sbo. Et si querat. qz inherētia aptitudi-
 nis in quo inheret. dico qz in accidēte: sic
 propria passio inheret in suo sbo. de inhe-
 rentia actuali dico. qz inheret etiam in ac-
 cidente cum qz facit vnuz de paccidēs. Et
 si instet qz accidens non pōt esse sbo acci-
 dentis cum sit p pum substātie suscipe cō-
 traria: vt dicit p hūs in predicamēto sub-
 stantie. dico qz est vey. qz accidens nō pōt
 esse sbo accidētis absoluti: r de tali intel-
 lexit p hūs: s3 bene pōt esse sbo accidētis
 respectiū. Secūda p° est ista. qz loquēdo
 de eo qz denominat a pmo r p se significa-
 to accidētis. si ē respectiū, seu respectus
 cōtradictio ē qz sit sine sbo r h° actu: ita qz
 non actu inheret sbo. Probat scot⁹ istam
 cōclūsiōnē. li. quarto. dif. xij. qz respect⁹
 est essētiāle habitudo inter duo extrema
 et ideo sic tollere terminū ad quē est res-

pect⁹ ē destruere respectuz: ita tollere il-
 lud cui⁹ sit respect⁹ ē destruere rōnez res-
 pectus. Arguit ptra istā cōclūsiōnē qui-
 dam quoy opiniones fuerūt petrus thōe
 informalarib⁹ suis puls. r iohānes ca-
 nonic⁹ sup p mūm phisicoy. qz si accidēs
 respectiū non pōt esse sine sbo r h° actua-
 liter / aut h° esset inq̄tū accidens / vel inq̄-
 tum respect⁹. non inq̄tū accidens: qz tūc
 repugnaret omni accidenti. nec 2° mō: qz
 tunc relatio in diuinis haberet sbo: cum
 sit verus respect⁹. 3° s m scotū. qz cū rela-
 tio sit qddaz ad altey se hēre impossibile
 est ipam esse sine fundamēto r termino.
 Cum dicis qz si accidens respectiū nō
 pōt esse sine sbo / aut h° est inq̄tū accidēs
 aut inq̄tum relatio. dico qz nec sic: nec sic
 mltā em ppetunt alicui inferiori nō per-
 tōnem alicui⁹ cōmunis. vnde nō posse se
 parari a sbo non ppetit respectui inq̄tuz
 habet entitatē cōuenientē cum alijs acci-
 dentib⁹: nec cum alijs respectib⁹. s3 ex h°
 p̄cise: qz ē talis entitas puta respect⁹ ac-
 cidentale qz est qddā ad aliud se hēre acci-
 dentale. r p cōsequēs requirit fundamē-
 tum r terminū necessaris inter qz sit. Et
 si dicat. qz de⁹ pōt supplere causalitatē cu-
 iuscūqz cause extrinsece cuiusmodi causa
 est sbo respectu accidentis / siue absoluti
 siue respectiui / seu fūdamētū respectu ac-
 cidētis respectiui. et p p̄ns de⁹ pōt supple-
 re causalitatē ei⁹: r sic pōt esse sine fūda-
 mento r sbo. Ad h° ē dicendū. qz ē vey
 qz de⁹ pōt supplere causalitatē cuiuscūqz
 cause extrinsece: si nō est repugnātia ex
 parte causati. s. quādo causatū nō est hī-
 tudo essētiāle inter duo extrema: sic ē
 respect⁹ accidentale. multa em de⁹ de se pōt
 facere qz tū fieri nō possūt pp̄ repugnā-
 tiā qz ē ex pte rep factibiliū: vt largi⁹ dice-
 tur i 3° phisicoy. sic ē de respectib⁹. nā si
 respect⁹ possz p diuinā potētā p se existe-
 re sine extrēis inherētia actual qz ē qddaz
 respect⁹ posset eē sine h° qz aliqd nō inhe-
 reat qz ē maxīma cōtradictio. Tertia p°
 est ista. qz loquendo de eo qz denominat a
 pmo r p se significato accidētis: si ē abso-
 lutū: vt ē q̄titas r qualitas pōt esse r nō
 inesse sbo actualiter. licet necessario insit
 .c.).

aptitudinaliter. Probat ista 2°. qz absolutū vnde absolutū nō requirit terminū; nec terminos. qz tūc nō esset absolutū. q̄ si requirit sūm oportet q̄ h^o sit ppter aliqz dependentiā essentialē ad ipm sic ē in te latius: s; nulla talis ē dependentia simpliciter necessaria alicui⁹ absoluti ad aliquid q̄ non ē de essentia ei⁹; sed tm̄ causa extrinseca nisi ad causas simpliciter p̄mā .s. ad deum: s; sūm non ē de essentia accidētis. qz si esset: tūc homo alb⁹ nō esset ens p accidens. q̄ dependentia accidētis absoluti ad sūm nō ē simpliciter necessaria. Voco autem simpliciter necessariū cui⁹ oppōitum includit p̄tradictionē. Quarta 2° ē ista. qz deus sepando accidēs a sbo non dat sibi aliquam entitatē quā antea in sbo non habuit cui⁹ p̄tratiū quidā dicūt: s; tm̄ p̄feruat entitatē p̄us habitam subtracto sbo. Probo istā p̄clusionē. qz si sic ē illa noua entitas; aut faceret vnū p se cuz p̄ma entitate; aut nō. si sic q̄ om̄e accidēs sepatū in sacramēto altaris esset p̄positū r̄ non forma simplex q̄ est falsū. r̄ si nō q̄ qd̄z accidēs esset quedā plura in sacramento altaris q̄ ē incōueniens. Preterea si adueniat noua entitas manente p̄oze videt̄ ibi esse mutatio. qz idē se habz nūc aliter q̄ p̄us: r̄ sic erit ibi mutatio in accidente sic in sbo ad suum esse q̄ est incōueniens. Preterea que entitas erit ista noua non substantia; vt p̄z non accidēs. qz eque dependet illud nouū sic antiquū. r̄ p̄sequens non ē sibi rō p se essendi. Et sic p̄z qz accidens absolutū p diuinā potentia p̄t esse sine sbo. Instat̄ p̄tra tertiā p̄clusionē. Et p̄mo sic. nihil p̄t esse sine eo q̄ est de essentia ei⁹. s; inherētia ad sūm ē de essentia accidētis. q̄ non p̄t esse accidēs sine sbo. Maior nota ē de se. minor p̄bat. qz sic esse p se est p̄p̄m r̄ de essentia substantia esse in alio est p̄p̄m: r̄ de essentia accidētis. Etia p̄bat ista minor p̄p̄m. vij. metha. vbi dicit̄. accidētia nō sūt entia nisi eo q̄ taliter entis. Probat̄ etia p̄ rōnē. qz si inherētia nō ē de essentia albedinis. q̄ ē aliud ab albedine: r̄ sic inhereret albedini. Et tunc quero de ista inherētia actuali qua inherētia inheret

albedini. qz aut ip̄a ē eadē albedini; seu inherētia; aut nō. si sic pari rōne fuit stādū in p̄mo. Et si nō ē eadem queraz de illa sic de p̄zi in infinitū. 2° sic. non min⁹ dependet accidens a sbo q̄ figura a q̄titate: s; q̄titas non p̄t separi a figura. nec eōuerso. qz tūc q̄titas essz infinita q̄ r̄ 2° sic. poster⁹ non p̄t esse sine p̄zi essentialiter. v. metha. ca^o de p̄zi. s; accidēs est poster⁹ substantia. vij. metha. vbi dicitur. qz substantia est p̄z quocūqz accidēte noticia tēpore r̄ diffinitione. R^o ad ista Ad p̄mum nego minozē. Et ad p̄mam p̄bationem dico. qz accipiēdo p se esse. et in alio esse vniformiter: put p se esse negat aptitudinē ad inherendū: r̄ esse in alio affirmat illam aptitudinē sic ista duo p̄porcionabile pueniunt substantie r̄ accidenti. Et tunc non plus sequitur nisi qz accidens non possit esse ens per se cui repugnat inherere: nec substantia est ens cui conueniat aptitudo inherendi. Dico aliter r̄ clarius. qz concedo qz sic conuenit substantie esse per se conuenit accidenti esse in alio actu; vel aptitudine. Et sic esse in alio aptitudine est accidenti essentialiter: r̄ non de essentia: cum sit eius propria passio. Ad auctoritatem philosophi dico. qz illa habitudo genitiui qua dicitur qz sunt entis. denotat habitudinem causalem effectiuam. quia oriunt̄ a p̄ncipijs subiecti: r̄ sic habent esse a subiecto: r̄ non denotat habitudinem formalem. qz philosophus bene vult accidentia esse formaliter entia: r̄ nō entitate substantie. qz possunt adesse: r̄ abesse manēte entitate substantie. vult ergo philosoph⁹. qz accidentia non possunt a subiecto sperari non ex eo. qz inherētia esset formalis entitas accidentis. sed ex necessaria connexionē quam habent ad subiectum: vt ad causas ideo dixit qz sunt entis non formaliter: s; causaliter. Et ad aliam p̄bationem illius minoris dico. qz illa inherētia inheret albedini. Et cum queritur de illa inherētia qua inherētia inheret albedini. dico qz illa est eadem inherētia albedinis r̄ ibi est status. quia illa relatio est eadem fundamēto; sine qua fundamētū eē

9

includit p̄redictionē: s̄z talis ē illa inbe-
 rētia inherētie. Ad 2^m argumētū p̄nci-
 pale. dico q̄ aliqd̄ p̄t finire termino intri-
 seco. v̄l termino extrinseco. q̄ntitas illa q̄
 esset sine figura p̄ diuinā potētā licz nō
 finiret termino extrinseco finiret t̄n ter-
 mino intrinseco. Ad 3^m dico. q̄ p̄us r̄ po-
 steri⁹ p̄t accipi dupl̄r. v̄l actual̄r. v̄l ap-
 titudinal̄r. si aut̄ accipiat̄ aptitudinal̄r
 cōcedo q̄ posteri⁹ nō p̄t esse sine poz̄i. s̄z
 hoc nō est v̄r. si accipiat̄ q̄ posteri⁹ non
 possit esse actual̄r p̄ aliquā potētā: sine
 suo poz̄i sic ē in p̄posito. Et sic testat. q̄
 accidēs absolutū p̄ diuinā potētā p̄t eē
 sine s̄bo. Et si forte querat̄ quare h̄o ari-
 stotelis nō dixit ymo semp̄ dixit oppōitū
 vt p̄z i dicitis ei⁹ accidēs actual̄r nō posse
 eē sine s̄bo. dico q̄ p̄ h̄o nō dixit ex eo: qz
 via naturali non vidit h̄o fieri posse. nos
 vero qui fide tenem⁹ cōtra r̄sum dicim⁹ q̄
 p̄t fieri: sic p̄z in sacramēto altaris. Et
 si querat̄ in quo predicamēto p̄t ille re-
 spect⁹ qui ē inherētia actualis. dico q̄ in
 nullo vt dicit laudul⁹. li. q̄eto. dif. xij.
 ex eo qz trāscēdit nouē predicamēta acci-
 dentū. Et hec de isto ca^o sufficiant.

9
 Dicit⁹ dictū ē quō materia r̄ for-
 ma sūt p̄ncipia intrinseca cuiusq̄
 p̄ se r̄ p̄p̄e ḡnati. s̄. p̄p̄iti natura-
 lis r̄ materia ē ps̄ q̄ p̄cedit r̄ for̄a q̄ de no-
 uo p̄ ḡnationē venit. Inquit edū ē si ali-
 quid ip̄i⁹ forme p̄cedit in materia ad ip̄az
 natural̄r inducēdā. Pro quo sūt aliqua
 notāda. Et p̄mo ē notandū. q̄ actio ē du-
 plex. vna dicit⁹ naturalis: r̄ alia dicit⁹ vio-
 lenta. actio est naturalis ē quādo passū
 natural̄r inclināf ad formā: sic lapis de
 orsz. Et dato q̄ impellat̄ ab alio ē natu-
 ralis ex eo: qz p̄ h̄o 2° p̄b̄sicoz. non attri-
 buit p̄ncipiū naturalis mot⁹ mouēti: sed
 mobili: vt dicit ibi. q̄ natura ē p̄ncipuz
 mot⁹ r̄ quietis eius in quo ē. s̄. immobili
 q̄ aut̄ sit in mouēte h̄o ē p̄ accidens. actio
 vero violētā ē q̄n est a p̄ncipio extrinseco
 cōtra inclinātionē passū: sic ē calefactio a
 que r̄ mot⁹ lapidis sursum. 3° ē notanduz
 q̄ actio naturalis dicit⁹ dupl̄r. vno^o vt di-
 stinguit̄ contra supranaturale. alio^o vt
 distiguit̄ p̄travolētū. P̄rio mō accipit

penes agēs. Et sic actio dicit⁹ naturalis
 p̄ hoc q̄ ē a naturali agēte inducente ter-
 minū. r̄ dicit⁹ supranaturalis: qz ē ab a-
 gente supranaturali. etiā si termin⁹ pos-
 sibilis nature introducat̄. v̄n si de⁹ infū-
 deret mibi hituz geometrie esset actio su-
 pra naturalis: q̄uis esset determino possi-
 bili nature. si aut̄ 2° modo accipiat̄ actio
 naturalis vt distinguit̄ contra violentāz
 sic accipit̄ penes passū r̄ sic dicit⁹ natu-
 ralis in quam passū natural̄r inclināf.
 violenta vero quādo passū repugnat:
 et ad eius oppositum inclināf. Et si pas-
 sum nec naturaliter inclināf ad aliquod
 nec ad eius oppositum: tunc dicit⁹ neutra
 ex eo q̄ passū in differenter se habet:
 et sic talis nec dicitur naturalis: nec vio-
 lenta sic sunt multe intellectiones r̄ actio-
 nes anime. 3° est notandum. q̄ eorum q̄
 generant aliqua producant semper disti-
 milla: vt sol p̄ducit ranam. alia vero p̄-
 ducunt sibi similia. Et ista sunt in dupl̄-
 ci differentia. qz quedam p̄ducunt sibi si-
 milia mediate: vt homo hominem. r̄ ali-
 qua producant sibi similia immediate: vt
 ignis ignem. nam homo p̄ducit hominē
 mediantibus alijs generatiōibus substā-
 tialibus precedentibus in matrice multe-
 ris. ignis vero immediate generat ignē
 in passū disposito. 4° est notanduz. q̄ in
 aliquib⁹ generationib⁹ ante acquisitionēz
 vltimi termini p̄supponit̄ semen cum rō-
 nibus seminalib⁹. semen x̄p̄e est substan-
 tia generabilis r̄ corruptibilis medians
 inter generans r̄ ḡnatum non p̄ncipali-
 ter intenta a natura: sed vt sit via ad ali-
 quod p̄positum generandum. Ratio au-
 tez seminalis potest dici aliqua qualitas
 consequens formam seminis dispositiua
 actiue/vel passiue: vt ex illo semine gene-
 retur aliqd̄ p̄ncipaliter intentum a na-
 tura. Declaro ista. qz in generatiōe pe-
 fedoz natura habet determinatos pro-
 cessus. qz inducit vltimam formam quā
 intēdit mediantib⁹ alijs formis imperfe-
 ctis nō manētibus. in semine autem sūt
 quatuor: sic p̄z i semine feumēti. Prīmū
 ē q̄ ē substātia corporal̄s q̄ p̄t ḡnari r̄
 corrūpi. 2^m ē q̄ for̄a semis nō vltia quā
 c. ij.

intēdit ipm generans ymo videt esse, vñ
 pma vel media in pgressu generationis
 alias ea hita cessaret generatio. 3^m ē q
 ista forma hui⁹ substātie q̄ ē semē nō ma
 net: s; corūpif. q; impfecta forma est: et
 non erit intenta a gñante, vñ a natura vt
 fit in termino: s; vt sit via gñationis. 7
 ideo forma corūpētatis, que disponit ad
 aiam intellectuā nō pōt dici semē q; ma
 net in termino. Quattu^o ē ibi ē qualitas
 quedā psequēs formas impfectas seminis
 que iuuat ad agendūz dispōitine, vñ pati
 endū que dicunt rōnes seminales, vñ dī
 rō semialis. Istis p̄suppōitis pono tres
 cōclusiones p ordinē. Prima 2° ē ista. q
 in gñatione in materia nō pcedit aliquid
 ipi⁹ forme s^m suū esse substātie, vt aliq
 dixerunt. q; aliqua ps forme pcedebat in
 materia, q̄ erat aliquis grad⁹ impfectus
 respectu forme inducēde. Cōtra quā opi
 nionez atquo q; nō pcedat in materia ali
 qua ps forme, aliqua acquirat p gñatio
 nem. q; quero vtruz ista ps forme q̄ acq
 ritur p gñationez, aut p̄fuit in materia,
 aut nō. si sic ḡ nō acquirif p gñationem
 si non euadit creationē quā intēdit euita
 re. 2° sic. in cuius v̄tute actiua ē ens p̄fe
 ctus in ei⁹ v̄tute actiua ē ens impfectus
 eiusdē rōnis. s; grad⁹ forme pcedēs ē ens
 impfect⁹ gradu sequenti: 7 sūt eiusdē rō
 nis. q; alias forma esset p̄pōita ex ptib⁹
 diuersaz rōnū. si ḡ generās pōt ponere
 formā inesse s^m gradū sequēte, que ē p̄fe
 ctior multo magis s^m gradūz pcedentē q̄
 est impfectior. Et sic videt: q; nō pcedat
 aliqua ps forme in materia. 3° sic. si ali
 qua ps forme pcederet in materia 7 post
 ea p gñationez alia adueniret forma sub
 stantialis vere suscipet magis 7 minus
 sic albedo: s; h^o ē falsū s^m p̄m. Instat
 cōtra istā cōclusionē. Et p̄mo auctoritate
 cōmentatoris qui dicit. q; agēs nō largit
 multitudinē: s; p̄fectionē. ḡ si aliquid ipi⁹
 forme nō pcedit in materia agētia essent
 dātores formaz 7 nō p̄fectionē qd̄ ē cōtra
 cōmentatores. 2° sic. si aliqd̄ ipi⁹ forme
 non pcederet in materia forma crearet.
 q; esset tota ex nihilo: s; h^o ē falsū ḡ 7 c̄
 3° sic. si nihil ipi⁹ forme p̄cessit in mate

ria gñatio ē violenta: q; violentū ē cui⁹ p̄nci
 piū ē ab extra nō p̄ferēte v; passo 3° et hī
 cop. ḡ videt ex istis q; in ipa materia ali
 quid ipi⁹ forme p̄cedit. Probat istud p
 p̄m in. vij. metha. vbi dī in sūia. q; illa
 que sūt a casu possūt gñari: sic ea in quo
 rū natura p̄existit aliqua ps forme indu
 cende. 2° ad ista. Et p^o ad dictū p̄mēta
 toris. dico q; ip̄e cōmētator intellexit q; a
 gens nō largit multitudinē alicui⁹, vñ a
 liquoz p̄existētū quasi in p̄meret aliqd̄
 p̄existēs materie: s; largit p̄fectū, seu p̄fe
 ctionē in p̄mēdo aliqd̄ i materia ad q; ma
 teria fuit in potētia. vñ facit esse q; p̄us
 non erat nō tñ adducit aliqd̄ p̄existēs ad
 materiā ipaz: 7 hec ē intētio sua. Ad 2^m
 dico. q; nō p̄pter h^o sequit creatio: q; crea
 tio excludit causalitatē cuiuscunq; cause
 extrinsece necessario 7 cause s̄bine. h̄ aut
 p̄supponit materia q̄uis non p̄supponat
 grad⁹ forme. Et si forte arguat de aia i
 tellectia q̄ p̄suppōit corp⁹. Et de gratia q̄
 p̄suppōit aiaz 7 tñ creant. dico q; nō ē ve
 ruz: q; de⁹ non necessario p̄supponit ista
 posset em̄ de⁹ p̄ducere aiaz intellectuā si
 ne corpore 7 gratiā sine aia. agēs autez
 creatū necessario p̄supponit s̄bm. Ad 3^m
 nego p̄sequētā. Et cuz dicit. q; violentū
 est 7 c̄. dico q; li vim pōt p̄stui p̄cise cuz
 cōferēte: 7 sic ē falsū. q; nō dicit actio vio
 lenta qñ passū nō agit nec p̄fert actionez
 vel p̄stuit cū li passo 7 tūc ē vera. si ac
 cipiāt nō solum p̄uatiue: s; etiā cōtrarie
 tunc ē sens⁹. q; violentū ē cui⁹ p̄ncipiū ē
 ab extra nō p̄ferēte v; passo. i. passo nō
 inclinatio nō solū p̄uatiue hoc ē cum apti
 tudine quadā. s; p̄trarie. i. p̄tra totales
 inclinationē passi. nō em̄ debet dici actio
 violenta quādo ignis generat ignez ex a
 qua. q; est actio ad formā ignis p̄pter ma
 teriam que fit p̄tinue alteranda ipaz sub
 debitis qualitatibus. sed bene est violen
 ta calefactio ipsius aque ab ipso igne. q; illud fit contra totalem inclinationem ip
 sius aque. Ad dictum philosophi dico. q; philosophus intellexit partē forme gñā
 toy p̄cedere i natura. i. in materia nō q; pars substāialis forme p̄cedat: s; p̄cedit
 rō seminalis p̄ respectū ad illam formaz

de qua rōne seminali dicit i sequētib⁹ cō
 clusiōib⁹ immediatis. Secūda 2° ē ista
 s^m scotuz. li. 2°. dif. xvij. q. nō potest dari
 aliqua causa educēs formas viuas nisi tā
 tum ipse deus immediate. Probat istam
 cōclusionē lādul⁹. li. 2°. dif. xvij. sic. qz
 non facit h^o semē cum nō hēat x turē aci
 uam respectu pducti p3 etiaz. qz semē de
 cisum nō est ens viuū. nec pōt poni gene
 rans: qz de cisō semine pōt statiz coezūpi
 et ānichilari. nec celū cū nō sit substātia
 viua r viuū ē nobilior non viuū: r tū cau
 sa equiuoca ē nobilior suo effectu. nec in
 telligētie: qz intelligētie non educunt for
 mas: nē dāt eas/ vt dicit articū⁹ pificis
 ex cōmūicat⁹. Restat q^o sol⁹ de⁹ educat
 eas de potētia materie. Tercia 2° ē ista
 q^o in gnatione que fit s^m ordinez pductio
 num naturaliu ppter ordinē pductionuz
 naturaliu r formaz pcedit semē r rō se
 minalis. Probo istā cōclusionē. Et pmo
 sic. illa forma r substātia requirit ppter
 ordinē pductionū r formarū que ē via r
 mediū non manēs inter generās r geni
 tum: s3 semē r rō seminalis sūt huiusmo
 di q^o rō. Maior p3: qz via r mediū solū
 sunt ppter ordinē agentiu r terminoz.
 maxime ex quo nō manēt signū est q^o p
 ter terminos intendebāt a natura. 2° p
 batur p experientā. qz videt in semine hōi
 nis q^o solū ex determinato ordine ppagā
 di q^o pcedit ex imperfecto ad pfectū sit talis
 seminis decisio. vnde si posset natura p
 ducere hōiez pfectū immediate. statim fa
 ceret. 3° pbat p dictū cōmentatoris. ix.
 metha. ca^o d natura r p plm. ix. metha.
 q^o in pullulātib⁹ r i tota natura ē pgres
 sus p medias formas quousqz fiat mate
 ria pzinqua q^o vnita cuz mutatione reci
 plet formā r hec dicit semē s^m plm. Et
 si querat si in omnib⁹ gnationib⁹ r pdu
 ctionib⁹ pūppōnit semē r rō seminalis.
 dico q^o nō: s3 solū in illis in quib⁹ ē forma
 media p quā ē pgress⁹ ad formaz aliam.
 Et si querat in quib⁹ ponēde sūt rōes se
 minales r in quib⁹ nō. dico q^o nō ponunt
 in his q^o generāt de pura materia pma.
 Rō ē qz in talib⁹ quecūqz sint non pcedit
 talis forma media q^o esset semē: eo em ipō

q^o hēret ipaz formā mediā non essz mate
 ria pma. 2° nē i his q^o immediate gnant
 sibi similia: sic est in elemētis vt quando
 ignis pducit ignē. qz in talib⁹ nō est for
 ma media q^o sit semen. Etiaz qz ex q^o im
 mediate pducūt sibi simile non videt for
 ma eoz ita pfecta q^o nō pgre diat i eis ab
 imperfecto ad pfectū. q^o in quib⁹ sūt ponēde
 iste rōnes seminales. dico pmo q^o ponen
 de sūt in ppagatis. qz in talib⁹ ppagans
 nūq^o descendit sibi simile immediate: s3 sub
 stantiā sub forma imperfecta a qua non ma
 nente fit pgress⁹ ad formā intētā: vt p3
 in semine hōis r i alijs ppagatis. 2° po
 nit rō seminalis in mixtis similib⁹. qz i
 eis est pgressus p formas medias impfe
 ctas r nō manētes: vt quādo ex auro coz
 eupto fit aurū generatū. 3° ponit rō se
 minalis in mixtis dissimilib⁹: sic cum ex
 corpore bouis generant vermes: qz ibi ē
 pgress⁹ p formā mediā nō manentē. Et
 in oib⁹ pductis p putrefactionez. Et bre
 uiter i omnib⁹ in quib⁹ ē ista forma media
 et qualitas psequēs nō intenta a natura
 s3 vt via in vltimā formā. Et hec suffici
 ant de isto capitulo.

10.
 Coniaz in fine pcedētis ca^o ē fa
 q^o da mentio de mixtis. ido notare
 debem⁹ si pter cōpositionez mate
 rie: r forme sit alia cōpositio q^o non sit ex
 materia r forma: ex qua resultat cōpōitū
 de ple. s. ex mixtione elemētōz. Ad cui⁹
 declarationē sūt aliqua notanda p ordiez
 Et pmo ē notandū. q^o elemēta sūt quatu
 or. s. ignis: aer: aqua. r terra. quoz qua
 litates ppe sunt: caliditas: hūiditas: frī
 giditas: r siccitas. naz caliditas ē ppa q^o
 litas ignis: r hūiditas aeris r frigiditas
 aque: r siccitas terre. 2° est notandum
 q^o qualitas propria vnus elemēti p par
 ticipationem quandam conuenit alteri e
 lemento. nam igni cuius ppria qualitas
 est caliditas p participationem conuenit
 siccitas. r aeri vero caliditas. r aque hu
 miditas. r terre frigiditas. Et sic ignis
 est calid⁹ r siccus: calidus de se: r sicc⁹ p
 participationem. aer vero hūidus r cali
 dus: hūidus de se: r calid⁹ per participa
 tionem. aqua frigida r humida: frigida
 c. iij.

de se et humida per participationem. terra
 sicca et frigida: sicca de se: frigida per parti-
 cipationem. 3° est notandum. quod aliquid esse in
 alio potest intelligi tripliciter: vel secundum
 suam substantiam: vel secundum qualitatem suam: vel in
 virtute. 4° est notandum. quod sunt aliqua corpora
 composita ex materia et forma que dicuntur sim-
 pliciter: ut celum et quatuor elementa. alia que
 dicuntur mixta: ut sunt omnia alia corpora com-
 posita inferiora que nutriuntur et viuunt ex ele-
 mentis: vel continentur in eis vel ab eis. Istis pro-
 suppositis pono duas conclusiones secundum intentionem
 nec per se in principio de generatione. Prima 1° est. quod
 elementa non manent formaliter in mixto: secundum
 formas substantiales intentionales remissas quod
 dicitur in 3° de celo et mundo comento
 .lxvj. nec secundum formas substantiales remissas
 siue refractes: ut dicitur in comento ibidem ca-
 de elemento. Probo istam conclusionem. quod si ele-
 menta essent in mixto aliquo istorum modorum cum
 elementa haberent motum et tractus et quietos:
 tunc unumquodque mixtum violenter quiesceret et mo-
 ueretur. 2° sequeretur si sic esset quod in eodem
 supposito in genere substantie esset multa
 supposita generis substantie que est inconueni-
 ens. 3° cum quantitas sequatur substantiam propositam
 tam sequeretur quod in eodem supposito esset mul-
 te quantitates que etiam est inconueniens: quod ele-
 menta suas habent proprias quantitates et mixtum suam
 Secunda 2° est ista. quod elementa manent in mix-
 to secundum virtutem tanquam in eminentiori forma
 mixti. Probo istam conclusionem. quod si ele-
 menta non manent in mixto: nec secundum formas sub-
 stantiales intentionales: nec remissas: nec secundum
 qualitates elementorum et secundum philosophum dicuntur esse in
 mixto. que sunt in mixto secundum virtutem. dicitur enim
 scotus. li. 2°. dist. xv. quod elementa dicuntur esse
 in mixto secundum virtutem propter convenientiam natu-
 ralem quam habent cum mixto magis quam inter se
 sicut dicitur de medijs coloribus que proponuntur ex ex-
 tremis. scilicet ex albedine et nigredine propter
 convenientiam naturalem quam habent medijs colo-
 res cum extremis: quam extremi colores non
 habent inter se: et non propter hoc que proponantur ex eis
 tanquam partes. Instatur contra istas conclusiones
 2° sic: secundum philosophum 2° de generatione. Ex eis
 dem sumus et nutriuntur. sed multa mixta
 nutriuntur ex elementis que sunt ex eis. Mi-

nor vero probatur. quod videtur quod platea nutritur
 ex aqua mixta cum terra. 2° sic. unio
 presupponit extrema cum sit relatio. sed mix-
 tio est mixtibilium unio. ut patet per philosophum primo
 de generatione ubi dicitur. quod mixtio est mix-
 tibilium alteratorum unio. que presupponit entita-
 tatem mixtibilium aliquam alteratorum unio
 ergo sunt in mixto. 3° sic. si realitates ele-
 mentorum non manerent aliquam in mixto.
 ergo erunt ibi sicut in potentia materie: sed
 hoc negat philosophus primo de generatione ubi dicitur
 quod elementa sunt in mixto. in potentia dico
 autem in potentia: non sicut potentia materie. 4°
 sic. si elementa non essent in mixto substantia-
 liter. sequeretur quod materia susciperet omnem
 formam sine ordine que est falsum. Probat omnes
 iste rationes per philosophum. v. metha. ubi dicitur. quod
 elementum est ex quo proponitur res: et manet in
 re. que elementa sunt in mixto cum ex eis pro-
 ponantur et maneant in eo. 8° ad ista. Ad pro-
 muum cedo. quod ex eis de sumus et nutriuntur
 sed tamen eis non manentibus. quod si manerent
 non ex eisdem nutriuntur: nec ex eisdem
 essemus. nam quando aliquid est ex aliquo
 corrumpitur forma eius ex quo fit et ma-
 teria incipit esse sub forma illius que fit.
 Et similiter corrumpitur forma nutrimenti
 et materia eius est sub forma nutrimenti. Ad
 secundum dico. quod mixtio non est proprie unio nec
 relatio: sed largomodo: et sic non requirit ex-
 trema. Et cum dicitur quod mixtio est mixtibi-
 lium relatio. dico quod mixtio est unio eorum que
 primo fuerunt alterata nunc autem sunt cor-
 rupta sub forma mixti. quod ad perfectam
 alterationem sequitur corruptio et gene-
 ratio. ideo mixtio est mixtibilium altera-
 torum a suis qualitatibus et consequenter
 corruptorum unio sub forma mixti: que
 introducit corruptis elementis. Ad
 tertium dico. quod consequentia est falsa. quod
 potentia materie quantum est de se recipit om-
 nes formas non sic autem est de elementis
 respectu formarum mixtarum. vult ergo
 philosophus. quod ubicumque est mixtio proprie ibi e-
 lementum non est materia que fit sub for-
 ma mixti. Et cum dicitur quod elementa sunt in
 mixto in potentia dico quod non intelligitur quod e-
 lementa maneant in mixto sicut est materia. scilicet
 que sit pars mixti: sed manent in potentia in

p

mixto: qz ex eis generat mixtū. Et si forte dicat qd experientia videt incōtrariū in calculo lapidis. qz videm⁹ qd ex calculo exit ignis. ḡ in calculo substātiat⁹ ē ignis. Dico qd ex calculo nō exit ignis: s; ppter itā illi⁹ cū ferro generat ignis. qz ppter itas illi⁹ lapidis ē vt generet ignis ex cōfricatione illi⁹ cū ferro. Ad q̄tū dico. qd materia respicit formā dupl̄r. Primo q̄tū ad pfici. Et sic dico. qd pōt quelibz forma substātiālis eā pficere. 2° mō q̄tum ad trāsmutari: 7 isto mō oportet qd sit ordo. qz p̄rio oportz qd materia in ordine sit sub forma elemēti. 3° sub forma seminis 4° sub forma carnis. vna aut istaz adueniēte altera nō manet ita i p̄pōito. Quid ḡ dicit ad autoritatem p̄bi q̄ dixit. qd elementū ē rē. Dico qd p̄b⁹ ibi intellexit elementū nō p̄ elemēto mixtibilibi: s; p̄ materia q̄ ē p̄cipiuz intrinsecū ex qua fit res et manet in re. 7 sic accepit etiā elementum i p̄mo p̄bificoy in p̄hemio vbi dixit. qd vnūq̄qz arbitramur cognoscere cū cognoscim⁹ ei⁹ p̄ncipia 7 causas vsqz ad elementa accepit ibi elemēta materia 7 formaz. Et hec de isto ca^o sufficiant. Pauca em̄ de ista materia h̄ dixi. ex eo qz nō p̄p̄t hec materia p̄tinet ad libros p̄bificoy. s; p̄tinet ad p̄mu⁹ libzū de generatione vbi larg⁹ tractabo.

11.

11. **C**um in superiorib⁹ sit diduz materia 7 formā esse p̄cipia intrinseca cuiuslibet p̄pōiti ḡnati 7 in generatione p̄p̄tā materia: 7 formā cōcurrere. inuestigādū ē q̄ illaz corruptionis cōpositi sit causa intrinseca. Pro quo sūt aliqua notāda. Et p̄mo ē notādū. qd aliquid esse corruptibile pōt esse dupl̄r. vno modo simpl̄r. alio^o s^m qd. illud em̄ ē corruptibile s^m qd qd corrupit p̄ resolutionē in suas ptes om̄ib⁹ ei⁹ p̄tib⁹ manētib⁹: s; non simul sūptis. Et isto mō corrupit cōpositū seu totū qd in suas ptes diuidit: et resoluit ip̄s om̄ib⁹ p̄tib⁹ p̄manētib⁹. sed illud ē corruptibile simpl̄r qd sic dissoluitur qd aliqua ei⁹ p̄s ānihilat. s. forma remanēte pte s̄biua puta materia. 2° ē notandū. qd potētiālis corruptionis ē duplex. quedā em̄ ē actiā: 7 alia ē passiua.

potētiālis corruptionis actiā ē qua aliqd d̄r corruptiuū: vt ignis. passiua vō ē qua aliqd d̄r corruptibile: vt lignū. actiā em̄ est extrinseca rei corrupēde. passiua vō ē intrinseca. 3° ē notādū. qd potētiālis corruptionis intrinseca ē duplex. qz quedā ē intrinseca s̄biua p̄ modū s̄bi corruptionis. 7 hec ē potētiālis m̄ae. alia est obīua 7 p̄ modū termini 7 ista ē potētiālis forme qz foza ē q̄ pōt eē 7 nō eē vtute agētis naturalis. Istis p̄suppōitis pono duas cōclusiones. P̄ria 2° ē ista. qd mā formate nō ē cā intrinseca corruptionis p̄pōiti vt alii qui voluerūt dicere. p̄bo istā cōclusionē sic. illō qd s^m suā essētiā ē incorruptibile nō ē cā intrinseca corruptionis. qz si sic tūc vnū oppōitoy esset cā alteri⁹: s; mā ē huiusmodi ḡ rē. 2° sic. cā essēdi p̄pōiti in actu ē forma 7 nō mā. ḡ cā nō essēdi ei⁹ i actu debz eē forma 7 nō mā. Probat ista p̄na. qz si affirmatio ē cā affirmatiōis 7 negatio debz eē cā negatiōis 7 sic. si affirmatio foze ē cā affirmatiōis p̄pōiti i actu ḡ negatio foze ē cā negatiōis p̄pōiti i actu. Secūda 2° ē ista. qd formate cā intrinseca corruptionis p̄pōiti ē ip̄a foza. nō q̄rit hic de cāis extrinsecis. s. de efficiēte: nec si aduenit aliqd ei⁹ p̄tratiū ad ei⁹ corruptionē s; h̄ querit de cāis intrinsecis: q̄ sūt mā 7 forma. Probat ista 2° sic. Corruptio cōpōiti ē ppter ānihilatiōē forme. ḡ eius corruptio ē ppter formaz. p̄bat ista p̄na qn̄ forma dat eē p̄pōito p̄pōitū ē. ḡ cū forma ānihilat desinit dare eē cōpōito. 7 p̄ p̄ns p̄pōitū corrupit. Instat p̄tra istas cōclusiones. Et p̄ sic. nā illud ē cā corruptionis p̄ qd res pōt eē 7 nō eē: s; h̄ ē mā vt hēt. vij. metha ḡ rē. 2° sic idem nō ē cā cōtrarioy: sed forma ē causa p̄ se essēdi. ḡ nō pōt eē p̄ se cā nō essēdi. 7 p̄ p̄ns nō est causa intrinseca corruptionis. 3° sic. qd corrupit i ip̄o cōpōito ē mā vt p̄ p̄ p̄bim p̄o p̄bificoy. Et p̄ de ḡnatiōe. ḡ materia ē causa intrinseca corruptionis cōpōiti. p̄na ista p̄batur. quia ppter negatiōē materie in cōposito negat p̄positū esse. 8° ad ista. Ad primum argumentum. cuz dicitur illud p̄ qd rē. dico qd materia prima est per quā res potest esse subiecte: 7 nō

c. liij.

formate. Et sic potest. q. materia prima est causa corruptionis proprii sibiue: s. non formate. s. forma est illud quod est causa corruptionis proprii formate. Et de ista corruptione querit h. Ad 2^m dico. q. idem diuisis modis potest esse causa contrarior. ut patet de gubernatore nauis: qui sui presentia est causa sanitatis nauis et sui absentia causa oppoiti sic in proprio. forma sua entitate est causa essendi: et sua non entitate est causa non esse diu proprio. Ad 3^m dico. q. nego antecedens. Et ad primum dico. q. nunquam dixit philosophus. q. materia corruptibilis in composito: s. dixit q. sibi generationis et corruptionis est materia. quia aliquid esse generabile et corruptibile potest esse duplex. vno modo sibiue. s. q. est sibi generationis et corruptionis. Et isto modo materia est generabilis et corruptibilis. et q. generat et q. corrumpit est materia. alio modo dicitur generabile et corruptibile obiective. vel terminative. Et modo q. est obiectum et terminus generationis. Quia in modo est illud quod per generationem nouiter cepit esse. vel per corruptionem destruitur et perdit esse. Et isto modo forma est q. generat et corrumpit. Et sic quoniam ipsa corrumpit est causa inter se corruptionis proprio. Et hec de isto capitulo sufficienter.

12. **De materia et forma dictum**
 p. est de priuatione que est tertium principium est dicendum. nam secundum aristotelem philosophum priuatio est principium sicut materia et forma. Vnde sic dicit philosophus. quare nec plura contrarior sunt principia quodam modo: s. duo. ut est dicere numero: nec iterum penitus duo propter illud quod est esse alterius ipsius s. tria. Ex quo dicto sequitur. q. propter materiam et formam est priuatio. Circa quam sunt aliquid notanda. Et primo est notandum. q. priuatio sumitur duplex. vno modo improprie. s. per formam positam comparata ad formam perfectiore intra modum loquendi communitatis in 2° de anima super illud quod dicit philosophus ibidem. q. nigredo est priuatio albedinis et de tali priuatione non intendit loqui hic. alio modo accipitur priuatio proprie que est carencia alicui nullam per se habens entitatem positam: sicut tenebre. vel cecitas. Et de ista loquitur philosophus. v. metha. cum dicit. q. priuatio est negatio in se obiecto apto nato. Et primo philosophus dicit. q. priuatio est per se non ens. Et de tali priuatione est presens

intentionum. 2° est notandum. q. aliquid dicitur priuari alio tripliciter. vno modo cum aliquid simpliciter non habet et sic dicitur lapis priuari visu. alio modo dicitur aliquid priuari aliquo quod non habet: tunc est aptum natum ipsum habere. non tamen secundum naturam sue speciei: s. secundum naturam sui generis. Et isto modo dicitur talpa priuari visu cum sibi non repugnat visus in quantum animal. quia si in quantum animal repugnaret sibi: repugnaret omnino animali. 3° modo dicitur priuatio. s. quando aliquid caret aliquo ad quod est aptum natum et secundum naturam sue speciei. Primum duo bus modis non est proprie priuatio: s. isto 3° modo. Et isto 3° modo est principium. 2° est notandum. q. est differentia inter principium et causam. nam in plus se habet principium quam causa. quia punctus est principium linee. s. non causa. Istis premissis pono tres conclusiones per ordinem. Prima conclusio est ista. q. priuatio proprie supra formam liter non dicit aliquam entitatem positam: sed dicit quodammodo esse priuatum. Prima per conclusionem probatur. Primum sic. quia cuiuslibet entis positum possibile recipi in aliquo se obiecto est priuatio opposita. si ergo priuatio diceret entitatem positam cum ipsa sit possibilis recipi in materia. sequitur q. huic priuationi sit priuatio opposita. Et tunc querat de ista priuatione: et sic in infinitum. 2° sic. quia omne positum dicit quodammodo bitum. s. priuatio nullum dicit bitum cum sit priuatio bitum ergo et cetera. Secunda per conclusionem probatur sic. cuius essentia est priuatio eius esse est priuatum. s. essentia priuationis est priuatio ergo et cetera. Maior nota est. minor vero probatur. quia ut habet quodammodo metha. priuatio est formalis negatio: s. negatio est priuatio ergo et cetera. Secunda 2° est ista. q. supposita et cognotatio priuatio dicit esse positam. Probat ista 2° sic quia cognotat priuatio est eius sibi: et fundamentum q. est materia. vel eius sibi. s. materia seu sibi est res positam ergo et cetera. Tertia 2° est ista q. priuatio proprie supra put dicit quodammodo esse priuatum est res distincta a materia. q. est propter multos que dicunt q. priuatio non est aliquid: q. materia priuata. probatur ista conclusionem. Et primo sic. quia quicquid sic se habent q. vno manente reliquum non manet talia distinguitur et non sunt idem: s. priuatione non manente quoniam forma accipit materiam manentem ergo et cetera. 2° sic. nihil potest sibi subijci. s. materia subijctur priuationi. ut dicit philosophus primo per philosophum. vbi dicitur. q. oportet aliquid subijci contrariis. s.

p

forme et privationi q̄ rē. 3° sic. nā p̄bus
 p^o p̄bificoy dicit. q̄ mā est p̄ncipiuz p se
 et p̄uatio est p̄ncipiū p acc̄ns q̄ rē. Cō
 tra istā cōclūsiōez arguit̄ multiplex. Pri
 mo sic illō qd̄ inest materie circumst̄rite
 ab oī eo. q̄ nō est idēz cū ip̄a. est idem cū
 materia. s̄ p̄uatio est huiusmodi q̄ rē.
 Maior est nota. minor p̄bat. Circūstri
 cta materia ab oī eo q̄ nō est ip̄a. ip̄a ma
 teria nō hēt formā: cū forma sit dist̄cta
 a mā. et tñ potest hēre ip̄am. 2° sic. q̄ p
 nullam potēt̄iā potest separi a mā ē idēz
 cū ip̄a. s̄ p̄uatio ē huiusmodi. ex eo qz im
 possibile est. q̄ materia hēat oēm formā
 q̄ rē. 3° sic. si p̄uatio esset dist̄incta a
 materia. inter māz: et p̄uatiōez esset di
 st̄inctio realis. s̄ hoc nō potest esse. qz di
 st̄inctio realis cū sit relatio realis cadit i
 ter duo extrema posit̄ia realia. S̄ p̄ua
 tio si est aliud a materia: nō est ens posi
 tiuū reale. q̄ nō est dist̄icta reale a mā.
 Et si nō sūt dist̄icta reale sūt idēz reale
 Dēs iste rōnes patēt p̄ p̄hm p^o p̄bifico.
 vbi dicit. q̄ materia et p̄uatio sūt idem
 numero. s̄ differunt rōne. Hñō ad ista
 Ad p^m respōdeo negādo miōrez. Et ad
 p̄batōez dico. q̄ circūst̄icta materia ab
 omni eo a quo dist̄iguit̄ materia: nec est
 p̄uata: nec nō p̄uata formate: nec ne
 gata: nec non negata formate. s̄ p̄forma
 lez inclusionē huius v̄l istius. sed debet
 dici p̄uata sūdamētare hoc est: qz est sū
 damētū cui nō inest talis forma pōt. n.
 hēre ip̄az vñ nec hēt nec nō hēt formate
 cū nō hēre sit negatio dist̄icta a materia
 Ad 2^m posset negari maior. s̄ tñ de ma
 iori nō curo. s̄ nego minorē et cū dī q̄ est
 impossibile materiā hēre oēz formā ma
 xime p̄ naturā cōcedo nō loq̄mur si deus
 pōt facere. s̄ p̄ naturā. s̄ tñ non seq̄t. q̄
 p̄uatio p̄pter hoc nō possit separi a mate
 ria. qz p̄uatio illa sepāt qñ for̄a ei⁹ oppo
 sita introduc̄it et si q̄lz p̄uatio possit sigil
 latim separi a materia. s̄ nō oīs simul
 sint sepāte a materia. Ad 3^m nego. q̄ p̄p̄
 hoc inter materiā et p̄uatiōē esset dist̄i
 ctio realis p̄pter rōnē tactā in argumēto
 et si dicat̄. q̄ sūt idem reale nego istam
 p̄nāz: qz nec sūt idem reale nec dist̄incta

reale. s̄ sūt nō idem reale. vt dixi in for
 malitatib⁹ in articulo de dist̄inctione rea
 li in pl⁹. n. se hēt nō idem reale q̄ dist̄i
 gut reale. Et ad p̄batōē allegatā que
 dicit. q̄ p̄b⁹ dixit. q̄ sūt idem numero. sed
 differūt rōne. Dico q̄ materia et p̄uatiō
 sūt idēz numero suppositate seu sbie. sed
 nō reale: sic pōt p^o topicoy. q̄ acc̄ns est
 idēz numero cū s̄bo: et dist̄iguit̄ rōne diffi
 nitia a s̄bo: et sic est de p̄uatiōe. nā ibi rō
 nō accipit̄ p̄ actu intellect⁹. s̄ p̄ rōe diffi
 nitia: seu q̄dditate eo modo q̄ pōt dici p̄
 uatiōē hēre diffinitōez seu q̄dditatem.
 Et sic p̄z. q̄ p̄uatio nō est idēz realiter
 cū materia. Et si q̄rat̄. q̄ sic p̄uatio nō
 est idēz reale cū materia. si ita potēt̄iali
 tas q̄ est in materia respectu forme: seu
 potēt̄ia sit dist̄icta reale seu nō idē reale
 cū materia. Dico ad hoc. q̄ potēt̄ia q̄ est
 in materia respectu forme pōt accipi du^r
 Quia q̄dam est actualis: alia aptitudina
 lis. Actualis ē q̄ cōsurgit ex v̄nitione foze
 cū materia. qua recedēte ip̄a nō remāet
 et ista est dist̄icta reale et essētiāle a ma
 teria. ex eo. quia oīe pōit^m sepabile ab
 alio posit̄io est dist̄ictum essētiāle ab eo
 s̄ materia et potēt̄ia actuali sūt sepabilia
 q̄ rē. Alia est aptitudinalis: et est ista. ē
 potentia s̄m quā materia respicit̄ oēs for
 mas. ita q̄ nō p̄supponit existētiā forme
 sic p̄ma. et ista est in dist̄icta essētiāle
 a materia ex eo qz oīs aptitudo cū sit pas
 sio: et passio sit idem reale cū s̄bo apto na
 to. et cū illa potentia sit aptitudo q̄daz iō
 ē idē essētiāle cū materia dist̄icta forma
 liter ab ea. Et si dicat̄. q̄ potēt̄ia dicit̄ re
 spectū et oīs respect⁹ cū sit acc̄ns ē dist̄ict⁹
 essētiāle a s̄bo q̄ illa aptitudo est dist̄icta
 essētiāle a mā. Ad hoc dico. q̄ illa po
 tēt̄ia aptitudinalis. vnde dicit̄ respectuz
 s̄ ille respect⁹ nō est acc̄ns. accipiēdo ac
 cidēs p̄p̄e: nec in aliquo p̄dicamēto respe
 ctivo pōit̄: nec in aliquo alio p̄dicamento
 pōit̄ de p̄se. sic p̄pria passio: q̄ semp p̄ re
 ducit̄ ad gen⁹ sui s̄bi vt dixi in logica in
 p̄dicamēto qualitatis. Et hec sufficiant
 de isto ca^o.

Et qm̄ p̄ncipiū dī respectiue ad 13
 aliqd̄ inq̄rendū est respectu cui⁹
 c.v.

materia et forma et partitio dicuntur princi-
 pia, vel cuius sint principia. Pro quo nota-
 da sunt alia. Primo est notandum, quod sic superius
 dictum est, quod forma est duplex, scilicet substantialis et
 accidentalis. Sic transmutatio est duplex.
 Una est substantialis: et ista est quando alia forma
 substantialis acquiritur, vel deperditur. Alia est
 accidentalis: et hec est quando acquiritur alia forma
 accidentalis. 2° est notandum, quod non est idem
 dicere aliud esse causam alicuius, et esse principium
 eius, quia compositio partitio bene dicitur principium, sed
 non causa. Etiam quia cuiuslibet transmutationis sunt
 principia sunt contraria, sed tamen causa alicuius non
 sunt ad invicem contrarie, quia principia transmu-
 tationis semper sunt contraria per se, quia si est ac-
 quisitio acquiritur forma: et sic deperditur alia for-
 ma contraria, vel saltem partitio forme ac-
 quisite. 3° est notandum, quod contrarietas dicitur du-
 vno modo contra, alio modo contra. Contra-
 rietas contra supra est oppositio aliquorum non po-
 tetium sibi denotare idem sed substantialissime, et isto
 modo contrarietas forma et partitio: et dicitur oppo-
 sitio privativa: et isto modo dicitur philosophus, v. philo-
 sopherum, omnes motus esse de contrariis in contrarium.
 Contra-
 rietas contra supra est oppositio maxime
 distantium in suo genere non potentium sibi de no-
 miante idem sed substantialissime: et isto modo contrarietas
 qualitates contrarie, ut albedo et nigredo
 et de ista dicit philosophus, in principio commentis, quod
 contraria sunt que sub eodem genere posita sunt et
 vicinim in eodem subiecto insunt et maxime a se
 distanciant: et mutuo se expellunt. 4° est no-
 tandum, quod principiorum alicuius compo-
 siti naturalis, aliqua sunt intrinseca, scilicet
 illa a quibus compositivum intrinsece dependet
 ut materia et forma de quibus dicit philosophus primo
 philosophorum, quod in generatione oportet prin-
 cipia manere alia sunt extrinseca, scilicet illa a
 quibus compositivum extrinsece dependet, ut ef-
 ficiens et finis per se: quia influunt in effectum
 et partitio per accidens: quia necessario presuppo-
 nit: et tamen non influunt in effectum. Istis, non per
 suppositis ponuntur quatuor conclusiones per ordi-
 nem. Prima 2° est ista, quod cuiuslibet transmu-
 tationis terminabilis per naturam in formam
 substantialem siue sit substantialis siue accidentalis mate-
 ria est principium intrinsecum. De transmuta-
 tione substantiali per se, quia in quibus transmutatione
 substantiali semper materia aliqua formam acquirit

vel deperdit, de accidentali etiam per se: quia accide-
 ntia que sequuntur ipsas formas substantiales de quibus
 superius est dictum recipiunt in ipsa materia
 secundum philosophum primo de generatione: et sic mate-
 ria est principium intrinsecum, illius mutatio-
 nis, et notanter dixi terminabilis, et ex
 eo quia sunt alia accidentia que non ordinantur per se
 in formam substantialem, id est non sequuntur formam substantialem
 ut est transmutatio sensus et intellectus, vel mo-
 bilitas ad locum: et hanc materiam non est substantia
 nec principium intrinsecum nisi materia su-
 mat large per sebo. Ex quo sequitur, quod in omni trans-
 mutatione semper substantiam est principium intri-
 secum: ex eo quia semper substantiam presupponit, sed non
 semper materia est principium, ut per se intrin-
 sicationibus superadditis. Secunda conclusio
 est ista, quod sic cuiuslibet transmutationis ma-
 teria est principium, ita cuiuslibet transmuta-
 tionis forma est principium. Probo istam
 conclusionem: quia in omni transmutatione siue
 substantiali siue accidentali si est acquisitio semper
 acquiritur alia forma sic per se experientia: et si
 est deperditio semper deperditur alia forma: quia
 aliter non esset transmutatio deperditio nec ac-
 quisitio: quia materia nec deperditur nec acquiritur,
 sed forma est que acquiritur, vel deperditur.
 Instat contra istam conclusionem. Et primo
 sic aliqua est transmutatio in qua nulla for-
 ma acquiritur nec deperditur, ut per se primo de ra-
 refactione in qua nulla forma acquiritur in
 condensatione nulla forma deperditur: quia rare-
 factio, ut dicitur quarto philosophorum est partium dila-
 tatio siue alicuius novi acquisitione: et condensatione
 est partium restrictio sine alia deperditio-
 ne. 2° per se de motu locali in quo non ac-
 quitur nisi locus, sed iste sunt transmutationes ac-
 cidentales que dicitur. 3° probat sic nihil est prin-
 cipium nisi illud sit, sed quando aliquid transmutatur
 forma non est, ex eo quia ultimo acquiritur per ge-
 nerationem que dicitur, per se nota quia si forma non est
 quomodo potest esse principium, etiam si ultimo ac-
 quitur per generationem quomodo est principium
 intrinsecum illius generationis. Ad primum
 dico quod per condensationem acquiritur forma densi-
 tatis et per rarefactionem forma raritatis et
 ad dictum philosophi dico quod non intellexit philosophus per con-
 densationem et rarefactionem nihil acquirere
 deperdit, sed solum intendit dicere rarefactionem et fi-
 eri siue novi corporis acquisitionem et condensationem

lationē fieri sine corporis de pditione. Et ad illū qd adducit de motu. dico q i motu locali de pdit vltra locū forma vbeitatis que est respect⁹ quidā r acquirē vltra locū forma alia vbeitatis q est respect⁹ quidam extrinsec⁹ adueniēs r illa forma vbeitatis acquirē vltra de pdit in mobili. quid ē respect⁹ extrinsec⁹ adueniēs dixi i logica i pnto relationis. Ad 2^m dico. q nō ē in cōueniēs. q forma acquirat p trāsmutationē: r q sit vltimū acquirē p generationē r sit pncipiuz illi⁹ trāsmutationis forma. n. est pncipiata p agēs naturale et est vltra respectu trāsmutationis. s. tñ qz nūq̄ esset trāsmutatio acquirē nisi ipa acquirat. ideo est pncipiū illi⁹ trāsmutationis: r ē intrinseca: qz q generat vltra resultat ex illa trāsmutatione intrinsece cōponit ex illa forma. Tertia p^o est ista. q cuiuslibz trāsmutatiois semp priuatio est pncipiuz de pte. Probat ista pclusio. qz si p trāsmutationē acquirētur forma priuatio tūc de pdit r si de pdit forma tunc priuatio ei⁹ acquirē: r sic siue trāsmutatio sit acquirē siue dīpētiua semp priuatio est pncipiū intrinsecuz. Instat cōtra istā pclusionē. qz priuatio ē pncipiū p accidēs. vt dicit p^h primo phisicoꝝ. q nō est pncipiū p se r intrinsecū. 8° ad istud q priuatio duplex ē pncipiū. s. trāsmutatiois: r cōpositi naturalis. qñ p^h dixit. q pūatio erat pncipiū p accidēs intellexit cōpositi naturalis. s. nō trāsmutatiois. qz de pte cōcurreit ad illā trāsmutatioē sic materia r forma. r in diffinitōe trāsmutatiois ita pōit priuatio sic materia r forma. qz trāsmutatio ē pgress⁹ alicui⁹ de aliq̄ in aliud. vñ li. alicuius. dicit materiaz: seu sūm r li de aliq̄ in aliud. dicit pūatioē r formā. si. n. trāsmutatio est acquirē nisi aliud dicit forāz r li de aliquo pūationē: si aut fuerit de pditione de aliquo. dicit formā. in aliud dicit pūationē. Et si dicat ptra istud. qz nec forma nec priuatio sūt pncipia diffinitōnis trāsmutatiois ex eo qz vt hēt p^o posterioꝝ. pncipia diffinitōis intrinseca verēficātur de diffinito i recto: r li de aliquo in aliō ponuntur in obliquo q̄ rē. Dico q

pncipia diffinitōis sūt in duplici vena quedā sūt pncipia diffinitōis in recto: et ista pdicant de diffinito in recto: sic aial rōnale de hoīe: r quedā sūt pncipia diffinitōis in obliq̄: r talia pdicant de diffinito i obliq̄: r talia sūt materia r forma r priuatio respectu trāsmutatiois. ideo licet h^o nō sit vtra trāsmutatio est materia forma r pūatio. tñ ista est vera trāsmutatio est mutatio alicui⁹ subiecti ex forma i priuatioē. vltra ep^o Quarta p^o ē ista q cuiuslibz trāsmutatiois pncipia aliq̄ sūt ptearia: r aliq̄ nō sūt ptearia. Ista p^o p^z. qz q sūt cōtraria sūt forma: r priuatio vltra forma cōtraria sūt materia r forma introducēda: r q nō sūt cōtraria sūt materia r forma vltra materia r priuatio. vt exp^o de clarauit p^h p^o phisicoꝝ. vbi dixit. q oportz aliq̄ subiecti cōtrarijs ex q arguo sic q subiecti ptearijs nulli eoz pteariat s. materia subiecti forme: r priuatio. q nulli eoz pteariat. Instat ptra istā cōclusioē p p^h p^o phi. vbi dicit. q sufficiens ē alter ptearioꝝ sui absētia vltra ptearia facere mutatioē qñ cuiuslibz mutatiois pncipia sūt ptearia. pna nō ē de se. qz si cōtraria requirit ad trāsmutatioē: nō ē sufficiens alter ptearioꝝ sui absētia vltra ptearia facere mutatioē. aīis est phi. 2° sic in trāsmutatioē substantiali. pncipia sūt substantialia. s. substantie nihil est pteariū p p^h in pdicamēto substantie. q̄ rē 3° sic i trāsmutatioē accidentali. pncipia sūt accidentia. s. forma accidentali introducēda nō pteariat fore accidentali cōtrariū pende ex eo qz q nō ē nō pōt alteri ptearia ei. s. qñ vna forma accidentalis est altera nō est. q̄ rē. 8° ad ista. Ad p^m dico. q p^h intellexit de trāsmutatioē accidentali r de cōtrarietate ppe sūpta de q̄ dixi in tertio notabili: r nō de ptearietate cōtrariū sūpta q̄ cadit inter substantias r inter formas r pūationē: qz pōt fieri trāsmutatio accidentalis in q̄ nulla de pdat forma accidentalis / sic qñ ē augmētatio fore accidentalis p^m grad⁹ intensionis in q̄ solū de pditur pūatio illi⁹ grad⁹: r tñ nūq̄ pōt fieri trāsmutatio siue substantialis siue accidentalis qñ acquirat / vel de pdat pūatio: r

sic pncipia semp sunt cōtraria. r si dicat
 contra istud: qz cum scdm philosophum
 pncipio nihil sit. ergo nō deperditur in
 acq̄sitione gradus forme. R. q̄ p̄mo
 p̄bificoy intellexit. q̄ p̄uatio nihil erat
 positū: r hoc verū est. s̄z ē qd̄ p̄uatiū
 et hēt grad⁹ p̄uatiuos si est respectu for
 me accidētalis: r sic acq̄rit vn⁹ gradus
 forme accidētalis de p̄dit ali⁹ p̄uatiōis.
Ad 2^m dico. q̄ substātie nihil ē cōtrariuz
 verū est accipiēdo cōtrarietate p̄pe sūp
 tā. s̄z bñ pōt esse cōtrarietas cōmunitē
 sūpta. vt dixi in logica in p̄dicamēto sub
 stātie. **Ad 3^m** dico. q̄ ad hoc q̄ aliq̄ sint
 cōtraria nō req̄rit q̄ simul sint. s̄z q̄ sint
 successive in eodem vnū alterū expellēdo
 et sic albedo r nigredo cōtrariant: r sic
 sūt cōtraria pncipia cuiuslibz trāsmuta
 tōis. Et si dicat cōtra istud: qz p̄bificoy dicit
 p̄mo p̄bificoy q̄ oportet pncipia manere
 post trāsmutationē. Dico q̄ p̄bificoy intellexit
 q̄ pncipia que sūt de p̄se p̄positi natu
 ralis que sunt materia r forma: oportet
 vt maneāt in cōposito naturali: r nō oia
 pncipia. Et hec sufficiāt de isto ca. r de
 toto p̄mo p̄bificoy

Incipit secundus liber p̄bificoy.

1.

Insequenter post nu
 mey pncipioy oportet
 inuestigare mltitudi
 nē causay cōcurrētuz
 ad ḡnatiōē compositi
 naturalis de qb⁹ p̄bificoy
 2° p̄bificoy tractat. Pro quo sūt aliq̄ no
 tāda. Et p̄mo ē notandū. q̄ causay qd̄
 sūt intrinsece: vt materia r forma de qui
 bus dictū ē: r quedā extrinsece: vt efficiēs
 et finis de quib⁹ s̄ dicet. 2° ē notādū. q̄
 est causa efficiēs p se r ē causa p̄accidēs
 causa quidē p se ē q̄ causat s̄m natay p̄p̄riā
 et non s̄m aliq̄d qd̄ accidit sibi. causa hō p
 accidēs r 2°. de qua dicet in sequētib⁹.
 3° ē notādū. q̄ cause efficientes p se: que
 dā sūt essentiāle ordinate: r quedā accidē
 taliter ordinate. cause essentiāle ordinate
 sūt ille quay p̄rior necessario p̄currūt ad
 actionēz p̄stterioris. cause vero accidēta

liter ordinate sūt ille quay p̄rior necessa
 rio nō cōcurrūt ad actionē p̄stterioris. vt
 p̄r r fili⁹. pōt em̄ fili⁹ p̄ducere filiū non
 cōcurrēte patre. 4° ē notādū. q̄ nō ē idē
 dicere de causis p se r p̄ accidēs r de cau
 sis essentiāle siue accidētale ordiatas. nā
 in p̄mo tm̄ ē p̄p̄atio cause ad causatū i 2°
 hō ē p̄p̄atio duay causarū inter se inq̄tū
 ab eis aliq̄d ē causatū. 4° ē notādū q̄
 cāy efficiētū p se r essentiāle ordiatay
 qd̄ est v̄lis: r quedā p̄ticularis causa ef
 ficēs v̄lis est illa que ad oēm actionēz in
 fra sperā lune indifferēter cōcurrūt. vt
 de⁹ celū r intelligētie: causa efficiēs p̄t
 icularis est illa q̄ sibi p̄o aliq̄e effectuz i
 spē determinat: vt elemēta. nā ignis p̄
 us effect⁹ que determinat est igneū et
 mixta vt hō hōiez. 6° est notādū. q̄ cau
 say efficiētū quedā est totalis: r quedā
 est p̄tialis. Causa efficiēs totalis ē illa
 ad cui⁹ actōez nō cōcurrūt nisi causa esse
 tiāle sub ordiata v̄l p̄ordiata. vt de⁹ celū
 r intelligētie. v̄l mixta sine cōcursu alte
 ri⁹ cause nō eēt cōcurrētis. Causa effi
 ciēs p̄tialis ē ad cui⁹ actōez cōcurrūt ali
 q̄ causa siue essentiāle ordiata nō tm̄ sub
 ordinata sic sūt potētia r obm respectu i
 tellectōis. vt dicit petr⁹ de aq̄la li. p̄o. dis
 scōa. v̄l p̄r r mat respectu filij. siue acci
 dētale ordiata vt sūt petr⁹ r iohānes por
 tātes vnū lapidē quem null⁹ eoy sufficit
 portare. 7° ē notādū. q̄ causay efficiētū
 totaliū qd̄ ē magis p̄ncipalis: r quedā
 min⁹ p̄ncipalis cā efficiēs magis p̄nci
 palis est vtute cui⁹ aliq̄ causa agit. vt de
 us respectu oiyz causay inferay: r intel
 ligētia solis respectu alteri⁹ inferioris. s.
 lune. v̄l huiusmodi cā aut mī⁹ p̄ncipalē ē
 illa q̄ agit vtute alteri⁹ cause. vt intelligē
 tia lune respectu intelligentie solis r hu
 iusmodi r q̄to mag⁹ cā ē sup̄ior tāto ē ma
 gi⁹ p̄ncipalis: r magis influit in effectū.
**Itis. n. p̄suppōitis ponūt tres p̄clusio
 nes p̄ ordiez. Prima 2° est ista. q̄ i cāis
 essentiāle ordiatas nō est p̄cess⁹ i infinitū
 s̄z est deueniēdū ad vnā p̄mā causay q̄ ē
 causa altay causay. P̄ria p̄ istū p̄clusio
 nis p̄z. qz oēs cause eēt cōordinate sūt sūt
 in actu: r s̄m p̄bificoy 2° metaphi. Illa oia**

q̄ simp̄ sūt in actu nō possūt esse infīnita. Sc̄da vero ps etiā p̄z. qz cū effectus sit ens effectibile. q̄ aut est a se aut a nihilo aut ab aliq̄ alio non a nihilo: qz q̄ nihil ē nulli⁹ est causa nec a se: qz nulla res ē que seip̄az gignat s̄m q̄ dicit augustin⁹ p̄mo detrini. ca. p̄mo: ⁊ p̄h̄ 2. de aia vbi d̄f. q̄ generat seip̄m. q̄ est ab aliquo alio et de illo q̄ro aut est simp̄le p̄mū: ⁊ h̄eo p̄positū: aut est ab aliquo aut a nihilo nō a nihilo. q̄ ab aliq̄: ⁊ non est p̄cess⁹ in infinituz: vt deducit 2. metaphisice q̄ r̄c. Etiaz p̄z: qz p̄mum efficiens est necesse esse. s̄z nō possunt esse plura necesse esse q̄ r̄c. Maior p̄bat sic. q̄ est ⁊ nō p̄t nō esse est necesse esse. s̄z p̄mū efficiens est huiusmodi. q̄ est necesse esse. Minor h̄o p̄bat p̄ auicēnā p̄mo sue metaphisice capitulo. vij. vbi p̄bat auicēna duas naturas esse simul necesse esse est impossibile quia si essēt eiusdem effect⁹ essēt plures cause simp̄le p̄me q̄ est falsū: ex eo qz sic nō possūt eē plures fines p̄ncipales vni⁹ rei s̄m p̄h̄m. xij. methaphi. vbi dicit q̄ si quis plures facit fines incōnexaz facit vniūsi substantiā. ita nō possūt esse plura p̄ma efficiētia. Et si dicat cōtra p̄mam p̄tē p̄clusionis. q̄ s̄m p̄h̄ates. q̄ infinitas ē possibilis in ascēdēdo: sic ponūt de ḡnacionib⁹ infinitis. nā ego sū a patre meo: et ip̄e ab alio: ⁊ sic i infinitū. Dico q̄ istō nō valet etiā s̄m p̄hos. qz impossibile est aliquā p̄tigētā perpetuari nisi p̄pter aliquā causā q̄ p̄maneat cū tota successiōe illi⁹ cōtingētie. vt p̄t p̄h̄. vij. p̄h̄isicoz q̄ oportet dare aliquā causā p̄maz a qua ē illa tota successiō ⁊ cōtingētia ⁊ illā vo eo p̄mā causā. Etia p̄h̄i nō posuerūt in finitate possibilē in causis essētiāl̄ ordinatis. s̄z tm̄ in accidentāl̄ ordinatis. sic p̄z p̄ auicēnā. vj. mathe. ca. v. Secunda p̄ ē ista. q̄ in accidentāl̄ ordinatis nō ē p̄cess⁹ in infinitū nisi sit stat⁹ in essētia liter ordinatis. Istā p̄clusionē p̄bo sic. successiō i entib⁹ eiūsdē rōnis p̄suppōit necessario aliq̄ p̄manēs alteri⁹ rōnis. s̄z successiō infinitoz entū accidentāl̄ ordinatoz ē successiō eiūsdē rōnis. q̄ necesseario p̄supponit aliq̄ p̄manēs alteri⁹

rōnis. istud p̄suppositū ē aliq̄ de esse tiāl̄ ordinatis. Maior p̄z qz ois successiō ex quo semp̄ fit necessario p̄suppōit aliq̄ p̄manēs a quo dependet tota successiō: ⁊ istud nō p̄t esse de numero sibi succedētiū. qz vnū desinit esse post aliud. id p̄h̄ reduxit perpetuitatē successiōnis in generādo ⁊ corūpēdo ad aliq̄ perpetuum. vñ in 2. de ḡnacione dixit q̄ cā perpetuitatis ḡnacionis ē mot⁹ solis sub circulo obliquo. Minor rōnis p̄z. qz accidētaliter ordinata sūt quoz altey p̄t causa te altero corrupto: nec vna causa est p̄fectior alia. sic pater me⁹ ḡnat mortuo auo ⁊ ego mortuo p̄e meo: ⁊ filii⁹ me⁹ mortuo me. ista aut est successiō eiūsdē rōnis. Tertia p̄ ē ista. q̄ i cāis p̄ se ⁊ essētiāl̄ ordinatis. Sc̄da inq̄tū cāt depēdet a p̄ria et est causalitas in eis alteri⁹ rōnis ⁊ alteri⁹ ordinis: qz supior ē p̄fectior ⁊ simul req̄rūt ad causādūz alioq̄n aliq̄ p̄ se causalitas deesset effectui inaccidentāl̄ h̄o ordiat⁹ secūda. s̄z depēdeat a p̄ma in esse do. nō tm̄ in causando ⁊ causalitas in eis est eiūsdē rōnis ⁊ eiūsdē ordinis: ⁊ in causādo non req̄rit similitas eay. Istā p̄clusio p̄z ex notabilib⁹ ⁊ ex duab⁹ p̄clusionib⁹ p̄cedētib⁹. Cōtra istā p̄clusionē in stat⁹ ⁊ p̄mo p̄tra illō qd̄ d̄f q̄ i causis essētiāl̄ ordinatis secūda depēdet a p̄ma: ⁊ hoc sic qz aut depēdet in causādo ⁊ aut in esse do aut in eo. q̄ recipit aliq̄n in fluxū a p̄ma p̄ quez causat. s̄z p̄mū nō p̄t dari qz si secunda causa depēdet a p̄ma p̄ hoc q̄ nō p̄t causare sine p̄ma, tūc ⁊ eo p̄ri ma depēdet a secūda: qz prima nō p̄t cāte sine secūda exēpluz hui⁹ est: qz sic h̄o nō p̄t generare hominē sine sole. ita nec sol sine homine nec sc̄dm potest dari: ⁊ si det 2. nō facit ad p̄positū tūc non erit dif ferētia inter causas essētiāl̄ ⁊ accidentāl̄ ordinatas cum accidentāl̄ ordinata vna p̄t depēdere ab alia in esse do nec 3. p̄t dari. qz ille in flux⁹ nō essz nisi morio localis, v̄l aliq̄ forma absoluta. s̄z causa secūda causat sine oīni receptiuo q̄ r̄c. 2. sic intellect⁹ ⁊ oīm sūt cause intellectiōis s̄m scotū ⁊ neutrū causat virtute alteri⁹ s̄z qd̄lz virtute p̄pa. s̄z iste nō sūt acciden

taliter ordinate. & falsū est q̄ causa secūda
 essētiāle ordinata depēdeat a p̄ma. Cō-
 tra illā p̄tē in q̄ d̄r. q̄ cause essētiāle ordi-
 nate simul causāt illuz effectū ad quē sūt
 essētiāle ordinate cōtra: qz sol cū verme
 agit ad naturalē p̄pagationē vermis: r̄
 tñ sol agit sine eo cū p̄ducit vermē p̄ pu-
 trefactionē: r̄ idē d̄r de verme genito p̄
 p̄pagationē r̄ de verme genito p̄ putrefa-
 ctionē. 8.º ad ista. Ad primū dico q̄ secu-
 da causa depēdet a prima in-causādor in
 aliqd̄ recipiēdor cū d̄r nō in causādor: qz
 tūc p̄ma depēdet a secūda: qz sic secūda
 nō pōt sine p̄ma ita nec p̄ma sine secūda
 dico q̄ nō est verū nec ē simile: qz secūda
 nō pōt sine p̄ma: vt dicit petrus de aq̄la
 libro p̄mo. dis. secūda nec in actū nec in
 terim actū p̄ma aut pōt sine scda in actū
 lz nō possit interim actū s̄m p̄m. Etiaz
 secūda depēdet a p̄ma in recipiēdor: r̄ h̄
 in aliqd̄b̄ causis in q̄b̄ excitat vis actū in
 causa secūda a causa p̄ma. Ad 2.º de in-
 tellctu r̄ obo dico s̄m scotū. q̄ cause essētiā-
 liter ordinate sūt duplx: qz aliqua inferi-
 or recipit vim actiua a sup̄ior r̄ alia nō.
 s̄z qlibet in suo ordine causat: r̄ neutra si-
 ne altera causat exēpuz p̄mi demanū r̄
 baculo mouēte plura exēplū secūdi d̄ pa-
 tre r̄ matre in generādo p̄tē: r̄ isto secu-
 do modo cōcurrūt obm: r̄ intellectū: ita qd̄
 neutra sine altera pōt causare s̄mo aut
 erat de causis assētiāle ordinatis primo
 modo. Ad aliud dico. q̄ assumit falsū. s̄.
 q̄ sol possit immediate p̄ducere vermez
 ex eo: qz causa equoca est nobilior suo ef-
 fectu p̄ducto. sed sol est immediate causa
 vermis equoca. & esset nobilior eo q̄ est
 falsū: qz s̄m augustinū omē viuū ē nobili-
 non viuo causa immediate talis vermis
 est de. vt dixi p̄o p̄hysicoy qui immedia-
 te p̄ducit formas viuas qui p̄ se solus pōt
 sine causis secūdis r̄ cū eis p̄ducere suos
 effectus r̄ nulla alia causa sine eo pōt ali-
 quē effectū p̄ducere. Et hec de isto capi-
 tulo sufficiāt

2. **E** qm̄ in ultimo argumento p̄ce-
 e dētis capituli dictū est. q̄ idez d̄r
 de verme genito p̄p̄agationē r̄
 de verme genito p̄ putrefactionē inq̄tē

duz ē si eadez natura s̄m sp̄ez possit cōmu-
 nicari duplici modo. s̄. vniuoce r̄ equo-
 ce Pro quo sūt aliqua notāda. Primo est
 notāduz. q̄ aialia sūt i duplici differētia
 q̄dam sūt p̄fecta. vt homo leo bos equus: r̄
 butusmodi. alia sūt animalia imp̄fecta vt
 sūt vmes: mures r̄ butusmodi. dicunt a
 nimalia p̄fecta. qz nō possūt ḡnari p̄ pu-
 trefactionez. imp̄fecta dicūt qz p̄ putrefa-
 ctionē possūt generari. 2.º ē notandū. q̄
 ḡnatio ē duplx. vna d̄r vniuoca. s̄. illa q̄
 generās ḡnat sibi simile in nā. alia ē eq̄-
 uoca. s̄. illa q̄ generās nō generat sibi
 simile in nā. sic q̄ sol generat vel cōcur-
 rit ad aliquam ḡnationē. 3.º ē notādum
 q̄ aliqua sūt q̄ ḡnant equo- r̄ vniuoce si-
 mul: r̄ aliqua solū equo-: vniuoce r̄ eq̄-
 uoce generāt illa q̄ generāt cā particula-
 ri r̄ vli insimp̄: vt hō r̄ leo inq̄tū hō ge-
 nerat ab hōie cui ē similis i nā ḡnat vni-
 uoce r̄ inq̄tū generat ab alijs causis vni-
 ūsalib̄ generat equo-: illa hō ḡnant so-
 lū equo- q̄ solū ḡnant a causis vniūsalib̄
 bus: vt mus q̄ ḡnat p̄ putrefactionē. ex
 eo qz generans r̄ genitū nō similit̄ i nā
 Et notāter dixi q̄ illa ḡnerāt vniuoce q̄
 sūt similia in natura generanti: ex eo qz
 vniuocatio i generatione stat penes assi-
 milationē in natura specifica in p̄ducen-
 te r̄ p̄ducto r̄ nō penes rōnes indiuiduales
 ex eo qz rōnes indiuiduales sūt scriptis p̄-
 mo diuise: r̄ sic tollūt omēz assimilationē
 in natura: r̄ sic nec faciūt generationez
 equocā nec vni uocam. 4.º est notandum
 q̄ aialia r̄ nature q̄cūqz inferiores aut
 cōpant ad causā simp̄tē p̄mā aut cōpāt
 ad causas inferiores. Istis. n. p̄supposi-
 tis pono tres p̄clusiones p̄ ordinez. Pri-
 ma 2.º est ista. oppositō auicēne q̄ dicit vt
 imponit sibi cōmētator. viij. p̄hysicoy q̄t
 libeto. xlvj. q̄ om̄ia animalia que fiūt ex
 semine p̄ generationē eadem s̄m sp̄ez pos-
 sūt fieri sine semine p̄ putrefactionez est
 falsa. s̄m d̄mētuz auicēne erat. q̄ circa
 p̄mā causā est alia intelligētia que ē da-
 trix formay hoc etiā ponit autor libri de
 causis q̄ dicit. q̄ intelligētie imp̄mūt for-
 mas decliues. i. inferiores. Et r̄ quo s̄m d̄m-
 mēto p̄bavit auicēna intētū suū vt cōmē

tator imponit sibi. Et pmo sic sic se hēt
 corporale ad spirituale: ita r ep^o se hēt
 spirituale ad corporale. s; aliqd corpora
 le pōt immediate pducere aliqd spituale
 sic p3 de obo corporali intellectu: qz gū
 nit spēs spirituale in fāsmate, v; in in
 tellectu. s; intelligētia pōt immediate si
 ne semine pducere corporale q; pducebat
 mediāte semine. 2° sic pl^o dominatur in
 telligentia q; ponit datrix formay supra
 māz q; virtus ymaginaria. s; virt^o yma
 ginaria pōt inducere veras foras imme
 diate hoc ē nullo semine p̄supposito q; rē.
 Minor pbat ex q̄dam experientia q; ponit
 ab auicēna. viij. de animalib⁹ de gallina
 hūc victoria p̄tra gallū q; ex ymaginati
 ua misit calcaria. quod ista opposicio sit
 falsa p3: qz tūc animalia pfecta q; sunt hō
 leo equ⁹ r huiusmodi possēt fieri p putre
 factionē. q; nō est verū ymo esset errone
 uz dicere hominē posse fieri p putrefacti
 onē. Quid g; dicitur ad rōnes auicēne.
 Dico q; sūdamētū auicēne est erroneū. s.
 q; sit aliq; intelligentia citra p̄mā causā
 q; sit datrix formay. Et sic r̄no ad p̄mā
 ei⁹ rōnē. q; s; sit verū q; intelligētia pōt
 inducere aliquā formam: qz pōt causare
 motū. s; nō seq̄t q; possit om̄ez formaz p
 ducere, v; inducere. Quid g; dī ad auto
 rē libri d̄ causis. Dico q; ip̄e fuit de sexta
 auicēne. adeo errauit sic auicēna. Ad se
 cūdā rōez dico. q; nō est simile. qz p yma
 ginatiuā nihil pōt introduci i corpore ni
 si facta p̄simili alteratione i eo i q; ē yma
 ginaria. intelligentia aut nō hēt materiā
 coniūctā q; possit p̄simili alteratione alte
 rari ad formā materialē. Et si instet cō
 tra istas respōsiones. nā boeci⁹ li. de tri
 nitate. dicit q; forē naturales veniūt a for
 mis que nō sūt in materia. s; hec sunt in
 telligentie q; rē. 2° pōt instari sic. oē q;
 hēt dominū supra materiāz pōt induce
 re formaz substātiālē in ea. s; intelligen
 tie sūt huiusmodi q; rē. Maior nota ē d̄ se
 minorē v; p̄bo. qz inessētiā r̄ ordinatis
 q̄cqd p̄fectioris ē inferiori videt esse insu
 plori. s; agēs naturale r corporale sic sūt
 stelle r planete hēt dominū si p̄ra māz
 q; r intelligētie sūt supiores. Ad ista r̄no

Ad p̄m dico. q; boeci⁹ loq̄tur ibi de ideis
 q; sunt in mente diuina r nō de intelligē
 tijs q; sūt angeli. Ad 2° dico. q; aliqd do
 minari supra materiāz pōt intelligi du^o
 v; q̄tū ad impressionē forme v; q̄tū ad p
 ductionē. P̄rio mō dico 2° scotū li. 2° dis.
 .xviij. q; agētia naturalia hēt dominūz
 supra materiā. s; nō 2° modo: maxime re
 spectu formay viuay. vt dixi p̄mo p̄hisi.
 et in nō viuis agunt in v̄tute cause p̄me
 q̄tū ad impressionē forme. Et si forte di
 cat. q; aristotelis videt dicere p̄tratiuz
 2° p̄hi. vbi dicit q; hō generat hominez r
 sol. g; si sol generat hōiem videt q; sol ha
 beat dominū supra materiā nō solū
 q̄tū ad impressionē forme. s; etiā q̄tū ad
 p̄ductionē forme s; siue hōis Ad h^o res
 pondet lādulf⁹ li. 2° dis. xiiij. q; sol r cete
 re planete r cause v̄les hēt actionez v̄tu
 te cause p̄me in generādo r alterādo cor
 pora inanimata sic pōt p̄h⁹ in methau
 tis. h^o ē qz cōcurrūt cū causa p̄ma ad ge
 nerationē illoz corporū r supmixta aiata
 hēt actionē in disponēdo r alterādo non
 tū in dādo v̄ltimas formas cōpletiuas: r
 sic intellexit p̄hus q̄n dixit q; homo ḡnat
 hominē r sol: r sic etiā intelligit dictū
 p̄hi 2° de generatione. vbi dixit. q; latio
 solis in circulo obliquo facit generationē
 et corruptionē. r si dicat q; s^m istud dictū
 videt q; forē iste substātiāles nō educant
 de potētia m̄e cū nō p̄ducat in materia
 pagēs naturale. Etia qz tūc seq̄ret. q;
 tales forē creāt cuz immediate p̄ducat
 a causa p̄ma sic aia intellectiua. Ad h^o
 respōdeo. q; quīs agentia naturalia non
 hēant dominū supra māz i p̄ducēdo for
 mas substātiāles eo modo quo posuit au
 cēna de intelligētia quā posuit datrixem
 formay: hēt tū dñiū supra materiā vt
 dixi q̄tuz ad impressionē forme: r sic ille
 forme que p̄ducunt adeo imp̄mūt in mā
 pagētia naturalia s^m dispositiones m̄e
 dicūt educi de potētia materie: ex eo qz p
 talia agētia sic inducūt. Etia dicūt edu
 ci de potētia materie: qz p̄ducūt a prima
 causa s^m dispositiones m̄e. Et sic dico
 aliud q; dicit de creatione. q; nō dicūt cre
 ari sic aia intellectiua creat: ex eo qz pro

ducunt secundum dispositiones materie. etiam eis
secundum ordinem naturalem necessario presupponit
materia. etiam quod inducunt in materia me-
diatis causis naturalibus. quod non est sic de
aia intellectiva que nec producit secundum dispo-
sitiones materiam nec ei presupponit sed necessita-
te materia cum possit esse separata non mediatis
alijs causis naturalibus inducit. scilicet solum a
deo immediate. Secunda 2° est ista. quod opi-
nio cometatoris qui ponit. quod eadem natu-
ra secundum species non potest esse per generationem: et per
putrefactionem non est vera: fundamētum comē-
tatoris erat istud. ut ponit. viij. phisicorum
commēto. xlvj. quod si eiusdem nature secundum species
sunt plures modi comunicandi secundum unum mo-
dum comunicandi poterit species a natura ge-
nerari: et secundum alium modum a casu seu a fortu-
na quod est falsum: falsitate consequentis probat
cometator: sic quod tunc homo posset genera-
ri ex semine a sint: et ex quocumque alio semi-
ne. 3° quod illa que sunt a casu sunt monstruo-
sa illa autem que sunt a natura non sunt monstruo-
sa et per non eadem species non potest esse a natu-
ra et a casu. quod hec oppositio cometatoris
sit falsa per Augustinum li. 3° de trinitate
ca. ix. qui dicit. quod generatur per putre-
factionem propagat alia propagata: et hec illa
sunt uniuoca. Etiam in epistola a deo grati-
as dicit. quod multa genera animalium sine pen-
tib9 extra preceant que coeundo prout sibi
similia que similitur viuunt et similitur moriuntur
quibus dissimilitur nata sint. Ex isto di-
cto Augustini per quod modus produci non vari-
at productus. ut dicit Ambrosius libro de in-
carnatione verbi. Etiam cometator contra
dicit sibi ipse in hoc. nam 2° de celo quotli-
beto. xliij. concedit quod in accidentibus non sepe
est generatio ab uniuoco: et ponit exemplum de
calore in sbo. Etiam per quod ignis generat
uniuoco et equoco quod equoco per ipsum 2° de
celo quotlibeto. lvi. ubi dicit. quod exitus ignis
de lapide est de calculo alterationis. i. ge-
nerat per alterationem. Etiam per de anima
lib9 que generat equiuoco per ipsum comēta-
torē. xij. metaphisice quotlibeto. x. quod
vespe vident fieri de carnibus equorum mor-
tuoꝝ: et apes de carnibus vacar. dicit forte
cometator. ut alius sui sequar. quod genera-
ta equoco non sunt eiusdem speciei cum genera-

tis uniuoco. Contra quod illa que habent easdem
operationes et circa eadem oba: et ab eisde
conseruatur et ab eisde coꝝupunt et eosde hēt
motus siue quatuor ad sursum siue quatuor ad deorsum
siue quatuor ad motum progressiuum et habent
eadem organa motus progressiuum illa sunt eius-
dem speciei. scilicet animalia genita per propagationem et per
putrefactionem sunt huiusmodi generis. Quod
per maior probat per philosophum 2° de celo et mundo
ubi ex unitate motus concludit unitatem nature
et cometator ibidem quodlibet. viij. dicit. quod
motus unus non prouenit nisi ex unitate
nature. Etiam animalia que habent mem-
bra eiusdem speciei sunt eiusdem speciei per eun-
dem cometatorē 2° de aia. ubi dicit membra
inquit leonis non deunt a membris cerui. nisi
quod differt ab aia. scilicet animalia predicta aia habent
membra eiusdem speciei generis. Quid ergo dicit ad
rationem cometatoris factam per fundamentum sue
opinionis. dico. quod in aliquibus non est incoueni-
ens quod aliquid sit a casu et a natura. sic clare po-
nit philosophus. vij. mathe. in illo ca^o uterque autem
idem ubi expressit dicit. quod sic aliquid possunt fieri
a casu et arte. ita quedam sunt a natura et a ca-
su ut per de mulo: et cum arguit contra. quod quod
sunt a casu sunt monstruosa. dico quod non oportet quod
est a casu est monstruosum. et si arguat sic. ea
quod sunt a casu sunt ut in paucioribus: ea quod sunt a
natura non sunt ut in paucioribus. dico quod illa
non est precisa differentia eorum quod sunt a natura et a
casu. quod frequenter cadens lapis frangit ca-
put quod luna eclipsat. et tamen illud est a casu: et
h^o est a natura. Tertia 3°. est ista quod animalia et quod
cumque nature inferiores si comparant ad causas per
mam eadem natura secundum species potest dupli-
ci modo comunicari puta a deo per creationem et
a causa naturali per generationem sic per in-
creationem primi hominis: et in alijs hominibus
propagatis. si vero comparet ad causas inferio-
res et sint animalia perfecta. ut homo et leo
et equus: et huiusmodi nullo modo illa na-
tura potest produci nisi per generationem et ab
agente uniuoco si autem sunt animalia imper-
fecta sic sunt vermes et mures: et huiusmodi
eadem natura secundum species potest produci per gene-
rationem et putrefactionem sic per predicta con-
tra cometatorē. Contra istam conclusionem potest
instari. quod unius nature unius est modus comu-
nicandi. ut per cometatorē. vj. phisicorum

ergo q̄ generant̄ p̄ putrefactionē s̄m̄ sp̄z̄ eadē non possūt generari p̄ propagationē. 2°. q̄ cōmentator assumit falsū nisi intel ligat de aialib⁹ p̄fectis : vt patet p̄ supius dicta. Etiā p̄tra istā p̄clusionē possūt fi eri rōnes auicenne r̄ commentatoris ap plicando ea ad partes p̄clusionis. Et hec de isto ca^o sufficiant.

A **D**ico de causa efficiēti dicēdum est de causa finali. Pro quo sunt notanda aliqua. Et p̄mo ē notan dum. q̄ finis dicitur dupliciter. s. finis intentus : r̄ finis euentus. finis intētus est duplex. s. p̄maria intentione : r̄ secun daria intentione. finis intentus p̄maria intentione est ille p̄pter quem agēs agit vt sanitas. finis autem intentus secunda ria intētiōne est medium : quo agēs agit vt ambulatio : r̄ sic est finis sub fine. finis vero euentus dicitur illud qd̄ vltimo eue nit. r̄ iste iterum est duplex in gn̄atione . s. finis generationis r̄ rei genite. finis generationis est forma inducta per gene rationem. finis vero rei genite est conti nuatio specifica seu decor vniuersi. 2° e tiam est notādum. q̄ duplex est finis. s. p̄cipalis r̄ vltimus. r̄ finis p̄rimus or dinatus ad finem vltimum : r̄ istud nota bile coincidit cum p̄cedēti. finis vltim⁹ est ille quem voluntas p̄mo r̄ p̄cipali ter intendit r̄ vult : et p̄pter quem opera tur. finis vero p̄rimus ordinatus est ille quem voluntas vult p̄pter finem p̄cipa lem. 3° est notādum. q̄ agentia p̄pter fi nem sūt in duplici differentia. quia que dam sūt que agūt per volūtatem liberaz sicut sūt homines r̄ quedam que agūt na turaliter. agēs vero libere per volūtate p̄mo naturaliter vult finem 2° nō obstā te hoc libere vult finem. agēs vero natu rale necessario intēdit finez sue operatio nis r̄ nō potest nō intēdere. 4° est notā dum. q̄ duplex est finis. s. vniuersalis r̄ particularis. finis vniuersalis est ille q̄ est terminus plurimum intētionum om nium indiuiduorum : vt deus siue assimi latio p̄me cause r̄ iste est triplex. s. p̄pin qu⁹ : vt p̄tinuatio vel cōseruatio sp̄i r̄ re motus : vt pulcritudo. vel decor vniuersi

et remotissim⁹ vt assimilatio p̄me cause qd̄libet eneiz ens naturale appetit in vni uersali p̄tinuationē sue sp̄i pulcritudiez vniuersi r̄ assimilationem p̄me cause. fi nis autem particularis est ille qui soluz vnius intētionis est terminatiuus : vt sa nitas / vt forma particularis introducta et iste iterum est triplex. s. p̄pinquus : vt ipsummet agēs / seu indiuiduum p̄ducēs et remotus : vt forma introducta vt intro ducēda / seu compositum p̄ducēdum. r̄ re remotissim⁹ : vt assimilatio sui indiuidui et manifestatio artificis in artificiato. Quinto est notādum. q̄ quidam est finis particularis terminationis rei. r̄ quidaz est finis motionis agentis. exemplum p̄rimi : vt punctus respectu linee r̄ ens re spectu temporis. et iste est duplex. quia quidam est posititiuus : vt dictum ē. r̄ qui dam est puatiuus : vt mors respectu vite. exemplum secūdi : vt sanitas : r̄ huiusmo di. r̄ hic finis iterum ē duplex. s. mouēs agens vt dictum est. et motus ab agente vt de ambulatio / seu finis gratie cui⁹ p̄n cipaliter intētus : vt sanitas r̄ finis quo et secundarie intentus vt de ambulatio. Ita em̄ notabilia quib⁹ p̄tum ad verba sint differentia : tamē p̄tum ad sentētiā coincidunt r̄ si nō in omnibus saltem coinci dunt in multis. Istis p̄suppositis po no tres p̄clusiones per ordinem. P̄rima conclusio est ista. q̄ quib⁹ finis secundarie intētus sui agētis nō sit p̄pe causa. tamē finis p̄cipaliter intētus ē causa causay. P̄rima pars istius p̄clusiōis patet. qm̄ aliter ista inferiora essēt cause intelligē tiarum. ex eo quia sūt fines intelligētia rum dicta secundaria intētiōne s̄m̄ commē tatozem 2° de celo. vnde sicut vrina non p̄prie ē sana : s̄ solū attribuit r̄ denomina tiōe extrinseca : qz ē signuz aial h̄ntis sani tate : ita finis secundaria intētiōe dī cā. ex eo q̄ ē illud p̄ qd̄ p̄bat finez supiorē : vt vltimum determinate ip̄m agēs ad taliter et tale agēduz. Secūda aut̄ ps p̄clusiōis ē i terminis 2° p̄hificoy. qz forma deter minat materiā : r̄ agēs formā finis vno mo uet r̄ determinat agēs : ideo dī cā causay. Instat p̄tra istā p̄clusionem. q̄ ē causa .d.i.

causay debet esse pncipiū 7 p̄us ac nobi-
 lius ceteris causis: s̄ finis nō ē pncipiuz
 cū sit vltimū nec p̄oz agēte: qz pducit ab
 illo: nec semp nobilior cuz agēs sit substā-
 tia 7 finis accidēs. s̄. sanitas. ḡ finis nō
 est causa causay. R̄o q̄ si fiat mentio de fi-
 ne vniuersali nō ē dubiū q̄ sit pncipiū: 7
 nobilior 7 p̄oz ceteris causis. si aut̄ de fi-
 ne p̄ticulari dico q̄ licet sit vltimū i p̄du-
 ctione tamē est p̄mū in intētionē: qz intē-
 tio mouet agēs: 7 eodē mō ē p̄oz agēte 7
 nobilior illo nō quidē inesse entis: s̄ inef-
 se cause. Secūda 2° ē ista. q̄ semp agēs
 siue volūtariū/ siue naturale in agēdo a-
 liquē effectū intēdit aliquē finem 7 q̄ p̄n-
 cipalē intēdit ē finis. Istā p̄clusionē p̄-
 bat p̄b⁹ sic. finis in naturalib⁹ sic se hēt:
 vt pncipiū in speculabilib⁹ 7 q̄ ē ad finēz
 in naturalib⁹ se hēt vt 2° in speculabilib⁹
 s̄ in speculabilib⁹ necessitas cōclusionis ē
 ex necessitate pncipij. ḡ in naturalib⁹ ne-
 cessitas eoy que sūt ad finē ē ex necessita-
 te finis: 7 sic agēs semp intēdit finē. In-
 statuat p̄tra istā p̄clusionē sic. intēdere fi-
 nez importat ordinationē alicui⁹ in finē
 sed talis ordinatio ē p̄ rōnē 7 volūtātē. ḡ
 solū intēdūt finē agētia p̄ rōnē 7 volun-
 tatem: s̄ multa sūt agētia que nō hēt rō-
 nem: nec volūtātē. ḡ nō omē agēs in agē-
 do pncipalē intēdit finē cū nō cognoscāt
 finem. R̄o q̄ res tendūt in finem teip̄r.
 quedā tendūt in finē quē sibi nō p̄stituūt
 nec cognoscūt: sic sūt ista naturalia carē-
 tia cognitionē. tendūt em̄ in finē sibi p̄-
 stitūtū a p̄ditore nature: sic cēdit in finēz
 sagitta directa ad aliquē finē a sagittātē.
 quedā vero intēdūt in finē quē sibi non
 p̄stituūt: s̄ cognoscūt/ vt sūt bruta aialia
 quē finē suū nō p̄stituūt q̄ntis finē aliquē
 p̄pter quem agūt cognoscāt: q̄ntis nō sub
 rōne finis. quedā intēdūt finē 7 cēdūt i
 finē quē sibi p̄stituūt 7 cognoscūt: vt sūt
 agētia h̄ntia rōnē/ quō solum cognoscunt
 finē s̄m illud qd̄ ē. s̄ etiā sub rōne finis 7
 ista p̄fecti⁹ tendūt in finē q̄ alia. qz cēdūt
 in finē non tm̄ sub rōne qua mota: s̄ etiā
 sub rōne qua mouētia se in finem 7 sic ne-
 go q̄ semp cēdere in finē semp sit p̄ rōnē
 et volūtātē. qz ex ordinationē p̄ditoris na-

ture agētia naturalia naturale cēdūt in
 finē quē non cognoscūt. Tertia 3° ē ista
 q̄ agēs p̄ rōnē 7 volūtātē in agēdo simul
 et semel p̄t plures intēdere fines. Istā
 cōclusionē p̄bo sic. nā natura formādo li-
 guaz duo intēdit. s̄. gustū 7 loquelā: vt di-
 citur 2° de aia. q̄ lingua congruit in duo
 opera nature. s̄. in gustū 7 loquelā: s̄ s̄m
 q̄ dicit 2° p̄bificoy. ars imitat naturam
 ergo artifex vna volūtatis intētionē p̄t
 simul plura intēdere. 2° p̄bat sic. volū-
 tas aliquādo vnū p̄legit alij. qz ad plu-
 ra valet q̄ aliud: qz s̄m p̄b⁹ 3° thopicoy.
 plura bona pauciorib⁹ bonis magis sūt e-
 ligenda: sed p̄eligere vnū alij q̄ valet ad
 plura nō ē sine intētionē plurū. ḡ hō si-
 mul intēdit aliquādo plura. Instat con-
 tra istā p̄clusionē. Et p̄o sic. nā s̄m p̄b⁹
 2° thopicoy. non possum⁹ intelligere plu-
 ra simul: s̄ ad⁹ intētionis p̄suppōit actū
 intellēct⁹. ḡ non possum⁹ plura simul in-
 tendere. 2° sic. p̄ intentionem conuertit⁹
 anima ad rem intētam: sed s̄m auicēnam
 .vj. naturalū. li. v. ca. 2°. aia tota se
 conuertit ad vnū qd̄libet. ḡ simul plura
 non potest intēdere. 3° sic. duo actus nō
 ordinati inter se magis repugnant ad in-
 uicem in vna potentia: q̄ in duabus potē-
 tijs. s̄ actus vnus potētie impedit actuz
 alterius potētie nisi vnus ad alium ordi-
 netur: vt dicit auicēna. .vj. naturalū. li.
 .v. ca. .viij. loquens de virtibus aie vbi di-
 cit sic. Verissime scimus q̄ bay virtutuz
 altera impedit alterā. 7 vna trahit alte-
 ram a p̄pria actionē. ḡ multo fortius intē-
 tio vnus rei impedit volūtātē ab inten-
 tione alterius nisi vna ad aliam ordinet⁹
 4° sic. intentio nominat motum volunta-
 tis ad aliquem terminum: sed vnus mo-
 tus non possunt esse simul plures termi-
 ni ad quem nisi vnus ordinetur ad aliu⁹
 ergo voluntas nō potest simul intendere
 plura. R̄o ad ista. q̄ aliquando plures fi-
 nes siml intēdere quadupliciter potest
 intelligi. vno mō ita q̄ illi fines se habe-
 ant ita q̄ vnus sit ordinatus ad alium: et
 sic possibile est. simul enim potest homo i-
 tendere finem p̄imum 7 vltimum. alio^o
 ita q̄ vn⁹ nō sit ordinat⁹ ad aliū. ita tm̄ q̄

intēdant sub aliq vna rōne ⁊ h° mō etiā
 possibile ē. pōt em mercator simul inten
 dere vinū ⁊ bladū inq̄tū p̄tinent sub rō
 ne lucri: ⁊ edificator tectū ⁊ pietem inq̄
 tum ad integritatē dom⁹ cōcurrūt. alio
 ita q̄ vn⁹ nō ordinet ad aliū: nec intēdāt
 sub vna rōne. ita tñ q̄ aliq̄s eoy nō intē
 dat ex toto conamie volūtatis. ⁊ isto etiā
 modo possibile ē: sic p̄z expimentale quā
 do hō intēdit studere aliquid quā questionē ⁊
 audire aliqua placētia/ q̄ narrāt a ceterū
 stantib⁹. illa em ita simul intēdit q̄ vnū
 qd̄q̄ eoy dīminute. alio mō ita q̄ vn⁹ nō
 ordinet ad aliū: nec intēdant sub vna rō
 ne tñ: ⁊ q̄ vnūqd̄q̄ eoy intēdat ex toto co
 natu volūtatis: ⁊ sic ē impossibile p̄ natu
 ram: sic impossibile ē p̄ naturā q̄ intelle
 ctus noster simul intelligat plura nō or
 dinata ad inuicē non sub aliqua rōne cōi
 ita q̄ vnūqd̄q̄ eozū ex toto conatu suo in
 telligat. Et sic dico ad p̄mū argumētūz
 q̄ simul possum⁹ intelligere plura ordia
 ta inter se/ vel sub vna rōne / vel non p̄ci
 piendo s̄m conatū intellect⁹ intelligēdo qd̄
 liber eoy dīminute ⁊ p̄fise. Ad 2^m dico.
 q̄ ⁊ si aia intēdēdo totā se p̄uertat ad in
 tentū: qz simplex ē. nō oportet tamē q̄ h°
 semp sic s̄m totū conatū suū que in plures
 portiones diuisibilis ē. Ad 3^m autē dico.
 q̄ q̄uis actus vni⁹ potētie impediāt actuz
 alteri⁹ potētie si vn⁹ non ordinet ad aliū
 non tñ oportet q̄ totale tollat. Ad quart
 um vero dico. q̄ vni⁹ mot⁹ possūt esse plu
 res termini ad quē ita q̄ vn⁹ ordinet ad
 alium: ita volūtas plures fines pōt intē
 dere quādo vn⁹ ordinet ad aliū: ⁊ de non
 ordinatis pōt intēdere etiā plures quan
 do non intēdunt s̄m totuz conatū ei⁹: ⁊ sic
 non ē omimoda similitudo inter motū ⁊ i
 tentionem voluntatis. Et hec de isto ca
 sufficiant.

S Itē de causa efficiētī ⁊ de cau
 sa finali dictū ē declarādū est de
 numero causarū reꝝ naturaliuꝝ.
 Pro q̄ sūt aliqua notāda. Primo ē notā
 duꝝ. q̄ entū quedā hnt p̄pe omnia genera
 causarū: vt cōposita naturalia que hnt in
 trinsice materiaꝝ ⁊ formā: extrinsice vō
 efficiēs ⁊ finē. quedāz vero vt dicūt aliq̄

solū tela: vt forme substantiales sensitue
 que hnt causā effectiua ex q̄ nouiter pdu
 cunt ⁊ finalē. qz nō fiūt a casu: nec a for
 tuna ⁊ formalē. qz subiciūt sensationib⁹
 et passionib⁹ sensitiuis q̄ sūt forme accidē
 tales realiter inherētes. quedā vero solū
 hnt duo ḡna causarū. s. efficiēs ⁊ finē: vt
 fore ceterē tā accidētales: q̄ substantiales
 q̄ hnt efficiētē a q̄ pducūt ⁊ finē ad quez
 ordināt nō tñ p̄pe hnt māz: qz nō p̄ponūt
 ex illa: nē subiciūt illi. q̄ aut nō hēat for
 mā manifestū ē. quedā aut hnt solū vnū
 ḡn⁹ cause. s. finalē: vt dicūt aliq̄: vt sūt i
 telligētie celestes. nā dicūt q̄ s̄m p̄m in
 telligētie sūt im pduce ⁊ intelligūt p̄ suā
 efficiētā s̄m vō theologos ⁊ s̄m v̄itatē hnt
 duo ḡna causarū. s. efficiētē ⁊ finalē. qd̄ā
 vero sūt q̄ nullā hnt causarū: vt sūt p̄sone
 diuine. 2° ē notādū. q̄ maxim⁹ numer⁹
 causarū nō coincidentū in denominatōne
 p̄pinq̄ ē numer⁹ quaternari⁹ ex eo. qz
 maxim⁹ numer⁹ interrogationū de cau
 sis ē quaternari⁹ iusta doctrinā p̄bi secū
 do p̄bificoy. nā s̄m p̄m de nullo possum⁹
 plurib⁹ modis querere q̄ a quo est p̄p̄te
 quid ē: ex quo ē ⁊ quid ē. nāz cum querit
 a quo ē querit de causa efficiētē p̄p̄te qd̄
 de fine: ex quo ē de materia: ⁊ quid de for
 ma ⁊ sic omnis causa/ aut ē materia/ aut
 forma/ aut efficiēs/ aut finalis: materia
 et forma sūt cause int̄t̄nsice: efficiēs ⁊ fi
 nis sūt cause extrinsice. 3° ē notādū. q̄
 aliquē istarū causarū ad inuicē coincidūt
 in denominatione: s̄z nō tamē om̄s. cause
 em que coincidūt aliquādo in denōinatio
 ne sūt efficiēs ⁊ finis: vt p̄ma causa. nāz
 deus ē ficiens om̄iū ⁊ finis simile. etiāz
 forma ⁊ finis: vt ē sanitas materia vero
 cum nulla causa illaz coincidit. qz mate
 ria nec coincidit cū efficiētī: nec cum for
 ma: nec cum causa finali. Et si dicat. q̄
 materia pōt esse causa efficiēs ex eo quia
 pōt esse causa intellectiōis. Ad h° iā sa
 tis dixi in p̄mo p̄bificoy in ca^o d̄ materia
 vbi tractat quomodo materia ē sūme p̄ci
 p̄sibile. Istis p̄suppōitis pono duas p̄clu
 siones p̄ ordinē. Pr̄ia 2° ē ista: Quis p̄u
 ctioi nāll q̄tuor adēq̄te correspondēt ḡna
 cāp̄: ita q̄ nō oportz plura p̄currere: nec

sufficiunt pauciora. Probat ista 2°. nam
 cuius productioni naturali correspondet p ter
 mino finali entitas propria vel simplex: si
 composita g^o h^oet materia^o r forma^o r cuz ni
 hil producat se oportet dare causa^o efficien^o
 et cu talis productio no sit a casu/vel a fortu
 na oportet assignare causa^o finalē: r sic ē
 quaternari^o numer^o causay. si autē illa
 entitas ē simplex. g^o erit forma: qz p^oma
 materia no producit: r cu producat i aliquo
 cuz no creet: r ab aliquo cu no producat se
 ipam: r ppter aliqd qz non sit a casu sim
 pliciter. g^o in productione entitatis simpli
 cis qtuor correspondet g^ona causay. r nota
 ter dixi in conclusionē causay g^ona: qz licet
 infinite cause concurrant ad productionē ali
 cui^o rei no tñ plures q^o qtuor in g^one. qz
 necessario coincideret in vna bay denoi
 nationū. Etia notater dixi cuius productio
 ni naturali. qz in productionib^o q^o sūt supra
 natura sic in productione intelligentiay no
 oportet q tot cause concurrat. Secūda 3° ē
 ista. q^o quis q^o cuius productioni naturali co
 respōdeat quatuor g^ona causay: no tñ om
 nia producta hnt qtuor g^ona causay: qz solū
 em^o propria hnt qtuor g^ona causay. Ista
 conclusio p^o ex p^omo notabil^o. qz solū possi
 ta ex p^orib^o diversay rōnū hnt materia^o r
 forma^o efficien^o: r finalez. intelligentie vo
 solū finale^o r efficien^o p^oservatē: vt aliqui
 dicūt esse s^om p^ohm: r s^om theologos efficien
 tem producen^o r p^oservatē. accidentia vero
 et forme substantiales cōsimile hnt efficien
 tē r finale. no em^o hnt formalē: qz ipē
 sūt forme: nec materiales. qz p^ope no hnt
 materia^o: cu mā sit ps^o ppositi r no forme
 q^ouis hēant s^om. Instat^o p^otra istas duas
 conclusiones. Et p^o q^o mā no sit causa. nā
 causatū hēt esse p quālibet suay causatū
 s^o res no hēt eē p suā materia^o g^o rē. Ma
 ior nota ē. et minor pbat ex h^o. qz aliter
 materia hēret magis esse q^o causatuz: vt
 p^o p^o p^ohm p^o posterioy. qz ppter vniūqdqz
 tale r illud magis: s^o h^o ē falsū g^o rē. 2°
 Instat^o. q^o forma non sit causa. qz q^o ē effe
 ctus vltimat^o omiū causay: no ē causa: s^o
 forma ē huiusmodi g^o rē. Maior nota ē.
 minor vo etiaz p^o. qz q^o vltimo p^o productio
 nem euenit ē forma. 3° Instat^o. q^o finis no

sit causa. qz finis hēt rōnē vltimi: r causa
 est p^oz suo effectu g^o rē. q^o finis hēat rōnē
 vltimi p^o: ex eo qz quādo ē actio ad sanita
 tem sanitas no dū est. 4° Instat^o q^o efficien
 ens no sit cā. nā pater ē efficien^o filii: s^o
 non ē causa filij g^o rē. q^o pater no sit cau
 sa filij p^obo qz ante q^o filij sit a nullo depē
 det. r ideo tūc nihil ē causa: nec postq^o il
 le filij ē depēdet a patre. qz pono q^o statū
 emisso seine moriat^o pater ita q^o nūq^o sint
 simul pater r filij: tūc no erit pater cau
 sa filij. 2° ad ista: Ad p^omū dico. q^o cau
 satū hēt esse p materia^o: nec tñ ppter hoc
 sequit^o q^o mā hēat magis esse: q^o causatuz
 et additū p^ohi dico. q^o p^ohi loquit^o ē ibi de
 causa efficien^o r no de material^o: r h^o q^o
 cōueniat illud tā cause q^o causato. aliter
 no tenet: qz no sequit^o q^o si hō ē ebri^o p^o
 vinū q^o sit magis ebri^o vinuz. Ad 2^om di
 co. q^o ppter h^o q^o forma vltimo producit no
 excludit a causalitate: qz licz no sit causa
 p^oz actionis ē tñ causa cōpōiti. Ad 3^om
 vero dico. q^o licet finis hēat rōnē vltimi
 in exequutioē hēt tñ rōnē p^omi in intētio
 ne qm ppter ipam mouet agēs ad opādū
 et ppter hoc dicit^o causa p^oz efficien^o r 2°
 p^ohiscōy. dicit^o q^o ē causa causay. r quan
 do dicit^o q^o non est simul cum actione ad il
 lam pcedo inesse reali. tamē est simul in
 esse intētionali. nec tamē sequit^o aliquid
 est causa. g^o illud est ex eo: qz causa r cau
 satū sūt relatiua 2° dicit^o: vt dixi in logica
 in predicamēto relationis: r sic no semp
 correspondet suum correlatiū de presentē
 Et sic respōdeo ad quartū. q^o in casu illo
 filius nūq^o depēdet a patre actualiter: s^o
 virtualē solum. nec v^o dependet a patre
 ergo pater est: s^o sufficit q^o pater fuerit.
 nam pater vt ē pater relatiuū s^om esse. et
 sic correspondet sibi suuz correlatiuū de p^o
 senti: vt autē ē causa filij ē relatiuū s^om di
 ci r non necessario correspondit sibi causa
 tum de presentē. Et hec de isto capitulo
 sufficiant.

6 Sit determinatioez causay neces
 se est deuenire in noticia nature
 Ad cuius declarationem sūt all
 qua notāda. P^oio ē notandū. q^o s^om p^ohm
 2° p^ohiscōy. est differentia inter natura

et ens hñs naturā. et ens s^m naturā. natura em̄ ppe sumēdo naturā ē altera possessiōnal^{is} ppositi denōinās intrinsece illō eē ens naturale: vt mā v^l forma substātiā^l. Et diffinit sic a p^ho. natura ē cā^l p^ho p^ho mot⁹ et quietis ei⁹ in q̄ ē p^ho et p se et nō s^m accidēs s^m p^ho 2° p^ho. iste p^ho p^ho p se et nō s^m accidēs diuersa de termināt in diffinitōe nature. qz li non s^m accidēs determinat li cā^l: et li p^ho determinat illud p^ho p^ho p^ho mot⁹ et quietis. s^z li p se determinat li ei⁹ in q̄ ē: itō debet ista diffinitio sic ordiari. natura ē cā^l et nō s^m accidēs et p^ho mot⁹ et quietis p^ho ei⁹ in q̄ ē p se. declarat sic p^ho dicit q^d natura ē causa et p^ho vt p^ho p^ho exp^heret nec aliq^d dicit duplicē naturā. s^z mā^z et formā ppe s^o p^ho p^ho p^ho materie cū sit p^ho. vñ mot⁹ sit passiuē ppositi naturā de q̄ dicit. vñ. p^ho. Causa s^o p^ho forme cū det causā^l moueri tā mā^z q^d p^ho. 2° d^r nō s^m accidēs ad differētiā accidētū q̄ agūt i substātijs in quib⁹ sūt et nō sūt: s^z h^o ē s^m accidēs. vñ cur medic⁹ sanat seipm̄ ars medicie ē p^ho p^ho sanitatis ei⁹ in q̄ ē: nō tñ ē natura. qm̄ ars medicie si ē cā^l p se sanitatis nō tñ ē p se causa sanitatis ei⁹ i quo ē eo q^d accidit medico sanari cū medic⁹ et receptiēs sanitatē aliqñ diuidāt ad inuicēz. aliqñ em̄ medic⁹ sanat: et aliqñ qui sanat nō ē medic⁹. 3° d^r p^o ad differētiā q̄litate motiay q̄ sūt grauitas et leuitas et aliareū q̄litate instrumentaliū q̄ nulla ē natura q̄uis sint cā^l: et nō s^m accidēs et p^ho p se mouēdi et quietēdi eoy i quib⁹ sūt: s^z nō p^o: s^z secūdarīa. s^z sic mouēdi. sola em̄ mā^z et forma substātiā^l ppe loquēdo d^r natura. 4° p^o p se ad differētiāz rez artificialiū q̄ mouēt a p^ho intrinseco q^d nō ē i eis p se: s^z p accidēs. p^ho em̄ mot⁹ deorsū nō ē in scāno s^m q^d huiusmodi hēt formā: s^z s^m q^d ē lapideum v^l lignēū. nisi em̄ ista p^ho p se s^m q^d huiusmodi res artificiales nō mouerētur q^d ē p^ho p^ho 2° p^ho. pbat ista p^ho. nā cū scānū mouēt deorsū natura ē cā^l nō s^m accidēs: et p^ho mot⁹ ei⁹ in q̄ ē s^z nō p se s^m q^d huiusmodi. Ens s^o hñs

naturā d^r om̄e illud q^d ppositi naturale hñs intrinsece mā^z et formāz. Ens s^o s^m naturā d^r om̄e illud q^d ē a natura: et sic om̄is mā^z et forma intelligētē siue de⁹: et om̄ia accidētia naturalia dicitur entia s^m naturā. vñ om̄e ens q^d ē natura: et ens hñs naturā ē ens s^m naturā: s^z nō ecōūso. qz quelz intelligētia: et q̄l^z q̄litas. p^ho vel secūda ē ens s^m naturā et tñ nō ē natura nec hñs naturāz. q̄litates p^ho dicitur q̄litates elemētōy q̄ sūt: calor hūiditas et frigiditas: et siccitas. 2° ē notādūz. q^d ens naturale accipit duplicē. s^z large et scripte. ens naturale large sūptū d^r in differēter om̄e ens hñs eē a natura: et sic mā^z et formā om̄ia accidētia naturalia dicitur entia naturalia. et isto^o nō ē verificabilis p^ho p^ho eū. s^z om̄e ens naturale hēt in se p^ho mot⁹ et quietis: cū mā^z et forma et accidētia nō hēant i se huiusmodi p^ho. s^z ens naturale scripte sūptū est solū ppositi ex mā^z et forma substātiā^l s^m p^ho et sic intelligit p^ho. cū vult q^d omne ens naturale hēt in se p^ho intrinsece mot⁹ et quietis. 3° ē notādū. q^d p^ho actiuū: et p^ho passiuū accipiūt tripliciter. est em̄ p^ho actiuū q^d et p^ho pale p q^d et directiuū et p^ho q̄. p^ho actiuū q^d et p^ho pale ē illud cui p^ho p^ho attribuit actio et sic ē ppositiū naturale et om̄e suppositū p se existēs d^r p^ho opationū. et de tali p^ho intellexit p^ho p^ho de aia vbi dixit. q^d actiōes sūt singulariū. i. suppositōy. p^ho actiuū p q^d et directiuū ē illud q^d dirigit p^ho pale agēs in sua actione cuiusmodi ē forma substātiā^l. de quo p^ho loquit p^ho. vñ. et vñ. p^ho vbi dicit. q^d om̄e q^d mouet ab alio mouet. p^ho autē quo ē illud q̄ agēs opat: vt ē forma accidētalis. de quo p^ho dicit p^ho 2° de generatione. q^d elemēta ad inuicēz agūt mediātib⁹ qualitātib⁹ p^ho. exēplū om̄iū istoy. nā cum ignis agit in aquā calefaciēdo eam p^ho actiuū q^d et p^ho pale ē ignis p q^d et directiuū ē forma substātiā^l ignis. sed p^ho quo ē qualitas. Et similiter p^ho passiuū ē triplex. s^z q^d et p^ho pale p q^d et directiuū et p^ho q̄. p^ho pas

o. l. ij.

finū q̄ r̄ p̄ncipale ē illud qd̄ p̄ncipale
 subijc̄it motū r̄ mutatiōi: vt ē p̄pōituz
 naturale vl̄ qd̄cūqz alio sup̄pōitū q̄ subij
 c̄it motū vl̄ mutatiōi. p̄ncipium aut̄ pas
 siuū p̄ qd̄: r̄ directiuū ē illud p̄ qd̄ passiuū
 p̄ncipale accipit motū vl̄ mutatiōē. p̄n
 cipiū h̄o quo ē dis̄pōitio qua passiuū recipit
 motū vl̄ mutatiōē: vt forma accidētalis
 exēplū om̄iuz istoz. nā cū aqua patit̄ ab
 ip̄o igne p̄ncipiū passiuū q̄ ē aq̄: r̄ p̄ qd̄ ē
 forma substāntialis p̄ncipiū h̄o quo ē ip̄a
 frigiditas. 4° ē notādū. q̄ aliqd̄ p̄t esse
 p̄ncipiū q̄ r̄ p̄ncipale r̄ nō p̄ qd̄ r̄ directi
 uū: nec q̄ r̄ aliqd̄ p̄t esse q̄ r̄ p̄ncipale r̄
 p̄ qd̄ r̄ directiuū: r̄ aliqd̄ p̄t esse p̄ qd̄ r̄ q̄ r̄
 aliqd̄ p̄t esse q̄. r̄ nullo^o: q̄ nec p̄ qd̄. exē
 plū om̄iū istoz. nā h̄o intelligēs: h̄o ē p̄n
 cipiū: q̄ aia ē p̄ncipiū p̄ qd̄: r̄ intellect^o ē
 p̄ncipiū q̄. nā h̄o ita ē p̄ncipiū q̄: q̄ nō ē
 p̄ qd̄: nec q̄. de q̄ dicit p̄b^o p̄io de aia. aiaz
 nō p̄t intelligere: s̄z h̄oiez p̄ aiaz. si aia
 h̄o ē sepata p̄ncipiū q̄ intellectōis ē ip̄a
 aia. r̄ similit̄ p̄ncipiū p̄ qd̄ r̄ directiuū.
 p̄ncipiū h̄o q̄ ē ip̄e intellect^o: r̄ ip̄e intelle
 ctus ita ē q̄: q̄ nullo^o p̄t esse q̄ aliud exē
 plū. nā ignis calefacēs aquā p̄ncipiū q̄
 est ignis p̄ qd̄ ē forma substāntialis: ignis
 quo ē calor. si h̄o calor sit sepāt^o p̄ diuinā
 potētā. calor ille sepāt^o ē p̄ncipiū q̄ r̄ p̄
 qd̄ r̄ essētia caloris ē p̄ncipiū q̄: r̄ ita illa
 essētia ē p̄ncipiū q̄ q̄ nullo^o p̄t esse q̄ nō
 em̄ sep̄ p̄ncipiū q̄ ē forma accidētalis q̄
 vero trāsmutatio ē substāntialis p̄ncipiū
 p̄ qd̄ r̄ directiuū r̄ q̄ ē ip̄a forma substāntia
 lis: sic ē q̄n ignis ḡnat ignē. alr̄ em̄ for
 ma ignis ē p̄ncipiū q̄n ignis calefacit
 aquā. alr̄ q̄n ḡnat ignē in ligno. p̄b^o em̄
 q̄n dixit naturā esse p̄ncipiū mot^o r̄ qui
 etis intellexit de p̄ncipio per qd̄ r̄ directi
 um. s̄. de forma substāntiali: qz forma sub
 stāntialis ē ip̄e natura q̄ dat esse p̄posito.
 Istis p̄suppōitis pono septē p̄clusiōes p̄
 ordinē. P̄ria 1° ē ista. q̄ natura q̄uis ve
 re dicatur de materia r̄ forma. tamē ve
 rius r̄ p̄ncipali^o forma dicitur natura q̄
 materia. Istam p̄clusiōē p̄bat aristot
 tellis 2° p̄bificoy sic. Et p̄ q̄ ad p̄mā p̄tē
 de materia sic. illud qd̄ p̄ inest vnicuiqz
 enti naturali nō formatū p̄ seip̄z videt̄ eē

natura: s̄z materia ē huiusmodi q̄ r̄c. itē
 de forma sic illō ē natura a quo res dicit̄
 esse naturalis i actu: s̄z forma ē huiusmo
 di q̄ r̄c. 2° p̄bat q̄ ad secūdā p̄tē sic. illa
 natura a qua d̄f res natural in actu alr̄
 est natura q̄ illa a qua d̄f solū in potētia
 s̄z a forma dicit̄ res naturalis in actu r̄ a
 materia i potētia. q̄ aliter ē forma natu
 ra q̄ materia. ex qua p̄clusiōe infert p̄b^o
 q̄ forma ē maḡ natura q̄ materia. Pro
 bo aliter istā p̄clusiōē 6^m p̄b^o: sic se hēt
 materia i reb^o artificialib^o: sic se hēt for
 ma in reb^o naturalib^o. naz sic mā artifi
 cialis ē ps p̄ncipalioz artificialiū: ita foza
 rei naturalis ē p̄ncipalioz ps ei^o. Secū
 da 2° ē ista. q̄ diffinitio nature data per
 p̄b^o 2° p̄bificoy. nō ē diffinitio formalis
 seu pure q̄dditiā: sed ē diffinitio exp̄mēs
 q̄d nominis/ seu diffinitio materialis vl̄
 saltē restrictio. Istā p̄clusiōē p̄bo sic.
 nā diffinitio formalis/ seu pure q̄dditati
 ua dat p̄ intrinseca diffinitio: sed ista dat p̄
 extrinseca. s̄. p̄ motū r̄ quietē q̄ r̄c. Et si
 querat̄ si ista nō ē diffinitio formalis q̄
 erit diffinitio formalis. Dico q̄ si diffini
 tio formalis poterit assignari nate: erit
 ista. natura ē q̄ prior p̄ se differūt natu
 ralia a nō naturalib^o. s̄. ab artificialib^o
 Per istā. n. diffinitioē a p̄ori p̄t demō
 strari p̄ria diffinitio sic arguēdo. om̄e il
 lud q̄ p̄rio r̄ p̄ se differūt naturalia a nō
 naturalib^o ē p̄ncipiū r̄ cā mot^o r̄ q̄etis
 ei^o in q̄ ē prior p̄ se r̄ nō 6^m accidēs: s̄z na
 tura ē huiusmodi q̄ r̄c. Tertia 3° ē ista.
 q̄ naturā eē ē p̄ se notū: r̄ similit̄ diffini
 tio nature ē p̄ se nota. qd̄ naturā esse fit
 p̄ se notū/ p̄z p̄ p̄b^o 2° p̄bificoy vbi dicit̄ sic
 q̄ manifestū ē. q̄ multa entia h̄nt i se p̄n
 cipiā quib^o mouēt̄: r̄ q̄escūt p̄ se. q̄ mani
 festū ē huiusmodi p̄ncipiū esse. r̄ p̄ p̄ns
 manifestū ē naturā esse. q̄ aut̄ diffinitio
 nature data a p̄bo sit p̄ se nota. p̄bat com
 mētator sic. q̄ si vnuz correlatiuoy ē p̄ se
 notū r̄ reliquū ē p̄ se notū. s̄z naturā eē: ē
 p̄ se notū. q̄ naturā esse p̄ncipiū r̄c: ē p̄ se
 notū. Et si q̄rat̄ quō naturā eē ē p̄ se no
 tū. dico q̄ nō ē p̄ se nota sic sūt p̄ria p̄nci
 pia p̄ se nota qz aliqd̄ eē p̄ se notū stat t̄t
 p̄t. vno^o ex sola noticia terioy vt sui sūt

vt dicit scot⁹. li^o. p^o. dif. ij. et isto^o natu-
 ram esse non esse p se notū s; bene istud pnci-
 piū p^m. s. de q; esse v; nō esse et de nul-
 lo siml ambo. alio^o aliqd dī p se notū qn̄
 est p se notū p expiētiaz sine aliqua rōne
 argumētaria. vt nūc esse albā. alio^o qz ē
 notū p rōnem impceptibile: vt om̄e totū
 sua pte ē mai⁹. Istis duob⁹ modis pōt di-
 ci naturā esse p se notā. cognito em̄ quid
 importat isto nomine natura. s. q; impor-
 tat totū istū qd ē pncipiū et cā rē. intelle-
 ct⁹ impceptibile arguit aliqd eē pncipiū
 mot⁹ et q̄tietis: et p n̄s naturam esse ē p se
 notū. Instat p̄ta istas p̄clusiones. Et
 pbat. q; mā et forma nō sint natura. et si
 sūt q; nō bñ diffinat natura. Et h^o sic.
 nulla substātia debz diffiniri p accidētia
 nec absolutū p respectiū: nē pōitiū p p̄-
 uatiū. s; natura vt ē materia et forma
 est substātia et qd absolutū: et qd pōitiū
 s; om̄is mot⁹ ē accidēs: et accidēs respecti-
 uuz: quies vero ē p̄uatiū. q; diffinitio na-
 ture nō debz dari p motū et quietē. Ma-
 ior nota ē de se. qz om̄is bona diffinitio de-
 bet dari p gn̄ et differētia: et nō per acci-
 dens ei⁹ rē. R^o negādo maiorē et cū dicitis
 q; diffinitio bona p̄stat ex genere et diffe-
 rentia. dico q; vey ē si est diffinitio pure
 q̄ditaria: s; ista nō ē talis: s; ē diffinitio
 expmēs qd nominis seu materialis et sic
 pōt dari p motū qui ē accidēs respectiū
 et p quietē q; ē qd p̄uatiū. Cōtra istam
 responsiōē instat sic. q; quīs possit dari
 p motū non tñ p quietē. qz nihil ē p̄inci-
 piū alicui⁹ nisi illud sit res pōitiua: s; q;
 es non ē res pōitiua. q; natura nō ē pnci-
 piū quietis. q; quies nō bene ponit in ei⁹
 diffinitione. Maior nota ē: qz pncipiūz
 dicit̄ correlatiue ad pncipia: tñ et relatio
 realis debz cadere inter duo extrema re-
 alia pōitiua. Minor vero etiā pz: qz quies
 ē p̄uatiū mot⁹. R^o negando maiorē: qz
 sic aliqd p̄uatiū ē pncipiū alicui⁹ pōiti-
 ui: vt pz de p̄uatiōe: vt dixi pmo p̄bificoy
 ita aliqd pōitiūz pōt eē pncipiū alicui⁹
 p̄uatiui: et cū dicit̄ q; relatio debz cadere
 inter duo extrema pōitiua. dico q; vey ē
 relatio realis p^m esse et p̄pe dicta: s; inter
 pncipiū: et pncipiatū non semp ē relatio

p^m esse: et realis et p̄pe dicta: et sic ē inter
 naturā: vt ē pncipiū et quietē. Quarta
 cōclusio est ista. q; qd; ens naturale p̄pe
 sūptū hēt in se pncipiū intrinsecū p qd et
 directiū: vt sit quiescibile et locale mobi-
 le augmētabile et diminiabile: et sue nutri-
 tionis et sue alterationis. Ista p^o pbat
 quo ad p̄mā pte. si natura ē pncipiū mo-
 tus et quietis maxime videt̄ esse de motu
 locali: cū ip̄e sit p̄m⁹ p^m p̄bicoy. viij. p̄bifi-
 coy. s; natura ē materia et foza q; sūt p̄n-
 cipia intrinseca talis entis naturalis. s. s.
 cōpositi q; rē. quo ad secūdā pte pbat sic
 ponat vnū graue/ v; vnū leue: et p̄deset
 v; rarefiat a pncipio extrinseco vltra suā
 naturā q; facto dimittat sue nature: tunc
 reducet se ad p̄ozē dispōitiōē: s; h^o erit
 a pncipio intrinseco. s. a sua natura q; rē.
 quo ad tertā pte pbat sic. nā pncipiū i-
 trinsecū reuolūētis p qd ē aia. nā aialia et
 plāte nutriūt et augēt p int⁹ successionez
 nutrimētū et p̄uersionē factā in naturā a-
 liti: s; h^o fit pncipale p aiam. qz aia ē p
 quā viuit aial. et p n̄s p aiaz nutrit̄ tāq;
 p pncipiū intrinsecū. q; ad q̄rtā pte pbat
 sic. nā accidētia sequūt̄ v; ip̄az materiā
 vel formā: vt dictuz ē pmo p̄bificoy. q; q;
 talis res alteret̄ intrinsece h^o ē p̄tet ma-
 teriā/ v; formā. s; materia et forma sunt
 natura q; ē pncipiū p qd mot⁹ q; rē. Qui-
 ta p^o ē ista. q; qd; tale ens naturale hēt
 in se pncipiū q; sui mot⁹ et quietis localis
 sue augmentationis et diminutionis et sue
 nutritionis: et sue alterationis. Probat
 ista p^o sic p̄cedēs. Et pmo: q; ad p̄mā pte
 nam mot⁹ localis simple sūptū pncipiūz
 quo ē natura q; ē pncipiū p qd et sic sic ha-
 bet pncipiū p qd hēt pncipiū. quo enz na-
 tura sit pncipiūz mot⁹ et quietis. si vero
 mot⁹ localis ē sursū/ v; deorsū pncipiūz
 quo talis mot⁹ ē grauitas/ v; leuitas. qz
 mobile natale mouet̄ si ē graue deorsum
 et si leue sursū et sic ens naturale graue/
 aut leue hēt in se pncipiū q; mouere natu-
 rale sursū/ aut deorsū. pncipiū em̄ q; mo-
 uet̄ est ip̄a natura et pncipiū: quo mouet̄
 sursū/ aut deorsū ē ip̄a grauitas aut leui-
 tas: et sic nō ē idē pncipiū q; mouet̄: et q;
 mouet̄ sursū aut deorsū q̄tū ad scdaz pte
 d. iij.

et tertiā p3 ista 2°. naz pncipiū actiū q̄
 augmētatiōis ⁊ nutritiōis s̄m p̄m p̄rio
 de gñatione ē calor naturalis quo alimē
 tum puerit in naturā aliti: ⁊ similit̄ de
 pditiōis. h° p3: qz aialia ⁊ plāte nutritū
 tur ⁊ augent̄ p̄ int̄ successiōne nutritiōe
 ti ⁊ puerfione eiusdē factā ab aia vt pnci
 piū: p qd ⁊ p calozē naturalē: vt pncipiū
 quo in naturā aliti: qz nō sūt p̄petue du
 rationis de ficcāt finale p̄ s̄sūptionē hūi
 di radicalis: ita q̄ p̄tinue maior fit de p̄di
 tio q̄ restauratio: ⁊ h° p̄pter actionē cōti
 nuā calozis naturalis in hūido radicali:
 s̄bo sequit̄ corruptio ⁊ de p̄ditio ⁊ diminu
 tio talis rei. quo ad q̄rtā p̄tē p3 etiā ista
 cōclusio. qz om̄ia m̄xta tā aiata q̄ inaia
 ta alterāt̄ s̄m dispōitiones q̄ sūt in eis: ⁊
 ille dispōitiones dicūt pncipiū quo illi
 alterationis. Instat̄ p̄tra istas duas cō
 clusiones: ⁊ maxime p̄tra p̄mā/ q̄ est q̄r
 ta 2° in ordine. Et h° sic. aliqd̄ est ens na
 turale q̄ nō pōt moueri locale: vt est ter
 ra. ⁊ aliqd̄ q̄ nō pōt quiescere: vt ē celuz
 vt dicit p̄h̄ 2° celi ⁊ mūdi vbi dicit. q̄ ne
 cesse ē celum moueri: ⁊ terrā quiescere.
 sed ista sūt entia naturalia. q̄ natura i e
 is nō est pncipiū mot⁹ ⁊ quietis: s̄z soluz
 in terra ē pncipiū quietis ⁊ in celo mot⁹
 2°. q̄ licet terra: nō possit locale moueri
 hēt tamē in se pncipiū mot⁹ localis. qz li
 cet nō moueat ip̄a ē mobilis loquale. nā
 si ip̄a poneret̄ extra locum suū naturalē
 ip̄a naturale moueret̄ ad locum suū na
 turale ⁊ quiesceret in eo ⁊ hoc faceret p̄
 pncipiū suū illi mot⁹ ⁊ illi quietis ⁊ sic
 dico q̄ licet nō moueat ē tñ mobilis. nē se
 quit̄ in aliquo ē pncipiū mot⁹ ⁊ quietis.
 ergo mouet̄ ⁊ quiescit: s̄z bene sequit̄. q̄ ē
 aptū natū moueri ⁊ quiescere. ⁊ sic dico
 de celo. q̄ ē aptū natū quiescere q̄uis sē
 per moueat: ⁊ h° si intelligētia mouens
 ip̄m desinat ip̄m mouere: ⁊ h° erit a p̄ri
 cipio q̄ ē in eor̄ sic om̄ia entia naturalia
 que nō mouēt̄ ⁊ celū q̄ nūq̄ quiescit hnt̄
 in se pncipiū p̄ qd ⁊ quo mot⁹ ⁊ quietis.
 Instat̄ p̄tra istā respōcionē. nihil hēt i
 se pncipiū oppositoy: sed mot⁹ ⁊ quies sūt
 opposita q̄ rē. Maior patet: qz idē inq̄tū
 idē semp̄ ē aptū natū facere idē 2° de gñā

tione. minor ē p̄h̄. v. p̄h̄isicoy. 2° negā
 do maiorē. q̄ vnū oppositoy ordinat̄ ad
 aliud sic sūt mot⁹ ⁊ quies sua: ⁊ ad dictū
 p̄h̄i dico. q̄ intelligit̄ de oppositoy quozuz
 vnū nō ordinat̄ ad aliud: sic ē mot⁹ natu
 ralis ⁊ quies ei⁹ violēta. Sexta 2° ē ista
 q̄ accidēs si ē in substātia: pōt eē pncipi
 um quo alteri⁹ accidētis ⁊ si ē sepatū: vt
 est in sacramēto altaris: pōt esse pncipi
 um q̄ ⁊ pncipale. Probo istam p̄clusio
 nē sic. qz ad posse p̄ducere aliquē termi
 nū ex p̄te pncipi⁹ actiui nō requirit̄ nisi
 cōtinere vtuale/ v̄l formale terminū: s̄z
 om̄e accidēs pōt p̄tinere aliū accidēs for
 maliter/ v̄l vtuale: vt calor calozē. ⁊ hi
 tus: hitū. q̄ accidēs si ē sepatuz pōt p̄du
 cere accidēs ⁊ si ē in s̄bo pōt esse pncipiū
 quo p̄ductiū accidētis. p3 ista deductio.
 qz ex quo totalis entitas termini p̄ducti
 est ex causalitate: ⁊ causatione p̄ducētis
 posita sufficētī p̄tinētia ponit̄ sufficiens
 causalitas. Septima 2° ē ista. q̄ null⁹
 accidēs siue p̄unctū, in s̄bo siue sepatū po
 test esse pncipiū formale quo: nec q̄: nē p̄
 q̄ alicui⁹ substātie. sic aliqui dixerūt. s̄.
 q̄ forma substāialis in p̄ductione substā
 tie nullā hēt actionē nisi p̄ accidētia sic p̄
 instrumēta. Istā p̄clusionē p̄bo sic. en
 titas nō potest hēre terminū alioq̄ for
 maliter/ v̄l virtualiter non pōt esse pnci
 pium p̄ductiū ei⁹ entitas accidentis ē
 huiusmodi respectu substātie q̄ rē. dedu
 ctio patz. vt in p̄cedenti cōclusionē. Et si
 forte dicatur. q̄ accidēs est principium
 quo p̄ductiū substātie non virtute pro
 pria: s̄z in virtute substātie in qua ē. con
 tra qz accidēs agere in virtute substātie
 vel est coagere substātie ad terminū sub
 stantiale/ vel tantum disponere passū ad
 terminum/ vel recipere aliquam entitatez
 a substātia p̄ quam agat. nullo istoy mo
 dozum agit in virtute substātie: vt attin
 gat terminū formale substātie q̄ rē.
 Maior p3 ex diuisione sufficētī. minor
 p̄bat̄ nō p̄ mō. qz opinio illa pōt formā
 substātie nihil agere p̄ se p̄ s̄z p̄ accidē
 tia agit. si em̄ accidēs coageret substātie
 sequerēt. si substātia p̄mo ⁊ pncipale a
 geret q̄ tñ ip̄a opinio negat nō 2° mō. qz

tūc solū attigeret dispōitionē r nō termi
nū substātiālē. nec 3° mō. qz illa entitas
nō ē substātia: vt pz r si aut esset accidēs
qua rōne non pōt accidēs p̄mum recipi
ens eadē rōne nō pōt accidēs 2^m receptū
in terim substātiālē. Et sic pz. qz accēs
nec p̄iūtū nec sepatum pōt esse p̄ncipiū
formale p̄ductiuū alicui⁹ substātie. In
stat cōtra istam p̄clusionē: r p̄mo nam
ph⁹ 2° de aīa dicit. qz calor naturalis est
illud p qz aīa agit formā carnis. qz calorē
p̄ncipiū quo p̄ductionis forme carnis.
2° sic agēs instrumentale pl⁹ pōt in vir
tute agētis p̄ncipalis: qz in virtute p̄p̄a.
sz accidēs in virtute p̄p̄a pōt inducere for
mā accidētālē. qz in virtute substātie pōt
inducere formā substātiālē vt p̄ncipiū
quo t̄no ad ista. Ad p̄m^o dico. vt dicit lā
dulf⁹ libro quarto. dis. xij. qz aīa opat car
nē p calorē vt p instrumentū dispositiue
nō aut attigēdo terim substātiālem. Et
isto modo pōt dici accidēs p̄ncipiū qz sub
stātie vt in q̄nta p̄clusionē fuit tactū nō
em calor est instrumentū substātie p̄p̄ie
accipiēdo instrumentū. sz d̄r instrumentū
largo modo accipiēdo instrumentū p cau
sa dispositiua. Ad 2^m dico qz illud pl⁹ qz
pōt agēs instrumentale in virtute p̄nci
palis agētis non pōt excedere simpl̄ ge
n⁹ termini p̄ducti: lz qz calor possit i omēz
calorē in virtute p̄p̄a. nō t̄n p̄pter hoc in
virtute substātie pōt inducere terminūz
substātiālē qui ē generis p̄fectioris: quid
qz est illud qd pl⁹ pōt in virtute substātie
qz in virtute sua. Dico qz calori q̄nis cōpe
tat introducere calorē vt est passibilis q̄
litas in q̄cūqz nō t̄n vt est dispositio p̄xi
ma ad formā carnis nisi cōcurrat cū for
ma carnis pl⁹. qz qz pōt introducere i vir
tute substātie est introducere calorē: vt
dispōit ad formā substātiālē puta formā
carnis que introducitur sola actione forme
substātiālis. Et hec de isto ca^o sufficiant

7
Dicit his que manifestant cau
sas p se cōsequēter inuestigāda
sūt illa que manifestāt causas p
accidēs cuiusmodi sūt casus r fortuna de
quibus tradit ph⁹ doctrinā 2° p̄h̄sicoy.
Pro q̄bus declarādīs sūt aliqua notan

da. Primo est notādū. qz causay quedaz
sūt p̄ se r q̄daz p accidēs tam in illis que
agūt h̄m p̄positū vt hōines qz qz agūt p̄ter
p̄positū vt bruta: r cetera distincta ab
homine causa p se est illa qz in se ex p̄mit
rōnē sue causalitatis h̄m quā est causa vt
que influit in effectū aut que agit effectū
intētū ab ea. exēplū p̄m^o vt domificator
est causa p se dom⁹: ex eo qz in se ex p̄mit
rōnē sue causalitatis r intēdit effectū
p̄ductū ab eo. exēplūz secūdi vt ignis est
causa p se ignis: ex eo qz influit i effectūz
p̄ductū ab eo. exēplū tertij vt vadens ad
plateā causa emēdi panē si emit panem
d̄r causa p se emptiōis: ex eo qz illuz effe
ctū intēdit. causa p accidēs hō d̄r illa que
nō exprimit rōnem sue causalitatis in se
vt nō influit in effectū aut illū nō inten
dit. exēplū p̄m^o vt petr⁹ est causa p acci
dēs dom⁹ r albu est magis cā de p accēs
dom⁹: ex eo qz accidit petro r albo qz faci
ant domū. exēplū secūdi vt aperies fene
strā dicit causa p accēs illuminationis
dom⁹. ex eo qz nō influit in effectū illum
sz solū sol vt corp⁹ luminosū. exēplū ter
tij vt vadēs ad plateā causa emēdi panē
si inuenit thesaurū respectu inuentionis
thesauri d̄r causa p accēs: ex eo qz illū ef
fectū nō intēdebat. 2° est notādū. qz aliqd
pōt esse cā de p̄ se alicui⁹ effect⁹. vno^o r il
lud idē erit causa de p̄ accēs. alio^o r econ
ūso. nā petr⁹ inq̄tū in se nō ex p̄mit rōez
sue cālitaris h̄m quā agit ē cā de p̄ accēs
dom⁹ sz inq̄tū intēdit facere domū ē cau
sa de p̄ accēs dom⁹: r tūc idēz ē qz edificator.
Etia ap̄iens fenestrā inq̄tū in se nō ex p̄
mit rōnē illuminationis: nō influit i effe
ctum sēp ē causa de p̄ accēs illuminationis
lz intēdat illuminare domū. ex eo qz effe
ctus nō p̄cedit ab eo. lz p se remoueat im
pedimētū. 3° ē notādū. qz effectū p̄uēi
entiū ab agētib⁹: qdā sūt intētū r qdā sūt
nō intētū. nā inuētio thesauri ab eo qz va
dit ad foruz cā emēdi ncc̄ia ē effect⁹ nō in
tēt⁹: r emptio ncc̄ioy ē effect⁹ intēt⁹. 4°
ē notādū. qz effectū nō intētōy: qdā eue
niū: frequēter vt sēp cū effectib⁹ intētis
et quidā extra sēp r frequēter. exēplūz
p̄m^o vt cōsūptio sotulariū respectu entis
.d.v.

ad plateam causa emēdi necessaria . exē
 plū secūdi, vt inuentio thesauri respectu
 eiusdem . 4° est notādū q̄ effectū nō in
 tētoy q̄dam est notabilis bonitatis v̄ ma
 licie sic inuētio thesauri vel fractio tibie
 q̄dam hō nō sūt notabilis bonitatis / vel
 malicie sic inuētio vni⁹ faue / v̄ cas⁹ vni⁹
 pili in fricatione barbe . Sexto est notā
 dū . q̄ nō est idem omib⁹ modis aliqd̄ eue
 nire a fortuna ⁊ a casu : qz fortuna vt po
 nit p̄h⁹ ⁊ 2° p̄hificoy est causa p̄ accidēs ex
 tra semp ⁊ frequēter s^m p̄positiū eorū
 que p̄pter hoc fiūt . cas⁹ hō est causa p̄ ac
 cidēs extra semp ⁊ frequēter eoy q̄ p̄pter
 hoc fiūt . ita q̄ omīs fortuna est cas⁹ . s; nō
 ecōtra : qz in aliq̄ erit cas⁹ : ⁊ non fortuna
 qz in diffinitione cas⁹ nō ponit illa p̄ticu
 la . s; s^m p̄positū . nā i diffinitione fortune
 et in diffinitione casus ponit ista p̄ticula
 causa p̄ accidēs ad ostēdēduz . q̄ nō d̄r ca
 sus v̄ fortuna inq̄tū huiusmodi respectu
 effectū intētoy . 7° ponit extra semp ⁊
 frequēter : qz cas⁹ ⁊ fortuna non sūt effe
 ctū nō intētoy eueniētū frequēter cum
 effectib⁹ intētis . 8° i diffinitione fortune
 et nō in diffinitione cas⁹ ponit s^m p̄positū
 qz fortuna non recipit nisi in h̄ntib⁹ p̄posi
 tū . 4° in diffinitione fortune ⁊ etiā cas⁹
 ponit eoy q̄ p̄pter h^o fiūt ad demonstrā
 dū casū ⁊ fortunam semp esse cū causa fi
 nali nec recipit nisi in effectib⁹ notabil⁹ bo
 nitatis ⁊ malicie Istis presuppositis po
 no tres p̄clusiones p̄ ordinē iuxta tres p̄ti
 culas q̄ ponūt in diffinitione fortune assi
 gnatas in vltimo notabili . Prima 1° est
 ista . q̄ taz cas⁹ q̄ fortuna ē causa p̄ acc̄ns
 Probo istā p̄clusionē sic . oīs causa agēs
 ex qua puenit aliqd̄ nō intētū ab ea ē cā
 p̄ acc̄ns respectu illi⁹ . s; tā cas⁹ q̄ fortuna
 ē huiusmodi q̄ rē . Maior nota ē de se mī
 norē declaro sic . nā si aliq̄s p̄ponēs acci
 pere pecuniā inueniat debitozē : ⁊ accipi
 at eā : tūc ille nō causa receptōis p̄ acc̄ns
 pecunie . s; si nō intēdit recipē ⁊ recipiat
 eā tūc receptio pecunie ē p̄ acc̄ns a casu ⁊
 a fortuna . Est s; sciēdū q̄ cū loq̄t p̄h⁹ de
 casu v̄ fortuna . q̄ ē causa p̄ accidēs nō in
 tendit reducere casū v̄ fortunam nisi ad
 gen⁹ causē efficiētis . eo q̄ cas⁹ v̄ fortuna

ē ipm agēs effectuz p̄ducere p̄ter intē
 tionē . Et si querat si possūt reduci in a
 liquā causā p̄ se eoy . Dico vt dicit petrus
 de aq̄la li . ij . dis . xxxvij . qz aut querit d̄
 causa creata / aut de causa diuina que est
 increata . Si queratur de causa creata
 Dico q̄ effectus fortuiti / v̄ causales non
 reducūt in aliquā p̄ se causam creatam
 eoy . Probo istud sic omīs causa p̄ seali
 cui⁹ effect⁹ est determinata . s; causē effe
 ctū fortuitoy ⁊ casualiū sūt in determi
 nate s^m p̄h⁹ ⁊ 2° p̄hificoy . q̄ nō reducūtur
 in aliquā causā creatā que sit causa eoy
 p̄ se . 7° sic effectus p̄ se semp vel sepe se
 quūt ad suā causā p̄ se . s; effect⁹ causales
 aut fortuiti raro sequūt ad suā cāz vt di
 cit auicēna p̄mo p̄hificoy ca^o . xiiij . vbi di
 cit . q̄ esse rarissime nō ponit rem sub ca
 su cū cōferēt esse absoluto . s; cū . i . miscitur
 v̄ adiūgit cōferēt causē efficiētī se : ⁊ cōi
 git esse ex illa rarissime . q̄ effect⁹ causa
 les ⁊ fortuiti nō reducūt ad aliquā causā
 creatā p̄ se . Hoc exp̄sse dicit p̄h⁹ ⁊ 2° p̄h
 ificoy . q̄ casus ⁊ fortuna sūt causē p̄ acci
 dēs . Petrus hō de aq̄lla dicit vbi supra
 non q̄ li p̄ acc̄ns se teneat ex pte causē eo
 modo quo pollicat⁹ est causa statue p̄ ac
 cidēs . s; li p̄ acc̄ns se tenet ex pte effectus
 qz effect⁹ euenit p̄ter intētionē . Instat
 cōtra istud ⁊ p̄mo sic omē p̄ accidēs redu
 cit ad p̄ se . s; s^m p̄h⁹ ⁊ 2° p̄hificoy casus ⁊
 fortuna sūt causē p̄ accidēs . q̄ reducūtur
 i aliquā causā p̄ se creatā . q̄ effect⁹ causā
 les ⁊ fortuiti mediantib⁹ suis causis acci
 dētālib⁹ que sūt cas⁹ ⁊ fortuna reducūtur
 in aliquā causā creatā que est causa eoy
 p̄ se . 7° sic auicēna libro p̄mo p̄hificoy
 ca^o . xiiij . vult q̄ vna causa aliquādo est
 causa essētialis siue p̄ se respectu vni⁹ vs
 effectus : ⁊ in respectu alteri⁹ causalis . q̄
 a simili vnus effect⁹ respectu vni⁹ causē
 pōt esse causalis ⁊ respectu alteri⁹ causē
 pōt esse effect⁹ p̄ se . hoc exp̄sse auicēna di
 cit ibi : vna eadem res aliq̄ ex vno respe
 ctu est sepe ⁊ alio respectu ē raro . s; effe
 ctus inq̄tū est sepe reducūt in causā p̄ se
 et inq̄tū est raro est effectus causalis v̄
 fortuitus . q̄ effect⁹ causalis / v̄ fortuitus
 pōt reduci in aliq̄ p̄ se causā . 8° ad istā

q̄ casus ⁊ fortuna nō dicunt̄ cause p̄ acci
 dēs alicui⁹ effect⁹: ex eo q̄ sint accidentia
 alicui⁹ cause que p se sit causa illi⁹ effect⁹
 sic dicit̄ q̄. q̄ albu est causa domus p acci
 dēs: ex eo qz albedo est accidēs edificato
 ris q̄ est causa dom⁹ p se. s̄z qz causat effe
 ctū p̄ter intētione q̄ nō de necessitate nec
 sepe. s̄z raro causat ab ea. Et sic dico ad
 p̄m. q̄ cū d̄r q̄ om̄e p accidens reducitur ad
 p se hoc est intelligēdū de p accidēs. q̄ cō
 sistit in hoc. q̄ aliq̄d accidēs est / vt in s̄bo
 in causa p se sic fuit positū. exēplū de al
 bedine respectu edificatoris. q̄ tñ sic non
 ē cas⁹ v̄l fortuna cā p accidēs. Ad secū
 dū dico q̄ auicēna exp̄se dixit ibi intētuz
 suū / vt p̄z bene intuētī dicta eius dicit. q̄
 vna causa aliq̄n est causa essēntialis siue
 p se vni⁹ effect⁹: ⁊ respectu alteri⁹ causa
 lis verū est / vt p̄z de illo qui vadit ad fo
 rū causa emēdi panē ⁊ p̄ter intētione in
 uenit thesaurum respectu emptiois pa
 nis est causa p se ⁊ respectu inuentionis
 thesauri est causa p accidēs. Et tñ v̄lter
 ri⁹ d̄r. q̄ a simili vn⁹ effectus p̄t esse ab
 vna causa p se ⁊ ab alia a casu / v̄l a fortu
 na p̄cedo qz ab vna p̄t intēdi ⁊ ab alia nō
 sic si duo trēt ad forū vn⁹ causa emēdi pa
 nē ⁊ ali⁹ causa inuēdi thesaurū: ⁊ am
 bo inuenirēt eūdem thesaurū esset idem
 effect⁹ ab vno p̄ter intētione ⁊ ab alio s̄m
 intētioez ⁊ sic ess̄z a causa p se ⁊ a causa p
 accidēs. nō tñ vt ē effect⁹ fortuit⁹ reducitur
 ad causaz de p̄se. qz ab eo ē p̄ter in
 tētione: ⁊ vt est ab alio ē a causa de p̄se: ⁊
 sic nihil ad p̄positū. Et tñ idē effect⁹ ē a
 deo. s̄. inuētio thesauri: ⁊ ē ab alio. vt est
 a deo ē a causa de p̄se: ⁊ vt ē ab alio ē a cā
 de p̄cidēs. Et cū v̄lteri⁹ sequit̄ dictum
 auicēne. q̄ vna eadē res aliq̄n ex vno re
 spectu ē sepe: ⁊ ex alio ē raro. dico q̄ non
 ē cōtra me. ex eo q̄ nō om̄e qd̄ sit raro ē
 effect⁹ fortuitus. vt p̄z de eclipsi lune. sed
 effect⁹ qui sit p̄ter intētione ⁊ raro est
 effect⁹ causalis / v̄l fortuit⁹. Et si dicat̄ q̄
 auicēna intellexit effectuz causalē / v̄l for
 tuitū illud qd̄ sit raro. dico q̄ adhuc non
 ē cōtra intētū. ex eo qz cū sit p̄ter intē
 tione fit ⁊ tūc nō ē idēz effect⁹ numero cū
 illo q̄ sepe fit. s̄z est ei p̄similis: ⁊ differt

ab illo in hoc. qz ille s̄m intētionez sit. iste
 vero p̄ter intētione. Et sic relinquit̄.
 q̄ effect⁹ causalis v̄l fortuit⁹ nō reducitur i
 aliquā p se causā creatā. Et si querat̄ d̄
 causa increata. dicit̄ pete⁹ de aquila v̄bi
 supra. q̄ effectus fortuiti reducitur in cāz
 p se. s̄. in sp̄m deū. p̄bat̄ istud dictū p boe
 ciū li. v. de cōsolatione. v̄bi dicit. parum
 post p̄ncipiū. q̄ cas⁹ ē inopinat⁹ rei eue
 tus ex causis cōcurētib⁹ ab alio inceptis
 s̄z ille cause ⁊ p̄cur⁹ eay ⁊ eay inchoatio
 p̄pter aliud sunt a deo. q̄ earum effectus
 qui est causalis est a deo. Probo istud in
 tentum per rationem sic. potentior est
 causa p se in op̄ado q̄ causa p accidēs. sed
 cā p se nō p̄t p̄ducere effectum nisi adiu
 uet̄ a p̄ma causa. s̄. a deo in op̄ado. q̄ mul
 to minus cas⁹: ⁊ fortuna que sūt cause p
 accidēs possūt p̄ducere effectū nisi adiu
 uet̄ a prima causa in op̄ado q̄ om̄s effect⁹
 casuales: ⁊ fortuiti reducūt in deū sic in
 causaz. Probat̄ istud p auicēnaz primo
 phisicor̄ ca°. xiiij. v̄bi dicit sic. q̄ res cau
 sales adueniūt ex cōcursu duay rez aut
 pluriū. Ex quo dicto arguo sic in om̄i
 cōcursu duo cōcurētia / v̄l erūt ambo mo
 bilia / vt sibi cōcurrēt / v̄l vnū erit q̄etuz
 et alterū mobile ad illud. s̄z moueri vnā
 causam ad aliā ad p̄ducēdū vnū effectuz
 nō est nisi illam causā agere cōcurrente
 aliā in illa actione. s̄z in oibus actionibus
 cōcurrēt p̄ma causa siue de⁹. q̄ effectus
 fortuit⁹ reducitur in deū / vt in causā cōcur
 rētē in illuz effectū. Instat̄ cōtra istud
 effectus casuales ⁊ fortuiti: sūt a causa p
 accidēs. s̄z de⁹ nulli⁹ est causa p accidēs
 qz causa p accidēs reducitur in aliā causaz
 nobilioez. q̄ effect⁹ casuales / v̄l fortuiti
 nō sūt a deo. Maior nota p̄ sup̄i dicta
 Minor ho p̄bat̄ effectus casuales: ⁊ for
 tuiti sūt p̄ter intētione sue cause qz sūt in
 opinat⁹ rei euent⁹. s̄z nulli⁹ effectus est a
 deo p̄ter intētione ei⁹. q̄ nulli⁹ effect⁹ casu
 alis ⁊ fortuitus est a deo. Hoc p̄z exp̄se p
 p̄hm de bona fortuna ca°. p̄mo v̄bi dicit.
 forte inq̄d fortuna est q̄dam cura dei. sed
 hoc v̄tiqz nō videt̄ deū. n. dignissimū di
 cim⁹ talium / vt dignis tribuat ⁊ bona ⁊
 mala. Ex isto dicto videt̄ exp̄se s̄m p̄hm

q̄ effectus fortuitus nō sit a deo . 8° q̄ effe-
 ctus fortuiti r̄ causales possūt considerari
 et dupl̄r / v̄l inq̄tū sūt causales v̄l fortui-
 ti / v̄l inq̄tū sūt effectus . 2° modo dicūt rez-
 positioaz . s. inuentionez thesauri: r̄ huius
 modi: r̄ sic reducūt in deū / vt in causam
 p̄mo modo dicūt puationez int̄tionis in
 causa respectu illi⁹ effectus: r̄ puationē de-
 terminati ordinis ad suā causaz predicate
 aut puationes cū nō hēant causā efficiē-
 tez s̄z deficientem nō reducūt in deū sic in
 causā . r̄ ideo effectus causales / v̄l fortui-
 ti sub rōne qua tales in deū nō reducunt
 sic in causā . vñ oīms effectus qui sūt causa-
 les / v̄l fortuiti p̄ cōpationez ad aliq̄s cau-
 sas pticulares sūt effectus p̄ se cause vni-
 uersalis que est de⁹ . vñ p̄ cōpationē ad
 deū nihil accidit nec a casu nec a fortuna
 qz oīms sue p̄uidētie subiecta sūt . Et sic
 dico ad rōnē factā r̄ ad ei⁹ p̄bationē r̄ ad
 dictū p̄bi . q̄ effectus causales r̄ fortuiti sub
 rōne qua causales r̄ fortuiti sūt: r̄ inq̄tū
 tales nō sunt a deo . sed inq̄tū sunt effectus
 bene sūt a deo . Secūda 2° ē ista . q̄ quis
 casus replet in nō h̄ntib⁹ intellectū: tñ for-
 tuna nō inuenit nisi in agētib⁹ s̄m p̄posi-
 tū . Prima ps̄ clusionis s̄m p̄hm p̄z: ex
 eo qz inaiata r̄ bruta agūt a casu . nam si
 scānū cadēs cadit sup̄ pedes hoc est a ca-
 su: non qz cadit . s̄z qz cadit sup̄ pedes / vt
 hēat aptitudinē ad sedēdum . Secūda
 ps̄ clusionis p̄z qz fortuna nō replet nisi
 i opationib⁹ volūtarijs: ex eo qz nō replet
 nisi in his in q̄bus pōt inueniri bonitas
 fortune . s̄z bonitas fortune nō replet nisi
 in opationib⁹ volūtarijs . assignat p̄h⁹ rō-
 nē . qz bonitas fortune videt esse felicitas
 v̄l p̄pe felicitatē . s̄z felicitas est opatio in-
 tellectualis r̄ volūtaria q̄ r̄c . Vñ dicit
 petrus de aq̄la li. 2° . dis. xxxvij . q̄ nec in
 animata: nec bruta: nec pueri dicūt hēre
 fortunā . h^o p̄bat p̄h⁹ 2° p̄h̄sicoz sic . for-
 tuna ē in his q̄ agūt volūtarie r̄ p̄ electi-
 onē . s̄z nullū inanimatū: nec puer: nec be-
 stia agit p̄ electionē r̄ volūtarie q̄ r̄c . Et
 si aliq̄n d̄r i eis eufortuntū v̄l infortuntū
 h^o d̄r nō p̄prie . s̄z s̄m similitudinē . sic di-
 xit protarchos lapides infortunatos esse
 quib⁹ ascēdit ad altare . qz cōculcāt a pe-

dib⁹: r̄ de honorat̄ r̄ illos dixit eufortuna-
 tos ex quib⁹ fuit altaria r̄ honorat̄ ab ho-
 minib⁹ . Tertia 2° est ista . q̄ casus r̄ fortu-
 na sūt in his q̄ sūt raro: r̄ in minori pte
 et sunt notabilis bonitatis / v̄l malicie .
 Prima ps̄ p̄z qz reportatio pecunie a de-
 bitore quē creditor nō ē opiat⁹ inuēire ē a
 casu v̄l a fortuna . s̄z tal̄ reportatio: nō ē sp̄
 nec frequenter . s̄z raro r̄ in minori pte .
 Secūda ps̄ p̄z . qz effectus nō int̄ti aliq̄n
 sunt notabilis bonitatis v̄l malicie ita q̄
 si p̄scirentur essent digni vt p̄pter eos
 fieret p̄sequutio / v̄l fuga: vt inuentio
 thesauri r̄ fractio tibie r̄ isti dicūt fortui-
 ti v̄l causales aliq̄n effectus nō int̄ti non
 sūt notabilis bonitatis / v̄l malicie: ex eo
 qz si p̄sciret̄ nō esset i eis p̄sequutio: v̄l
 fuga / vt inuentio faue / v̄l casus pili in feca-
 tione barbe: r̄ in his nō d̄r casus nec for-
 tuna . Infero ex his p̄clusionib⁹ . q̄ fortuna
 est causa p̄ accidēs in his que sūt a p̄posi-
 to p̄pter finē / vt in pauciorib⁹ r̄ differt a
 casu: qz casus pōt esse sine rōne: r̄ sic casus
 se hēt in pl̄q̄ fortuna: qz oīms qd̄ est a for-
 tuna est a casu . s̄z nō r̄ ex^o . exēpluz de ter-
 poda que cadēs stetit sup̄ pedes hoc fuit
 casuale . s̄z nō fortuitū: qz fortuna tñ ē in
 his que agūt ex volūtate . Cōtra istā dif-
 finitione fortune assignataz: r̄ siml̄r cō-
 tra diffinitionez datam in vltimo notabi-
 li que idem est cū ista instat . Et primo
 sic . nam fortuna est ignota r̄ incerta s̄m
 p̄hm 2° p̄h̄sicoz: r̄ de ea nō pōt hēri sciē-
 tia . q̄ nō pōt diffiniri . p̄na p̄z qz scia dif-
 finiti hēt p̄ diffinitionez: qz diffinitio ex-
 plicat explicite qd̄ p̄ diffinituz implicite
 importat . 2° sic p̄dicte diffinitiones sūt
 sup̄flue: r̄ implicat cōtradictionē: r̄ sunt
 male assignate . q̄ nō sūt bone . q̄ sint sup̄-
 flue p̄z qz diffinitio data in notabili dicit
 q̄ fortuna est causa p̄ accidēs extra semp̄
 et frequēter: r̄ ista vltima diffinitio dicit
 q̄ fortuna est causa p̄ accidēs r̄ in paucio-
 rib⁹ . s̄z idem ē p̄ accidēs extra semp̄ r̄ fre-
 quēter seu in pauciorib⁹ . q̄ est sup̄flua . q̄
 implicet cōtradictionē: p̄z qz p̄ accidēs r̄
 s̄m p̄positū implicat p̄radictoria cū se q̄t
 fortuna est causa p̄ accidēs . s. effectus for-
 tuiti . q̄ p̄ter int̄tionē: r̄ ex alia pte fortu-

na est causa s^m ppositu. s. effect⁹ intenti
 q⁹ cu⁹ intentione. 3° sic hec diffinitio conue
 nit alijs a diffinitio. q⁹ no⁹ est bona a⁹ns p
 bat⁹ ponat. q⁹ aliq⁹s domificator sit alb⁹ r
 faciat vna⁹ notabile⁹ domu non ampli⁹ fa
 ctur⁹ talem tuc sic alb⁹ e⁹ causa p accidēs
 s^m ppositu illi⁹ dom⁹ raro: r tñ nullu⁹ al
 bum e⁹ fortuna: ex quo no⁹ agit effectū for
 tuitū. 2° ad ista. Ad p^mu nego a⁹ns. qz
 certū e⁹ r no⁹ dubiū fortunā esse. eo q⁹ scif
 aliqd⁹ euenire a casu vl⁹ a fortuna: r p⁹b⁹
 2° p⁹bificoy indidit sciaz: r ad dictū ei⁹. di
 co q⁹ intelligit sic. q⁹ effect⁹ fortuitus e⁹ in
 cert⁹ r ignot⁹ non p⁹scit⁹ euenire. Ad
 2^m nego a⁹ns: r ad p⁹bationez dico. q⁹ lz p
 accēs extra sēp⁹ frequēter d⁹ aliq⁹ dicāt:
 no⁹ tñ p⁹tūt qz aliqd⁹ e⁹ de p⁹ccidēs. q⁹ no⁹
 est extra semp⁹ r frequēter / vt illumina
 tio camere r aliqd⁹ est extra semp⁹: r fre
 quēter r no⁹ de p⁹ccidēs / vt eclipsis lune
 et sic no⁹ e⁹ sup⁹flua nec p⁹ accidēs r s^m ppo
 sitū sūt opposita: qz p⁹ accidēs respicit ef
 fectū no⁹ intentū: r s^m ppositū effectuz in
 tētuz. Ad 3^m dico. q⁹ equiuocat de causa
 p⁹ accidēs. nam cū d⁹ q⁹ fortuna est causa
 de p⁹ccidēs intelligit. q⁹ fortuna sit cau
 sa p⁹ter intētionē illi⁹ effectus. s³ qz albu⁹
 edificās agit domū cū intētionē. ideo al⁹
 d⁹ causa p⁹ accidēs q⁹ fortuna. Et hec de
 isto ca⁹ sufficiāt

Se
 Am casus r fortuna reducant
 in deuz vt i p⁹se causā eoz inq⁹ren
 dū e⁹. si cas⁹ r fortuna sic multa
 alia q⁹ reducūt in deū vt sup⁹ se causā sint
 cōtingētia ad vtrūlibz. Pro quo sūt aliq⁹
 notāda. Et p⁹mo e⁹ notādū. q⁹ p⁹tingēs su
 mit⁹ tripl⁹. Uno modo vt in plurib⁹: r
 isto modo e⁹ illud qd⁹ magis e⁹ aptū natum
 euenire q⁹ suū oppositū: vt hominē canes
 cere in senectute. 2° mō: vt in pauciorib⁹
 et istud e⁹ qñ aptuz natū e⁹ min⁹ euenire q⁹
 suū oppositū: vt hōlez canescere in iuuen
 tute. 3° modo e⁹ p⁹tingēs equal⁹ r istud e⁹
 qñ no⁹ mag⁹ aptū natū e⁹ euenire q⁹ suū op
 positū vt sortē currere. 2° e⁹ notādū. q⁹ cō
 tingēs equal⁹ sumit⁹ dupl⁹. s. in ordie ad
 tēp⁹ r in ordine ad suā causā. cōtingēs e
 qual⁹ in ordine ad tēp⁹ e⁹ illud qd⁹ no⁹ ma
 gis e⁹ aptū natuz euenire vno tēpore q⁹ a

lio: vt pettū sedere. p⁹tingēs aut⁹ equal⁹
 in ordine ad suā causā e⁹. q⁹ no⁹ magis ap
 tū natū e⁹: nec min⁹ euenire a sua causa/
 vl⁹ in sua causa q⁹ suū oppositū: vt petruz
 currere / vl⁹ dealbari. Et notāter dixi a
 sua causa / vl⁹ in sua causa: vt p⁹ b⁹ intelli
 gat taz causa subiectiua q⁹ causa actiua.
 Tertio e⁹ notādū. q⁹ cōtingēs equal⁹ in
 ordie ad suā cāz potest cōsiderari dupl⁹
 vno modo i ordine ad suaz causā passiuaz
 .s. ad suā causā s⁹biuā: r isto modo e⁹ q⁹ndo
 s⁹bm alicui⁹ rei cōtingētis de se non e⁹ ma
 gis aptū recipere illud q⁹ suū oppositum
 sic est pies qui no⁹ est magis nec min⁹ ap
 tus nat⁹ recipere albedinez q⁹ nigredinem
 alio modo ad suam causā actiuam: r isto
 modo considera⁹ tripl⁹: / vel in ordine ad
 causā actiuā naturalē: r hoc dupl⁹. s. vl⁹
 applicata ad passū dispositū / vl⁹ no⁹ appli
 cata: qz al⁹ se hēt cōtingēter causa actiua
 respectu alicui⁹ effect⁹ qñ no⁹ applicat ad
 passū dispositū. q⁹ non se hēt sic qñ appli
 cat vl⁹ in ordie ad causā actiuā s^m ppositū
 vl⁹ in ordine ad causā p⁹ma⁹. s. in ordine
 ad ipm⁹ deū. 4° est notādum. q⁹ cā p⁹ma
 suos exequit⁹ effectus p⁹ cās mediatae / vt
 augustinus li. 3° de⁹ trinitate ca. iij. vbi
 dicit. q⁹ de⁹ tāq⁹ in excelsa r sancta r secre
 ta sede p⁹sidēs velut in domo sua r in tem
 plo suo in de se q⁹busdaz ornatis⁹ cre
 ature motib⁹ p⁹mo spiritualibus deinde
 corporalib⁹ p⁹ cūcta diffūdit quē admoduz
 corpora grossiora r inferiora p⁹ subtiliora
 et potētora quodaz ordine regūt. ita oia
 corpora p⁹ spūz vite r spūz vite irrationalis
 p⁹ spūz rōnalē r ille p⁹ ipm⁹ deū. 4° est no
 tādū. q⁹ puidētia circa istos effectus qui
 a deo exequūt⁹ p⁹ cās mediatas pōt accipi
 dupl⁹. Uno modo p⁹ illo q⁹ ipaz nominat
 forma⁹ r sic idem est. q⁹ rō ordinis rep
 in finē suū que est rō omniū in sūmo p⁹
 ctpe cōstituta. Alio modo accipit⁹ p⁹re
 cutione vl⁹ administratione hui⁹ ordinis
 que d⁹ gubernatio puidētia isto secūdo
 modo accepta depēdet ex puidētia p⁹mo
 modo dicta p⁹mo modo accipiēdo puidētia
 de⁹ qui est p⁹ma cā oibus puidet⁹ immedi
 ate: qz in suo intellectu hēt immediate rō
 nē oiu⁹. S³ secūdo modo accipiēdo puidē

ziā puidet mediātib⁹ alijs causis : qz infe-
riora gubernat p supiora hec aut media-
ta gubernatio nō est ppter defectuz diui-
ne virtutis. s; ppter habūdātia siue boni-
tatis que vult / vt dignitas alicui⁹ causa
litatis cōmunicet creaturis. 6° est notā
dū q si aliq^s effect⁹ de necessitate euenit
due cause cōcurrūt q̄ vna est mediata
alia immediata cā mediata est ipa dei p̄
uisio cā immediata est illud a quo imme-
diate depēdet esse rei vt cōiūctio materie
et forme / v^l illud qd immediate talē cōiū-
ctiōnē efficit. s. illa que immediate educit
talē formā de tali materia altera istarū
deficiēte cāp res non euenit de necessita-
te. s; cōtingēter: r si querat q̄ causa pōt
deficere dicendū. q non p̄ma. s; secūda r
sic deficiēte secūda causa res nō de neces-
sitate euenit. s; cōtingēter deficit. n. cā
secūda qn̄ impedit a p̄ma. Istis p̄sup-
positis pono q̄tuor cōclusiones p ordinem
Prima 1° est ista. q cōtingēs eq̄le ē v^l r
repibile tam in causa passiuā q̄ in causa
actiua naturali nō cōpata ad determinatuz
passū. Prima ps pz de sbo q̄ est eq̄le re-
ceptiū q̄lidiū r frigiditatis. etiā pz
de intellectu possibili qui est eq̄le cōtingēs
ad receptionē sciētie r ignozantie v^l opti-
mōnē q̄tū est de se v^l est indifferēs non
magis ad vnam sp̄z q̄ ad aliam. Secū-
da ps etiā pz qz pducere ranas : r simi-
lia est cōtingēs equalē i ordine ad causas
supiores put nō referūt ad determinatū
passū: ita q̄ eque r eq̄le possūt pducere
q̄ nō pducere v^l nō magis ranas q̄ mus-
cas ex quo nō determināt p passū. Pro-
bat istud sic. q̄ ex sua rōne forali nō pl⁹
receptū esse q̄ nō eē ē determinatū ad al-
terā p̄tē cōtradictionis. s; futurū contin-
gēs est huiusmodi. q̄ rē. Maior pz mino-
rē p̄bo: qz eo est futurū cōtingēs ad vtrūl-
bet. q̄ pōt p̄ indifferētia esse: r non esse.
Instat cōtra istam cōclusionē r pbat q̄
cōtingēs eq̄le nō sit repibile in potentia
actiua: q̄ nō sit determinata. Et p^o
sic nullū futurū euenit cōtingēter. s; oia
que pducāt a causis actiuis sunt futura
q̄ nō eueniēt cōtingēter. Minor nota est
Maiorēz p̄bo sic. q̄ euenit determinate

nō euenit cōtingēter. Ita q̄ sit cōtingēs
ad vtrūl^lbet. s; oīe futurū euenit. deter-
minate: qz si nō eueniret nō esset futurū
qz sic futurū determinate est futurū de-
termine euenit. q̄ oīe futurū nō eue-
nit cōtingēter ad vtrūl^lbet. 2° sic illud
euenit determinate: r nō cōtingēter. q̄ nō
pōt impediri. s; ea que eueniūt in vniūso
non possūt impediri siue cause actiue ap-
plicēt ad determinatū passū siue non ap-
plicēt. q̄ oīa eueniunt determinate: r
de necessitate. Maior est nota. sed mino-
rem p̄bo illa que fiunt in vniūso eueni-
unt ex ordine et prouidentia diuina. sed
ordinatio r prouidentia diuina non potest
impediri q̄ rē. 3° ad ista. Et ad p̄mum
nego maiorē: r ad p̄bationem: etiā nego
maiorē. qz actiū ex determinate facit ac-
tam nō tñ facit eā de necessitate. s; p̄tin-
gēter ad vtrūl^lbet. qz pōt eā facere v^l nō
facere. Et ad altā p̄bationē in qua dī q̄
oīe futurū determinate ē futurū. dico q̄ li de-
termine / aut determinat idē p̄tatem
p̄tatiū ad sōm r tūc p̄pō est vera. q̄ oīe
futurū determinate ē futurū r sic nō ē ad p̄-
positū / aut determinat modū eueniēdi: r
tūc p̄pō ē falsa. qz pōt euenire v^l nō eue-
nire. ex quo potētia actiua nō ē determi-
nate ad certū passū. s; futurū sit determi-
nate futurū. Ad 2^m dico. q̄ cōcedo q̄ illā
qd̄ simple non pōt impediri euenit de ne-
cessitate: r cū v^l tē r dī. q̄ futurū p̄tingēt
nō pōt impediri q̄ nō eueniat. nego r ad
p̄bationē cū dicit q̄ oia fiūt ex ordinatōe
et prouidentia diuina q̄ nō pōt impediri. ad
hoc dico s^m scotū li. p̄mo dis. xxxix. q̄ cō-
tingētia q̄ eueniūt possūt accipi du^o. vno^o
s^m se r p̄ respectū ad actiones causay secū-
day. alio modo p̄ respectuz ad determina-
tionē diuine volūtatis q̄ ē p̄ma causa oīūz
p̄tingētū. p̄mo mō possūt euenire v^l nō
euenire. s; 2° modo p̄cedo q̄ determinate
eueniūt r nō possūt nō euenire: ex quo de-
terminatū ē a diuina volūtate euenire:
nec ppter hoc q̄ sic eueniūt sūt necessaria.
ex eo qz cōtingēter determinat diuina
volūtas q̄ eueniūt. Secūda 2° ē ista. q̄
cōtingēs equalē nō ē repibile i causa na-
turali cōpata ad determinatū passū nō

si impediat a causa p^{ma}. Prima p^o p^o nam cū ignis applicat alicui passo disposito ignitioni nō est indifferentes nec eque se hñs ad agere / v^l nō agere qz nō est in potestate ei⁹ non agere cū sit agēs naturale. Etia cū influētia celestis applicat alicui passo disposito ad hoc / v^l ex eo generēt musce nō est in potestate influētie celestis : ex eo nō generare muscas : qz p illud passuz determinat ad generādum muscas : 7 p vnū aliud determinat ad pducēdū ranas. Secūda etiā p^o p^o : qz cā secūda mouet quo mouet a p^{ma} : 7 causa p^{ma} p^o naturalk agit in suū effectum q^o causa secūda : 7 sic q^ouis causa secūda applicet determinato passo si causa p^{ma} nō coagit nō pōt causa secūda pducere illum effectū. Instat cōtra istā secūdam p^o istū conclusionis . q^o nō pōt nō exire in effectū nō pōt impediri . s^z potētia actiua applicata ad determinatū passuz nō pōt nō exire in effectū q^o rē. Maior nota est de se . minor v^o pbat : qz si potētia actiua applicata posset impediri / scia dei posset falli . s^z hoc ē falsū . q^o rē . q^o scia dei posset falli pbat sic . nam possibili posito in esse nullū sequit impossibile . s^z ē possibile q^o sequat talis effect⁹ a potētia actiua applicata : 7 sic ē possibile de⁹ scit eum euēire si potētia actiua impediat nō euēiret . q^o de⁹ fallit in scia sua . qz non euēiet q^o sciebat euēire . q^o aut sit falsū q^o de⁹ pōt falli in scia sua . pbat scia necessaria ē scia infallibilis : s^z scientia quā hēt de⁹ de oibus futuris cōtingētib⁹ ē necessaria . q^o ē infallibilis . Maior ē nota . minor vero etiā p^o qz qcquid deus scit ita necessario scit . qz nō pōt non scire . 8° 7 nego minozē : 7 ad pbatōnē . dico q^o q^ouis potētia actiua impediat scia dei nō fallit . v^l dicit lādulfus li . p^o dis . xxx . ex eo q^o nō latebit euz q^o nō euēiat . si effi nō euēiat . b^o ē qz sic vult ita euēit : 7 sic euēire . Et cū d^o . q^o possibili posito in esse nullū sequit impossibile cōcedo absolute . s^z facta suppositōe ē impossibile verbi gratia . posito q^o ego nō moueat : 7 hoc posito nullū sequit impossibile . s^z facta suppositione q^o ego curam . si poneret illud possibile . s^z q^o nō mo

ueret sequeret impossibile . ymo sequeret incōpossibile . ita i^o pposito . v^l dicit pete⁹ de aquila li . p^o dis . xxxix . supposito em q^o de⁹ sciat aliq^o futuz determinatōe sue voluntatis si illd futuz ponat nō esse sequit impossibile ex facta suppoē . Et ad illud q^o d^o q^o scia dei ē necessaria 7 infallibilis pcedo . s^z q^omodo est necessaria 7 infallibilis . dico q^o nō absolute . s^z ex suppositione respectu cōtingētū . s^z ex determinatione diuine voluntatis : q^o ē p^oima cā contingētū . Pro cui⁹ maiori declaratione 6° q^o dicit scot⁹ ē notandū . q^o sic p^o circa finem secūdi phis^o . q^o sic duplex ē necessariū . s^z absolute 7 ex suppositione . sic de⁹ non hēt sciaz necessarias de futuris cōtingētib⁹ necessitate absolute v^l simple . s^z necessitate ex suppositōe / v^l cōditionata . P^oia p^o pbat sic . nihil ē simple necessariū q^o de necessitate presuppoit aliq^o cōtingēs s^z scientia dei de contingētibus futuris presupponit aliquod contingens scilicet velle diuinum ad extra . q^o scia cōtingētū non est simple necessaria . q^o aut velle diuinū respectu cōtingētū sit cōtingēs pbat sic voluntas diuina nihil vult necessario nisi q^o hēt necessarias bitudinē ad p^o mū ei⁹ obm . s^z ad essētā diuinā . s^z cōtingētia futura nō hnt necessaria bitudinē ad essētā diuinā . q^o voluntas nō vult illa necessario : 7 p^o hñs vult ea cōtingēter : cōfirmat istud : qz potentia que est indeterminata ad duo opposita cōtingēter se hēt ad illa . s^z voluntas diuina est indeterminata ad duo opposita . q^o cōtingēter se hēt ad illa . Secūda p^o declarat sic cū . n . intellect⁹ diuin⁹ ab eterno cognoscat suam voluntatem 7 oīs ei⁹ determinationes si voluntas determinauit aliq^o futurū fore illud cognoscat intellect⁹ diuinus necessario . s^z necessitate suppositōis . s^z qz voluntas sic determinauit . Et si q^orat q^omodo voluntas dei indeterminata ad opposita posset se determinare ad aliq^o illoy si ne sui mutatione . Dico v^l dicit scot⁹ libro p^omo . dis . xxxix . p simile de voluntate nostra . nā voluntas nostra p^omo est in potentia ad actum : ita q^o tēpore pcedit actū . 2° est in potētia passiuā ad diuinos : 7 opposi

tos act⁹. 3° volūtas nostra p̄ diūſos act⁹
 determinat se ad diūſa obiecta. 4° volun-
 tas nostra vt tēdit in diūſis obis p̄ducit
 diūſos effect⁹: qz v̄o duo p̄ma dicūt in p̄-
 fectionē: ideo nō ponūt in deo accipiēdo
 aut tertiū q̄rtū dicit. q̄ sic volūtas cre-
 ata p̄ diūſos actus pōt se determinate ad
 plura: ita q̄ p̄ actum nouū determinat se
 ad aliq̄d nouū. ita volūtas diuina p̄ vnū
 actū illimitatū cōtinētē virtualit̄ omēz
 actū pōt se determinate ab eterno. ad hoc
 v̄ ad illud. ita q̄ volūtas diuina p̄ vnū
 actū illimitatū possit facere q̄cūq̄d possit
 fieri p̄ omēs actus formales in creaturis.
 Tercia 2° est ista. q̄ contingēs eḡlt̄ est
 repibile in potētia actiua s^m p̄positū tam
 cōpata q̄ nō cōpata ad determinatū pas-
 sū. Ista 2° p̄z qz potētia volitiua ē eḡlt̄
 indifferēs ad eliciēdū suū actū, v̄ suū
 oppositū aut nō eliciēdū illuz nec suūz op-
 positū: et hoc siue applicet siue nō appli-
 cet at̄ nō esset libera libertate cōtradi-
 ctionis: et sic nullus hō laudaret v̄ vitu-
 patet: ex eo qz null⁹ laudat v̄ vitupat
 ex his que facit de necessitate. sed vt hēt
 3° ethicōz homines laudāt v̄ vitupant
 ex his que faciūt p̄ volūtate: et puniūt et
 p̄miāt. q̄ volūtas est indifferēs siue ap-
 plicat siue nō applicet ad eliciēdū actū
 v̄ ei⁹ oppositū. Instat cōtra istaz p̄clu-
 sionē sic. naz volūtas applicata obo neces-
 sario hēt velle si obm est bonū v̄ nolle si
 obm est malū. q̄ applicata nō est indiffe-
 rēs elicere v̄ nō elicere. s̄z necessario eli-
 cit actum suūz s^m illud obm cui applicat
 p̄na est nota. sed aīz p̄bat qz volūtas nō
 pōt non velle aliq̄d nisi in eo sit aliq̄s de-
 fectus v̄ aliqua rō mali. Ad istud argu-
 mētū respondēt aliqui. q̄ volūtas hēt du-
 plicē appetitū vnū pueniētē ab obo: et
 aliū formatū ab ip̄a p̄m⁹ naturalit̄ p̄du-
 cit et ad illum nō se hēt libere secūd⁹ aut
 cōtingētē p̄ducit. et s^m illum dī libera
 libertate cōtradictionis s^m q̄ laudamur
 v̄ vitupamur. Ista respōsio nō videt
 bona: ex eo qz ponit in volūtate necessita-
 tē respectu obis: et sic tollit ab ea libertatē
 etiā videt cōtradicere in aliquo p̄clusiōi
 qz si nō est libera vt hēt appetitū pueni-

entē ab obo cōtingēs eḡlt̄ nō est repibile
 in ea: qz si sic esset diformis suo obo. at̄
 respōdeo s^m scotū libro p̄mo. dif. p̄ma ne-
 gādo aīz: et ad p̄bationē dicit scot⁹. q̄ q̄-
 nis volūtas nō pōt obm cui applicat sub
 rōne boni nolle non oportet ip̄m necessa-
 rio velle: et quis nō possit velle obm cui
 applicat sub rōne mali nō oportet necio
 ip̄m nolle: ex eo qz ip̄a volūtas p̄ter velle
 et nolle hēt non velle: et sic refert dicere
 velle nolle et nō velle. naz velle dicit actū
 affirmatū circa obm affirmatū nolle dī-
 cit actum affirmatū circa obm negatum
 et nō velle dicit suspēsiōnez v̄ eiusqz act⁹
 qz pōt suspēdere actum suū dicendo nolo
 me velle libertatē volūtas i electione actū
 non stat circa actus cōtrarios. s. velle et
 nolle. s̄z circa act⁹ p̄tradictorios. s. velle et
 nō velle v̄ nolle et nō nolle. Et sic dicit lā-
 dulf⁹ li. p̄ dif. xxxix. q̄ determinatio fu-
 turi ad p̄tem vnā sue cōtingētē p̄ causaz
 libere et contingētē determinate nō tol-
 lit ab ip̄o futuro cōtingētā et indetermi-
 nationē quā p̄petit sibi ex se formalit̄.
 exēplū cū determino q̄ cras legā p̄ volū-
 tatē meā libere determinatēz. quis ista
 me legere sit determinate parte cōtradi-
 ctionis. tamen qz ista determinatio est in
 potestate voluntatis determinantis non
 tollitur contingentia a futura lectione.
 ymo remanet indetermiatio sibi formalit̄
 ter debita: qz possū nō legere et possū vel-
 le nō legere. Quarta 2° est ista. q̄ cōtingēs
 eḡlt̄ nō est repibile in potētia actiua vt
 denominat cas⁹ v̄ fortuna. Ista p̄clusi-
 onē p̄bat cōmētator sic. Ex hoc contigit
 fortuna vel cas⁹ ingtuz ex aliqua actione
 p̄gredit aliq̄s effectus inopināt⁹ rarus
 cui⁹ illa actio nō est p̄ se causa. s̄z illud qd
 est ad v̄trūlibet nō hēt q̄ agat nisi deter-
 minet p̄ aliq̄d agēs extra se si. n. q̄ ē ad
 v̄trūlibet et s^m q̄ huiusmodi ageret cū nō
 magis respiciat vnūz oppositōz q̄ aliud
 seq̄t. qd p̄duceret simul duo opposita q̄ ē
 incōueniēs oportet q̄ ip̄m determinari p̄
 aliq̄d agēs extra determinatūz aut nō ē
 v̄terū ad v̄trūlibet. q̄ agēs ad v̄trūlibet
 qz s^m q̄ huiusmodi nō hēt qd agat s^m q̄
 huiusmodi non hēt. q̄ circa ip̄m attigat

casus vel fortuna. Etiam plures volens de terminare de casu et fortuna distinguit entia in ea que sunt frequenter: et raro nullam mentionem faciens de his que sunt equaliter vel ad vtrilibet quod ratio. Instat contra istam conclusionem. Primo sic. nam aristotelis inuestigans in quibus habent fieri casus vel fortuna declarat. quod casus et fortuna habeant fieri in his que non sunt semper: nec frequenter: sed ista sunt contingentia ad vtrilibet quod ratio. 2° sic. petrus lucrari est contingens ad vtrilibet et equaliter: et tamen si lucret dicimus illud esse a fortuna. 3° sic. illa que subsunt voluntati nostre sunt contingentia ad vtrilibet: sic loqui et non loqui. sed in istis aliquid accidit preter intentionem agentis et quod sic accidit preter intentionem agentis est casuale, vel fortuitum. et casus et fortuna reperiuntur in contingentiis ad vtrilibet. 4° ad ista. Ad primum nego minorem. quia in illis diffinitionibus casus et fortuna excluduntur contingentia ad vtrilibet per hoc: quod ponitur quod sunt cause agentes, vel secundum appositum, vel secundum naturam preter intentionem. incogitabilibus ad vtrilibet secundum intentionem. Ad 2^m dico. quod petrus lucrari non est a fortuna: nec a casu ex eo. quod intendit lucrari et casus et fortuna est preter intentionem. Ad 3^m nego. quod in his que subsunt voluntati nostre aliquid accidit preter intentionem agentis. licet accidat aliquando raro et sic in eis non est casus nec fortuna. Et hec de isto caso sufficienter.

¶ **C**um enim in effectibus qui produci-
tur aliquando monstrum eueniat
sub disconuenientibus dispositionibus
sue speciei: et raro contingitibus querendum
est an natura tales effectus intendat produ-
cere. Pro quo sunt aliqua notanda. Et primo
est notandum. quod duplex est natura. scilicet vni-
uersalis et particularis. natura vltima est il-
la cuius intentio indifferenter respicit om-
nia infra speram lune preterita: ut deus et in-
telligentie. natura vero particularis est illa
cuius intentio non est ad omnia illa: ut ignis
et cetera agentis particularia. non enim accipi-
tur hic natura per materia et forma: sed per
agenti naturalis. 2° est notandum. quod intencio
naturalis est duplex. scilicet principalis et

minus principalis. intentio principalis agē-
tis naturalis est qua agens naturale ali-
quid intendit tanquam optimum in ordine il-
lius intentionis. et intentio minus princi-
palis est qua illud agens aliquid intendit
secundario ex in potentia ad tale optimū
verbi gratia. lapis intentione sua prima-
ria intendit centrum: sed minus princi-
paliter et secundarie ratione distantie intendit
esse super medium mundi. similiter gra-
ue existens extra locum suum naturalis
intendit principaliter moveri ad suum lo-
cum per lineam rectam si non haberet im-
pedimentum: sed minus principaliter intē-
dit moveri per lineam obliquam dato quod per
rectam non possit moveri. 3° est notandum
quod monstrum accipitur dupliciter. vno
modo pro dispositione monstruositatis. scilicet
pro illa disconuenientia secundum speciem. Et
isto modo est accidens. alio modo pro ag-
gregato ex subiecto: et dispositione mon-
struositatis: et sic est ens de per accidens
Quarto est notandum. quod secundum commenta-
tozem secundo philosophicorum. quod monstra
propter quatuor accidunt in natura. scilicet ex
parte materie, vel ex parte agentis, vel
ex parte qualitatis disconuenientis, vel
ex parte continentis. Ex materia quidem
vel propter defectum, vel propter super-
fluitatem. et sic aliquando fit caput ani-
malis, vel brachium nimis magnum, vel
nimis paruū: ita quod sit impropertio ali-
cuius membri ad alia membra, vel etiam
aliquando ex toto deficit, vel superabun-
dat membrum. Ex in proportione quali-
tatum disconuenientium. quia materia
aliquando est male disposita in suis qua-
litatibus: et non bene obediens nature a-
genti: ut si materia sit nimis sicca: non est
bene extensibilis, vel si sit nimis humida
et tunc nimis extenditur. Etiam si est in
dispositio qualitatum in generante et sic
homo nascitur leprosus, vel malificus vel
femenineus. Ex parte vero agentis. si
enim virtus formatiua membrorum: sit
nimis debilis tunc non potest materiam
sufficienter extendere, vel non potest me-
bra sufficienter distinguere et sic remanent
contra que debent esse distincta, vel aliquid periret
c. l. l.

femina diuersarū species ⁊ utriūq; trahit
 fetum ad similitudines sue speciei: ⁊ ita
 generant aialia p̄cipatia dissimilitudi
 ne sp̄i utriūq; sic manifeste p̄tigit. de eā
 et a fino in generatione muli: ⁊ ita dicūt
 aliqui p̄tigit de hōie ⁊ de veso. adhuc e
 tiam ad effectū generādos p̄currūt actio
 nes corporū celestiuꝝ. vnde si cōstellatio
 multū p̄ueniēs generationi porcorū p̄cur
 rat in generatione hōis cōtinget: vt fetus
 hēat vultū nimis longū ad similitudines
 porci: ⁊ sic de alijs. ⁊ non est ymaginan
 dum q̄ celū p̄ illam cōstellationē intēdat
 faciem longā ea rōne qua ē discōueniens
 hōi: sed ea rōne qua ē conueniēs porco: ⁊
 ita natura semp̄ intēdit q̄cōd intēdit rō
 ne cōueniētie ⁊ non rōne difformitatis.
 Ex parte vero p̄tinetis sciendū est q̄ fe
 tus inuoluit in quadā pellicula ne mate
 ria defluat ⁊ aliquādo illa pellicula in a
 liqua sui parte p̄ violētiaz rumpit: vlti
 am super extendit: ⁊ sic materia fluit ad
 locum rupture: vlti extēsiōis ⁊ p̄uenit in
 devalde difformis figuratio: vlti formatio
 fetus. Et cū i matrice sint plures cellu
 le in quib⁹ possent formari plures fet⁹. ⁊
 aliquādo cōtingit vt ille cellule sint bñ di
 stincte sup̄ ⁊ nō bene inferi: vlti ecōūso
 tunc vbi ille cellule cōiungūt remanet fe
 tus indiuis⁹ ⁊ ex alia pte fit diuers⁹: ita
 vt sup̄ vnum corp⁹ sint duo capita: vlti sub
 vno capite duplex corp⁹ inferi: ⁊ om̄ino
 s̄m huiusmodi ineptas vlti imp̄ctas cellu
 larū distictioes: vlti extēsiōes: vlti fra
 cturas distarū pellicularū p̄pter quas ma
 teria diuersorū effectūz hēt aliquā vniō
 nem: vlti materia eiusdē fetus hēt nimā
 disp̄siōē possūt generari mōstrua valde
 difformia: nō qz natura. i. agēs naturale
 intendat illa peccata: s̄ semp̄ intendebat
 rectum ⁊ cū nō possit facere totū rectum
 fecit de rectitudine q̄ potuit. Istis p̄sup
 positis pono tres p̄clusiones. Prima p̄
 est ista. q̄ natura vlti bene intēdit p̄du
 cere mōstrum: s̄ non natura p̄ticularis.
 Prima ps p̄. naz natura vniuersalis q̄
 est p̄ma causa cognoscit om̄ē effectūz fu
 turū ⁊ ip̄m cū talib⁹ disp̄siōib⁹ deter
 minat v̄turū. Secūda ps etiā p̄. qz a

gens p̄ticularē intēdit p̄ducere effectum
 sibi simile: ac p̄ueniētissimū sue sp̄i. Et
 monstrū ē ens genitū cū disp̄siōne discō
 ueniēte raro ⁊ in minori pte p̄tingēte vt
 sic p̄. quādo hō nascit cū sex digitis: vlti
 duob⁹ capitib⁹. qz raro ē q̄ hō nascat cū
 duob⁹ capitib⁹: vlti cū sex digitis in manu
 et si dicat q̄ sepe fit de sex digitis. dico q̄
 licet nō sit raro q̄ ad tēp⁹. ē tamē raro q̄
 ad p̄sonas. Instat p̄tra istā p̄clusionē.
 Et p̄mo cōtra p̄mā p̄tē. mōstrū ē effe
 ctus casualis s̄m p̄m ⁊ cōmētatozem 2°
 p̄ticularis. q̄ fit p̄ter intētiōē agētis: s̄ p̄
 ma causa ē agēs. q̄ fit p̄ter intētiōem p̄
 me cause. ⁊ p̄ p̄ns ip̄a non intēdit p̄duce
 re mōstrū. 2° arguit p̄tra secūda p̄tem
 cōclusionis. Et h^o sic. sic ē in arte: ita ē
 in natura: s̄ ars intēdit aliquādo p̄duce
 re monstrū artificiale. q̄ natura aliq̄ndo
 intēdit p̄ducere mōstrū naturale. Ma
 ior ē p̄hi p̄mor 2° p̄ticularis. minor ē nota
 per exp̄iētā. s̄ ad ista. Ad p̄mū nego
 cōsequētā. s. q̄ licet mōstrū fiat p̄ter in
 tētiōē agētis q̄ fuit p̄ter intētiōē p̄
 me cause. ex eo: qz li p̄ter que ē nota ex
 ceptionis nō distribuit nisi p̄ causis p̄ticu
 larib⁹ ⁊ h^o vey ē q̄ fit p̄ter intētiōē agē
 tis p̄ticularis. Ex quo pōt dici q̄ nihil fit
 a casu simp̄le. s̄ bene s̄m q̄d: qz fieri sim
 pliciter a casu ē fieri p̄ter intētiōē cuius
 cunq; agētis. s. includēdo: tā agēs vlti q̄
 p̄ticularē. s̄ h^o est impossibile rōne p̄me
 cause. fieri aut̄ a casu s̄m quid ē fieri p̄ter
 intētiōē alicui⁹ agētis p̄ticularis: ⁊ hoc
 est verum. q̄ mōstrū fit p̄ter intētiōem
 agentis. Etiam pōt dici. q̄ cum causa p̄
 ma intendat p̄ducere mōstrum respectu
 ip̄ius cause p̄me non debet dici mōstrum
 cum intendat illud p̄ducere. sed respectu
 cause p̄ticularis dicitur mōstrum que nō
 intendit illud p̄ducere. Et h^o sonat q̄ di
 cit philosophus. q̄ licet apud nos aliquid
 fiat a casu ⁊ monstrum non tamen apud
 p̄mam causam. Ad 2° dico. q̄ illa similitudo
 non est vniuersalis: s̄ solum inducti
 ua ad noticiam aliquarū operationū
 naturalium. Etiaz potest dici. q̄ ars nō
 intendit p̄ducere effectum monstruosū
 artificiale. ymo si producit hoc est a casu

q̄ aut̄ p̄ducatur aliq̄n: hoc ē ex int̄tione ar-
 tificis p̄cipietis: r̄ dirigētis artē illā ad
 actionēz mōstruosam: sic p̄ma cā dirigat
 naturāz p̄ticularē ad effectū mōstruosū
 p̄pter aliq̄n finē nobis ignotū. Secūda
 conclusio ē ista. q̄ natura p̄ticularis int̄-
 dit mōstrū materiale r̄ s̄biue p̄ducere nō
 tamē formale r̄ dispositiue. Ista 2° p̄z
 qz agens naturale int̄dit indiuiduū sub
 tractuz mōstruositati. qz ip̄m sic sūptum
 non ē mōstrū: sed non int̄dit illā disposi-
 tionē: nec indiuiduū cuz illa dispositione:
 cum h^o deroget tā p̄ducēdi q̄ p̄ducto. Et
 sic natura p̄ticularis mōstrū int̄dit p̄-
 ducere: s̄z nō int̄dit p̄ducere mōstrum
 q̄ mōstrū int̄dat p̄ducere p̄z. qz indiui-
 duū subst̄tie int̄dit p̄ducere r̄ illud est
 mōstrū. q̄ mōstrū int̄dit p̄ducere. qz li
 mōstrū a p̄te subiecti nō appellat suā for-
 mam: s̄z solū sup̄pōit p̄ indiuiduo subst̄-
 tie. r̄ tamē cū nō int̄dat p̄ducere illud i-
 diuiduū cum tali dispositione mōstruosa
 non int̄dit p̄ducere mōstrū. qz li mon-
 streum a p̄te p̄dicati appellat suā formāz
 et sic sup̄pōit p̄ indiuiduo cuz tali disposi-
 tione. Instat̄ p̄tra istā p̄clusionē. Et p̄
 mo cōtra p̄maz partē r̄ p̄bat. q̄ natura
 p̄ticularis aliquo mō non int̄dat p̄du-
 cere mōstrū: nec mōstrū int̄dat p̄duce-
 re nihil q̄ fit a casu fit a natura: sed mon-
 strū fit a casu. q̄ nō fit a natura. Maior
 est cōmētatoris. viij. phisicoy vbi dicit.
 q̄ impossibile ē eadem sp̄s fiat a casu: et
 a natura. Minor vero ē phi 2° phisicoy
 2° arguit̄ p̄tra secūdā partē p̄clusionis
 que dicit. q̄ natura nō int̄dit p̄ducere
 mōstrū sub tali dispositōne p̄tra natura
 solū hēt curā d̄ indiuiduo qd̄ int̄dit p̄du-
 cere. q̄ si natura nō int̄dit p̄ducere mō-
 streum sub tali dispositione non hēret cu-
 ram de eo: sed h^o est falsum. qz videmus
 sextum digitū ita nutre r̄ augeri sic ali-
 os. 8° ad ista. Ad p̄mū dico. q̄ p̄positio
 cōmētatoris ē falsa de virtute sermōis
 sed debet sic intelligi nihil sub eadem rō-
 ne fit a casu r̄ a natura. modo mōstrum
 sub rōne: vt est indiuiduū subst̄tiale fit
 a natura r̄ nō a casu r̄ sub rōne mōstruo-
 se dispositionis fit a casu r̄ non a natura.

Ad 2^m dico q̄ p̄cedo. q̄ natura hēt soluz
 curā de eo q̄ p̄ducit. s̄z nego p̄nam. s. q̄
 si nō int̄dit p̄ducere indiuiduū sub tali
 dispositōne q̄ nō hēat curā de eo. ex eo qz
 indiuiduū cū tali dispositione p̄duxit: r̄
 sic hēt curā d̄ sexto digito que p̄duxit nō
 vt ē ens mōstruosū: s̄z vt ē effect⁹ ei⁹ r̄ sic
 per accidēs p̄duxit mōstruositatez: ita p̄
 accidēs nutrit eaz rōne indiuidui p̄ducti
 a quo ē inseparabilis q̄ ex int̄tione p̄duxit
 Contra istā respōsiōnē instat̄ q̄ p̄cludit
 q̄ natura nō ex int̄tione: sed de p̄ccidēs
 p̄duxit mōstrū sub tali dispositione. con-
 tra natura int̄dit r̄ ex int̄tione agit de
 possibilib⁹ q̄ meli⁹ ē: s̄z meli⁹ ē mōstrum
 q̄ nihil in casu q̄ nō possit fieri rectuz. q̄
 tunc debet int̄dere mōstrū. Ad h^o pōt
 dici. q̄ natura p̄ticularis minus p̄cipa-
 liter bene pōt int̄dere p̄ducere mōstrū.
 sed nō p̄cipalē. qz agēs naturale inten-
 dens p̄ducere indiuiduū cū illud dicat p̄
 fectionē si nō pōt p̄ducere indiuiduū sibi
 simile int̄dit min⁹ p̄cipalē indiuiduū
 sibi dissimile r̄ discōueniēs. Et si dicat̄ q̄
 si int̄dit sic p̄ducere tale indiuiduū. q̄
 tunc mōstrū non esset a casu. ex eo qz na-
 tura int̄dit eum p̄ducere. dico qz licet i-
 tendat nat̄a eū. p̄ducere sic qz nō int̄dit
 eum p̄cipalē sic p̄ducere ideo semp sic
 p̄ducit a casu p̄ respectuz ad naturā p̄ti-
 cularez. Et ex dictis ist⁹ capituli potest
 sequi q̄ aliquid fit rōne finis: vt man⁹ r̄
 aliquid rōne materie: vt sextus digitus.
 Pro quo ponit̄ tertia p̄clusio: q̄ licet ali-
 qua operatō naturalis sic ex parte mate-
 rie. tamē om̄is operatō intenta a natu-
 ra ē p̄cipalē ex fine q̄ ex materia nec
 ex aliqua aliarū causatū. Prima pars
 patet de mōstruositate que p̄ccenit mate-
 riam. p̄bat p̄his istam p̄tem 2° phisico-
 rum sic. quoniam sic est in artificialibus
 ita est in naturalib⁹. s̄z ita est in artifici-
 alibus q̄ necessitas est aliquo mō ex ma-
 teria. q̄ ita erit in aliquib⁹ operatōib⁹
 naturalib⁹. maiorē: phi. minor vero de-
 clarat. qz non completit̄ diffinitio ferre
 nisi habeat dentes duos: nec habet den-
 tes duos nisi fit ferrea. vñ materia pōt
 tur in diffinitione ferre. si. n. dicit̄ ferrea
 .c. ij.

instrumentū hñs dētes non bñ dat diffio
 eius: s; expedit dicere, terra ē instrumē
 tuz hñs dētes ferreos ad scindēduz dura
 et sic ferrū q̄ ē materia artis ingredit̄ i
 diffinitione ferre. ⁊ p̄ sequēs necessitas
 ferre ē aliquo mō ex pte materie. Secū
 dam pte pbat p̄ sic 2° phisicoy. omnis
 necessitas sumēda ē ex diffinitione rei: s;
 a fine capit̄ pncipalis diffinitio rei q̄ rē
 Maior pz. qz diffinitio ē mediū in demō
 stratione a quo ē necessitas illi⁹ causalita
 tis. Minor vero ē nota. qz diffinitio cau
 salis data p̄ causaz finalē ē potissima: ex
 quo necessitat̄ ⁊ non necessitat̄. declarat
 p̄ istā secundā pte sic. qm̄ sic in artifi
 cialib⁹. dom⁹ ē pncipale ppter custodiaz
 hōiū: ⁊ nō ppter materiā. qz ad inter
 rogationē factaz ppter qd̄ ē domus hñt
 ppter custodiā hōiū: ⁊ nō lignoy ⁊ lapi
 dum sic. q̄ dētes anteriores fiūt accuti ⁊
 posteriores obstusi. h^o nō est: qz ibi ē pl⁹
 de materia ⁊ ibi min⁹. sed vt anteriores
 diuidāt cibū ⁊ posteriores cōterant illū.
 qz aliter in gnatione aialū semp̄ grauiō
 ra deberēt situari inferi⁹ ⁊ leuioza sup⁹
 et medio mō se hñtla in medio. s; h^o ē fal
 sum: qz tūc oporteret pte infimā hōis eē
 totaliter ossiā: ⁊ ptez supiorē esse totale
 sanguineā. ptem vero mediā esse totale
 carneam/ q̄ om̄ia sūt p̄tra exp̄tētiā. opoz
 tet q̄ dicere q̄ i hōie ⁊ in quocūqz alio ser
 uatur ordo p̄tū rōne finis ⁊ nō rōne ma
 terie. Accipit̄ hic materia om̄is substā
 tia ex qua aliqd̄ fit: ⁊ sic pz. q̄ om̄is opa
 tio intēta a natura pncipale est ex pte fi
 nis q̄ ex pte materie/ v̄l aliaz cārū. In
 statue p̄tra istā secundā pte isti⁹ p̄clusionis
 Et p̄mo sic. sic ē in arte: ita ē in natura
 sed in arte necessitas opationū pncipale
 est ex materia. q̄ ita ē in natura. Maior
 nota ē s^m p̄hm. minor vero pbat. nā in
 cōstitutione dom⁹: p̄mo ponūt lapides q̄
 sūt grauiōres 2° cēmētū. q̄ ē min⁹ graue
 et tertio ligna/ q̄ adhuc sūt min⁹ grauia.
 modo talis sit⁹ ⁊ dispositio dom⁹ respicit
 materiā ⁊ nō finē. q̄ sic erit i natura/ vt
 pz per exp̄tētiā. qz quādo pluit nō fit ppter
 aliqū finē: s; solū ppter exigentiā mate
 rie. qz si plueret ppter aliqū finē hoc es

set ppter cremētū herbay ⁊ frumētoy: s;
 hoc nō ē. qz aliquādo ita nocet sic p̄dest.
 ergo fit ppter exigentiā materie/ h^o pz. qz
 pluita fit ex eo. q̄ vapor calefactus calore
 solis eleuat̄ sursum ad mediā regionē aeris
 et ibi a frigiditate medie regionis cōden
 satur in nubē ⁊ p̄uertit̄ in aquā/ que cum
 sit naturale grauis descendit ⁊ sic gnāt
 pluita ex necessitate materie. 2° sic. ex
 parte illi⁹ ē necessitas opationis natura
 lis p̄ qd̄ respōdet ad interrogacionē factaz
 ppter quid sūt opationes naturales. sed
 hoc est materia ⁊ nō finis q̄ rē. Maior
 nota ē. s; minor pbat. qz cū querit̄ p̄ree
 quid ē hō gnābilis respōdet ppter mate
 riam. qz sic respōdet ppter quid ē corrup
 tibilis. mō gnābile ⁊ corruptibile cōuer
 tunt̄ s^m p̄hm p̄mo celi q̄ rē. 8° ad istā.
 Ad p̄mū negat̄ minor. Et ad p̄bationē
 dico. q̄ sic infra cēmētū ponūt lapides
 ita etiā supra vt iungāt̄ lapides adinu
 cem. Et supra ligna ponūt lateres q̄ sūt
 grauiōres ppter custodiā lignoy ne de
 stuant̄ a pluita. Et ad illud qd̄ dicit̄ de
 pluita. dico q̄ pluita vltra exigentiā ma
 terie est pncipaliter ppter finē. s. ppter
 cremētū herbay s; q̄ aliquādo noceat
 illis h^o est a casu rōne alicuius discouēn
 entis qualitatis quā pluita secū portat.
 Ad 2^m nego miōrē. Et ad p̄bationē dico
 q̄ cū querit̄ ppter quid ē homo gnābilis
 non debet respōderi ppter materiā: s; p̄
 finē. s. ppter cōtinuationē sp̄i hūane: ⁊
 decorem vniuersi/ ⁊ cū pbat. qz cuz que
 ritur ppter qd̄ ē homo corruptibilis res
 pondet q̄ ppter materiā negat̄ istud. qz
 vt dixi in p̄mo phisicoy. qz materia non
 est causa intrinseca corruptionis. ⁊ dato
 q̄ admittat̄ q̄ corruptio fit ppter materi
 am q̄ tamē non est: non sequit̄ ppter hoc
 q̄ generatio fit ppter materiā. Et cum
 dicit̄. q̄ generabile ⁊ corruptibile p̄uer
 tuntur. dico q̄ licet conuertant̄ isto modo
 q̄ om̄e generabile sit corruptibile. tamē
 generatio est opatio naturalis positiua.
 corruptio vero est p̄uatiua. Et sic non o
 portet q̄ ppter eantē rōnem fiat genera
 tio ⁊ corruptio. Et hec de isto ca^o suffici
 unt. Et de toto libro 2° phisicoy.

Incipit tertius liber phisicorū .

l.

¶ Sim natura sit p̄ncipium mot⁹ ⁊ quietis: Et per noticiam effectus deueniamus i noticiam causarū: vt dicitur 3° phisicorū ignorato motu oporteret ignorare naturā: ideo postq̄ dictum est de natura oportet declarare motum. Pro quo sunt aliqua notanda. Et p̄^o ē notādū q̄ entia sūt i triplici differētia. q̄daz sūt entia pmanētia: ⁊ q̄dā successiuar q̄daz instātanea. entia pmanētia sūt illa quorū partes manent simul non se inuicē includentes. si talia partes habeant: vt homo ⁊ huiusmodi. dixi notāter si talia ptes hñt ppter h^o. qz multa sūt entia pmanētia que nō hñt ptes: vt sūt intelligētie: ⁊ ista entia pmanētia siue hēant ptes: siue non totū suū eē essētiāle si de nouo incipiunt eē acquirūt simul siue sit substātia siue accidēs: vt dixi in logica m^o ca^o de incipit ⁊ desinit. Entia aut successiuā sūt illa q̄ ptes nō manēt simul nō se inuicē includētes: vt mot⁹: ⁊ tēp⁹ nūq̄ ptes motus q̄ nō se inuicēz includūt manēt simul nec ptes tēporis: vt ē preteritū ⁊ futurū. notāter dicit ptes nō se inuicēz includentes. qz tam entia pmanētia: q̄ successiuā hñt ptes se ad inuicē includentes: ⁊ ptes non se inuicē includētes i pmanētib⁹ manus ⁊ pes nō se inuicē includūt. s̄z hñ materia ⁊ forma. in successiuis pteritū ⁊ futurū in tēpore nō se ad inuicē includunt. s̄z bene dies includit horā. modo in pmanētib⁹ tā ptes nō se inuicē includētes q̄ ptes se inuicē includētes possūt sim̄ manere. in successiuis vero licet ptes se ad inuicē includētes possūt simul manere nō tamē ptes q̄ se ad inuicē nō includūt. Aliter entia successiuā possūt declarari ⁊ meli⁹. Entia successiuā sūt q̄ acquirūt p successionē q̄tū ad suū esse: vt sūt mot⁹ ⁊ temp⁹ ⁊ om̄ia entia de paccidēs: tā naturalia q̄ artificialia. naturalia: vt albu. nigrū artificialia: vt turris scānū ⁊ hu

iusmodi. Et istay rep successiuay quedā sūt simple successiue vt sūt mot⁹ ⁊ tēp⁹. ex eo qz solū p̄sistūt in fieri. s. qz dū frūt sūt dum autē desinūt fieri nō sūt. alia entia de paccidēs dicunt p̄tim successiuā. ex eo qz successiue acquirunt ⁊ p̄tim pmanētia ex eo qz p tēp⁹ durāt. p̄ma declaratio fuit de entib⁹ successiuis simple sūptis. Et si forte dicat. q̄ albedo: ⁊ nigredo etiā acquirūt p successionē: sic albu ⁊ nigrū: ⁊ sic sūt etiā successiuā ⁊ nō simple pmanētia cū suscipiāt magis ⁊ min⁹: vt dicit ph⁹ in p̄dicamēto qualitatis. dico q̄ albedo q̄tum ad suū esse essētiāle tota acquirūt simul. ex eo q̄ in vno gradu albedinis reptur tota p̄fectio essentialis albedinis: nec suscipit magis ⁊ min⁹ licet acquirat plures grad⁹ nisi p cōpationez ad s̄bm: vt dixi ibidē in p̄dicamēto q̄litas. Entia vero instātanea sūt que simul in eodē instāti incipiūt esse ⁊ desinūt esse. ⁊ iste dicūt res subite: vt generatio ⁊ subita mutatio 2° est notādū. q̄ ad omnē motuz requirunt mobile ⁊ dispositio s̄m quā mouetur vt in motu locali spaciū: ⁊ in motu augmentationis q̄ntitas ⁊ in motu alterationis qualitas ad quā dispositionez mobile potest se hēre. Primo in pura potētia nihil hñs de illa dispositione ⁊ sic nō mouetur. 2° in actu cōpleto hñs cōplete illam dispositionē ⁊ sic etiā nō mouet. 3° p̄tim in actu ⁊ p̄tim in potētia ⁊ sic mouet duz modo sit incōtinuo acquirere residuū dispositionis. qz si vlteri⁹ nō acquireret mobile quiesceret ⁊ non moueret. Istis presupōit̄is pono quatuor cōclusiones p ordinem. Prima 1° est ista. q̄ motus s̄m phm 3° phisicorū. est actus entis in potētia s̄m q̄ in potētia. In ista diffinitōne ponunt tres p̄ticule. p̄mo em̄ dicitur actus ad denotandū q̄ mobile: dum mouet actu habet aliquid de illa dispositione s̄m quā est motus. 2° dicit in potētia ad denotādum. q̄ quando mobile mouet non est in actu completo respectu illius dispositionis. 3° dicit: s̄m q̄ in potētia ad denotanduz q̄ mobile quādo mouet est in cōtinua tēdentia acquirēdi residuū dispositionis vt dicit cōmentator dando aliā diffinitionē .e. iij.

motus declaratiua ista diffinitionis phi
 qui dicit sic. qd motus est acquisitio ptis post
 pte termini ad que tendit res mota. Pri
 ma ps diffinitionis phi que dicit. qd motus
 est actus pbat sic ibi. illud quo aliqd redu
 citur de potentia ad actum est actus: s; qd aliqd
 reducitur de potentia ad actum est motus. qd motus
 est actus. Secunda ps que dicit. qd motus sit
 actus entis in potentia pbat ibide a pho
 sic. omnis actus est actus in quo semp inuenit
 sed motus semp inuenit in ente in potentia
 ergo etc. Tertia ps qd dicit inq; in po
 tentia declarat sic a pho ibide es est in pote
 tia ad statum: et es inq; in actu: ut
 aut respicit statum est in potentia. motus aut
 est in ere inq; in potentia ad statum.
 diffinitio em phi est diffinitio causalis seu
 descriptio: ex eo qd dat p causam. qz ca em
 motus est ens in potentia s; aliq; a s; alios
 est diffinitio qd dicitur: ex eo qd dat p phi
 cata priora scilicet per ens: et per esse in
 potentia. qz omnia ista sunt p;ora qd motus actus
 et ens in potentia s; qd in potentia acquirere
 di. qz omnis motus est actus: s; non est contra.
 Etia omnis motus est actus entis in potentia: sed
 non contra. diffinitio vero cometatoris qd
 est declaratiua diffinitionis phi est diffinitio
 ex p;mes qd nominis/ seu materialis. ex
 eo qd dat p effectum. s; p acquirere pte post
 parte. Secunda p; est ista. qd t; diffinitio
 phi qd cometatoris est bona. Ista p; pbat
 sic. illa diffinitio est bona qd explicat natu
 ram diffinitis: et p illa distinguit diffini
 tuza a quol; alio: s; ta diffinitio phi qd com
 metatoris est huiusmodi qd etc. vel aliter p
 bat sic. illa diffinitio est bona qd non soluz ex
 plicat qd p nouum motus importat: s; etia
 quid est esse motus et motus. s; tam diffini
 tio phi qd cometatoris est huiusmodi qd etc.
 Instat p;ta istas duas conclusiones. Et
 pmo p;ta diffinitiones in se. Et pmo sic
 qd non est non pot diffinitis: s; motus non est qd etc.
 Maior nota est. minor pbat. Primo sic.
 qz si motus est. qd aliqd esset hns ptes cuius
 partes non essent: sic p; de motu cuius non est
 pars p;terita: nec futura. 2o sic. illud qd
 fit non est. vii. metha. s; motus fit: qz est suc
 cessiuu consistit in fieri. qd motus non est. et p co
 sequens non pot diffinitis 2o pbat sic qd dif

finit debet esse substantia et in alio predicam
 ento: et non demonstrabile: cui diffinitio de
 beat esse b; conclusio et non predicamentum
 in demonstratione. s; motus non est substantia
 cui sit actus s; cometatoris 3o phisicorum ne
 est in aliquo predicamento: cui sit in tribus phi
 cametis. v. phisicorum. s; in q;itate q;itate
 et ubi. et motus est demonstrabilis de corpore
 mobili q;eto phisicorum. qd motus non est diffini
 bilis. a;ns p; qd ad pma pte. qz soli subst
 tie est diffinitio. vii. metha. qd secunda p
 tez p;. qz omnis diffinitio constat ex q;ne: et
 differentia p; p;teritu in phisicabilibus. qd
 ad tertia p; etia. qz cuius est demonstratio
 est non est diffinitio p; posterioru. 3o pbat
 qd illa diffinitio non sit bona. qz illa diffini
 tio non est bona qd ppetit alteri a diffinito: s;
 illa diffinitio data a pho est huiusmodi qd etc.
 Maior est nota. minor s; pbat. qz compe
 tit. qz aia est actus corporis in potentia s; qd
 in potentia. 4o sic. illa diffinitio non est bona
 que includit oppoita: sed diffinitio data a
 pho est huiusmodi: qz dat p actum et potentia
 que sunt oppoita qd etc. 8o ad ista. Et ad p
 negat minor. Et ad pma p;atione dico. qd
 quis oes ptes motus non sint t; aliq; ps est: et
 hoc sufficit ad b; qd motus sic qd aliq; est ps
 sit et non oportet qd sint oes et ptes. qz in re
 bus successiuis oes ptes qd se ad inuicem non
 includunt non oportet qd simul sint. Ad secun
 da negat maior. et ad dictu phi dico. qd in
 telligit de illo qd sit p negatione de p;teritu
 p;itione de futuro: sic est res successia qd est
 ens p accidens qd est pti res pmanens: et p; iz
 successiuu: sic sunt res artificiales et non in
 telligit de reb; qd fiunt p p;itione de p;teritu
 licet non incipiat fieri p p;itione de p;teritu
 sic est motus. Ad 2m dico. qd non solu subst
 tia diffinitis: s; etia actus. et ad phm dico
 qd intelligit p li substantia essentia. qz so
 lius essentie vel est diffinitio: et sic accidens
 etia diffinitur: ut dixi in logica in cao 2o
 de genere. Et ad illud qd dicitur qd soluz
 alicuius existentis in alio predicamento est dif
 finitio. dico qd verum est diffinitio pure
 quidditatiua: licet diffinitio quidditatiua:
 et descriptio possint esse alicuius non exi
 stentis in alio determinato predicamento
 et tales sunt diffinitiones motus date sup;

que differentia ē inter diffinitionē p̄te
 q̄dditatūā r̄ solū q̄dditatiaz que re i logi
 ca in ca^o 2° de genere. Et ad illud q̄d di
 cit̄. qz cui⁹ ē demonstratio eius non ē diffi
 nitio. dico q̄ ē verū. s. illa diffinitio que ē
 mediū in demonstratiōe: qz illa ē diffini
 tio subiecti r̄ non predicati. licet predica
 tū possit hēre aliā diffinitionē: sic p3 q̄n
 p̄pa passio demonstrat d̄ suo s̄bo cui⁹ demō
 strationis mediū ē diffinitio s̄bi. Ad 3^m
 dico. q̄ nō p̄petit ista diffinitio aie. ex eo
 qz aia nō ē actus entis in potētia: s̄m q̄ in
 potētia. s. s̄m q̄ ē in cōtinua tēdētia: sic ē
 mot⁹. Ad quartū vero dico. q̄ act⁹ r̄ po
 tentia respectu diuersoy non sūt oppōita
 sic ē in p̄posito eo q̄ act⁹ respicit mobile r̄
 potētia respicit dispōitionez q̄ acquir̄it p̄
 ip̄m. Tertia 2° ē ista. q̄ licet mutatio fit
 at in instāti nō t̄n mot⁹ p̄t fieri in instā
 ti. Prima ps ist⁹ cōclusionis p3. qz mu
 tatio est res instātanea r̄ tota simul inci
 pit esse r̄ desinit esse: sic ē ḡnatio. Secū
 da vero ps p̄bat sic. qz mot⁹ ē acquisitio
 p̄tis post p̄tem p̄ cōmētatorē. s3 talis acq̄
 sitio fit p̄ successione. q̄ nō p̄t fieri in in
 stanti. 2° p̄bat sic. qz si mot⁹ est i instā
 ti/ aut q̄ hoc ē q̄ instās est mēsurā mot⁹:
 et hoc nō s̄m p̄m quarto p̄hificozuz. aut
 hoc ē qz mot⁹ ē quādo instās ē: r̄ hoc nō.
 qz tūc celū est i hōie: qz tūc celū ē quā
 do homo ē. r̄ p̄sequēs mot⁹: nec fit: nec
 est i instāti. Instat p̄ca istā cōclusionē
 Et p̄mo sic. si mot⁹ est i tēpore. q̄ mot⁹ ē
 in instāti. p̄sequētia ista tenet p̄pter h^o.
 qz si p̄ totā horā futurā ē aliq̄s mot⁹. q̄ i
 quolibz instāti hore future erit aliq̄s mo
 tus. r̄ p̄ p̄ns erit aliq̄n: ita q̄ aliq̄s mot⁹
 est in instāti. 2° sic. om̄e q̄d ē i instāti p̄
 senti ē: s3 mot⁹ ē. q̄ mot⁹ ē in instāti p̄senti
 s^o ad ista. Ad p̄mū nego p̄sequētiā. et
 ad p̄bationē nego itē p̄nam: qz q̄nis mo
 tus fit in tota hora futura. nō t̄n ē in quo
 libet instāti hore future: s3 bene ē p̄ quolz
 instāti hore future. qz nō ē idē dicere mo
 tus ē in instāti: r̄ mot⁹ ē p̄ instāti. qz p̄m
 dictū ē falsū. 2^m vero ē verū. Et similit̄ di
 cet̄ ad 2^m. Quarta 2° ē ista. q̄ mot⁹ nec
 est forma/ seu dispositio/ q̄ acquir̄it p̄ mo
 tum: nec ē ip̄m mobile: s3 ē via ad formaz

seu dispōitionē acquisitā p̄ motū q̄ nō sit
 forma/ seu dispositio p̄bat p̄ auicēnam 3°
 p̄hificoz q̄ dicit. q̄ ip̄e abhorret dicere q̄
 motus ē idem cū forma. Ad aut̄ motus
 non sit ip̄m mobile p3. qz mot⁹ est act⁹ en
 tis in potētia s̄m q̄ in potētia mobile ve
 ro non ē tale ens q̄ r̄c. Etia mot⁹ ē s̄biue
 in mobili: vt dicit 3° p̄hificoz. sed mobile
 non ē s̄biue in mobili: qz nō est s̄biue in se
 ergo r̄c. Etia mot⁹ non mēsurat instāti
 mobile vero sic: vt dicit̄ quarto p̄hificoz
 ergo r̄c. Probat̄ ista 2° quo ad ambas p̄
 tes. Et p̄mo sic. qz quādo aliq̄ duo sic se
 h̄nt. q̄ vnū p̄t manere altero nō manē
 te illa non sūt idem: s3 forma Int̄ducta/
 seu dispositioe acquisita r̄ manēte. mot⁹
 non manet. vt dicit p̄h⁹ p̄mo de ḡnatiōe
 q̄ habitib⁹ p̄sentib⁹ in materia cessat mo
 tus: r̄ mobili existēte motus p̄t non exi
 stere q̄ r̄c. 2° sic. entitas successiua nō
 est idem cum p̄manēte: s3 entitas motus
 est successiua. entitates aut̄ forme r̄ mo
 bilis sūt p̄manētes q̄ r̄c. Instat̄ contra
 istam cōclusionē. Et p̄mo. q̄ mot⁹ nō dif
 ferat a forma seu dispōitione que acquir̄it
 per talē motū. Et p̄mo sic. vnde cōmen
 tator 3° p̄hificoz dicit: q̄ opinio que p̄dit
 q̄ mot⁹ ē idem cū termino q̄ est forma flu
 ens est verior r̄. v^o p̄hificoz dicit. q̄ mo
 tus nihil aliud ē q̄ acquisitio partis post
 partem. q̄ motus nō differt a forma/ seu
 dispositioe que acquir̄it per talez motū
 2° probatur per rationem sic. sic se habz
 successio ad formam: sic simultas ad for
 mam simultatis: s3 forma simultatis nō
 est aliud q̄ ip̄a simultas. q̄ successio mo
 tus est ip̄a forma acquisita. 3° sic. quan
 do aliqua differunt realiter realitate ab
 soluta deus potest facere vnum sine alio
 et aliud: sine alio sic p3. qz deus potest fa
 cere substantiam sine accidente: cum sub
 stantia sit p̄rior: r̄ accidens sine substan
 tia/ vt patet in sacramento altaris. ergo
 si motus realiter differt a forma. deus
 potest facere motum sine forma q̄ est in
 conueniens: et posset esse motus comple
 tus ante q̄ acquir̄at̄ur forma. Secun
 do p̄batur. q̄ motus non differt/ seu disti
 guitur a mobili. Et p̄o sic. nā dicit p̄h⁹
 e. iij.

2° topicoy. motis nobis mouet omnia q̄ sūt
 in nobis. q̄ si mot⁹ nō ē idē cum mobili ⁊
 est i s̄bo mobili. sequit q̄ moto mobili mo
 uet mot⁹. ⁊ p̄ p̄ns mouet aliquo motu: ⁊
 sic mot⁹ erit mot⁹ alteri⁹ mot⁹: ⁊ sic erit
 p̄cess⁹ in infinitū. 2° sic. quozūcūqz diu
 soz de⁹ pōt vnuz p̄seruare altero corrup
 to. q̄ si mot⁹ distiguit a re mobili de⁹ pōt
 p̄seruare motuz quozz mobili corrup̄to q̄
 est implicare p̄traditionē. 3° ad ista. ⁊
 p̄mo ad rōnes q̄ pbāt. q̄ mot⁹ nō differt
 a forma/ seu dīspōitione. Et p̄mo ad dicta
 cōmētatoris. Et dico. q̄ cōmētator illud
 dixit 3° p̄bificoy. de forma respectia que
 est mot⁹ ⁊ forma fluens: ⁊ nō de forma q̄
 acquirit p̄ talē motū. Et si dicat: q̄ illud
 intellexit de forma que ē dīspōitio. dico q̄
 dixit illud recitatie ⁊ nō asserctiue. vt p̄z.
 qz in. v. p̄bificoy. ille corripit se. ⁊ ad il
 lud qd̄ dicit. v. p̄bificoy. q̄ mot⁹ ē acqui
 sitio ptis rē. p̄cedo q̄ mot⁹ ē acquisitio p̄
 tis post p̄tem: s̄z tñ nō est illa forma n̄ ac
 quirit: s̄z ē acquisitio ptis illi⁹ forme. Ad
 2^m dico. q̄ si accipiat similtas in ordine
 ad p̄tes sic successio in ordine ad formam
 minor ē falsa. Ad 3^m dico. q̄ p̄cedo q̄ de⁹
 pōt facere qd̄cūqz absolutū sine alio a q̄
 differt reat: s̄z nō respectiū siue funda
 mēto ⁊ termino: vt dixi p̄^o p̄bificoy. mo
 tus vero ē qd̄ respectiū: ⁊ sic nō pōt esse
 sine forma/ seu dīspōitione: qz aliter esset
 cōtradictio: ⁊ sic dico q̄ nō pōt esse motus
 cōplet⁹ ante q̄ acquirit formam/ seu dīspōi
 sitio. 2° respōdeo ad rōnes q̄ pbāt q̄ mo
 tus nō differt a re mobili. Et p̄mo ad il
 lud qd̄ dicit p̄b⁹. q̄ motis nobis rē. dico q̄
 illi in loco illo dicit circūstātiā ptis in toto
 qz totū mouet de p̄se. ps vero de p̄ccōns
 et nō dicit circūstātiā forme/ seu accidē
 tis existētis in s̄bo. qz vt dicit petr⁹ de a
 quila. li. 2°. dif. secūda. q. secūda. q̄ quis
 s̄bm moueat ⁊ acquirit altū locū. accidēt
 seu forma inherēs s̄bo nō dī p̄p̄e moueri:
 nec de p̄se: nec de p̄ccōns/ cuz nihil acq̄
 rat q̄ nō hēbat/ eū sic semp in eodē s̄bo. ⁊
 sic ē de motu cū sic s̄biue in mobili ⁊ nō ē
 vt ps illi⁹. Ad 2^m nego añs: qz vt dixi su
 peri⁹ q̄ licet absolutū possit esse p̄ diuinā
 potētā sine alio absoluto/ siue sit p̄⁹/ siue

posteri⁹. nō tñ respectiū siue respect⁹ si
 ne fūdāmēto ⁊ termino: qz esset cōtradi
 ctio. Et hec de isto ca^o sufficiant.

2° Am 6^m p̄bim omne q̄ mouet sue
 cessiue acquirat p̄tem forme/ seu
 dīspōitionis inquitēdū ē que sūt
 illa q̄ possūt moueri. Ad cui⁹ declaratio
 nem sūt aliqua notāda. Et p̄mo ē notan
 dum. q̄ ē differētia inter esse cōtinuū: et
 esse p̄tiguū. cōtinuū ē illud cui⁹ p̄tes co
 pulāt ad vnū terminū cōmunē: sic ē linea
 vel superficies ⁊ huiusmodi. cōtigua vero
 sūt illa quoz p̄ultima vel termini sūt siml
 et nō distāt: vt p̄na ⁊ p̄ gamenūz qñ ter
 mini eoz sūt simul. 2° ē notandū. q̄ mo
 tus ē triplex: quidā ē augmētationis: vt
 quando acquirit q̄titas: quidā alteratio
 nis: vt quādo acquirit qualitas ⁊ quidā
 localis: vt quādo acquirit loc⁹. 3° ē notā
 dum. q̄ mot⁹ etiam ē duplex: qz alius est
 naturalis/ ali⁹ violent⁹. mot⁹ violēt⁹ ē il
 le cuius p̄ncipiū ē extra nō p̄ferēte viz
 passio. mot⁹ vero naturalis ē ille cui⁹ p̄n
 cipiū ē intra de quibus dicit p̄bus vij^o
 p̄bificoy. q̄ omne q̄ mouet/ vel a se ip̄o mo
 uetur/ vel ab altero. Est enim differen
 tia inter istos motus. vnde mot⁹ natura
 lis in p̄ncipio est remiss⁹: ⁊ in fine inten
 sus. motus vero violent⁹ in p̄ncipio ē in
 tensus ⁊ in fine remissus. 4° est notandū
 q̄ motum violētum philosophus. vij^o. p̄bī
 ficoyum diuidit in quatuor species. s. pul
 sionem: tractionem: uehotionem: ⁊ verti
 ginem. pulsionis enīz due sūt spēs. s. in
 pulsio ⁊ expulsio. impulsio est quādo mo
 uens non deficit ei q̄ mouetur. expulsio
 autem est quādo expellēs seu mouens de
 ficit. tractio vero est quādo mouēs alter
 ad se trahit ⁊ non separatnr ab illo q̄ ad
 se trahit. vectio est quando aliquid adhe
 rens alteri mouetur ad motum ipsius/
 siue sit impulsio siue tractio siue vertigo
 vertigo vō est mot⁹ composit⁹ ex tractiōe
 et pulsio est ingitū. 5° est notādū. q̄ mo
 tuū localū ali⁹ est sur sū ali⁹ deorsū ali
 uis rect⁹ ali⁹ obliqu⁹: ali⁹ circūlaris/ siue fiat
 natura p̄/ siue violēt⁹. Istis presuppo
 sitis pono duas cōclusiones. Prima con
 clusio ē ista. q̄ quis nō omnia cōposita ex

materia r forma naturaliter sint mobilia motu augmentationis. tñ omnia possunt moueri motu alterationis r motu locali. Prima pars conclusionis patet de celo r de multis alijs dispositis. Secunda vero pars: etiam patet quod omnia composita ex materia r forma tam mixta quam non mixta sunt mobilia tam motu alterationis quam motu locali de motu alterationis patet quod omnia corpora composita possunt alterari r nouas recipere qualitates de motu vero locali. etiam patet ut patet per experientiam. Instatur contra istam secundam partem istius conclusionis de motu locali. nam multa sunt corpora fixa ut terra r lapides magni que non possunt moueri localiter. sed non omnia composita ex materia et forma sunt mobilia localiter. 8º ut dixi 2º philosophicoy. quod terra r lapides magni qui sunt in ea quous non moueant actu localiter sunt tamen mobilia localiter: quod si esset aliquid agens quod poneret ea extra locum suum naturale si dimitteret sue nature principium suum intrinsecum naturaliter mouerentur ad loca sua naturalia. Contra nam philosophum viij. philosophicoy dicitur quod mouetur ab alio mouetur. sed si terra r lapides magni per aliquid agens ponerentur extra locum suum naturale non possent moueri etiam si dimitterent sue nature amoto omni impedimento quod si sic non mouerentur ab alio quod est contra philosophum: quod tunc esset motus sine motore siue moueretur. 8º quod terra extra locum suum naturale posita moueretur ab alio dimissa sue nature non ab alio extrinseco sed ab alio intrinseco. quod a natura sua moueretur: r a grauitate moueretur deorsum ut dixi 2º philosophicoy. Et sic intelligitur dictum philosophi. quod omne quod mouetur ab alio mouetur. scilicet extrinseco vel intrinseco quod non oportet quod seipsum moueat ab alio extrinseco. Et cum dicitur quod tunc esset motus sine mouente. dico quod non sequitur. quod idem potest esse mouens et mobile. quod idem potest mouere se per principium suum intrinsecum. ut dicitur. viij. philosophicoy. Secunda conclusio est ista. quod non solum composita ex materia r forma mouentur motu alterationis r motu locali. sed etiam simplicia creature tali compositione sicut sunt angeli seu intelligetie que possunt sic transformari. Probat ista 2º sic omne receptiuum formarum alicuius generis quod non est determinatum ad aliquam unam illarum formarum nec est illimitatum ad

ipsas potest transformari ad unam illarum formarum ab alia. sed angelus est receptiuus alicuius qualitatis scilicet intellectus r voluntatis de nouo ut dicitur scoto libro secundo. dist. liij. et alicuius ubi definitiue. Quod patet quod cum angelus custodiat hominem mouetur ad locum ad quem mouetur homo: quod alias non posset eum custodire bene si non esset ubi est homo. patet etiam per illud quod dicitur luce primo quod gabriel angelus missus est ad mariam uirginem in ciuitate nazareth. Etiam patet quod sic anima separata beata potest moueri localiter. sicut patet de anima christi que descendit ad inferos. sed r angelus potest moueri localiter. Et per philosophum angelus potest moueri tam motu alterationis. eo modo quo succedunt recipere nouas intellectiones r voluntiones r motu locali. Instatur contra istam conclusionem. scilicet contra illud quod dicitur de motu locali: r probatur quod angelus non possit moueri localiter. Et primo sic. omne quod mouetur per terminum est in termino a quo r terminum in termino ad quem philosophum vi. philosophicoy. sed quod est indiuisibile. sicut est angelus non potest esse per terminum in uno termino et terminum in alio: quod non habet partem r partem que r. 2º sic. omne quod mouetur per partem partem sit spatium sibi equale quod maius. sed indiuisibile sicut est angelus non potest per partem partem esse: nec maius quod oportet quod partem partem sit spatium sibi equale. sed angelus est indiuisibilis. sed partem partem sit spatium indiuisibile: r sic spatium erit dispositum ex indiuisibilibus. quod im probatur a philosopho in principio. vi. philosophicoy. 3º sic. omnis motus est in tempore. sed omni tempore conuenit accipere minimum in quo potest minimum mobile moueri. ergo omni mobili potest accipi minus mobile in infinitum. sed hoc est inconueniens in angelo que r. 4º sic nam motus est actus actus imperfecti. sed angelus non est imperfectus que r. 5º sic quod non recipit in non quod. sed motus est quod ut patet per commentatorem. quod est acquisitio partem post partem: r angelus non est quod que r. 8º ad ista. Ad primum dico philosophum scoto r varronem. quod illa peculiaritas non est referenda ad mobile. sed ad ipsum spatium. ita quod illud spatium in medio semper se habet per respectum ad terminum ad quem r a quo sit talis sit medium spatium partem habet terminum a quo r partem terminum ad quem. Ad 2º dico. quod partem partem potest accipi partem partem spatium diuisibile vel indiuisibile si per indiuisi

c. vj

bili ppositio est falsa: qz tūc oportet con-
 cedere. q̄ erit dare p̄mam mutationē in
 motu locali: q̄ est cōtra p̄m. vi. phisico
 tū si aut̄ intelligit̄ de p̄trāsire spacium
 diuisibile tūc pōt̄ intelligi non de toto tō-
 ne toti⁹. s̄z de toto rōne ptis: ⁊ h̄nti ptes
 isto modo pōt̄ cōcedi maior. s̄z nō valet in
 pposito: qz angel⁹ nō tale ens habēs par-
 tes. Ad 3^m cōcedo. q̄ oī tēpore dato cōue-
 nit accipe minus tempus. s̄z ex hoc nō se-
 quit̄. q̄ in illo minori tēpore possit moue-
 ri min⁹ mobile nisi loquēdo de mobili cō-
 tinuo seu cōposito. Ad quartū dico. q̄ p-
 fectio est duplex vna substantialis ad quā
 angel⁹ nō mouet̄ alta accidētalis: ⁊ illa
 pōt̄ angel⁹ careere ⁊ ad eam moueri. Ad
 quintū cōcedo. q̄ q̄ritas p̄manēs nō pōt̄
 recipi in nō q̄to. s̄z q̄ritas successiua sic ē
 mot⁹ pōt̄ recipi in non q̄to. Et sic p̄z. q̄
 angel⁹ pōt̄ moueri localit̄. Et si forte dica-
 tur. q̄ si angel⁹ mouet̄. q̄ cōponit̄ ex mā-
 et forma. q̄ est cōtra p̄mā p̄tē p̄clusionis
 p̄na ista p̄bat̄: qz natura est p̄ncipiū mo-
 t⁹ ⁊ quietis s̄m p̄m 2° phisicoy. q̄ in quo
 cūqz est mot⁹ ⁊ quies in eo est natura. s̄z
 in angelo est mot⁹. q̄ ⁊ natura. s̄z natura
 est materia ⁊ forma. q̄ in angelo est mā-
 et forma. 2° p̄bat̄ etiāz p̄na sic. nam s̄m
 p̄m. viij. phisicoy oīe qd̄ mouet̄ diuidi-
 tur in duo quoy alterū est p̄mu⁹ mouēs
 et alterū p̄mū motū. p̄z de aiali in q̄ aia
 est mouēs ⁊ corp⁹ motū. q̄ si angel⁹ mo-
 uet̄ angel⁹ diuidit̄ in ista duo. s̄z illa duo
 nō possūt esse nisi materia ⁊ forma q̄ rē.
 3° ad ista. Ad p̄mu⁹ dico. q̄ si natura
 accipit̄ solū p̄ materia ⁊ forma vt accipit̄
 p̄m nō est p̄ncipiū oīis mot⁹: ⁊ quietis
 sed solū motus ⁊ quietis mobilis compo-
 si ti ⁊ nō simplicis. Et si dicat̄ quomodo. q̄
 p̄m dixit̄. q̄ erat p̄ncipiū mot⁹: ⁊ quie-
 tis si nō est p̄ncipiūz oīis mot⁹. Dico q̄
 nō fuit de cōsideratiōe p̄hi intelligētias
 posse moueri. s̄z solū esse motrices solum.
 n. s̄m p̄m composita ex materia ⁊ for-
 ma sūt p̄ se mobilia: ⁊ ideo dixit̄. q̄ natu-
 ra erat in eis p̄ncipiū motus: ⁊ quietis
 nos vō qui hēm⁹ q̄ angeli possūt moueri
 et mouēt̄ hēm⁹ dicere. q̄ natura vt acci-
 pit̄ p̄ materia ⁊ forma nō est p̄ncipiū

mot⁹ ⁊ quietis in oīib⁹ mobilib⁹ vt p̄z in
 angelis. Et si dicat̄. q̄ istud dictū videt̄
 cōtradecere cuidam dicto. q̄ possui in for-
 malitatib⁹ in diuisione octaua vbi dixi an-
 gelos cōpositos esse ex materia ⁊ forma:
 Dico q̄ ibi in formalitatib⁹ dixi angelos
 cōpositos ex materia ⁊ forma non s̄m opti-
 nonē p̄pam. s̄z dicta aliq̄ doctoy recitan-
 do quos ibi nominant̄ nulla. n. cōpositio
 est in angelis s̄m scotū: ⁊ landulfū libro
 2°. dis. iij. nisi ex genere ⁊ differentia ⁊
 ex s̄bo ⁊ accidētē: qz angeli possūt cōponi
 cum intellectib⁹ ⁊ volitionib⁹ suis que
 sūt accidētia. Ad 2^m vō dico similit̄. q̄
 oīe qd̄ mouet̄ si est cōpositū vt fuit de cō-
 sideratiōe p̄hi diuidit̄ in illa duo. s̄. in p̄-
 mū mouēs ⁊ p̄mū motuz: qz forma est p̄-
 mū mouēs ⁊ materia p̄mo mota. non t̄n
 oportet. q̄ si mobile est simplex q̄ in illa
 duo diuidat̄. Et si dicat̄ q̄ sequeret̄. q̄ di-
 ctū p̄hi. viij. phisicoy est falsū. s̄. oīe qd̄
 mouet̄ ab alio mouet̄. Dico q̄ s̄m int̄tio-
 nē p̄hi est verū. s̄. in cōpositis: ex eo q̄ nō
 fuit de ei⁹ cōsideratione simplicia posse
 moueri que mouēt̄ seip̄a cuz sint agentia
 p̄ cognitionē. Et si querat̄ q̄modo angeli
 possūt moueri. Dico q̄ possūt moueri mo-
 tu cōtinuo ⁊ motu discōtinuo mot⁹. n. cōti-
 nu⁹ ē qn̄ mobile mouet̄ dimittēdo p̄tē ac-
 q̄rēdo aliaz p̄tēz discōtinu⁹ est qn̄ mobile
 dimittit̄ simul totum locum. faciendo se si-
 mul totum i loco sequenti. Et sic dico. q̄
 pōt̄ se mouere motu cōtinuo applicādo se
 p̄ti post p̄tem ⁊ pōt̄ se mouē motu discōti-
 nuo dimittēdo s̄t̄ totū locū. porē ⁊ faciēdo
 se totū in loco sequenti. sicut si mouet̄ sup
 quatuor poma ordinate posita. Et si que-
 rat̄ si angelus potest se mouere ab ex-
 tremo in extremum nō p̄t̄ ansēdo me-
 diū. dico q̄ motu cōtinuo nō pōt̄ mouere
 se ab extremo in extremū nō p̄t̄ āseūdo
 mediū maxime si mediuz est aliqd̄ exte-
 moy: qz tale medium est causa cōtinuita-
 tis mot⁹ motu aut̄ discōtinuo bene pōt̄ se
 mouere ab extremo in extremū nō p̄t̄ ā-
 seūdo mediū. Instat̄ cōtra istud dictum
 s̄. q̄ angel⁹ pōt̄ se mouere motu cōtinuo
 ab extremo i extremū p̄t̄ āseūdo mediuz
 Et p̄mo sic s̄m. n. cōmētatorē quatto p̄hi

sicoꝝ successio in motu est ex resistentia
 mobilis ad motoꝝeꝝ, vꝛ mediꝝ ad mobilem
 vꝛ mediꝝ ad motoꝝeꝝ. sꝛ nulla istay cāꝝ ē
 ī motu angeli ḡ rē. 2° sic. p rōnē pꝛi qꝛ
 to pꝛi sicoꝝuz ca^o de vacuo qualis est ꝓꝓoꝝ
 tio mediꝝ ad mediū: ꝛ mobilis ad mobile
 talis est ꝓꝓoꝝtio mot^o ad motuz. sꝛ inter
 media p que mouēꝛ corpus ꝛ angel^o nō ē
 ꝓꝓoꝝtio ꝛ cozꝓoꝝtis ad angelum nulla est
 ꝓꝓoꝝtio: qꝛ angelo nullum mediū resistit
 cozꝓoꝝti aut sic. ḡ isti duo mot^o non erunt
 ꝓꝓoꝝtionabiles: ꝛ p ꝓꝛis alter eoz nō est
 cōtinu^o: qꝛ omē qꝛtū ad omē qꝛtū est ꝓꝓoꝝ
 tionabileꝝ vꝛ eꝛgle vꝛ excedēs. 8° ad ista
 ad ꝓꝛmū dico. qꝛ cōtinuitas mot^o in ange
 lis: nō accidit ex resistentia mediꝝ sup qꝛ an
 gel^o mouēꝛ acqꝛēdo sibi diuersa vbi diffi
 nitine ꝛ hoc successiue nec p h^o. qꝛ motus
 extēdit ad extēsiōez angeli vꝛ qꝛ ps ei^o
 succedit pti in loco cuz sit indiuisibilis. sꝛ
 qꝛ tot^o angel^o succedit sibi ꝓꝛi toti in dep
 dēdo vnuꝝ vbi: ꝛ acqꝛēdo aliud cōtinue
 ex spacio sup qd mouēꝛ qd ꝓꝛemat ex spa
 cij diuisibilitate: ꝓꝛ qꝛ angel^o non pōt si
 mul hēre omnia vbi diffinitine ī spacio il
 lo extēso: cum ita sit ꝓꝛsens huic pti puta
 ꝓꝛncipio miliaris. qꝛ non est ꝓꝛsens vltime
 pti ei^o depdēdo cōtinue vbi. qꝛ hēt ꝛ faciē
 do se ꝓꝛsētem in vbi qꝛ nō hēt. Et sic dico
 qꝛ aliqñ ꝓꝓoꝝtio resistentie mobilitū ad mo
 toꝝeꝝ est respectu spacij in acqꝛēdo: qꝛ vꝛ
 non pōt virtute motoꝝis mobile poni sup
 omēꝝ pte spacij. sꝛ fluit istam depdēdo ꝛ
 illaz acqꝛēdo quousqꝛ hēat termin^o intē
 t^o. Et si dicat. qꝛ resistentia angeli: ꝛ coz
 ꝓoꝝis nō sūt ꝓꝓoꝝtionabiles. Dico qꝛ falsū
 est respectu spacij: qꝛ sic corpus existens
 sub vno vbi cōmēsurāte nō pōt statim ac
 quireꝛ do vltimū terminū nisi depdēdo vbi
 et acqꝛēdo. ita dico d angelo respectu vbi
 diffinitine. Ad 2^m dico. qꝛ ꝓꝓoꝝtio mediꝝ
 ad medium: nō est accipiēdo semp penes
 plenitudiez mediꝝ resistentis ipi mobili qꝛ
 si esset vacuū ꝛ latera distarēt: posito qꝛ
 latera vni^o vacui distarēt p vnu^o miliare
 et alteri^o p tria si fierent mot^o in vtroqꝛ
 mobiliz eꝛgluz ꝛ ab eꝛgli virtute citi^o p
 trāstret vacuū vni^o miliaris qꝛ vacuum
 truz. sꝛ aliqñ resistentia mediꝝ est accipi
 enda ꝓ extēsiōe spacij supra. qꝛ fit mot^o

quā nō pōt siml ꝓꝛāstire mobile virtute
 finita. sꝛ successiue ita qꝛ dum ē sub vna
 ꝓꝛe sit cōtinue sub altera acqꝛēdo: cuz
 ḡ dꝛ. qꝛ eadē ē ꝓꝓoꝝtio spacij ad spaciū: cō
 cedo in extēsiōe: ꝛ cuz dꝛ qꝛ nō ē ꝓꝓoꝝtio
 mediꝝ ad mediuz in motu angeli ꝛ cozꝓo
 eis. dico qꝛ falsū ē in extēsiōe: ꝛ ideo eoz
 mot^o sūt ꝓꝓoꝝtionabiles. occurrit ꝓ ꝓꝛmū
 difficultas. s. si angel^o pōt moueri motu:
 cōtinuo ꝓꝛāstire mediū instāti. ad hoc
 dicit lādulf^o li. 2°. dif. tertia duo. ꝓꝛmū
 ē qꝛ angel^o ꝓꝓria virtute non pōt moueri
 ī instāti accepta tota realitate quā inclu
 dit mot^o successiue. ꝓꝛbat istud dictū sic.
 mot^o nō pōt fieri in instāti sexto ꝓꝛi sico.
 sꝛ mot^o angeli ꝓꝛt includit totā realitatē
 cū successiue hēt verā rōnē mot^o ḡ rē. to
 ta rō tenet ex h^o qꝛ nullū successiuū vt sic
 pōt esse ī indiuisibili vt in mensura. In
 stat cōtra istud dictū sic. nō ē magis ꝓꝓo
 portionabile diaphanuz ad lucē qꝛ angelus
 ad qd cūqꝛ vbi: eo qꝛ nullū mediuz resistit
 sibi. sꝛ diaphanū in instāti illuminat. ḡ an
 gel^o in instāti ꝓꝛāstire mediū. ḡ ꝓꝓa vie
 tute pōt moueri ī instanti ꝓꝛāstire me
 dium. 8° vno mō s^m qꝛ dicūt alij. qꝛ di
 aphanū illuminat. nō illuminat totuz ī in
 stāti sꝛ in tēꝓoꝝe. sꝛ illuminet ī tēꝓoꝝe imp
 ceptibili ꝓꝛ quā impꝛibilitate tēꝓoꝝis dꝛ
 illuminati ī in instāti. alio modo respōdet
 s^m qꝛ dicūt alij qꝛ alio modo se hēt āgelus
 ex ꝓꝓa virtute ad ipā vbi localia. ꝛ alio
 modo diaphanū ad lucē: qꝛ diaphanū recipit
 lucē totam simul: ꝛ ideo pōt recipere in in
 stāti angel^o aut qꝛuis sit disposit^o ad reci
 piēdū omē vbi oportet qꝛ recipiat ea ordi
 ne quodam: ꝛ p ꝓꝛis successiue. 2^m dictuz
 est. qꝛ angel^o diuina virtute pōt moueri
 in instāti ꝓꝛāstire mediū cōtinuū ꝛ h^o
 motu includēte in se totam suā realitatē
 ordine: tñ qdam nature. sꝛ nō durationis
 Istud dictum ꝓꝛbat ꝓ illam ꝓꝓoꝝtionē ꝓꝛi
 .vij. ꝓꝛi sicoꝝ si cāta virtus mouet intan
 to tempore dupla mouet in medietate tē
 ꝓoꝝis: ꝛ tñ qlibet inducit eꝛgle motus
 qꝛtitate si mouēt sup. idēꝝ spaciū videt ge
 nus. qꝛ infinita virt^o posset mouere in in
 stāti: qꝛ excellit virtutē finitā in infinitū
 nō qꝛ esset ibi ꝓꝛes mot^o sibi inuicē succe
 dētes duratione. sꝛ esset ibi omis ꝓꝛes mo

tus succedentes ordine nature. Instat
 cōtra istud dictum : qz videt̄ . q̄ angel⁹ p
 nullam virtutē pōt moueri in instanti p
 trāseūdo mediū cōtinuū . Et hoc sic si an
 gel⁹ posset moueri in instanti tunc simul
 erit in medio : ⁊ in termino ad quē . sed in
 q̄tū est in medio mouet̄ : ⁊ inq̄tuz est in
 termino ad quem q̄scit . ⁊ simul mouet̄
 et q̄scit . 2° sic nō minoris velocitatis ē
 aia q̄ angel⁹ . s; aia p quācūq; virtutem
 nō pōt moueri in instāti q̄ rē . Maloz no
 ta est minor vō pbat̄ aia . n. nō pōt velo
 ci⁹ moueri sepata q̄ dū est in corpore : qz
 corp⁹ nō est sibi in on⁹ s^m augustinū . sed
 dum est in corpore non pōt moueri in in
 stāti . q̄ nec sepata . 3° ad ista . Ad p̄mū
 dico q̄ cōcedo . q̄ simul esset in medio : ⁊
 in termino ad quem : ⁊ tñ dī q̄ simul mo
 ueret̄ ⁊ q̄sceret nego . s; bene seq̄t̄ q̄ pōt
 illud instās in quo est simul in medio : ⁊
 in termino ad quem q̄sceret : qz q̄es nō ē
 nisi in tempore s^m p̄hm . vj . phisicoy : ⁊
 tñ dī . q̄ cum est in termino ad quem q̄scit
 . Dico q̄ verū est . q̄ q̄scit postq̄ hit⁹
 est terminus ad quem p mutationē . Ad
 2^m cōcedo malozē . s; nego minorē : qz vir
 tute diuina aia sepata : ⁊ etiam coniūcta
 maxime in corpore glorioso pōt moueri
 in instāti p̄trāseūdo mediū cōtinuū licet
 virtute p̄pā nō possit sic nec angel⁹ . Et
 hec de isto ca^o sufficiāt

3
 c
 Am soleat dubitari de actiōe an
 sit mot⁹ : ⁊ mot⁹ actio inq̄rēdum
 est que sit differētia inter motū
 et actionē . v̄ si sint idem . Pro quo sunt
 aliq̄ notāda . 1° p̄mo est notāduz . q̄ actio
 accipit dupl̄t . vno modo p om̄i opatione
 absoluta siue immanēs siue trāsiēs . vt
 sunt intelligere ⁊ velle calefacere domifi
 care : ⁊ huiusmodi de intellectiōe ⁊ voli
 tione dicit p̄h⁹ . vj . ethicoy . q̄ prudētia ē
 recta rō rex agibillū de alijs vō dicit ibi
 dem q̄ ars est recta rō rex factibillū . alio
 modo accipit actio p respectu agētis q̄ re
 fert̄ ad passū siue sit immanēs siue trāsi
 ens de q̄ tractat p̄h⁹ in p̄dicamētū cū pōit
 p̄dicamētū actiōis distictū ab alijs p̄dica
 mētis . Notāter dixi siue sit actio imma
 nēs siue trāsiēs : ex eo q̄ actionuz alia dī

immanens alia vō trāsiēs actio trāsiēs
 dī qua pducēs aliq̄d pductū p̄ter passio
 nē respectiua extra se relinquit vt calefa
 cere seu calefactio : qz ignis calefaciēdo a
 quā relinquit calozē in aq̄ ⁊ illuminatis
 relinquit lumen in aere actio immanēs
 est actio intra manens : ⁊ ista est qua ni
 hil pducēs p̄ter passionē respectiuam ex
 tra se relinquit / vt sunt intellectio ⁊ voli
 tio . nam intellectio qua intelligēs intelli
 git lapidem nihil pductū relinquit in la
 pide nisi passionē . s; intellectiōnē passiuā
 qua obm bēt esse intellectum . 2^m est no
 tādu . q̄ in actione trāseūte in creaturis
 cōcurrūt q̄nq; absoluta ⁊ sex respectiua
 vt p̄ ista actiōe q̄n ignis calefacit aquā
 nā absoluta sūt ista . s; ignis calefaciēs vt
 p̄ncipiū q̄ : ⁊ caloz pductiuus vt p̄ncipiū
 quo : ⁊ t̄pe act⁹ . s; calefacere ⁊ caloz in aq̄
 pduct⁹ : ⁊ aqua recipiēs calozē pductum
 sex respectia sūt ista : actio i agēte : ⁊ pas
 sio in patiente : pductio actiua : ⁊ pductio
 passiuā recte ⁊ recte . naz inq̄tū ignis
 agit i aqua sūt ibi duo respect⁹ . s; actio ex
 pte ignis agētis ⁊ passio ex pte aque pa
 tiētis . 2° inq̄tū ignis pducit calozē sunt
 ibi alij duo respect⁹ . s; pductio actiua ex pte
 ignis pducētis : ⁊ pductio passiuā ex par
 te calozis pducti . 3° inq̄tū caloz pduct⁹
 recipit in aqua sūt alij duo respect⁹ . s; re
 cipe ex pte aque recipientis ⁊ recipi ex p
 te calozis recepti . In actiōe vero imma
 nēte cōcurrunt q̄nq; absoluta ⁊ quatuor
 respectiua : vt p̄ in intellectiōe . nā abso
 lta sūt . qui intelligit ⁊ recipit vt p̄ncipiū
 q̄d ⁊ intellect⁹ vt p̄ncipiū q̄ : ⁊ obm conce
 ptū ⁊ intellectū ⁊ act⁹ intelligēdi elicitus
 ab ip̄a potētia : ⁊ noticia de obō cognito si
 ne cōcepto qui dicit v̄bū in nob . Et si dī
 cat̄ . q̄ noticia siue v̄bū dicit respectuz . di
 co q̄ lz sit verbū . tñ suū esse p̄ncipale est
 absolutū : ⁊ de p̄ma spē qualitatis : ⁊ h^o dī
 co in nobis qz in deo nō ē qualitas . quatu
 or respectiua sūt ista . s; intellectio actiua :
 et intellectio passiuā : cōceptio actiua : ⁊ cō
 ceptio passiuā . Primo em̄ inq̄tū intelli
 gēs intelligit obm sūt ibi duo respect⁹ . s;
 intellectio actiua ex pte intelligētis q̄ dī
 actio immanēs ⁊ intellectio passiuā ex pte

obi intellecti q̄ dī passio immanēs. 2° in
 q̄tū intelligēs cōcipit seu accipit obm in
 esse cogto sine cōcepto sūt ibi alij duo res
 pectus. s. cōceptio actiua ex pte cōcipien
 tis seu gignētis noticiā de tali obo cōcep
 to: 2 cōceptio passiua ex pte obi concepti
 ex quibus seq̄t seu causat noticia hita de
 obo cōcepto que vocat verbū in nobis: qz
 s^m augusti. a potētia 2 obo parit noticia
 Ex quib⁹ p3. q̄ intellect⁹ pōt considerari
 dupl^r. Primo vt potētia opatiua. s. in q̄
 tum intelligēs p euz intelligit: 2 tunc ei⁹
 opatio. s. intellectio dī actio immanēs: 2
 tūc nihil. n. si passionez in passio extra se
 relinq̄t. 2° vt potētia cōceptiua: 2 tūc cō
 cipit seu gignit noticiāz de obo cōcepto si
 ue cognito que dī verbū creatū in nobis
 cōsimil^r pōt exp̄plicari de volūate: 2
 de volitione. 3° est notādū q̄ passio sumi
 tur q̄dupl^r. pmo p omi dispositione q̄
 litatia: 2 sic sumit cū dī pulcritudinē: 2
 turpitudinē esse passiones corporis 2 sci
 entias ac virtutes esse passiones aie. Se
 cūdo p motibus appetibilib⁹: 2 actib⁹ vi
 talib⁹ aie vt visio: auditio: dolor: 2 tristit
 cia de q̄b⁹ dicit p̄s in p̄dicamēto q̄litatis
 q̄ tertia spēs q̄litatis est passio: vt passi
 bilis q̄litas. 3° accipit p motib⁹ seu dis
 positionib⁹ tēdētib⁹ i corruptionē: 2 sic in
 firmitas dī passio: 2 infirmū dicim⁹ pa
 ti. 4° p opatione agētis respectiua rep
 ta in passio. Notanter dico p opatione:
 ex eo qz ab agente natāli tres effect⁹ sūt
 illati quidāz dī effect⁹ pmo illat⁹ ab agē
 te: vt ipa actio quidāz dī effect⁹ 2° illat⁹
 ab agēte: vt ipa passio que mediāte actōe
 infer^r ab agēte i passio de qua dicit autor
 sex pncipiorū. q̄ passio est effect⁹ illatio
 qz actionis quidāz dī effect⁹ 3° illat⁹ ab
 agēte vt est ipa forma pducta que mediā
 te passione infer^r 2 p̄ducit ab agente.
 exp̄plū ab igne calefaciēte aquaz pmo il
 latuz siue egressuz ab ipō igne ē calefactio
 actiua: 2 cum ipa insimul elicit^r caleface
 re qui est act⁹: 2 ista actio nō dī passio nī
 si largo modo accipiat passio. s. put ter
 minat in passio. 2° illatū ē ipa calefactio
 passiua: 2 ista passio est passio respectiua
 mediāte q̄ paties refer^r ad agēs. 3° illa

tū siue egressuz est calor pduct⁹: 2 iste ca
 lor pductus dī passio absoluta. de tribus
 p̄mis modis nō intēdo loqui hic d̄ passio
 ne. s. solū de quarto modo: 2 put passio ē
 respect⁹. Istis p̄suppositis pono tres cō
 clusiones p ordinē. Prima 2° est ista q̄
 tam actio q̄ passio s^m scotū sūt forme res
 pectiue 2 formale dicūt respectus extrin
 secos adueniētes. Probo istam p̄clusiōez
 et pmo illud qd̄ est essētiāle ad aliud est
 essētiāle respectiū actio 2 passio sūt hu
 iusmodi q̄ rē. Maior nota est minorē ho
 pbo. nam impossibile est cōcipere actionem
 qm̄ cōcipiat aliqd̄ q̄ fiat p ipam actionez
 s^m p̄s in p̄dicamento actionis: ex eo qz
 p̄p̄m est actioni ex se inferre passionem
 Etia qz actio videt q̄dam factio que non
 pōt cōcipi sine s̄bo. 2° sic q̄rūcūqz abstra
 ctōz ipa concreta sūt respectiua: 2 ipa ab
 stracta erūt respect⁹. s. concreta actionis
 et passiois sunt respectiua s^m p̄s. v. me
 t̄ba. vbi dicit. q̄ agēs 2 paties referunt
 in 2° mō relationis q̄ rē. Maior p3. qz
 cū dicāt eādez rem cōcretū 2 abstractū i
 quocūqz genere ē vnū 2 reliquū: vt dixi
 in logica in p̄dicamēto q̄t̄tatis: 2 tobā
 nes canonic⁹ hoc idem dicit in 3° p̄sico
 ruz in questione de actione. Quid sit res
 pect⁹ intrinsec⁹: 2 extrinsec⁹ satis large
 dixi i logica q̄e ibi i p̄dicamēto relatiōis
 Instat cōtra istam p̄clusiōez: 2 videt q̄
 actio sit forma absoluta: 2 nō respectiua
 Et pmo sic null⁹ respect⁹ est p̄oz natura
 suo termino. s. actio est p̄ior natura suo
 termino q̄ rē. Maior p3 cum sint simul
 natura s^m p̄s in p̄dicamēto relationis
 Minorē pbo qm̄ termin⁹ ad quē refer^r
 actio ē pduct⁹ p actionē. s. oē pductū ē po
 steri⁹ natura p̄ductione q̄ rē. 2° sic nul
 lus respect⁹ ē vltim⁹ finis: 2 vltima p̄f
 ctio potētie actiue. s. actio ē vltim⁹ finis 2
 vltima p̄fectio potētie actiue s^m p̄s. s. p.
 met̄ba. nō em̄ videm⁹ vt hēam⁹ visū. s.
 ecūso. iō hēam⁹ visū vt videam⁹. 3° sic.
 null⁹ respect⁹ idē pōt hēre plures termi
 nos immediatos essētiāle distinctos. sed
 actio hēt multos terminos. s. passionez 2
 formā pductā q̄ rē. 4° sic. visio 2 intelle
 ctio sūt quedā forme absolute. s. ipa sunt

de genere actionis g̃ r̃c. Maior p̃z qz sūt
finis 7 vltima p̃fectio suay potētia: etiā
qz sūt p̃ductiue formay absolutay saltem
aliquē. s. intellectio q̃ ē hitus qui generat
ex actib⁹ 2º ethicoy: 7 tñ hit⁹ ē q̃litas s̃m
p̃hm in p̃dicamēto qualitatis: 7 q̃litas
ē entitas absoluta. Minore p̃bo qm̃ ois
opatio alicui⁹ forme ē quedā actio / ṽl pas
sio. huiusmodi aut̃ sunt q̃dam opationes
g̃ r̃c. 3º ad ista. Ad p̃mū dico ad illud
qd̃ d̃f q̃ null⁹ respect⁹ ē p̃or r̃c. q̃ duplex
est respect⁹ quidam sūt p̃ modū forme in
existentes vt paternitas filiatio vt dicit
scot⁹. d̃f. xxvij. p̃m̃ in reportatione alij
sūt p̃ modū ad⁹ secūdi sic p̃ductio que est
actio: tūc dico. q̃ licet om̃is respect⁹ p̃ mo
dū forme in existentis non sit p̃or ordine
nature suo termino 7 fūdamēto respect⁹
tñ p̃ modū ad⁹ secūdi sic: 7 lz sit natura
posterior suo fūdamēto. q̃ est cōmune oī
respectui. tñ ordine nature est prior suo
termino. nō tñ q̃ ordine nature termin⁹
seq̃t ip̃m sic respect⁹ seq̃t suū fūdamētuz
et hoc qñ talis respect⁹ est q̃dam causali
tas seu causa aliq̃ modo sui termini. Ad
2º dico ad illud qd̃ respect⁹ nō est vltimus
finis. Dico q̃ respectus pōt sumi dupte.
vno modo s̃m se formaliter ṽz vt excludit
terminū / vt calefactio pōt sumi vt exclu
dit calozē genitū. Alio modo pōt sumi vt
nō excludit. s̃z vt aliquo modo terminum
includit: 7 tūc dico q̃ lz actio nō sit p̃fectio
vltima 7 finis alicuius nature / vt exclu
dit terminū sic nec ali⁹ respect⁹. tñ bene
est p̃fectio vltima rōne termini quē attingit.
Ad 3º cum d̃f q̃ idem respect⁹ non
pōt hēre plures terminos immediatos.
Dico q̃ verū est p̃ se p̃mo sic. q̃ vn⁹ istoy
nō sit termin⁹ rōne alteri⁹ nō aut̃ est in
cōueniens: q̃ idem respect⁹ hēat plures
et distinctos terminos nō eql̃e 7 p̃mo sed
vnū p̃ se 7 p̃mo 7 aliū rōne alteri⁹ nunc
aut̃ sic est de actione. Et ad minozē qñ d̃f
q̃ actio attingit passionē 7 terminuz dico
q̃ non attingit immediate ista duo p̃ se eā
p̃mo nō. n. attingit siue respicit immedi
ate passionē nisi rōe forme in passo indu
te. ita q̃ p̃mo attingit terminū puta for
mā 7 rōne ei⁹ attingit passionē: ṽl forte

et ecōuetio. agēs p̃mo attingit passionē
et formā mediāte passionē: 7 sic hēt vnū
terminū p̃ se p̃mor aliū secūdatio. Ad
quartū dico. q̃ intellectio 7 volitio 7 simi
lia: nō sūt in g̃ne actionis formate. s̃z de
genere qualitatis s̃m scotū li. p̃º d̃f. vi.
lz s̃m dici sint de g̃ne actionis. sic scia est
de genere relationis s̃m dici. vt dixi in lo
gica in p̃dicamēto relationis: 7 ad p̃ba
tionē. s. ois opatio r̃c. dicit aliq̃ q̃ duplex
ē opatio quedā h̃ns terminū p̃ductuz ex
tra se in passo: 7 distinctū ab ea 7 posteri
ozē ea sic ē calefactio cui⁹ termin⁹ ē caloz
et de tali pōt cōcedi q̃ ē actio. alia ē opatio
nullū h̃ns terminū p̃ductū extra se i pas
so 7 distinctū ab ea: 7 talis nō ē d̃ genere
actionis. sic sūt intellectio 7 volitio: 7 visio
et auditio: 7 huiusmodi: nec obm̃ nec potē
tia ē termin⁹ taliū opationū cū vtrunqz
presupponāt. tñ tā p̃me q̃ secūde opatio
nes nō sūt respectiue s̃z absolute qz sūt d̃
genere qualitatis s̃m esse. lz s̃m dici sint
de g̃ne actionis. Et si dicat. q̃ opposituz
ē dictū i p̃mo notabili: vbi ē dictū q̃ intel
lectio 7 volitio sūt actiones immanētes.
dico q̃ illō nō repugnat isti dictio: ex eo qz
vt dictuz ē h̃ in fine dicit̃ actiones de p̃e
dicamēto actionis s̃m dici: 7 nō pp̃rie s̃m eē
ṽl pōt dici vt dicit scot⁹ li. p̃mo d̃f. vi. q̃
intellect⁹ hēt duplicē actū. vnū qd̃ ē d̃ ge
nere q̃litas: vt intelligere 7 iste ē pp̃
alius q̃ ē de g̃ne actionis qui ē dicere seu
gignere noticiā. in p̃mo notabili dixi de
ist o secūdo: 7 hic in respōsione dixi de p̃
mo: 7 sic nō est cōtradictio. Secūda p̃º ē
ista. q̃ nec actio ē passio nec passio ē actio
s̃z actio est in agēte 7 passio in patiente.
p̃ma ps̃ conclusionis. p̃z qz p̃dicamēta sūt
in pari mixta 7 ista neg̃tia ē necessaria
et immediata in qua negat vnuz genera
lissimū de alio s̃m p̃hm primo posterior.
Secūda ps̃ etiā p̃z qz actio de nominat
agēs 7 passio patiēs. g̃ actio est in agen
te 7 passio i patiente. Instat cōtra istam
conclusionē. Et p̃mo sic s̃m p̃hm 3º phisico
rū actio 7 passio sūt vn⁹ mot⁹ 7 q̃ idē est
act⁹ actiui 7 mobilis sic sens⁹ 7 sensibilis
qz nihil phibet esse actum agētis: 7 pati
entis sic idem est tunica 7 vestis. q̃ vide

tur dicere cōmētator. q̄ actio ⁊ passio sūt idem s̄m rem differūt rōne sic tunica ⁊ vestis. 7° sic nam si actio ⁊ passio essent diūse entitates seq̄ret. q̄ agēs naturale nō posset p̄ducere aliquē effectuz q̄n pro duceret tres effectus v̄l plures. p̄ns est dissonū p̄bat p̄na: qz calefaciēs p̄ducēdo calozē p̄duceret calozē ⁊ actionē illā respectiua ⁊ actū calefaciēdi: ⁊ passionē respectiua in patiēte. Cōtra secūdam ptem cōclusionis arguit. Et p̄mo sic. nam si actio respectiua est in agēte. q̄ agēs in agēdo patit p̄ns est falsū ⁊ cōtra p̄hm 3° phisicoꝝ. q̄ ⁊ āns. p̄na v̄o probat qz om̄e agēs in agēdo nouit recipit respectū actiōnis. q̄ recipiēdo illū respectū patit cum om̄is noua receptio alicui⁹ forme sit passio. 7° sic si actio est in agēte distincta ab eoz de nouo recepta sequeretur q̄ agens naturale nō posset agere in aliquaz māz nisi infinitas tales actiones reciperet: p̄ns est falsū q̄ ⁊ āns. p̄na v̄o p̄bat qm̄ actio ē respect⁹ q̄ agēs refert ad passū: s̄ nullū agēs pōt agere i aliquā materiā nisi referat ad infinita i passio qz ad infinitas ptes eiusdē passi q̄ rē. 8° ad ista. Ad p̄mū dico. q̄ aristotelia demonstrās de actioe ⁊ passione 3° phisicoꝝ p̄mo loq̄t s̄m opinionē alioꝝ vbi cōcedebat p̄dictas p̄poficiones 2° aut determinat de illis s̄m opinionē p̄pam dicēs nō om̄ino aut dicere ē nec doctio cū doctrina nec actio cū passio ne eadem p̄pe est. Ad 2^m dico. q̄ necessariū ē q̄ plures entitates cōcurrunt ad p̄ductionē rei absolute: vt dixi i 3° notabil. Ad alia duo argumēta. 8° ad p̄m̄ nego p̄sequētiā. qz nō q̄libz noua receptio ē noua trāsmutatio. qz sic relatio pōt alicui venire sine mutatione illius s̄m p̄hm. v. phisicoꝝ. ita actio aduenit agēti sine mutatione ei⁹: ⁊ sic agēs recipiēdo actionem respectiua: nec mutat: nec patit p̄ illā. de formis. n. absolutis intelligit q̄ ois noua receptio ē noua mutatio: ⁊ nō de respectiuis. Ad 2^m vero dico. q̄ non insurgit nouitas actionis ⁊ distinctio ex distinctioe p̄tū passi. s̄ ex distinctioe passioꝝ totaliū s̄ qz ad nullā opationē cōcurrūt infinita passia totalia. ergo nec infiniti respectus

s̄m quos agens refertur ad passū. Et si dicat q̄ simpliciter sup̄ p̄dicamēta dicit. q̄ actio dicit de actione ⁊ de effectu actionis q̄ videt q̄ actio nō sit in agēte cum sit idē cū passione cū dicat de effectu actionis. 8° q̄ actio est duplex: qz q̄dam est q̄ nihil aliud est nisi respect⁹ quo agēs refert ad patiētem ⁊ ista est disposita vt dixi a passione ⁊ de ista loq̄mur hic alia est actio q̄ q̄dem est effect⁹ p̄me actionis: ⁊ ista pōt esse idem cum passione nō cum passione respectiua s̄ absoluta. Et d̄ istis dicit simpliciter. q̄ actio d̄r de actioe ⁊ d̄ effectu actionis. Et hoc ē q̄ dicit scot⁹ libro p̄mo dis. .vi. q̄ actio est duplex vna de genere actiōnis ⁊ ista est respectiua: ⁊ alia de genere q̄litate et ista est absoluta. Et forte de ista intellexit p̄hm 3° phisicoꝝ: qm̄ dixit q̄ actio vn⁹ est actus cū passione: ⁊ q̄ est idem act⁹ actiui ⁊ mobilis ⁊ q̄t sūt vn⁹ mot⁹. Tertia p̄ est ista. q̄ actio put hic accipit nō est idem cū motu. s̄ est distincta reate a motu. Probo istam cōclusionē sic illud qd̄ trāsit alio p̄manēte est distinctū reate ab ip̄o. s̄ mot⁹ trāsit actione p̄manēte q̄ rē. Maior est nota minorē v̄o p̄bo de graui ⁊ leui cōstat. n. q̄ graue q̄ escit deorsū ⁊ leue sursū cessate motu. sed q̄scēs sursū v̄l deorsum hēt aliquā actionē positiuā om̄i trāseūte mutatione siue motu q̄ rē. Probo assumptū sic: q̄to aliq̄d est magis p̄fectū ⁊ in meliori dispositioe tāto magis ⁊ p̄fecti⁹ agit si est agens naturale v̄l pōt agere si est agēs liberū. s̄ graue q̄scēs in loco suo p̄prio magis est p̄fectū ⁊ in meliori dispositioe q̄ existēs sursū. q̄ tāto magis p̄fecti⁹ agit cū eius actio sit ei⁹ p̄fectio. Cōfirmat ista rō qm̄ nisi graue existēs deorsū hēret opatiōez p̄pam esse ibi sine p̄prio ei⁹ sine cum sua opatio sit ei⁹ vltim⁹ finis: cū q̄ graue existēs in loco suo p̄prio sit meliori ⁊ p̄fectio ei⁹ dispositioe q̄ existēs extra locū suū. sequit p̄ cōsequēs q̄ magis existens i loco suo p̄prio ē magis acti⁹ q̄ existēs alibi. s̄ nō ē ibi acti⁹ p̄ motū cū nō moueat q̄ rē. Instat cōtra istā cōclusionē: ⁊ p̄mo sic quoz opposita sūt eadē ⁊ ip̄a inter se sūt eadē. s̄ opposita mot⁹ ⁊ actiōis sūt inter

se idē. q̄ actio ⁊ mot⁹ sūt idē. Maior nota ē minor vero pbat. qz oppositū mot⁹ ē q̄es q̄ q̄ dē ē oppositū actionis. qz sic q̄n mouēs nō mouet cessat motus ⁊ q̄es erit ita q̄n agēs nō agit cessat ab actione ⁊ q̄e scit q̄ q̄es ē oppōita actiōi sic ⁊ motui. 2° sic om̄is forma fluens siue successiua habēs ptē post ptē est mot⁹. s; actio actia cōtinua est forma fluēs successiue h̄ns ptē post ptē q̄ r̄c. Et ita si distiguat a motu essent in quocūq; motu duo mot⁹. q̄ ē falsū. 3° ad ista. Ad p̄mū dico. q̄ cū d̄r q̄z opposita sūt eadez. r̄c cōcedo sed nego m̄i nozē: ⁊ ad p̄bationē dico. q̄ alia est quies oppōita actioni: ⁊ alia que ē opposita motui. q̄ p̄z q̄m sic p̄manente actione trāsīt mot⁹. ita pōt aliq̄d q̄escere q̄tū ad motū nō q̄eicēdo q̄tū ad opationez sine q̄ete oppōita opationi sue actionis talis. t̄n q̄esceret simple ⁊ p̄prie l; nō s̄m q̄d q̄m q̄es p̄prie opponit motui ⁊ nō actioni siue opationi: ⁊ ita q̄escēs quiete/ vt opponit motui simple q̄escit: l; nō q̄escat q̄ete oppōita opationi: qz alia ē q̄es opposita actioni ⁊ alia opposita motui. Ad 2^m dico. q̄ forma fluēs est duplex q̄dam que fluit p̄ se: ⁊ p̄mo sic q̄ de rōne ei⁹ ē q̄ fluat alia q̄ nō fluit p̄ se p̄mo. s; p̄ accidēs. ita q̄ nō est de rōne ei⁹ q̄ fluat: tūc dico. q̄ ois forma p̄mo modo fluēs est mot⁹ nō 2° modo q̄n. n. aliq̄s mouet locale mot⁹ locale fluit p̄ se: qz de rōne ei⁹ est q̄ fluat: nō t̄n est sic q̄n aliq̄s agit nō est de rōne formalis actionis q̄ fluat sic p̄z s̄m p̄hm. v. p̄hificoy de relationib⁹. Et sic dico ad minorē. q̄ l; aliqua actio sit fluēs hoc nō est p̄ se. s; de p̄ accidēs rōne mot⁹ cum q̄ ip̄a cōfūgit actualē. Et hic difficultas si actio aliqua ē forma fluēs p̄ accidēs rōne mot⁹ cū quo cōtūgit si illa actio fūdat in motu illo rōne cui⁹ est forma fluēs. Ad h^o dico. q̄ actio nō pōt fūdari in motu sic. q̄ ei⁹ s̄m ⁊ fūdamētuz sit mot⁹. s; fūdat in potētia actia. Et si instetur. q̄ autor sex p̄ncipioy dicit q̄ actio fūdat in motu. Dico q̄ illa autoritas soluit seip̄s: qz sic dicit q̄ ois actō fūdat i motu ita dicit ⁊ ei⁹ q̄ mot⁹ fūdat i actione. ex q̄ seq̄t q̄ autor sex p̄ncipioy nō intēdit dicere q̄ mot⁹ sit

s̄m ⁊ fūdamētū actōis. qz tūc est h^o etiā actio fūdamētū siue s̄m mot⁹ q̄d ē circu l⁹. qz mot⁹ est fūdamētū actionis: et ei⁹ q̄ ē impossibile. s; solum intēdit dicere q̄ nec ē mot⁹ sine actōe nec ⁊ ei⁹ actō sine motu. accipiēdo motū large vt ē p̄uis ad motū successiui ⁊ diuisibilē ⁊ ad mutationē indiuisibilēz. Et hec de isto ca^o sufficiāt

4 i Gra vltimā ptē tertij p̄hificoy inuestigādū est si est dare aliq̄d infinitū circa deū in entib⁹ naturalib⁹. Pro quo sūt aliqua notāda. Et p̄mo est notādūz. q̄ infinitū s̄m p̄hm hic tertio p̄hificoy describit sic. vno modo infinitū est quo nihil est mai⁹. ita q̄ si ē infinitū s̄m extēsiōez nihil est mai⁹ eo s̄m extēsiōe: ⁊ si est infinitū s̄m intētiōem nihil est mai⁹ s̄m intētiōe. alio modo describit sic infinitū est. q̄ excedit. q̄d cūq; s̄nitū vltra om̄ez p̄portionez terminatam. alio modo describit sic. infinitū est cui nihil est extra se. i. q̄ in se includit om̄ez p̄fectionē. alio modo describit sic infinitū est cuius q̄titate accipiētib⁹ semp est ali q̄d extra accipe. 2° est notādūz. q̄ infinitū est duplex. q̄dam est vltē: ⁊ extra gen⁹ vt de⁹ aliud est infinitū q̄i p̄ticulare et q̄titiuū infinitū p̄mo modo fūdamētale dicit essētā diuinam formale dicit carētā om̄is limitationis ⁊ finite p̄fectionis infinitū. 2° modo cōsistit formale in successiōe ita q̄ ei⁹ rō est formale successiua. Et de isto infinito ⁊ nō de p̄mo est intētiō p̄sens. 3° est notādū q̄ s̄m p̄hm hic 3° p̄hificoy. q̄ infinitū d̄r triplex vno modo d̄r infinitū. q̄ nō est de genere trāsibilū sic vox d̄r inuisibilis: qz nō de est ḡne visibilū ⁊ isto modo p̄ct⁹ d̄r infinit⁹. 2° modo d̄r infinitū. q̄ est de genere trāsibilū. t̄n hēt trāsītū incōsiderabile. i. difficile sic p̄fūditas maris. 3° modo d̄r infinitū q̄d ē de genere trāsibilū vt utamē hēt transitū incōsumabile: qz simple caret vltē s̄m magnitudinē intēsiuā/ vt extēsiuā/ vt s̄m multitudine ⁊ de infinito isto modo q̄rit hic. Declarat istud notabile p̄ alia verba sic infinitū q̄titiuū est triplex q̄dam est negatiue ⁊ est. q̄ nō hēt terminū nec ē aptū natū hēre terminūz.

quonia ei⁹ natura nō ē capax terminatō
nis: sic vox dicit inuisibilis: qm̄ ei⁹ natu
ra nō ē capax: vt videat r̄ isto mō p̄ctus
dicit infini⁹. aliud ē infinitū p̄ctue v³
q̄ nō hēt terminū: ē tñ aptuz natū hēre
terminū: vt si de⁹ p̄uatet lineā a p̄ctis
terminātib⁹ ipa esset infinita p̄ctie per
carētā terminō cū aptitudine terminā
di derelicta, v³ si hēt terminū hēt illū in
cōsiderabilē .i. difficilē r̄ sic dixit p̄h⁹ q̄
erat p̄fūditas maris qm̄ hēbat trāsitu i
cōsiderabilē ac si nō hēret terminū. ali⁹
est infinitū p̄ctie. Et istō ē triplex qm̄
quōdā ē extensū: vt si de⁹ faceret quādā li
neā in infinitū extēsa. aliud ē intēsu: vt
si de⁹ faceret albedinē hētē infinitas p̄f
ctiones. aliud ē distictie: vt si de⁹ faceret
aliquā multitudinē infinitā, v³ numerū
infinitū. h̄ nō querit de infinito negatie
nec de infinito p̄ctie: s̄ de infinito p̄cti
ue. 4° ē notādū. q̄ p̄h⁹ 3° p̄hificoy attri
buit infinito p̄ctio quiqz p̄ditōes. Pr̄ia
est ista. q̄ infinitū ē cui⁹ q̄ritatē accipiēt
bus semp ē aliqd accipe v³ sumere extra
s̄ h^o p̄petit rōni successiue nō p̄manēti vt
sēp ad extra aliquid. Secūda p̄ditio ē. q̄
infinitū hēt rōnē imp̄cti r̄ incōpleti: et
hoc p̄petit rōni successiue r̄ nō p̄manēti:
vt p̄manēs ē. Tertis p̄ditio ē. q̄ infinitū
nō hēt rōnē totū: s̄ p̄ctis. totū em̄ ē q̄ hēt
ōmē illud qd̄ adesse ei⁹ ē p̄ctēs r̄ illud cō
stituit. infinitū aut̄ rōne qua ē infinituz
semp̄ petit aliqd: r̄ ideo nō erit ps̄ quam
petit i actu. h^o aut̄ p̄petit rōni successiue
et nō p̄manēti. Quarta p̄ditio ē. q̄ infi
nitū nō p̄ctinet: s̄ potū p̄ctinet. totū aut̄ ē
cōctinere: s̄ p̄ctis ē p̄ctineri. hoc aut̄ p̄petit
rōni successiue r̄ nō p̄manēti. Quinta cō
ditio ē. q̄ infinitū ē ignotū inq̄tū infinitū
cui⁹ rō est qm̄ ps̄ q̄ sumit i actu hēt se ad
carētā finis terminatōis: sic aliqd̄ actua
le ad aliqd̄ qd̄ ē impossibile. q̄ autē caret
actu ē ignotū: qm̄ intellect⁹ semp̄ actuat r̄
finitat illud qd̄ intelligit. illud aut̄ cōpe
tit rōni successiue r̄ nō p̄manēti: vt p̄ma
nēs est. Ex quo sequit̄. q̄ formalis rō in
finiti ē successiua. Istis p̄suppositis po
no quiqz p̄clusiōes p̄ ordinē. Pr̄ima 2° ē

ista q̄ i entib⁹ naturalib⁹ nō pōt esse actu
infinitū intēsiue: nec de⁹ tale facere pōt.
Istaz p̄clusiōnē p̄bo. p̄mo sic. infinitū i
tēsiue p̄ctinet om̄ez p̄fectionē factā r̄ possi
bilē fieri: s̄ nō ē possibile aliqd̄ eē extra
deū q̄ p̄ctineat om̄ez p̄fectionē factā r̄ possi
bilē fieri q̄ r̄c. 2° sic. q̄ repugnat effectui
nō pōt poni i effectui. s̄ infinitas intēsiua
repugnat effectui q̄ r̄c. Maior p̄z. mior
p̄bat. qz infinitū nō depēdet: s̄ effect⁹ de
pendet. q̄ infinitū repugnat effectui. 3°
sic. nullū mēsuratuz ē infinitū: s̄ q̄cqd̄ ē
citra deū ē mēsuratuz: qz causa equiuoca
que p̄ctiet v̄tualiter effectū ē mēsurā effe
ctus q̄ r̄c. Instat̄ p̄tra istā p̄clusiōnē sic
deus pōt facere infinitos ignes cū calori
bus suis: s̄ ex infinitis calorib⁹ resultat
infinitū intēsiue q̄ r̄c. Minor p̄z. maior
vero p̄bat. i qualibet hora diei sūt infini
ta instātia: s̄ in quolibz instāti de⁹ posset
p̄ducere vnū ignē r̄ euz p̄seruare. q̄ i to
ta hora diei p̄duceret infinitos ignes. 2°
sic. nā si infinitas intēsiua repugnat en
ti naturali puta albedini. h^o nō esset nisi
qz albedo esset extra limites sue p̄p̄e natu
re specificē: s̄ h^o nō. qz ymo esset magis
infra limites sue nature q̄ finita: qz albe
do magis intēsa magis pōt disgregare q̄
m̄n⁹ intēsa q̄ r̄c. 3° ad ista. Ad p̄mu³
nego maiorē. Et ad p̄batōnē dico. q̄ in
finitū ē duplex: vt p̄z 3° p̄hificoy. qz qd̄
dam est infinitum in actu p̄fecto. r̄ qd̄
dam est infinitum in actu p̄ximixto potē
tie cuius esse est in fieri: ita q̄ acceptum
semper est finitum quīs in accipiēdo p̄
cedamus in infinitum. exemplum philo
sophi est ibi de diebus agonistatuz r̄ cō
cedo q̄ deus pōt facere infinitos ignes vt
infinitum est in actu p̄ximixto potentie
scilicet procedendo in infinitum: sed quib
bet ignis est finitus. Et cum dicitur. q̄
in qualibet hora sunt infinita instātia.
dico q̄ verum est in potentia: non in actu
sicut in linea sunt infinita puncta in potē
tia: r̄ sic in actu simpliciter: nec possūt ef
se infiniti ignes: nec infiniti calores Ad
secundum dico. q̄ concedo q̄ albedo esset
f. j.

extra limites sue nature specificè si esset
 infinita. ex eo quàm sibi repugnat cōtradi-
 ctorie infinitas. Secūda 2° ē ista. q̄ nec
 in entib⁹ naturalibus pōt esse actu infini-
 tum extrēsiue s^m magnitudinē: nec de⁹ il-
 lud pōt facere. Istā cōclusionē p̄bo. Pri-
 mo sic illud non ē factibile qd̄ implicat cō-
 tradictionē: sed esse magnitudinēz infini-
 tam implicat p̄tradictionē. q̄ nō potest fi-
 eri. Maior nota ē. minor vero p̄bat. es-
 se infinitū vt sic ē indepēdēs: esse autē m-
 factum est depēdēs. q̄ si deus faceret ma-
 gnitudinē infinitāz. ista magnitudo esset
 depēdēs: et nō depēdēs que sūt p̄tradictō-
 ria. 2° sic. illud qd̄ ē minus infinito ne-
 cessario ē finitū: vt p̄z p̄ p̄hm. viij. phi-
 sicorū. s; omne aliud a deo ē minus infinito
 qz est min⁹ deo. q̄ nihil aliud a deo pōt es-
 se infinitum. 3° p̄bat p̄ rōnes phi 3° phi-
 sicorū quaz vna ē. nullum terminatum su-
 perficie ē infinitum: s; omnis magnitudo
 est terminata superficie. q̄ nulla magnitu-
 do pōt esse infinita. alia rō est omnis ma-
 gnitudo ē mobilis que est i loco: sed nulla
 magnitudo infinita pōt moueri. q̄ nō po-
 test esse aliqua magnitudo infinita. Ma-
 ior p̄z. minor vero p̄bat. si magnitudo i
 finita pōt moueri: aut mouet motu recto
 et hoc nō. qz iam nō esset infinita: qz ha-
 beret aliquē locum extra se ad quē posset
 moueri aut moueret motu circulari. isto
 modo q̄ ymaginet vnum cētum et ducā-
 tur linee a cētto ad circūferētiā linee
 erūt distāctēs in infinitum. qz distāctia
 que interiacet ē infinita: s; infinita distā-
 ctia nō potest p̄rāsiē q̄ rē. alia rō est ista
 illa magnitudo infinita: aut est naturalis
 aut mathematica. si ē naturalis q̄ ē fini-
 ta. qz omniū natura cōstātuz cert⁹ et de-
 terminat⁹ ē numer⁹ magnitudinis et au-
 gmētū ex 2° de aia. si autē ē mathematica
 ergo hēt hitudinē ad magnitudinē natu-
 ralem: s; magnitudo naturalis est finita
 q̄ rē. Instat p̄tea istam cōclusionē. Et
 p̄mo sic. omne totum cōstitutum ex p̄ribus
 infinitis necessario est infinitum: s; omne
 cōtinuuz est huiusmodi q̄ rē. Maior p̄z
 ex eo. qz nullū finitū pōt cōstitui ex in-
 finitis: nec infinituz ex finitis. minor vō

p̄bat. nā omne diuisibile i infinitū hēt a-
 ctu aliqua actu cōstitutū s^m q̄ ei⁹ diuisio
 pōt durare i infinitū: s; si incōtinuo non
 esset ptes infinite: diuisio ei⁹ nō posset du-
 rare i infinitū. qz ex q̄ facte sūt finite pos-
 sūt esse om̄s accepte. 2° sic. de⁹ pōt dare
 illud magnitudini q̄ nō ē sibi repugnās
 s; finitas: et infinitas non repugnāt ma-
 gnitudini s^m p̄hm p̄o phisicorū vbi dicit.
 q̄ finitū et infinitū cōtūti cōgruit q̄ rē:
 Probat etiā minor. qz nulla passio adeq̄
 ta alicui s̄bo repugnat illi s̄bo: s; finitas et
 infinitas ē passio distīctā ip̄i cōtūti ade-
 quata q̄ rē. 2° sic. pl⁹ pōt de⁹ facere q̄ hō
 cogitare: sed hō pōt cogitare aliqd̄ infini-
 tū in actu q̄ rē. Maior vō p̄bat. potētia
 dei ē infinita tūc p̄ducatur magnitudinē cō-
 tā pōt talis magnitudo p̄ducta: vel ē fini-
 ta: vel infinita: nō finita quā de⁹ est sup̄ qd̄
 cūqz finitū et sic pōt maiorē p̄ducere et si
 est ista magnitudo infinita hēt p̄pōituz.
 Minor etiā p̄bat. qz ymaginatio nō de-
 cipit: s; ymaginatio dicit extra sensū esse
 spaciū in infinitū. q̄ hō pōt cogitare ali-
 quod infinitū. et p̄ p̄ns de⁹ pōt facere illū
 4° sic. aut vniuersū ē infinitū: aut nō. si
 est infinitū hēt p̄pōituz: si nō ē infinitū. q̄
 claudit aliquo et quero de illo quo claudit
 qz aut est infinitū: aut nō: si infinitū hēt
 p̄pōituz: et si ē finitū. q̄ claudit aliquo et q̄
 tam de illo sic de p̄ori et sic i infinitū. 3°
 ad ista. Ad p̄mū dicit thomas anglic⁹.
 q̄ incōtinuo sūt duplices ptes quedā sūt
 potētiales: et quedāz actuales. ptes actua-
 les dicunt ptes eiusdē cōtūti: vt ex nu-
 mero et cōtūti talīū p̄tiū cōsurgit magni-
 tudo totū. Et ptes vō potētiales dicūt p-
 tes eiusdē p̄pōitiōis et s^m numex istaz p̄ti-
 um nō variat totū s^m mag⁹ tudinez: et par-
 uitatez quā tot sūt ptes i grano millī sic i
 toto vniuerso: quā vtrobiz infinite p hoc
 dicit q̄ licz incōtinuo sint infinite ptes po-
 tētiales: nō tñ actuales. Petē de aq̄la di-
 cit li^o p̄o. dist. xliij. q̄ infinitū ē duplex s^m
 p̄hm 3°. phi. vt dixi in respōsiōe p̄mi ar-
 gumenti p̄tea p̄mam cōclusionem. est. n.
 infinitū in actu p̄fecto: et est infinitum
 in actu p̄ mixto potētie cuius esse est
 in fieri: ita q̄ acceptuz semper est finitū

quis in accipiēdo pcedam⁹ in infinitum et sic pcedo q̄ q̄titas est infinita in infinitum isto 2° modo. Et sic dico q̄ magnitudo solum ē infinita s^m potētiam diuisionis in ptes eiusdē pportionis ⁊ non s^m extensionem actu infinitam. qz illo modo oporteret q̄ data aliq̄ pte magnitudinis posset continue accipi. alie ⁊ alie ptes eiusdē q̄titaris nō resumēdo partes p̄us acceptas. Ad 2^m dico q̄ infinitas potētialis ⁊ finitas actualis p̄gruūt q̄titati: ⁊ non repugnāt sibi: infinitas autem actualis sibi repugnat: ideo deus nō pōt sibi dare eam. ⁊ sic dicit ad p̄firmationem de p̄passione. Ad 3^m dico q̄ homo nō pōt intelligere magnitudinē infinitam in actu sed successiue tm̄ in accipiēdo alteruz pōt alterum tamē acceptū semp̄ ē finitum ⁊ ad p̄firmationem maioris. dico q̄ de⁹ nō potest pducere aliquā magnitudinē nisi ip̄a sit possibilis ab ip̄o p̄duci. ideo deus nō potest pducere magnitudinē infinitā sed finitā in infinitū: ita q̄ vltra istā p̄ductam poterit maiorē pducere: ⁊ ita in infinitū ne eius potētia terminet. Et ad p̄bationem minoris. R̄s̄it p̄h̄us in fine certij p̄bificoz q̄ ymaginationi nō ē credendum. nam vt ait cōmentator ymaginatio sequit̄ ens: nō aut̄ ens ymaginatio nem. Ad quartū respōdet p̄h̄us ibidem 3° p̄bificoz q̄ aliud ē claudī siue teemia et aliud est finitū. nam q̄ claudit̄ aliquo claudit̄: s̄z qd̄ finitū pōt seip̄o finitū. quādo ergo querit̄ q̄ vn̄uersū aut̄ ē finituz aut̄ infinitum: pcedo q̄ ē finitum cū infert̄ q̄ aliquo claudit̄ nego: s̄z pcedo q̄ in se finitū. Tercia 2° ē ista. q̄ in entibus naturalibus nō pōt esse aliquod infinitum s^m mētitudinē: nec deus pōt facere illud. Istā cōclusionēz p̄bo. Primo sic. om̄is multitudo ē numerata, v̄l numerabilis: s̄z nullum numeratū v̄l numerabile ē infinitū q̄ nulla multitudo ē infinita. 2° sic. nullum mēsuratū ē infinitū: sed om̄is multitudo ē mēsurata vn̄itate. q̄ nulla multitudo ē infinita. 3° sic. om̄is spēs eo ip̄o q̄ est spēs ē terminata ⁊ finita: s̄z om̄is mētudo ē in aliqua spē. q̄ om̄is multitudo est terminata ⁊ finita. Instat̄ p̄ta istā

cōclusionem. Et p̄mo sic. om̄is potentia pōt reduci ad actū aliter esset potētia si vltra: s̄z infinita indiuidua nature specificē sūt possibilis qz nulla natura specifica terminat̄ ad certū numerū sup̄p̄itor. q̄ sequit̄ q̄ infiniti hōies sūt possibilis. confirmat̄. qz deus pōt facere qcqd̄ natura rei patit̄: s̄z natura specifica ē apta nata p̄ticipari ab infinitis q̄ r̄c. 2° sic. om̄i numero finito p̄ducto v̄l possibili p̄duci deus pōt pducere maiorē: s̄z iste numer⁹ qui ē maior om̄i numero finito p̄ducto v̄l possibili p̄duci ē infinit⁹ q̄ r̄c. Maior p̄z qz aliter potētia dei posset exhauriri seu terminari. minor vero p̄bat. qm̄ om̄e illud qd̄ ē om̄i finito mai⁹ ē infinitū. 3° sic qd̄cūqz deus pōt facere successiue: pōt facere simul nisi sit repugnātia talis similitatis in effectu: s̄z de⁹ pōt successiue pducere infinita indiuidua cū posset mūdū p̄petuare q̄ r̄c. Maior p̄z. qz ei⁹ factio nulla differentia tēporis determinat̄. 4° ad ista. Ad p̄mu⁹ pcedo maiorē. Et ad minores dico. q̄ nō sūt possibilis infinita in diuidua: s̄z finita in infinitū. vltra em̄ qd̄ cūqz p̄ductū de⁹ pōt plus pducere. nō q̄ sūt possibilis infinita: sed finita in infinitum. ad p̄firmationē dico. q̄ natura specifica nō patit̄ cōicari simul ab infinitis qm̄ h^o nō ē possibile: s̄z a finitis in infinitū. Ad 2^m dico. q̄ si om̄e pōt sumi p̄iunctim v̄l diuisim: p̄iunctim vt colligat̄ om̄s numeros ⁊ tūc implicat cōtradictionē et maximū impossibile. nā de⁹ nō pōt pducere numerū q̄ sit maior om̄i numero p̄ducto v̄l possibili p̄duci a deo. si aut̄ sumat̄ diuisim: vt sit sens⁹. om̄i numero p̄ducto v̄l possibili p̄duci puta illo v̄l illo tūc maior ē va: ⁊ minor ē falsa. qz null⁹ numer⁹ qui ē maior om̄i numero sic diuisim sup̄pro est infinit⁹. Ad 3^m dico. q̄ pcedo maiorē si nō sit illoz talium p̄ducēdoz successio. qz in talib⁹ ē repugnātia: nō sic q̄ vnū indiuidū repugnet alteri in existētia: s̄z eo qm̄ nō ē possibilis infinitas: ⁊ eo quoniā potentia dei posset terminari. Et sic patet. q̄ in entibus naturalibus non est possibilis infinitas. Et si dicatur quid ergo dicendum est ad philosophum qui dicit. f. ij.

q̄ temp⁹ est infinituz in actu: ⁊ similiter generationes ⁊ corruptiones: ⁊ mot⁹ ce li simili. Ad ista dico. q̄ tēp⁹ dicit infinitum nō actū: s; s^m successione p̄tū ⁊ similiter gnationes ⁊ mot⁹ celi p̄pter reiterationes mobilis. Quarta 2° ē ista. q̄ quīs deus nō posset facere spēs infinitas actu tamen pōt facere actu plures spēs ⁊ nobiliores q̄ fecit. Probat istaz p̄clusionē lādulf⁹ li^o p̄mo. dis. xlv. sic. omne ens finitum p̄ p̄ticipationē entis infiniti nō videtur q̄ sit ita immediatū enti infinito q̄n inter ip̄a sit accipe multa media ⁊ nobilio ra. ista p̄z: qz omne finitū acceptū discat i infinitū a quolibet infinito: s; entitas omnium sp̄erū creaturaz ē entitas finita p̄ participationē infinitatis diuine/ p̄z. q̄ q̄ non sūt ip̄e spēs: ita deo immediate q̄n inter ip̄as ⁊ deū possint esse plures spēs ⁊ nobiliores. Instat p̄tra istā p̄clusionē sic. nā s^m p̄hm quarto p̄hicoz. natura abhorret vacuū corpoz ⁊ sic abhorret vacuū corpoz: nō min⁹ abhorret vacuū sp̄ez q̄ vacuuz corpoz. s; natura abhorret vacuū corpoz. q̄ ⁊ vacuū sp̄ez: s; si posset fieri q̄ posset esse plures spēs: ⁊ spēs distarent in infinitū a deo poneret vacuū specierū q̄ rē. R̄nt pet⁹ de aquila ad istaz rōnem li^o p̄mo. dis. xliij. q̄ p̄cedit totuz p̄mū argumētū. s; negat p̄na que vltimo inferet. qz de⁹ posset extra istū mūdū create alium mūdum. ⁊ tñ nō ponit ibi p̄pter h^o vacuū: ita de⁹ p̄ter istas spēs q̄ sūt pōt create alias spēs: ⁊ nec p̄pter h^o poneret vacuū sp̄ez. Quinta 2° ē ista. q̄ nō solū de⁹ pōt facere plures spēs q̄ fecit: s; etiā illas quas fecit potuit ⁊ pōt facere p̄fectiores nō solū q̄tū adesse accidētale: s; etiā q̄tū adesse essentialē: ⁊ indiuidua eius de⁹ spēs facere potuit ⁊ facere pōt p̄fectiora nō solū q̄tū adesse accidētale: s; etiā q̄tū adesse substantiale/ seu essentialē. Probat istā p̄clusionē lādulf⁹ vbi supra sic. omnis natura limitata: pōt melior fieri quo ad suā substantiā. omne ens creatū est nature limitate. q̄ pōt meli⁹ fieri quo ad suā substantiā. Minor p̄z. maiorē probat sic. omni nature limitate deficit aliq̄ p̄fectio entitatis quaz excludit sua limita

tio ⁊ nō ē incōpossibile q̄ a deo sibi detue Exponit istā rōnē: qz nō videt q̄ genera p̄ticipēt eque p̄fecte entitatē trāscēdētis: nē spēs sui generis: nē indiuidua sue speciei h^o p̄z. qz diuissima supior nō sūt eque nobilioza. ⁊ p̄ p̄ns nec diuissima spēs: ⁊ tamē p̄fectissima entitas trāscēdētis: nō repugnat alicui generi. nec p̄fectissima entitas gn̄is alicui sp̄i: nec p̄fectissima entitas sp̄i alicui indiuiduo. similiter p̄bat pet⁹ de aquila li^o p̄mo. dis. xliij. istam p̄clusionē p̄mo p̄ augustinū sup gen. vbi dicit. q̄ potuit de⁹ facere hōiez meliozem qui nec p̄cāret: nec p̄cāre potuisset. 2° p̄bat eam p̄ h^o. qz totū vnuerfū fuit melius in statu innocētie q̄ mō. 3° sic. quia om̄s aie sūt eiusdē sp̄i: ⁊ tñ vna aia ē melior altera q̄tū adesse substantiale/ vt p̄z p̄ articulū excoīcatū i vnuerfitate parisie si. dicere entz q̄ aia xp̄i nō sit melior q̄ anima inde ē ex rōne: nō ē intelligēdū q̄ tum ad esse solū accidētale. qz h^o manifestum erat: ⁊ nō solū de aia xp̄i: s; etiā de multis alijs. q̄ articul⁹ ē intelligēdū q̄tū ad esse substantiale. Instat p̄tra istā conclusionē. Et p̄mo sic. nā s^m p̄hm. viij^o. metha. spēs sūt sic numeri: sed nulli numero pōt fieri additio alicuius entitatis essentialis quin mutet spēm. q̄ nec alicui sp̄i potest fieri additio alicuius entitatis essentialis quin mutet spēm. 2° sic. naz si de⁹ potuit facere spēs meliores: q̄ fecit et non fecit. q̄ fuit inuidus: sed in deo non cadit inuidia. q̄ de⁹ non potuit facere species meliores q̄ fecit. p̄firmat ista ratio per augustinum p̄tra maximū: qui dicit quia si deus nō genuit filium equalē sibi et potuit. q̄ fuit inuidus: sic similiter hic im̄pposito. 3° sic. nam dicit augustin⁹ li^o de libero arbitrio. q̄cqd̄ occurrit melius in reb⁹ cogita deum fecisse. ergo deus fecit q̄cqd̄ melius potuit fieri in reb⁹. et per p̄sequens non potuit facere spēs meliores. s. q̄tū ad suum esse substantiale. Respondeo ad ista. Ad p̄muz q̄ species sunt sic numeri. dico vt dicit petrus de aquila vbi supra distinctione. xliij. q̄ illa similitudo non est simpliciter vera/ vt p̄z. quia spēs numeri p̄stituūtur p̄ vnitatem

Individualē. spēs aut̄ rerū cōstituūt per formas hñtes latitudinē. h° supposito q̄ spēs nō cōsistāt in indivisibili: s; hēant i se latitudinē quādā. s; ē similitudo in h° qz sic vnus numer⁹ ē perfectior alio sic ⁊ spēs. antoni⁹ andree. i. li. xi. sue metba. dicit sic. q̄ forme sūt sic ⁊ numeri. dicit q̄ verū ē q̄tuz ad esse specificū s̄m q̄ abstracta hñt ab omī gradu: sed cū h° stat q̄ pōt hēre latitudinē. qz magis ⁊ min⁹ nō variant rōnē specificam. Ad 2^m nego pñam culus rō ē. qz inuidia opponit̄ caritati. ideo vbi ex caritate teneor velle bonuz alicui. si nolo ē ibi inuidia: de⁹ aut̄ nō tenet nec obligat̄ ex caritate velle bonū creaturę: ideo si non facit creaturā meliorē non est in eo inuidia. Et ad illud qd̄ adducit̄ p̄ cōfirmatione de filio dei. dico q̄ nō ē simile. qz pater tenet filio velle equalitatē ex caritate: qz cōicat sibi essentia que est fundamētuz omīs bonitatis. Ad 3^m dico q̄ illa autoritas augustini nō pl⁹ dicit q̄ nihil occurrat meli⁹ in creaturis q̄ illud qd̄ ē factuz a deo ⁊ q̄cqd̄ meli⁹ dici pōt illud ē factū ⁊ volitū a deo. qz eo ē bonū in creatura quo volitū. et h° ē tm̄ differentie: ac si diceret̄ quecūqz voluit fecit: s; h° est ver⁹: s; nō ē p̄tea cōclusionē. Et hec de isto ca°. Et de toto 3° li° phisicoy.

Incipit quartus liber phisicoy.

1. **¶** Cū em̄ omīs motus ⁊ mutatio fiat in loco. Cōsequēter postq̄ dictū est de motu dicēdū ē de loco. Pro q̄ sūt aliqua notanda. Et p̄mo ē notādū. q̄ locus ē duplex. s. p̄p̄s ⁊ cōis. loc⁹ p̄p̄ ē qui cōtinet aliquid: ⁊ nihil aliqd̄ sepatum ab illo. ⁊ sic vas dicit̄ loc⁹ p̄p̄s aque p̄tēte in illo. ⁊ notāter dico nihil sepatuz ab eo. qz impossibile ē locū cōtinere aliqd̄ locatū qn̄ cōtineat aliqd̄ aliud: qz si cōtinet totū cōtinet p̄tē ei⁹ s; quelibet ps̄ d̄ aliud a toto: nō tamē sepat̄ a toto. loc⁹ aut̄ cōis est ille qui cōtinet plura ad inuicē sepatata et sic dom⁹ d̄ locus: ⁊ similiter celuz. domus em̄ cōtinet plures hōies ⁊ multa alia

et celū cōtinet omīa elemēta. 2° ē notādū q̄ siue accipiat̄ loc⁹ p̄p̄s siue cōis est duplex. s. materialis ⁊ formalis. locus materialis ē loc⁹ cōtinēs locatū. ⁊ sic loquit̄ ph⁹ quarto phisicoy cū dicit. q̄ celū ē locus elemētory: ⁊ elemēta se ad inuicē locare. loc⁹ aut̄ formalis est vltima superficies corporys cōtinētis locatū: ⁊ sic loquit̄ ph⁹ ibidē cū dicit locū esse vltimū corporys cōtinētis. vñ superficies cōtinens locatū absolute sūpta dicit̄ loc⁹ formalis fundamentaliter ⁊ respectiue: seu cū respectu ad locatū sūpta dicit̄ loc⁹ formalis formale. 3° est notādū. q̄ octo sunt cōditiones loci p̄p̄ij. Prima ē q̄ locus ē cōtinēs p se locatū ita q̄ de ratione eius ē cōtinētia. Secūda ē. q̄ locus nihil ē locati: sed ē aliqua entitas existēs in locatē. Tertia ē. q̄ locus est equalis locato. aliter esset corpus sine locoy. loc⁹ sine corpore q̄p̄ vtrūqz ē impossibile. Quarta ē. q̄ ē sepatibilis a locato puta ab h° v̄ ab illo. licet nō ab omī locato remanent loco. Quinta ē. q̄ ē mēsurā locati ex triseca ⁊ nō intriseca: ita q̄ p̄ti locati corporys cōrrespondet ps̄ loci. Sexta q̄ aliq̄s est loc⁹ naturalis ⁊ aliq̄s violent⁹: aliq̄s sursum ⁊ aliq̄s deorsū. Septima ē. q̄ cui⁹ corporys determinato cōrrespondet aliq̄s locus determinat⁹. Octaua ē. q̄ locus ē ad quē vnūqd̄qz corp⁹ sēsibile naturale fert̄ et i q̄ naturale quiescit ⁊ a q̄ violēter recedit: loquēdo de loco p̄p̄o naturali. Istis p̄suppositis pono q̄tuor cōclusionēs p̄ ordiez. Prima 2° ē ista. q̄ opinio aureoli de loco ē falsa q̄ pōit. q̄ loc⁹ nihil aliud ē q̄ determinata pōitio h̄ v̄ ibi. Probat istā cōclusionē lādulf⁹ sic. illa nō sūt idē q̄p̄ vnum manet altero nō manēte loc⁹ ⁊ pōitio sūt huiusmodi q̄ p̄z. qm̄ loc⁹ nō corrūpit̄ corrupto locato s̄m phm̄ quarto phisicoy. ⁊ tm̄ pōitio corrūpit̄ q̄ rē. p̄ istā rōnē p̄bat ph⁹. q̄ loc⁹ nō ē mā: nec forma. qm̄ ip̄a nō possūt sepati ab eo cui⁹ sūt sic loc⁹: pōitio aut̄ nō pōt sepati q̄ rē. 2° sic. illa nō sūt idē q̄p̄ vno multiplicato reliquū nō multiplicat̄: loc⁹ ⁊ pōitio sūt huiusmodi. qz ponat̄ qd̄ de⁹ faceret multa corporya in eodē loco: tūc locus erit vn⁹ nō tm̄ pōitio. qm̄ corrupto vno corpore corrūpit̄ ei⁹ pōitio. s. iij).

et nō tamē corruptū positio alteri⁹ ḡ rē.
 Instat p̄tra istā cōclusionē. Et p̄mo sic
 loc⁹ ē illud ad qd̄ p̄^o terminat mot⁹ localis
 sed istud ē p̄ōitio hic vel ibi ḡ rē. Maior
 patet. s̄ m̄^o p̄bat. qz circūscriptis ae
 re ⁊ aqua sursum ⁊ deorsū. si terra ponere
 tur iuxta orbē lune adhuc moueret vers⁹
 centrū ⁊ tamē ibi esset sola p̄ōitio sine a
 liquo p̄tinēte. 2° sic. illa sūt eadē quozū
 eadē sūt differētie: s̄ loci ⁊ p̄ōitionis sūt
 eadē differētie. qz sursum deorsū añ retro
 ḡ rē. 3° sic. locati ē situari; vel p̄ōi. ḡ
 locus ē p̄ōitio: tenet ista p̄na p̄ locū a p̄i
 gatis. 4° sic. illud ē loc⁹ p̄ qd̄ p̄ueniēter
 respōdet ad interrogatiōē factā p̄vbi: s̄
 b^o est positio ḡ rē. Maior p̄z. minor ve
 ro p̄bat. nā cū querit vbi ē pete⁹ respon
 det int⁹ v̄l extra. 8° ad ista. Ad p̄mū
 dico. q̄ mot⁹ localis licet sit ad locū: nō tñ
 terminat intrinsece ad locū: s̄ ad suū vlti
 mū mutatu esse. qz loc⁹ nihil est locati ⁊
 sic maior ē falsa. Ad 2^m dico. q̄ sursum et
 deorsū nō sūt differētie essentialē loci ⁊
 p̄ōitionis: s̄ p̄ accidēs ⁊ p̄secutiue. eo em̄
 aliquid ē p̄ōitū sursum. qz loc⁹ vbi ē: est sur
 sum: idē de loco ⁊ situ ⁊ vbi. intelligēdū
 aut ē qz v̄t dixi talia nō sūt differētie loci
 p̄p̄e. sed sūt rōnes loco attributē. Ad 3^m
 dico. q̄ locati nō ē situari p̄mo ⁊ p̄ se: sed
 solū p̄secutiue sic q̄ a locati sequit̄ situari.
 vñ intelligēdū ē q̄ iste loc⁹ a p̄iugatis v̄l
 a p̄fectis ad abstracta non tenet p̄na nisi
 vbi ē p̄dicatio de p̄se ⁊ essentialis. vñ enī
 sequit̄ albu est coloratū. ḡ albedo ē color
 s̄ nō sequit̄: albu ē dulce. ḡ albedo ē dul
 cedo. ista em̄ locati ē situari nō ē p̄ se. ḡ
 nec ista ē bona p̄na loc⁹ ē p̄ōitio; v̄l situs.
 Ad quartū dico. q̄ ad interrogatiōē p̄
 vbi nō debet respōderi p̄ positioē: s̄ p̄ lo
 cum puta dicēdo in tali loco. ⁊ si dicat̄ in
 tus sursum hoc d̄ p̄secutiue. ex eo: qz ad va
 riationē loci sequit̄ variatio p̄ōitionis. ex
 eo: qz p̄ōitio hēt quādā p̄secutiōē ad locū
 Secūda p̄ ē ista. q̄ loc⁹ nō est materia:
 nec forma locati: nec spaciū sepatū inter
 latera corporis p̄tinētis. Probat̄ ista p̄^o
 Et p̄mo. q̄ nō sit materia nec forma. qz
 graua ⁊ lenia: non mouēt ad suas mate
 rias nec ad suas formas: ⁊ mouēt ad suas

loca. ḡ locus nō est materia: nō forma lo
 cati. Maior p̄z. qz nihil mouet ad illud
 qd̄ hēt cū motus sit act⁹ entis in potētia.
 Minor vero ē nota. qz leue mouet sursum
 et graue deorsū. 2° sic. moto aliquo mo
 bili necessario: cū eo mouet̄: taz forma: q̄
 materia ei⁹. ḡ locus nō ē materia: nō for
 ma locati cū s̄m p̄h̄m sit immobilis. Qd̄
 non sit spaciū sepatū inter latera p̄tinē
 tis: v̄t antiqui fingebāt. Probo p̄mo sic
 qz si loc⁹ esset tale spaciū esset longū latū
 et p̄fūdū coextēsū corpori locato: ⁊ sic duo
 corpora ad inuicē se penetratēt: q̄ ē p̄tra
 p̄h̄m. 2° sic si loc⁹ esset tale spaciū: esset
 eiusdē rōnis p̄ totū. ⁊ p̄ p̄ns graua ⁊ le
 uia mouerēt ad quāz p̄tē illi⁹ v̄l ad nul
 lam. p̄ns ē falsū ⁊ incōueniēs p̄ qualibet
 parte. ⁊ p̄na p̄z: qz nō ē magis rō quare
 plus moueat ad vnā p̄tē q̄ ad aliā. Ter
 tia p̄ ē ista. q̄ loc⁹ ē vltima sup̄ficies cor
 poris ambiētis locatū. immediata locato
 et ab eo diuisa. Prima p̄s ista⁹ cōclusionis
 p̄bat sic: loc⁹ s̄m p̄h̄m: nec ē materia: nō
 forma: nec aliquid locati: nō spaciū sepa
 tum. ḡ oportet q̄ sit corp⁹ p̄tinēs locatū
 et illud ē loc⁹ materialis. ḡ oportet q̄ re
 ducat̄ ad locū formale: sed nec videt̄ q̄ sit
 loc⁹ formalis nisi vltimū corporis p̄tinen
 tis. illud vero vltimū ē vltima sup̄ficies
 eius ḡ rē. Secūda vero pars. s̄. q̄ sit
 immediata locato. Probat̄ sic. nam loc⁹
 est vltima sup̄ficies corporis p̄tinentis
 locatum inter quam: ⁊ locatum nihil me
 diat. qz tunc daretur vacuum. ḡ locus ē
 immediata sup̄ficies locato. q̄ autem sit
 diuisa ab eo; patet. qz illa sup̄ficies est
 corporis p̄tinentis ⁊ non p̄tenti. Insta
 tur p̄tra istam cōclusionem. Et p̄mo sic.
 in cuiuscunqz ratione seu diffinitione in
 cluditur respectus ipsum non est entitas
 absoluta. s̄ in ratione loci includitur res
 pectū. ex eo qz de rōne loci est p̄tinentia
 ex eo qz hēt p̄tinere locatū ⁊ ambiere etiā
 in eius diffinitione ponit̄ vltimitas q̄ vi
 detur quidā respectus. ḡ locus ē quid res
 pectiū ⁊ nō absolutū: s̄ sup̄ficies corpo
 ris p̄tinentis ē quid absolutū; v̄l p̄z. qz est
 de p̄dicamēto p̄tinitatis: ḡ loc⁹ non ē sup̄fi
 cies. 2° sic s̄m p̄h̄m. locus ⁊ sup̄ficies sūt

spēs dīstīncte īn p̄dicamēto q̄tītatis. q̄ lo-
cus nō ē sup̄ficiēs. p̄sequētia nota ē. añs
vero p̄z p̄ p̄h̄m īn p̄dicamēto q̄tītatis r̄ p̄
batue p̄ eundē ibīdē vbi dicit. q̄ p̄tes sup̄-
ficiēi terminant̄ ad lineā. p̄tes vero loci
terminant̄ vbi p̄tes corporis locati termi-
nant̄. q̄z ad eundē terminū terminant̄: r̄
partes loci r̄ partes corporis. 3° sic. corpo-
ra naturalia mouent̄ naturalk̄ ad sua lo-
ca p̄pter p̄ueniētīā quā h̄nt cū suis locis
eōne p̄seruationis: s̄z corpora naturalia
non h̄nt maiorē p̄ueniētīā cū vna sup̄fi-
cie q̄ cū aliā q̄ r̄c. 4° sic. loca naturalia
corporū simplicīū distīguūt sp̄e s̄m̄ p̄h̄m
3° p̄h̄sicoꝝ r̄ cōmētatorē p̄mo de celo. sed
nulla sup̄ficiēs distīguūt ab aliā sp̄e s̄m̄
p̄h̄m īn p̄dicamēto q̄tītatis q̄ r̄c. 4° sic
loc⁹ ē p̄ncipiū ḡnatiōis s̄m̄ p̄z p̄h̄sicoꝝ īn
p̄dicabilib⁹ qui dicit. q̄ pater r̄ loc⁹ sunt
p̄ncipiā ḡnatiōis. s̄z nulla sup̄ficiēs ē p̄-
ncipiū ḡnatiōis: vt dicit cōmētator. q̄ q̄tī-
tas nō ē de virtutib⁹ actiuis nec passiuis
q̄ r̄c. 8° ad ista. Ad p̄mū q̄ p̄bat q̄ lo-
cus sit quid respectuum. dico vt dicit lā-
dul⁹. li^o. 2°. dis. viij. q̄ q̄uis ad locū seq̄-
tut cōtinētia r̄ multi alij respect⁹. nō t̄n̄
illi respect⁹ sūt formalk̄ loc⁹: s̄z sūt illud q̄
sup̄ficiēs ē formalk̄ r̄ respectiue loc⁹. Et
sic loc⁹ nō ē formalk̄ p̄tīnētia: s̄z ē ip̄m cō-
tīnēs. Et si dicat. q̄ dicit respectiue ad lo-
catū dico q̄ v̄p̄ ē: s̄z ille respect⁹ ē extrīse-
cus r̄ suū esse p̄mū ē esse absolutū: sic est
de scia. Ad 2^m dico. q̄ sup̄ficiēs r̄ loc⁹ nō
sūt sp̄s q̄tītatis distīcte r̄ ad p̄h̄m īn p̄di-
camēto q̄tītatis. dico q̄ p̄h̄sicoꝝ īn p̄dicamēto
q̄tītatis loquūt⁹ ē s̄m̄ op̄inōnē famosam
antiquoꝝ dicētū locū esse spactū sepatuz
cum aut̄ venit ad quartū p̄h̄sicoꝝ. volēs
loqui s̄m̄ op̄inōnē p̄p̄az dicit locū esse sup̄-
ficiē: ita q̄ loc⁹ formalk̄ sūpt⁹ r̄ sup̄ficiēs
nō differūt nisi penes sup̄i⁹ r̄ inferi⁹. q̄z
oīnis loc⁹ formalk̄ ē sup̄ficiēs: s̄z nō r̄ ecō-
uerso. Ad 3^m negat. q̄ corp⁹ naturale nō
h̄at maiorē p̄ueniētīā cū vna sup̄ficiē q̄
cum aliā. q̄z ignis maiorē p̄ueniētīāz h̄t
cum sup̄ficiē cōcaua lune q̄tū sup̄ficiē cō-
nera/ v̄l cōcaua aeris/ v̄l aque. r̄ cū d̄f q̄
oīnis sup̄ficiēs sūt eiūdē rōnis. p̄cedo ex
hoc t̄n̄ nō sequit̄ q̄n h̄at maiorēz p̄ueniē-

tiā cū vna sup̄ficiē q̄ cū aliā. q̄z h^o nō est
eōne sup̄ficiēi/ v̄l q̄tītatis: s̄z eōne v̄tutis
p̄seruatiē seu qualitatis cōtinētis tepte ī
sup̄ficiē illa. Ad quartuz dico. q̄ loc⁹ su-
mit̄ dupliciter. p^o p̄ sup̄ficiē solū: vt h̄t
respectū ad locatū. 2° p̄ tali sup̄ficiē cū
tute p̄seruatiā locati. p^o loca nō distīguū-
tut sp̄e. s̄z b̄n̄ 2° mō r̄ sic loc⁹ nō ē simplex
sup̄ficiēs: s̄z q̄dā aggregatū p̄ accidēs
ex sup̄ficiē r̄ tali qualitate. p̄h̄sicoꝝ em̄ h̄ nō
intēdit diffīncte locū qui ē aggregatū p̄
accidēs: s̄z solū locū qui ē simplex sup̄fies
dicēs respectū ad locatū. Ad quitū dico
cōsimilr. q̄ loc⁹ ē p̄ncipiū ḡnatiōis: vt
loc⁹ accipitur p̄ aggregato de p̄ccidēs.
Quarta 2° ē ista. q̄ loc⁹ ē immobilis p̄ se
et p̄ accidēs immobilitate opposita/ motū
locali. Ista 2° p̄bat ab aliquib⁹ sic. naz
si loc⁹ esset mobilis sequerēt q̄ idē loc⁹ nu-
mero esset sub diuersis sp̄eb⁹ loci r̄ muta-
ret̄ de vna sp̄e īn aliā. q̄n̄ ē falsū. q̄ r̄ an-
tecedens p̄bat q̄n̄a. q̄m̄ si accipiat̄ aliq̄d
corpus p̄tīnēs īn quo fūdāt̄ loc⁹ r̄ q̄ h̄at
eōnē locātis r̄ ponat̄ q̄ sit sursū r̄ mouea-
tur deorsū. si q̄ loc⁹ moueat̄ ad motū istū
corporis loc⁹ qui erat sursū ē nūc deorsū
s̄z loc⁹ sursū r̄ deorsū sūt distīcti sp̄e salteꝝ
s̄m̄ differētias attributas. q̄z s̄m̄ p̄h̄m. v^o
p̄h̄sicoꝝ. mot⁹ sursū r̄ deorsū sūt distīcti
sp̄e. r̄ p̄ q̄n̄s loca ad que sūt isti mot⁹ sūt
distīcti sp̄e: tenet q̄n̄a p̄ eūdē p̄h̄m. v. p̄h̄-
sicoꝝ. Ad nō moueat̄ p̄ se p̄bo quoniā om-
ne q̄ mouet̄ p̄ se ē corp⁹ per se r̄ acquirit
locum: locus nullum horum ē q̄ r̄c. q̄ nō
moueat̄ p̄ accidēs p̄bo. nā aristotelis assi-
gnat differētīā īn quarto p̄h̄sicoꝝ. īter
materiaz r̄ formā ex vna pte r̄ locū ex a-
liā. q̄z materia r̄ forma mouēt̄ p̄ accidēs
ad motū illū cui⁹ sūt loc⁹ aut̄ nō q̄ r̄c. Ad
firmat̄ h^o totū. q̄z si loc⁹ moueret̄: moue-
ret̄ ad locū: r̄ tūc loci esset loc⁹ q̄ ē falsuz
s̄m̄ p̄h̄m quarto p̄h̄sicoꝝ. Cōfirmat̄ etiā
p̄ diffīnitiōnē datā a p̄ho quarto p̄h̄sicoꝝ
vbi dicit. q̄ loc⁹ ē vltimū corporis p̄tīnen-
tis immobile p̄mū li p̄mū exponit̄ a com-
mētatoꝝe sic. q̄ si corp⁹ locans ē mai⁹ cor-
pore locato p̄ illū solū erit loc⁹ p̄ q̄d corp⁹.
locans p^o applicat̄ locato: ita q̄ illud ē lo-
cus solū q̄ p̄mo applicat̄ locato r̄ equale
f. iij.

qz loc⁹ nō excedit locatum: nec ecōuet so.
 Instat p̄tra istā cōclusionē. Et p̄mo sic
 oīne accidēs q̄ ē in s̄bo mobili mouet ad
 motū illi⁹ s̄bi q̄ p̄z. qz motus nobis mouēt
 oīnia q̄ sūt in nobis. s̄z loc⁹ ē in s̄bo mobili
 vt p̄z ḡ rē. 2° p̄bat. q̄ moueat motu au
 gmētī. naz plāta crescēdo augmētāt ma
 iorem locū queto aut loc⁹ augmētāt. aut
 plāta accipit nouū locū. aut nō. si det p̄m
 hētur p̄positū. si 2^m cū p̄m⁹ locus sit ma
 nēs erit simul i diuersis locis q̄ ē impos
 sibile. 3° ad ista. Et ad maiorez declara
 tionē ē notādū. q̄ quidā exponūt immobi
 litate loci in ordine ad polos. v̄l ad totum
 vniuersū. 7 dāt exēpluz q̄ qm̄ nauis stat
 ligata ad palū in flumine manet in eodē
 loco: nō quidē q̄ sit eadē superficies aque q̄
 fluit p̄tinue: s̄z qz stat in eodē aspectu ad
 polos 7 ad totū vniuersū. s̄z hec expōitio
 non v̄z. qz variato s̄bo numero impossibi
 le ē esse idē accidēs numero. accidētis. n.
 non migrāt a s̄bo in s̄bm: s̄z hic variat su
 perficies locās numero. ḡ nō poterit ma
 nere idē aspect⁹ isti⁹ locantis numero. si
 em̄ aqua locat nauim p̄ superficies quō ma
 nebit idē aspect⁹ totiens superficie variata
 alij vero exponunt immobilitatē loci a se
 qui dicūt q̄ mot⁹ necessario ē immobilis
 per se: s̄z bene ē mobilis p̄ accidēs: sic p̄z.
 de illo qui sedet in nauī q̄ nō mutat locuz
 licet nauis moueat h^o nō v̄z. ex eo: qz mo
 tuz p̄ accidēs hēt locū p̄ accidēs: s̄z locus
 non pōt hēre locū p̄ accidēs. qz tūc loci es
 set loc⁹ 7 sic in infinitū ḡ rē. 6^m vero sco
 tizātes expōit aliter ista immobilitas lo
 ci sic. q̄ loc⁹ immobilis immobilitate: 7
 incorruptibilitate opposita motui locali
 p̄m̄ equualētiaz p̄tinētis immobilis 6^m lo
 cum declaro ista impossibile ē q̄ aliquid
 moueat localiter de eodem loco numero
 ad eundē locū numero: nec ab vno loco nu
 mero ad aliuz locū qui equualet p̄mū lo
 cum solū numero. qz euz in oīni motu sit
 depditio termini a quo: 7 acq̄sistio termi
 ni ad quē siue sit idē locus numero siue e
 quualet eum solū numero nō erit mot⁹
 localis. qz idem nō pōt per di 7 acquiri.
 et ideo i motu circūlari vbi mobile vadit
 de eodem p̄nto ad eundem p̄ntum nume

ro nō potest accipi motus localis: nisi in
 tota linea existēte a puncto 7 non in ipso
 puncto. modo dico. q̄ quādo nauis stat li
 gata in flumine: quīs superficies continēs
 continue fluat 7 variat numero alia sup
 ficies succedit equualēs p̄mam numero
 ideo non variat locus immobilitas. ergo
 in loco est illa que oppōit motui locali. v̄l
 in compatione ad vnum locum numero v̄l
 in compatiōe ad aliquid equualēs 6^m nu
 merum: sic superficies aque fluentis con
 tinue nō est eadem numero: s̄z 6^m equua
 lentiam. vnde ad motum localem duo re
 quirunt. Primum q̄ mobile propter sus
 transitionem locum mutat. Secundū q̄
 inter terminos motus sit oppositio. v̄l q̄
 dam distantia interiecta vt v̄qz deficiet
 quando nauis est ligata in flumine. isto
 aut habito. 3° ad p̄mū dico. q̄ illud dictū
 motus nobis mouent oīnia q̄ sūt in nob li
 indicit circūstātiā p̄tis in toto: qz totum
 mouet p̄ se: p̄tes 7 o p̄ accidēs 7 non dicit
 circūstātiā forme seu accidētis. Et si
 aut dicat. q̄ etiā dicit circūstātiā accidē
 tis dico q̄ ē vera de accidēte que nō oppo
 nit motui v̄l cui non repugnat mot⁹ nec
 includit aliqd q̄ motui repugnet: 7 non
 est vera de loco cui repugnat mot⁹. Et si
 dicat q̄ loco nō repugnat motui: ex eo qz
 mota domo mouet 7 ei⁹ superficies. Dico q̄
 licet moueat dom⁹ non mouet ei⁹ superfi
 cies cū maneat semp in eodez corpore: et
 quīs dicat. q̄ superficies ei⁹ mouet cum do
 mo dicit iohānes scot⁹ libro 2° dis. secūda
 et simile i adulf⁹ libro 2° dis. viij. q̄ in il
 la superficie dom⁹ mote corūpit tō loci qz
 in ea nō est mihi idēz locus modo 7 ante
 idō: qz tollit ab ea formalis tō loci cū nō
 maneāt idem differētie accidētales cōse
 cutiue. s. sur sū. v̄l deorsū: s̄z maneat eadē
 circūscriptio: sic dicim⁹ de aqua que ē in
 vase si vas mutat locum illa aqua nō d̄
 esse in eodem loco in quo p̄erat. s̄z in alio
 lz sit in eadem circūscriptione vasis sic ē
 de aliquo existēte in domo qm̄ si dom⁹ mu
 tat existēs in ea mutat 7 d̄ esse i domo
 sic p̄tentū in cōtinēte: 7 nō sic locatū i eo
 dez loco. Ad 6^m dico q̄ loc⁹ nō mouet mo
 tu augmētī. qm̄ cū isto motu ē cōiūct⁹ mo

tus localis qui negat a loco: et ad pbatio
 ne de plata crescente. dico q loc⁹ por coz
 rumpitur ex defectu locati: planta enim
 precedes qtu ad eius quantitate se het ad
 tota plata post augmetu sic ps ad totuz
 pri aut i toto no debet loc⁹. loc⁹ q por coz
 rupit ex defectu locati. loc⁹ em in actu re
 quirat locatuz in actu sepato q re pugnat
 pri in loco. Et si dicat quomodo corrupt
 loc⁹ por cu remaneat eade superficies que
 erat loc⁹. dico q no e de rone superficies vt
 superficies e q superficies sit loc⁹. qz loc⁹ i su
 pficies se hnt sic sup⁹ i inferi⁹ i sic quis
 remaneat eade superficies cu no maneat e
 ade to loco: vt superficies e loc⁹. corruptur
 locus. Et hec de isto ca^o sufficiant.

2. **Q**uoniam quarto philosophico ponit
 duo que ad inuice repugnare vi
 det. s. q elementa se ad inuicez lo
 cat: et q loc⁹ e eqils locato. ideo inqreduz
 e si alimeta se ad inuice locat: et si vltima
 spa sit in loco. Pro quo sut aliqua notan
 da. Et pmo e notadu qm cometatoze. iij.
 pbisicoz q elemetoz quedā sut magis in
 loco p ceteru: et quedā magis p ceteru
 tia. illa dicunt magis esse in loco p ceteru
 q naturalr mouet ad ceteru oi alio impe
 dimento se concluso: vt sut terra et aqua.
 illa aut dicunt magis in loco p ceteru
 riam: q mouet ad ceteru oi alio im
 pedimento secluso: vt sut aer et ignis. si. n.
 in medio mundi poneret due portiones ae
 ris et ignis nulla illaz ibide quiesceret sz
 ignis mouet quousqz essz in pcauo orbis
 lune et aer quousqz essz in concauo ignis
 2° e notadu q aliud e esse locu alicui: et
 aliud e esse locu naturalē ei. locus em e
 vltima superficies corporis cōtinētis. sz lo
 cus naturalis e superficies vltima corporis
 vna simp cu virtute pseruatiua locati.
 vn superficies cōcaua vasis e loc⁹ aque. sed
 no e loc⁹ naturalis ei sz superficies cōcaua
 aeris e loc⁹ naturalē ei: no qdē vbiūqz
 fuerit. sz in tāta distātia a cetero mundi
 et a celo. 3° e notadu. q aliquid dī locus
 naturalis alicui duplex. s. p se et p accēs
 loc⁹ naturalis p se e ille ad quē locatum
 mouet vbiūqz ponat vt celū vt superficies
 pcaua ei respectu ignis: loc⁹ aut p accēs

naturalis e ille ad quē locatuz no mouet
 vbiūqz. sz solū i tāta distātia et sic supfi
 cies aque dī loc⁹ naturalis terre. 4° e
 notadu. q loc⁹ ppele dicitur sumit quadru
 pliciter. s. formalr: materialr: efficiēter
 et finalr. loc⁹ materialis e corp⁹ cōtinēs
 locatuz de q dicit ph⁹ quarto pbisi. aquā
 esse locū terre et aerē locū aque: et ignez
 locū aeris: loc⁹ formalis e vltima superficies
 corporis ambientis respectue supra de q
 dicit ibidē ph⁹. q loc⁹ e vltimuz corporis
 p̄tinētis. loc⁹ efficiēs e illa superficies cuz
 virtute pseruatiua locati existētī in illa
 superficie locantis de quo loqē porpbiri in
 pdicabilib⁹ in ca^o de genere. q loc⁹ est p̄
 cipuz generationis: et ph⁹ quarto pbisi
 coz q loc⁹ est illud ad quē cozpora natu
 ralia mouēt. loc⁹ ho finalis e illud ppter
 quē dicūt aliqua locari vt ceterū mūdi de
 quo cōmetator pmo celi et ph⁹ qeto pbisi
 coz dicūt mediū mūdi esse locuz celi: qz p
 respectū ad mediū mediū mūdi h^m p̄pinq̄
 tatē et distātia cozpora naturalia dicūt
 naturalr locari. Et lz qz istoz modoz
 sumat ppele loc⁹. tñ h^m cōmunē moduz lo
 quēdi loc⁹ formalis cū virtute pseruatiua
 e p̄p̄sim⁹ lz ph⁹ solū diffiniat locū. q e v̄l
 timū corporis cōtinētis secūdu ho aliq̄s
 sic loc⁹ p̄p̄i⁹ dī q̄duplex. ita dī q̄duplex
 loc⁹ im p̄p̄i⁹. s. materialr formalr effici
 enter et finalr: loc⁹ materialis im p̄p̄e di
 ct⁹ e magnitudo subiecta alicui enti nō oc
 cupātī spaciū de quo dicit ph⁹ pmo de ce
 lo q celū est loc⁹ dei: locū formalē dicunt
 q est sit⁹ p̄tū in ordine ad locū de quo di
 cit simplic⁹ sup pdicamenta. q locus h^m
 p̄p̄iam caracterē est in pdicamēto sit⁹ in
 telligit p caracterē formā seu ordinē p̄tū
 ad inuicē. locū aut efficiēter im p̄p̄ū dicūt
 q est spaciū p̄seruatiunz multoz eo modo
 quo dicim⁹. q platea est locus emptiois
 et v̄ditionis seu talis vic⁹ est loc⁹ merca
 toz de q loco intelligit porpbiri cū dicit
 patriam esse locū. Sz locū finalē dicunt
 q est termin⁹ acquisit⁹ p motuz de q ph⁹
 loquēs de motu dicit. q mot⁹ est ad locuz
 et locū esse terminū. 5° est notadu q ali
 quid dī esse in loco q̄duplex. s. diffinitie
 electūscriptiue p se: et p accidens illud dī

f.v.

esse in loco diffinitive: quoniam est aliqua res
 indistincte presentia in aliquo loco sine spa-
 cio sine occupatione illius spatij: et isto modo
 species intelligibiles sunt in intellectu possibi-
 li tamquam in loco. Illud vero est in loco circumscrip-
 tive quod est in aliqua superficie ambiente ipsam
 ut sepe dictum est. Illud autem est in loco pro-
 se quod non est in loco ratione alicuius alterius ut
 unum elementum in alio. sed illud est in loco pro
 accidens quod est in loco ratione alterius sic est
 pars in loco ratione totius. 6^m philosophum quodam philosophico
 est nota dicitur quod philosophus quodam philosophico
 ca^o post hec dicitur quod octo sunt modi essendi
 in. Primum est sic pars in toto. 2° est sic totum in
 partibus: quod totum non est propter partes. scilicet simul super-
 ter sic partes dicuntur partes quod totum uno mo-
 do et alio modo totum dicitur propter partes. Et si quod
 tam quomodo dico quod partes considerant du-
 plex ut in resolvendo vel in constituendo si in
 constituendo pars est pars quod totum si in resolvendo
 totum est pars quod partes. 3° modus essendi
 inest sic superior in inferiori. 4° sic inferior
 in superiori. 5° est sic forma in materia. 6°
 est sic effectus in suo efficiente. 7° sic effectus
 in fine. 8° est sic locatum in loco siue sit in
 loco diffinitive siue circumscriptive siue pro-
 se siue per accidens pro se vel totum per accidens pars
 ratione totius: et 6^m philosophum ibidem quarto philo-
 sopherum totum ratione partis aliquomodo dicitur esse
 in loco ut exemplificat quod amphora vini est
 in amphora vini non quidem pro se: et primo quod
 hoc foret impossibile. sed de accidens ratione
 vini quod est in amphora vini est amphora
 vini in amphora vini sic totum dicitur esse in
 partibus. Et iste ultimus modus essendi inest sic lo-
 catum in loco est propriissimus modus essendi in.
 Istis presuppositis pono tres conclusio-
 nes ordinem. Prima est ista: nec superficies
 aque soluz: nec superficies aeris soluz est
 locus proprius totalis elementi terre. sed in sim-
 plici ambe superficies. scilicet aque et aeris est locus totalis
 et naturalis terre: non quidem pro se naturalis
 sed soluz per accidens. Prima pars istius conclusionis
 pars. quod locus proprius alicuius locati locat illud
 soluz vel que sunt illius et locat totum locatum. sed
 nulla illarum superficies sic locat elemen-
 tum terre soluz quia non locat totum elementum
 terre: ut pars et propter elementum terre lo-
 cat multa alia. scilicet lapides et metalla que non

sunt terra: nec partes terre: nec actus eius
 Secunda vero pars est manifesta quod ambe su-
 perficies in vice sunt locus totalis terre non
 quidem proprius. sed communis et quilibet
 illarum. locus partialis. dico communis: ex eo
 quod locat terram et omnia que sunt in ea. Ter-
 tia pars est ista pars: quod si elementum aeris et aque
 poneretur in concavo orbis lune terra non
 moveretur ad aliquam illarum: et sic non dicuntur
 de parte loci naturalis. sed dicuntur locus natu-
 ralis de partibus: ex eo quod quilibet illarum superfi-
 cies habet virtutem preservationem eius in tanta
 distantia vel in tali situ. Instat contra
 istam conclusionem. Et primo probat quod superfi-
 cies concava aque non sit locus naturalis ter-
 re nec de parte nec de partibus. Et hoc sic
 quoniam ille est locus naturalis alicuius aliquid illud
 non recedit naturaliter. sed ad illud movetur si
 fuerit elongatus a motu impedimento. sed
 terra pedalis facto foramine recedet a su-
 perficie aque ad medium mundi et in medio
 mundi existens non movetur ad illam superficiem
 quod recedat. Minor. non pars per experientiam. Et ma-
 ior est philosophus: quod illa est una de conditionibus
 loci naturalis: et nec obstat si dicat quod aque
 elementum prederet de terra partiali: et non
 totali elemento: quod idem est locus naturalis
 totius et partis per philosophum 3° philosophorum. sed si superfi-
 cies aque non est locus unius partis terre nec
 estiam totius. 2° sic locus naturalis simpliciter le-
 vis puta ignis est simpliciter sursum. ita locus
 naturalis simpliciter gravis. scilicet inferior terre de-
 bet esse simpliciter deorsum. sed medium mundi est
 simpliciter deorsum: et non aliquid superficies aque
 quod recedat. 8° ad ista ad primum dico quod duplex est
 locus naturalis alicuius. scilicet locus quo et locus que
 locus quo dicitur esse illud pro respectu ad quem
 aliquid in universo naturaliter situat: et sic cen-
 trum mundi dicitur locus omnium elementorum et omnium
 spazium celestium locus naturalis qui est superfi-
 cies ultra corporis locatis cum virtute pre-
 servativa et determinata distantia a me-
 dio mundi vel a centro. Et 6^m hoc pars quod ter-
 ra habet duplicem locum naturalem. scilicet medium
 mundi et superficiem aque et aeris: et quod est ma-
 gis in loco pro centro quod per circumscriptionem. id me-
 dium mundi est magis locus terre quam superficies
 aque et aeris que propter argumentum non va-
 let conclusio de superficie aque non est locus

naturalis terre. s3 bene seqt qd no sit pn
 cipalis loc9 est. Ad 2m dico simlre q lo
 c9 quo simlre deorsu e mediu mudi loc9
 vo q simlre deorsu est supficies aque r
 qlz illoy loxoy est naturalis terre. l3 6m
 magis r min9. Secuda 3o est ista. q ce
 lu r elemeta se inuice naturali locat: r
 nullu illoy est alteri9 loc9 ppri9 quoy sup
 ficles immediate sut eqles. ita q supfici
 es cocaua ignis r conexa aeris sut eqles
 Prima ps isti9 cluisionis est phi quarta
 pbisicoy vbi dicit q terra est in aqua na
 turali: r aqua in aere r aer i igne r ign
 is in celo celuz aut no est ampli9 in loco
 .s. aggregatiue supru. Secuda ps decla
 rat etia: qz celu no solu cotinet igne. sed
 etia aere r alia elemeta: r sic est locus
 comunis r no ppri9 istoy simlre ignis co
 tinet aere r aqua r terra r aer aqua r
 terra aqua vo cotinet terra r metalla r
 sic nullu eoy est loc9 ppri9 sed comunis:
 Tertia ps vo pbat: qz qlz illay supficies
 est qta: r nulla illaruz est altera maior
 nec minor. q sut eqles. pna tenet r ans
 pbat. nam si aliqua esset maior illa esset
 supficies cocaua ignis r minor conexa ae
 ris. s3 hoc no pot esse q pbat: qz si supfici
 es cocaua ignis esset maior q conexa ae
 ris esset maior excessu diuisibili. sed non
 pot esse maior tali excessu: ex eo qz tunc
 supficies aeris no tageret illa ptez q ex
 cedit: r sic daret vacuu. q e impossibile.
 Instat cotra istam cluisionem r pmo sic
 nam si loc9 r locatu esset eqlia seqret. q
 duoy circuloz eqliu esset idem ceteru q e
 ptra vna cluisionez tertij enclidis pna
 in. p3. qz ide essz ceteru circuleret conere
 aeris r cocaua ignis r coseqt sequeret q
 due supficies sunt immediate. q e cotra
 phm. vi. pbisicoy vbi dicit vt asserit com
 metator q statim q due linee / vl supfici
 es sunt immediate fiut vna linea vl vna
 supficies. 2o sic pono q supficies cocaua
 ignis sit. a. r conexa aeris sit. b. r medi
 etas. b. sit. c. r tuc arguit. a. est eqle. b.
 et idem. a. est equale. c. g. b. r. c. sunt eq
 lia p3 pna qz quoz sunt eqlia vni tertio
 sut equalia inter se. s3 pns e falsu r ptra
 illud pncipiū comune. q oē totū sua pte e

mal9: r ans quos ad pma pte e pcessu r q
 ad secuda pte asbit ph3o phisi. vbi dicit.
 q ide est loc9 totius r ptis. 3o sic 6m phm
 celu e mal9 q aliqd elemetu. s3 celu e loc9
 elemetoy. q loc9 r locatu no sut equalia
 8o ad ista. Ad pmi dico. q supficies po
 test psiderari duplx. vno modo vt sut so
 lu qtitates ptnue r isto mo pcedo q nul
 le supficies possunt esse immediate r pse
 queter nulloy duoy circuloz equaliu pot
 esse ide ceteru: r ista est intetio phi in me
 thauris. alio vt sut termini diuisoy coz
 poy naturaliū: r isto modo no e incoueni
 ens q sint immediate: nec pp hoc sequit
 q duoy circuloz essz idez centrum: ex eo
 qz mathematici non se intromittunt de
 lineis / vl supficiebus vt sunt termini coz
 poy naturaliū. Ad 2m dico q loc9 r loca
 tuz sunt eqlia locatione p se supra r no p
 accns de qua no e metio. vna. a. e loc9. b.
 p se. ideo. a. r. b. sut equalia. s3 qz no e p
 se locus. c. sed per accns solu rone. b. ex
 eo qz ps e in loco p accns rone toti9. ideo
 .a. r. c. no sut equalia. Et si querat ex q
 .a. r. b. sut equalia qre. a. poci9 cotiet. b.
 q r ecotta. dico q hoc e rone cozpis coti
 nentis. vn si. a. fier et supficies conexa ae
 ris r. b. cocaua ignis. tuc. b. ptneret. a. sic
 a. ptiet. b Ad 3m dico q loc9 e duplx. s. ma
 lis r formalis: vt p3. na celu e loc9 mal ele
 metoy: r supficies cocaua ei9 loc9 formal
 ignis: r sic dico. q loc9 malis vn e maior
 q locatu. s3 no loc9 formalis. Et sic dixit
 phi q celu erat mal9 q aliqd elementoy.
 Tertia 3o e ista q oēs celi preter vltiaz
 spam sut in loco p ceteru r p circuleretiā
 6m pmetatoze qeto phisi. p ceteruz p acci
 dens r p circuleretiā p se vltia vero spa
 e p accns i loco p ceteru. s3 p circuleretiā
 nec p se nec p accns e in loco. Prima ps
 isti9 cluisionis p3: ex eo q oēs celi natura
 liter locant / vl situant p respectu ad cen
 trū mudi: r vnu celu ptnet aliud r se ad
 inuice locat. Secuda ps isti9 cluisionis
 p3 r pmo qtu ad pma pte isti9 2e ptis.
 qz vltia spa p respectu ad centrum nale
 situat. Secuda ps isti9 2e ptis etia p3. ex
 eo qz vltima spa: nec rone fut: nec rone al
 terti9 ptis e i loco p circuleretiā 6m phm

Quarto phisicoy: ex eo qz si esset in loco p cte
 cūferētiā se qret q̄ extra vltimuz celum
 esset aliqd̄ corp⁹: qz nō repit sup̄ficies ali
 qua sine corpore. s; extra celū nō ē mot⁹
 nec temp⁹ nec loc⁹ s^m phm primo de celo
 q̄ vltima spa nō est in loco p cūferētiā
 Instat cōtra istam p̄clusionē. Et p̄mo
 q̄ celi nō sūt in loco p cētrū. 2° q̄ vltima
 spa est in loco p cūferētiā sic ceteri ce
 li. Et p̄mo de p̄mo sic: nam esse in loco p
 cētrū est esse in loco circa mediū mūdi.
 s; celi nō sūt in medio mūdi. qz diuisibile
 nō ē in diuisibili q̄ rē. 2° sic illud qd̄ est
 in loco p alterū ē in eodez loco in quo ē illd̄
 alter. si q̄ celū ē in loco p cētrū q̄ ē i eodē
 loco in quo ē cētruz. Maior ē nota mior
 vero pbat. nā aia q̄ ē in loco p corp⁹ ē in
 eodē loco in quo ē corp⁹: vñ s^m p̄mentato
 rem quarto phisicoy. oē illud qd̄ inuenit̄
 in aliquo p accidēs inuenit̄ in eo p aliqd̄
 hñs illud p se. s; h^o ē falsū q̄ celi sint in
 eodē loco in quo ē cētrū. qz si cētrū intel
 ligim⁹ mediū mūdi in diuisibile illud nō
 ē in loco. si aut̄ elemētū terre r̄ ip̄a ē p se
 in sup̄ficie aque. q̄ celū ē in sup̄ficie aque
 q̄ ē absurdū. 2° pbat. q̄ vltima spa sit i
 loco p cūferētiā. Et p̄mo sic. nā vltia
 spa mouet p se locale. s; ois mot⁹ localis
 ē in loco p cūferētiā q̄ rē. Maior est
 p̄hi. viij. phisi. r̄ minor quarto phisi. 2°
 sic vltima spa mouet locale. q̄ mouet ad
 vbi. qz vbi ē respect⁹ aduentēs ex circun
 scriptiōe loci ad locatū s^m autorē sex p̄n
 cipioy. q̄ si mouet ad vbi mouet ad locū
 p cūferētiā. 2° sic illud qd̄ ē causa oib⁹
 locatis essēdi i loco p se videt̄ p se esse i lo
 co. s; vltima spa ē huiusmodi. q̄ rē. Ma
 ior p̄z. qz p̄mū p̄ncipiū i vno quoqz gñe
 ē maxie tale mior euidēs. qz gñans q̄tū
 dat de forma tm̄ dat de loco s^m cōmētato
 rez q̄to phisicoy modo vltima spa ē p̄n
 cipiū om̄iuz formaz illaz que sūt in loco
 q̄ rē. 2° ad ista: r̄ p̄mo ad duo p̄ma q̄ p
 bāt q̄ celi nō sūt in loco p cētrū. Ad p̄m
 dico q̄ celuz est in loco quo: r̄ q̄ diuisibile
 sit in indiuisibili sic entia pmanētis sūt
 in indiuisibili: qz mēsura ē ab illo. ita ce
 lū est in indiuisibili pūdo: qz in pūdo in
 diuisibili cognoscit̄ sic naturā ei⁹. Ad

2^m dico q̄ tō illa soluz pbat: qz q̄ est in lo
 co circūscriptiue p alterū q̄ est in eodem
 loco in quo est illud alterū modo celū non
 est incētro p se circūscriptiue. s; soluz d̄
 esse p cētrū eo modo q̄ dictuz est. 2° cel
 pōdeo ad alia tria argumēta que pbat q̄
 vltima spa ē in loco circūscriptiue. Ad
 p̄mū nego maiorē. s. q̄ vltima spa moue
 at locale: qz vltima spa s^m veritatem ca
 tholicā est celū impireū qd̄ celuz ē immo
 bile. si tñ accipiat̄ vltima spa s^m phm p
 p̄mo celo mobilis r̄ dicat̄ s^m phm. q̄ vltia
 illud nō ē altud celū tūc negat̄ minor. s.
 q̄ om̄is mot⁹ localis sit in loco p circunfe
 rētiā nec hoc dixit ph⁹. s; solū q̄ est in lo
 co eo modo quo dictuz est de celo vltimo si
 accipiat̄ p p̄mo mobili. s. p cētruz p̄z de
 intelligētijs q̄ mouēt locale vt dicet̄ r̄ tñ
 nō mouēt ad locū p cūferētiā. Ad 2^m
 dico. q̄ vltima spa si accipiat̄ s^m phm: q̄
 vis moueat p accidēs in loco. tñ mouet̄
 p se ad vbi r̄ negat̄ qd̄ illud causet̄ exire
 cūscriptiōe aliqua. s; solū a medio mūdi
 Et ad aurorez sex p̄ncipioy dico. q̄ ip̄e lo
 q̄bat de vbi q̄ causat̄ p motū ad locuz cir
 cūscriptiue: r̄ nō de vbi q̄ causat̄ p motū
 circa locum. Ad 3^m negat̄ maior qm̄ re
 lū est p se causa q̄litatez p̄max in elemē
 tis: r̄ tñ tales q̄litatez nō repiūt i celoz
 qm̄ d̄z p̄ncipiū in vno q̄z genere rē. cōce
 do. s; celū nō ē p̄ncipiū essēdi i loco p se p
 circūferētiā Et hec de iste ca^o sufficiāt.

3
 d
 Abiū maximuz apud aliqs̄ ē si
 idem corpus possit esse in diuisis
 locis localiter p potētiā aliquaz
 sic p potētiā naturalez d̄ esse in loco cir
 cūscriptiue r̄ circa locū qd̄ ē circa cētrū
 qd̄ est mediū mūdi. Pro cui⁹ declaratiōe
 sūt aliqua notāda. Primo est notādū q̄
 q̄cūqz sūt p̄ora essētiāle ip̄ovbi vniformi
 ter insūt corpoz q̄uis hēat diuisa vbi: qz
 nō variāt variato ip̄o vbi p̄z: ex eo qz p̄
 essētiāle nō variāt p̄p̄ variationē poste
 rioris nec ad multiplicatiōē posterioris
 se q̄t multiplicatio poris. Secūdo ē notā
 tādū sic passū existēs in vno loco recipet
 formā a duob⁹ agētib⁹ sibi a p̄p̄matis sic
 idem passū si in duob⁹ locis existat patie
 tur ab eisdem agētib⁹ sibi in illis duob⁹

locis apprimatis: 7 h^o intelligo de passi
 one que est ad formā absolutā. 3° est no
 tādū q̄ sic corp⁹ in vno loco existēs se hē
 ret in rōne actiui ad diūsa sibi apprima
 ta in illo loco sic si idem corpus existeret
 in duobus locis se hēt ad eadem sic appri
 mata in illis locis. 4^m est notādū qz cuz
 dico aliqd corpus esse in aliquo loco, v^l in
 diūsis locis nihil dico supra corpus nisi
 quēdam respectū extrinsecuz adueniētez
 fūdātū in q̄to ad aliud q̄tū circūscribēs
 respectū aut talē plurificari sup idēz fū
 damētū ad diūsos terminos nō videt con
 tra aliqd notū s^m rōnē: qz respect⁹ interi
 sec⁹ aduenientes de q̄bus min⁹ videt pos
 sūt plurificari manēte eodem fūdāmēto
 ad diūsos terminos vt supra eadem albe
 dinē possūt due similitudines fūdari ad
 duos terminos. Et si dicat q̄ est verum
 q̄ plures respect⁹ possūt fūdari in eodem
 fūdāmēto q̄n vn⁹ eoz nō adequat totū fū
 damētū. s; vn⁹ loc⁹ adequat totā rōnē cor
 poris locabilis inq̄tū est locabile: hoc nō
 valet: qz respect⁹ qui orit̄ ex natura fun
 damēti magis debet adequari fūdāmēto
 q̄ ille q̄ extrinsec⁹ aduenit ceteris pibus
 s; ad duos terminos in fūdāmēto eodem
 possūt esse tales duo respectus oriētes ex
 natura fūdāmētivt due eq̄litates ad duo
 q̄ta eq̄lta tūc hic non bene dī. q̄ vn⁹ res
 pect⁹ tm̄ adequat. Istis p̄suppositis po
 no duas p̄clusiones. P̄ria ē q̄ quis per
 potētiā naturalē idēz corpus numero nō
 possit esse in diūsis locis. tm̄ p̄ potētiā di
 uinā esse in diūsis locis bene pōt. P̄ri
 ma ps p3: ex eo qz s^m naturā corp⁹ p̄vnā
 dimēsiōnē est in vno loco tm̄ cuz termini
 loci 7 locati sint simul. Secūda hō ps p
 bat. Et p̄mo sic nō est min⁹ incōueniēs
 duo corpora esse siml̄ q̄ idē corp⁹ eē in di
 ūsis locis. s; deo est possibile p̄mū vt dice
 tur in p̄clusionē sequētī. q̄ 7 2^m. Mator
 p3 s^m p̄ncipia p̄hisi. nam eq̄lē repugnā
 tiaz ponerēt inter duo q̄ta respectu etuf
 dem loci sic 7 ecōūso. minor p3 de facto in
 nativitate xp̄i 7 in resurrectione: 7 q̄n in
 trauit ad discipulos ianuis clausis. Et
 si dicat q̄ ista rō non valet a simili: ex eo
 q̄ due dimēsiōnes repugnāt p̄pter situz

localē: 7 illud tollit subtilitatis. s; illud qd ē rō limitationis ad vnū vbi non pōt tolli p̄ aliqd vnū sēp em̄ natura remanet limitata. p̄tra vbi ē equalis p̄mēsuratio loci ad locatū 7 ecōuerso si vnū nō pōt esse in plurib⁹ locis sequit̄. q̄ nec plura possūt esse in eodē loco. s; equalis p̄mēsuratio ē hic 7 ibi. q̄ si vnū corp⁹ nō pōt esse in plurib⁹ locis sequit̄ q̄ nec plura i eodē. 2° p̄bat sic. vbiq̄z de⁹ pōt facere substantiā naturalē nō sub modo natura li pōt eā facere idē sub suo modo nāli seu pueniētī sue nature. qz in p̄mo sunt duo mirabilia in 2° tm̄ vnū. s; de⁹ s^m oēs doctores pōt facere corp⁹ suuz sacramēta p̄ idē nō sub modo suo naturali siml̄ in diūsis locis: 7 facit de facto. ergo pōt facere idē in eisōē sub modo naturali. s. locat⁹ 7 dimēsiue. 3° sic angel⁹ pōt esse siml̄ i plurib⁹ locis diffinitive. vt dicit̄ in ca^o sequēti. q̄ idē corp⁹ pōt esse i plurib⁹ locis circūscriptiue. cōnā p3 qz similis limitatio ē hic 7 ibi. añs hō p̄bat. de⁹ pōt p̄uertere panē in angelū. s; vbi p̄fuit p̄uersū ibi ē illud in qd p̄uertit. q̄ angel⁹ ē vbi fuit panis: 7 nō mouet de celo. q̄ ē in duobus locis. 4° sic. nā ad multiplicationē posterioris nō sequit̄ multiplicatio prioris. s; locus ē posterior locato. q̄ ad multiplicatio nem locoy nō necessatio sequit̄ multipl̄ catio locatoy. p̄firmant̄ oēs iste rōnes. p̄ dictū hugonis de sacramētis pte. viij. ca^o 2° vbi dicit. q̄ qui fecit vt vnū corp⁹ esset in vno loco fecit quomodo voluit si alē vel let alē facere potuiss̄. Instat p̄tra istā p̄clusionē. 7 p̄mo sic. si idē corp⁹ possit eē in plurib⁹ locis siml̄ possit esse in infini⁹ p̄ns ē falsuz. q̄ 7 añs. falsitas p̄sequētis p3. qz eē vbiq̄z ē p̄riū dei: 7 sic nō p̄uēit alicui creat̄e. p̄bo p̄nāz. q̄n aliqd indiffe rēter se h3 ad plura q̄ eōē pōt eē i duob⁹ adē rōē pōt eē i oib⁹. s; corp⁹ indifferēter respicit hūc locū 7 illū 7 oia loca. q̄ si pōt esse in plurib⁹ p̄ potētiā diuinā poterit esse in oib⁹. 2° sic. illud nō ē factibile q̄ implicat p̄tradictōez. s; idē corp⁹ eē i plurib⁹ locis implicat multas p̄tradictiones q̄ 7 c. Mator nota ē. minor hō p̄bat. nāz q̄n pōit corp⁹ in vno loco hēt eadē formā

quāi alio. Et sic pōat i vno loco gelu r i a
 lio calor. Et q̄ i vno loco hēbit; frīg⁹ r i a
 lio calozē; si pōat q̄ i vno loco nō inuēiat
 q̄d cōdat r i alio inuēiat q̄d cōdat: tūc i
 vno loco esuriret r in alio nō esuriret r i
 vno poterit infirari: r i alio nō infirari
 et sic in vno moreret r in alio nō morere
 tur. Et tūc sequeret q̄ idē corp⁹ hēbit cō
 tracta simp. 3° sic. sic locatū cōmēsurat
 loco s^m p̄tinuū sic cōmensurat s^m vnuz r
 multa. ḡ si idēz locatū essz in diūsis loc⁹
 erit simp vnū r multa: 4° sic. termini lo
 ci r termini locati sūt sūp. ḡ si locatū ē ex
 tra terminos loci sui p̄p̄rii erit etiaz extra
 terminos suos p̄p̄rios. 5° sic. sic res p̄p̄
 priā naturā ē in vna spē tm sic p̄ vnā di
 mēsiōnē ē in vno loco tm. qz sic se hēt nā
 ad spēz ita q̄ritas ad locū. 6° sic. si idem
 corp⁹ simp esset in diuersis locis; aut erit
 vna mutatione; aut duab⁹ mutationib⁹ :
 nō vna mutatione. qz vna mutatio ē tm
 ad vnum terminū: nec duabus. quia aut
 eiusdem speciei; aut alterius speciei non
 eiusdem quia idēz nō potest moueri simp
 duob⁹ motib⁹ eiusdēz spēi s^m p̄hm. v. me
 thap̄b̄si. nec duob⁹ motib⁹ alteri⁹ spēi:
 qz cū termini sint cōtracti mot⁹ sūt incō
 possibilēs. 7° sic impossibile est eādē māz
 simul esse sub duab⁹ formis substācialib⁹
 s; si possibile sit idem corp⁹ simul esse in
 diūsis locis tūc eadem mā simul erit sub
 duabus formis substācialib⁹. Probatue
 istud p^o sic ponat idē nutrimentū i diūsis
 loc⁹ r cōdat diūsis aialib⁹ i illis loc⁹ ext
 rētib⁹ tūc nutritiua istoz aialū cōuertit
 nutrimentū in substāciaz suaz: r p̄ p̄ns ea
 dez mā nutrimentū erit sub diūsis formis
 substācialib⁹ illoz animalū. 2° sic ponat
 tur q̄ idem lignū sit in diūsis locis r in
 illis locis sint duo ignes q̄ agāt in istud
 lignū tūc inducēt formā ignis nō aut in
 ducēt eādēz formā cū agētia sint diūsa. ḡ
 animalia r animalia in eādē materia
 q̄ est p̄positū. 3° ad ista ad p̄mū dico. q̄
 cōcedo q̄ p̄ potētiā diuinā idem corp⁹ pōt
 esse in infinitis locis. naz sanct⁹ thomas
 cui⁹ est argumētū cōcedit. q̄ corpus xp̄i
 pōt esse vbiqz sacramētalr: qz pōt deus
 totū mūdūz cōuertere in corp⁹ xp̄i sic pa

nē. s; nō est maior limitatio ad esse alicu
 bi localr q̄ sacramētalr compādo ad po
 tētiā dei. Et cū dī q̄ esse vbiqz ē xp̄i dei
 dico q̄ de⁹ ex sua immēfitate necessario ē
 vbiqz: qz nullū pōt esse vbi in quo nō sit
 de⁹ p̄ essētiā p̄fētā r potētiā r illo mo
 do impossibile est aliud a deo esse vbiqz.
 s; nō est incōueniēs aliqd aliud a deo nō
 p̄ potētiā creatā. s; p̄ potētiā diuinā esse
 vbiqz nec p̄ hoc dī p̄p̄rie esse vbiqz sic de
 us: qz de⁹ est p̄ potētiā suam vbiqz istud
 aut nō. Ad 2^m negat minor r ad p̄batio
 nē dico q̄ dato. q̄ huic corp⁹ existētī in
 tali loco app̄oximet ignis r eidem corpo
 ri in alio loco app̄oximet aqua si sūt eqlia
 v̄tutis in agēdo r sint eqlia app̄oximatī
 v̄tūqz impediret alterū. ita q̄ neutrum
 ageret / v̄l agerent ad quēdam effectum
 mediū sic si essēt app̄oximatī eidem corpo
 ri existētī in eodem loco soluz. Et si aut
 v̄tū alteri⁹ vincat tūc quī vincit v̄l sim
 p̄l̄r assimilat sibi passū v̄l saltē magl̄ af
 similat q̄ alter⁹ Et ad illd qd dī de fame
 et de saturitate. dico qd fames est appeti
 tus calidi r sicci: ille aut appetit⁹ v̄l est
 naturalis v̄l volūtari⁹ r v̄tūqz modo dī
 cit aliqd absolutū. ḡ nō variat p̄pter vari
 ationē vbi siue loci si hic comedit alibi nō
 esurijt eodem modo dico de sanitate r in
 firmitate morte r vita: qz si dicunt ali
 qd absolutū nō variat p̄pter variationē
 posterioris. v̄l si hic infirmet alibi infir
 met: r si hic morit alibi morit. Ad 3^m
 dico. q̄ nō oportet locatū cōmensurari di
 mēsiōnib⁹ loci s^m vnum et multa sic nec
 ad multiplicationez posterioris sequitur
 multiplicatio p̄oris maxime de respectu
 extrinseco adueniēte. Ad quartuz dico
 q̄ termini vni⁹ possūt intelligi simp esse
 cū terminis alteri⁹ / v̄l simultate p̄cisa
 et adeq̄ta v̄l nō p̄cisa nec adeq̄ta si p̄i
 mo modo intelligat de simultate dico. q̄
 maior est v̄a: r etiaz minor. si aut intelli
 gat de simultate nō adeq̄ta minor ē falsa
 qz nō oportet illud qd est extra terminos
 vn⁹ esse extra terminos alteri⁹. Ad qn
 tū dico: q̄ illud simile nō tenet: quia vna
 natura est rō formalis essēdi in vna spē
 s; dimēsiō nō est formalis rō p̄xima esse

4

di in loco . s; tñ eõ fũdamẽtalĩs illa aũt
 põt esse vna lz respec⁹ sint diũsi. Ad sex
 tũ dico. q; si manet in eodez vbi in q̄ pũs
 erat põt acquirere nouũvbi vnica muta
 tione/ v; duab⁹ mutationib⁹. Et cũ dũ q;
 ille mutationes aut sũt eiusdem sp̄ei aut
 nõ. Dico q; põt cõcedi vtrũq; : r cũ argu
 is due mutationes nõ possũt esse simp in
 eodẽ. dico q; nõ est incõpossibilitas muta
 tionũ nisi ex incõpossibilitate terminoy r
 si p⁹ oporteret pbare incõpossibilitatem
 duoy vbi : q; q; hẽat incõpossibilitas duay
 mutationũ. Et cũ dũ q; termini mutatio
 nis sũt incõpossibiles. Dico q; verũ est de
 p̄mis terminis nõ aũt de cõcomitãtib⁹
 intelligo aũt. q; termini p̄mi culul lz mu
 tationis sũt puatio r forma: cõcomitãtes
 aũt q̄ iũgũt p̄dictis . Ad septimũ dico
 q; si idem corp⁹ ponit esse in diũsis locis
 nõ seq̄t. q; eadem materia informaret si
 mul duab⁹ formis nec eiusdez sp̄et nec al
 teri⁹. Ad exẽplũ de alimẽto respõdeo q;
 idem fieret de alimento sũpto a diũsis in
 diũsis loci . q; si fieret si duo stomachi fie
 rẽt in eodem loco r cib⁹ ille esset i vtroq;
 estomacho tũc . n. vire⁹ vna totalẽ vince
 ret aliã : r tũc totũ alimẽtũ conuerte
 ret in suuz corp⁹ v; essent virtutes eq̄les : r
 tũc eq̄le cõuiterẽt de alimẽto ista in suuz
 corp⁹ r illa in suũ : r tũc essent due mãe
 et nõ vna / v; essent ineq̄les. non tñ vna
 oino vinceret : r tũc fortior pl⁹ conuerte
 ret in suũ corp⁹ : r alia debilior min⁹ cõu
 teret. Et eodem modo dico de animalib⁹
 in diũsis locis recipiẽtib⁹ idem alimẽtuz
 eodem modo . etiam dico de diũsis ignib⁹
 appriatis vni ligno i diũsis locis. Secũ
 da 2° est ista. q; sic idẽz corp⁹ p diuinã po
 tẽtiã põt esse in diũsis loci localẽ. ita i eo
 dem loco possũt esse multa corpora. Ista
 p̄clusio pbãt . nam eq̄le repugnãtiãz s^m
 p̄ncipia pbisicoy ponerẽt p̄bi vnũ corp⁹
 esse i diuersis locis sic multa corpora in
 eodem. s; p̄mũ est factibile deo/ vt p; exp̄
 cedenti p̄clusione. q; r 2^m est factibile deo
 hoc p; de facto i natiuitate xp̄i r in resur
 rectione: r qñ intrauit xp̄s ad discipulos
 tanuis clusis . Instãt cõtra istam p̄clu
 sionẽ . Et p̄mo sic qñ aliqua duo cõpanẽ

ad aliq̄s s^m eũdem modũ esse di in: nõ pos
 sunt esse simul. sed corpora hũt similem
 modum essendi in q̄ rẽ. 2° sic talis ordo
 vniũsi ẽ ex hoc. q; oia hũt distincta loca. q;
 ponere plura corpora simp esse ẽ destru
 ere ordinẽ vniũsi q̄ rẽ. 3° ad ista. Ad p̄
 mũ respondet varro lib; 2° dis. tertia. q;
 maior ẽ va de his que hũt esse in alio per
 inherẽtiã r nõ de his que hũt esse in alio
 p in existẽtiã s^m cõmẽtatorẽ 3° de aia. sco
 tus aũt in eadez dis. dicit alr negãdo ma
 iorẽ: q; esse in nullaz dicit hitudinẽ essen
 tialez ad illud in quo est esse aũt ab dicit
 essẽtiã hitudinẽ r depẽtiã ad illud a q̄
 est: r tñ plura possũt esse ab q̄e q; nõ in
 Ad 2^m dicit varro. q; ordovniũsi attẽdit
 s^m sitũ p̄tũ p̄ncipaliũ / vt corporoy cele
 stiy r elemẽtoy. nõ tñ s^m singulas ptes
 Et hec de isto ca^o sufficiãt

Ae q; in 3° pbisicoy dicitur est . q;
 angel⁹ mouet localiter: r ois mo
 u⁹ localis est ad locũ inq̄rẽduz ẽ
 hic si angel⁹ est in loco. Ad cui⁹ declara
 tionẽ sũt aliqua notãda. Primũ est notã
 dũ. q; esse in loco dũ duplẽ. s. circũscripti
 ue r diffinitive: vt dicitur ẽ in ca^o antepe
 nultimo quere ibi. 2° ẽ notãdũ. q; esse in
 loco respicit octo p̄ditiones. s. naturalẽ r
 violẽter esse p̄mẽsuratiue r esse diffiniti
 ue esse in isto locov; in illo loco esse i loco
 actuali: r esse in loco eq̄li. Istis presup
 positis pono quatuor p̄clusiones p ordiez
 P̄ria 2° ẽ ista. q; angel⁹ nõ dũ esse in loco
 p opationẽ vt aliqui dicũt: nec p applica
 tionẽ virtutis ad locũ vt alij dicunt. P̄ri
 ma ps istĩ p̄clusionis r etiã secũda q̄ idẽ
 dicit q; p̄ma. lz sub alio vocabulo pbãt. q;
 si angel⁹ esset in loco p opationẽ / v; p ap
 plicationẽ virtutis / v; illa opatio ẽ tran
 siens v; immanens nõ immanẽs. q; illa
 abstrahit a loco sic esse angeli: nec ẽ opa
 tio trãsiẽs vt p; q; opatio trãsiẽs in cor
 pus nõ ẽ formale rõ essendi in loco in an
 gelo. sic p; p articulũ exercitãtũ r cõdem
 natũ ab ep̄o parisiẽsi. 2° sic angel⁹ ẽ i ce
 lo empireo: vt plurimũ r tñ ibi nihil trã
 siens opãt. 3° sic angel⁹ opãt intoto orbe
 quẽ mouet. s; nõ ẽ in toto orbe quẽ mouet
 q; rẽ. 4° sic. si angel⁹ ẽ in toto loco p opa

tionē illa opatio ē ex cōmēsuratiōe in lo
 co. ḡ si p eā angel⁹ essz in locoꝝ nullo alio
 modo sequeret q̄ angel⁹ esset ibi p̄mensu
 ratione q̄ ē falsū. Instat cōtra istā con
 clusionē. ⁊ p̄mo sic p̄ damascenū li. p̄mo
 ca. xiiij. vbi dicit in corporea quidē nata
 vbi adest ⁊ opat. ḡ ē in loco p̄ opationem
 2° sic. nā si angel⁹ essz in locoꝝ nō p̄ opa
 tionē essz in loco indivisibili. s; nō pōt eē
 existēs in loco in divisibili. puta in pūcto
 ex eo q̄ loc⁹ ē maior locato: ⁊ pūct⁹ nō est
 maior āgelo ḡ rē. 3° sic. sic āgel⁹ essz exi
 stens in loco: ⁊ nō p̄ opationē; v̄ applica
 tionē virtutis; v̄ essz in illo loco naturalr
 v̄ violenter. s; neutrum istoz potest da
 ri non p̄mum. qz si sic tunc aliqd corpus
 haberet naturalem habitudinez ad ip̄m
 cōseruādūz; nec 2^m pōt dari: qz si sic tunc
 aliqd corp⁹ hēret naturalē bitudinez ad
 ip̄m corrūpēdūz. ḡ est in loco angelus p̄
 opationē v̄ applicationē virtutis ⁊ nō p̄
 in existētiā. 8° ad ista. Ad p̄mūz nego
 p̄nāz. Et ad dictū damasceni dico. q̄ ē ve
 ruz q̄ natura i corporea que est angelus
 opat vbi est. s; ex hoc non seq̄t q̄ sic ibi p̄
 illaz opationē. ymo seq̄ret aliud. s. q̄ opa
 tur ibi: ex eo qz est ibi. Ad 2^m dico q̄ an
 gel⁹ est in loco in divisibili ⁊ cuz dī. q̄ lo
 cus est maior locato dico q̄ est falsū. ymo
 5^m p̄m est eq̄lis locato. Etiaz dico q̄ ae
 gumētū p̄cedit de esse in loco circūscrip
 tiue ⁊ de illa locatiōe est verū dicere. q̄
 loc⁹ materialis est maior locato: ⁊ nō p̄cedit de
 locatiōe diffinitiva seu dē esse in loco dif
 finitiue sic est angel⁹. Ad 3^m dico. q̄ po
 tētia passiva in angelo ad essēdū in loco
 nec ē naturalis nec violēta p̄pter rōnes
 tactas i argumēto. s; est potētia passiva
 neutra; v̄ p̄ qz angelus pōt esse remoto
 oī loco: qz si ānihilaret oīni corpore ⁊ fi
 eret vn⁹ angel⁹ esset extra totū vniūsz
 et sic nec esset in loco naturalr nec violē
 ter ⁊ dato q̄ sit vniūsum deus pōt facere
 vnū angelū extra totū vniūsz: ⁊ tūc nō
 erit in loco actuali. Secūda p̄ est ista. q̄
 angel⁹ est in loco p̄ suā substātiā diffini
 tiue seu p̄fētiā non cōmēsuratiōe seu
 circūscriptiue. Prīma ps p̄: ex eo qz an

gelū esse in loco diffinitive nihil aliud ē
 nisi ip̄m hēre quēdam respectū p̄fētia
 litatis ad locuz nō sic p̄fētia situata ad
 situās seu sic alicui⁹ b̄ntis positioez. i.
 ordinē p̄tiū ad illud in quo ponit. s; sic co
 existētis ad illō cui existit faciētis se illi
 p̄fētem. Probat ista p̄ma ps. Et p̄mo
 sic q̄ est h. q̄ nō est alibi diffinit loco an
 gel⁹ est huiusmodi ḡ rē. 2° sic nisi pona
 tur talis respectus p̄fētalitatis in ter
 angelū ⁊ suū locū cū nō possit poni aliqd
 accidēs absolutū nō videt q̄ angel⁹ esset
 pl⁹ hic q̄ alibi. Secūda ps isti⁹ p̄clusio
 nis p̄bat sic: qz q̄ nō hēt formalē rōnem
 cōmēsurādū loco non hēt potētiā cōmēsu
 rati illi angel⁹ est huiusmodi ḡ rē. Ma
 ior est nota minorē v̄o. p̄bo: qz quīs in an
 gelo sit q̄titas virtutis. nō tñ ē q̄titas mol
 lis que est rō cōmēsurandi loco. Instat
 cōtra istam p̄clusionē: ⁊ p̄bat q̄ angel⁹
 aliquomodo nō sit in loco. Et p̄mo p̄ boe
 ciū li. de domatibus vbi dicit p̄uis animi
 cōceptio est in corporea in loco non esse
 s; angeli sūt huiusmodi ḡ rē. 2° p̄ augu
 stinuz libro. lxxxiij. questione vbi augu
 stin⁹ videt p̄bare. q̄ de⁹ non est in loco p̄
 hūc mediū: qz nō est corp⁹. s; p̄missa il
 la est v̄a de angelo sic de deo ḡ rē. 3° p̄
 bat p̄ rōnē sic oīne locatū hēt situz. s; sit⁹
 nō cōpetit nisi q̄to angel⁹ aut nō est q̄t⁹
 ḡ rē. Maior est nota. s; minor p̄bat: qz
 positivo modo nō ē differentia q̄tatis
 et isto modo cōpetit nisi q̄tati alio modo
 ē predicamētū: ⁊ sic ē passio fūdata in q̄
 titate. ḡ nullo modo conuenit nisi q̄to. 8°
 ad ista ⁊ p̄mo ad autoritates boecij ⁊ au
 gustini que dicūt angelū non esse in loco
 dico q̄ verū dicūt de locatiōe circūscrip
 tiua qz circūscriptio in cludit cōmēsurati
 onē loci ad locatū que repugnat angelo
 Ad rōnē v̄o dico. q̄ maior est v̄a de loca
 tiōe circūscriptiua ⁊ nō de locatiōe dif
 finitiua. Tertia p̄ est ista. q̄ plures ange
 li possūt esse in eodem loco diffinitive. p̄
 bo istam p̄clusionem sic angel⁹ ⁊ aia pos
 sūt esse in eodem loco. ḡ ⁊ duo angeli: qz
 nō est maior repugnātiā de duob⁹ ange
 lis q̄ de angelo ⁊ aia. añs p̄ qz angelus
 custodiēs ⁊ aia custodita sūt in eodē loco

2° sic. si vn⁹ angel⁹ venit in meridie de celo ad terrā: nō oportet q̄ angel⁹ qui mo uet orbē ei cedat. q̄ illi poterūt esse in eo dem loco p̄ illo p̄cto. Etia maior repu gnantia ē duo corpora esse in eodē loco: q̄ duo angeli: s; duo corpora possūt eē in eo dem loco: vt p̄batū est in p̄cedēti ca°. q̄ ⁊ duo angeli. Hanc cōclusionē p̄bat ricard⁹ de sancto victore li° q̄rto de trinitate: vbi arguit de illo obfesso a lesione demonuz i quo erāt sex milia ⁊ sexcēti ⁊ sexaginta et sex demones. Instat p̄tra istā cōclusio nem sic. due cause totales: nō possūt eē si mul respectu eiusdē effect⁹. s; angel⁹ exi stens in loco: ē causa totalis respectu opa tionis in tali loco p̄pter quam dicit ibi. q̄ alius nō pōt esse cū eo ibi p̄pter opationē ibi opataz. R° q̄ sanct⁹ thomas in hoc ar gumēto supponit falsū. s. q̄ angel⁹ sit in loco p̄ operationē: ⁊ sic nō bene cōcludit. Quarta p° est ista. q̄ licet angel⁹ simul non sit in plurib⁹ locis. tñ p̄ potētā diuī nam pōt esse in plurib⁹ locis sibi adequa tis. i. q̄ nihil aliud sit in illis locis nisi il le angel⁹. Prima ps p̄z p̄ damascenū ca° .xxij. ⁊ .xxvi. vbi expresse vult. q̄ beati angeli dū sūt in celo: nō sūt in terra: nec et ecōuerso. Secūda ps p̄bat. qz si idēz corp⁹ p̄ potētā diuinā pōt esse in plurib⁹ locis. q̄ ⁊ angel⁹: qz nō ē maior repugnā tia de vno q̄ de alio. Etia ad multiplica tionē posterioris nō sequit multiplicatio poris: s; loc⁹ ē posterior locato. q̄ ad mul tiplicationē loci nō oportet multiplicari locata. Instat cōtra istā cōclusionē sic. omē q̄ termino loci diffinit sic ē hic diffi nitue q̄ nō ē ibi: sed angel⁹ loci termino diffinit. q̄ sic ē in vno loco q̄ nō pōt esse simul in alio. qz si esset: tūc nō diffiniret termino loci. R° q̄ argumētū p̄cedit per potētā naturalē: ⁊ sic p̄cedo. s; q̄ angel⁹ possit esse in plurib⁹ locis: ego pono p̄ po tentiā diuinā. Hic possūt fieri argumen ta que fuerūt facta in p̄cedēti ca° p̄tra cō clusionē que posuit vnū corp⁹ posse eē in plurib⁹ locis. Et hec de isto ca° sufficiāt

Et qz p̄ noticiaz positui possū⁹
 r venire in noticiam p̄riuatī: ideo
 postq̄ dictū ē de loco inq̄rēdū ē de vacuo

ad cuius declarationē sūt aliqua notāda
 Et p̄mo ē notandū. q̄ sic duplct pōt acci pi locus. s. p̄ spacio sepato adequato corpo ri locato s̄m opinionē antiquozū: ⁊ p̄ sup ficie ambiēte locatuz s̄m p̄m. ita duplct pōt ymaginari de vacuo. Primo q̄ si va cuum esset: nō eēt puta negatio. s; q̄dā spaciū q̄titatiū puatū corpore sic yma ginabāt antiqui 2° q̄ esset superficies pua ta locato/ seu corpore replēte: vt si de⁹ an nichilaret om̄ta que sūt infra celū tūc ce lum diceret vacuū materiale ⁊ superficies concava ei⁹ diceret vacuū formale ⁊ hec fuit opinio p̄hi. 2° ē notādū. q̄ si esset va cuum: ⁊ latera celi distaret annihilatis elemētis: tam mixta q̄ simplicia p̄posita mouerēt in eo successiue quīs in minori tempore q̄ q̄ si esset plenu spaciū. p̄ hoc nā pōito q̄ latera vni⁹ vacui distarent p̄ vnū militare ⁊ alteri⁹ p̄ tria. si fieret mo tus i vtroqz mobiliū equaliū ⁊ ab equali virtute citi⁹ p̄ trāfirēt vacuū vni⁹ milia ris q̄ vacuū retum. resistētia em̄ mediij non est accipiēda simplct ex plenitudine spaciij extēnsice vt aliqui dicūt: s; ē acci pienda ex extēnsione spaciij/ seu p̄ extēsiōe spaciij supra q̄ sit mot⁹ quā nō pōt simul p̄trāfirē mobile virtute finita: s; succes siue. ita q̄ dū ē sub vna pte sit p̄tinue sub altera acquirēdo: quīs illa acq̄sitiō fiat in tempore ita breui q̄ quasi videat fieri in instāti. 3° ē notādū. q̄ si vacuū esset non eodē modo mouerent corpora simplt cia in eo ⁊ corpora mixta. ex eo quoniam corpora simplicia citius mouerent q̄ cor pora mixta. nā ponat q̄ tota sp̄a elemen torū esset annihilata ⁊ poneret vna por cio terre in cōcauo lune secluso appetitu replēdi vacuū: ⁊ manēte appetitu essēdi in medio mūdi ⁊ cum illa porcione terre ponat lapis ⁊ similt secluso appetitu in eo replēdi vacuū: ⁊ manēte appetitu essē di i medio mūdi citi⁹ moueret illa porcio terre q̄ lapis. licet sint equalis pōderosi tatis. ⁊ h° p̄pter resistantiam intrinsecā in lapide. qz vltra extēnsionē spaciij i toto spacio ymaginario ignis resisteret ignis Et in toto spacio ymaginario aeris resi steret aer ⁊ huiusmodi. Et si dicat quō .g. l.

ignis et aer possunt resistere: cum non sint
 extrinsece in spacio: nec intrinsece in mix-
 to. dico quod quibus formate non sint in mixto
 sunt tamen secundum virtutes eorum. dicunt ista elemen-
 ta resistere isto quod mixtum adueniens per il-
 lud spaciuz talis ut talis elementum secundum vir-
 tem illius elementum quod est in eo appetit aliquo-
 lum quietescere ibi: et sic aliquotulum detinet
 4° est notandum quod corpora mixta si poneret
 vacuum si sunt conformis proportionis equaliter
 mouerentur in eo: sed inequaliter in pleno. Pri-
 mu per quod si esset conformis proportionis non
 habendo resistenciam extrinsecam haberet conformem
 proportionem potentie ad resistenciam. et per omnes
 velocitates essent equaliter. Secundum vero
 etiam per quod si sint duo mixta: et unum sit cu-
 ius grauitas sit: ut octo. et leuitas ut qua-
 tuor. et sit aliud mixtum cuius grauitas sit
 ut quatuor: et leuitas ut duo. et ponatur am-
 bo in medio resistencie ut unum tunc per mouere
 locum moueretur quod secundum quod habet maiorem
 proportionem potentie ad resistenciam. Quotuz
 est notandum quod si esset vacuum duo possent esse
 corpora que nec essent mediata nec imme-
 diata: habet per dato quod deus annihilaret omnia
 elementa propter elementum terre: tunc celum et
 terra: nec simpliciter esset mediata nec esset
 immediata. quod mediatio et propinquitas sunt
 ratione quantitatatis medie. et cum inter illa nul-
 la esset quantitas: nec esset mediata: nec im-
 mediata non mediata. quod nulla est quantitas
 mediata: nec immediata. quod terra non tan-
 git celum. Istis pre-suppositis pono duas con-
 clusiones. Prima 1° est ista. quod secundum philosophum
 antiquos quod secundum aristotelem impossi-
 bile est vacuum esse. probatur ista 1° secundum opinionem
 antiquorum. quod si esset possibile vacuum
 esse. esset accidens sine subiecto quod est impossibile
 Etiam quod ratione longitudinis et latitudinis et
 profunditatis esset corpus et cum posset locatum
 recipere absque habet quod cederet. sequitur penetra-
 tio corporum quod est impossibile. probatur secundum intentionem
 philosophi ista 2° sic per experientiam. nam si om-
 nia foramina alicuius follii abstruerentur nul-
 la potentia posset lenare unum asserere ab a-
 lio nisi ibi fieret ruptura per quam subiret
 et aer. simile si ponatur doleum bene plenum
 et vndique bene clausum non poterit exire vi-
 num. vel aqua quantumcumque profuerit. et hoc ideo est

quod natura abhorret vacuum. Et si queratur
 quod si esset vacuum quod esset. dico quod secundum philosophum
 vacuum esset locus non repletus corpore seu in
 quo non esset aliquid corpus quod tamen natura ab-
 horret. Instatur contra istam conclusionem. Et
 probatur quod secundum philosophum est possibile esse vacuum. Et
 primo sic. nam cum aliquid mouetur se habet nunc a-
 liter quod prius se habebat ad alium locum: aut reci-
 pitur in vacuo: aut in pleno. si recipitur in
 vacuo habet propositum. si autem recipitur in pleno
 sequitur penetratio corporum: et si dicitur quod unum
 corpus alteri cedit: et cum non sit ratio quare pri-
 mo corpori secundum cedat. qui etiam secundo
 tertium: et sic de alijs. sequitur quod unum motu
 omnia corpora mundi mouerentur quod est impossi-
 bile. 2° sic. in nutritione alimentum recipitur
 ergo vel in partes aliti plenas vel in partes
 vacuas. si plenas sequitur penetratio cor-
 porum: si vacuas habet propositum. 3° sic
 per condensationem partes fiunt propinquiores. quod
 per introitum partium inuicem: et sic est penetra-
 tio dimensionum vel sit ratione quarundam vacui-
 tatum inter existentium et habet propositum. 4° sic
 sint duo lapides plant inuicem suppositi si
 ne aliquo aere inter medio et incipiat ali-
 quod agens equaliter unum a reliquo eleuare.
 et sequitur quod immediate post hoc erit vacuum
 in centro horum lapidum. quod aer exterior non
 immediate post hoc erit in centro cum oportet
 prius moueri ad partem propinquam quod re-
 motam. 5° probatur per experientiam antiquorum.
 nam antiqui volentes probare vacuum esse: ad-
 ducebant unam experientiam. ut habet quarto
 philosophi de vase pleno cineribus. tantum. n.
 de aqua recipiente quantum sine eis quod non pos-
 set esse nisi esset vacuum. 6° ad ista. Ad
 primum dico. quod in motu locali unum corpus
 alteri cedit: nec oportet tertium: secundo ce-
 dere. quod secundum cedit primo per condensa-
 tionem. Ad secundum dico. quod alimentum
 recipitur in partes plenas quibusdam cor-
 poribus subtilibus que cedunt in aduentu
 nutrimenti. recipitur enim nutrimentum
 in quibusdam porositatibus plenis corpo-
 ribus subtilibus. scilicet spiritibus aeris que
 cedunt in aduentu nutrimenti. Ad ter-
 tium dico. quod condensatio non fit per sub-
 introitum partium ad inuicem: nec per rescriptio-
 nem vacuitatum: sed per expulsionem corporum subtilium

4

existētū in portis/ aut p a p̄p̄inationez
 ptium . Ad quartū dico s̄m̄ p̄m̄ 2° de a
 nima q̄ nego casuz . qz impossibile ē duo
 corpora dura esse ita immediata ita q̄ in
 ter illa nō sit saltē aer/ vel aliquod aliud
 mediū. tñ dato casu q̄ sint ita immediata
 sine mediatione aliqua: tūc dico q̄ nulluz
 agēs poterit equaliter vnū ab alio eleua
 re. licet videat eleuare eū eque equalit̄ p̄
 ter p̄uitatē tēporis: sed p̄ eleuat vna ps
 q̄ illa: q̄uis nō videat que ps sit illa: sic
 appet q̄ eque equalit̄ eleuat q̄ tñ nō sit.
 Ad quitū de exp̄t̄tia de cinerib⁹ dico. q̄
 in illis sūt multe porositates plene aere/
 qui cedit in aduētū aque deinde p̄pter sic
 citatē hūiditatē p̄treatiā corrūpit in per
 ceptibile magna ps aque ex qua genera
 tur aer exalās nullo sciēte. r ex h° appet
 q̄ illud vas totā aquā recipiat q̄ tñ nō ē
 verū. Secūda 2° ē ista. q̄ q̄uis s̄m̄ p̄m̄
 sit impossibile vacuū esse nō tñ ē impossi
 bile esse p̄ potētā diuinā. Ista 2° p̄ p̄
 h°. qz de⁹ pōt annihilare omne qd ē sub
 orbe lune: manente orbe lune in magnitu
 dine r figura in qua ē r tūc cōcanū orbis
 lune q̄ nō erit plenuū esset vacuū: sic si do
 leo remanente de⁹ annihilaret liq̄ozē q̄
 est in eo absqz h° q̄ intraret/ v̄ fieret in
 ip̄o aliquod aliud corp⁹. naz de⁹ qui fecit
 q̄ nō esset loc⁹ absqz aliq̄ corpore fecit sic
 voluit r sic pōt facere q̄ sit loc⁹ absqz cor
 pore si vult. Ista p̄clusionē non oportet
 rōtib⁹ naturalib⁹ pbare. qz fides ad hoc
 credēdū nos p̄pellit. Instat p̄tra istam
 cōclusionē sic. p̄ nulla potētā ē factibile.
 q̄ implicat p̄traditionē/ v̄ ad qd sequit̄
 cōtradictoria: s̄ vacuū fieri implicat con
 tradictionez: r ad illud sequit̄ cōtradicto
 ria q̄ rē. Maior nota ē. minor vero pbat
 Primo sic. nā sequit̄ q̄ si vacuū ē q̄ ip̄m
 sit loc⁹ p̄t̄ descriptionē. Etia sequit̄ q̄
 si vacuū ē q̄ ip̄m nō sit loc⁹. qz nō cōueni
 ret sibi descriptio loci. s̄ superficies corporis
 cōtinētis. qz nihil p̄tinetet. 2° sequit̄
 alia p̄tradictoria. naz si orbis lune mane
 ret in sua magnitudine r figura isto mū
 do inferiori annihilato. sequit̄ q̄ latera
 celi esset inuicē p̄xia: r t̄gētia. qz nihil
 esset inter mediū r nō esset t̄gētia: nec

p̄xia: qz h° nō posset cōpati illa figura
 3° sequeret̄ alia p̄tradictio. s̄ q̄ intra la
 tera celi esset vacuū: r q̄ intra latera ce
 li nihil esset. hoc em̄ implicat p̄tradictio
 nem. qz cū p̄ma sit affirmatiua requirit̄
 ad veritatē eius q̄ termini supponant p̄
 aliquo: ideo sequit̄ intra latera celi est va
 cuum. q̄ intra latera celi ē aliquid: hec
 cōtradicit̄ isti intra latera celi nihil est.
 4° ad ista. Ad p̄mū de descriptionē loci di
 co q̄ si vacuū p̄ potētā diuinā esset illa
 diffinitio loci data a p̄ho: nō ē sufficiēter
 bona. qz tūc nō om̄is loc⁹ esset cōtinēs lo
 catū: s̄ qz p̄ho credidit esse impossibile va
 cuū esse ideo dedit illā descriptionē: r sic
 s̄m̄ eū ē sufficiēter r bona: r sic nō ē p̄tra
 dictio s̄m̄ q̄ p̄ho intellexit. Ad secūda cō
 traditionē nego. q̄ dato vacuo q̄ latera
 celi esset ad inuicē t̄gētia. bene ē v̄p̄ q̄
 nō esset mediata. qz inter illa non eēt ali
 quod corp⁹ mediū: nec p̄pter h° sequeret̄
 q̄ essent immediata. ex eo: qz tñ distaret̄
 sic distat. Ad tertiā p̄tradictionē dico q̄
 multe p̄pōnes possūt esse que s̄m̄ vocē sūt
 affirmatiue: que tñ s̄m̄ rē sūt negatiue: sic
 est ista vacuū ē q̄ de sua significatione di
 cit negationē. s̄. locuz nō repletū cor: pore
 et i tali p̄pōne nō oportet q̄ termini sup
 ponāt p̄ aliquo: r sic stat bñ q̄ sit loc⁹ re
 pletus corpore r q̄ inter latera celi nihil
 sit. Aliter pōt dici q̄ s̄m̄ isti⁹ p̄pōis va
 cuum ē bñ supponit p̄ aliquo. s̄. p̄ loco in
 quo nō est corpus: r sic sine p̄traditione
 pōt stare q̄ sit locus: nō p̄ respectū ad ali
 quod locatū r q̄ in eo nihil sit. Et sic p̄z:
 q̄ p̄ potētā diuinā pōt esse vacuū. licz s̄m̄
 p̄hos hoc videat impossibile. Et si forte
 querat̄ quid ē dicēdū ad rōnē quā allega
 bant p̄hi antiqui dicētes. q̄ si vacuū eēt
 q̄ sequeret̄ q̄ esset penetratio copozum: r
 q̄ esset accidēs sine subiecto. Ad h° dico
 q̄ p̄hi antiqui ymaginabāt falsum. Pri
 mo em̄ ymaginabant. q̄ si esset vacuum
 esset quid positū: r cum nō esset substā
 tia esset accidēs: r sic esset accidēs sine
 subiecto: r sic ymaginabant falsum. qz si
 vacuū eēt non eēt aliqd accidēs p̄itūuz
 cum dicat negationē corporis in loco. 2°
 ymaginabant aliud falsum. s̄. q̄ spaciuz
 11.

inter latera celli esset corp⁹: sic ponebāt illud spaciū esse locū: vt p³ in p^odicamēto q^oritatis q^o tñ falsū ē q^o spaciū illud nec ē corp⁹: nec locus s^m p^hm r ex illa falsa ymaginatione dixerūt q^o si esset vacuum esset penetratio corp⁹: cū possit recipe illud corp⁹. ymo dico q^o si esset illud spaciū locus vt ipi ponebāt de necessitate de bebāt ponere penetrationē corp⁹ cū singule ptes loci cōtineāt singulas ptes corp⁹: vt dicit in p^odicamēto q^oritatis. Et dato casu q^o sic esset sic ipi ymaginabant .s. q^o vacuū si esset: esset accidēs r q^o spaciū inter latera celli esset corp⁹. dico q^o non ē impossibile apud deū. accidēs eē si ne s^o r esse penetrationē dimētionē r esse plura corp⁹ in eodē loco. nā sic deus fecit quō voluit potuit facere aliter si voluisset r modo pōt facere si vult. Et hec de isto ca^o sufficient. *... ..*

Ulti timētes ponere vacuū ne gabāt esse rarefactionē r cōdēsationē. ideo inquirēdū ē si cōdēsatio r rarefactio sint possibiles. Pro cui⁹ declaratione sūt aliqua notāda. Et p^omo est notādū q^o dēsū est illud q^o hēt multaz materiā sub pua q^oritate: vt lapis/ vt ferum. rarū vero ē illud q^o hēt modicā materiā sub magna q^oritate. vt aer/ vt ignis. Ex quib⁹ sequit⁹ q^o densi⁹ alio dicit⁹ q^o sub equali extēsiōne/ vel minori hēt plus/ vel equaliter de materia: vt vnus pugill⁹ terre dicit⁹ dēsior q^o pugill⁹ aque. qz sub eq^oli extēsiōne hēt plus de materia. simile vn⁹ pugill⁹ terre dicit⁹ dēsior q^o aggregatum ex decē pugillis aque. qz sub minori extēsiōne hēt equalē de materia. Et rarius alio dicit⁹ esse illud q^o sub equali/ vt maiori extēsiōne hēt min⁹/ vel equalē de materia: vt vnus pugill⁹ aeris dicit⁹ rari⁹ orvno pugillo aque. qz sub equali extēsiōne hēt min⁹ de materia. Etiaz aggregatum ex decē pugillis aeris ē rari⁹ vno pugillo aque. qz sub maiori extēsiōne hēt eq^oliter de materia. Etiaz sequit⁹ q^o illud est densi⁹ q^o p⁹ fuit q^o hēt tñ de materia sub minori extēsiōne: r illud ē rari⁹ q^o hēt tñ de materia sub maiori extēsiōne/ vt sic pōt dici. q^o illud ē dēs⁹ q^o p⁹ cui⁹ ptes p⁹ in q^o

iacent sine aliq^o subtractione: r illud ē rarius cui⁹ ptes remoti⁹ iacent sine aliq^o additione. Vñ dicit aristotelis quarto. p^obi. q^o cōdēsatio ē p^otiu⁹ restrictio sine alicuius p^otis de p^oditione r rarefactio ē p^otiu⁹ dilatatio sine noue p^otis acquisitione. 2° ē notandū. q^o rarefactio r cōdēsatio aliqñ fiūt p^o solū motū locale. nā cū aliq^o mouet locale ptes aeris anteriores cōdēsant r posteriores rarefiūt. simile cū vesica plēa aere cōp^omit aer p^odēsāt r relicta rarefit et h^o ē p^o solū motū locale. aliqñ aut fit p^o motū alterationis. Vñ vas semi plēnū aque applicatū igni totaliter eadem aqua replet q^o fit p^o alterationē factā a calidore si postea remoueat ab igne reducit ad p^otem q^oritatē r h^o ē p^o actionē a frigido. a liquādo aut fit p^o g^onationē r corruptionē simple: vt quādo ex aqua generat⁹ aer: tūc fit rarefactio in g^onatione aeris r corruptione aque. si aut fit r ecōtra fit cōdēsatio: cū corruptione aeris r g^onatione aque. 3° ē notādū. q^o nūq^o fit rarefactio et cōdēsatio p^o g^onationē r corruptionē qñ fiat p^o alterationē. s³ nō r ecōtra. r nūq^o fit p^o alterationē quin fiat p^o motū locale sed nō r ecōtra. qz pōt fieri per motū localem sine h^o q^o fiat per alterationem: r per generationē r corruptionē: vt p³ qñ cōp^omit aer in vesica. 4° ē notandū. q^o aliquādo rarefactō r cōdēsatio capuūt im p^ote. .s. qñ inter grossa corp⁹ sunt corp⁹ subtilia interclusa vt sic inter partes lane sūt multe porositates aeris r tunc lana videt⁹ minozē locum optinere r esse densior si cōp^orimant ptes lane simul. qz exiūt ptes aeris r itey remisse cōp^opressionē lane ptes lane elōgāt ad inuicez r subintrāt inter eas ptes aeris circūstantis et sic videt⁹ cumul⁹ lane maiozē locum occupare r esse rariore. r iste mod⁹ ē possib⁹: s³ nō ē nisi methaphorice dicta rarefactio/ vt cōdēsatio de quib⁹ nō intelligo nūc. aliqñ rarefactio r cōdēsatio accipiūt im p^ote. .s. qñ corpus p⁹ existēs minus fiet maius: non extrinseco corp⁹ subintrante inter partes eius. Et eodem modo dicit⁹ im p^ote cōdēsatio si corp⁹ p⁹ existens maius fietet min⁹ nullo corp⁹ exeunte

4

ab eo q̄ ante esset inclusū inter ptes eius
 Et ē p̄p̄tas huius rarefactionis/ v̄l con-
 densationis q̄ eius q̄ rarefit quelibet ps
 q̄ritativa rarefit: r̄ eius q̄ condensatur
 quelibet ps cōdensat: ita q̄ quelibet pars
 q̄ritativa rari ē rara r̄ densi densa q̄ nō
 est in cōdensatione r̄ rarefactione im̄p̄e
 dicta: ymo in p̄^o dicta rarefactione cumu-
 li lane essent ptes dense. Clanc r̄ ptes ra-
 re. s. aeris. Istis p̄suppōitis ponūt tres
 cōclusiones p̄ordinē. Prima 2° ē ista. om-
 ne cōdensabile v̄l rarefactibile p̄t cōden-
 sari/ v̄l rarefieri: nō tñ ē possibile q̄ actu
 cōdenset/ v̄l rarefiat. Prima ps est eut
 dens. qz si cōdensabile ē. q̄ p̄t cōdensari
 et si rarefactibile ē p̄t rarefieri: h^o autē
 dico de se. Secunda vero ps declaratur
 de celo de quo dicit p̄h^o 2° celi. q̄ stella ē
 densior ps sui orbis: r̄ tñ latera celi non
 possūt magis: nec min^o distare. Proba-
 tur etiā sic arguēdo. si om̄e cōdensabile
 actu cōdenset. sequerēt q̄ tota spa elemen-
 torū esset minor q̄ p̄us: s; h^o ē impossibi-
 le s̄m naturā. qz tūc esset dare vacuū/ v̄l
 latera celi min^o distarēt q̄ r̄c. Etia; ar-
 gutur de rarefactione: si om̄e rarefacti-
 bile actu rarefit. sequerēt q̄ tota spa ele-
 m̄ntoy esset maior: s; hoc est impossibile
 p̄ naturam. qz tūc v̄l corpora se penetra-
 rent/ v̄l latera celi plus distarēt q̄ ē fal-
 sum q̄ r̄c. Et si querat vñ puenit q̄ ali-
 quod corp^o sit cōdensabile r̄ nō possit actu
 cōdensari: cū illa potētia sit frustra q̄ nō
 potest reduci ad actū. dico q̄ non puenit
 ex pte corporis cōdensabilis/ v̄l rarefacti-
 bilis: sed ex pte spacij in quo talis rarefa-
 ctio/ v̄l cōdensatio debet fieri si fieret. om-
 nia em̄ elemēta simul sūpta nō possūt ra-
 refieri. ex eo: qz nō ē spaciu vbi rarefiāt
 nec possūt cōdensari nec aliquod spaciu re-
 maneat vacuū cū nō sit aliquod ad corp^o
 q̄ illud repleat. Secūda 2° ē ista q̄libet
 elemētū: r̄ om̄ia mixta possūt rarefieri:
 et cōdensari. Prima ps p3: qz ex quolibz
 elemēto p̄t aliud ḡnari s̄m p̄h^o 2° de ge-
 neratione. sed h^o nō p̄t fieri sine conden-
 satione/ v̄l rarefactione. ex eo: qz dum ex
 terra generat aqua/ v̄l ex aqua aer tam
 terra q̄ aqua rarefit. si autē r̄ ecōtra ex

aere ḡnari aqua/ v̄l terra aer cōdensat.
 qz nō p̄t exire suā dispōitiōē naturālē
 aliq̄ elemētōy qui cōdenset r̄ rarefiat.
 Secūda autē ps ē manifesta. nā si corpo-
 ra nō porosa: sic sūt elemēta cōdensat r̄ ra-
 refiūt a fortiori corpora porosa cum simōi
 sūt mixta. videm^o em̄ p̄ exp̄iētā oleū/ v̄l
 lac cōdensari r̄ rarefieri. Instat contra
 istā cōclusionē. qz videt q̄ rarefactio r̄ cō-
 densatio non sint possibiles. Et p̄mo sic.
 nā si ex dēso posset fieri ray: tunc mot^o lo-
 calis fieret in instāti. q̄ nō ē falsū r̄ p̄tra
 p̄h^o m. viij. p̄bificoy. q̄ r̄ aūs. q̄ nā em̄ p̄-
 batur. qz in termino rarefactionis rare-
 factū occupat pl^o de loco: q̄ p̄^o occupabat
 etgor in illo instāti ē in maiori loco q̄ p̄^o
 fuit: sed occupatio maioris loci arguit si-
 mul recessū corporis circūstātis: sed iste
 recessus ē mot^o localis q̄ r̄c. qz maior lo-
 cus acquirēt in instāti q̄ recess^o corporis
 circūstātis est instāti. 2° sic de cōdensatio-
 ne. nā si ex raro posset fieri aliquod den-
 sum. sequerēt q̄ ex vno pugillo aeris pos-
 sent fieri triginta ignis. s; p̄sequēs ē fal-
 sum s̄m p̄h^o 2° de generatione. q̄ r̄ aūs
 cōsequētia vero pbat. qz ex trib^o pugil-
 lis aeris p̄ cōdensationē posset fieri vn^o pu-
 gillus aeris: sed ex tribus pugillis aeris
 possunt fieri triginta pugilli ignis sc̄m
 p̄h^o m secundo de generatione vbi dicit. q̄
 ex quolibet pugillo aeris possunt fieri de-
 cem pugilli ignis. r̄ cōsequēter sequit q̄
 ex vno pugillo ignis p̄t fieri vnus pugil-
 lus/ v̄l duo aeris q̄ est p̄tra p̄h^o m ibidez
 vbi dicit. q̄ ex vno pugillo ignis non p̄t
 fieri nisi decima pars vni^o pugilli aeris
 p̄batur cōsequētia: qz ex decem pugillis
 ignis p̄t fieri vnus pugillus aeris sc̄m
 p̄h^o m r̄ ex viginti duo r̄ ex triginta tres
 sed ex decē ignis p̄t fieri vnus p̄ cōdensa-
 tionem q̄ r̄c. 3° p̄batur. q̄ est impossibi-
 le aliquid cōdensari vel rarefieri indiffe-
 renter. qz tunc partes illius possent esse
 p̄p̄inquoiores r̄ remotiores. consequens ē
 falsum. ergo r̄ antecedens. q̄ consequēs
 sic falsum/ patet. quia partes immediate
 nō possūt eē p̄p̄inquoiores. Etia; sequerēt q̄
 aliq̄d siml mouet duob^o motib^o p̄tra r̄ijs
 s. motu rarefactiōis r̄ cōdensatiōis p̄ totū
 .g. iij.

p3 dato qd aliquib rarefiat s^m lōgitudinē
 et cōdēset s^m latitudinē mō i casu isto nō
 est aliqua ps que nō simul rarefiat r cō
 denset. 8° ad ista. Ad p^mū cōcedo qd in
 termino rarefactionis rarefactū ē in ma
 iori loco qd p^mus fuit r occupat maiore locū
 qd p^mus occupabat: s3 nego qd omis occupa
 tio maioris loci arguat simul recessū cor
 poris circūstātis: s3 bene acquisitio maio
 ris loci arguit illud. Vñ dico qd iste locus
 est nūc p^mo acquisit⁹: r iā nō acquirē: s3
 immediate ante h^o acquirēbat r in quoll
 bet tēpore terminato ad instās vltimum
 rarefactionis r sequēter dico. qd iste lo
 cus p^mus acquirēbat qd sit acquisit⁹: r ita
 non hēt qd mot⁹ fiat in instāci. Ad 2^m cō
 cedo ambas p^mas inducas: r ad p^mū dī
 co qd ipe vult qd ex vno pugillo aeris ex
 stenti in naturali dispōitione possunt fie
 ri solū decē ignis: r ex vno ignis extēcti
 in naturali dispōitione fieri solū decimaz
 ptē pugilli aeris. qd aut ex vno pugillo a
 eris pōito extra dispōitionē naturalez fl
 ant viginē: v^l reliq^{ta} ignis: v^l r ecōtra
 non ē incōueniēs. Ad 3^m dico. qd concedo
 cōsequētiā r simile p^mas. Et ad pbatio
 nem rēspōdeo. qd licet ptes immediate nō
 possint esse p^minquozes. tñ bene ptes me
 diate. Et cū dicit qd aliqd pōt moueri mo
 tibus p^merarijs. negat p^mas: r dico. qd licet
 aliquid simul cōdenset r rarefiat s^m diū
 sas dimēsiōnes vt in p^mposito: nō tñ mouet
 motib⁹ p^merarijs: qz cōtraria dicūt respe
 ctu eiusdē. Tertia 2° ē ista. qd tā rarefa
 ctio: qd condensatio ē mot⁹ ad vbi r ad qua
 litatē: s3 nō ad q^mitatē. p3 ista 2°. qz per
 motū cōdensationis r rarefactionis acq
 ritur nouū vbi: sic acquirē nou⁹ locus r
 noua qualitas. s. raritas r densitas: s3
 non acquirē noua q^mitas. p3 p cōmētato
 rem quarto phisicor vbi dicit. qd in motu
 cōdensationis v^l rarefactionis manet ea
 dez q^mitas numero a p^mncipio vsqz ad finē
 Ilc eadē aliquādo sit maior: aliqñ minor
 Instat p^mtra istā cōclusionē. Et p^mo p
 batur. qd rarefactio r cōdensatio sint mo
 tus ad q^mitatē: r nō ad qualitātē. Et hoc
 sic. nā rarefactio ē mot⁹ ad maiore locū qd
 ad maiorez q^mitatē. tenet p^mas p p^mū qd

to phisicor: r p cōmētatozē p^mo de gene
 ratione dicētes. qd q^mitas ē p se occupati
 ua loci omib⁹ alijs circūscriptis. Et ruc
 vltra si sūt motus ad maiorez q^mitatē. qd
 ad q^mitatē tenet ista p^mas ab inferiori ad
 suū sup⁹ affirmatiue r sine impedimen
 to. 2° pbat. qd rarefactio r cōdensatio nō
 sint motus ad qualitātē p p^mū i predica
 mētis vbi dicit. qd rarū r densū vidēt s^m
 gnificare qdā pōitionē p^mū. qd nō sūt mo
 tus ad qualitātē: qz pōitio p^mū nō ē qua
 litas. 3° pbat. qd rarefactio r cōdensatio
 non sint mot⁹ ad vbi. Et p^mo de cōdensa
 ctione. qz si condensatio esset mot⁹ ad vbi:
 singule ptes circūferētiales corporis fie
 rent p^minquozes mouēdo se versus cēt^mū
 illius corporis: r sic ptes dex: re: vel cede
 rent sinistris: v^l mouerēt cōtra eos: aut
 ptes ante ptes retro: aut ptes in fine p^mis
 sed im possibile ē sic eas moueri p^mtra se: i
 uicez: qz v^l recipent in plenū si alie nō ce
 dunt: r sic esset penetratio dimensionū qd
 reputatur impossibilis: vel recipētur in
 vacuū qd etiā ē impossibile naturaliter.
 ergo cōdensatio nō ē motus ad vbi. Et etiā
 pbatur cōsimiliter de rarefactione. qz si
 rarefactio esset mot⁹ ad vbi oporteret par
 tes circūferētiales vndiqz elōgari ab in
 uicē: r tūc etiāz inter eas remanerēt va
 cuitates: v^l oporteret ab ex: risco intra
 re alia corpora inter illas ptes sic ab inui
 cez recedētes qd nō appet. 8° ad ista. Ad
 p^mū negatur p^mas. s. qd occupatio maio
 ris loci arguat semp maiore q^mitatē. sed
 bene arguit v^l maiore q^mitatē: vel maio
 rem extēsiōnē q^mitatis. Et ad p^mū r ad
 cōmētatozē dico. qd ē vey qd q^mitas p se ē
 occupatiua loci: s3 qd occupet maiore: v^l
 minore locū h^o ē: v^l qz ipa augmētā s^m
 partes: ita qd partes q^mitatis de nouo ac
 quirant: v^l qd eadē q^mitas maiorez acqui
 rat extēsiōnem sine acquisitione partiu
 de nouo: r sic est quādo per rarefactionē
 occupatur maior locus. quia eadem q^mita
 tas hēt maiore extēsiōnē qd antea hēbat
 nūq^m em q^mitas augmētā s^m ptes nisi au
 gmētēt res q^mta s^m partes substantiales
 ex eo: qz oē accidēs presuppōit s^m i qd re
 cipiāt. Ad 2^m negat qd densitas: r raritas

4

non sint qualitates. et ad p^hm dico q^d lo-
 quit^r est ibi s^um opⁱonem famosam: vt p³ p
 com^etatores quarto p^hisicoy qui dicit. q^d
 rarū r densū sunt qualitates. Ad 3^m di-
 co. q^d pcedo q^d in condensatione singule p-
 tes circūse rētales corporis fierēt p^hiq^o
 res mouēdo se vers^o cētrū illi⁹ corporis r
 q^d recipiūt in pleno. s^z tñ negat q^d ppter
 hoc esset penetratio corporū: sed bene cor-
 ruptio dimētionis; seu raritatis. qz quā-
 do aliquod corp⁹ p^odensat rarefactio que e-
 rat in p^hib⁹ q^otitatis extēsis corūpit: et
 cōdensatio de nouo generat. r sic dico. q^d
 fit quādo aliqd rare fit. quia g^onat ibi di-
 mētio. s. rarefactio; siue introductione ali-
 cuius corporis. Et hec de isto capitulo
 sufficient.

7 q^o Non tam nō solum mot⁹ localis
 est ad locū: sed etiā omnis motus
 p^ope dicit^r fit in tēpore r p temp⁹
 mensuram⁹ durationē re⁹ que incipiūt
 esse r desinūt r durāt p tēp⁹: ideo postq^o
 dictū ē de loco dicēdū ē de tēpore. Pro q^o
 sūt aliqua notāda. Et p^omo ē notādū. q^d
 temp⁹ ē duratio mot⁹ ab aia numerata q^o
 mediate motu cui⁹ ē passio mēsurat aia
 durationes alioy motuū s^um p^hus r poste-
 rius. p tēpus em mēsuram⁹ q^otū motus
 durat: r sic ē mora mot⁹ illay rerū q^o mu-
 tant: s^um esse illay s^um p^hncipiū r finē illa-
 rū. Et tñ p tēp⁹ mēsuram⁹ omnē duratio-
 nem r opationē re⁹ mutabiliū: qz p tēp⁹
 scim⁹ q^otū aliqua res durat mouet r qui-
 escit r q^otū eius opatio durat. 2° ē notā-
 dum q^d temp⁹ pōt accipi dupl^r. Primo
 p omi duratione successiue hñte p⁹ r po-
 steri⁹ de qua dicit p^hus quarto p^hisicoy
 q^d temp⁹ ē in celo in terra r in mari. 3°
 p duratione successiua hñte p^hus r poste-
 rius reducta ad certū numerū. s. ad du-
 rationē p^hmi mobilis. 3° ē notādū. q^d cū
 s^um p^hm tēpus dicit^r numer⁹ sciēdū ē iux-
 ta doctrinaz com^etatoris 2° metha. q^d nu-
 merus sumit dupl^r. P^orio simpl^r r ma-
 thematicē: vt binari⁹ ternarius r huius
 modi r talis numer⁹ nō variat ad varia-
 tionē numeratoroy s^um com^etatorē ibidē. qz
 vt dicit p^hus r idē com^etator quat^o p^hi-
 sicoy. idē est numer⁹ decē hōium r decē

canū. 2° accipit numerus p applicatiōe
 ad certum gen⁹ entis discreti; v^l p^htinui.
 exēpluz p^hmi vt numer⁹ denari⁹ decē ho-
 minum ē numerus applicatus discrete.
 exēplū secūdi vt vlna ē numer⁹ pāni. et
 modū tritici applicatiōe continua eo q^d
 decē hōies faciūt discretōez pān⁹ ho p^hi-
 nuatiōnē. aduertēdū tñ ē s^um p^hm. v. me-
 thasifice q^d p^hma rō mēsure inuenit in q^o
 titate discretā r ex inde transferet in q^o
 titatē p^htinuā. q^otitas em cōtinua nō mēsu-
 rat nisi vt hēt rōnez q^otitatis discrete. It-
 nea em absolute sūpta nō mēsurat: sed li-
 nea reducta ad q^otitatē discretā. s. ad nu-
 merū quatuor; v^l quiqz palmoy. Et nec
 sic mēsurat nisi s^um q^d semel; v^l pluries
 applicat; seu replicat in pāno. semel em
 dicit p^hncipinz numeri bis ter quater diē
 numerū. nūc aut ad p^hpositum. dico q^d cū
 p^hus quarto p^hisicoy diffinit tempus di-
 cit q^d tempus ē numerus motus s^um p^hus r
 posterius: nō sumit ibi numeruz simpl^r
 sed p numero determinati generis. s. p
 mensura p^htinua determinata ad mensu-
 randuz tantū vnum genus entiu. s. mo-
 tum: sic doleum est mensura continua de-
 terminata ad mensurandum liquidum.
 per motuz em intelligitur omnis duratio
 tēporanea re⁹. 4° ē notādū. q^d in diffini-
 tione tēporis data a p^ho dictū ē. q^d tēp⁹ ē
 rat mēsurat mot⁹ s^um p⁹ r poster⁹. sciēdū
 est s^um com^etatorē q^oto p^hisicoy q^olibeto
 .cxxxij. q^d rō poris r posteriozis i tēpo-
 re accipit in ordine ad motū. dicit em sic
 tēp⁹ em sequit^r motū circularē: r iste mo-
 tus accipit in diffinitione ei⁹ r tēp⁹ mēsu-
 rat ipm nō s^um q^d numer⁹ mēsurat nume-
 ratū: s^z s^um q^d mēsurat aliqd q^d ē forma in
 re. alios vero mot⁹ mēsurat s^um q^d nume-
 rus mēsurat numeratū. quasi dicat q^d tē-
 pus ē passio mot⁹ circularis a q^o hēt suaz
 realitatem p^htinuā r mēsurat illū nō sic
 numer⁹: s^z sic forma in re. i. sic mora v^l
 extēsis ipam extēsiōnez mot⁹ p q^o existen-
 tiam. alios ho mot⁹ mēsurat vt numer⁹
 et dū illos mēsurat inducit rōnē poris r
 posteriozis. vñ assignādo p⁹ r posterius
 in mora mot⁹ celestis facio diē; vel horaz
 vel mēsez r tūc mēsurat aliqūē motū infe-

.g. iij.

tiorē seu durationēz successiuā reꝝ tēpo
 raliū. Et sic tēp⁹ pōt sumi quadrupl^r.
 Primo cōiter p duratione hūte p⁹ r po
 steri⁹ r sic ē cōe ad durationes omniū. s.
 mot⁹ localis alterationis: augmētationis
 et diminutionis: r cuiuscūqz durationis
 successiue rei tēporalis. vñ si celū quiesce
 ret si l^r adhuc aliqua alteratio fieret in
 istis inferiorib⁹ velox/ v^l tarda. r p cōis
 fieret in tēpore. 2° accipit^r ppe p duratio
 ne mot⁹ localis tū eo q^d de rōne tēporis ē
 mēsurare motū. duratio em̄ mot⁹ localis
 magis mēsurat q^d aliqua alia duratio ex
 eo q^d mot⁹ localis ē notioz r manifestioz r
 magis pctpit a sēsu nostro s^m cōmētatozē
 quarto phisicoy. 3° accipit magis ppe p
 duratione mot⁹ circularis circa medium
 mūdi. qz durationes alioꝝ motuū inferio
 rū nō sūt idēz apud om̄s hitatozes terre
 mot⁹ vero circularis sic cū sit p^m om̄iū
 motuū s^m p^m. viij. phisicoy. 4° accipit
 p^missime p duratione mot⁹ p^mi mobilis
 tū: qz mot⁹ p^mi mobilis ē p^m simpl^r r
 velocissim⁹ r maxime regularis cui⁹ du
 ratio p^missime ē tēp⁹. Ex isto em̄ hēt q^d
 largo mō accipiēdo tēp⁹/ siue cōiter/ siue
 ppe/ siue magis ppe/ siue p^missime: sic sūt
 plures mot⁹ possūt dici plura tēpora. s.
 accipiēdo ppe tēp⁹ p duratione p^missima
 fūdamētale nō ē nisi vñū tēp⁹. s. duratio
 p^mi mobilis formale s^m q^d aia applicat
 illū motū ad alios mot⁹ r p illū mēsurat
 illos pōt dici q^d sūt etiāz plura tēpora.
 Istis p^msuppōitis pono quiqz p^mclusiones.
 Prima 2° ē ista. q^d tēp⁹ q^d tuz ad suū esse
 reale r fūdamētale p^missime accipiēdo tē
 pus ē idē realiter: cū motu p^mi mobilis
 q^d tuz vero ad suū esse formale: vt ē nume
 rus s^m p⁹ r posteri⁹ ē ab aia. Prima p^m
 cōclusionis p^m: qz passio reale r fūdamē
 tale ē idē cū suo s^m. s. tēp⁹ p^missime. sūp
 tum ē passio mot⁹ p^mi mobilis: cū sit et⁹
 duratio s^m p^m q^d tuz phisicoy. q^d tēpus
 p^missime sūp^m q^d tuz ad suū esse reale/ seu
 fūdamētale ē idē reale cū motu p^mi mo
 bilis. Rōne p^mo sic istā p^m. sic se hēt di
 mēsiō adesse q^d tuz p^māsiū ita tēp⁹ adesse
 q^d tuz successiuū: sed dimēsiō reale r fūda
 mētale nō ē nisi q^d tuz p^māsiū reale. q^d non

temp⁹ p^missime sūp^m reale/ seu fūdamē
 tale nō ē nisi q^d tuz successiuū: s. p^mū q^d tuz
 successiuū ē mot⁹ p^mi mobilis. r p cōis
 temp⁹ p^missime sūp^m reale/ seu fūdamē
 taliter ē reale mot⁹ p^mi mobilis. Secū
 da p^m p^mclusionis p^m p^m diffinitionē tēporis
 datā a p^mo q^d tuz phisicoy. s. q^d tēpus ē nu
 mer⁹ mot⁹ s^m p⁹ r posteri⁹. p^m etiāz p il
 lud q^d dicit p^m ibidē q^d tuz phisicoy quasi
 in fine vbi querit. vtrū si nō erit aia erit
 temp⁹. r respōdet q^d nō. s. q^d tuz ad suū esse
 formale p hoc. q^d numer⁹ nō ē sine nume
 rante r numerās ē aia: r tēp⁹ ē formale
 numer⁹. q^d tēp⁹ q^d tuz ad suū esse formale
 est ab aia. vñ si esset impossibile aiam ef
 se: esset impossibile numerātem esse: r si
 impossibile esset numerāre eē: impossibi
 le esset numeratū eē. r si impossibile eēt
 numeratū esse: impossibile eēt numex eē
 et si impossibile esset numex esse imposs
 bile eēt temp⁹ eē. qz temp⁹ ē numer⁹ mo
 tus. q^d a p^mo ad vltimū. si impossibile ef
 set aiam eē impossibile eēt tēp⁹ eē. Et p
 cōsequēs temp⁹ formale depēdet ab aia.
 Et si dicat q^d ista secūda p^m p^mclusionis cō
 tradicit illi dicto q^d dixi in p^mdicamēto q^d
 in logica vbi dixi. q^d in tēpore erāt duo. s.
 cōtinuitas que ē materiale tēporis r suc
 cessio p^mtiuz ad instans copulata que ē q^d
 formale ip⁹ tēporis. hic dico. q^d formale
 tēporis ē numer⁹ s^m p⁹ r posteri⁹ q^d ē ab
 aia. Ad h^o dico q^d nō ē p^mtradictio si bene
 intelligat. naz diuer⁹soꝝ artificū diuerse
 sūt p^msiderationes etiā de eadē re. nā i lo
 gica vbi dixi illud p^msideraui tēp⁹ in ordie
 ad motuz p^mi mobilis cui⁹ ē passio: r sic
 dixi. q^d materiale tēporis erat p^mtinuitas
 et formale ē successio p^mtiū. hic aut cōfide
 nauit tēp⁹ put ē mēsurā alioꝝ motuū infe
 rioꝝ. r isto dixi q^d formale et⁹ est ab aia
 cui p^mpetit mēsurare s^m p^m. vide de h^o
 lādulsum libro secūdo distictione secūda
 q. viij. an p^mclusionē secūda r p^mpone q^d tuz
 Instat p^mtra istā p^mclusionē. et p^mo con
 tra p^mā p^m. Et p^mo sic. r accipio fun
 damētū p^mi quarto phisicoy. q^d differentie
 determinatiē sūt diūse r ipa sūt diuerse
 s. tēp⁹ sūp^m reale seu fūdamētale r mo
 tus determināt diūsis differentijs. q^d non

sūt idē. Dator nota ē minor vero pbat
 a pho ibidē. nā mot⁹ determinat veloci-
 tate ⁊ tarditate. tēp⁹ aut nō. ḡ tēp⁹ nō ē
 mot⁹. 2° sic null⁹ mot⁹ ē ubiqz ⁊ idē apud
 oēs s3 tēp⁹ ē ubiqz ⁊ idē apud oēs ḡ rē.
 Dator em̄ p3. qz mot⁹ q̄ est i oriēte: non
 ē idē q̄ est in occidēte. minor vero etiam
 p3. qz idē tēp⁹ ē apud oēs. 3° sic quecūqz
 possūt se ad inuicē reale separi differūt
 reale. s3 tēp⁹ ⁊ mot⁹ p̄mi mobilis sunt
 huiusmodi. ḡ rē. maior nota ē de se. mi-
 nor vero patet. qz tempore iohue cessauit
 motus p̄mi mobilis ⁊ tamen erat tem-
 pus. Etiam instat cōtra secūdā p̄ez cō-
 clusionis. Et p̄mo sic nihil est p se in di-
 uis sp̄ib⁹ p se distinctis. s3 tēp⁹ ē sp̄s p
 se q̄ritatis cōtinuē. vt p3 p phm in p̄edi-
 camēto q̄ritatis. ḡ nō est p se sp̄s q̄rita-
 tis discreta. s3 q̄ est formale numer⁹ ē q̄-
 ritas discreta. ḡ tēp⁹ nō est formale nu-
 mer⁹. 2° sic mot⁹ nullo modo depēdet ab
 aia. ḡ nō passio ei⁹ depēdet ab aia p̄na p3
 qz passio p̄sequitur suū sbz cū sint idē re-
 ale. s3 tēp⁹ est passio mot⁹ s̄m cōmenta-
 torē qui dicit q̄ tēp⁹ accidit motū ḡ rē.
 3° ad ista. Et p̄ ad p̄ma argumēta ad
 p̄mū dico. q̄ quis mot⁹ inferiorēs deter-
 minētur velocitate ⁊ tarditate mot⁹. Itē
 p̄mi mobilis nō sic. n. ille mot⁹ p̄mi mo-
 bilis abstrahit a naturali ⁊ violento s̄m
 auicēnam sic abstrahit a veloci ⁊ tardo.
 Ad 2^m nego maiorē: ⁊ q̄n d̄ q̄ mot⁹ qui
 est i oriēte non est idem qui est i occidēte
 Etia p̄t negari. tñ dico q̄ ē verū de mo-
 tu solis q̄tū ad nostras cōsiderationēz s3
 sit idem reale cū semp sit vniformis: et
 cōtinu⁹: nos. n. p̄pter interpositionē ter-
 re inter nos ⁊ planetā solis dicim⁹ aliu⁹
 esse motū q̄n sol est sup nostrū emisplum
 et aliū esse q̄n ē sup emispluz alteri⁹ p̄tis
 terre. Ad 3^m dico. q̄ tempore iohue sic ces-
 sauit motus vt est realis successio. ita ces-
 sauit q̄tū ad esse reale tēp⁹ remāsit tñ
 formale temporis in q̄tū aia poterat mē-
 surare mot⁹ inferiorēs. 2° respōdeo ad
 argumēta facta cōtra secūdā p̄tē. Ad p̄-
 mū dico. q̄ nihil fūdāmētae vt formali-
 ter est in diuis sp̄ib⁹. s3 isto ⁊ illio modo
 p̄t. vt sic s̄m vnū ⁊ idem respectuz nihil

p̄t esse in diuis sp̄ib⁹. s3 diuis respecti-
 bus bene p̄t temp⁹ aut q̄tū ad esse reale
 est de genere q̄ritatis continuē. s3 forma-
 liter est q̄ritas discreta. Ad 2^m dico. q̄
 tēp⁹ vt est passio mot⁹: ⁊ idēz reale cū
 motu nō depēdet ab aia. s3 vt est mēsurā
 depēdet ab aia eo q̄ nulla aia existēte nō
 esset mēsurā accipiat exēplū. dato. n. q̄
 lapis sit q̄dam res existēs cui⁹ esse reale
 nō sit ab aia. tñ si accipiat vt est lapis vt
 s3 q̄tū ad illud formale q̄ est visibilitas
 depēdet ab aia: qz impossibile est lapidez
 esse visū nullo viso existēte. ita est in p̄o-
 sito q̄tū ad esse reale tēp⁹ est p̄ter ani-
 mā. s3 nō q̄tuz ad formale. s3 vt est mēsu-
 ra mot⁹ ⁊ rez mutabiliz. Secūda p̄clu-
 sio est ista q̄ cōtinuitas temporis ē ex cōti-
 nuitate mot⁹ p̄mi mobilis ⁊ p̄ ⁊ posteri⁹
 in tempore est ex p̄ori ⁊ posteriori in mo-
 tu mēsurato. P̄ma ps ist⁹ p̄clusionis
 sic pbat sic se hēt mot⁹ ad magnitudinē
 ita tēp⁹ ad motū p̄mi mobilis. s3 cōtinui-
 tas mot⁹ est ex cōtinuitate magnitudinis
 ḡ cōtinuitas temporis ex cōtinuitate mo-
 t⁹ p̄mi mobilis. Dator nota ē de se: ⁊ mi-
 nor ho simile eo. qz deficiēte cōtinuitate
 spaci⁹ ⁊ magnitudinis sup̄a quā est mo-
 t⁹ deficeret q̄ritas mot⁹: ⁊ simile deficiē-
 te cōtinuitate. motus p̄mi mobilis defice-
 ret cōtinuitas temporis. Secūda ho ps
 pbat sic sic se hēt mot⁹ ad magnitudinēz
 ita tēp⁹ ad motū mēsuratū. s3 p̄ ⁊ poste-
 ri⁹ mot⁹ sūt ex p̄ori: ⁊ posteriori magni-
 tudinis. ḡ p̄ ⁊ posteri⁹ tēporis sūt ex p̄-
 ori ⁊ posteriori mot⁹ mēsurat. P̄s pbat
 istam p̄ez p̄clusionis sic rōne illi⁹ tēp⁹
 cōsequē motuz quo cognito ita motu cognos-
 cit tēp⁹: ⁊ quo nō cognito nō cognoscit
 tēp⁹. s3 cognito p̄ori ⁊ posteriori in mo-
 tu cognoscit tempus: ⁊ nō cognito aliquo
 illoz nō cognoscit tēpus. ḡ p̄oritas: ⁊ po-
 sterioritas in tempore est ex p̄oritate et
 posterioritate in motu. Instat cōtra p̄
 suppositū ist⁹ p̄clusionis p̄supponit. n.
 in ac p̄clusionē. q̄ tēp⁹ sit q̄ cōtinuū. Cō-
 tra istud arguō. Et p̄mo sic cui⁹ esse nō
 est extēluz nō est cōtinuuz de genere q̄ri-
 tatis esse. n. temporis nō est extēluz ḡ rē
 Dator nota est de se: qz cōtinuū est cui⁹
 g. v.

ptes copulāt ad vnū terminū cōmunez.
 Minor vō pbat: qz temp⁹ est qd composi-
 tū ex aliq^o q est r ex aliquo q nō est cōpo-
 nit. n. ex aliquo q est. s. ex nūc p̄fēti r ex
 aliquo q nō est. s. ex p̄teritō r futuro s3
 ptes q nō sūt nō possūt coplari. q̄ nec pos-
 sūt esse cōtinue. 7° sic temp⁹ nō ē forma-
 liter nisi p̄ r poster⁹ s^m p̄hm q̄to p̄hi-
 ficoz. s3 p̄ nō est qn̄ poster⁹ est qz p̄te-
 rit poster⁹ nōduz est qn̄ p̄ est: qz ē futu-
 rū. q̄ nō p̄tinuāt. h^o p3 p̄ cōmētatorē q̄c-
 to p̄hificoz cōmēto. lxxxviiij. vbi dicit. q̄
 temp⁹ cōponit ex p̄teritō r futuro p̄-
 teritū iam deficit futurum aut nōdū
 est. q̄ tempus componitur ex non ente et
 p̄ p̄ns tēp⁹ nō est q̄titas continua. 8° ad
 ista. Ad p̄^m nego minozē. Et cū dicit q̄
 temp⁹ cōpōit ex aliquo q est: r ex aliquo
 q nō est. qz de tēp⁹ nō hēmus nisi nūc. di-
 co q̄ est vuz. q̄ ptes tēporis nō sūt simul
 p̄manētes cōtinue: sic sūt ptes linee: r q̄
 tēp⁹ cōponat ex aliquo q est: r ex aliquo q
 nō ē. sed cū h^o stat q̄ sit q̄titas cōtinua.
 qz q̄titas cōtinua diuidit̄ in s̄l stantez p̄
 manentē: r in q̄titatez successiaz: cuius
 partes successie copulant̄. qz p̄terituz co-
 pulat̄ cū futō p̄ instans mediū p̄sēs sic
 partes mot⁹ copulant̄ p̄mutatū esse. nō
 enī de necessitate req̄erit. ad hoc q̄ quāti-
 tas sit cōtinua. q̄ ptes siml̄ stent. s3 suf-
 ficit q̄ ptes copulent̄ vsqz ad terminū. r
 sic nō sequit̄ de tēpore. q̄ ex eo q̄ ptes nō
 sint siml̄ stātes. q̄ p̄ter hoc tēp⁹ nō sit.
 sufficit q̄ ei⁹ ptes sint successiue. Ad 2^m
 dico. q̄ maior est falsa. q̄ tēp⁹ nō solū est
 p̄ri⁹ r poster⁹: ymo est moza cōtinua: r
 coextēsiō ipsi motui. illd. n. p̄us r poste-
 ri⁹ in tēpore: nō d̄r p̄ respectū simple ad
 ipsū tēp⁹. sed d̄r in ordine ad mot⁹ quoz
 tēpus est numerus r q̄s mēsurat. moza
 vero cōtinua est in ordine ad ipsū motuz
 primi mobilis. Et ad illud qd dicit. q̄ p̄-
 teritū p̄terit: r futuz nōduz est. Dico
 q̄ p̄teritū q̄ p̄terit cōtinuāt successiue
 cū futō p̄ instās p̄sens: r sic tēp⁹ est ens
 successi^m q̄uis ptes siml̄ nō sint. Et sic
 dico ad cōmētatores. q̄ cōmētator noluit
 dicere. q̄ tēp⁹ nō est ens p̄tinuū. s3 q̄ par-
 tes tēporis nō poterāt accipi siml̄ nisi p̄

aiaz. vt p3 exp̄ressē p̄ cōmētatorē. ibidez
 q̄to p̄hificoz q̄libeto. citij. vbi dicit. Di-
 cim⁹ motus nō ē determinat⁹ cōgregare
 siml̄. s3 mēs facit ipm̄ esse. n. eo3 cōple-
 ctit̄ ex actione aie q̄ cōp̄ehēdit om̄s ptes
 supple simul. Et cū hoc stat q̄ tempus et
 mot⁹ sint q̄titates cōtinue p̄pter cōtinui-
 tatē p̄tiuz. q̄uis de tēpore nō hēamus nisi
 nūc r de motu mutātū esse. Tertia 3° ē
 ista. qd p̄ tēp⁹ mēsuram⁹ motus infērio-
 res: r duratōnez re3 tēporalitū: r cognos-
 cim⁹ motū maiorē: v̄l mioze3: tardum et
 veloce3. Ista 3° p3 p̄ exp̄riētiā: dicim⁹
 illū motū p̄ozem alio: qz in p̄zi tēpore: r
 velocez alio. qz ī miozi tēpore pl⁹ p̄trāsi-
 uit de spacio. Etia p3 p̄ diffinitōnē datā
 a p̄ho q̄to p̄hificoz. s. q̄ tēp⁹ est numer⁹
 motus s^m p̄us r poster⁹. Instat cōtra
 istā p̄clusionē. Et p̄mo sic. nā si tēp⁹ est
 mēsurā motus seque re3 q̄ om̄e tēpus est
 mēsurā mot⁹. s3 om̄e tēpus nō est mēsu-
 ra mot⁹. s. tēpus eternū. qm̄ tēp⁹ eternū
 nō est mēsurā alicui⁹ eo q̄ ois mēsurā est
 notioz mēsuratō s̄m p̄hm. x. methaphi-
 sice. s3 tēpus eternū nō est notū ex eo q̄
 infinitū s^m q̄ infinitū est. Innotuz s^m
 p̄hm 3° p̄hificoz. q̄ rē. 7° pbat. q̄ tēp⁹
 nō sit numer⁹ seu mēsurā. Rā si tēpus
 esset numer⁹ seu mēsurā. aut esset nume-
 rus q̄ numeram⁹ / aut numer⁹ numera-
 tus: nō p̄^m p̄ p̄hm q̄to p̄hificoz: nec etiā
 2^m cōmētatorē ibide q̄to p̄hifi. vbi dicit
 q̄ essētiāle ē tēpore numerare r mēsurā
 re motū. Etia3 ois numerus est q̄titas
 discreta sed3 p̄hm in p̄dicamēto q̄tītatis
 sed tēpus est q̄titas cōtinua vt p3 p̄ eūde
 p̄hm ibidem in p̄dicamēto q̄tītatis. ergo
 nec est numer⁹ q̄ numeram⁹: nec nume-
 rus numeratus. 7° pbat q̄ tēpus nō sit
 mēsurā motus. nā si tēpus esset mēsurā
 motus: esset mēsurā om̄is motus. s3 tēp⁹
 non est mēsurā om̄is motus ergo rē.
 Maior p3 exp̄ eo. qz nō est maior rō q̄ sit
 mēsurā vni⁹ motus q̄ alteri⁹ Minor vō
 pbat. Primo qz nō est mēsurā motus
 eterni. eo qd est infinitus: r infinitū non
 potest mēsurari. sic nō cognoscit̄. 7° qz
 nō ē mēsurā motus augmētātōis r dimi-
 nutōis: r alteratiōis. qz s^m p̄hm. x. me

4

thapbifice. mēſura 7 mēſuratū debēt eē
 vniġenea. ſed illi motus 7 tēpus nō ſūt
 vniġenea: cū nō ſint eiufdē rōnis. 3° qz
 nec eſt mēſura cuiuſcūqz alteri⁹ motus.
 ex eo qz mēſura eſt notioz mēſurato. ſz
 tēpus nō eſt notius motu. ſz potius 7 ecō
 tra: cū motus ſit natura pōz tēpoze: cū ſit
 ſbm ei⁹ ſ^m cōmētatozē qzto p̄bificoz. h^o
 p3. qz nos non poſſumus p̄cipe tēpus qn
 p̄cipiamus motum. Et ſic videt qz motus
 poti⁹ debeat mēſurare tēp⁹ qz tēp⁹ motuz
 qz ſ^m cōmētatozē p⁹ 7 poſteri⁹ in tempo
 re ſunt a p̄iozi 7 poſteriozi in motu: 7 p
 p̄ns rō mēſure magis cōpetit motui qz tē
 pozi. R^o ad iſta ad p̄imu3 dico. qz qn dif
 finit⁹ tempus dicēdo. qz ē numer⁹ ſeu mē
 ſura motus nō diffinit / vt ſolū cōtit⁹ cū
 illa ofone duratio ſucceſſiua ſ^m p̄ius: 7
 poſteri⁹. ſz potius vt cōtit⁹ cum illa ofo
 ne duratio ſucceſſiua ſ^m p̄ius 7 poſterius
 reduca ad certū numerū motus modo tē
 pus infinituz nō pōt reduci ad aliquē nu
 merū: 7 ſic diffinitio tēpozis data a p̄bo
 nō dat de tēpoze infinito. Ad 2^m dico. qz
 tēpus eſt numerus quo numeram⁹. ſ. mo
 tum. Etiam numerus numeratus. qz p
 vñū tēpus mēſuramus aliud: 7 ad p̄hm
 dico. qz loq̄t de numero ſimple: 7 mathe
 matico qui nō ē tal⁹ numerus. ſ. vn⁹ duo
 tres: qz nō tñ ſit numer⁹ p applicationē
 ad idem quo numeram⁹ nō negat ip̄e ad
 cōmētatozē aut dico. qz iſta ſtāt ſimul. qz
 motus eſt eſſētia⁹ 7 p ſe mēſura motus
 et tñ mēſurat. Ad 3^m nego. qz q̄uis tem
 pus ſit mēſura motus qz ſit mēſura om̄is
 motus. ſz ſolū om̄is motus mēſurabilis 7
 cognofcibilis: 7 ſic cōcedo qz nō ē mēſura
 motus eterni. Et tñ nego. qz nō ſit mēſu
 ra mot⁹ augmētationis diminutionis et
 alterationis. Et cuz dī qz mēſura 7 mē
 ſuratū debēt eſſe vniġenea dico qz nō de
 bet intelligi de vniġeneitate rōnis ſpec
 ſice. ſz debet intelligi de vniġeneitate or
 dinis. ſ. qz q̄le eſt mēſuratū debet eſſe mē
 ſura: 7 ſic tempus 7 motus ſūt vniġenea
 ex eo qz de rōne rei temporalis ē qz mēſu
 rat⁹ ſ^m p̄ius 7 poſterius 7 ſ^m hoc tempus
 eſt mēſura. Et ad illud qd dī qz mēſura
 debet eſſe notioz mēſurato. dico qz quo ad

nos notius eſt tempus qz motus 7 cū dī
 qz nō cognofcimus tēpus niſi p motuz di
 co qz mot⁹ inq̄tū accipit q̄titatez a ſpacio
 ſic notioz tēpoze inq̄tū aut recipit q̄tita
 tem durationis a tēpoze ſic tēpus eſt no
 tius. Et ad illud qd dī. qz potius motus
 debz eē: mēſura tēpozis qz ecōtra: qz ma
 gis recipit i eo: p⁹ 7 poſteri⁹ dico qz verū ē
 vt p⁹ 7 poſterius in tempore ſint p reſpe
 ctū ad p̄ozitatē 7 ſic poſterioritatē mot⁹. ſed
 negat de p̄ozi ſ^m durationē ſucceſſiua: qz
 ille mot⁹ dī p̄ozi alio qui eſt in p̄ozi tēpo
 re 7 poſterior qui eſt in poſteriozi tempo
 re. Quarta 3° eſt iſta. qz ſic temp⁹ ē mē
 ſura mot⁹. ita mot⁹ pōt mēſurare tēp⁹ 7
 eſſe mēſura tēpozis. Probat iſta 2° ſic
 motus ſeq̄tur magnitudinem. ita temp⁹
 motū. ſz mot⁹ mēſurat magnitudinez 7
 ecōtra: qz dicim⁹ motuz eſſe magnū ſ^m lō
 gitudinē: qz eſt ſup magnū ſpaciū ſ^m lō
 gitudinē: 7 etiā ſpaciū fuiſſe longū p̄
 longitudinē mot⁹. qz ita de tēpoze dicere
 poſſum⁹. Hoc declarat in numeris 7 re
 b⁹ numeratis que ſe inuicē mēſurat ſciēs
 . n. cōputate ab vno vīqz ad decēz pōt ſci
 te. qz hic ſūt decē homines 7 neſciēs ppu
 tare ſciēs. tñ ſ^m eē mltitudinē hōiuz pōt
 venire in noticiā denarij numeri pillos
 hōies vt p̄mo cōſiderādo vnū p ſe deide
 duo ſiml⁹ ſic vīqz ad decē. Inſtat p̄tra
 iſtam p̄cluſionē ſic. nam ſi mot⁹ eſſet mē
 ſura tempozis ſeq̄ret. qz idem eſſet not⁹
 et innot⁹ reſpectu eiufdēz p̄ns eſt impoſ
 ſibile. qz: añs p̄na. n. p̄bat ſic. nam ſi
 mot⁹ eſt mēſura tēpozis. qz eſt notioz tē
 poze: qz mēſura ē notioz mēſurato. Et iā
 mot⁹ mēſurat a tēpoze. qz eſt in notioz tē
 poze p eādē rōnē. R^o qz cōcedo qz idem
 pōt eſſe not⁹ 7 in not⁹ reſpectu eiufdem
 nō tñ ſ^m idem: qz mot⁹ vt recipit q̄titatē
 a ſpacio ſic ē notioz tēpoze vt aut recipit
 durationē a tempore ſic non eſt notioz tē
 poze. Quinta 3° eſt iſta qz tēp⁹ nō ſoluz
 eſt mēſura mot⁹. ſz etiā eſt mēſura q̄etis
 et alioz trāſmutabiliū a motu. Iſta 3°
 p̄bat p̄mo ſic. ſic. n. mot⁹ eſt in tempore
 ita 7 q̄es. qz ſic mot⁹ mēſurat p tēp⁹ ita
 q̄es. 2° ſic q̄es cognofcēt p motū cum
 ſit p̄uatio ei⁹. qz q̄cqd mēſura mot⁹ etiāz

mēſura q̄etis. ſz tēp⁹ eſt mēſura mot⁹. q̄
 etiā eſt mēſura q̄etis. Secūda pte cōclu-
 ſionis declarat p⁹ q̄eto p⁹hicoy. P⁹rio
 ſupponēdo. q̄ aliqd dī eē i tēpore dupl⁹
 aut qz eſt cū tēpore: aut qz eſt in eo ſic in
 numero. 7° ſupponēdo q̄ eſſe in numero
 eſt q̄dupl⁹ aut ſic p⁹ aut ſic paſſio aut
 ſicut aliquid intrinſecū ſicut eſt gen⁹ v⁹
 differētia; aut ſic numeratū in numerā-
 te trāſmutabilia ſūt i tēpore. 7 nō q̄ ſint
 cuz tēpore. qz eadē rōne q̄olibz eſſet in q̄lz
 q̄ ſūt in tēpore ſic in numero: 7 nō q̄ ſint
 ptes elus: nec paſſiōes. q̄ ſūt in tēpore vt i
 numero ſic numerāte 7 mēſurāte. In-
 ſtat p⁹tra iſtā cōcluſionē ſic. tēpus nō eſt
 mēſura niſi re⁹ ſucceſſiuay; vt p⁹z ex dif-
 finitōe elus. ſz quies nō eſt ens ſucceſſi-
 nec alia trāſmutabilia a motu ſūt entia
 ſucceſſiua cuz ſint entia p⁹manētia; vt hō
 leo: 7 huiusmodi. q̄ tēpus nō eſt mēſura
 eoy. 8° q̄ tēp⁹ eſt mēſura q̄etis nō p⁹ ſe. ſz
 p⁹ accidēs rōne motus cui⁹ eſt p⁹uatio. de
 alijs tō trāſmutabilib⁹ a motu. dico q̄
 poſſūt dupl⁹ cōſiderari. Uno mō in eſſe
 rei p⁹manētis vt hñt ptes ſil: 7 ſic nō di-
 cunt mēſurari a tēpore. Alio mō vt ha-
 bēt duratiōez ſucceſſiuā p⁹ reſpectū ad ip-
 ſuz tēp⁹: 7 ſic mēſurant a tēpore. Et ſic
 tēp⁹ p⁹mor p⁹ ſe mēſurat motū. p⁹ ſe aut 7
 nō. p⁹mo duratiōes alioy a motu: 7 hoc p⁹
 reſpectū ad motuz; p⁹ accidēs aut negatio-
 nes 7 p⁹uatos. Et bec d⁹ iſto ca^o ſufficiāt
 8
 e
 qz i ca^o p⁹cedētī dictū fuit p⁹-
 teritū 7 futuz copulari p⁹ iſtā
 p⁹ſens 7 cōtinuati. querēduz eſt
 q̄d illō iſtās ſit 7 ſi ſit v⁹ plura. ad cui⁹
 declaratiōez. ſūt aliq̄ notāda. P⁹rio ē no-
 tāduz. q̄ ſic in linea cōſiderant duo. ſ. p⁹
 tes linee q̄titatie: ex quib⁹ linea cōponit⁹
 7 puncta indiuiſibilia q̄ nō ſūt ptes linee
 terminātia ptes linee: 7 in motu ptes q̄ti-
 tatie mot⁹ q̄ ſūt in cōtinuo fluxu ex quib⁹
 mot⁹ p⁹ponit⁹. ex eo q̄ diuiſibile nō cōpōit⁹
 ex indiuiſibilib⁹ 7 mutata eſſe indiuiſibi-
 lia. ptes mot⁹ terminātia: 7 cōtinuātia
 ita in tēpore p⁹ſiderāt ptes q̄titatie ex
 quib⁹ tēp⁹ cōponit⁹ que ſūt p⁹teritū 7 futuz
 Et iſtātia indiuiſibilia que non ſūt ptes
 cōponētes tēp⁹. ſz copulant p⁹ ſucceſſionē

7 termināt ptes i p⁹ris. ſ. p⁹teritū cū fu-
 turo. 7° eſt notādum. q̄ iſtās ſ^m p⁹hm
 quarto p⁹hicoy. eſt aliquid indiuiſibile
 hñs p⁹nerionē ad tēp⁹: non q̄ ſit p⁹ tēpis
 ſed initū v⁹ termin⁹ tēporis: 7 quo ſine
 reali diſcōtinuatiōe tēporis ptes tēporis
 ab aia numerant. q̄ eſt finis p⁹teritū: 7
 initū futū. Iſtis p⁹ſuppoſitis pono tres
 cōcluſiones. P⁹rima 7° eſt. q̄ nūc q̄ eſt i-
 ſtans p⁹ſens hēt vuz eſſe extra aiam ſ^m
 p⁹hm. Iſta 7° p⁹bat p⁹ dictū p⁹hicoy q̄eto p⁹hicoy.
 qui dicit. q̄ de tēpore nō hēm⁹ niſi
 nūc; aut p⁹h⁹ li nūc intelligit aliquid in
 re: 7 ſic hēt p⁹poſitū cōcluſionis; aut intel-
 ligit aliquid q̄ ſit in aia; v⁹ ab aia: 7 hoc
 nō. qz tūc falſū diceret qz ſic hēm⁹ in eſſe
 app⁹hēſo nūc ita 7 tēp⁹. P⁹terea ſi nūc
 q̄ eſt iſtans p⁹ſens nō eſſet aliquid in re
 extra aiam. tō p⁹h⁹ nulla eſſet. qui dixit
 p⁹teritū fuit 7 nō eſt futuz erit 7 nōdum
 eſt. p⁹ſens aut eſt ip⁹z nūc q̄dvere eſt q̄uis
 non ſit temp⁹. Tertū eſt em q̄ p⁹h⁹ nō lo-
 quit ibi niſi de eſſe in re. qz de hoc inquit
 rit v⁹ tēpus ſit aliquid in re 7 eomodo
 quo negat p⁹teritū 7 futuz nō eſſe in re af-
 firmat nūc eſſe. in re 7 p⁹ſens. Et ſic p⁹z.
 7° ſ^m p⁹hm. q̄ iſtans p⁹ſens nō eſt tēp⁹ ſz
 eſt q̄ tēpus p⁹teritū 7 futuz cōtinuant.
 Inſtat p⁹tra iſtā cōcluſionē ſic illud q̄d ē
 cōtinuati^m nō entū in re nō hēt eſſe in re
 ſed ip⁹m nūc ē huiusmodi. q̄ rē. Maior
 eſt nota minor tō p⁹z. qz nūc cōtinuat p⁹-
 teritū cū futū que ſūt nō entia in re. 8°
 q̄ iſtās nō copulat nō entia ſimp⁹ter. ſed
 entia in fieri 7 in fluxu: 7 p⁹ hoc q̄ p⁹teritū
 7 futuz coplant ad ip⁹m accipiūt vuz
 eſſe licz ſucceſſi^m. Scda 7° eſt iſta. q̄ nō
 ē idē nūc i toto tēpore: nec ſ^m ſubſtāciam
 nec ſ^m eſſe. p⁹bo iſtā cōcluſionē. Et p⁹mo
 ſic. q̄ ſūt in eodez nūc ſūt ſil. ſed que ſunt
 mō 7 in milleſimo: nūc ſi eſſēt i eodez nūc
 eſſēt ſim⁹ q̄ eſt falſū q̄ rē. 7° ſic. cuiuſcū
 qz diuiſibilis finitū ſūt duo termini. ſz di-
 es eſt v⁹nū diuiſibile finitū. q̄ eius erunt
 duo termini. ſ. duo nunc. 7° ſic. cui libet
 mutato eē correſpōdet nūc ſ^m p⁹hm. liij.
 7. vj. p⁹hicoy. aut q̄ idē nūc: 7 tūc erūt ſil
 aut aliō: 7 aliō tūc hēt p⁹poſitū. Inſtat
 cōtra iſtā cōcluſionē ſic p⁹h⁹entiz q̄eto p⁹hicoy

ficoy dicit. q ens s^m substātiāz idez est. sed diūfuz s^m esse. q̄ idez ens s^m s^mham manet in toto tempore: r̄ dat ex^m p^ho. q̄ sic mobile manet idez i toto motu. ita instās in toto tpoze. 1°. q̄ variatio instantis s^m esse nō est variatio intrinseca ei⁹. s; p al peduz ad illa q̄ est copula: r̄ sic nūc variat s^m esse qz q̄ ē finis p̄teriti ē initiū futi: r̄ instās idem manēs s^m sbaz est finis p̄teriti: r̄ initium futuri: r̄ copula vtriusqz. s; nō vult. q̄ in isto idem numero nūc q̄ fuit idem s^m substātiā initium futuri maneat i toto futuro q̄ si fluēs est eī idez in substātiā: r̄ variat s^m esse acceptū inter ea que copulat sic p̄ d̄ pūcto q̄ nō est i tota linea idem s; idē pūct⁹ cōtinuet duas ptes. Et ad exēplum q̄ ponit p^ho qui dicit. q̄ sic mobile manet idez in toto motu. ita instās i toto tēpoze. dico q̄ nō. n. accipit ibi mobile put p̄scindit a mutatis esse. s; put est sub eis: qz sic. n. mobile sub mutatis esse cōtinuat p̄mam ptē mor⁹ secūde. ita q̄ mutata esse nō manēt eadem. ita p̄sequēter de instanti cōtinuāte p̄teritū cū futuro. Tercia^o est ista q̄ sic tēp⁹ est mēsurā mor⁹ r̄ durati onū tēp⁹ tēporaliū. ita instās est mēsurā mutationis subite. Ista p̄clusio p̄z ex b^o q̄ sic mor⁹ p̄pter acq̄sitionē p̄tiuz successiue mēsurat tēpoze. ita mutatio sic ē generatio que totū simul acq̄rit: r̄ nō p̄tem post ptē fit in instāti r̄ mēsurat eo. Probat ista^o sic illud qd̄ q̄n̄ fit est r̄ immediate ante illud in instās nō erat in instanti. s; generatio substātiālis est huiusmodi q̄ gnatio fit i instāti s; generatio ē mutatio que nō acq̄rit ptē post p̄tez s^m p̄hm. v. p̄ficoy q̄ instās est mēsurā mutationis subite. Instat contra istam p̄clusionē. Et p^o sic si instās esset aliqd̄ i tēpoze q̄ esset mēsurā mutationū seq̄ret. q̄ inq̄ s; tēpoze essent infinita instātia s^m se tota distincta: r̄ nō faciētia p̄ se vnū; s; hoc est falsū. q̄ instās nō est aliqd̄ in tēpoze quo mēsurat mutatio subita p̄na tenet ex hoc: qz cuius mutationi cor̄espondēt suuz instās r̄ in quolz tēpoze possūt fieri infinite mutationes subite. q̄ aut̄ sit falsum q̄ talia plura instantia sint p̄bat: qz fru

stra sunt p̄ plura q̄ possūt fieri p̄ pauciora. s; sine tali re q̄ d̄r instans possūt saluari que possūt saluari p̄eam. q̄ frustra ponit. Maior est p̄hi p̄mo p̄ficoy minor v̄o p̄bat: qz mutationes possūt fieri in tēpoze: r̄ infinite mutationes si nō ponit talis res sic si poneretur. 2° sic si instās esset talis res i tēpoze aut̄ esset res diuisibilis aut̄ indiuisibilis non diuisibilis: qz esset q̄ta successuar̄ sic nō magis posset mēsurare mutationē q̄ temp⁹ nec esset indiuisibilis: qz si sic cū vnū instās nō posset esse in toto tēpoze cor̄ūpet. q̄n̄ aliqd̄ instās adueniret. s; hoc nō qz si cor̄ūpet v̄l cor̄ūpet ad introductionē sui cōtrarij: r̄ hoc nō: qz vnū instās nō cōtrariat̄ alteri cuz sint eiusdem rōnis; v̄l cor̄ūpet ad corruptionē sui sibi r̄ hoc nō: qz s̄bm et⁹ est p̄muuz mobile sic est s̄bm mor⁹ qui est s̄bm temporis r̄ instantis; v̄l cor̄ūpet ad subtractionē sue cause: r̄ b^o nō q̄ si nullū istoy pōt dari videt. q̄ p̄mum instās nō pōt cor̄ūpi. q̄ erit in actu simul cū instanti de nouo aduenienti: r̄ sic actu possūt esse infinita instātia. q̄ est contra p̄hm: r̄ p̄ cōns videt. q̄ in tēpoze nō est talis res q̄ sit instās quo mēsurēt mutationes. 3° ad ista. Ad p̄mū dico. q̄ cōcedo q̄ in quolz tēpoze sint infinita instantia nō in actu. s; in potentia vnū. tñ semp̄ in actu r̄ pōt illud aliud: r̄ huiusmodi sic in linea sūt infinita pūcta terminātia nō q̄ actu terminēt ptes. s; possūt terminare si linea diuidat̄: r̄ in quolz motu infra mutata esse r̄ ad illud qd̄ d̄r q̄ ponūt frustra nego. ymo dico q̄ d̄ necessitate debēt poni nō actu simul. s; successiue s^m variationē r̄ distinctionē mutationū: r̄ cuz d̄r q̄ mutationes possūt fieri in tēpoze cōcedo. s; nō possūt mēsurari tēpoze cū tēpus sit successiuū r̄ qd̄ cū cōtinuū r̄ mutatio fiat subite. Ad 2^m dico. q̄ est res in diuisibilis r̄ cōcedo. q̄ vnuz instās nō pōt durare p̄ totū tēp⁹. s; q̄n̄ vnuz instās actu ē aliqd̄ desinit esse. Et ad illud qd̄ d̄r quia aut̄ cor̄ūpit̄ p̄mū ad introductionē r̄c. Dico non cor̄ūpit̄ nec desinit esse. p̄pter aliqd̄ illoy. s; p̄pter hoc q̄ est talis res q̄ ex sui natura hēt. q̄ non pōt durare diu

Et hec de isto ca^o sufficiat.

9
Abitatio menti occurrat si pte e
d tēp^o qd est mēsurā re^y tēporaliū
alia mēsurā i reb⁹ pōt assigna
ei. Ad q^o declarādūz sūt aliqua notāda
Et pmo est notādū. q^o mēsurare est q̄ti
tate ignotā p q̄titate magis notā certifi
cate: que certificatio pōt fieri v^l p q̄tita
tez existētez i ymaginatione sic cū aliq̄s
artifex pit⁹ mēsurat aliquam q̄titem
p illud qd est in ymaginatione / vel certi
ficatio illa fit per q̄titem existētez i re
Et h^o triplex qz v^l p excessū v^l p excessū
v^l p replicationē. sic vlna applicat pāno
2° est notādūz. q^o sup ca^m q̄to pbi. vbi
tractat que sūt illa q̄ tpoze mēsurant. cō
mētator dicit. q^o sex sūt ordines mēsurā
toy. Prima sūt semp entia. 7 ista s^m cō
mētatorē nō mēsurant tpoze. vt p3 de p
ma causa que semp est. Scda sūt semp
nō entia. 7 siml^r ista nō mēsurant tem
poze. qz q^o nō est nō pōt mēsurari tpoze.
Tertia sūt ipa mota a tēpoze excessa. et
ista mēsurant tēpoze. qz res mota que ex
cedit a tēpoze cōtinet ab ipso tpoze. q^o ē
nume⁹ mot⁹. Quarta sūt ipsa mobilia
quietētia que tñ a tēpoze excedūt mota
7 ista etiā mēsurant a tēpoze de pccāis.
qz cū q̄s sit p̄natio motus p accidēs mē
surabit mēsurā motus. vt dicit cōmēta
tor ibi. tēp⁹ mēsurat motū. p^o 7 essētiāle
7 q̄tē. 2° 7 p accidēs. Quinta sūt semp
motā tēpori coexistētia et a tēpoze nō ex
cessa. 7 ista nō mēsurant a tēpoze. s3 ac
cipiūt p coexistētiā ad tēp⁹. 7 isto mō cō
mētator ponit cozpozā celestia q̄uis non
contineri a tpoze. tñ coexistere tpozi
res aūt sepatas. sic intelligētias: nec con
tinet a tpe nec coexistere tpozi vt exp̄sse
vult ibi cōmētator Sexta sūt entia pma
nentia que nec sūt sub motu: nec sub q̄te
cōsiderata. s3 p̄scidūt a motu 7 quiete et
ista nullo mō cōpanē ad ipm tēp⁹. vt sūt
intelligētie. 3° est notādūz. q^o q̄uoz sunt
genera mēsurāz. applicādo mēsuratis.
est eniz instās tempus eternitas. 7 eū
Instās. n. mltiplex. est. n. instans tem
poris. instās nature. instās natal^r intel
ligētie. 7 instans originis. Instās tēpo
ris mēurat indiuisibilia i trāsmutatio

nib⁹. s. instātaneas mutationes / vt muta
ta esse. vt sūt in motu. vñ sepe p̄s⁹ q̄to
p̄bificoy. dicit q^o sic se habz totū tempus
ad motū. ita instās ad mutatū esse. In
stans vero nate mēsurat esse 7 nō eē te
rū nō vt accipiūt sub duratione / vel non
duratione v^l sub pmanētia: 7 nō pmanē
tia durationis. s3 put sūt p̄scise esse / v^l nō
esse. Dicit eniz p̄s⁹. q^o siml^r nata sūt q̄p
vñ est altero ente. i. existēte siml^r vt sūt
relatiua siml^r nate: 7 sic instans nature
respicit esse. Instans natalis intelligē
tie respicit formales 7 q̄dditatis rōnel
qz vñ s^m illud qd est formaliter. est na
tuz intelligi p̄s alio. sic dicit p̄s⁹. vij.
metaphisice. q^o accidēs est postert⁹ sub
stātia cognitōe 7 diffinitione. Instans
vero originis videt mēsurare bitudines
principiationum. v3 esse aquo aliud: rē
q^o ab alio. Sicut dicit augustinus libro
2° p̄tra maximuz. Luz filii a p̄e dicim⁹
nō patre filio poze intelligim⁹ supple na
tura v^l duratione. sed hunc eē ab illo no
miam⁹. Temp⁹. n. mēsurat motū 7 mo
bile p se / vt est sub motu: 7 fluxu. 7 q̄tē
p accēs. vt didū est in p̄cedēti ca^o. Eter
nitas eniz est mēsurā diuine existentis
pmanētie que est intermiabilis vite tota
siml^r 7 p̄fecta possessio. vt dicit boeci⁹ li.
3° de cōsolatiōe. vñ nihil ymaginōz eter
nitate nisi ipm existere dei hñs sūt totaz
suam pmanētiāz sine initio 7 sine fine.
Eū est mēsurā entiu⁹ creator pmanen
tiuz in eo q^o pmanētia p̄scisa rōne motus
v^l mobilis v^l quietis solū em mēsurat
durationē talis rei pmanētis. 4° est no
tādūz. q^o temp⁹: 7 eternitas: 7 eū diffe
rūt ad inuicēz. nā temp⁹ differt ab eter
nitate. in hoc qz temp⁹ mēsurat s^m p̄s
7 postert⁹. Eternitas vero dicit negati
onē pozitatis 7 posterioritatis. quia illa
res mēsurat eternitate. que nec potuit
hēre p̄ncipiū: nec pōt hēre finē. sicut ē
de⁹. Temp⁹ vero differt ab euo. qz tēp⁹
mēsurat motū 7 quietem 7 durationem
re^y tēporaliū s^m p̄s 7 postert⁹. eū hō
solum mēsurat durationē re^y pmanētū
q̄ habuerūt p̄ncipiū 7 nō hēbūt finez sic
sūt intelligētie. Eū differt ab eterna
te. qz eternitas mēsurat existētiā re^y 7

4

pmanētia seu duratōez. p carētiaz pnci
 pij r finis. nō solū actu s; etiā d̄ possibilī
 eūū vō mēsurat duratiōē rei p manen
 tis nō p carētiaz pncipij s; finis. Eterni
 tas. n̄ est infinita taz a pte ante q̄ a pte
 post eūū vō est mēsurā finita a pte ante
 et infinita a pte pōt h̄m qd̄ lz non simplē
 notāter dixi h̄m qd̄ r nō simplē: qz eūūz
 nō est mēsurā infinita simplē. s; est mē
 sura infinitū ex p̄ma causa p̄seruāte ip̄z
 nō est eūū infinitū simplē a pte post: qz
 pōt desinere esse si p̄ma causa desinit cō
 seruare ip̄z r sic pōt ānichilari. Est eūū
 in infinitū: qz vt fide tenem⁹. q̄ sic eūūter
 na vt sūt intelligētē: r aie tōnales nūq̄
 desinēt esse. ita nec eūū desinet esse: r h̄o
 erit ex manutenētia p̄me cause. Istis p̄
 suppositis pono q̄tuor p̄clusiones. Pr̄ia
 p̄clusio est ista. q̄ sic eternitas est idēz re
 alē q̄ ip̄e de⁹ sic eūū est idem reālē cum
 eūūterno distinctuz ab eo formālē seu ex
 natura rei. Pr̄ima ps cōclusionis. s. q̄
 eternitas sit idēz. q̄ de⁹ de se pz: qz in deo
 idem reālē r essētiālē est esse r esse eter
 nū. naz ip̄a eternitas est ip̄e de⁹ r ip̄e de⁹
 est ip̄a eternitas. Secūda ps p̄clusionis
 .s. q̄ eūū est idēz reālē q̄ eūūterno. Pro
 bo p̄mo sic. nam si eūū esset reālē distin
 ctū ab eūūterno esset posterioz ip̄o r esset
 accidēs inherēs ei: r sic eūūternoz posset
 esse sine eūo q̄ est falsū aūs notū est p̄is
 vō pbat: qz non videt posse inuestigari
 aliq̄ distinctio realis nisi p̄ actualē sepa
 rationē. v̄l p̄ potētialē v̄l p̄portionē ad ali
 qua quib⁹ vnuz nō repugnat eē sine alio
 s; eūūterno repugnat adualē r potētialis
 sepatio ab eūo nec p̄portionalē aliq̄b⁹ q̄z
 vnū nō repugnat sine altero eē est q̄ idē
 reālē cum eūūterno. 2° sic si duratio eūū
 terni esset aliqd̄ supadditū illi r reālē di
 stictū pati rōne cū eē ei⁹ duraret. Etiā
 duraret p̄ aliā duratōez sibi additā r sic
 erit p̄cess⁹ in infinitū. Tertia ps p̄clusi
 onis. s. q̄ eūū nō est idem formālē seu ex
 natura rei cum eūūterno pbat sic que sunt
 formaliter r adēq̄te idem vnū non est al
 teri⁹ mēsurā. s; eūū est mēsurā eūūterni
 ergo nō sūt idē formaliter r adēq̄te. ma
 ior pz. qz qua rōne vnuz esset mēsurā al

teri⁹ pati rōne r ecōuetso. ex quo idē sūt
 minor pz. p̄ oēs. Instat p̄tra sc̄dam p̄tē
 conclusionis. s. p̄tra illud qd̄ eūū sit idēz
 reālē cū eūūterno. Et p̄mo sic: q̄ reālē ē
 idem alteri nō est reālē mēsurā ei⁹. qz
 nō est rō quate magis vnū sit mēsurā al
 teri⁹ q̄ r ecōtra. qz pat rō ē in vtroqz.
 sed eūū h̄m dicta est reālē idē eūūterno q̄
 nō est reālē mēsurā eius. 2° sic. sicut se
 habet temp⁹ ad motū: sic eūūz ad eūūter
 nū. sed temp⁹ differt reālē a motu: cui⁹
 est mēsurā q̄ r̄c. deductio ista pz. qz vtro
 biqz est cōpatio mēsurā ad mēsuratum.
 3° sic. illud est accidēs distinctuz ab alio.
 q̄ pōt nō esse subiecto existēte eūū potest
 nō esse eūūterno existēte. qz potest eē an
 gelus nō p̄manēs p̄ diuinā potētiam. q̄
 r̄c. 4° ad ista. Ad p̄mu⁹ dico. q̄ q̄uis
 oportet aliq̄ non idēptitatē ex natura
 rei esse inter mēsurā et mēsuratū i du
 ratione. nō tñ oportet esse nō idēptitatē
 realez. naz sic eternitas que est q̄dam in
 finitas p̄manētis: et s̄stantē essētie di
 uine se hēt p̄ modū cuiusdā passiōis vel
 q̄si passiōis. seu vtualis q̄tītatis: nō q̄
 essētia diuina ē pelag⁹ cōtinēs infinitas
 p̄fectōes. s; qua existētia diuina hēt p̄ma
 nētiaz infinitā. ita eūū se habz p̄ modūz
 cuiusdā passiōis formaliter. q̄si quedaz
 eūūternitas vtualis: nō q̄ essētia eūūter
 ni. puta angeli tāta est in ḡne entū. s;
 qua existētia angeli. v̄l alteri⁹ eūūterni.
 habz p̄manētiaz r similitatem. Ad 2^m di
 co. q̄ accipiēdo temp⁹ r motuz cui⁹ ē pas
 sio. s. mobilis p̄mi. temp⁹ nō est mēsurā
 mot⁹ sic alioz nisi tñ p̄ coexistētiam. qz
 tot⁹ mot⁹ celi a tempe nō cōtinēt. s; eūū
 vere est mēsurā ei⁹. cui⁹ ē q̄si passiō r p̄
 p̄rietas. ideo nō ē simile. vñ eīm tempus
 mēsurat mot⁹ p̄riclares q̄bus distinguit.
 Ad 3^m dico. q̄ nego miōrez. nō eīm deus
 potest facere. q̄ entitas angeli sit r non
 p̄maneat. qz p̄tradictio ē. vñ tñ pōt face
 re: q̄ entitas āgeli r p̄manētia ānichilē
 tut. s; p̄ oī signo quo erit entitas angeli
 erit ei⁹ p̄manētia: r p̄ signo q̄ non erit p̄
 manētia: nō erit entitas: r hoc ē signuz
 q̄ sūt reālē idē. q̄ repugnat vni esse al
 tero nō ente. Sc̄da p̄ ē ista. nulla crea

tura quod tunc quod spiritualis potest mensurari
 eternitate. siue potest habere esse eternum sine
 principio durationis. quod hoc implicat con-
 tradictionem. **I**sta conclusio probatur sic. de omni
 producto huius est dicere quod producit. sic etiam
 de filio dei verum est dicere quod producit in eter-
 nitate. **E**t tunc arguitur sic. aut creatura
 aliquando producit: et non semper est. aut semper produ-
 cit quando est. Si primo modo habet propositum
 si 2° modo tunc creata est in continuo fieri quod
 videtur inconueniens. **E**tiam creati non differ-
 ret a coeuiari. quod est falsum. quod creati est pro-
 duci de non esse ad esse. conseruari autem est
 ipso prebiti. **2°** sic. omne quod est quando est necesse
 est esse. quod nihil potest non esse nisi quod ei potest
 esse precedit esse. sed si aliquid fuisset ab eter-
 nitate non est non precessisset non est. quod non potest
 esse non est. **I**nstatur contra istam conclusionem
Et primo sic: per perfectionis in causa secunda: non
 est negandum in causa prima. sed posse habere
 effectum coeui est perfectionis in causa secun-
 da. quod hoc non est negandum a causa prima. **C**onfir-
 mat ista ratio: quod modus causandi non variat
 formaliter productum ipsum. sed si deus naturam
 crearet creaturas essent sibi coeue. quod propter
 hoc quod voluntate creat non impedit quod pos-
 sent esse sibi coeue. **3°** sic. quod non repugnat
 limitationi create: non repugnat simpliciter
 create sed quantum ad durationem non repugnat
 limitationi create. quod non est imperfectius: quod
 durat per unum diem quod durat per unum annum
 vel decem annos. ex primo ethicorum. quod 12. **3°**
 sic. creata ita tendit in non esse quantum est ex se si-
 semper esse. sicut si non semper esse. quod est ex nihi-
 lo. sed absque contradictione potest aliquando creata
 semper tendere in non esse. et tamen semper esse. sicut per
 de angelo. quod absque contradictione potest crea-
 tura semper fuisse: et tamen quantum est ex se habuit
 se non esse. **R**espondeo ad istas rationes **A**d primam res-
 pondet concedo maiorem. sed negando minorem
 quod posse habere effectum vel causatum simplici-
 ter necessarium non est perfectionis in causa
 aliquando secunda. primo hoc nulli cause secunde conue-
 nit. aliter potest dici: et melius. quod maior est ha-
 quod est possibilitas ex parte factibilis nunc illa
 repugnancia est ex parte factibilis cui re-
 pugnat eternitas. **E**t ad confirmationem
 cum dicitur. quod diuisus modus causandi non variat
 causam formaliter. concedo: quod illi dicitur

modi candi possunt inesse cause. sed dico quod
 productio necessaria ad extra est in compossibi-
 lilitate prime cause. **A**d 2^m nego minorem
 licet enim duratio finita non repugnet limi-
 tationi create. duratio tamen infinita repu-
 gnat propter illimitationem qua adqueat deo
Ad 3^m dico. quod argumentum non valet. quod alia
 est comparatio effectus ad suam causam in quantum cre-
 at: alia in quantum coeuiat. primo modo non esse
 necessario precedit esse. 2° modo non. **T**er-
 tia 2° est ista: quod eui est mensura et duratio
 permanens sine fine omnis entis permanentis si-
 ue substantia siue accidentis. ut sunt omnes intelligē-
 tie: et omnes anime rationales: et intellectiones seu
 voluntiones intelligentiarum maxime beatarum
Ista 2° patet ex hoc. quod intelligentie et anime
 rationales non mesurant quantum ad durationem
 instanti: nec tempore nec eternitate. quod me-
 surant eui. tenet prima a sufficiēti diuisio-
 ne. **P**robo rationem istam conclusionem sic. quod me-
 surata habita eadem rationem ut sic mesuratur
 tur mensura eiusdem rationis. sed omne ens per-
 manens ut sic est mesuratum eiusdem rationis
 quod habet mensuram eiusdem rationis. sed omnes intelli-
 gentie et intellectiones earum maxime beati-
 fice: et omnes anime rationales ut sunt permanentes
 quantum ad durationem sunt eiusdem rationis. quod ut
 sic mesurant eadem mensura non tempore nec
 eternitate. quod mesurant eui. quod mensura et
 mesuratum debet esse homogenea: homogenei-
 tate ordinis. scilicet quod quod est mesuratum. quod talis
 debet esse mensura. et sic talis mensura ordi-
 nat ad tale vel tale mesuratum. **I**nstatur
 contra istam conclusionem et probatur. quod esse angelo-
 rum et animarum rationalium quod et durationes eorum
 mesuratur tempore: et non eui. **E**t hoc sic ratio pro-
 portis et posterioris. cum successione integrat
 rationem tempus ex quod quod philosophorum. sed in ange-
 lo est ratio portis et posterioris: cum successione
 in eius duratione. quod 12. **M**inor probatur. quod
 aut in actuali existentia angeli est successio:
 et habet propositum: aut non. et tunc essentia
 eius est simplex. sic essentia dei: et sic non
 differt in eo fuisse et fore. quod sic deus non potest
 facere angelum non fuisse. ita nec fore. quod est
 inconueniens. **R**espondeo ad istam rationem. quod
 ratio portis et posterioris integrat rationem tem-
 poris. si cum successione concurret innovatio in
 angelo quod quis sit successio non tamen innovatio

4

Aliter ego respōdeo ⁊ nego successionez
 in angelis p eo qz duratio angeli idem ē
 reale qz essentia angeli. Et ad pbationē
 cum dī qz essētia creature erit eque sim
 plex sic esse dei ⁊ sic nō differret i eo fuit
 se ⁊ fore. nego ppter de pēdētā essētiālē
 Et sic restat qz angeli ⁊ aīe rōnales mē
 surāt euo. Est hic difficultas. s. si omēs
 angeli mēsurāt vno euo/vl plurib⁹. dico
 sic dixi de tēpore. qz accipiēdo eū p pri
 ma mensura pmanētie cuiuslibet euitē
 ni qz sūt euiterna tot sūt eua. Istō dīdū
 pbat sic. qñ aliqua duo sunt reale idē: si
 vñū multiplicat reale ⁊ ad illud: s; euz
 ē idē reale cū euiterno: vt dixi. qz qz erūt
 euiterna tot erūt eua. 2° sic. omē euitē
 niz pōt a deo pseruari alijs annihilatīf
 sed istud hēret suū eū. qz omē euitēnū
 hēt suū eū. accipiēdo aut eū nō p pri
 ma mēsurā pmanētie cuiuslibet euitēni
 sed p mēsurā alicui⁹ nobilissime pmanē
 tie omniū euitēnoz pōt poni vñū eū qz
 sit mēsurā omniū euitēnoz. istud dīdū p
 bo sic. in quibuscūqz hñtib⁹ aliqñ ordinē
 est repite pns ⁊ posterī⁹ rō pfectionis ⁊
 impfectionis illud qd ē mēsurā pōris pōt
 esse mēsurā posteriozis sic ē in euitēnis
 qz rē. Maior nota est: qz p rōnē mēsure
 pbus attribuit pōri pfectioni ⁊ notiozi s^m
 omne gñ⁹ mēsure. Vñ certū ⁊ p^o ⁊ pfe
 ctius in duratiōe ē mēsurā in isto gñē.
 Minor p3: qz certū est qz omīa euitēna
 non sūt eque pma: nec pfecta cū inter ea
 sit distictio specificā. Et si dicat ptra istō
 qz quis inter euitēna sit mēsurā pfectio
 nis: ita qz vñū possēt alterū mēsurare qz
 est pfecti⁹ eo: nō tñ ē mēsurā duratiōis:
 et pmanētie. qz omīa sūt eque pmanētia
 et simultanea. 8° qz falsū assumit: qz cuz
 ppatates ⁊ passiones/vl modi/vl differē
 tie sequāt entitates rep qto res pfectioz:
 tanto ei⁹ pmanētia erit simplicioz: ⁊ pfe
 ctioz. Vñ pmanētia angeli pfectioz ⁊ sim
 plicioz ē qz pmanētia vni⁹ mixti i genere
 substātie: ideo eū pfectissime pmanētie
 pōt poni mēsurā remota euitēnozi: ⁊ si
 illud annihilaret euz pxiōiozis pma
 nētie esset mēsurā ⁊ sic semp descēdendo
 Et hylterius querat in quo euiterno est

istud eū qz ē mēsurā omniū euitēnoz ex
 trīnseca/vl remota. dico vt dicūt cōiter
 doctores theologi. li. 2°. dis. ij. qz ē in tpo
 dyabolo lucifero qui ē ⁊ fuit p m^o omniū an
 geloy. de quo dicit gregorī⁹ super ezechie
 lē qz ipē fuit nobilissima creatura ⁊ fuit i
 ituz viay dei ⁊ signaculū similitudinis:
 cum nō pdiderit naturalia: quis fuerit i
 eodē prauata scelere: ei⁹ pmanētia natu
 talis erit regularis ⁊ pfectioz ⁊ p pns e
 ius eū. Et si dicat qz indignū ē lucifero
 tantā dignitatē ⁊ pmitatē tribuere. Di
 co vt dicit landulf⁹. li. 2°. dis. ij. qz nō est
 indignū attribuere istā pmitatē ex tēsi
 ce pmanētie illi quē de⁹ voluit esse p m^a
 creaturā ⁊ nobilissimaz natay ac pfectis
 simā in naturalib⁹ pfectionib⁹. Et si que
 rat quō p pmanētā ⁊ duratiōez pmi eui
 terni mēsurāt alia euitēna. dico vt dic
 pete⁹ de aquila in eadē dis. qz sit p appli
 cationē existētie duratiōis: ⁊ pmanētie
 pmi euitēni ad existētiā duratiōis ⁊
 pmanētie ad alia euitēna. Quarta p^o ē
 ista. qz opationes angeloy intramanētes
 que nec fluūt acto: nec apte sūt fluere mē
 surant euo: sic pmanētia angeloy. opatio
 nes vero trāsēutes si quas opant mensu
 rant tēpore. Prima ps p3 p ea que dicta
 sūt. Sec ūda vero ps etiā p3. qz mēsurā
 tur s^m pns ⁊ posterī⁹ cū nō hēant talem
 pmanētā similitē pmanētie angeloy. Et
 hec de isto ca^o sufficiant.

10. **L** qz in ca^o de tēpore fuit dīdūz
 e qz tēp^o ē numer⁹: ⁊ nō ē numer⁹
 sine numerāte Inquirendū ē: si
 numer⁹ ē in reb⁹ pter aiaz/vl tantū ē ab
 aia. Pro qz sūt aliq notāda. Et p^o ē notā
 duz. qz numer⁹ pōt sumi du^o sic ⁊ substā
 tia ⁊ omē accidēs. vno^o pōt sumi substā
 tia p illo a quo nomē impōit: ⁊ sic substā
 tia significat ordinē ad accidētia. substā
 tia em̄ imponit ad substādo. ⁊ ideo dicit
 augustīn⁹. ix. de trinitate ca^o v^o qz nefas
 est dicere qz de⁹ subsit sue bonitati: ex quo
 concludit manifeste qz debet dici abusive
 substātia. alio^o dī substātia p illo cui tñ
 nomē imponit: ⁊ h^o ē aliqd absolutū. nec
 em̄ nomē substātie impōit illi relatiōi qz
 est ad accīa: s; alicui absoluto substādo
 .b.i.

illi p moduz fundamēti . p idē dico de acci
dente: vt em accipit p illo a quo nomē im
ponit dicit respectuz . s. ad iacētā / seu in
herētā: vt aut accipit p illo cui nomen
imponit dicit absolutū puta fundamētū hu
iusmodi respectū. Cōsimiliter dico de nume
ro. pōt em accipi formale p illo a quo im
ponit nomē numeri. alio p illo cui nomē
imponit quo numeram? vl q res ipe pas
sive numerat. Primo mō accipiēdo nu
merū dicit ordinē seu respectū rei nume
rabilis ad aiaz numeratē. 2° aut mō ac
cipiēdo numerū puta p fundamēto quo nu
meram? ē formale entitas absoluta. 3°
est notādū. q s^m p^m quarto p^mificoy. q
aliq sūt entia que sūt totale extra intel
lectū: vt hō r leo r huiusmodi. alia totali
ter in intellectu: vt sūt entia rōnis fabri
cata p intellectū: vt sūt similitudines. a
lia sūt entia que pti sūt in intellectu r pti
in re sic ē numerū. Istis p^msuppositis po
no duas breues p^mclusiones. Prima 2° ē
ista. q accipiēdo numerū p illo cui nomē
imponit hēt entitatē in re pter aiaz q^muis
sit ab aia accipiēdo spz p illo a quo nomē
imponit. P^mia ps istius p^mclusionis pbat.
Primo sic. illud qd ē p se sensible hēt en
titatē in re: s; numerū ē p se sensible per
p^m 2° de aia vbi distinguit se sensible cōia
g rē. 2° sic. q ē spēs p^mdicamēti pōtū hēt
entitatē in re: s; numerū ē huiusmodi: vt
patet. qz ē spēs p^mdicamēti q^mtitatis g rē.
Secūda ps p^mclusionis p3 p p^m quarto
p^mificoy vbi dicit. q numerū nō sine nu
meratē r pcludit q si nulla aia esset nul
lus numerū eēt: r sic nullū tēp^o eēt. In
stat p^mtra istā p^mclusionē. Et h^o sic. illud
qd hēt entitatē in re existit aia nō existi
te: s; numerū nō existit aia nō existente
vt p3 p p^m quarto p^mificoy. q numerū
nō ē sine numeratē. i. sine aia. g nume
rus nō hēt entitatē in re. 8° r pcedo ma
iore. r nego minore. s. q^mtū ad illud qd hēt
esse extra aiaz. r ad p^m dico. q p^m in
tellexit q numerū nō ē aia nō existente
q^mtū ad p^m i3 possit eē q^mtū ad esse. Se
cūda 2° ē ista. q vnusquisqz numerū ē p
se spēs r ē vnū in se inq^mtū in se ē ipa spēs
Ista 2° pbat. Primo sic p p^m . v. me

thaphisice vbi dicit. q sex non sūt tres r
tres: sed tm̄ semel sex. 2° sic. q hēt spēs
ppas sibi distictas hēt vnitatē: s; numerū
est huiusmodi g rē. Maior nota ē. mior
vero p3 p auicēnā. v. metha. c. v. 2° sic
vnūqdqz sic se hēt ad entitatē: ita se hēt
ad vnitatē: s; numerū hēt ppā entitatē g
rē. In stat p^mtra istā p^mclusionē. Et p^mo
sic. vnū r multa sūt oppōita: r oppōita
nō possūt eē simul: s; numerū necessario
dicit multitudinē g nō hēt vnitatē. 2° sic
nā si numerū hēt vnitatē ppriā distin
ctam ab vnitatib? q pponūt numerū. aut
hoc esset: qz vltima vnitatis adueniēs eēt
causa formalis vnitatis numeri: aut esset
ex aggregatione vnitatis. nō p^m mō: qz si
sic. qz aut h^o puenit sibi inq^mtū vnitatis
aut inq^mtū distictas. nō p^m mō qz forma ali
cui? informat omēs ptes ei?: s; illa vnitatis
vltima nō informat oēs alias vnitates q
sūt ptes numeri. nec etiā 2° mō. s. inq^mtū
distictas. qz cui? formale pstitutiū ē rela
tio ipz pstitutiū ē relatiū: s; disticta ē re
latio. g si vnitatis ē causa numeri inq^mtuz
distictas: tūc numerū erit de p^mdicamēto re
latiōis q ē p^mtra p^m in p^mdicamēto. nec
illa vnitatis numeri ē ex aggregatione vni
tatis. q pbat sic. in illa vnitatis nō p^msistit
forma numeri in qua nō p^msistit rō p^moris
vel posterioris: s; in aggregatione vni
tatis nō ē ordo p^moris r posterioris g rē. 8°
ad ista. Ad p^m dico vt dicit auicenna
.v. metha. ca. vj. q vnū r multa nō sūt
ppē oppōita maxime si nō sūt s^m idēz sic
est i numero. nā vnū oppōitū nō pstituit
alter: s; vnū pstituit multitudinē. g non
sūt directe oppōita. Ad 2° dico. q vnitatis
adueniēs vltio ē cā formalis vnitatis nu
meri. qz spēs r numeri recipiūt p^msimilē
cōpositionē. vij. metha. s; forma vltio ad
ueniēs ē cā vnitatis p^mōitū. g vnitatis vlti
mo adueniēs ē cā vnitatis numeri. r ad
illud qd dicit q vnitatis vl ē forma numeri i
q^mtū vnitatis vl inq^mtū distictas pcedo q inq^m
tū vnitatis alijs adueniēs r cum dicit q illa
vntatis nō informat alias vnitates p^mce
dētes dico q ē vey: sed dat esse mediātib?
alijs sic sup^mōita pluralitate fo^may vltia
informat mediātib? alijs. Et hec de isto

4

ca° de quo pauca dixi cā breuitatis. ex eo qz de directo nō ē ppe materia p̄ficalis Et de toto q̄rto p̄ficaloy sufficiāt.

Incipit quintus liber p̄ficaloy.

Sicut dictuz ē de loco ⁊ tempore i quib⁹ fit mot⁹ dicēdū ē in isto q̄nto p̄ficaloy. de idēp̄tate ⁊ diuerſitate mot⁹: ⁊ i quib⁹ p̄dicamētis ē mot⁹ ⁊ i quib⁹ nō ē mot⁹. Pro q̄ sūt aliqua notanda. Et p̄° ē notādū. q̄ p̄m p̄f̄m. v. p̄f̄. mutatio ē trāſit⁹ ex quodā in quodā id est de termino a quo ad terminū ad quē. Et iste trāſit⁹ pōt fieri triplex: aut ex negatiuo in pōitiuū: ⁊ sic ē ḡnatio. qz ḡnatio ē p̄gress⁹ de nō eē ad esse aut ex pōitiuo in negatiuū: ⁊ sic ē corruptio. qz corruptio est p̄gress⁹ de esse ad nō eē: aut ex pōitiuo in pōitiuū ⁊ sic ē p̄prie mot⁹. qz mot⁹ est acq̄ſitio p̄ris post p̄ez. seu act⁹entis in potētia p̄m q̄ in potētia. Et h° ē q̄ dixit p̄h⁹ qz om̄e q̄ mutat: aut mutat a s̄bo in s̄bm aut a nō s̄bo in s̄bm: aut a s̄bo in nō s̄bm. mutatio que ē a s̄bo in s̄bm ē mot⁹. mutatio ho/que ē a nō s̄bo i s̄bm ē ḡnatio: ⁊ mutatio que ē a s̄bo in nō s̄bm ē corruptio. eē em̄ a s̄bo in s̄bm idē ē q̄ esse a pōitiuo in pōitiuū: a nō s̄bo in s̄bm idē ē q̄ eē a p̄uatiuo in pōitiuū. s. a nō esse ad esse. ⁊ que est a s̄bo in nō s̄bm: idēz q̄ eē a pōitiuo in p̄uatiuū. s. ab esse ad nō eē. 2° ē notādū. q̄ mutatio p̄m aristotelē capit duplex. vno° p̄ trāſmutatione alicui⁹ q̄ recipit. vel admittit aliqd q̄ p̄hēbat. v̄l quo p̄us carebat. ⁊ sic s̄bm ē q̄ mutat ⁊ nō q̄ ḡnat. a llo mō capit mutatio p̄ p̄ductione. vel destructione alicui⁹: ⁊ sic q̄ ḡnat q̄n ḡnat mutat a nō s̄bo in s̄bm h° ē q̄ p̄° nō est ⁊ postea ē: ⁊ talis d̄r mutatio p̄m p̄traditionez: nō quidē q̄ p̄traditio ibidē p̄currāt ad h° q̄ ibi. fit mutatio talis: s; qz p̄° vey est dicere q̄ nō ē: ⁊ postea vey ē dicere q̄ est: ⁊ ista p̄traditoria verificant de illo successiue. 3° ē notādū. q̄ in aliquib⁹ p̄dicamētis ē mutatio p̄ se i aliquib⁹ vero de p̄ccidēs. in illo em̄ p̄dicamēto ē mutatio

p̄ se em̄ immediat⁹ terminus a q̄ v̄l ad quez ē aliqd illi⁹ p̄dicamēti. ⁊ sic i p̄dicamēto substātie ē mutatio p̄ se. s. ḡnatio ⁊ corruptio. qz termin⁹ immediat⁹ ḡnatio nis substācialis ē substācia: ⁊ similr termin⁹ immediat⁹ a q̄ corruptiois ē substātia. in p̄dicamēto q̄ntitatis ē etiā mutatio p̄ se. qz termin⁹ immediat⁹ augmētatiois est q̄ntitas ⁊ similr diminutiois. in p̄dicamēto ho/ q̄ntitatis similr ē p̄ se mutatio. ex eo: qz termin⁹ immediat⁹ alteratiois ē q̄ntitas. Et similr i p̄ditamēto vbi ē p̄ se mutatio. ex eo: qz termin⁹ immediat⁹ mot⁹ localis ē loc⁹. in ceteris aut p̄dicamentis ē mutatio p̄ accidēs. ex eo q̄ p̄ motū factuz in alio pōt alicui euenire noua de nomiatio alicui⁹ illoy. s. q̄ aliqd sit simile postq̄ nō erat: ⁊ sic de alijs. nā cuz aliqs sit p̄f postq̄ nō fuit: nō ē qz paternitas aut filiatio fuerit immediat⁹ termin⁹ ḡnatiois: s; qz solū forma substācialis filij sit termin⁹ immediat⁹ sui p̄gress⁹ d̄ nō eē ad esse. Et similr d̄r de similitudie. qz cuz aliqs sit similis postq̄ nō fuit nō ē p̄pter h° q̄ similitudo sit termin⁹ immediat⁹ illi⁹ mutatio nis: s; p̄pter h° q̄ albedo. v̄l nigredo ē termin⁹ immediat⁹ alterationis i altero. v̄l in eo ⁊ sic de alijs. 4° ē notādū. q̄ mutatio de p̄se ē duplex. quedā em̄ sit successiue et ista d̄r mot⁹: sic ē augmētatio. vel alteratio. v̄l loci mutatio. alia ē instātanea ⁊ ista ē ḡnatio. v̄l corruptio. Isti p̄suppōtis pono tres p̄clusiones. P̄ria 2° ē ista q̄ q̄ntis ḡnatio ⁊ corruptio sint p̄ se mutationes: nō tñ sūt p̄pe mot⁹ v̄l quies. Ista 2° quo ad p̄mā p̄te p̄z p̄ p̄f̄m. v. p̄f̄icaloy vbi pōt ḡnationē ⁊ corruptionē eē mutationes. ⁊ similr in postp̄dicamētis. Secunda ho p̄te p̄bat p̄h⁹ sic. om̄e q̄ mouet est: s; illud qd ḡnat nō ē. ḡ ḡnatio nō est mot⁹. v̄l q̄es. ē notādū quō p̄h⁹ intellexit q̄ illud qd ḡnat nō ē ⁊ q̄ mouet ē. nā vt d̄c scot⁹. li. p̄°. dif. secūda. q̄ mot⁹ respicit s̄bm mutabile ⁊ ḡnatio terminū p̄ducenduz. Et sic q̄n p̄h⁹ dixit q̄ illud qd ḡnat nō ē q̄n ḡnat nō intellexit q̄ tūc nō ē s̄bm q̄ mutat recipiēs fōzaz: s; intellexit q̄ se p̄er anteq̄ generatio sit cōpleta illud qd spectatur futurum siue recipienduz nō ē. b. ij.

ex quo appet q̄ illud qd̄ generat̄ nō moue-
 tur. ex eo: qz̄ ex p̄cedat̄ futurū esse: s̄ illud
 qd̄ ḡnat̄ in tēpore; v̄l in instāti q̄n aliqd̄
 spectat̄ futurū: nō ē ḡ qd̄ ḡnat̄ nō mouet̄.
 et p̄ p̄ns ḡnatio nō ē mot⁹. Ita rō pōt
 sic p̄firmari. si illud qd̄ ḡnat̄ mouet̄; aut
 mouet̄ q̄n p̄plete ḡnat̄: ita q̄ nihil restat
 futuruz̄ r̄ h° nō pōt dari. qz̄ illud qd̄ mo-
 uet̄ spectat̄ aliqd̄ ad recipiēdū; v̄l ad mit-
 tendū; aut q̄ ḡnat̄ mouet̄ ante ḡnationez̄
 cōpletā r̄ deest̄ aliquid futurū: r̄ hoc nō
 pōt dari. qz̄ illud qd̄ ḡnat̄ nō ē: s̄ q̄ moue-
 tur ē. ḡ q̄ ḡnat̄ nō mouet̄. r̄ p̄ p̄ns ḡna-
 tio nō ē mot⁹. p̄ idē p̄bat̄ p̄h⁹ q̄ ḡnatio nō
 ē st̄ quies. qz̄ q̄ ḡnat̄ nō ē: s̄ q̄ quiescit̄ ē
 ergo q̄ ḡnat̄ nō quiescit̄ ḡ generatio nō ē
 quies. Et hoc ē v̄y ante q̄ ḡnatio sit cō-
 pleta. Ex quibus p̄cludit̄ p̄h⁹ q̄ etiā cor-
 ruptio nō ē mot⁹. qz̄ ex quo ḡnatio nō est
 mot⁹: r̄ motus p̄trariat̄ quies; v̄l mot⁹. se-
 quit̄ q̄ corruptio; que cōtrariat̄ ḡnationi
 non ē mot⁹. v̄n q̄n calor v̄re augmētāt̄
 in ligno. licet lignū moueat̄: t̄n calor qui
 ḡnat̄ nō mouet̄: r̄ sic ḡnatio nō ē motus.
 Instat̄ p̄tra istā p̄clusionē. Et p̄mo sic
 impossibile ē agēs naturale: agere in in-
 stāti. ḡ impossibile ē ḡnationē fieri in in-
 stāti. p̄nā p̄z̄ r̄ āns p̄bat̄. qz̄ si agēs natu-
 rale ageret̄ ī instāti: tūc agēs fortit⁹ age-
 ret̄ in min⁹ q̄ in instāti. 2° sic. om̄is trās-
 mutatio cui⁹ termin⁹ p̄hibet̄ acquiri ē
 successiua trāsmutatio: in tēpore: sed for-
 ma substācialis que ē termin⁹ ḡnationis
 acquiri sic p̄hibet̄. ḡ ḡnatio ē trāsmuta-
 tio successiua. r̄ p̄ p̄ns mot⁹. Maior no-
 ta ē. minor v̄ro p̄bat̄. nā si ex aere hēt
 ḡnari ignis. p̄mo inducit̄ forma ignis i
 vna pte r̄ postea in alia r̄ sic successiue.
 3° sic. nā calefactio ē mot⁹: s̄ calefactio ē
 ḡnatio. qz̄ p̄ calefactionez̄ ḡnat̄ caliditas
 ḡ r̄c. 8° ad ista. Ad p̄mū nego āns. r̄
 ad p̄bationē dico. q̄ agēs sup̄naturale ci-
 tius agit̄ q̄ agēs naturale; h° ē. qz̄ ad in-
 trodūcēdū formā substācialē in materia
 nō indiget̄ tāto tēpore ad disponēdū māz̄
 ymo pōt simul disponere r̄ introduce re.
 q̄ nā pōt agēs nat̄ale: r̄ sic d̄r fortit⁹ age-
 re. Ad 2m̄ dico. q̄ licet p̄ductio tota toti⁹
 forme in quibusdā nō sit tota simul exten-

siue v̄y ē t̄n q̄ quelibet ps ei⁹ intēsiue i
 instāti acquiri: nō t̄n p̄pter h° successiue
 acquiri: qm̄ successio ē p̄pe motus. ex eo
 qm̄ in motu manet̄ idem s̄b̄m sub v̄troqz̄
 termino r̄ ē a subiecto in s̄b̄m; v̄l ab affir-
 matiuo in affirmatiuū in ḡnatione autē
 est a nō esse adesse. Pro quo ē notādum
 q̄ aliquā formaz̄ generari successiue pōt
 stare dupl̄r. vno° h̄ndo inceptionez̄ per
 positionē de p̄senti: ita q̄ nec ip̄a; nec ali-
 quid ip̄i⁹ p̄fuit saltē s̄m illā pte ḡnatiua
 licet augmētēt̄ s̄m aliā r̄ aliā pte ḡnati-
 uam; r̄ isto mō bene pōt forma substācia-
 lis generari successiue: qz̄ ista successio:
 non ē p̄p̄a successio: nec ē p̄pe mot⁹ s̄m sub-
 stantiā: sed s̄m ḡnatiōē. alio° dicit̄ formā
 generari successiue h̄ndo inceptionē pre-
 motionē de p̄fēti. s̄. p̄ negationē de pre-
 senti: ita q̄ nūq̄ sit verum dicere illā for-
 mā esse qui aliquid ip̄i⁹ p̄fuit in eadem
 pte subiecti. r̄ isto generat̄ forme de p̄di-
 camento ḡnatiōis r̄ qualitatis: r̄ ista ē p̄-
 p̄ia successio: r̄ ista successio ē p̄p̄ie mot⁹
 Ad 3m̄ dico. q̄ duplex ē ḡnatio. s̄. simpl̄r
 et s̄m quid ḡnatio simpl̄r dicta ē genera-
 tio substātie: s̄m v̄ro qd̄ ē generatio acci-
 dentis. naz̄ generatio simpl̄r dicta ē mu-
 tatio indiuisibilis q̄tuz̄ ē de se: s̄ genera-
 tio s̄m quid ē mutatio successiua. de p̄ma
 loq̄ p̄h⁹ cuz̄ dicit̄. q̄ generatio nō ē mot⁹
 et nō de secūda. Secūda 2° ē ista. q̄ ad
 substāciā licet p̄p̄ie r̄ de pte sit mutatio
 non tamē ē p̄p̄ie mot⁹. Prima ps patet
 p̄ p̄h̄m ī post p̄dicamētis vbi pōit octo spe-
 cies mutationis r̄ inter eas ponit ḡnatio-
 nem r̄ corruptionez̄; que sūt mutationes
 ad substāciā. Secūda v̄ro ps p̄bat̄ sic. om̄-
 nis mot⁹ est de cōtrario in cōtrarium s̄m
 p̄h̄m. r̄ dicit̄ p̄mētator q̄ p̄ cōtraria intel-
 lexit̄ p̄h⁹ p̄traria mediata quoz̄ v̄t̄ūqz̄ ē
 formaz̄ h̄it⁹ r̄ h̄nt̄ media: s̄ substācia nō
 hēt p̄trariū: v̄t̄ p̄z̄ p̄ p̄h̄m in p̄dicamento
 substātie vbi dicit̄. q̄ substātie nihil ē cō-
 trariū. Instat̄ p̄tra istā p̄clusionē. Et
 p̄mo sic. in illo p̄dicamēto ē p̄ se mot⁹ in q̄
 est p̄trarietas: s̄ in p̄dicamēto substātie
 est cōtrarietas ḡ r̄c. Maior est philoso-
 phi quinto phisicoruz̄. Minor etiam est
 eiusdem philosophi primo phisicorum.

9

vbi dicit. q̄ in vnoq̄q̄z ḡne ē vna p̄trarie-
tas: h̄ etiā p̄z. qz forme elemētōy p̄trari-
ant̄ ad inuicē. 2° sic. substantia suscipit
magis 7 min⁹. q̄ ad substantiā ē mot⁹. p̄na
p̄z. aīns p̄bat: qz cū elemēta sint in mixto
nō sūt f^m eoꝝ formas p̄pletas. qz si sic tūc
stati mixtū corū p̄peret. q̄ sūt f^m formas
remissas. q̄ forme substantiales suscipiūt
magis 7 min⁹. 3° sic. om̄is forma h̄ns la-
titudinē graduū infra eandē sp̄z nata ē
esse termin⁹ mot⁹. s; forma substantialis ē
huiusmodi: vt p̄z p̄ articulū excōicatū pi-
siensez. s. qui dixerit aīaz x̄pi nō esse p̄fe-
ctiorē q̄ aīa iude anathēa sit q̄ r̄c. 8° ad
ista. Ad p̄mū cōcedo maiore: s; nego mi-
nore. Et cū d̄f p̄ p̄hm q̄ in vno quoq̄z ge-
nerē r̄c. dico q̄ p̄trarietas ē duplex. s.
cōiter 7 p̄p̄e dicta: vt dixi p̄mo p̄h̄sicoꝝ.
et sic dico q̄ in p̄dicamēto substantie ē con-
trarietas cōiter dicta 7 nō p̄p̄e dicta. licz
inter illa contraria cadat mutatio de p̄fe
non t̄n semp cadit mot⁹: 7 cū dicit. q̄ mo-
tus ē a p̄trario incōtrariū v̄p̄ ē accipiē-
do p̄trarietate p̄p̄e dictā. Ad 2^m dico. q̄
dato q̄ formā substantialis intēsiue possit
suscipe magis 7 min⁹. q̄ ratio substantie
fit in instāti 7 ei⁹ intēsiō poterit esse i in-
sta n̄ti: 7 si ista intēsiō d̄f mot⁹ nō ē aliq̄s
illoꝝ tenū. Etiaz d̄f alē f^m p̄hm negādo
q̄ substantia suscipiat magis 7 min⁹: vt p̄z
p̄ euz in p̄dicamēto substantie. Et ad p̄ba-
tionē nego etiā. q̄ elemēta maneāt i mix-
to: nec f^m formas suas substantiales inten-
sas: nec remissas: vt dixi p̄mo p̄h̄sicoꝝ.
accipiat ex his duab⁹ respōsionib⁹. q̄ pl⁹
placet. Et si dicat q̄ vidēt iste due respō-
siones p̄tradicere se ad inuicē. dico q̄ nō
contradicūt accipiēdo eas diuersis respe-
ctib⁹. p̄h̄ em̄ vtēs solū rōne naturalī nō
cognouit: nec cognoscere potuit. q̄ substā-
tia poterat suscipe magis v̄l min⁹. 7 sic
dixit q̄ substantia nō suscipit magis 7 mi-
nus. nos vero qui fide tenem⁹ q̄ de⁹ pōt
plura facere q̄ p̄h̄ attribuerunt nature
possum⁹ cedere intēsiōne formaz substā-
tiay posse fieri a deo: vt dixi 3° p̄h̄sicoꝝ.
Ad 3^m dico. q̄ substantia pōt sumi dupl̄e
vno q̄tū ad modū p̄p̄rium eius q̄ ē nō ef-
fe in alio p̄ se: q̄ quidē mod⁹ nō ē positiu⁹.

sed ē negatiu⁹ 7 q̄tū ad h^o substantia non
suscipit magis 7 min⁹: nec in tra eandēz
sp̄em: nec in diuersis 7 de ista pōt intelli-
gi dictū p̄h̄ in p̄dicamētis qui d̄c. q̄ sub-
stantia non suscipit magis 7 min⁹. alio^o
pōt accipi substantia q̄tuz ad entitatē sub-
tractaz huic modo essendi. 7 isto mō p̄ po-
tentia diuinā pōt accipe magis 7 minus
vt p̄z p̄ illū articulū excōicatū pisiensez. q̄
dicit. qui dixerit aīam x̄pi nō esse p̄fectio-
rem aīa iude anathema sit: vt dixi in ter-
tio p̄h̄sicoꝝ. Et sic dico. q̄ quīs f^m p̄hm
ad generationē nō sit mot⁹: 7 de cōmuni
curfu ita sit. t̄n ad substantiaz pōt esse mo-
tus. eo modo quo dixi in respōsione ad 2^m
argumētuz. ex eo: qz de⁹ pōt augmētare
formas substantiales f^m gradōs specificos
Tertia 2° ē ista. q̄ ad relationē non ē p̄
se mutatio: nec mot⁹: nec ad actionē 7 pas-
sionem. Prima ps istius p̄clusionis p̄ba-
tur sic. ad illud nō ē motus: nec mutatio
per se q̄ pōt alicui acquiri p̄ solam muta-
tionem factā in alio. s; relatio ē huiusmo-
di q̄ r̄c. Maior p̄z. ex eo: qz ad nihil est
mot⁹ p̄ se: nec mutatio q̄ acquirit sine mu-
tatione sui subiecti. nam termin⁹ p̄ se mo-
tus seu mutationis semp debet esse in eo-
dem genere in quo ē motus seu mutatio.
Minor vero est nota. eo q̄ sorotes pōt fieri
similis/vel equalis petro per solaz muta-
tionem factam in petro: dato q̄ pete⁹ au-
geatur 7 albefiat quonsqz sit talis 7 tan-
tus qualis 7 q̄t⁹ ē sorotes. Secūda pat^r
conclusionis p̄z. Et probat sic. qz ad mo-
tum non ē mutatio: nec motus: nec ad ge-
nerationē 7 corruptionē ē p̄ se motus: vt
patet p̄ p̄hm. v. p̄h̄sicoꝝ. q̄ nec ad actio-
nez 7 passionē. tenet ista p̄sequētia qz nō
pōt fieri motus: nec generatio: 7 corrup-
tio sine actione. antecēdēs ē p̄batuz. Ex
quib⁹ em̄ sequit f^m p̄hm. q̄ p̄p̄e mot⁹ solū
est ad q̄titatē 7 qualitātē 7 vbi: vt dicit
inferi⁹. Instat p̄tra istā p̄clusionē. Et
p̄mo sic. nā ad magnitudinē 7 paritatē ē
motus per se: sed magnitudō 7 paritas
sunt relationes. q̄ ad relationem est per
se motus. Maior patet. qz augmentatio
est per se ad q̄titatē maiorem: et dimi-
nutio ad q̄titatez minōrē. Minor vero ē
b.ij.

p̄bi in p̄dicamēto relationis. 2° sic. om̄e
 illud q̄d suscipit magis ⁊ min⁹: ē p se ter
 min⁹ mot⁹: s; relatio ē huiusmodi ḡ rē.
 Maior nota ē de se. q; mot⁹ ē act⁹entis i
 potētia s^m q; in potētia; v̄l acquisitio p̄tis
 post p̄tē. Minor vero p; p̄ p̄m in p̄dica
 mento relationis v̄bi dicit. q; relatio susci
 pit magis ⁊ min⁹. 3° p̄bat. q; ad actionē
 seu passionē sit p se mot⁹. Et h^o sic: om̄is
 res adueniēs nouiter alicui ē termin⁹ p
 se trāsmutationis ⁊ illud cui nouit adue
 nit mutat ad illud: s; actione seu passione
 adueniēte fūdamētū. fūdamētū p se mu
 tat ad illā. ex eo: q; om̄is noua receptio
 est noua mutatio ḡ rē. Maior p; minor
 etiā p̄bat. om̄e q; se hēt nūc alē q; p̄trā
 mutat necessario s^m p̄m. vj. p̄bicoz.
 sed fūdamētū actione; seu passiōe adueni
 ente se hēt nūc alē q; p̄us. q; p̄ nō erat
 agēs: nec hēbat actionē mō sic ḡ rē. istud
 argumentū p̄t fieri de relatione. 2° ad
 ista. Ad p̄mū nego maiorē. Et ad p̄ba
 tionē dico. q; licet ad q̄titatē maiorē; vel
 minorē sit p se mot⁹. nō tñ ad magnitudi
 nez; v̄l p̄tate: vt sūt relationes. Ad 2^m
 dico. q; p̄cedo maiorē. ⁊ ad minorē dico q;
 relatio nō de p̄se: sed de p̄ccidēs suscipit
 magis ⁊ min⁹. s. p̄ intēsiōe; v̄l remissio
 nem fūdamētū. ⁊ sic si assignat i relatio
 nib⁹ aliqua mutatio illa ē de p̄ccidēs.
 Ad 3^m v̄o dico. q; mutari stat dupl̄. vno
 modo in ordine ad se. alio^o in ordine ad al
 terū. p̄mo mō ē in absolutis. 2° mō i res
 p̄ctiuis. in p̄^o mō ē p̄p̄ mutatio. in 2° mō
 nō nisi larg^o accipiat mutatio. s. de p̄c
 cidēs. Et sic p; p̄clusione isti⁹ capituli
 q; ad substātiā bñ ē p se mutatio: s; nō
 mot⁹ ad relationē ⁊ ad actionē ⁊ ad passio
 nez; nec mutatio p se: nec p se ē motus. q;
 aut dixi de istis duob⁹ dico de p̄dicamēto
 hī⁹ quādo ⁊ sit⁹ de quib⁹ p̄h⁹ nullā facit
 mētionē. ex eo: q; p̄ ista satis poterit vide
 ri q; ad illa nō ē mutatio p se: nec motus.
 quō aut relatio ⁊ passio ⁊ actio. qñ sit⁹ ⁊
 hī⁹ sint res distide a fūdamētis i logica
 tetigi h̄ cā breuitatis transeo de eis. Et
 hec de isto cā^o sufficiant.

2. **Q**st⁹ dictuz ē ad que p̄dicamēta
 non ē mot⁹. dicēdū ē ad que p̄di

camēta ē p̄p̄ mot⁹ s^m p̄m. Et p̄mo in
 quit edū ē si ad q̄titatē ē p̄p̄ mot⁹. Pro
 quo sūt aliqua notāda. Et p̄mo ē notādū
 q; augmētatio ⁊ diminutio ē duplex. vna
 dicit⁹ augmētatio q; ē p̄ aduētū alicui⁹ sub
 stācie ⁊ ista soluz p̄p̄t aiatis siue vege
 tabilib⁹ siue sensitiuis. videm⁹ em̄ aiata
 crescere p̄ aduētū m̄ae faciētis p se vnuz:
 cū mā p̄p̄stēte ⁊ cū qua etiā aduenit no
 ua forma. alia ē augmētatio q; non ē p no
 uaz substātiāz adueniēte: s; solū p extēsiō
 nē: ⁊ ista de cōi cursu sit p rarefactionē
 vel qñ aliq̄d addit alteri ⁊ nō p̄uertit in
 naturā ei⁹: nec facit idē cū eo in numero
 s^m eandē p̄tē: sic p; in acervo lapidū; vel
 i igne. qñ si igni ponat p̄substātia nō ē
 idē ignis numero s^m eandē p̄tē: s; alius
 ignis de nouo gn̄at⁹. 2° ē notādūz. q; au
 gmētatio p̄p̄ dicta ē qñ alimētū vtute ca
 loris naturalis p̄uertit in formā; seu na
 turā aliti ⁊ facit vnū cū eo. Ad quā au
 gmētationē requirūt tria. Primo q; fiat
 adueniēte aliquo: ⁊ p h^o differt a rarefa
 ctione. 2° requirit⁹ q; ex alimēto ⁊ ex ali
 to fiat vnū ⁊ p h^o differt acervo lapidū.
 3° q; quelibet ps augmētati sit augmēta
 ta: ⁊ p h^o differt ab inaiatis. nā si i igne
 apponat magis de cōbustibilib⁹ dē. q; ibi
 est augmētatio: s; tñ nō ē augmētatio p̄p̄
 facta. q; quelibet ps ignis augmētati nō
 est augmētata simple. Etā ex p̄te aliti
 requirūt duo. Primo q; alitū possit alimē
 tū p̄uertere in naturā sui. 2° q; hēat po
 ros ⁊ venas in quib⁹ tale alimētū possit
 recipi. alē em̄ duo corpora essēt in eodez
 Etā ex p̄te alimēti requirūt alia duo p
 mo q; sit i potētia ad formā aliti. 2° q; cito
 possit digeri. 3° ē notādū p quē modū sit
 augmētuz i aiabilib⁹. auerroim cōmētator
 in quolibet suo dicit. q; augmētū hēt fieri
 p alimētū: ita q; illud alimētū recipit p̄
 mo in stomacho ⁊ ibi decoquit⁹ ⁊ diuidit⁹:
 ita q; ps grossior emittit extra p p̄tē infe
 riorē: ⁊ alia ps subtilis vadit ad epar: ⁊
 ibi digerit⁹ ⁊ cū bñ ē digesta ⁊ decocta in
 epate p̄t i sāguinē: ita q; appet i r̄n de
 die epatis qñ ē rubeuz: ita q; ps grossior
 vadit ad v̄trā: qñ v̄trā ē colamētū sāgu
 nis: s; ps subtilis vadit ad cor: ⁊ itē ibi

9

digerit: ita q̄ ps grossior vadit ad vasa se-
 minalia ⁊ ex illo fit gñatio ⁊ d̄ illo dicūt
 p̄iter medici p̄ maioris pte q̄ fit ex sup-
 fluo alimēti tertie digestiōis: s̄ ps magis
 subtilis p̄ quasdā venas pcedētes a corde
 ad quālibet pte corporis extēdit. vñ i q̄li-
 bet pte corporis siue carnis sūt quidā ra-
 mi subtiles venarū p̄ quos tale alimētum
 recipit in qualibet pte aialis ⁊ sic p̄ illd̄
 augmētū in aiali capit. Concludit auer-
 rois cōmētator. q̄ illud alimētū bñ deco-
 ctuz ⁊ digestū in corde vadit p̄ quasdā ve-
 nas ad om̄s ptes corporis ⁊ postea in po-
 ris ip̄i aialis recipit: ⁊ tñ illi pori p̄mo
 erāt pleni quodā hūore hūido ⁊ aduēnē-
 te illo alimēto q̄ ē corp⁹ solidū ille humor
 humid⁹ ⁊ melancolic⁹, v̄l quisqz alter ex
 tra pte illā p̄ poros eijcit ⁊ inde ⁊ de illo
 generāt vngues pili ⁊ alie supfluitates
 Et iā tali hūore aduēnēte alimētū codē-
 sat ⁊ i pte aliā eijcit vel corūpit: ⁊ sic
 pars illa ingrossat in qua recipit alimē-
 tum ⁊ extēdit ⁊ sic augmētū in aialibus
 causat. 4° ē notādū. q̄ q̄ntitas ē duplex
 quedā d̄ q̄ntitas in terminata: quedā v̄o
 terminata. q̄ntitas em̄ intermiata ē plu-
 ralitas p̄tū rei q̄te q̄ntitas vero termia-
 ta ē ordo siue p̄oio p̄tū rei q̄te: ⁊ ista ē
 q̄ntitas de p̄dicamēto q̄ntitatis. 4° ē notā-
 dum. q̄ triplex differētia assignat inter
 istas duas q̄ntitates. Prima differētia ē
 qz q̄ntitas terminata ē format: ⁊ q̄d d̄ta
 tūc extēsiō. intermiata v̄o ē s̄bm extēsi-
 onis. Secūda differētia ē. qz q̄ntitas in
 terminata manet eadē numero in gñato
 et corrupto: qm̄ vnū elemētū gñat ex alio
 sic qm̄ ex vno pugillo aeris gñant decē ig-
 nis q̄ntitas v̄o terminata nō sic p̄ qz ex vno
 pugillo gñant decē. Tercia differētia ē
 qz q̄ntitas intermiata nō ē distincta esse-
 tiatē a re q̄ta. q̄ntitas v̄o terminata sic.
 ex eo: qz essētie p̄dicamētoz sūt in p̄mix-
 te. dicit em̄ q̄ntitas intermiata: qz de se
 licz hēat ptes determinatas nō tñ deter-
 minat ad tātā, v̄l ad tātā magnitudinē:
 determinat p̄ q̄ntitatē terminatā q̄ ē de p̄-
 dicamēto q̄ntitatis. q̄ntitas intermiata p̄-
 cedit in materia formā substantiālē. q̄nti-
 tas v̄o terminata insimul est in materia

cum forma substantiālī. hic autē nō querit
 d̄ q̄ntitate intermiata cū querit si ad q̄nti-
 tatez ē mot⁹. qz h° querere nō esset aliud
 querere nisi si ad substantiā, v̄l ad quali-
 tatē esset mot⁹: s̄ querit de q̄ntitate termi-
 nata: si ad eā ē p̄pe mot⁹. Istis p̄supposi-
 tis. pono istā p̄clusionē s̄m̄ p̄hm̄. v. p̄hisi-
 coz. q̄ ad q̄ntitatē terminatā ē p̄ se ⁊ p̄pe mo-
 tus. Istā 2° p̄z p̄mo p̄ p̄hm̄. v. p̄hiscōz
 qui dicit q̄ ad q̄ntitatē ē p̄ se mot⁹. 2° p̄ba-
 tue p̄ diffinitionē mot⁹ 3° p̄hiscōz v̄bi d̄r
 q̄ mot⁹ ē act⁹ entis in potentia s̄m̄ q̄ in po-
 tentia. i. incōtinua tēdētia. Instat con-
 tra istā p̄clusionē. Et p̄mo sic. om̄is mo-
 tus ē a cōtrario incōtrario per mediū: s̄z
 q̄ntitati nihil ē p̄trariū. s̄m̄ p̄hm̄ in p̄dica-
 mēto q̄ntitatis. q̄ ad q̄ntitatē nō ē mot⁹. 2°
 sic. augmētatio nō ē possibilis. q̄ nec mo-
 tus ad q̄ntitatē ē possibilis p̄na p̄z p̄ p̄hm̄
 .v. p̄hiscōz qui ponit. q̄ mot⁹ ad q̄ntitatē
 nihil aliud ē q̄ augmētū, v̄l diminutio.
 p̄bat añs multip̄te. Et p̄o sic. naz si au-
 gmētatio esset possibilis: aut fieret adue-
 niēte materia nuda: aut aduēnēte mate-
 ria cū q̄ntitate: nō fit aduēnēte mā nuda
 qm̄ nūq̄ ē sine q̄ntitate: nec fit aduēnēte
 materia cuz q̄ntitate. qz tūc due q̄ntitates
 essent in codē q̄ ē falsū q̄ rē. 2° sic. si au-
 gmētatio esset possibilis: tūc fieret adue-
 niente alimēto: tūc quero de isto alimēto
 aut p̄uertit i substantiā aliti: aut nō. si nō
 tūc nō eēt augmētū. qm̄ si vn⁹ cib⁹ p̄at
 in stomacho certe ego non ero maior: nec
 minor: si v̄o p̄uertit i substantiā aliti: tunc
 corūpit: ⁊ si corūpit aliquid gñat: qm̄
 coruptio vni⁹ ē gñatio alteri⁹: s̄z gñatio
 non ē augmētatio q̄ rē. 3° sic. si augmē-
 tatio eēt possibilis tūc fieret aduēnēte a
 liq̄ q̄ntitate: qm̄ illud p̄ qd̄ alitū auget nō
 est sine q̄ntitate: ⁊ illud qd̄ auget hēat q̄nti-
 tatē: s̄z recipiēs debet denudari a natura
 recepti q̄ rē. reliquit q̄ q̄ augmētatio nō
 est possibilis. ⁊ p̄ cōns ad q̄ntitatē nō ē mo-
 tus. 4° ad ista. Ad p̄mū dico. q̄ p̄trarie-
 tas ē duplex. s. cōiter ⁊ p̄pe dita: v̄l dixi
 p̄o p̄hiscōz ⁊ q̄ntitas q̄ntitati nihil fit cōtra-
 rii p̄trarietate p̄pe s̄pta ē tñ q̄ntitati cō-
 trariū cōtrarietate cōiter s̄pta. et illa
 p̄trarietas sufficit ad motū v̄l mot⁹ sic de
 .b. illj.

cōtrario i pteatū. Et si dicat q̄ q̄titas non suscipit magis r̄ min⁹ r̄ p̄ p̄ns ad q̄n tates nō ē mot⁹. dico q̄ ē vey q̄ nō suscipit magis r̄ min⁹ intēsiue: s̄z bñ suscipit magis r̄ min⁹ extēsiue. r̄ talis augmentatio s̄m magis r̄ min⁹ extēsiua sufficit ad motū. Ad 2^m nego añs. ad p̄mā p̄bationez dico. q̄ augmentatio fit adueniente materia cū q̄titate: r̄ cū dicit q̄ tunc due q̄titates essēt simul. dico q̄ nō: qz vna cōtrario opponit̄ alteri. vbi sciēdū ē q̄ i augmentatione ante q̄ fiat augmentū corru p̄t foza alimēti r̄ postea materia existēt cū dimētionib⁹ in terminatis fit sub foza aliti r̄ postea fit quedā extēsiō r̄ maioratio in alito. vñ nō fit maioratio rōne m̄ae absolute cuz sit i determinata: s̄z rōne q̄n titatis p̄cedētis r̄ forme p̄cedētis r̄ vtute etiā illi⁹ q̄ ē causa p̄uertēdi alimētū i rē alitā. Ad secūdā vō p̄bationē dico q̄ fit adueniente alimento r̄ corru p̄t forma alimenti r̄ qñ dicit q̄ tūc nō esset augmentatio: s̄z gñatio. dico q̄ ista stāt bñ q̄ fit corru p̄tio foze alimenti r̄ ex cōsequēte q̄ fiat augmentatio rei alite r̄ gñatio noue p̄tis carnis. Ad tertiā p̄bationē dico. q̄ recipiēs non debet denudari a natura recepti quocūqz r̄ qualitercūqz. Et hec de isto capitulo sufficiant.

3

Itō quō ad q̄titatez ē mot⁹ inq̄ rēndū ē s̄m p̄m. si ad qualitate etiā ē mot⁹. Pro quo sūt aliq̄ notanda. Et p̄mo ē notādū. q̄ quatuor sūt spēs seu genera subalterna p̄dicamēti q̄ litatis. s̄. hīc⁹ r̄ dispositio. naturalis potētia; v̄l in potētia. passio; v̄l passibilis q̄ litas. forma; v̄l aliq̄d p̄stās circa figurā de quib⁹ satis large dixi i logica. 2° ē notādū. q̄ augmentū forme accidētalis de p̄dicamēto qualitatis fit p̄ grad⁹: grad⁹ est porcio p̄fectionalis foze specificē extra eius p̄ceptū q̄dditatuū ip̄az formā specificā infra suū p̄ceptū includēs coincidēs cū ea in idē essētiālē inclus⁹ reat̄ infra cōceptū q̄dditatuū indiuidui vagi vage et signari signate. 3° ē notādū. q̄ in p̄dīta notificatione grad⁹ siue graduū ponitur sex p̄ticule. Prima ē. q̄ grad⁹ ē porcio p̄fectionalis. qz forma specificā in se ē

illimitata hñs quādam totalitate siue q̄n titate cuiusmodi grad⁹ ē porcio quedā et pars. qz nō includit totā illā q̄titate. et si quētat̄ que q̄titas ē ista. dico q̄ est q̄titas intēsiua seu q̄titas vtutis: r̄ non q̄titas extēsiua seu mobilis. Secūda ē. q̄ dicitur q̄ ē extra ei⁹ p̄ceptū q̄dditatuū. p̄ quo sciēdū ē q̄ licet forma specificā hēat q̄dā illimitationē: nō tñ hēt illā illimitationē infra suū p̄ceptū q̄dditatuū; seu illos grad⁹: s̄z abstrahit ab illis r̄ p̄t intelligi sine illis. tō est qz si illos includeret sequerēt q̄ vbiqz forma specificā teptet̄ ibi essēt isti grad⁹. r̄ ideo tanta eēt p̄fectio in vno indiuiduo q̄ta in om̄ib⁹ siml̄cuz in vno gradu seruet̄ r̄ repiat̄ tota tō specificā q̄ ē absuedū. Tertia ē. q̄ d̄r q̄ ip̄az infra suū p̄ceptū includit. tō ē ista qz in vno quoz gradu saluat̄ tota tō forme specificē q̄ nō eēt nisi includeret illū cōceptū: nec debet videri incōueniēs q̄ cōceptus q̄dditatu⁹ specific⁹ abstrahit ab huiusmodi gradib⁹: r̄ nō r̄ ecōūso: cū hoc sit de quolibet inferiori. Quarta ps ē. q̄ dicit̄ coincidēs cū ea in idē essētiālē. s̄. cū forma specificā. qz qñ forma specificā cōtrahit̄ p̄ aliq̄d hōy graduū nō p̄trahitur p̄ aliq̄d p̄p̄e accidētale q̄ nō facit̄ idēz essētiālē cū ea: s̄z coincidit̄ essētiālē cuz q̄dditate illa. Quinta ē q̄ d̄r. etiā inclus⁹ infra p̄ceptū indiuidui. qz illa porcio includit̄ infra p̄ceptū indiuidui. qz licz essētia; forme specificē vt sic abstrahat a tali gradu: nō tñ vt ē existēs ymo de necessitate p̄cernit̄ aliq̄d istoz. qz vt sic nō p̄t existere nisi in aliquo indiuiduo. r̄ p̄ p̄ns iste grad⁹ ē de p̄ceptu q̄dditatio ip̄i⁹ indiuidui. Sexta ps ē. q̄ d̄r vagi vage r̄ de terminati determinate. ex eo: qz licet iste grad⁹ includat̄ in cōceptu indiuidui tñ si cut̄ ē duplex indiuiduū. s̄. vagū r̄ signatū vt dixi in logica ca^o de sp̄e: sic ē de gradu Istis p̄suppōitis pono tres p̄clusiones. Prima p̄c^o ē ista. q̄ forma accidētalis nō auget̄ seu suscipit magis aut min⁹ p̄pter maiorē r̄ minorē dispositiōnē i s̄bo vt d̄c̄t̄ s̄ct⁹ thōas: s̄z p̄ aduētū noue realitatis q̄ facit̄ p̄ se vnū cū q̄tate p̄existere. P̄cip̄a pars p̄clusionis p̄bat̄. Primo sic. nam

S

si qualitas prescise intenditur ppter ma
 iorem et minorem, dispositionem que est
 in sbo aut illa dispositio e eiusdem ronis
 cum forma que intendit, aut alteri ronis
 no 2o modo. qz tuc fieret augmentatio per
 aliqd alteri ronis: q est falsu. Si pmo
 modo cuz illa dispositio recipiat s^m se ma
 gis et min⁹. q^o qlitas seu forma s^m suam
 essentia recipit magis et min⁹ cu sit eius
 dez ronis. 2o sic aut qlitas seu fo^a tota
 liter picipat a qlibet sbo aut no picipa
 tur totale. s^z s^m grad⁹ no pmo modo. qz
 tuc in qlibet sbo forma esset eque intensa
 q est falsu. q^o picipat 2o modo. s. s^m gra
 dus. s^z ome tale in sua essentia recipit ma
 gis et min⁹. q^o forma accidentalis s^m sua
 essentiam suscipit magis et min⁹. 3o pba
 tur sic. augmentatio cu sit va actio termi
 nat ad aliqd vl q^o terminat ad gradu qui
 p^o existebat vl ad aliu graduu. non pmo
 modo. qz factu facere nihil e facere. q^o 2o
 modo et h^o ppositu. 4o pbat sic. qz que
 est q sit illa dispositio: qz vl e forma abso
 luta, vl forma relata. Si absoluta. q^o q
 rone ipa recipit magis et min⁹ pari rone
 et forma q intendit s^m se recipit magis et
 min⁹. Si vero e forma relata sequunt
 duo inconuenientia. p^o q^o relatio recipit
 magis et min⁹. q^o est p^o p^o in p^o dica
 metis. 2° est. q^o relatio e termin⁹ mot⁹ q^o
 est p^o p^o. v. p^o sicoy. Secda vo par
 rclusionis pbat a doctore subtili iohane
 scoto. li. p^o. dis. xvij. Primo sic. na sic est
 de intensione actus a forma ita debet esse
 de intensione vel augmentatio forme. sed
 actus intendit: p hoc q^o aduenit de nouo
 forma a qua e actus. na multe cadele ac
 cese magis illuminat. q^o eode modo fo^a
 intendit p hoc q^o aduenit sibi noua reali
 tas. 2o sic. augmentatio, vl terminat ad ni
 hil q^o est impossibile vl terminat ad aliqd
 et tuc, vl terminat ad gradu pcedete q^o e
 impossibile. qz factu facere nihil est face
 re, vl terminat ad nouu gradu: et habet
 ppositu. 3o sic sic se h^o q^o titas ad exten
 sione. ita se habet qlitas ad intensionem.
 s^z q^o titas auget p noua ptem q^o titatis. q^o
 qualitas auget p noua pte qlitatis. In
 stat cōtra ista pclusionē. et pbat. q^o aug

mentatio qlitatis s^m magis et min⁹ no fi
 at p aduentu noue realitatis s^m se. s^z p^o
 maiorē et minorē dispositionē i sbo Et p^o
 sic. q^o no e augmentabile s^m se s^m magis et
 min⁹. si augmentat auget s^m maiorē et mi
 norē dispositionē in sbo. s^z formā i acciden
 talis q^o q^o sit est huiusmodi. q^o rē. maior
 nota est. Minor vero pbat. qz forma cō
 sistit i indivisibili cu sit i simplici et in va
 riabili essentia. s^z s^m s^m p autorē sex pnci
 p^o y. Etia qz forme se hnt sic et numeri
 p p^o h^o. viij. methaphisice. etia qz inter
 gradu forme pcedete et illu q^o sibi addere
 tur nulla potest esse distinctio. qz vl disti
 gueret specte, vl numero no pmo modo.
 qz tuc fieret augmentatio p aliqd alteri
 ronis. nec etiā 2o modo. qz illi grad⁹ cō
 uenit postmodu in idē p^o tatez numera
 lem. 2o sic. na lumē in aere recipit ma
 gis et min⁹ ppter maiorē et minorē dispo
 sitionē q^o est in aere. s^z lumē e forma acci
 dentalis. q^o forma accidentalis suscipit ma
 gis et min⁹ ppter maiorē et minorē dispo
 sitionē q^o est in sbo. Probat istud p p^o h^o
 viij. methaphisice. vbi dicit. q^o forma no
 recipit magis et min⁹ nisi forsan vt i ma
 teria. 3o ad ista. Ad p^o negat mior
 et ad p^o bationes. ad p^o m^o cu d^o q^o forma
 p^o sistit in indivisibili. et q^o cōsistit in sim
 plici et in variabili essentia. dico q^o cōsi
 stit in indivisibili et dicit simplex vno
 modo s^m suū eē specificū s^m q^o abstracte
 ab omi gradu. vt dicit antoni⁹ andree i
 .xi. li. sue mathe. alio modo vt excludit cō
 positionē p^o alteri ronis. s^z cu illa sim
 plicitate pōt stare vno p^o qlitatis vel
 graduū virtualiū. Et ad alia p^o bationez
 .s. q^o forme se hnt sic et numeri. dico q^o no
 e oimoda similitudo in oib⁹ vt dixi 3o p^o b
 sicoy. Et dato q^o sic teneret p^o p^o i for
 mis substantialib⁹ s^m p^o h^o et differētis
 specificis. no aut in formis accidentali⁹.
 ad alia vero p^o bationē. s. qz nulla esset di
 stinctio rē. dico q^o argumētū no valet. na
 due aque ante vnionē distingūt numero
 et tū cu iungūt conueniūt i idē p^o tatez
 numeralē. Ad 2° argumētū respondeo
 q^o lumē non suscipit magis et min⁹ ppter
 maiorē vl minorē dispositionē i aere. sed
 b. v.

ppter nouā realitatē seu gradū adueniē
 rez de nouo in aere qui facit vnū cū lumī
 ne pcedētī. Et ad dictū pbi. dico q̄ pbi
 ibi nō dixit assertiue vt p̄ q̄ dixit nisi for
 sã. Et dato q̄ dixerat assertiue. dico q̄ cū
 s̄m p̄hm nulla q̄litas sit nisi in s̄bo nō po
 test suscipere gradus ⁊ augmētum nisi vt
 est in s̄bo. q̄ illi gradus includunt in eō
 ne indiuidui. ex eo q̄ forma accidētalis
 s̄m suā rōnez abstrahit a tali gradu ⁊ a
 tali augmentatione. cū in vno gradu sal
 uet tota rō specifica. ⁊ vt sic nō est i s̄bo
 s̄ est in subiecto s̄m p̄hm vt existens. et
 s̄m eū vt existēs ē indiuiduū ⁊ est in s̄bo
 cum accidētis esse sit in alio esse. ⁊ sic
 recipit illā augmētationē vt est in s̄bo.
 nō ppter maiore v̄ minore dispositōez in
 subiecto. s̄ ppter nouā realitatē seu nouū
 gradū adueniētem sibi existētī in s̄bo. et
 hoc est q̄ dixi in logica in p̄dicamēto q̄lī
 tatis. q̄ qualitas nō suscipit magis ⁊ mi
 n⁹ s̄m se. i. s̄m suā rōnem q̄dditatiuā. sed
 p̄ p̄cipatōem in subiecto. s̄. vt est existēs
 in subiecto. vt dixi hic sup̄. Et si querat̄
 si accidentia sepata cū nō sint in subiecto
 possint suscipere magis ⁊ min⁹ p̄ aduētum
 talis noue realitatis. Dico q̄ sic nō scdm
 suā rōnem q̄dditatiuā. s̄ s̄m rōnē indiui
 duū. Et si q̄rat̄ q̄modo: q̄ nō p̄ p̄cipati
 onē in subiecto. dico q̄ cū s̄m idē teneam⁹
 accidētia posse esse sine subiecto ⁊ sūt p̄ se
 existētia ⁊ sic vt existūt possūt recipere
 augmētū s̄m magis ⁊ min⁹ p̄ realitatem
 nouā adueniēte tali accidētī. Scda 2°
 est ista. q̄ in augmēto q̄litiatis s̄m magis
 ⁊ min⁹ gradus p̄cedēs nō corrūpūt p̄ ad
 uentū noue realitatis siue grad⁹ sequētis
 vt ponit godofred⁹. Istā cōclusionē p̄bo
 ⁊ p̄mo sic ponat̄ q̄ calor s̄m q̄tuor grad⁹
 sit in aliquo subiecto. ⁊ ex alia pte frīg⁹
 circūstās corrūpat vnūz tm̄ de illis gra
 dib⁹. tūc quero de trib⁹ gradib⁹ manētib⁹
 q̄ aut sunt q̄ in corpe erāt p̄ v̄l acq̄rūt
 de nouo esse. Si p̄mo modo. q̄ nō solū cō
 tinebat̄ p̄m⁹ in virtute illi⁹ gradus q̄rti
 p̄fectionis. Si 2° modo tūc q̄rat̄ a quo ac
 queūt istud nouū esse. q̄ v̄l p̄ frīgus q̄
 nō potest esse cū sit oppōitū calozis vel p̄
 virtutem celli: q̄ nō potest fieri cū sit cā

indeterminata ad frīgus ⁊ calozem. vel
 p̄ aliū calozē p̄existētem. q̄ etiā nō p̄t
 fieri cū non sint nisi tres gradus ibi v̄l q̄
 cesset ibi esse p̄or caloz. Istud argumē
 tū vadit p̄tra dictū godofredi. qui dicit
 q̄ ideo corrūpūt p̄m⁹ gradus p̄ aduentūz
 scōl. q̄ grad⁹ sequēs cōtinet p̄m⁹z seu p̄
 cedētes in virtute. 2° p̄bat̄ 2° sic. eo mō
 p̄b⁹ cōcedit motū in accidētib⁹ q̄modo ne
 gat eū in substātiis. s̄ mot⁹ negat a sub
 stantiis p̄ hoc q̄ s̄m nō manet ex. v. p̄bi
 sicoy. q̄ in motu augmētatiōis subiectum
 debet manere. accipit̄ hic subiectū illud
 q̄ p̄existit. Cōfirmat̄ istud p̄ p̄hm p̄mō
 de generatiōe. vbi dicit. oportet inq̄ sal
 uare rōnem ⁊ existētā eius q̄ augetur
 ⁊ ibidez postea dicit. q̄ oportet adū ma
 nere. 3° p̄bat̄ sic nā in sacramēto altari
 variatis ⁊ innouatis ex toto sp̄b⁹ de finit
 ibi esse corp⁹ xp̄i. s̄ si hoc esset v̄l q̄ gra
 dus p̄cedēs corrūpat̄ totale p̄ aduētūz se
 quētis sequēt̄ q̄ modica augmētatiōe fa
 cta in accidētib⁹ illis generaret̄ noua q̄lī
 tas: cū corrūpūt p̄cedēs. q̄ statī definit
 ibi esse corp⁹ xp̄i modicū variatis sp̄b⁹
 q̄ est incōueniēs. q̄ nō oportet q̄ corrum
 pat̄ grad⁹ p̄cedēs qualitatis p̄ aduentūz
 grad⁹ sequētis. Instat̄ p̄tra istā cōclū
 sionē. ⁊ p̄mo sic termini mot⁹ sūt incōpos
 sibles s̄m p̄hm. v. p̄bificoy. sed gradus
 seu realitas p̄cedēs est termin⁹ a quo et
 grad⁹ qui acq̄rit̄ est terminus ad quē. q̄
 cū iste grad⁹ acq̄rit̄ p̄cedēs totale cor
 rūpūt. 2° sic. sic acq̄rit̄ aliud ⁊ aliud
 vbi i motu locali sic acq̄rit̄ ali⁹ ⁊ ali⁹ gra
 dus in intēsiōe. v̄l augmētatiōe quali
 tatis. s̄ in motu locali vbi a quo totale dī
 mittit̄ cū acq̄rit̄. vbi ad quē. q̄ r̄c. 8°
 ad ista Ad p̄mū dico. q̄ termini motus
 sūt incōpossibiles s̄m q̄ h̄nt oppositionez
 s̄ gradus isti nō opponūt rōne entitatis
 positīue. s̄ rōne p̄uatiōis q̄ includebat̄
 in gradu p̄cedētī. et sic cōcedo q̄ illa p̄ua
 tiō nō manet. nō em̄ semp̄ termin⁹ a quo
 ē p̄uariū positīuū s̄ p̄uatiū. Instat̄ con
 tra istā respōsiōnē. sic se habet mot⁹ ad
 terminū ad quē ita se habet ad terminū
 a quo. q̄ equaliter se h̄t ad v̄tūq̄z. sed
 respicit̄ terminū ad quē vt merete possi

9

tiuū. q̄ respicit terminū a q̄ vt merere r
 pōitiz nō q̄tū ad priuationē 8. q̄ motus
 alterationis nō equaliter respicit termi
 nū a q̄ r ad quē. qz in termino a quo res
 picit puatōez r in termino ad quē respi
 cit q̄ est ibi positū. **Cōtra**: nam p̄b⁹ po
 nēs differētiā inter mutatiōē r motuz
 dicit q̄ mutatio est a nō esse ad esse. sed
 mot⁹ ab esse ad esse cū sit act⁹ entis in po
 tentia s^m q̄ in potētia cū q̄ esse dicat qd
 positū. q̄ nō respicit illud vt pure puati
 uū. **Respōdet** quidā ad istud argumen
 tū sic. q̄ li ab esse ad esse in motu non di
 cūt terminū a quo r ad quē. s; dicūt s^m
 mot⁹ q̄ trāsmutat ab esse in p̄fecto forme
 ad esse p̄fectū. **Alr** respōdeo. q̄ mutatio
 ē a nō esse ad esse qz q̄ spectat futū p̄mu
 tatiōē nihil ip̄i⁹ p̄cedit. s; s^m p̄b^m totū
 siml⁹ acquirē. motus vero est ab esse ad
 esse. qz aliqd ip̄i⁹ p̄cedit. s. gradus p̄ce
 dens q̄ dicit aliqd grad⁹ sequētis cū fact
 at idem numero cū eo r sic q̄ acquirē p
 mutatiōē s^m se totū incipit p̄ positidē
 d̄ p̄senti q̄ vero acquirē p̄ motū: incipit
 s^m se totū p̄ negatiōē de p̄senti. **Ad 2^m**
 dico q̄ augmētatio in q̄litatibus nō est si
 milis motui locali simple. sed est similis
 motui locali de loco minoz ad locū maio
 rē. s; in tali mutatiōe nō semp̄ corrupt
 tur nec dep̄dit p̄oz locus. sic p̄z: qn̄ aliqd
 extendit ita in p̄posito qn̄ aliqd augmen
 tat. **Tertia** p̄ est ista. q̄ q̄uis ad omēs
 species q̄litis sit alteratio. tñ solū ad
 qualitates de sc̄da specie r de tertia spe
 cie. q̄litis est p̄ se alteratio r p̄ se motus
 ad alias vero species q̄litis. s. ad p̄mā
 r quartā spēs nō est p̄ se alteratio r p̄ se
 mot⁹ s^m p̄b^m. **Prima** ps̄ ist⁹ p̄clusiōis
 p̄z. qz vbiq̄qz in subiecto inducūt vera q̄
 litas distincta reale a subiecto. ibi est v̄a
 alteratio. sed qn̄ acquirē aliq̄ qualitas
 quecūqz sit de p̄dicamēto q̄litis induci
 tur vera q̄litas in subiecto. q̄ rē. **Sc̄da**
 pars p̄clusiōis p̄bat. qm̄ durū r molle
 sūt in sc̄da specie q̄litis s^m p̄b^m in p̄di
 camēto q̄litis. sed ad durū r molle cuz
 p̄ se acquirant successiue est p̄ se mot⁹ al
 terationis. qz mollicies ē immediat⁹ ter
 min⁹ molliciationis r duricies durifica

tionis. q̄ q̄litates sc̄de speciei est p̄ se alte
 ratio r p̄ se motus. **Et** caliditas r al
 bedo sūt q̄litates tertiae speciei terminā
 tes immediate calefactionē r albefactōez
 igit ad caliditatē r albedinē est p̄ se mo
 tus alterationis. **Tertia** vero ps̄ p̄clusi
 onis p̄bat: r p̄mo q̄ ad qualitates q̄te
 speciei nō sit p̄ se mot⁹: nec p̄ se alteratio.
 qz ad illud nō est p̄ se alteratio r p̄ se mo
 tus q̄ variat ad solā variatōez alterius
 sed forma r figura possūt fieri p̄ solā va
 riatiōē mot⁹ localis/ v̄l p̄ motū ad q̄tita
 tem/ vel p̄ mot⁹ alterationis alteri⁹ qua
 litatis. q̄ rē. **Z^o** p̄bat q̄ ad qualitates p̄
 me speciei. q̄ q̄uis ad eas sit vera altera
 tio r aliq̄n mot⁹: nō tñ p̄ se alteratio: r p̄
 se motus. **Et** p̄mo quo ad virtutes mora
 les. qz sūt p̄ alterationē sens⁹. cū enim
 virtutes hēant fieri s^m delectationes et
 tristitias s^m p̄b^m 2° ethicoy. delectabile
 autē vnit⁹ actualiter sensui. r sic alterat
 sensus exteriōr aut p̄ memoriā r sic alte
 rat virtus ymaginatiua. **Z^o** p̄z cōsequē
 ter q̄ ad virtutes intellectiuas. q̄ non ē p̄
 se alteratio: r p̄ se mot⁹: ex eo qz sūt p̄ al
 teratiōē sēsus cuz nihil sit intellectu qn̄
 pri⁹ fuerit i sēsu. **Instat** p̄tra istā p̄clu
 sionē. r p̄mo p̄bat q̄ ad q̄litates tertiae
 sp̄ei qualitatis nō semp̄ sit p̄ se alteratio
 r p̄ se motus. nā ad illud nō est p̄ se alte
 ratio r p̄ se mot⁹ q̄ acquirē p̄ solū motū
 in alio. sed saporē: r colozē r odozē q̄
 sūt q̄litates tertiae sp̄ei acquirūt p̄ solum
 motū factū in alio q̄ rē. maior est p̄bⁱ. v.
 p̄bⁱ sicoy. minor vero est euidēs. qz tales
 q̄litates cōsurgunt p̄ solū motū q̄litaruz
 p̄may. **Z^o** arguit. q̄ ad q̄litates de p̄ma
 specie sit p̄ se alteratio: r p̄ se motus. nā
 ad illas qualitates est p̄ se mot⁹ q̄ succes
 siue acquirūt. s; q̄litates de p̄ma specie
 qualitatis successiue acquirunt sic q̄lita
 tes de tertia specie. q̄ rē. maior nota est
 minor vero etiā p̄z. qz virt⁹ r sciētia pos
 sūt intendi r remitti. 8. ad ista. **Ad p̄**
 mū cōcedo maiorē r nego minozē. et ad
 p̄bationē dico. q̄ in generatione coloz r
 sapoz r huiusmodi nō p̄suppōit solū mo
 tus qualitatu p̄may. s; etiā sc̄daz. qn̄. n.
 generat albedo duo mot⁹ p̄cedūt. s. p̄may

qualitatū ⁊ albedinis qui dīr albefactio.
 Et mot⁹ p̄max q̄litatū nō ita necessario
 p̄cedit q̄n sine illo potest albefactio fieri.
 q̄ nō est sic de q̄litatib⁹ p̄me speciei. ex
 eo. qz ad illas p̄statu isto semp p̄suppōit
 alia p se mutatio. Ad 2^m dicit q̄dem. q̄
 nō est necesse in ptē volitū ⁊ intellectū
 q̄ act⁹ cōtē successiue. s; i instanti ⁊ sine
 successione ⁊ sic nō est p̄pe motus ad qua
 litates p̄me sp̄ei. Aliter vō dico q̄ l; q̄
 litates de p̄ma specie acquirant successi
 ue nō tñ ad illas est p se motus. qz tales
 acquirūt p̄pter alterationes de p̄se factas
 in sensib⁹. Et sic si dicat q̄ p̄pter illā suc
 cessionē dicat ad illas esse mot⁹. erit t̄lis
 qualis fuit assignatus in relationib⁹. s.
 de p̄cedens. Et hec sufficiant.

4

Abito quomodo ad qualitatem
 est mot⁹. dicendum ē quō ad p̄di
 camētū vbi est p se mot⁹. Circa
 q̄ sūt aliqua notāda. Et p̄mo est notan
 dū. q̄ mot⁹ localis diuidit. s. in motum
 rectū ⁊ motū circūlarē ⁊ motū mixtum.
 Motus autē rect⁹ ē q̄n mobile mouet s^m
 lineā rectā siue surū siue deorsū. v̄l s^m
 alias d̄ras motuuz q̄n aliqd sic mouet to
 tū mutat locū ita q̄ totū est in loco alio t̄ā
 in fine motus q̄ in p̄ncipio v̄l in medio.
 Mot⁹ autē circūlaris ē q̄n mobile sēp ma
 net in eodem loco s^m se totū licet p̄tes sue
 mutēt locū: ⁊ tale mobile nō potest eē ni
 si mobile sp̄ertū nā si ess; ibi aliqd ange
 lus i moto necessario tūc q̄n moueretur
 totū mutaret locū. qz totū successiue ess; i
 in diuersis locis totalib⁹. Motus autem
 mixt⁹ est q̄n mobile non mouet continue
 s^m lineā rectā ⁊ nō semp manet in eodē
 loco totali. s; tortuose mouet. Et autem
 d̄ra inter istos motus. qz motus rectus
 ⁊ mixtus possūt cōpetere cor̄pori cuiuslib; i
 figure. qz t̄ā cor̄p⁹ circūlarē q̄ angulare
 potest moueri motu recto ⁊ mixto. s; mo
 tus circūlaris p̄pe sumēdo nō potest cōpe
 tere nisi cor̄pori sp̄ico sp̄ice figure. 2° ē
 notādum cū dicat. q̄ motus localis sit ad
 vbi qd sit intelligēdū p vbi. ad q̄ dico vt
 p̄mūter dicitur. q̄ vbi est circūscriptio
 cor̄poris locati. a circūscriptione loci p̄ce
 des vt dīc antozses p̄ncipio p̄ p̄dicamēto

vbi. in q̄ descriptiue notāt duo. Prīmū
 est ip̄a circūscriptio actiua loci. 2^m est ip̄a
 circūscriptio passiuā cor̄poris locati p̄ce
 des a circūscriptōe actiua. licet ista sit des
 criptio seu notificatio. vbi cōiter assigna
 ta. nō tñ est cōis om̄i vbi. ex eo qz nō con
 uenit oī locato h̄nti vbi in loco. nō. n. con
 uenit rei sp̄uali q̄ hēt vbi in loco ⁊ tñ nō
 est circūscriptiue i loco. sic sūt intelligētie
 que sunt p̄sentiale in loco q̄uis aliqui di
 cāt q̄ possunt esse circūscriptiue in loco. qz
 nō est idē esse circūscriptiue in loco: ⁊ esse
 circūscriptū qz esse circūscriptiue in loco
 ē occupare totū locū s; esse circūscriptū
 est p̄p̄bendi int⁹ circūscriptionē nec etiā
 cōuenit v̄lre sp̄ere. q̄ sūt hēt vbi in loco
 cū moueat locale. ⁊ tñ nō est circūscri
 ptiue in loco. Ideo dico alr. q̄ vbi ē re
 spectus extrinsec⁹ adueniēs quo locatum
 est in loco formale indistans seu p̄sens.
 nā q̄n aliqd ē in loco tria distincta p̄ncipa
 liter cōcurrūt. p̄^m est loc⁹. 2^m est locatus
 3^m est ip̄m vbi. q̄ dicit quidāz respectus
 quo ip̄m locatū dīr esse p̄sens ⁊ indistans
 ip̄i loco. 3° est notādū. q̄ termin⁹ motus
 localis est duplex. quidā ē formalis intri
 sec⁹ qui est vbi. qui videlz acq̄rit mobili
 t̄āq̄ subiecto. ⁊ ali⁹ ē extrinsec⁹ fūdamēta
 lis ⁊ hic ē ip̄e loc⁹ cū nō acq̄rit mobili
 nisi sint mēsurā extrinseca. locus em̄ est
 in locatē nō in locato. tñ iste motus deno
 miat a loco cōiter em̄ vocam⁹ motū istū
 motū localem. Et hec est causa. qz locus
 est nobis clarior q̄ sit vbi alia cā ē. quia
 locus est v̄ndiqz cor̄pori locato adēqr̄ sic
 si esset forma sibi inherēs. Istis p̄sup
 pōitis pono tres p̄clusiones. Prīma 2° ē
 ista. q̄ ad vbi est p se ⁊ p̄pe mot⁹. p̄batur
 ista 2° p̄ diffinitionē mot⁹ 3° p̄hysicoy. s.
 motus est act⁹ entis in potētia s^m q̄ in po
 tētia. i. s^m q̄ ē in cōtinua tēdentia. s; mo
 tus localis ē in cōtinua tēdentia vsqz ac
 quirat terminū. q̄ r̄c. 2° p̄bat p̄ diffini
 tionem motus datam a cōmentatore scz
 motus est acquisitio partis post partem
 vsqz dū vadit res mota. s; motus localis
 est huiusmodi vt p3. q̄ r̄c. p̄bat ista 2°
 p̄ p̄hysicoy. vbi dicit exp̄sse. q̄ ad
 vbi est p se mot⁹. Scda 2° est ista. q̄ ip̄z

5

vbi formaliter sumptus est terminus forma-
lis intrinsecus ipsi motus localis fundamē-
talis et extrinsecus est locus. Prima pars
istius conclusionis patet propter hoc quod in illo
dicamēto est per se motus cuius terminus im-
mediatus ad quem est aliquid illius dicamēti
scilicet vbi est aliquid dicamēti vbi. Et si motus lo-
calis est ad vbi. Et vbi quod est respectus formali-
ter est terminus intrinsecus motus localis.
Secunda pars conclusionis patet etiam. Nam locus est etiam
terminus ad quem quod acquiritur per talem motum
Et locus est terminus extrinsecus et non intrin-
secus motus localis. Instat contra istas
duas conclusiones. et primo probat quod ad vbi non
fit motus localis et hoc sic. omne quod movetur
per aliquid spacium prius pertransit mediu[m] illius
spacii quod attingat finem. scilicet istud mediu[m] est
diuisibile in duo media equalia. Et prius per-
transit mediu[m] illius medij quod attingat finem
sed istud mediu[m] est diuisibile in duo me-
dia equalia. Et prius pertransit mediu[m] illius
medij quod attingat finem. et eodem modo argu-
am de fine illius medij. et sic in infinitum
cum sit diuisibile in infinitum pertransire in fini-
tum magnitudinis in actu est impossibile. Et im-
possibile est moueri ad vbi. 2° sic locus est
per se terminus motus localis. Et non vbi contra
patet quod vbi motus genere est ad vnum termi-
num genere secundum philosophum. v. philosopho. locus
autem et vbi differunt genere. Et sic. autem probat
quod motus capit deponatōes a termino
secundum philosophum. v. philosopho. motus localis dicitur a
loco. etiam quod dicitur motus localis sunt dicitur loci
puta suesum et deorsum 3° sic nulla forma acq-
sita imprimitur et indiuisibile est per se termi-
nus motus patet. quod motus est acquisitio partis
post partem ad indiuisibile non est acquisitio par-
tis post partem. scilicet vbi acquiritur imprimitur
quod totum simpliciter acquiritur et totum simpliciter deponit
Et sic. Probat istud. quia in motu locali
mobile in vno instanti habet aliquid vbi et
statim acquirit aliam partem habet aliud vbi
et prius vbi non acquiritur post partem. 3°
ad ista. Ad primum dico. quod in quibus continuo
sunt duplices partes. scilicet eiusdem quantitatatis et eius-
dem proportionis. partes eiusdem quantitatatis sunt
finite et eiusdem proportionis dicuntur infinite
et sic dico quod non est inconueniens concedere infi-
nitas partes spacii eiusdem proportionis actu

esse per se sitas per accidens pertransiunt actuali-
ter partes infinite eiusdem proportionis per accidens
ex eo quod ille partes eiusdem proportionis com-
prehendunt a partibus eiusdem quantitatatis. tunc autem
pertransitio que fit per motum super aliquid magni-
tudine per se conuenit magnitudini secundum quod est
finita quam finitatem capit ex partibus eiusdem
quantitatatis. ita quod illa infinita non possunt per-
transiri in quantum talia. scilicet in quantum comprehendunt
a partibus eiusdem quantitatatis que constitunt
totum secundum quas totum est finitum. Ad 2um
dico. quod vbi motus est terminus vbi terminus in-
trinsecus et formalis et iste est vbi in motu lo-
cali. vbi autem potest habere duos terminos.
vnum intrinsecum et alium extrinsecum. vbi est
terminus intrinsecus et formalis. locus vero
est extrinsecus et fundamentalis. Ad 3um di-
co. quod quibus vbi quantum ad suum esse formale imp-
ritabiliter acquiritur tunc quantum ad fundamentale
scilicet quantum ad ipsum locum partibiliter acquiritur.
et sic quibus vbi acquiritur in instanti non est lo-
cus acquiritur instanti. scilicet in tempore Tertia
conclusio est ista. quod ipsum vbi formaliter sumptum
acquiritur instanti. locus vero quod est terminus
extrinsecus motus localis acquiritur partibiliter
Prima pars istius conclusionis probat sic. illud
quod est altitudo et aliud in alio. et in alio in-
stanti deponit totum simpliciter acquiritur in instanti
scilicet vbi est huiusmodi. Et sic. Maior nota est
minor vero probat. quod si mobile in duobus insta-
tibus habet eundem vbi saltem secundum partem. Et secundum
partem quiescit. vbi philosopho. vi. philosopho. ponit quod
mobile in quolibet instanti est in alio et a-
lio spacio sibi equali. Secunda pars conclusionis pro-
bat sic. omne illud quod habet partem et partem acq-
ritur partibiliter scilicet locus habet partem et partem cum
sit vltima superficies corporis abientis. Et
sic. Instat contra istam conclusionem. et primo
contra primam partem et probat quod vbi non acqui-
ritur in instanti. et hoc sic. nam motus localis
est acquisitio partis post partem. scilicet motus lo-
calis est motus ad vbi. Et vbi acquiritur
post partem. et prius non acquiritur in instā-
ti. 2° instat contra secundam partem conclusionis
et probat. quod locus non semper acquiritur partibili-
ter per motum. et hoc sic suppono quod aliquod
corpore planum descendat ad aliquem locum vide-
mus enim sensibiliter quod locus vltimatus est
totus simpliciter acquisitus sic quod vna pars mobilis

non est pmo in vna pte loci q̄ in alia. q̄ locus nō semp acq̄ritur p̄bilit̄er. 8.º ad ista. Ad p̄m dico. q̄ cōcedo q̄ mot⁹ sit acq̄sitio p̄tis post partē et motus localis sit ad vbi. s̄ negat q̄ sequat̄ ista cōclusio ex illis p̄missis. q̄ vbi acq̄rit̄ ps post p̄tem. s̄ vñ seq̄t̄ ista 3.º. q̄ motus ad vbi ē acq̄sitio p̄tis post p̄tem q̄ tñ concedo. sed cū hoc stat. q̄ vbi q̄ ē termin⁹ intrinsec⁹ acq̄rat̄ in instāti. Pro q̄ sciendum ē. q̄ ip̄m vbi acq̄rit̄ i instāti pōt̄ intelligi dupliciter. vno modo q̄ ei⁹ acq̄sitio⁹ eius via acq̄sitia que ē motus sit i instanti. ⁊ hoc ē falsuz. qz motus ē i tempe. alio mō qz ip̄m vbi q̄rit̄ ad acq̄sitioē eius sit i instanti ⁊ isto modo ip̄m vbi acq̄rit̄ i instāti sic licet locus qui ē termin⁹ exte⁹ secus acq̄ratur p̄bilit̄er ip̄m vbi. cū nō sit nisi q̄dam respect⁹ causat⁹ ex p̄sentia indistanti locati ad locū acq̄rit̄ i instāti. s̄. in vltia acq̄sitione loci in fine motus. nā i illa pte loci vbi mobile q̄scit̄ ⁊ habz totū locū acq̄ritur vbi Instat̄ p̄ra istā respōsionez sic. si em̄ motus ad vbi dicat̄ p̄pe motus ex eo q̄ via acq̄situa vbi est i tempore. licet ip̄m vbi acq̄rat̄ i instāti videt̄ q̄ motus nō differat a mutatione. qz via acq̄situa forme substantialis ē in tempore licet eius inductio⁹ acq̄sitū esse sit in instanti. 8.º. q̄ q̄rit̄ ad via acq̄situa uam ⁊ introductū esse nō est differētia i ter motū ad vbi ⁊ mutatioēz. s̄ ē differētia q̄rit̄ ad hoc qz motus est a subiecto in s̄bm. mutatio aut̄ a nō subiecto in s̄bm vt ē generatio v̄l a subiecto in nō subiectuz vt corruptio v̄l etiā pōt̄ attēdi d̄fa saltē quo ad aliquē terminū motus. qz i motu locali termin⁹ extrinsec⁹. s̄. locus acq̄rit̄ p̄bilit̄er si locatū ē q̄rit̄ licet termin⁹ intrinsec⁹. s̄. ip̄m vbi nō acq̄rat̄ p̄bilit̄e i mutatioē aut̄ ip̄a forma substantialis q̄ ē termin⁹ mutatioēz s̄m p̄hm nō acq̄rat̄ p̄tibilit̄e s̄z tota siml. Ad 2.º argumētū dico. q̄ licet in casu ip̄e locus qui est termin⁹ extrinsec⁹ tot⁹. i. s̄m oīs ptes tāgen tes vltias ptes corporis locati acq̄rat̄ siml non tñ acq̄rit̄ tot⁹ ille loc⁹ in siml in instanti s̄m oēs ptes tot⁹ sp̄cij inter medij inter latera corporis cōtinētis. qz

prius acq̄rit̄ p̄tes ptes q̄ vltime: et si dicat̄ de motu angeli. dico q̄ cū angel⁹ non occupet locū ip̄e licet moueat̄ in tpe ex eo qz via acq̄sitia sit successiua acq̄rit̄ tñ vltimū locū totū siml p̄pter hoc q̄ angel⁹ consistit in p̄cto vt i loco: nō ē sic de corporib⁹ que occupāt locū ⁊ sp̄cium inter latera corporis cōtinētis. Et si forte querat̄. si p̄ aliquā potētia manēte cor pore in eodem loco corp⁹ possit esse i loco sine tali vbi quidā dicūt ad hoc q̄ non ex eo q̄ p̄tis extremis alicui⁹ respectus ⁊ applicatis necessario pōit̄ ille respectus ⁊ dicūt q̄ repugnat q̄ nō seq̄tur talis respect⁹. s̄z vbi est quidā respect⁹. q̄ p̄tis extremis ⁊ app̄imatis necessario seq̄t̄. Alij v̄o dicūt q̄ quīs p̄ potētia natale nō possit nō eē vbi p̄cto corpore in loco. tñ p̄ potētia diuinā bene pōt̄ esse. qz deus potest facere q̄ om̄e absolutū essentialit̄e distinctū ab illo ⁊ p̄us eo eē sine eo. s̄z cor pus ⁊ locus sūt q̄d absolutū ⁊ vbi q̄d respect⁹ ⁊ sūt essentialit̄e distincta. q̄ de⁹ potest facere corp⁹ eē in loco sine tali vbi. Et iste mod⁹ dicēdi ē magis catholic⁹ q̄ p̄m⁹. Et si querat̄ quō s̄ motus localis terminabit̄. dico q̄ terminabit̄ termino extrinsec⁹ ⁊ fundamētali ⁊ nō termino intrinsec⁹ formali. ⁊ sine tali termino intrinsec⁹ ⁊ formali erit̄ p̄pe motus si p̄ potētiam diuinā fiat q̄ nō sit talis respectus ⁊ non sequatur p̄ talem motuz. Et hec de ist̄ caº sufficiant.

S Abita noticiā ad que puncta ē motus inquirēduz ē de idemptitate ⁊ diuinitate ⁊ de cōtrarietate mot⁹ p̄ quib⁹ declaradis sūt aliqua notanda. Et p̄mo est notādū q̄ s̄m p̄hm. v. p̄bificoz. ad motū requirūt̄ sex. s̄. motor mobile: termin⁹ a quo: ⁊ termin⁹ ad quē temp⁹: ⁊ dispositio s̄m quā est mot⁹: que i motu locali vocat̄ sp̄cium: ⁊ in motu alterationis vocat̄ latitudo q̄litas ⁊ i motu ad q̄ritatē latitudo q̄ritatis. Et est sciendū s̄m cōmētatores: q̄ istoz que requirūt̄ ad motū. quedā sūt intrinseca motui: vt mobile terminus tā termin⁹ a quo q̄ termin⁹ ad quē ⁊ dispositio s̄m quā ē motus que in motu locali vocat̄ sp̄cium: ⁊ in mo

9

en alterationi latitudo q̄litas: 7 in mo
 tu augmētationi latitudo q̄tatis. Alia
 aut vt temp⁹ 7 motor dicūt extrinseca.
 qz licet ad motū requirāt tā temp⁹ quā
 motor. tñ qz nō includunt i cōceptu esse
 tiali seu diffinitōe motus sic includūtur
 alia. ideo dicūt extrinseca motui. alia hō
 intrinseca. 2° ē notādū s^m p̄b̄m. v. p̄b̄i
 sicoy. q̄ sic vnū dicūt m̄t̄p̄l̄r. s. vnuz ge
 nere vnū specie/ vnū numero. ita motus
 potest dici/ v̄l vn⁹ genere v̄l vn⁹ specie/
 v̄l vn⁹ numero. Illi mot⁹ sūt vn⁹ genere q̄
 sūt ad terminos eiusdē p̄dicamenti: 7 sic
 om̄s augmētatōes dicūt vn⁹ motus ḡne
 7 sim̄l̄r om̄s alterationes: 7 sim̄l̄r oēs
 motus locales. illi motus sūt vn⁹ specie
 qui sūt ad terminos eiusdē speciei/ v̄l due
 albefactiones: ille motus est vn⁹ numero
 q̄ est vn⁹ simp̄l̄r cōtinu⁹ v̄l motus celi 7
 q̄libz ali⁹ motus cōtinu⁹ vsqz ad terminuz
 ad quē. Ex istis sequit̄ q̄ illi mot⁹ distin
 gūtur genere q̄ sūt ad terminos diūsoy
 geney/ v̄l p̄dicamētōy: v̄l sūt alteratio 7
 motus localis. et illi motus distingūt̄ sp̄e
 qui sūt ad terminos diūsoy sp̄e v̄l calefa
 ctio 7 albefactio. illi hō mot⁹ distingunt̄
 numero q̄ sūt ad terminos distinctos nu
 mero/ v̄l due albefactiones. 3° ē notādūz
 q̄ p̄tariōy quedā sūt mediata 7 q̄daz im
 mediata. Cōtraria immediata sunt illa
 s^m cōe dictū inter que nō cadit forma me
 dia vt sanitas 7 egritudo mediata sūt il
 la inter que cadit forma media vt albedo
 7 nigredo. qz inter istas formas possūt
 cadere rubedo: pallidoy 7 vitiditas 7 huius
 modi. declarat̄ istud dictū āl̄r s^m p̄b̄m i
 postp̄dicamenti. Cōtraria mediata sūt
 illa q̄ nō ē necessariuz semp aliq̄d illoy
 in esse in subiecto sic est albedo 7 nigredo
 caliditas 7 frigiditas: qz inter ista media
 sūt p̄ita. qz inter albedinē 7 nigredinē
 sūt fuscū 7 pallidū inter frigiditatē 7 ca
 liditatē ē tepidū. om̄s em̄ medij colores
 dicūt cōtraria mediata. Cōtraria ime
 diata sūt illa q̄ al̄t̄p̄ necessariū ē semp
 in esse subiecto apto nato p̄ tempore apti
 tudinis. sic ē circa numerū par 7 impar
 circa animal sanitas 7 egritudo. circa ho
 minē iusticia 7 iniusticia dicūt ista ime

diata. qz inter ista nō cadit mediū: quia
 ab vno ad aliud immedie fit transitus
 q̄ nō ē sic de cōtrarijs mediatis. 4° est
 notādū. q̄ cōtrariōy immediatoy quedā
 dicūt immedie immedieatōe forme sic
 sūt illa inter que nulla ē forma alterius
 sp̄ei vt sunt sanitas 7 egritudo/ virtus. et
 viciū. Quedā hō sūt immedieata i medietati
 one distātie sūt illa q̄ al̄t̄p̄ nō cōtinet la
 titudinē positiam vt sunt lux 7 tenebra
 motus 7 q̄es. qz p̄uatōes nō cōtinent la
 titudinē positia. Cōtrariōy hō mediate
 rū quedā sūt mediata medietatōe forme vt
 sūt illa inter que ē forma alteri⁹ sp̄ei. vt
 sūt albedo 7 nigredo. quedā sūt mediata
 medietatōe distātie/ vt sūt illa q̄ q̄libet
 p̄tinet latitudinē: 7 sic sanitas 7 egritudo
 sūt cōtraria mediata. nec ē in cōueniens
 q̄ aliqua sint immedieata immedieatōe for
 me 7 sint mediata medietatōe distātie oia
 em̄ cōtraria mediata medietatione forme
 sūt mediata medietatōe distātie. s3 nō 7
 econtra. Istis p̄suppositis pono q̄tuoz
 p̄clusiones p̄ ordinē. Prima 2° ē ista. q̄
 ad vnitatē numerale motus nō requirit̄
 vnitās motoris/ nec vnitās termini a q̄.
 s3 requirit̄ vnitās mobilis tempozis. et
 termini ad quē. p̄ma ps p3 q̄ ad vnitatē
 motoris: ex eo qz motus celi ē vn⁹ 7 conti
 nu⁹ s^m p̄b̄m. viij. p̄b̄isicoy. et tñ ad illuz
 cōcurrūt plures motores s^m cōmētatozē
 .xij. methaphisice. s. motor p̄iūctus: 7 mo
 tor sepatus. q̄ ad vnitatēz termini a quo
 p3. qm̄ albefactio incipiens a rubedine ē
 vn⁹ motus numero: 7 tñ termini a q̄ sūt
 plures. s. rubedo 7 p̄uatio albedinis. Se
 cūda ps p̄clusionis: etiā p3. qz cū motus
 sit accidēs nō potest esse i diūsis subiecta
 eque. p̄mo duo mobilia hñt duos motus
 distinctos. si l̄r si temp⁹ fuerit interrup
 tū ab eodē mobili nō egrediet̄ idē motus
 numero. et idem seq̄t̄ si termini ad quez
 essent plures impossibile ē em̄ ad plures
 albedines esse vnā 7 eandem albefactōez
 ex quib⁹ sequit̄ q̄ ad vnitatē numeralem
 motus sufficit vnitās mobilis tempis: 7
 termini ad quē. Instat̄ p̄t̄a istā p̄clusi
 onē: 7 p̄mo p̄t̄a p̄mā p̄t̄ez. et p̄mo p̄ba
 tur q̄ requirit̄ vnitās motoris: 7 hoc sic

nã 6^m p^hm. viij. p^hisicoy p^hicio lapidis
 non est vn⁹ motus numero. qz cōtinue ē
 ali⁹ r li⁹ motor. g̃ ad vnitatē numeralez
 motus requirit vnitatis motoris. 7° p^hat
 tur qz requirit vnitatis termini a quo. quia
 6^m cōmētatores termin⁹ ē intrinsec⁹ mo
 tuti mō nihil pōt eē sine eo. qz ē de tōne i
 trinsca ei⁹. 7° arguit cōtra scōaz ptem
 cōclusionis: r pmo p^hat qz illa trisa non
 requirit ad vnitatē numerale mot⁹: et h^o
 sic. nam motus canis descendētis de turre
 ad terrā mortui in medio vie ē vn⁹ mot⁹
 numero tñ mobile nō ē idem. qz in pnci
 pio motus erat canis. s; a medio vsq; in
 finem ē cadauer r nō canis. 7° p^hat qz
 ista trisa nō sufficiūt. qz mot⁹ terre a cō
 cano lune ad mediū mūdi hēt illas tres
 cōditiones r tñ nō est vn⁹ motus. qz non
 est cōtinu⁹. p^hat qz cōtinuitas motus ē
 ex p^htinuitate magnitudinis p p^hm qz to
 p^hisicoy. s; magtudo toti⁹ motus nō est
 cōtinua. qz elementa s; cōrigēter nō tñ
 se inuicē cōtinuāt. 8° ad ista. Ad p^m di
 co qz p^h loquit ibi de motibus factis a di
 uer sis motorib⁹ successiue r non siml ita
 qz si duo trahāt successiue vnā nauē: illi
 duo motus sūt r nō vn⁹ simple. Ad 2^m
 qz dicit terminū a quo esse intrinsecū di
 co qz cōmētator nūq; intellexit terminū
 a quo fuisse intrinsecū motus. s; solū intel
 lexit terminū ad quē r dato qz terminus
 a q̃ sit intrinsec⁹ motus: non tñ dicit com
 mētator: qz necessario semp sit vn⁹ termi
 n⁹ a quo sic vn⁹ mot⁹ p^h. Et si dicat qz
 ista respōsio nō satisfacit ex eo qz idēz di
 ceret de termino ad quē. qz in motu loca
 li duo sūt termini ad quē. s. vbi r locus.
 8° qz licet duo sint termini ad quē tñ vn⁹
 est intrinsecus scz vbi r ali⁹ extrinsecus
 . s. locus: r sic termin⁹ ad quē intrinsec⁹
 tñ vn⁹ ē licet sit alius extrinsecus. Ad
 p^m p^h p^hta scōam ptem dico qz licet nō sit
 idem mobile remotū. s. canis tñ ē idem
 mobile xpinquū. s. idem corp⁹. qz idem
 corpus numero manet in cadauere gene
 rato qz prius erat in cane corrupto. a te
 potest dici. qz ille toti⁹ motus nō est vn⁹
 simple. s; discōtinu⁹ rōne diuisoy mobili
 n3. s; p^ma respōsio ē melior qz ista. Ad

2^m cū dicit qz illa nō sufficiūt. dico qz con
 tinuū dupl^r diffinit 6^m p^hm in p^hdicamē
 to p^hicitatis diffinit sic. qz p^htinuū est cui⁹
 ptes copulant ad vnū terminū cōez: r in
 3° p^hisicoy sic. qz cōtinuū ē qz ē diuisibile
 in infinitū r sic dico qz cōtinuitas motus
 nō est ex cōtinuitate magnitudinis p^mo
 modo. s; bene 2° modo. Scōa cōclusio est
 ista. qz ad vnitatē specificā motus nō re
 quitit vnitatis specifica motoris: nec vni
 tatis specifica mobilis: nec medij: nec p^hoz
 tionis: nec termini a quo. s; requirit vni
 tatis specifica terminoy ad quē. r modi p
 cedēdi. Prima ps que est negatia p3. r
 p^mo q̃ ad p^mū. qz oīs calefactiones sūt
 eiusdem spēi. r tñ vna potest fieri a sole
 r alia ab igne que differunt specie. q̃ ad
 2^m patet. qz mot⁹ lapidis deorsū r mot⁹
 terre deorsū sūt eiusdez spēi r tñ mobilia
 differūt spē. q̃ ad 3^m etiā p3. qz albefactō
 p rubedinē r albefactio p palle dinē sunt
 eiusdez spēi. r tñ media sūt diuisay spēy
 . s. pallidū: r rubeū. 4^m hō est p se notū
 dato em qz quidā lapis descēderet a p^hoz
 tione q̃ dzupla: r ali⁹ lapis eiusdem spēi
 a p^hortione dupla. tūc isti motus erūt e
 iusde spēi r p^hortiones diuisay spēy. s.
 dupla r q̃ dzupla. 4^m hō nō indiget p^ha
 tione. qz si vna gleba terre moueret a cō
 cano lune r altera a cōcano ignis ad me
 diuz mūdi illi motus essent eiusde spēi li
 cet hētēt terminos a quo diuisay spēy. s.
 a celo r ab elemēto ignis. idēz dico de du
 ab⁹ albefactionibus. qz vna incipit a ru
 beo r altera a nigro. Scōa hō ps p^hclusi
 onis quo ad p^mū p3. qz calefactio r frige
 factio sūt motus distincti spē. qz termin
 ad quos. s. frigiditas et caliditas distin
 gūt spē: r 6^m p^hm. v. p^hisicoy. oīs al
 befactio ē cui⁹ albefactioni eadē spē ex eo
 qz oīs albedines sūt eiusde spēi. q̃ ad 2^m
 declarat i motib⁹ quoy vn⁹ est p cordā et
 alius p archū ad eūdem terminū q̃ non
 sūt eiusde spēi. vt dicit p^h. cū vn⁹ sit re
 ctus r alius obliqu⁹. Ex istis seqtue p^o
 qz aliq̃ motus sūt eiusdem spēi. quoy vn⁹
 est naturalis r ali⁹ violentus. sic p3 d̃ mo
 tu ignis. r motu lapidis sursum p lineā
 rectā. nã naturale r violentum nō sunt

S

differētie effēctiales mot⁹: s; accidētales .
 2° sequit̄ . q; aliqui mot⁹ sunt eiusdē spēi
 quoy vn⁹ ē regularis ⁊ alter irregularis:
 patet de motib⁹ duay porcionū terre q; vn⁹
 mouet p̄tinue veloci⁹: ⁊ altera non e
 que p̄tinue veloci⁹ ad mediū mūdi . ex
 eo: q; velocitas ⁊ tarditas nō sūt differē
 tie effēctiales mot⁹: s; accidētales: ex quo
 non variāt spēm. Instat p̄tra istā p̄clu
 sionē . Et p̄mo p̄tra p̄mā ptē p̄clusionis
 et p̄bat . q; requirat vnitas specifica mo
 bilis ad vnitatē specificā mot⁹ . Et h^o sic
 nam diuersa corpora simplicia spē habēt
 necessario mot⁹ diuersay spēy s^m p̄sm p̄
 mo celi . s; p̄ idē diuersa mixta in spē hñt
 mot⁹ diuersay spēy . q; nō ē magis ratio
 de simplicib⁹ q; de mixtis . 2° arguit cō
 tra secūda ptē p̄clusionis . ⁊ p̄mo q; non
 requirat vnitas specifica terminoy ad quē
 Et hoc sic . nā duo lapides moti a cōcauo
 lune ad mediū mūdi semp mouēt motib⁹
 eiusdē spēi ⁊ termini ad quos sūt diuersa
 eū rōnū . s. aer ⁊ aqua ⁊ terra . vel dato
 q; vn⁹ eoy lapis moueat ad mediū mūdi
 et ali⁹ detineat in aere adhuc illi duo mo
 tus deorsum sūt eiusdē spēi: ⁊ tñ termini
 ad quos sūt diuersay spēy . 3° p̄bat de mo
 do p̄cedēdi . q; due albefactiones quarum
 vna vadit p̄ rubeū ⁊ alia p̄ fuscū sūt eius
 dē spēi: ⁊ tñ modi p̄cedēdi nō sūt eiusdey
 spēi . 8° ad ista . Ad p̄mū negat p̄na . q; nā
 mixta s^m illos qui ponūt q; elemēta sunt
 formate in mixtis mouēt ad motū elemē
 ti p̄dominātis i eis . ⁊ s^m alios qui ponūt
 q; solū elemēta sūt in mixtis s^m virtutez
 mixta mouēt s^m vtutē p̄dominātē: vt hēt
 p̄mo celi . ⁊ nullū elemētū mouet ad mo
 tū alteri⁹ elemēti: nec a vtute p̄dominā
 te alteri⁹ elemēti . Et dato q; sic esset nō
 sequit̄ p̄pter h^o . q; mobilia diuersay spēy
 nō possint moueri motib⁹: siue naturale
 siue violēter eiusdē spēi: vt dictū ē in p̄rio
 correatio . Ad 2^m dico . q; intelligit̄ de
 termino ad quē vltimate intēto . ⁊ ideo ibi
 motus sūt eiusdē spēi . q; termin⁹ ad quē
 vltimate intēto ē eiusdē spēi . Et ad 3^m q;
 dicit̄ de modo p̄cedēdi . dico q; q̄uis vic
 sine diuersarū spēy tamē modi p̄cedēdi
 sēp sūt eiusdē spēi . q; sēp ē p̄ rectā lineaz

latitudinis albedinis . licet em̄ vna linea
 recta esset alba ⁊ alia nigra nō tollit vnī
 tas specifica mot⁹ sup illā dūmodo mobi
 lia recte moueāt sup illā ad terminos eius
 dem spēi . Tertia 2° ē ista . q; ad p̄trarie
 tatē motuū non requirit p̄trarietas termi
 norū a quo: s; requirit ⁊ sufficit p̄trarie
 tas terminorū ad quē ⁊ modi p̄cedēdi .
 Prima ps istī cōclusionis p̄z . q; motus
 ignis sursum ⁊ terre deorsū a mediā regio
 ne aeris sūt p̄trarij motus ⁊ tñ nō sūt a
 terminis a quo p̄trarijs cū sint ab eodē .
 Secūda ps p̄bat . nā penes illud videt̄ at
 tēdi cōtrarietas motuuz penes q; attēdit̄
 diuersitas seu idēptitas specifica ip̄oy: s;
 mod⁹ p̄cedēdi ⁊ termin⁹ ad quē sūt huius
 modi: vt p̄z in alijs p̄clusionib⁹ q; rē . vñ
 mot⁹ terre deorsū: ⁊ ignis sursum sūt p̄tra
 rij dūmodo sint p̄ lineā rectā . q; sic modi
 p̄cedēdi sūt oppōiti . si aut̄ vnus illoy fie
 ret p̄ lineā rectā ⁊ ali⁹ p̄ lineā obliquā nō
 essent illi mot⁹ p̄trarij: sic nec modi p̄ce
 dēdi . Et intelligo sēp de termino ad quē
 vltimate intēto . q; si aliqua porcio terre
 descēderet ad mediā regionē aeris ⁊ alia
 porcio ignis ascēderet ad eādey ⁊ ibi reti
 neent̄ adhuc illi mot⁹ esset p̄trarij: licet
 essent ad eūdey terminū ad quē . ex eo: q;
 ille nō esset termin⁹ vltimate intēto . ter
 mini aut̄ vltimate intēti sūt p̄trarij . Ex
 ista p̄clusionē sequit̄ . q; aliq̄ porcio ignis
 et aliqua terre cōtinue p̄ eandē horā mo
 ueent̄ motib⁹ p̄trarijs: ⁊ tamen p̄tinue
 equaliter distatēt p̄z . q; dato q; aliq̄ por
 cio terre moueret a polo artico vers⁹ me
 dium: ⁊ vna porcio ignis a medio mundi
 ad polum antarcticum: ⁊ solum eque velo
 citer . Instat p̄tra istam p̄clusionē . Et
 p̄mo q; p̄trarietas motuū non exigit con
 trarietatē terminorū ad quē . nā augmē
 tatio ⁊ diminutio sūt motus p̄trarij: ⁊ tñ
 termini ad quem non p̄trariāt: q; q̄tita
 ti nihil est p̄trariuz . similiter motus ae
 ris a medio mundi ad mediā regionē
 aeris: ⁊ motus eiusdem ⁊ alteri⁹ aeris
 a concauo lune ad eandem regionem sūt
 motus p̄trarij . q; vnus ē sursum ⁊ alius
 deorsum p̄r lineam breuissimam . Secū
 do arguit̄ . q; nō exigit p̄trarietatē modi

pcedēdi: qz tūc albefactio trāsiēs p fuscū
 et nigrefactio transiēs p tubēū nō essent
 motus p̄trarij: qz nō pcedūt oppōito mō
 sed s̄m eandē viam. 2° arguit q̄ mot⁹ nō
 cōtrariat motū. s. mot⁹ sursus motū de
 orsum p lineā breuissimā. nam aliquid si
 mul 7 semel mouet sursus 7 deorsum vt
 patet de aia quādo mouet vnū brachium
 sursū 7 aliud deorsū: s; nihil pōt moueri
 simul 7 semel motib⁹ p̄trarijs ḡ r̄c. 8° ad
 ista. Ad p̄mū dico. q̄ termini augmēta
 tionis 7 diminutionis p̄trariant p̄trarie
 tate p̄muniter dicta: sed nō p̄pe dicta de q̄
 loquit p̄b⁹ in p̄dicamētis de motu vero a
 eris. dico q̄ isti duo mot⁹ aeris nō sūt cō
 trarij rōne termini ad quē. qz sic: nec om
 nis motus sursū: nec ois mot⁹ deorsum di
 stingunt specificē rōne termini ad quez
 sed sūt isti duo mot⁹ p̄trarij rōne modi p
 cedendi. qz vn⁹ sursū 7 ali⁹ deorsū. Ad
 2^m dico. q̄ licz albefactio 7 nigrefactio nō
 cōtrariet rōne modi pcedēdi: qz quelibet
 pcedit p lineā rectā s̄m latitudinē cuiusli
 bet p̄trariat: tamē rōne terminoy ad quē
 Ad 3^m dico. q̄ nō ē incōueniēs aliquid si
 mul 7 semel moueri motib⁹ p̄trarijs de p
 accidēs: vt p̄z in exēplo p̄hibito. Quar
 ta 3° ē ista. q̄ mot⁹ p̄trariat quieti tā in
 termino a quo ḡ in termino ad quez. Et
 quies in termino a quo: 7 quies in termi
 no ad quē ad inuicē cōtrariat. P̄ria ps
 isti⁹ p̄clusionis p̄z. qz mot⁹ 7 nulla illay
 quietū possūt de eodē simul verificari: s;
 bene successiue. qz quādo aliquid mouet
 nō quiescit: nec quiete termini a quo: nec
 quiete termini ad quē: nec 7 ecōtra: s; be
 ne successiue p̄^o mouet 7 postea quiescit
 Secūda ps p̄clusionis etiā p̄z p̄ eādē cau
 sam. qz quies terre in medio mūdi 7 quies
 eiusdē in p̄cauo lune inuicē p̄trariat p̄
 loca p̄traria. s; ē v̄x s̄m p̄hm. v. p̄bifico
 r̄ū. q̄ p̄trarietates istay depēdēt ex p̄tra
 rietate motunz: nec inter illos ē distātia
 p̄tinēs ad aliquā illay: s; solū ē distātia
 mot⁹. Instat p̄tra istā p̄clusionē 7 p̄ba
 tur. q̄ mot⁹ nō p̄trariat quieti. Et p̄mo
 sic. nā si mot⁹ p̄trariat quieti vni essent
 plura cōtraria: s; hoc ē falsū s̄m p̄hm. r.
 metha. vbi dicit. q̄ vni vnū ē p̄trariū. ḡ

mot⁹ nō p̄trariat quieti. ex eo: qz motus
 alteri motui p̄trariat. 2° sic. p̄traria de
 bēt eē p̄oitina 7 maxie distātia s̄m p̄hm i
 p̄dicamētis: s; quies nō ē q̄d p̄oitiz: cū sit
 puatio mot⁹: nec maxie distāt ḡ r̄c. 8° ad
 ista. Ad p̄m dico. q̄ nō ē incōueniēs vni
 plura eē p̄traria s̄m p̄hm. v. 7. viij. p̄bif
 sicoy. qz albedini p̄trariat nigredo: 7 p̄
 uatio ipi⁹ albedinis: nigredo p̄pe 7 p̄nci
 paliter 7 puatio cōiter 7 min⁹ p̄nci p̄ter:
 et p̄b⁹ in dicto p̄allegato intellexit d̄ p̄tra
 rietate p̄pe s̄pta. Ad 2^m dico simile. q̄
 p̄b⁹ intellexit q̄ p̄traria p̄pe s̄pta debēt
 esse p̄oitina 7 maxie a se distātia: 7 nō i
 tellexit de p̄trarietate cōiter s̄pta: 7 sic
 cōtrariat mot⁹ 7 quies. Et hec de isto ca^o
 sufficiat. Et de toto. v. p̄bifico.

Incipit sextus liber p̄bificoꝝ.

Est q̄ in q̄nto p̄bificoꝝ
 dictū ē de idēp̄tate 7 di
 uersitate: 7 p̄trarietate
 motuū. In isto sexto li
 bro p̄bificoꝝ inquit edū ē
 de p̄p̄tione 7 diuisione
 cōtinui. Et p̄^o inuestigādū ē si p̄tinuū ex
 indiuisibilib⁹ p̄ponat. Pro q̄ sūt aliq̄ no
 tāda. Et p̄^o ē notādū. q̄ oīe p̄tinuū ē di
 uisibile i infinitū s̄m eandē p̄porcionē s̄m
 p̄hm 3° p̄bificoꝝ. ex eo: q̄ oīe p̄tinuū est
 quodā mō q̄tū: 7 oīe q̄tū hēt p̄tē extra
 p̄tē. 7 illa ps cuz sit toti⁹ integralis erit
 q̄ta: 7 sic 7 illa pars habet partē extra
 partē: 7 h^o intelligēdo s̄m eandē p̄porcio
 nem: 7 illa alia pars habet partē extra
 partē 7 sic in infinitū. 2° ē notādum
 q̄ duplex est p̄porcionabilitas s̄m p̄hm. v.
 ethicoꝝ. s. geometrica 7 arismetica. in p
 p̄porcione geometrica attēditur excessus:
 non s̄m equalitatem: sed s̄m p̄porcionē: vt
 sic se habēt sex ad quatuor: ita duodecim
 ad octo ibi nō est excessus in equali q̄rita
 te. qz sex excedit quatuor i dualitate dno
 decim octo in quaternitate: s; est excessus
 in p̄porcione geometrica. qz vterq̄z ē in
 p̄porcione sex qui altera. sex in p̄porcione
 arismetica attēdit excess⁹ s̄m eq̄lez q̄rita
 tez 7 nō s̄m p̄porcionē: vt sic se habent sex

ad octo: ita quatuor ad sex. qz vterqz excedit in dualitate et sic excedit in equali quantitate. s; non s^m eandem proportionem. qz sex ad quatuor est in proportione sex qui altera octo vero ad sex in proportione sex qui tertia sic g^e est in numeris: ita est in magnitudinibus. vñ sic se habet lignum octo palmorum ad lignum sex palmorum: ita se habet lignum duodecim palmorum ad lignum octo palmorum: iste excessus est s^m proportione geometrica et s^m partes eiusdem proportionis et non s^m partes eiusdem quantitatis. et si dicat qd sic se habet lignum sex palmorum ad lignum quatuor palmorum: ita se habet lignum octo palmorum ad lignum sex palmorum ibi est excessus s^m proportione arithmetica que est s^m partes eiusdem quantitatis: et non eiusdem proportionis. 3° est notandum. qd in dividendo continuo semper est minor minore. ex eo: qz cum divisio sit s^m partes non eiusdem quantitatis sed proportionis quare quilibet est media ad alteram et sic sic est processus in infinitum in dividendo sic est processus in infinitum in minorando. 4° est notandum. qd in qualibet linea sunt infinita puncta: et in quolibet tempore infinita instantia. et in quolibet motu infinita mutata esse: non actu: s; potentia. hoc patet. qz quilibet istorum est divisibile in infinitum: et minimum in linea est punctum: et minimum in tempore est instans: et minimum in motu est mutatus esse. nam si in quolibet istorum sunt partes finite in fine multo pl⁹ in linea infinita puncta et in tempore infinita instantia: et in motu infinita mutata esse. qz si in linea in potentia non esset infinita puncta: nec partes esset in fine et sic non divideret in infinitum qd est falsum. Istis presuppositis pono quatuor conclusiones. Prima 1° est ista. qd nullum continuum quicquid includat indivisibilia consistit ex indivisibilibus. Ista conclusio patet. vii. philosophorum probat sic. si continuum esset consistit ex indivisibilibus: aut indivisibile tangeret indivisibile s^m se totum: aut s^m ultimum sui. non 1° modo: qz punctum tangens punctum s^m se totum non facit maius. nec 2° modo: qz si haberet ultimum esset divisibile. quidam enim conantur respondere ad istam rationem philosophi et dicunt. qd indivisibile tangere in divisibile stat dupl^e: aut super eundem locum quasi supponendo unum alteri: aut s^m alium et alium situm: et sic dicunt qd totum

est indivisibile tangit totum indivisibile: s^m alium et alium situm et sic facit maius. Et dicunt ultra qd ratio philosophi procederet si tangeret indivisibile aliud indivisibile super eundem locum et situm. Ista responsio est nulla. ex eo: qz petit difficultatem argumendi. qz tota ratio quare duo puncta faciunt maius est alium et alium situm modo ista alietas situum in quo quodammodo fundatur aut fundatur in alio et in alio puncto: aut fundatur in alia et alia linea: aut in puncto et linea. si 2° et tertio modo habeo oppositum. qz punctus non est immediatus puncto in continuo situ ante sic in continuo situato cum sint eiusdem rationis. si primo modo petit difficultatem. qz dicit qd iste punctus cum illo facit maius in continuo situato. qz respicit alium: et alium punctum in continuo situato. Etiam ista responsio implicat contradictionem. ex eo: qz impossibile est aliquid habere distictam situationem ab alio nisi exeat ab illo s^m totum suum: aut s^m aliquid sui: s; indivisibile s^m totum tangens in divisibile non potest esse extra illud s^m totum sui nec s^m aliquid sui. qd contradictio est qd habeat distictam situationem: et tamen tangat se s^m totum. Maior patet: qz cum situatio sit per contrarietatem ordinis loci ad locatum: impossibile est qd nisi aliquid exeat aliud: aut s^m totum: aut s^m parte qd habeat aliam situationem. Et sic patet s^m philosophum. qd nullum continuum consistit ex indivisibilibus. Instat contra istam conclusionem. Et patet sic. punctum se habet ad punctum in linea immediate. qd linea consistit ex punctis. contra patet: ex quo punctum datum sequitur alium punctum: et istum alium immediate. qd totum ipsum surgit ex punctis. ante probat: qz certum est qd deus cognoscit omnem punctum signabilem in linea. cognoscit ergo primum punctum: quero de secundo puncto quem cognoscit: aut immediate sequitur ipsum: et habet oppositum: aut sequitur mediate et cum in illo medio sit linea et possit signari punctus: istum punctum signabilem medium deus non cognoscit. 2° sic. deus potest annihilare punctum in linea finita manente linea: s; in ista linea necessario est alius punctus terminans. qd punctus annihilatus ad istum punctum remanente se habet immediate et sic arguatur de puncto qui potest annihilari: et alter remanebit et persequens tota linea est ex punctis. tota

.l. ij.

deductio p3. qz cū linea continua diuidit
 causā duo pūta: r si virtute diuisa vniret
 esset tm vn⁹ pūta⁹ r cū in hac vnione nō
 pderet aliqd de linea: s3 vn⁹ pūta⁹ solū. q̄
 pōt pūta⁹ annihilari linea remanēte nō
 est aut linea finita nisi terminet ad pun
 ctū. q̄ iste pūta⁹ fuit immediat⁹ pūtao an
 nichilato: r iste si annihilaret hēret ali
 uz pūctū ad quē linea terminaret. q̄ tota
 linea fuit ex pūctis. Ita em argumēta
 possūt fieri de motu. & ad ista. Ad p^m
 nego aūs. Et ad pbationē pcedo. q̄ deus
 cognoscit omnē pūctū in linea eo tm mō q̄
 vel actu ē in linea vel possibilis ē esse. in
 linea em sol⁹ pūta⁹ extrem⁹ ē i actu. alia
 pūta sūt possibilis eē. ita tm q̄ ante quē
 libet pūctū. possibilē ē ali⁹ pūta⁹ possibilē
 sic ante omnes pte linee q̄rū ē alia pars
 minor s^m eādē p^ozcionē r h^o in infinitū
 Cuz q̄ de⁹ cognoscit pūctū extremū li
 nee. pcedo qz actu signat⁹ ē: r cuz querit
 quis ē secūd⁹ quē cognoscit. dico q̄ null⁹
 qz tūc nō esset infiniti: s3 cognoscit infini
 ta pūta ibi possibilis esse quocūqz tm vno
 accepto. dico q̄ ali⁹ ē ante a deo cognitus
 in infinitū. r sic de⁹ cognoscit infinita pū
 ta in linea sic sūt. s3 extremū actu cetera
 vero possibilis eē s^m q̄ linea ē diuisibilis
 Ad 2^m dico. q̄ si de⁹ posset annihilare
 pūctū nō annihilādo aliqd de linea de q̄
 dubitāt aliqui. dico q̄ puncto illo annichi
 lato linea remanēte erit finita finitate i
 trinseca/ seu terminatione: r nō p aliquē
 punctū reale distinctū ab ea. vñ linea hēt
 duplicem finitacionē vnā p suā realitatē
 intrinsece que a pūcto reale distinguit. ali
 am finitacionē a puncto ad quē terminat
 sic ad eē a se reale distinctā. si q̄ de⁹ anni
 chilaret pūctū. dico q̄ remanet realitas
 linee sine pūcto i actu finita intrinsece sua
 realitate: sic dicim⁹ q̄ remoto actu forme
 a materia nō remouet act⁹ entitatis qui
 intrinsece ppetit materie. Secūda p^o est
 ista. q̄ diuisio p^otinui p nullā potētā pōt
 esse p^oleta in actu. Ita p^o pbat p^mo sic
 illud nō ē possibile totale esse actu diuisū
 q̄ in omī diuisione accipit potētā ad diui
 dendū r ad semp diuidi cōtinuū ē huius
 modi q̄ rē. Maior p3. qz r si omī diuisio

ne accipit potētāz r ad semp diuidi. Im
 possibile ē totaliter diuisū esse. qz tūc ces
 saret talis potentia. Minor vero p3 qz
 quacūqz diuisione pōta in cōtinuo s^m eādē
 dem p^ozcionē ex vtraqz pte erit in potē
 tia vlterior diuisio in infinitū. 2° sic. si
 cōtinuū posset esse actu diuisū aut erit in
 ptes indiuisibiles: r h^o nō: aut in ptes di
 uisibiles: r sic hēt p^oitum qz ille adhuc
 possūt vlteri⁹ diuidi. Instat p^ota istaz
 cōclusionē. Et p^mo sic. possibile ē p^otinu
 um diuidi s^m oē signū. si q̄ ponat in esse
 nullū sequit im possibile: qz possibili pōt
 to in esse nullū sequit im possibile. q̄ pote
 rit esse diuisū s^m oē signū. 2° sic. in q̄
 cunqz cōsequētia omīs p^oticulares antece
 dentis inferūt omīs p^oticulares psequētis
 ibi antecedēs vlt⁹ inferit cōns: s3 dicēdo cō
 tinuū possibile ē diuidi s^m signū. a. q̄ pōt
 esse diuisū s^m signū. a. r simile s^m sig^m
 . b. r s^m signū. c. r sic de alijs. q̄ simple
 pōt inferri: qz q̄ cōtinuū ē diuisibile s^m
 oē signū: r simile poterit etiam eē diui
 sum actu. qz frustra ē potētia que non re
 ducitur/ vlt⁹ ē reducibilis ad actum. Con
 firmat ista ratio: qz ex omnib⁹ p^oticulari
 bus de possibili inferit vniuersalis de pos
 sibili: r si possibile ē quelibet p^oticularis
 esse actu: r vniuersalis poterit eē actu. nā
 si possibile ē petri actu currere r marti
 nuz r sic de alijs. possibile est actu omnē
 hōiem currere. Cū q̄ qōlibet p^oticulare
 de possibili diuisione p^otinui possit. ē p^ople
 tum actu. q̄ et vlt⁹ r tunc p^otinuū s^m oē
 signū pōt eē actu diuisum. 2° sic. nā cuz
 dicitur possibile ē cōtinuū eē diuisum s^m
 oē signū pōt eē actu diuisum s^m qdōūqz
 signum querit de isto vniuersali qdōūqz
 aut accipit collectie aut distributue quo
 cūqz modo de⁹ p omīb⁹ distribuit/ vlt⁹ col
 ligit. r pōto isto possibili in esse s^m sensū
 datū: nullū sequit im possibile r si ponit i
 esse erit actu. & ad ista. Ad q̄z euidētā
 sūt notāda q̄tuor. Priz ē. q̄ ad hoc q̄ pos
 sibile reducat ad actū p^opletū requirit q̄ il
 lud possibile nō implicet necessario potē
 tiā ad semp fieri. naz quis motus etern⁹
 sit possibilis s^m philosophum non tamen
 posset tot⁹ poni in actu: qz implicat potē

6

tiam ad semp fieri. 2^m e qd ome possibile respiciens fieri necessario respicit aliqd nuc. ex eo: qz accepto quocunqz fieri accipitur nuc in quo illud fieri erat: sic possibile e me currere necessario respicit aliqd nunc in quo possibilis e mihi curere in se 3^m e. qd quado xpo singularis necessario respicit aliquod nuc ptingit qd mltre singulares sut vere no tm ppossibiles. 4^m solū qz repugnāt i eodē nuc inesse. 5^m absolute non repugnēt. nā omnē colorē possibile ē mihi inesse. qd nigredinem 7 albedinē 7 rubedinē: 7 huiusmodi ē possibile mihi i esse actu p eodē nuc certe nō. qz mihi illa inesse p eodē nuc incōpossibile ē. 4^m e qd ex omib⁹ pticularib⁹ de possibili nō pōt i ferri vltis de possibili absolute semp: sed modificando. s. qn oīs pticulares vere sūt p aliquo nuc determinato/ vlt in determinato. nā ex duab⁹ incōpossibilib⁹ nō pōt inferri vltis d possibili: qz repugnātiā includit. Et sic dico ad pmū. qd possibile ē cōtinuū diuidi s^m omne signū: accipiēdū est in fieri nō tamē pōt accipi i facto esse ratio ē. qz ibi ad gnāt noua potētia ad se per diuidi. Et qz denotāt. qd diuidi in sit cōtinuo p aliquo vno nuc in determinato ideo nō pōt poni inesse cōpleto: s; in actu p mixto potentie ad semp diuidi. Ad 2^m nego maiorē. nisi em pticulares in ante que inferunt pticulares in psequēte sint cōpossibiles non inferēt vlt psequēs. rō ē qz denotaret in cōsequēte vlt illa tota cōpossibilitas eē p eodē nuc qd tamē ē falsū de omib⁹ pticularib⁹ in ante maxime qn implicat infinitas in semp accipiēdo illas pticulares. vñ cōtinuū pōt esse diuisū s^m signū. a. 7 s^m signū. b. 7 qz hoc ē in infinitum: ideo nō possūt inferre. qd totū pōt esse diuisū. Ad pbationē aliā dico p idē qd pticulares de possibili: nō inferūt vlt p pōnez d possibili p aliquo nuc cōpleto nisi sint ppossibiles maxie cuz ibi sit pcess⁹ in infinituz quocunqz nuc determinato accepto. licet em bec diuisio: possit eē cōpleta: 7 illa non tamē tota pōt eē cōpleta. qz in infinitū semp ē diuisio. Ad 3^m dico. qd illud signū vnuerale qd cūqz accipit ibi ptinget: et nō distributie: nec collectie. vt

sit sens⁹. qd cōtinuū pōt diuidi p quocunqz signo. i. p isto signo 7 p illo. sufficit em ibi sigillata attributio pdicati singulari nō tm omi singulari simul: s; cuiusqz singulari indifferēter. 7 ideo pōt inferri qd tota diuisio sit cōpleta: qz tūc ppeteret omnib⁹ singularib⁹ simul. Tertia 3° ē ista qd minimū indiuisibile qd tet miat cōtinuū vt pūct⁹ lineā: ē ens pōtinuū: 7 reale differt ab ea cui⁹ ē. Pria ps ist⁹ cōclusionis pbat. Et primo sic. si indiuisibile tet mians cōtinuū ē mera pūatio 7 nō aliquid pōtinuū: erit tm vna pōtinua dimēssio. cōsequēs est ptra plm qd rē. pna pbat: qz pūct⁹ ē indiuisibile linee. linea supficie: supficies autē corporis: pūct⁹ qd 7 linea 7 supficies essēt pūationes 7 solū corp⁹ eēt realis dimēssio. qd tm ē absurdū. qd sit absurdū pbat sic. illud qd ē pūatio pūationis videt esse sol⁹ hit⁹. nō eniz tollit pūatio nisi p hitū: cū qd pūct⁹ sit pūatio linee et linea pūatio supficie videt qd pūct⁹ sit hit⁹ 7 quedā pōtio. 2° sic. s^m plm qeto phisicoy: sic se hēt instās ad tēp⁹ 7 mutatu esse ad motū: sic se hēt pūct⁹ ad lineā: sed instās 7 mutatu eē que sūt indiuisibilia incōtinuis successiuis: non sūt pūationes. qd nec pūct⁹ in linea qui ē indiuisibile in cōtinuo pmanēte. Minore em pz. qz cū instās ponat mēsurā gnātrōis substantie s^m plm. v. phisicoy nō pōt eē pura pūatio. Secūda ps cōclusionis pbat sic. illud differt reale ab alio qd reale pōt desinere cōtinuo nō desinēte: s; indiuisibile cuius cūqz cōtinui pōt desinere nō desinēte illo cōtinuo qd rē. Maior nota ē. maior vō pbat nā si deus vniret duas ptes linee desinēt esse duo pūct⁹: 7 similr vniret duas supficies desinērent due linee: 7 tm nihil desinēret: nec de lineā: nec d supficie. Instat ptra istā cōclusionē Et p^o sic. si pūct⁹ esset aliqd pōtinuū nō faceret vnū de pte cū lineā. pns ē falsū. qd 7 aīs falsitas cōsequētis pz. qz linea finita ē vnū p se 7 tm linea ē finita p pūctū. pbat pna qz certū ē qd pūct⁹ nō ē linea: si eēt qd pōtinuū eēt accns linee: vlt ecōūso qd essēt vnū p accidēs. 2° sic diuidēs lineā cāt dno pūct⁹ i ducta: s; nō videt eēce duo entia pōtinua.

.i. iij.

absoluta: sic dicitur figura incisionis dicitur autor
 sex principiorum quod non videtur esse causatum aliquid
 positum. igitur punctum non est quod positum. 8° ad
 ista. Ad primum nego primum. omnia enim que
 faciunt unum per se non habent semper: ut potentia
 et actus. quod si in composito sint plures forme:
 non oportet quod una forma informet aliam et
 tamen faciunt unum per se compositum sic in propo-
 sito ex puncto et linea sit unum per se non quod unus
 informet aliud: sed quod punctus se habet in ratione
 per se terminati quibus extrinseci reate linea per
 modum per se terminati. Ex natura enim hu-
 mana et diuisio supposito est unum per se. quod unum
 suppositum non per informationem: sed quod supposi-
 tum diuisum extrinseci terminat nature huma-
 ne dependentiam. Ad 2^m nego minorem. nam
 diuidens lineam causat numerum qui est ex vni-
 tatis. et per primum causat positum. quod unum et
 unum. numerus enim non videtur consistere ex pri-
 nationibus. vnde illa duo puncta causata sunt a
 liqua notanda positum. de figura incisionis
 dico quod aliquid est ibi per modum priuationis. scilicet re-
 secatio partium superfluarum: sed cum ibi inducit fi-
 gura que ante non erat et figura sit in que-
 ta specie qualitatis necessatio est aliquid positum
 uis. Quarta pro est ista. quod in partibus permanen-
 tibus naturalibus non est accipere minimum illius
 quod ulterius non sit diuisibile. Ista pro probatur
 sic. Cui competit diuidi in ea que possunt per
 se esse non deuenit ad minimum illius: sed omni-
 quo competit diuidi in ea que possunt per se esse
 quod rati. Maior est nota. minor vero probatur
 nam omne partem est elusio rationis in toto et in partibus
 omnibus qua ratione due prime partes sunt
 duo habent aliquid. scilicet duo indiuidua possibiliter
 per se esse eadem ratione in omnibus partibus et cum
 hoc sit in infinitum erit dare minimum minimum
 possibile per se esse in infinitum. non est cura-
 dum utrum habent possit esse de facto: sed accipimus
 quod ex formali ratione: et intrinseca nulli rei
 naturali parte repugnat per se esse in quod est
 diuisibile ipsum partem. Instat contra istam con-
 clusionem. Et primo sic. nam philosophus primo philosophico
 eum contra anaxagoram dicit. quod est accipere mini-
 mum naturale sic minimum carnem. 2°. vi.
 philosophorum dicit philosophus. quod elusio rationis sunt cum
 magnitudine tempus et motus propositi ex indi-
 uisibilibus: sed in eis accipit indiuisibile. et
 et in ipsis permanentibus. igitur cum habeamus minimum

in actu de tempore et motu. quod instans et mu-
 tatum esse habet etiam minimum de quo prima
 necti. 3° dicit philosophus in 2° de anima. omni natu-
 ra constantium detrimata est eorum magnitudi-
 nis et augmenti. 4° in prima dubitatione
 de sensu: et sensato. philosophus dicit quod qualitates
 sensibiles non sunt diuisibiles in infinitum
 quod ad uidentium minorum qualitatem requiritur
 acutior visus. igitur si in infinitum erit maior et
 minor visus erit acutior in infinitum. igitur vi-
 detur ex his dictis philosophi. quod est dandum minimum in
 partibus permanentibus quod ulterius non sit diuisibile
 8° ad omnia ista dicta philosophi. Ad primum dico
 quod philosophus non accidit simpliciter esse minimum car-
 nis: sed ex supposito quod anaxagoras dabat di-
 cebat enim anaxagoras quod facta segregatio-
 ne a carne cuiuscumque generabilis adhuc re-
 stat segregare de quacumque illarum aliquid ge-
 nerabile in infinitum: et cum habent dicebat quod il-
 lud a quo fiebat segregatio minorabat facta
 segregatione. tunc arguit philosophus quod est de-
 uenire ad minimum carnem: non quidem mini-
 mam quoniam non possit diuidi in minorem: et quod
 est partem et habet partem et partem: sed est deuenire ad
 tale quod ex ea non potest aliquid generabile ul-
 terius generari et habent sufficit philosophus ad probandum quod
 generatio non sit per segregationem. Ad 2^m
 dico. quod nec mutatum esse: nec instans sunt a
 aliquid motus vel temporis nisi ratione termi-
 nandi et partium: et sic concedo quod sic est dare
 mutatum esse in motu et instans in tempo-
 re: ita est dare punctum in linea: sed sic diui-
 dendo tempus nunquam puenit ad instans in
 infinitum: ita nec diuidendo lineam est venire
 ad punctum. Ad 3^m dico. quod non est ad propo-
 situm: quod philosophus loquitur ibi de partem augmen-
 tabili et diminuibili. Et concedo quod omne au-
 gmentabile et diminubile habet certum ter-
 minum et maius et minus et istud sufficit
 ad mentem philosophi uolentis probare. quod
 ignis non est principium augmentationis: quod
 positus combustibilibus cresceret in infinitum
 quod est contra partem indiuidualem per au-
 gmentum. Ad quartum concedo. quod qua-
 litas in quantum est sensibilis: et perceptibi-
 lis a sensu: non est diuisibilis in infinitum et
 hoc uult philosophus ibi dicens partem quod minima per
 qualitatis est sensibilis et uirtute non tamen actio. scilicet
 potest cooperari alijs partibus ad immutandum sen-

6

sum licet nō possit p se existere vt immu-
tet sensum. s; non vult ph⁹ quin quelibet
qualitas sic ē coextēsa p̄tinuo s̄bo diuidat
ad eius diuisionē. poterit tñ puenire ad
qualitatē nō pceptibile a s̄sū. Et hec de
isto capitulo sufficiant

2. e Quia ph⁹ ponit i isto sexto phi-
sicoy. nullū motū hēre initū v̄
finē: s; ante omnē motū dicit fuis-
se motū: r post omnē motū esse motū. in
quidēdū ē si motū pōt dari p̄ncipiū r fi-
nis ei⁹ q̄ sit aliqd eius. Pro cui⁹ declara-
tione sūt aliqua notāda. Et p̄mo ē notā-
dum. q̄ s̄m cōmētatorē quarto phisicozū
comēto. lxxj. in motu locali. duplex ē cā
successionis. Prima causa est resistētia
mobilis ad motozē: vt expresse ibidē dicit
cōmētator. q̄ causa diuerstatas r equali-
tatis motū ē eq̄litas: v̄ diūstas p̄porti-
nis motoris: v̄ ad rē motā si duo motorez
duo mota sūt in eadē p̄portione mot⁹ erūt
equales. Secūda causa successionis i mo-
tu videt esse resistētia mediū ad mobile:
ita q̄ mobile sit sub aliquo cui repugnat
immediate termin⁹ intē⁹ ab ip̄o motore
2° ē notādū. q̄ in motu alterationis etiā
est duplex causa successiois. Prima ē qz
ptes mobilis nō sūt eque p̄pinque mouēti
s; vna ē p̄pinquior altera in infinitū. ps
em̄ p̄pinquior p̄mo alterat postea alia p̄
pinquior successiue. Secūda causa ē. qz
talis forma ē int̄ducēda p̄ grad⁹ r gra-
dus. nā qñ agēs incipit alterare duo fa-
cit p̄mū. qz inducit in p̄mo instāci aliqd
de forma intēta r 2^m remittit aliqd de for-
ma expellēda: qz calefaciēdo remittit fri-
gus r p̄cedēdo p̄tinue intēdit calorē. 3°
est notādū. q̄ aliquid fuisse ante aliud in-
telligit dupl̄r. s. q̄ ad inceptiōnē r q̄ ad de-
finitionē. q̄ ad inceptiōnez qz p̄ inceptit
et sic tēpore pater fuit ante filiū: r p̄ma
hora diei ante secūda. quo ad definitionē
qz p̄ri⁹ desinit r sic p̄ria hora ē ante diez:
qz p̄ri⁹ desinit p̄ria hora q̄ dies. Cōsimi-
li mō d̄r q̄ aliqd ē post aliud pōt esse du-
pliciter. s. q̄ ad inceptiōnez r q̄ ad defini-
tionez. q̄ ad inceptiōnē: qz incipit eē post
illud sic fili⁹ ē post patrē: r secūda hora
post p̄mā. alio^o q̄ ad definitionē: qz de si

nit eē post illud: r sic dies ē post p̄mā ho-
rā ei⁹: qz desinit eē post illā. 4° ē notādū
q̄ res p̄manēs d̄r incipe eē p̄ pōitiōnē de
p̄senti r desinere esse p̄ remotionē de p̄se-
ti. res vero successiua h̄ns p̄ncipiū r fi-
nē incipit eē p̄ remotionē de p̄senti: r des-
nit eē p̄ pōitiōnē de p̄senti: vt dixi in logi-
ca in ca^o de incipit r desinit. 4° ē notā-
dū. q̄ cuiuscūqz rei dat a pte ante p̄m^m in-
stans eē eiusdē rei a pte ante nō dat vlti-
mū instās nō eē. Et cuiuscūqz rei ḡnābi-
lis r corruptibilis a pte ante nō ē dare p̄m^m
instās eē eiusdē rei ē dare a pte ante vlti-
mū instās nō eē. Et cuiuscūqz rei a pte
post ē dare vltimū instās eē eiusdē rei a
pte post nō ē dare p̄muz nō eē. Et cuius-
cūqz rei a pte post nō est dare vltimū in-
stans eē. eiusdē rei a pte post: ē dare p̄ri-
mū nō eē: vt dixi in logica de incipit r de-
sinit. 6° ē notādū. q̄ res quib⁹ a pte ante
dat p̄mū instās eē: r nō dat vltimū in-
stans nō eē. r a pte post dat p̄mū instās
nō eē r nō vltimū eē sūt res simple p̄ma-
nētes r res quib⁹ a pte ante nō dat p̄mū
instās eē: s; dat vltimū nō eē r a pte post
dat vltimū instās eē r nō p̄mū nō eē sūt
res successiue. 7° ē notādū. quare qñ dat
p̄mū instās eē nō dat vltimū non eē et
butusmodi ē cā qz duo instātia nō possūt
esse immediata. Istis p̄su p̄pōitis pono
s̄m p̄m̄ duas p̄clusiones. P̄ria 1° ē ista
q̄ licz mot⁹ hēat vltimū mutatū eē i actu
intrinsecū: nō tñ hēt p̄mū. P̄ria ps p̄z eo
q̄ aliqs mot⁹ ē finit⁹ r terminat ad aliqd
mutatū eē q̄ nō ē alteri⁹ mot⁹ terminus
s; solū illi⁹ Secūda ps p̄z qz si sic: tūc all-
qd mouerēt sine motu p̄cedēte q̄ ē impos-
sibile s̄m p̄m̄. r si aut dēt p̄muz erit ex-
trinsecū ei r termin⁹ intrinsec⁹ mot⁹ p̄cedē-
tis. Etiā qz dat vltimū instās nō eē ei⁹
a pte ante r p̄p̄is nō dat p̄mū instās ei⁹
esse: r sic nō pōt hēre p̄mū mutatū esse.
Instat p̄tra istā p̄clusionē. Et p̄mo sic
sic instās se hēt ad tēp⁹ sic mutatū eē ad
motū: s; tēp⁹ hēt p̄mū instās sui eē. q̄ mo-
tus hēt p̄mū mutatū eē sui eē. Maior ē
nota. minor vero p̄batur. qz hora p̄sena
est r non fuit: nec erit. ergo inceptit r de-
sinit esse p̄ pōitiōnē de p̄senti. similiter
s. iij.

pot dicit de motu: qz incipit et desinit. qz non
 solum habet ultimum mutatum esse: sed etiam primum
 2° sic. nulli rei successiue datur ultimum quod
 est: sed motus est res successiua. qz non datur vlti-
 mum sui. Minor nota est. maior vero probatur
 de tempore. qz de hora preterita dicitur. qz in a-
 liquo instanti non fuit: sed immediate ante il-
 lud fuit. qz non datur vltimum sui esse. simile
 probatur de motu. quoniam motus desinit esse: et
 dicere motus non est. sed immediate ante hoc fu-
 it. qz non datur vltimum sui esse. hoc etiam probatur
 per philosophum. vi. physicorum qui dicit. qz non datur p-
 mium: nec vltimum motus. 8° ad ista. Ad p-
 simum philosophum nego minorem. Ad probationem dico
 qz hec propositio: hec hora futura incipit esse: non
 exponitur sic. hec hora futura nunc est et im-
 mediate ante hoc instanti non fuit: sed sic hec
 hora futura: nunc non est. sed immediate post
 hoc instanti erit. qz prima expositio est res p-
 manens: et ista secunda res successiua. Et sic dicitur
 de motu: nam ista propositio: motus incipit
 esse exponitur sic. motus nunc non est: sed im-
 mediate post hoc instanti erit. Ad 2^m nego
 maiorem. Et ad probationem dico. qz hec propositio
 hec hora desinit esse: non exponitur sic. hec
 hora nunc non est: et immediate ante hoc in-
 stans fuit: sed exponitur sic. hec hora nunc est:
 et immediate post hoc instanti non erit. et si-
 militer de motu. nam hec propositio: motus desinit
 esse exponitur sic. motus nunc est: et immediate
 post hoc instanti non erit. Ad illud dicitur phi-
 losophus qz motus non habet initium: nec finem. dico qz phi-
 losophus intellexit qz motus non habet partem suam. ita qz
 ante illud non sit alia: nec vltima. ita qz post
 illud non sit alia: cum sit quoddam continuu: et cum
 continuu sit diuisibile in infinitu. sed cum hoc
 stat qz habet vltimum mutatum esse qz est termi-
 nus eius: et non pars sicut punctus linee. Secunda
 2° est ista. qz quous motus habet vltimum muta-
 tum esse quoniam desinit: et non primum quoniam incipit tamen
 nec habet partem suam quoniam incipit: nec vltimam
 quoniam desinit: sed ante omnem motum est motus par-
 tialis. et post omnem motum erit motus partialis
 Ista 2° 3° ex eo: qz quocumque motu dato e-
 rit diuisibilis immediate parte parte et postea
 triores et quelibet medietas illarum in alias
 medietates et ille in alias. et sic in infinitum.
 Probat ista 2° sic. in mobili quocumque
 spacio super quo mouetur non est accipere partem partem

quod moueat: nec partem partem spacii super qua mo-
 ueatur. qz nec in motu est dare partem partem. nota
 patet. qz sic se habet mobile ad spacium sicut
 coextensionem ita se habet ad motum et ad tempus
 antecedens: qz ex quo mobile et spaciuz
 sunt quanta cum sint diuisibilia in infinitu qua-
 cumque parte data erit pars eius minor: et illa in
 finitu. qz motus non habet partem partem que non sit
 diuisibilis: nec vltima que etiam non sit diuisi-
 bilis. hec 2° 3° per philosophum. vi. physicorum vbi
 dicit. qz omne quod mouetur partem mouebatur et postea
 mouebitur: quasi dicat qz omne quod mouetur
 acquirit aliquam dispositionem partem motus:
 sed est impossibile simul ad acquirere totam
 illam siue fuerit sapientia siue veritas siue quanta
 qz partem acquirit partem medietatem que totam
 Et primo partem medietatem partem medietatem
 et sic in infinitu tria parte ante quanta parte
 post et sic est incontinua tendentia. Et qz op-
 posita habent fieri circa idem et quies cum oppo-
 natur motui et mensure tempore sic motus
 vt dicit philosophus quarto physicorum est diuisibilis
 in suas partes partiuas in infinitum sic et
 motus est diuisibilis in infinitu et sic motus
 non habet partem partem sui: que non sit vltima di-
 uisibilis et similiter vltima sic et quies et
 sic sic omne quod mouetur prius mouebatur et po-
 stea mouebitur. scilicet partialiter sic omne quod quiescit
 prius quiescebat: et postea quiescit: hoc est in-
 telligendum de quiete proprie dicta: que partem
 mobile a motu parte parte. Instat contra istas
 conclusiones. Et primo sic. pono qz petrus ce-
 dat de turre et in medio vite desinat esse hoc
 tunc in instanti incipit esse cadaver: sed ca-
 dauet illud tunc mouetur et prius non mouebatur.
 qz ante illud instanti non erat cadaver
 ergo non omne quod mouetur prius mouebatur
 ergo est danda prima pars motus. Et per
 consequens vltima: quia in vltimo instan-
 ti corruptionis petri. petrus mouebatur
 et immediate post illud instanti non mouebatur.
 2° sic pono qz sint due gutte aque eiusdem
 quantitatatis et descendat et in medio vite vni-
 ant et ex illis fiat vna portio aque: illud
 tertiu factu: seu illa portio aque facta ex
 illis duabus guttis prius non mouebatur. qz
 non fuit: et in illo instanti mouetur. qz non omne
 quod mouetur prius mouebatur. 2° sic pono qz forte
 moueat et interim adueniat sibi. primo

6

vna pvltra quas hēt illa ps tūc mouet
 s; pus nō mouebat. q; moueat tūc pz. qz
 motis nobis mouēt oia que sūt in nobis.
 2° topicoy 7 q; pus nō mouebat pz. qz nō
 erat 4° sic pono q; sit aliqd sūme calidū 7
 applicet p° alicui remisse frigidū 7 alte
 ret statim illud remisse frigidū 7 tunc
 sic illud remisse frigidū an illud instās
 p̄sens nō alterabat: 7 tūc alterat. qz ali
 ter agens applicatū sufficiēter passo nō
 ageret illud qd ē p̄tra p̄ncipia phie. ḡ nō
 oē qd mouet prius mouebat 7 p̄ p̄ns ē dā
 da p̄ma ps motus. 8° ad ista. Ad p̄mū
 dico. q; i p̄mo instanti cadaueris ip̄m ca
 dauer nō mouet. sed incipit moueri. Et
 sic dico ad 2^m q; illa porcio aque ex duab⁹
 guttis facta nō mouet tūc sed incipit mo
 ueri. et si dicat q; ambe ptes eius tūc mo
 uent. ḡ 7 totū. dico q; quis ambe ptes ei⁹
 tūc moueāt nō tñ totum. qz inter totum
 7 ptes ē assignanda aliq; distinctio. 7 sic
 pōt siml̄ state q; ambe ptes moueantur
 7 totuz incipiat moueri. Ad 3^m dico. q;
 illa p̄positio p̄hi debet sic intelligi. q; mo
 to aliq; toto mouet quelz ps ei⁹ p̄existens.
 ita q; nō mouet illa ps que de nouo adue
 nit petro. s; bñ quelz q; iaz ē ps ei⁹: 7 p̄
 fuit ps eiusdē. illa que d̄ nouo aduenit in
 cipit moueri. Ad q̄rtuz dico. q; illud re
 misse frigidū tūc p̄mo nō alterat. s; inci
 pit alterari: 7 cōcedo q; agens nat̄ale ap
 plicatū sufficienter passo nō semp agit i
 illud. s; bene incipit agere: nec est incon
 ueniēs q; semp nō agat. s; bñ est incōue
 niēs si nō agit vl̄ non incipit agere. Et
 sic pz. q; i motu nō est dāda p̄ma ps illi⁹
 cui nō det̄ alia p̄ma ps 7 simile est dicē
 dū de vltima. Est h̄ querēdū q; sic oē qd
 mouet p̄us mouebat 7 postea mouebit.
 ita sit q; oīe qd mouet p̄⁹ mouebat 7 po
 stea mouebit. dico q; sic. qz sic ad motum
 requirunt mobile 7 dispositio sic requirē
 mouens seu motor. Et si instet p̄tra istō
 ponat q; pete⁹ nūc applicet nauī quā io
 hānes cōtinue mouet: et ponat q; iam io
 hānes desinit esse pz em̄ q; pete⁹ nūc mo
 uet nauē 7 nō iohānes. 7 tñ pete⁹ p̄⁹ nō
 mouebat: nec iohānes nūc mouet eū non
 sit. 8° q; pete⁹ in illo instātī in q; nō appli

3

cat nauī nō mouet nauē sed incipit illam
 mouere 7 nauis mouet a virtute imp̄ssa
 a iohāne p̄us hita. Et hec de isto ca° suffi
 ciant.

Deca. vi. phisicorū insurgit diffi
 cultas quā tāgit ph̄. si inter quos
 cūq; motus cōtra r̄os vl̄ reflexos
 cadat q̄es media: p̄ cui⁹ declaratione sūt
 aliq; notāda. Et p̄mo est notādū. q; illi
 motus dicūt reflexi q; termin⁹ a q; vni⁹
 ē termin⁹ ad quez alteri⁹ 7 ecōtra vt si a
 liqd mouet ab vno loco ad aliū 7 iterū 7
 ecōtra illi mot⁹ dicūt reflexi. nec oportet
 q; idem punct⁹ oino sit termin⁹ a quor⁹ ad
 que illoy motuū. s; sufficit q; idem in spē
 siue illi motus sint sursum 7 deorsuz. siue
 recti. 2° est notādū. q; motuū reflexorū
 aīqn̄ vn⁹ fit ab intrinseco: et alter ab ex
 trinseco soluz vt qñ lapis p̄icit sursum et
 iterū reflectit deorsuz nullo alio cōcurrē
 te. tūc p̄m⁹ est ab extrinseco. 2⁹ est ab in
 trinseco solū. aīqn̄ aut̄ ambo sunt ab ex
 trinseco vt p̄icitat qdōā lignū sursum 7 re
 periat vnū molare descēdens tunc tā pri
 mus q; 2⁹ motus sunt ab extrinseco. licet
 2⁹ sit aliquāliter ab intrinseco Et sic ali
 us dicit motus natalis. 7 ali⁹ violēt⁹: 7
 alius p̄tim natalis 7 p̄ti violētus. 3° est
 notādū. q; motus natalis dicit ille qui ē
 a p̄ncipio intrinseco nō solū passiue. sed
 etiā actiue: 7 nō solū actiue s; etiā passie
 nā si soluz mot⁹ esset natalis a p̄ncipio
 intrinseco passiue tunc quilibet motus vi
 olentus esset naturalis pro eo q; passum
 est in potētia obedientiali ad agens. nā
 motus grauis sursum est a p̄ncipio intri
 seco passiue 7 sic d̄ q; libet alio motu violē
 to. motus aut̄ violētus ē ille qui ē cōtra i
 clinationē moti. 4° est notādū. q; mlti
 p̄liciter pōt assignari differētia motuuz
 nā quidā est qui ē a p̄ncipio intrinseco acti
 ue sine oīi resistantia actiua seu inclina
 tione actiua cōtra mouētē et ille motus p̄
 prijsime d̄r natalis maxime qñ illō p̄n
 cipiū est naturale et cōueniēs moto. sic
 est in gradib⁹ 7 leuib⁹: quidā aut̄ ē a p̄n
 cipio extrinseco actio q; est cōtra inclina
 tionē moti sic qñ graue mouet sursum 7
 aqua calefit i aqua em̄ est p̄ncipiū actiuz
 j. v.

inclinans contra calorem intm q si sibi
 dimittat cābit frigiditate: r destruet ca
 lozem r ille motus dicit simplr violētus
 ali⁹ est motus q nō est s^m inclinationem
 actiua moti, nec cōtra ei⁹ inclinatioez, et
 talis dicit motus neuter. Et istis tribus
 differētis motunz assignat triplex potē
 tia. s. naturalis. violēta: r neutra. r po
 test addi q aliq^s mot⁹ ē ab vno pncipio
 intrinseco actiuo r cōtra aliud pncipiū
 actiuū. sic est de motu pgressiuo r vocat
 hoc pncipiū intrinsecū siue sit substāiale
 siue accidētale dū tpe nō distet loco r situ
 amoto. Istis p^ssuppositis pono duas cō
 clusiones. p^ma 2° est ista q impossibile
 ē aliq^s mot⁹ cōtrarios vel reflexos inuicē
 cōtinuari. s. vnde ē possibile ad inuicē
 contriguari r esse immediatos. P^ma ps
 ist⁹ p^sclusionis pbat sic. impossibile est
 differentia spē inuicem p^stinuari. s. illi
 motus differūt spē. q rē. 2° sic si motus
 cōtrarij r reflexi possent se inuicē conti
 nuari sequerēt q idez mobile continue a
 pncipio vsqz ad finē moueret eodē motu
 numero cū igit p totū motū idē numero
 sēp de nomine cōsimpl^r moueri: r aliqñ
 moueat sursum r aliqñ deorsū. seqtur q
 semp mouet sursum r semp deorsū i toto
 isto motu. Scōda ps p^sclusionis p^s suppo
 no q aliq^d lignū calefiat p totā vnā horā
 vsqz ad graduz vt qtuoz r i fine hore ap
 plicet vnū sūme frigidū incipiens altera
 te idem lignū p^sremotionē de p^senti: isto
 posito seqtur q illi motus cōtrarij: r re
 flexi. s. calefactōnis r frige factōnis erūt
 cōtrigui r immediati. ex quo nō erit aliq^s
 motus medi⁹. nec aliqua q^s tēporalis.
 idem dicit de motibus ligni quoz 2⁹ fit p
 aduentū molatis. qz inter p^mū. r 2^m
 motū nō appet mediū tollēs cōtriguatōez
 ipoz. Instat p^stra istā cōlusionē: r p^srio
 p^stra primā ptem r pbat. q duo motus
 contrarij possunt ad inuicē cōtinuari. et
 det q sit vnū corp⁹ cui⁹ vna medietas es
 set alba r alia nigra. albedo r nigredo i
 nicem cōtinuat igit p idez duo motus cō
 trarij p^s p^sna. qz motus specificat a ter
 minis. a^s aut p^s. q nō mouet ps alba
 qn moueat nigra r econtra q nō esset si

solū cōtinuarēt. 2° instat cōtra scōbaz p
 tem p^sclusionis. r pbat q duo mot⁹ p^stra
 rij vl reflexi nō possunt esse cōtrigui. Et
 p^mo sic. nā cōtrigua sūt illa q^s vltia sūt
 simpl^r s^m p^shm. v. phisicoy. s. vltima mo
 tuū cōtrarioy nō possūt esse simpl^r. q rē.
 minor ho declarat i motib⁹ reflexis lig
 ni ex quo p^m motus nō hēt vltimū. qz
 desinit p^sremotionem de p^senti nec 2⁹ ba
 bet. p^m qz incipit p^sremotionez de p^senti
 2° sic. si motus calefactōnis r frige fact
 onis hērent vltimū. vltimum vn⁹ esse
 p^sncipiū alteri⁹ r tūc essent simpl^r: r sic
 cū caliditate sūma staret aliq^s frigiditas
 q est impossibile p^s p^sna. ponēdo q p mo
 tuz calefactōis inducat caliditas sūma q
 statī incipit corūpi p inductionē frigidit
 tatis. 8° ad ista. Ad p^srimū nego a^s li
 cet p^ses subiecti cōtinuet. si argumētum
 pcedat de motibus alterationis: r si pce
 dit de motu locali. nego etiam a^s. qz al
 bedo r nigredo nō cōtinuat licz subiectū
 cōtinuet etiā ille motus nō sūt duo mot⁹
 s. vn⁹ motus ex eo qz mobile ē vnū r nō
 duo. r sic nihil ad p^spositū. non em dicit
 albedo r nigredo ibi moueri locale s. cor
 pus cui⁹ vna ps ē alba r alia nigra. r si
 dicat q si corpus mouet q etiā albedo r
 nigredo. qz motis nobis mouent omia q
 sūt in nobis 2° thopicoy. dico vt dixi qe
 to phisicoy q p^s intellectit p li. in circū
 stantiam p^sis in toto r nō accidētis i sbo
 r dato q dicat circūstantiā accidētis i
 subiecto. dico q accidēs in subiecto moue
 tur de p^scedēs r non de p^sse. r sic nihil
 ad p^spositum. Ad 2^m dico q illa vltima
 sūt simpl^r eo q s^m p^shm. vj. phisicoy. s. nō
 det vlt^m motus. s. vltima ps que nō sit di
 uisibilis. tñ dat vltimū mutatū esse. Et
 p^m motus desinit esse p^s pōitionē de p^sē
 ti r nō p^sremotionē de p^senti. et si dicat.
 q sequerēt q q duo mutata esse essent im
 mediata. s. vltimū p^smi mot⁹ r p^srimuz
 scōdi mot⁹. dico q nō ex eo q q^suis def vltiz
 nō tñ dat p^mū. s. vltimū mutatū esse p^s
 mi motus. est p^srimū scōdi motus. r sic vlt
 ima dicūt eē simpl^r. nā hec est d^sa inter
 res cōtinuas p^smanentes r res cōtinuas
 successiuas. qz p^smanentes hāt duos ter

minos in actu. s. primū r vltimū vt pz de
 linea que hēt duo pūta. res vo successie
 cū cōstant in fieri solū hnt vnuz termi
 nū in actu. s. vltimū. Et si dicat. q si vl
 timū mutatu esse primi mot⁹ est primū
 scōi motus sequeret q illi nō sūt duo mo
 tus s vn⁹. ex eo q illi duo motus sūt con
 tinui. qz cōtinua sūt quoz vltima sūt vnū
 r finis vn⁹ est picipiū alterius. dico q
 illud tenet vuz in pmanētib⁹ in qbus nō
 cadit aliqd mediū inter illa vltima r nō
 tenet vuz in successiuis. vbi cadit mediū
 aliqd nō positum s pūatiz. nā q̄uis vltim
 mutatu esse primi motus sit primū scōi.
 tñ inter primū motum r scōm cadit q̄es
 media r illud vltimū mutatu esse primi
 mot⁹ termi⁹ intrinsec⁹ ei⁹ r ē qd extrin
 secū scōi motus r sic nō cōtinuāt. qz con
 tinua sūt quoz vltima sūt vnū intrinsecuz
 cuiuslibz illoz q nō ē sic h. Et sic dico ad
 2^m argumētū factū ptra scōam ptem con
 clusionis q cōcedo q vltimū calefactionis
 esset picipiū feigefactionis s tñ nego q
 ppter h^o feigiditas r caliditas sint simul
 in eodē. s. i eadē pte nisi intelligat. p esse
 siml. q qñ caliditas est sic aliqd gradus
 feigiditatis non in eadem pte in qua est
 caliditas. s. in alia pte. r isto modo bene
 potest pcedi r ab aliqbus cōcedit licet sit
 v^o dictū. q qñ caliditas incipit alterari
 nō inducit feigiditas s tepiditas que est
 forma media inter feigiditatē r calidita
 tem de quo dicam suo loco. Secūda p^o est
 ista q inter motus cōtrarios r reflexos
 factos ab extrinsecō nō necessario requirē
 q̄es media tēporalis s bene instantanea
 Inter motus vero ptearios vl reflexos
 quoz vn⁹ est ab extrinsecō r alter ab in
 trinsecō bñ cadit q̄es media tēporal. Pri
 ma ps istī⁹ pclusionis pz de motib⁹ factis
 in ligno quozuz pri⁹ est sursum r 2° est de
 orsum p impulsione molaris pz etiā in ca
 su supradicto de calefactione r feigefactio
 ne inter quos motus nō cadit q̄es tempo
 ralis media. s. soluz instantanea. Scōa
 ps pclusionis etiā pz. nā cū lapis p̄icit
 sursum secluso omī alio motore. aliqñ v
 tus imp̄ssa est valde fortis: r tūc mouet
 sursum r cū debilitet cōtinue venit ad tā

tā remissionē q nō sufficit vlteri⁹ moue
 re r tñ illa vtus licet vlteri⁹ nō moueat
 resistit grauitati trahēti deorsuz. r tan
 dem venit ad tāā remissionē q vltierius
 nō sufficit resistere grauitati r sic inter
 distantiam in q nō sufficit mouere r resi
 stit grauitati r in q nō sufficit resistere
 cadit tempus mediū in quo lignū q̄escit:
 r sic cadit q̄es tēporal media inter illos
 motus reflexos r cōtrarios. Instat cō
 tra istā cōclusionē. r pmo ptra primā p
 tem. et primo p p̄hm. vi. phisicoy. vbi di
 cit. q sic motus nō fit i instanti. ita nec q̄
 es. s. inter aliquos mot⁹ nō potest cadere
 q̄es instantanea. 2° sic. nā lignū incipies
 moueri deorsum p aduetuz molaris ime
 diate añ illud instans mouebat r imedia
 te post illud instans mouebit. s. iam mo
 uet pz p̄na. qz nō videt aliud añs ad con
 cludēdū aliqd mobile diu moueri. Cōtra
 scōam pte conclusionis instat: r pmo sic
 dem⁹ q lapis p̄ictus sursum i illo instā
 ti dato in cōclusionē incipit q̄escere. et
 tūc arguit sic. p illo instāti vtus imp̄ssa
 a motore est maior q̄ potētia grauitatis;
 aut minor aut eq̄lis; si maior ḡ laz mouet
 sursum r imediate post hoc mouebit sic i
 mediate aut hoc. si minor vl eq̄lis ḡ ime
 diate post hoc mouebit lapis deorsuz. pz
 ista p̄na. qz vtus hec imediate post hoc e
 rit minor r grauitas maior: r ois excess⁹
 sufficit ad motū. s. rē. 2° sic. si inter ali
 quos motus cōtrarios r reflexos esset q̄
 es tēporalis media sequeret. q aliqd eēt
 graue extra locū naturalē secluso omī i
 pedimēto extrinsecō q nō moueret ad lo
 cū suū p̄puz naturalē q est impossibile p̄na
 pz. qz p illo tempe nō mouet lapis s^m cō
 clusionē. 3° ad ista. Ad p̄mū factū con
 tra p̄mā ptem dico: q duplx est q̄es. s. p
 prie dicta: r imp̄e dicta. q̄es p̄e dicta ē
 priuans mobile a motu in tempore. q̄es
 vo imp̄e dicta ē p̄as mobile a motu p i
 stans de p̄ma loquit p̄h⁹. vi. phisicoy r
 nō d scōa. qz ē vey q̄es p̄e dicta mēsu
 rat tēpore sic motus. Ad 2^m dico: q licz
 hoc continue mouebat r mouebit. s. r mo
 uet: negat p̄na. s. oportet addere q tūc
 nō hēt impedimētū mouēdi. q tñ negat

ppter molatē nūc p^o applicatur. Ad p^o
 mū ptra scdaz ptem pclusionis dico q^d il
 la virt^{us} ē fortior q^{am} sit potētis grauitatis
 nō tñ mouet sursum; nec mouebit. qz non
 solū sibi resistit potētia grauitatis. s; etiaz
 aer diuidēd⁹. 7 etiaz retinet illa virtus p
 tem p^o vsqz venit ad eq^{il}itatē grauitatis
 7 tūc q^{ue} incipiet descēdere p remotionē
 de p^{re}senti. Ad 2^m dico q^d nego q^d graue ex
 tra locū suū natale si nō impedit q^d non
 moueat v^{el} incipiat moueri. 7 sic dico. q^d
 si nō impedit ab extrinseco impedit ab in
 trinseco. s. a virtute imp^{er}ssa q^{ue} dicit intrinse
 ca lapidi nō qz lapis natale eā hēret. s;
 qz s^{ibi}ue fūdat sup^{er} lapidem. Et hec de
 isto ca^o sufficiant.

4
 Exta dicitur in q^odam respōsione
 cuiusdā argumēti data in ca^o p^{re}ce
 dēti de tepido. inquirēdū ē si forē
 cōtrarie possūt se ad inuicēz cōpati in eo
 dez subiecto p^{ri}mo 7 adeq^{ue}to ex qb⁹ cōponā
 tur forme medie cōtrarioy. p cui⁹ decla
 ratione sūt aliq^{ue} notanda. Et p^{ri}mo est no
 tādū. q^d cōtrarioy quedaz sūt puaria; vt
 lumen 7 tenebra; 7 motus; 7 quies; 7 de
 ist^{is} nō inie^{do} aliq^{ue} dicere h^{ab}. Et q^{ue}dā sūt
 posicia; vt albedo 7 nigredo caliditas; 7
 frigiditas 7 huiusmodi. Et istoy contra
 rioy pōitioy. quedā sūt p^{ri}mo et p se ptra
 tia vt albedo 7 nigredo: caliditas; 7 fri
 giditas; dulcedo; 7 amaritudo. quedā v^o
 secundario; vt sūt alij medij colores. 2° ē
 notandū. q^d formas plures esse in eodez
 subiecto. siue sint cōtrarie: siue non sine
 cōtrarie potest cōsiderari duplex. vel q^d
 sint in eodez subiecto adeq^{ue}to. ita q^d in qua
 cūqz pte subiecti ē aliq^{ue} vni⁹ sit aliq^{ue} al
 teri⁹; 7 ecōtra; 7 isto modo forme ptra
 tie nō possūt esse simul in eodē. v^{el} q^d sint in
 eodē subiecto s; nō in eodē subiecto adeq^{ue}to
 ita q^d i q^{ue}cūqz pūcto subiecti sit aliq^{ue} vni⁹
 sit nō aliq^{ue} alteri⁹. 7 isto mō albedo 7 ni
 gredo possūt esse in eodez subiecto. qz in
 vna pte subiecti erit albedo 7 i alia nigre
 do. 3° est notādū. q^d cōpositio est duplex
 quedā em est totalis 7 essentialis; vt est
 illa qua aliq^{ue} cōponit ex aliq^{ue}bus essent
 ial^{iter} total^{iter} vt hō qui cōponit ex corpore 7
 aia. Alia est cōpositio p^{ri}ualis vt est illa

qua aliq^{ue} cōponit q^{ue}tuz ad sui ptem non
 q^{ue}tū ad sui totū. sic est illa cōpositio qua
 p^{ri}uit hō ex carnib⁹ 7 ossib⁹ 7 manu 7 pe
 de q^{ue} nō cōponūt nisi ptes hōinis. i. corp⁹
 4° est notādū. q^d cōpositio essentialis et
 totalis est duplex: quedā em est ex p^{ri}uib⁹
 real^{iter} 7 essential^{iter} distinctis vt ē cōposi
 tio substantie ex materia 7 forma. puta
 hōis ex corpore 7 aia. quedā est ex p^{ri}uib⁹
 que nō sūt essential^{iter} distincte. sic est cō
 positio sp^{eci} accidētis ex g^{ene} 7 differētia
 vt dicit lādul⁹ li: p^o. dist. iij. 7 i formalita
 tibus dixi in p^{ri}ma pte in diuisione vltia.
 P^{ri}mo sicut in homine sūt aliqua distincta
 a quib⁹ sumūt gen⁹ 7 differētia. sic in q^{ue}
 libet sp^{eci} accidētis sūt aliq^{ue} distincta q^{ue}is
 nō real^{iter} nec essential^{iter} a quibus sumūt ge
 nus 7 differētia ei⁹. 5° est notādū. q^d cō
 positio p^{ri}ualis est duplex q^{ue}dam hōgenea
 vt caro hōis que cōponit ex p^{ri}uib⁹ q^{ue} etiaz
 sūt carnes 7 q^{ue}dam est etherogenea sic ē
 cōpositio man⁹ hōis q^{ue} cōponit ex carne 7
 ossibus 7 neruis. 6° ē notādū: qz cū com
 positio oppōat simplicitati. Et q^{ue}t modis
 d^{icit} vni⁹ oppōitoy tot modis dicat reliquū
 s^{im} p^{ri}m p^{ri}uaticoy idō q^d modis accipit
 compositio tot modis accipit simplicitas
 qz q^{ue}dā em ē simplicitas puas ppositioez
 totalē. sic ē aia s^{im} se sūpta; 7 ista ē duplex
 quedā ē p^{ri}uās cōpositionē ex p^{ri}uib⁹ real^{iter}
 ter 7 essential^{iter} distinctis; 7 isto mō sp^{eci} ac
 cidētis ē forma simplex. quedā ē puas
 ppositionē ex p^{ri}uib⁹ formal^{iter} distinctis; 7
 isto mō vltima differētia specificā q^{ue}cūqz
 sit ē simplex cū hēat pceptuz simplex sim
 plicē. quedā ē simplicitas puas ppositio
 nē p^{ri}ualē. sic ē sp^{eci} accidētis. puta albe
 do cui⁹ ptes. s. g^{ene} 7 differētia sūt simpli
 citer simplices. dico g^{ene} 7 differētia. i.
 ille realitates q^{ue} sūt i sp^{eci} accidētis a qb⁹
 sumūt g^{ene} 7 differētia ei⁹; 7 ista simpli
 citas ē duplex. qz quedā ē que puat pposi
 tionē ex p^{ri}uib⁹ hōgenis. vt est puas vt
 vnitatis; 7 quedā est q^{ue} puat ppositionē ex
 p^{ri}uib⁹ etherogenis tm; 7 isto mō quelibz
 forma substāntialis extēsa ē simplex. s; sit
 pposita vt simplicitas puat cōpositionez
 ex p^{ri}uib⁹ elusōe rōnis. Istis p^{re}supposi
 tis pono duas pclusiones. p^{ri}ma pclusio ē

6

ista . q forme medie ptearior sūt hē ppo-
 site ppositione essēiali totali q̄ ē ex ptib⁹
 saltē formalē distinctis : ⁊ ppositōe ex ptib⁹
 hōgeneis que sūt eiusdeꝝ eōnis . Prima
 ps ista p̄clusiōis pbat sic . nā q̄cqd̄ ē i ge-
 nere ē cōpositū cōpositione totali q̄ est ex
 ptib⁹ saltē formalē distinctis . s; forme me-
 die cōtearior sūt p se in genere s̄m̄ p̄m̄
 .x. methē . ḡ rē . Secūda ps p̄clusionis pz
 qz quelz forma h̄ns latitudinez graduuz
 est cōposita ex ptib⁹ eiusdem eōnis : ⁊ hō-
 geneis . s; quelz forma media cōteariorū
 est huiusmodi ḡ rē . Secūda 2° ē ista . q
 forme medie cōtearior nō sūt compositē
 cōpositione essēiali totali que ē ex ptib⁹
 reale ⁊ essēiale distinctis sic nec forme
 p se cōtearie . Ista 2° pbat sic . nā si for-
 me medie cōtearior essēt cōpositē ex pri-
 bus reale ⁊ essēiale distinctis cū nō cō-
 ponerēt ex m̄a ⁊ forma / vt pz cū sint acci-
 dētia ⁊ oīte cōpositū ex materia ⁊ forma
 est cōposituz de genere substantie cōpone-
 rēt . ḡ ex gradib⁹ siue intensis siue remit-
 sis cōtearior p se / vt aliqui ponūt s; hoc
 nō : or nō possūt ex illis cōponi p eo . q nō
 possūt sim̄ esse in eodem s̄bo vt dicit scot⁹
 libro q̄eto dis . xi . questione p̄ma . Et in
 2° libro dis . xv . ḡ rē . Probat landulf⁹ li-
 bro 2° dis . viij . istud sic cōtearia . n . non
 solū opponūt s̄m̄ indiuiduū . ymo s̄m̄ sp̄z
 qz hec albedo opponit oīti nigredini ⁊ id
 quicūqz grad⁹ sūt cōtearior sūt cōtearij
 cōtearia aut sūt in cōpossibilia . ḡ impos-
 sibile est . q sim̄ sit calor ⁊ frigid⁹ in eodez
 s̄bo adeq̄to i quibuscūqz gradib⁹ : qz in q̄
 buscūqz saluat tō incōpossibilitatis ⁊ re-
 pugnatie in duob⁹ gradib⁹ saluat tō spe-
 cifica formaliter s̄m̄ quam repugnat . ḡ
 illi duo grad⁹ erūt incōpossibiles . Et sic
 nō est intelligēdū cū calidū incipiat alte-
 rare frigidū q̄ introducat aliquis grad⁹
 caloris p se distinct⁹ a gradu frigidis . s;
 introducūt forma media que quīs sit eq̄
 simplex sic extreme . tñ hēt aliqd̄ de vtro-
 qz extremo : qz p̄cipat eōne vtriusqz vir-
 tuale . Et si dicat q calor reale introdu-
 cat tūc est dicēdū : qz introducūt in pte in
 qua corrūpit frigiditas ⁊ nō illa in q̄ re-
 manet frigiditas : ⁊ tepiditas nō erit for-

ma media cōposita tūc extrēis cū nō vni-
 ant in eadē pte adequata . Et sic pz qz for-
 me medie ptearior nō cōponūt ex extrē-
 mis . p̄ etiam ista 2° . qz si cōponerēt ex
 extrēmis seq̄ret q̄ idē ess; calidū ⁊ frigidū
 dū albū ⁊ nigru ⁊ huiusmodi . ex eo qz sic
 albedo denominat s̄m̄ i certis gradib⁹ ⁊
 in quolibet : cuz in quolibet gradu repiat
 eō formalis specifica albedinis . Instat
 p̄tea istā p̄clusionē : ⁊ p̄mo sic . nā p̄m̄ in
 de s̄su ⁊ s̄sato ca° de colore dicit . q medij
 colores sūt ppositi ex extrēmis ⁊ idē dicit
 ibi in de s̄su ⁊ s̄sato de saporib⁹ ⁊ odorib⁹
 2° sic illud qd̄ p̄cipat aliq̄ s̄m̄ magis ⁊
 min⁹ ē ppositū ex illis . s; media pteario-
 rum sūt huiusmodi s̄m̄ p̄m̄ . x . methē . ḡ ;
 media ptearior sūt pposita ex extrēmis
 3° sic . nā p̄m̄ quarto phisicoy dicit q̄ al-
 bid⁹ q̄ ē nigred⁹ imp̄misci⁹ . ergo albedo s̄m̄
 p̄m̄ p̄miscitue nigredini in eodem s̄bo .
 4° sic nam si intepido nō esset caliditas
 et frigiditas sequeret . q in eo non esset
 resistentia calefaciēdi / vel frigidificandi
 p̄ns est falsū . p̄na pz qz min⁹ calidū non
 remittit māi⁹ caliduz . ḡ si in tepido non
 esset frigiditas seq̄ret . q nec frigiditas
 in fine induceret nec caliditas depdere-
 tur q̄ est cōtea exp̄tētia . Et sim̄ . naz
 si in medijs colorib⁹ non esset albedo ⁊ ni-
 gredo q̄moda medijs colores cōteariarēt
 extrēmis . s; s̄m̄ p̄m̄ mediū est q̄dam mo-
 do cōteariū vtriusqz extrēmor : qz rubeum
 vt dicit cōmētator . v . phisicoy p albedinē
 quā includit cōteariat nigredini : ⁊ p ni-
 gredinē cōteariat albedini . ḡ videt . q
 medi⁹ color cōponat ex extrēmis : ⁊ p cō-
 sequēs cōtearia possūt sim̄ esse in eodez
 s̄bo adeq̄to . 8° ad ista . Ad p̄mū dico . q
 p̄m̄ in de s̄su s̄sato accipit cōpositionem
 p q̄dam cōueniētia ⁊ q̄si cōtinētia v̄tū
 ali eo q̄ media magis cōueniūt cū extrē-
 mis q̄ extrema inter se : ⁊ sic dicit . q me-
 dij colores sūt cōpositi ex extrēmis . i . v̄tū
 tale cōtinēt extrema : ⁊ h̄nt aliquaz cō-
 ueniētia cuz illis . Et si dicat . q ista res-
 ponsio nō satisfact : ex eo q̄ p̄m̄ videt di-
 cere oppositū . vj . phisicoy vbi dicit . q mo-
 bile dū mouet hēt aliqd̄ vtriusqz extrē-
 mi : ⁊ p p̄ns caloris ⁊ frigidis . ḡ nō solū

virtualiter mediū cōtinet extrema . s; etiā
 reatē . Ad hoc dico . q; concedo q; mobile
 dū mouet p̄cipet aliqd de vt roq; extre
 mo . s; in forma media q; p̄cipat cū vtro
 q; virtualiter . s; non reatē . Ad 2^m cōce
 do maiorē si sit v̄a p̄cipatio : r̄ tñ minor
 est falsa : qz nō v̄e p̄cipāt media extre
 ma 6^m magis r̄ min⁹ nisi tñ cōueniētā
 p̄dicatā . Ad 3^m v̄o dico . q; q̄tū aliq; for
 ma accidentalis est intēsiōz tñ magis re
 cedit a suo p̄trarioz distat ab eo r̄ sic p̄h⁹
 intellexit . q; illd est albus qd ē nigrō im
 p̄mixt⁹ . s; q; q̄tū albus est intēsiō magis
 distat a suo cōtrario p̄pter illā intēsiōnē
 graduū magis a p̄p̄inuat ad vltimum
 graduū sue latitudinis r̄ sic magis distat
 a suo contrario : r̄ sic est ei imp̄mixtū sic
 p̄z de motu locali : qz q̄tūz mobile magis
 a p̄p̄inuat ad terminū ad quem magis
 recedit r̄ distat a termino a quo . Ad q̄e
 tū v̄o dico . q; q̄uis intepido non sit reatē
 frigiditas r̄ caliditas sunt ibi virtualiter :
 qz forma media cōtrarioz cōtinet virtu
 aliter extrema : r̄ sic est resistētia v̄triusq;
 extremi . Expellit . n. frig⁹ : ex eo qz in
 troducit aliquid sibi incōpossibile . s; for
 ma media que cōpata ad extremū tenet
 locū alteri⁹ extremi r̄ sic dico de alijs me
 dijs colorib⁹ . Quā p̄h⁹ p̄mo p̄h̄sicoz vult
 q; nigrūz sit ex albo sic ex extrēo r̄ ex ru
 beo sic ex medio tenēte locum extremi : r̄
 sic illa forma media est mediū quo pueni
 tur ab vno extremo in aliū p̄pter p̄cipa
 tionē virtualē v̄triusq; ex eo q; ip̄a extre
 ma nō se possūt cōpati nec in gradib⁹ in
 tēsis nec i gradib⁹ remissis p̄pter maxi
 mā repugnātiā illoz q̄lis non est inter
 ip̄a extrema : r̄ ip̄as formas medias q̄uis
 sit aliqua repugnātia . Et si . n. querat
 q̄re magis p̄vnā formā mediā puenit
 ab vno extremo ad aliū q; p̄ aliā cū om̄s
 p̄cipēt virtualiter extrema . Dico q; non
 om̄es forme medie p̄cipāt r̄ cōtinet vir
 tualiter extrema eque r̄ eq̄le . ideo p̄ vnā
 magis quaz p̄ aliā agens naturale indu
 cit illd extremūz qd cognoscit seu intēdit
 magis p̄cipare cū illo extremo acq̄ren
 do r̄ magis distare ab altero extremo r̄
 sic p̄ pallidinez siue fuscū puenit in albe

dinē r̄ p̄ v̄silitatē r̄ eubedinez in nigre
 dinē . Et si autē q̄rat de cōtrarijs imme
 diatis inter que nulla ē forma media / vt
 sunt sanitas r̄ infirmitas circa animal .
 Dico vt dicit lādulf⁹ libro 2° dif. viij. q; a
 gēs p^o remittit totā formā cor̄upēdam
 et nihil introducit de for̄a generādā vsq;
 ad vltimū instās q; tota illa cor̄umpēda
 expellit : r̄ p̄rim⁹ grad⁹ generand⁹ intra
 ducit . in illo em̄ vltimo instanti p̄ natu
 ra expellit egritudo r̄ posteri⁹ natura in
 troducit sanitas . Et si v̄teri⁹ dicat . q; cō
 clusio ista p̄tradicat cuidaz respōsiōi quā
 dedi in logica in ca^o de p̄munitatibus vbi
 dixi q; forme p̄trarie seu spēs p̄trarie se
 miscūt ad inuicem in gradib⁹ remissis r̄
 nō intēsis . Ad b^o dico . q; p̄h⁹ multoties
 in diuisis scientijs diuisa dixit q; ad inuicē
 vidēt repugnare . nam in p̄dicamēto q̄ri
 tatis dixit q; loc⁹ erat spaciū sepatum in
 ter latera cor̄poris cōtinētis : r̄ posuit ibi
 locū spēs distatā a superficie . r̄ tñ cū p̄uēit
 ad quartū p̄h̄s. dixit q; loc⁹ erat vltima
 superficies cor̄poris cōtinētis locatū r̄ non
 spaciū sepatū q; fuit ista diuersitas dicen
 di . dico q; in p̄dicamēto q̄ritatis nō est
 loquū⁹ p̄m̄ intēsiōnē p̄p̄iā . s; s̄m̄ opinia
 nem famosā q; tunc erat ne discordare vi
 dereb̄ ab alijs in quarto vero p̄h̄sicoz po
 suit intēsiōnē p̄p̄iā . Et sic dico q; q̄n̄ di
 xi in logica in ca^o de cōmunitatib⁹ q; spēs
 p̄trarie se comiscūt in gradib⁹ remissis
 r̄c. dixi illud nō p̄m̄ opinionē p̄p̄am . s; q;
 rūdā alioz p̄pter hoc vt iuuenes p̄ncipi
 antes aliquale hēret noticiā de p̄gressu
 ab vna for̄a p̄trarie ad aliaz vt pullū mo
 dū dicēdi facili⁹ possēt v̄tere i noticiā me
 dioz colorū r̄ sic illud nō dixi p̄m̄ intēsiōnē
 p̄p̄iam . s; v̄ero dico q; q̄d intellexi esse d
 mēte scoti r̄ suoz sequatū q̄uis multi op
 positū teneant . Et hec disto ca^o sufficiat
 p̄ v̄o . Et sequēdo intēsiōnē p̄h̄s inq̄rē
 dum ē penes qd attendit veloci
 tas cuiuslibet mot⁹ . Et p̄ est in
 et p̄dū a motu locali siue recto siue circu
 lari a quo ceteri h̄nt originē . Pro cuius
 declaratione sūt aliq; notanda . Et p̄mo
 ē notādū . q; velocitatē attēdi penes aliqd
 nō ē aliud q; velocitatē mēsurari r̄ cogno

6

sci p illud recte. sic p vlnaz mēsuram⁹ pā
 num r cognoscim⁹ q̄titatē eius. Et ideo
 velocitas mot⁹ pōt attēdi r cognosci penes
 aliq̄d tāq̄ penes causā sic penes pportio
 nez potētie mouētis ad suā resistētiā sic
 ex maiori pportōne pportionabiliter seq̄t
 maior velocitas: r penes effectū cōsurgē
 te ex tali motu q̄ dī dispositio acq̄sita v̄l
 acq̄rēda p ipm motū: r h^o intelligit in or
 dine ad temp⁹. 2° ē notādū. q̄ q̄libet mo
 bile locale motu recto remota rarefactio
 ne r cōdensatione: mouet ita velociter sic
 aliq̄ ei⁹ ps. p3 q2 quelibet eius ps mouet
 ad motū totū. Et notāter dixi remota ra
 refactione r cōdensatione. q2 si aliq̄d totū
 mouet v̄l aliq̄d terminū cui⁹ aliq̄ ps
 v̄l v̄l eūdez rarefieret talis ps mouet ve
 loci⁹ q̄ totū. q2 illa mouet duplici motu
 v̄l eūde terminū. s. motu pprio rarefa
 ctionis r motu rap⁹ a toto. ideo velocitas
 talis ptis est maior q̄ velocitas totū. 2°
 ē notādū s^m p̄hm. vj. p̄hicoz q̄ veloci⁹
 ē illud qd̄ inequali v̄l in minori tempore
 pl⁹ p̄trāsīt de spacio v̄l q̄n in minori tpe
 equale spaciū: r sic velocitatē motū tā re
 ti q̄ circularis oportet assignare ex spa
 cio p̄trāsīto in tāto v̄l i tāto tēpore: nō q̄
 dem de spacio corporali v̄l sup̄ficiali. sed
 lineali. v̄n tanta velocitate mouet medie
 tas circularis rote figuli q̄ta velocitate
 mouet tota rota. r tñ describit sub duplū
 spaciū sup̄ficialē r corporale. ideo penes
 lineā descriptā attēdit velocitas motus
 circularis. 4° ē notādū. q̄ l3 mot⁹ circu
 laris r circuitio sint vnū r idē. tñ circu
 itio sup̄addit motū circulari descriptōez
 anguli circa cētrū v̄l axem. ideo possibi
 le ē duo inequalē moueri r equalē circu
 ite. s. p̄ct⁹ existēs i circulo eq̄nōxionali
 et p̄ct⁹ sibi correspōdēs in circulo artico
 v̄l due spere q̄ vna cōtinet aliam: r p̄ti
 nēs sit. a. r p̄tenta sit. b. p3 q2 nō seq̄t mo
 tus. a. ē velocior q̄ mot⁹. b. q̄ circuitio. a. ē
 velocior circuitione. b. non sequitur quia
 motus r circuitio respectiue sunt diuersa
 eū tōnū. licet sint idem realiter. Istis
 p̄suppositis pono q̄tuor p̄clusiones. Pri
 ma p^o est ista. q̄ velocitas in motu locali
 recto nō attēdit penes spaciūz corporale

nec sup̄ficialē. s3 penes spaciū lineale in
 tāto tempore p̄trāsītū. nō tñ descriptūz
 a p̄cto velocissime moto. P̄ria ps istū
 p̄clusionis p3 q2 dato opposito sequerēt. q̄
 in descēsu grauis totū i duplo veloci⁹ mo
 ueret sua medietate. q̄ est falsuz: q2 in ta
 li motu ps ita eque velociter mouet sic to
 tū: r p3 p̄na: q2 totū p̄trāsībit duplū spa
 ciū tā corporale q̄ sup̄ficialē ad spaciū p̄
 trāsītū a sua medietate Secūda ps p̄ba
 tur sic velocitas i motu s^m p̄hm. vi. p̄bi
 ficoz attēdit penes spaciū r penes res
 pectū ad tēp⁹ r nō penes spaciū corpora
 le nec sup̄ficialē. q̄ attēdit penes spaciū
 lineale. Tertia ps istū p̄clusionis p̄ba
 tur sic. nam posito. q̄ petrus r iohānes
 curreret eque velociter d̄vno terio ad re
 liquū r p̄pe finē petr⁹ extēderet brachiūz
 nec p̄pter hoc petr⁹ mouet veloci⁹ iohāne
 l3 aliquis ei⁹ p̄ct⁹. i. aliq̄ ei⁹ ps sit velo
 cior aliqua pte iohānis. Secūda p^o est
 ista velocitas in motu locali recto nō attē
 dit penes spaciū lineale totale inter ter
 minū a quo r ad quē inter ceptū. i. in me
 dio ceptū. s3 penes mai⁹ spaciū lineale
 descriptū a p̄cto velocissime moto v̄l eq̄
 ualēte corporis moti. P̄rima ps conclu
 sionis p̄bat sic. pono q̄ inter duos p̄tes
 sint due virge vna longa: r reliqua bre
 uis quax quelz tāgat vnū illoz pietū: r
 nō aliu3: r incipiāt moueri sic vt eque ci
 to ambe tangāt aliu3 pietē isto casu posi
 to p3. q̄ ille due virge ineq̄le mouebunt
 q2 breuis veloci⁹: r tñ in eodem tempore
 eq̄le lineā p̄trāsībūt. Secūda ps p̄clusi
 onis p3: q2 ex quo nō attēdit penes lineā
 descriptā seu penes spaciūz inter ceptūz
 inter terminū a quo r terminū ad quem
 q̄ attēdit penes mai⁹ spaciū lineale de
 scriptū a p̄cto velocissime moto v̄l eq̄ua
 lēte corporis moti. Instat contra istas
 p̄clusiones. Et p̄rimo sic: r ponat q̄ sine
 duo spacia eq̄lia quoz vnū vocet. a. reli
 quū vocet. b. r petr⁹ incipiat moueri sup
 a. spaciū r iohānes sup. b. spaciū r eque
 cito ambo sint i fine sit. tñ q̄ apte aut pe
 tri. a. rarefiat isto posito petrus: r iohā
 nes continue r eque velociter mouebunt
 et tñ mai⁹ spaciū lineale p̄trāsībit petr⁹

q̄ iohānes. Cōsimiliter ponat q̄. a. spaciū
 sit duplū ad. b. spaciū: 7 q̄ petr⁹ incipit
 moui sup. a. 7 iohānes sup. b. eque velociter
 sit tñ q̄. b. q̄cēte. a. 7 ecōtra moueat tāta
 velocitate q̄ta petr⁹ mouet isto pōito qñ
 iohānes erit i fine. b. spaciū petr⁹ erit i fi
 ne. a. q̄ petr⁹ p̄t̄āsitū a iohāne: 7 tñ eque
 velociter mouebūt 7 sic pōat q̄ sint duo
 corpora graua i cōcauo lune: 7 incipiāt
 descēdere vnū p cordā 7 aliud p archū.
 Ita tñ q̄ eque cito veniāt ad mediū mūdi
 isto posito p̄: qz spacia p̄t̄āsitā nō sunt
 eqlia: 7 tñ eque velociter mouerēt: qz eque
 velociter descēdūt ex quo eque velociter
 veniūt de sursum ad deorsum. q̄ videt ex
 istis. q̄ nō attēdit velocitas in motu loca
 li recto penes spaciū lineale mai⁹ a pun
 cto velocissime motū equialente corpo
 ris motū. 2° ad ista. Ad p̄mū dico. q̄ nō
 est incōueniēs p rarefactionē 7 cōdensa
 tionē aliqua duo eque p̄mo incipe moueri
 7 eque cito desinere moueri 7 cōtinue
 eque velociter moueri 7 tñ in fine spaciū
 vnū p̄t̄āsitū esse mai⁹ in duplū dato. q̄
 vnūz illoz rarefiat v̄l cōdenset a pte aut
 .s. a pte posteriori mobilis. 3°. n. intelli
 gitur de ducto om̄i altero motu. Cōsimiliter
 dico q̄ nō est incōueniēs. q̄ petr⁹ p̄t̄āse
 at duplū spaciū q̄ iohānes ex quo spaciū
 cōtra mouet: 7 ideo dī q̄ velocitas in mo
 tu locali recto attēdit penes spaciū linea
 le a p̄cto descriptū in tanto v̄l in tanto
 tempore p abnegationē cuiuscūqz alteri
 us motū. Ad 2^m dico. q̄ illa corpora gra
 ua in casu illo. q̄ nec eque velociter descē
 dūt nec eque velociter mouebunt nec ine
 que velociter: ex eo qz illi motū nō sūt in
 uicē p̄pabiles v̄e eo q̄ arch⁹ nō v̄e cōpat
 corde s̄m eqlitatem v̄l ineqlitatē dato tñ
 q̄ inuicē cōpens tūc dico q̄ ineque veloci
 ter mouerēt: 7 nego istam p̄nāz eque ve
 lociter descēdūt. q̄ eque velociter mouēt
 qz nō penes idem attēdit velocitas motū
 localis recti 7 descēdē velocitas. n. motus
 descēdē attēdit penes a p̄p̄in̄tionem ad
 cētū in tanto v̄l in tāto tempore: 7 ideo
 ista sūt siml. q̄ aliqua duo eque velociter
 descēdūt: 7 tñ vnū p̄t̄āsit spaciū cētuplū

ad spaciū alteri. Tertia 3° est ista q̄ ve
 locitas in motu circulari nō attendit pe
 nes lineā descriptā a p̄cto medio semī
 diametri ip̄i mobilis nec penes lineam
 descriptā a p̄cto medio. v̄l equialēti in
 ter superficie cōcauā 7 p̄nerā. s̄z attēdit pe
 nes lineā descriptā a p̄cto medio ymaginariaz
 a p̄cto velocissime moto i tantov̄l in tan
 to tempore. Prima ps istī p̄clusionis p̄z
 qz aliquid mouet circulariter sic celū cu
 ius tñ punct⁹ medi⁹ semī diametri nō est
 in eo modo nō est veri simile. q̄ velocitas
 motū alicuius debeat attēdi penes lineaz
 descriptā a p̄cto qui nō est in eo. Secū
 da ps p̄clusionis p̄z etiaz qz dato opposita
 sequerēt q̄ si tale corp⁹ orbiculare cōden
 sareēt ex pte cōcaui ver⁹ cōnē xū illo con
 nexo cōtinue eque distāte a cētō tūc il
 lud veloci⁹ mouerēt circulariter q̄ ante
 cōdensationē. q̄ est falsū: qz ex quo cōnē
 xū p̄tinue manet eque distās a cētō ei⁹
 sic p̄ cōtinue describit p̄scise idem spa
 ciū lineale. p̄nā p̄bat qz p̄ talē cōdensati
 onē cōtinue p̄ct⁹ medi⁹ maiorē lineā de
 scribit. Cōsimiliter si tale corp⁹ orbicula
 re rarefieret ex pte cōcaui cōnē xū manē
 te ineqli distātia a cētō illud ex tali ra
 refactione tardi⁹ mouerēt. q̄ nō est verū
 Et p̄z p̄nā: qz p̄ct⁹ medi⁹ cōtinue mino
 rē archū describeret. Tertia ps p̄clusio
 nis p̄bat sic penes illud tanq̄ penes effe
 ctū debz attēdi cuiuslibz motū velocitas p̄
 q̄ possim⁹ certificarī de talī velocitate qñ
 tā ip̄a est: 7 hoc mediāte mēsurā tempo
 ris. sed cognita talī lineā v̄z vel ymagi
 naria a p̄cto velocissime moto descripta
 possim⁹ certificare mediāte tēporis men
 sura de huiusmodi velocitate gr̄e. Nota
 ter: dixi v̄z v̄l ymaginaria p̄ v̄ltiaz spaz
 que nō describit spaciū nec lineā veram
 sed solū ymaginaria. Instat cōtra istā
 p̄clusionē 7 p̄maxie cōtra tertiā p̄tē. Et
 p̄mo sic: nāz si velocitas motū circularis
 attēderet penes lineā descriptā a p̄cto
 velocissime moto in tāto v̄l in tanto tem
 pore sequeēt. q̄ si alicui rote circulariter
 mote apponeret in connexo vn⁹ radi⁹ s̄m
 longitudinē q̄ illa in duplo v̄l in quadru
 plo veloci⁹ mouerēt s̄m lōgitudinē illius

6

radij. qz linea descripta a pūcto velocissi-
 me moto esset maior in duplo/ vel in qua-
 druplo s^m illud qd est dissonum. Et simi-
 liter sequeretur psequēter q si duo homi-
 nes pertransirēt in eodem tempore adeq̄
 te tantum spacium prescise super terraz
 maior eorum velocius moueret: qz cuz ca-
 pite maiorem lineam describeret. 2° sic
 si velocitas in motu circulari rē. seque-
 tur q ab equali pportione pueniret ineq̄
 lis velocitas. pbatue ista psequētia pona-
 tur. q sic duo motores in equalium vietu-
 tum mouētes duo mobilia circulariter i
 equaliter magna ab equali pportione sic
 q potētia maior moueat maius mobile: r
 remissior minus mobile: r b^o motu circu-
 lari: tūc queritur a milli duo motores re-
 uoluerent sua mobilia eque velociter / v^l
 non. si non ergo nō eque velociter mouēt
 illa. r per psequens ab equali pportione
 puenit in equalis velocitas: si sic cuz mo-
 bile motoris potentioris sit maius: q mo-
 bile debilitioris. sequitur q motor potētor
 in eodem tempore describeret maius spa-
 cium q debilitior: r sequit idem q p^{us}. R^o
 ad ista. Ad p^m negat psequētia: sed
 solum sequit q aggregatum ex tota r ra-
 dio velocius mouet: r hoc est verum s^m lō-
 gitudinez radij. tota autē semper eque ve-
 lociter mouet. Et ad illud qd dicit de ho-
 mine maiori. pcedo q homo longior velo-
 cius mouet q breuis dato q ambo mouē-
 tur super terram spericam: r psequēter
 describit maius spacium lineale: nō tamē
 in terra cum pedibus: sed in aere cum ca-
 pite. Ad 2^m nego psequētia. r ad pba-
 tionem dico. q illi motores nō eque veloci-
 ter reuoluūt illa mobilia. licet eque velo-
 citer moueant ea ymo citius reuoluit mo-
 tor minor suum mobile q maior motor: s^z
 in eodez tempore nō describunt nisi equa-
 les lineas. Et ad pbatorem dico. qdlibz
 ab equali pportione nō potest puenire in
 equalis velocitas motus: tamē ab equali
 pportione potest puenire in equalis velo-
 citas circuitionis. qz velocitas motus cie-
 rularis: r circuitionis nō attendit penes
 idem. Quarta conclusio est ista. q velo-
 citas circuitionis attendit penes angelū

descriptum in tanto v^l in tanto tempore
 circa cētruz: ita q si inequali tēpore duo
 mobilia circulariter mota describerēt eq̄
 les angulos circa centrū illa eque veloci-
 ter circuitēt: r si inequales inequalitē cie-
 cultēt q̄tūcūqz eque velociter mouerēt.
 Ista 2° p^z. qz aliter nō ita circuitēt eq̄
 velociter pūct^o articus: sic pūct^o equinocti-
 nalis q ē falsū. qz in eodez tēpore adeq̄te
 quilibet pūctoz pficit cursū toti^o sue reuo-
 lutionis. Ex ista pclusionione sequit. q cie-
 cultio nō ē vere cōpabilis motui locali te-
 do/ v^l circulari in velocitate r tarditate
 qz angel^o r linea siue circularis siue recta
 nō possūt ad inuicē ppari s^m equalitatez
 vel inequalitate: intētionē v^l remissionē:
 angel^o em nō ē equalis v^l ineq̄lis linee:
 nec aliq̄ linea: vt sic ē intēsa eque v^l ineq̄
 cū angelo. Et hec de isto ca^o sufficiant.

¶ Ito de velocitate mot^o localis. i
 d. quirendū ē de velocitate motus au-
 gmētatois r alteratiois. Pro q
 rum declaratione sūt aliqua notāda. Et
 p^mo ē notandū. q augmētatio sumit du-
 pliciter. s. cōiter r ppe. augmētatio cōiter
 dicta ē mot^o ad extēsiōnē q̄tūtatē maiore
 et sic exrefactio dicit augmētatio. sed au-
 gmētatio ppe dicta: vt sup^o ē dictū: ē mot^o
 ad q̄tūtatē maiore p int^o susceptionē ali-
 mēti pueri in substātiā v^l in naturā ali-
 ti: r sic augmētant viuētia. Et p simile
 diminutio d^o dupl^o. s. ppe r cōiter. dimi-
 nutio cōiter dicta ē mot^o ad extēsiōnē mi-
 nozē: r sic pdesatio dicit diminutio. s. di-
 minutio ppe dicta ē motus ad q̄tūtatē mi-
 nozē per de pditionē ptis a toto factā a ca-
 lore naturali: r sic diminiuit viuēs. 2° ē
 notādū. q nec velocitas mot^o augmētatio-
 nis: nec alicuius alterius motus habz at-
 tendi simpliciter penes aliquid nisi habe-
 retur respectus illius ad tempus. qz non
 sequitur: petrus pertransibit duplam li-
 neam ad lineam pertransitam a iohāne
 ergo petrus veloci^o mouēbitur. quia for-
 te in maiori tempore petrus pertransibit
 suam lineā q iohannes: r ideo velocitas
 cuiuscūqz motus sēper attendit in ordine
 ad tantū v^l ad tantū tēp^o. 3° ē notādū
 h. l.

q̄ latitudo qualitatis ē tota natura quali-
 tatis p̄tinēs in se oīms gradus ab vno ex-
 tremo ad alterū inclusīue intelligēdo de
 latitudine qualitatis in se p̄siderata. Vñ
 latitudo caliditatis est tota natura calidi-
 tatis p̄tinēs in se oīms gradus ip̄i f̄m in-
 tensius ⁊ remissi⁹ a nō gradu vsqz ad sū-
 mum: ⁊ sic similit̄ de alijs. vnde in omni
 latitudine qualitatis quecūqz sit est deue-
 nire ad vltimū gradū ad quē tota illa la-
 titudo incipēdo a nō gradu vsqz ad illuz
 terminat: vt dicit iohānes scot⁹ doctor sub-
 tillis li° 3°. dis. xiiij. 4° ē notādū. q̄ in al-
 teratiōe pōt ymaginari duplex successio
 .s. f̄m extēsiōne: ⁊ f̄m intēsiōne. f̄m exten-
 siōne sic quādo aqua calefit ps post p̄tem
 f̄m intēsiōne quādo calefit f̄m grad⁹ intē-
 siores: vñ remissiores. Istis p̄suppōitis
 pono tres p̄clusiones. Prima 1° ē ista. q̄
 velocitas augmētationis cōiter dicit̄ non
 attendit̄ penes q̄titatē acquisitā: nec ve-
 locitas diminutiōis p̄mūter dicit̄ penes
 q̄titatē dep̄ditā in tanto: vel in tāto tēpo-
 re. sed penes spaciū mai⁹ occupatū i tan-
 to: vñ in tanto tēpoze. Prima ps istī cō-
 clusionis p̄: qz rarefactio ē augmentatio
 cōiter dicit̄: ⁊ p̄dēsatio diminutio: s̄ p̄ ra-
 refactionē nō acquir̄t aliqua q̄titas: nec
 dep̄dit̄ aliqua q̄titas p̄ cōdēsationē f̄m
 p̄hm: ⁊ cōmētatoze: vt dixi quarto p̄hisi-
 coy. Secūda ps p̄clusionis p̄ etiā: qz cū
 per rarefactionē f̄m p̄hm: ⁊ cōmētatoze
 acquir̄t extēsiō ⁊ extēsiō maior ē occupa-
 tio maioris spaci⁹ ⁊ cōdēsatio ē occupatio
 minoris spaci⁹. sequit̄ q̄ velocitas augmē-
 tationis attendit̄ penes occupationē maio-
 ris: vñ minoris loci in tāto vñ in tanto tē-
 poze. Secūda 2° ē ista. q̄ velocitas au-
 gmentationis p̄pe dicit̄ attendit̄ penes q̄tī-
 tatez acquisitā absolute in tanto: vñ in tā-
 to tēpoze. Ista 2° p̄: qz nō videt̄ penes
 quid aliud attendi debet. ex eo: qz si penes
 aliud attendi deberet h° esset. qz talis velo-
 citas attenderet̄ penes q̄titatē acquisitaz
 ad quātitatē p̄existētē siue penes p̄portio-
 nez q̄tītatis acquisite ad q̄titatē p̄existētē
 tem. s̄ h° nō: qz tunc aliq̄ue due augmen-
 tationes nō forent cōpabiles p̄ quas acq̄-
 runt p̄similes q̄tītates in equali tēpoze.

nam ponat̄ q̄ sit vna q̄titas p̄existēs pal-
 maris: ⁊ ei acquirat̄ q̄titas alia palmaris
 et ei acquirat̄ q̄titas palmatis in eodez
 tempore sequeret̄. q̄ ille due augmenta-
 tiones non essent eque veloces: nec essent
 ad inuicem p̄parabiles q̄ ē falsū. q̄ velo-
 citas augmētationis debet attendi penes
 q̄titatez acquisitam in tanto: vñ in tanto
 tempore. Probat̄ etiam ista 2° sic. velo-
 citas alioy motuum attendit̄ penes dispo-
 sitionem acquisitā in ordine ad temp⁹. q̄
 p̄tiformiter videt̄: q̄ velocitas augmen-
 tationis debet attendi penes q̄titatē acq̄-
 sitam per talē augmētationem. Ex ista
 cōclusionē sequit̄. q̄ velocitas diminutio-
 nis p̄pe dicit̄ attendit̄ penes q̄titatē de-
 p̄ditā absolute in tanto: vel in tanto tē-
 poze. notāter dico absolute. ex eo: qz non
 attendit̄ penes q̄titatē in ordine ad aliquā
 q̄titatē p̄existētē. Instat̄ p̄tra istaz
 conclusionem. Et p̄mo sic. nam si veloci-
 tas mot⁹ augmentationis attenderet̄ pe-
 nes q̄titatē acquisitam in tanto: vñ in
 tanto tempore sequeret̄. q̄ si digitus hōi-
 nis augmentat̄ q̄ totus homo equo veloci-
 ter auget̄: ⁊ q̄ ita velociter augmentat̄
 vna magna arbor acq̄rens solum digita-
 lem q̄titatē: sicut vna parua planta. cō-
 sequentia tenet̄ ex quo vtrobiqz acquir̄t
 equalis q̄titas: sed consequens est contra
 modum loquendi ⁊ contra experientiam
 qz illa augmentatio magne arboris est i-
 p̄ceptibilis: ⁊ augmentatio parue plā-
 te satis bene p̄cipitur. 2° sic. naz si ve-
 locitas rē. sequeret̄ q̄ si aliquid augetur
 f̄m se ⁊ quālibet partem suam q̄ illud ve-
 loctus augetur q̄ aliqua eius pars q̄tita-
 tiua. consequens est falsum. qz in motu
 locali: non oportet q̄ mobile velocius mo-
 ueatur q̄ aliqua eius pars q̄titatina nec
 etiam in motu alterationis. igit̄ pari for-
 ma: nec in motu augmentationis. conse-
 quentia patet: qz omne tale augetur velo-
 cius ex quo necessario in tanto: vel in tan-
 to tempore acquir̄t maiorem q̄titatez: q̄
 aliqua eius pars q̄titatina. Respondeo
 ad ista. Ad p̄m concedo illas duas p̄nas
 adductas ⁊ ad p̄batōez dico q̄ nō debet se-

6

qui vulgaris mod⁹ loquēdi s^m veritatez
 qz q^uis vna augmētatio sit pceptibilis
 alia nō pceptiat hoc nō tollit illas augmē
 tationes nō esse eque veloces. Ad 2^m cō
 cedo iterū pⁿiam adductā: 7 dico q^u sic in
 motu circulari totū veloci⁹ mouet q^u aliq^u
 etus ps q^utitatiua ver⁹ centrū. qz partes
 centrales tote tardi⁹ mouēt q^u totū 7 q^u p
 tes circūferētiales: ita in augmētatione
 totali totū veloci⁹ mouet q^u aliqua ei⁹ ps
 q^utitatiua: nō tamē veloci⁹ q^u om̄s partes
 qz altera ps cōpositi: ita velociter auget
 sic totū ppositū. Tertia 3° est ista. q^u ve
 locitas mot⁹ alterationis attendit penes
 latitudinē qualitatis acquisitā in tāto v^l
 in tanto tēpoze: ita q^u si duobus sbis siue
 equalib⁹ siue inequalib⁹ in eodē tēpoze ac
 quirant latitudines qualitatis equales:
 illa erūt equali velocitate alterata. Et si
 aut̄ inequales erūt inequali velocitate al
 terata. Ista 3° p^z ex hoc. qz si nō atten
 deret penes latitudinē qualitatis rē. q^u
 vel attēderet penes gradū inductū in or
 dine ad gradū p^zexistētē: siue penes p
 portionē qualitatis ad acquirete ad quali
 tatem p^zistētēz 7 h^o nō. qz si sicut se q^u
 cet. q^u si qualitati vt vnū acquirat quali
 tas: vt duo 7 alteri qualitati: vt quatuor
 acquirat qualitas vt octo in eodez tēpoze
 ille alterationes essent eque veloces ex eo
 qz vtrobiqz ē acquisita eadē p^zportio qua
 litatis acquirete ad qualitātē p^zistētē
 s^z hoc ē falsū. qz velocior ē alteratio qua
 acq^uit qualitas vt octo: q^u qualitas vt duo
 q^u rē. vel attēderet penes qualitātē acq^u
 sitam in ordine ad sbm magnū v^l parū
 in tanto vel in tāto tēpoze: ita q^u illa alte
 ratio sit velocior mediate qua equalis ac
 quirit qualitas maiori sbi in tēpoze eq^u
 et hoc nō ex eo: qz qualitātē aliquā exten
 di ad extēsiōnē sbi est sibi d^e p^zaccidens q^u
 vero auget penes latitudinē graduuz ē
 sibi essentialē. q^u attēdit velocitas ei⁹ pe
 nes latitudinē graduū in tāto v^l in tāto
 tempore: 7 nō penes qualitātē acquisitāz
 in ordine ad sbm. Et notāter dixi. q^u lati
 tudo graduū ē essentialis qualitati. ex eo
 qz quilibet grad⁹ cuiuslibz qualitatis est
 grad⁹ essentialis 7 intēsc⁹. illi qualitati

ex eo: qz ē grad⁹ specific⁹ illi⁹ qualitatis
 Instat p^ztea istā p^zclusionē. Et p^zmo sic
 aliquid pōt alterari 7 nullā qualitātē ac
 quirer. q^u velocitas alterationis nō atten
 dit penes latitudinē qualitatis acquisitā
 cōsequētia p^z. aⁿs vero pbat p^zonat q^u sit
 vnū calidū cui⁹ vna medietas sit ad equa
 te calida: 7 altera ad equate frigida: 7
 q^u pars calida incipiat rarefieri quocūqz
 alio motu excluso alterationis. isto pōito
 arguit sic. illa ps frigida non ē calida: 7
 immediate post hoc erit calida. qz imme
 diate post hoc plus q^u medietas erit cali
 da. q^u illud calefit s^m illā partē: 7 nō acq^u
 rit aliquā qualitātē: vt p^z. qz sit caliduz
 per solā rarefactionē. 2° sic. p^zonat q^u sint
 duo sūme frigida: quoz vnū vocet. a. 7 a
 liud. b. 7 in hora futura. a. fiet calidum
 p totū ad equate 7. b. soluz cētēsimā p^z
 acquirēdo tātā latitudinē caliditatis q^u
 tam acquirer. a. isto pōito p^z. q. a. 7. b.
 acquirēt in eodez tēpoze equales latitudi
 nes caliditatis: et tñ nō equaliter altera
 bunt. qz in fine hore. a. erit calidū: 7 nō
 .b. cū. b. hēat solū cētēsimā p^zē calidā: 7
 totū residuū frigidū. 7 per pⁿs nō atten
 ditur velocitas alterationis penes latitu
 dinē qualitatis: s^z penes qualitātē acqui
 sitā in ordine ad sbm. 8° ad ista. Ad p^z
 dico. q^u cas⁹ ē impossibilis cū dato casu di
 co. q^u nō ē incōueniēs aliquid p^z accidēs ca
 lesieri nullā caliditātē acquirēdo: sed p se
 hoc foret impossibile. nūc aut̄ in casu isto
 illud cui⁹ vna ps ē calida: 7 alia frigida
 sit totū calidū de p^zaccidens rōne rarefa
 ctionis: ideo cū dicis velocitas alterationis
 attēdit penes latitudinē qualitatis acq^u
 sitam intelligo q^u fiat alteratio p se: 7 nō
 p accidēs. Ad 2^m dico. q^u. a. 7. b. eque
 velociter alterabūt: 7 eque velociter cale
 fient: nec p^zpter h^o sequit si vnū istoz erit
 calidū q^u etiā altep sit calidū. qz in casu
 pōito secūde rōnis. a. 7. b. eque velociter
 calefiēt: 7 tamē. b. nō erit calidū in fine
 hoc dato q^u tanta esset frigiditas: sic etiā
 caliditas. Et hec de isto ca^o. Et de toto
 sexto pbificoz. .k. ff.

Incipit septimus liber phisicorū.
De tractatu est de cō-
tractate: et velocita-
te motū. Dicēdū est
in isto. vii. phisicorū
de cōpatione et de pro-
portione motū. Et p-
mo de cōpatione mo-
tū ad ipm motū inquitēdū est. Pro
quo sūt aliqua notāda. Et pmo ē notādū
q̄ aliquid dicitur duplex moueri. s. de perse
et de accidēs. Illud mouet p se q̄ nō mo-
uetur ad motū alicuius imprinēris: sic qn̄
grauē mouet deorsuz: et leuē sursum: a mo-
tis impedimētis. dicitur. n. mobilia impi-
nentia quoz nullū est intrinsecū alteri.
pertinētia vero quoz vnum ē intrinsecū
alteri: vt cōpōitū et pars eius. Illud ve-
ro mouet p accidēs q̄ mouet ad motū ali-
cuius imprinēris: vt patet de illo qui ē in
nauī qui mouet ad motū nauis. 2° est no-
tandū. q̄ aliquid dicitur moueri p se duplex
s. pmo et nō p. illud mouet p se pmo. q̄
non mouet p aliquod p̄s motuz et sic mo-
uetur pars materialis cōpōiti per se: qz
non mouet p aliquid p̄s motū. aliter. n.
pcederet in infinitū. illud vero mouet p
se non pmo q̄ p se mouet: tamē p aliud p̄
us motū: vt est totū cōpōitū. Ex quo seq̄-
tue q̄ cōpōitū naturale mouet per se: et
mouet per se: sed nō pmo. forma vero sub-
stantialis mouet p: sed mouet p accidēs
et pars materialis mouet pmo. 3° ē no-
tandū. q̄ p̄s aliter ostēdit statū in cau-
sis hic. vii. phisicorū: aliter in 2° metha.
hic agitur de ipis s^m ordinē quē habent
ad motuz tanq̄ pncipia ei⁹: ideo ex parte
motus cōcludit huiusmodi statū ostēdēdo
q̄ est vnu p̄mū mobile: vnus p̄m⁹ motus
et vnus p̄m⁹ motor. s. in 2° metha: confi-
derat causas efficiētes in rōne effectum
absolute: ideo cōcludit statū in ipis inq̄rū
sūt efficiētes isto medio. qz si nō esset da-
te p̄mū efficiēs: cuius 2^m nō efficiat nisi in
virtute p̄mi sequerēt q̄ nullū esset effici-
ens: et hoc habet veritatē in essentialiter
ordinatis. et q̄ dicit de efficiētib⁹ simile i-
telligit de mouētib⁹. 4° est notandū q̄ s^m

phisicorū duplex ē mouēs. quōdā ē mouens
mathematicū: sic ē finis et tale quāqz ē di-
stās ab eo q̄ mouet: et nec ppter h^o impe-
dit motū ei⁹ et de tali nō ē ad cōpōitū. aliud
est mouēs ppe diatū q̄ ē pncipiū effectum
vñ mot⁹. q̄ adhuc ē duplex quōdā em̄ ē re-
motuz de q̄ nō ē ad cōpōitū. aliud ē imme-
diatū de quo hic intelligit: vt ph⁹ dicit in
textu. p̄m⁹ autē mouēs ē p̄mū nō sic cui⁹
causa. i. sic finis: sed vñ pncipiū mot⁹ q̄
est efficiēs: simul ē cū eo q̄ mouet. et intel-
ligit siml nō q̄ sint semp in eodē loco ad e-
quate. s. simul p immediationē sic. q̄ ni-
hil mediat inter mouēs et motū. 5° ē no-
tandū. q̄ tres sūt spēs mot⁹ ppe dicte: vt
dixi in. v. phisi. s. ad qualitatem: ad q̄ritatē
et ad vbi. 6° ē notādū vt dixi 3° phisicorū
q̄ mot⁹ localis: vñ ē a pncipio intrinsecū
vel a pncipio extrinsecū. si a pncipio extri-
secū etiā diuidit. impulsione: tractationē ve-
rtiginē: et vertiginē: vt dixi ibi 3° phisicorū
pulsio autē diffinit sic. q̄ ē mot⁹ a mouēte
aut ab alio quo mouēs vt seipō vñ ad ali-
ud: et diuidit i impulsione: et ex pulsione
impulsio ē quādo mouēs ei q̄ mouet non
deficit: s. simul cū eo ē. s. expulsio ē cum
mouēs deficit ei q̄ mouet: ita q̄ nō semp
ipm imitat vqz ad finem motus. tractio
vō p oppōitū se hēt ad pulsione: et differt
ab ea. qz impulsione mouēs se hēt ad mo-
bile vt termin⁹ a quo mot⁹: s. in tractatione
se hēt: vt termin⁹ ad quē. Ad istos enī
reducūt alij mot⁹. vertigo em̄ cōpōitū ex
tractatione et pulsione in gēu: vt ē mot⁹ ro-
te. vehetio em̄ reductū ad istos: qz omne ve-
bens vehit trahēdo vñ pellendo. 7° ē no-
tandū. q̄ om̄s alteratio fit s^m aliqua pas-
sionem: et om̄is passio fit s^m passibile q̄ti-
tatem: et scdm q̄ passibiles qualitates di-
stinguntur ad inuicem corpora sensibilia
et inter se agant: et patiuntur. vnde iste
passiones possunt dupliciter considerari
vno modo s^m suum esse reale q̄ habent et
se in natura: et isto modo sic alteratio na-
turalis: et phisica s^m istas: et patiuntur taz
animata q̄ inaiata. alio modo consideran-
tur iste qualitates scdm esse intentionale
quod diffunduntur per medium: et sic sunt
forme simplices. qz sic diffundūt p spēs

7

et isto modo solū ab eis patiunt aīata s^m potētias sensitias: ideo dicit p^h q^o nō s^m hec oīa patiunt īnaiata. Isti p^h sup^o pōitīs pono q̄tuor cōclūsōes. P^{ria} d^o ē ista q^o oē mouens seipm p se: p^onit p se ex duab⁹ partib⁹ quay vna ē per se p^omo mouēs r reliqua p^omo mota. Ista d^o p³: qz nullū mouēs seipm per se pōt p^ostitui per se ex trib⁹ ptib⁹. q̄ p^ostituit ex duab⁹ quay vna est p^omo mouēs: r alia p^omo mota. cōn^a p³ et antecēdēs pbat p p^hm. viij. p^hificōp. Et rōne pbat sic. oīne qd mouet per se aut mouet per se p^omo r sic ē pars materialis: aut mouet per se nō p^omo: r sic est cōpōituz. q̄ sic nō est dāda nisi vna pars q̄ moueat per se p^omo nec per cōs ē dāda nisi vna pars que moueat p se p^orio r h^o ē pars formalis que p se mouet: r non pōt moueri per se. q̄ q seipm mouet cōpōitē ex duab⁹ partib⁹. s. per se mouēte r p se mota. Instat p^ota istā cōclūsōē. Et p^omo sic. intellect⁹ mouet seipz r tñ nō diuiditur in partē per se mouentē: r partes in per se motā cū nō habeat. 2° sic. angelus mouet se r pōt moueri: r tñ nō diuiditur in partē p^orio mouentē r partē p^o motā: cū nō habeat q̄ rē. 3° sic. celū mouet seipm s^m p^hm: r tñ nō est sic diuisibile: cuz sit forma simplex s^m p^hm in p^omo de celo. 4° sic. quādo mouetur graue deorsū nō videtur: q^o aliqua pars sit p^o mouens vel p^o mota: qz quacūqz data illa hēret partē pus mouentē/ vel pus motā. q̄ nō oīne qd mouet seipm diuiditur in partes p^omo mouente r p^o motā. 8° ad ista. Ad p^omū dico. q^o intellect⁹ habet duas partes quatu⁹ vna est intellectus agēs: r alia ē intellectus possibilis s^m p^hm 3° de aīa intellectus agēs est p^o mouens: r intellect⁹ possibilis est pars p^o mota. iste due partes intellectus nō sunt realiter r essentialiter distincte: s; solū formaliter s^m scotū Ad 2^m de angelo dico. vt dixi 3° p^hifico euz. q^o s^m p^hm angelus nō mouetur: nec pōt moueri: ideo dixit q^o oīne qd mouetur rē. nos vero qui habemus angelos moueri habemus dicere. q^o illa regula p^hi nō se extendit nisi ad cōpōita ex materia et forma: r de illis intellexit p^hus. Ad 3^m

dico. q^o celū nō seipz mouet: sed celū mouetur ab intelligētia. si dicatur q^o s^m p^hm q^o sic. tunc dico q^o celū capitur s^m p^hm p aggregato ex corpore celesti: r intelligētia mouente: r sic diuiditur in partē mouentē tñ: r partē que tñ mouetur r nō debet intelligi de ptibus q̄titatiuis ipius mobilis. Ad quartū dico. q^o graue diuiditur in partē p^o mouentē que ē ipsa forma r partē p^o motā que ē ipsa materia. Et si dicat. q^o ista respōsio nō satisfacit ex eo: qz graue mouet seipm deorsum: sic leue sursum: sed h^o nō est ppter h^o q^o forma sit p^o mouēs. Ad h^o dico. q^o motus grauis deorsū nō est ppter h^o q^o pncipiū actiuz q^o est natura habeat in se ad deorsuz: qz natura solū habet q^o moueatur. sed habet ex grauitate. rōne em̄ grauitatis in graui sunt duo pncipia vnū actiū: r aliud passiuū: vt dicit landulfus libro secundo. dis. viij. pncipiū em̄ actiū vt cause motuz ad deorsū: vt patet per illud qd dicit p^hus in p^omo de celo. q^o motus naturalis corporū grauiū intenditur in fine: s; huiusmodi non ē causa nisi ponatur se in te infice mouere. q̄ graue cum moueat se ad deorsū habet in se pncipiū actiū r tione grauitatis que ē causa actiua illius motus. habet etiā pncipiū passiuū in te infice naturaliter inclinans ad deorsuz vt patet per illud qd dicit p^hus. viij. p^hificozū. q^o actus leuis ē sursum. r si queras quare sursum mouetur. Respōdet qz aptū est ibi esse. q^o nō intelligitur nisi passive Ex isto dicto vult notare p^hus. q^o grauis et leuis respectu mot⁹ ing^oū ē naturalis habent pncipiū patiendi r non faciendi: nō quin in eis sit vera potētia actiua motus: sed qz naturalitas motus accipit: vt sunt passiuā infice inclinata ad moueri r ad esse in locis suis r vt sic non sunt actiua. Et si queratur. vnde puenit eis q^o graue habeat pncipiū passiuū q^o sic moueat: r simile leue sursum. dico q^o ppter grauitatē/ vl leuitatē q̄ sūt in eis. Et sic grauis r leuis sūt actiua r passiuā ing^oū actiua mouent se: r ing^oū passiuā mouēt et h^o pōt patere p exēplū. accipiāt. n. duo grauis: puta vn⁹ sacus de arena. r alius .k. iij.

de pluma: et ponat in equali distantia respectu centri: et in equali influentia respectu celi: et sit equalis pellens: et sit equalis resistentia medij: quero tunc que est causa. quod a terra citius descendit. non enim est influentia celi nec distantia ceteri: nec actio pellentis: nec resistentia medij. quod omnia ponunt equalia ergo relinquitur quod est ipsa gravitas: ratione cuius graue mouet seipsum ad deorsum. In statue contra istud per philosophum. viij. philosophorum ubi expresse dicit. quod graue non mouet seipsum et probat dictum suum ibidem sic. quod graue non est aial. Etiam: quod non potest per se sistere. Etiam quod non potest mouere se motibus diuersis. 2° instat per aliud dictum philosophi 2° de generatione ubi dicit. quod graue et leue: nec actiua: nec passiuua sunt. et per consequens: nec graue mouet se deorsum nec leue sursum. 3° ad ista. Et primo ad tria dicta philosophi. viij. philosophorum. quod mouere se stat dupliciter. scilicet per cognitionem et per naturalem inclinationem dicta enim philosophi non plus concludunt: nisi quod graue non mouet se: sic se mouet agens per cognitionem: sed hoc non est contra dictum. Ad dictum vero philosophi secundi de generatione. dico quod philosophus loquitur de motu et actiua ad formam substantialem: non autem loquitur de motu ad locum. ut patet per eundem viij. philosophorum in ca^o de graui et leui ubi dicit. quod graui et leui habet potentiam actiuam respectu ubi. Secunda 2° est ista secundum philosophum. viij. philosophorum. quod necesse est omne quod mouetur ab alio moueri. Probat ista 2° sic secundum philosophum. omne quod mouetur aut mouetur ab intrinseco: aut ab extrinseco. si ab extrinseco mouetur ab alio: et si ab intrinseco etiam mouetur ab alio. Etiam secundum philosophum impossibile est aliquid moueri a seipso. primo quod mouetur ab alio mouente primo. antecedens enim probatur. nam omne quod quiescit ad quietem alterius non mouetur a seipso primo sed mobile quiescit ad quietem partis ergo non mouetur a seipso primo. si enim forma mouetur. hoc enim non est a seipso primo: quod mouetur per accidens ad motum totius: vel partis materialis: nec etiam materia mouetur a seipso primo: quod licet moueatur per se primo sed non a seipso. Instat contra istam conclusionem. Et primo sic. nam voluntas mouetur

et non ab alio. quod non omne quod mouetur ab alio mouetur. 2° sic. nam lapis proiectus post separationem a projectile mouetur: et non a projectile: nec a forma sua cum sit motus: ut olentus ergo non mouetur ab alio. 3° sic. nam mare mouetur secundum fluxum et refluxum: et non mouetur a forma. quod natura non est principium motuum preteritorum. quod mouetur a se: et per consequens non ab alio. Quarto sic. nam secundum philosophum animata mouetur a seipso: quod per hoc distinguuntur ab inanimatis ergo non mouentur ab alio. Quinto. nam angeli quando mouentur cum non habeant partem primo mouentem et primo motum mouent seipso. quod non mouentur ab alio. 3° ad ista. Ad primum dico. quod voluntas mouetur seipsum et non mouetur ab alio pro eo quod est quoddam mobile voluntarium: et de tali non intelligitur dictum philosophi. alii vero dicunt: quod voluntas quod mouetur ab alio. scilicet ab appetibili: sicut sensus mouetur a sensibili. Ad 2° dico. quod lapis proiectus mouetur a virtute impressa a motore extrinseco. scilicet a projectile post separationem. Ad tertium de mari. dico quod mare fluat et refluxum a virtute impressa a motore extrinseco. scilicet a projectile post separationem. Ad quartum de mari. dico sic adamas alterando ferrum mouetur ipse secundum omnem differentiam positionis: ita luna habet virtutem attrahendi mare per fluxum et refluxum. cum enim luna est in oriente trahit mare versus orientem et cum est in occidente trahit mare versus occidentem cum vero est in puncto medio firmamenti quiescit mare. Ad quartum dico. quod animalia mouent seipso: sed non primo. quod mouens primo est forma secundum philosophum secundo philosophorum et. viij. philosophorum. Ad quintum de angelis dico. quod philosophus non intellexit angelos posse moueri. sed dixit eos esse motores: ut superius dixi et premaxime in tertio philosophorum. Ista vero conclusio ponitur secundum intentionem philosophi: et sic argumentum de angelis non facit contra eam. Tertia conclusio est ista quod in mouentibus et motis non est processus in infinitum: sed est deueniendum ad primum mobile: et ad primum mouens intelligendo in essentia re ordinatis. Probat ista 2° sic ab aliquibus omne quod mouetur ab alio mouetur. sed non pugnat

7

pcedere in infinitū in mouētibus. q̄ nec i
 motis. Probat p̄ h̄ istā p̄clusionē sic. qz
 oē mouēs ē siml cū motu quare si sūt in
 finita mouētia: r mobilia possūt ad inuicem
 p̄tinuari. q̄ ex ip̄s fiet vna magnitudo
 infinita r ex motib⁹ eoz fiet vn⁹ mot⁹
 cōtinu⁹ infinit⁹ qui erit in tēpoze finito.
 sed qz h̄ ē impossibile. sequit̄ q̄ impossibi
 le ē esse infinita mouētia r mobilia essen
 tialit̄ subordinata. Ex ista cōclusionē se
 quit̄ q̄ ē necesse venire ad p̄mū motorez
 om̄ino immobilēz. Instat̄ p̄tra istā p̄clu
 sionē. Et p̄o sic. om̄e mouēs p̄hificuz mo
 uet̄: qz mouētia nō mota nō sūt p̄hifice cō
 siderationis. s̄ om̄e q̄ mouet̄ ab alio mo
 uet̄. q̄ in mouētibus r motis erit p̄cess⁹ in
 infinitū. 2o sic. ḡnātionēz r corruptiōēz
 sunt infinite. q̄ ḡnāta r ḡnāntia: corrup
 ta r corrupētia sūt infinita. r p̄ p̄ns mo
 uētia r mota sūt infinita. 3o sic. cū aliqd
 alterat̄ ab extrinseco vna ps aliā alterat̄:
 et alia alterat̄ ab alia: r sic in infinitum
 ex quo q̄libz p̄pōitū ē diuisibile in infinitū
 ergo in mouētibus r motis ē p̄cedere in in
 finituz. 4o sic. p̄m⁹ motorē incircūferē
 tia p̄mi mobilis. s̄m p̄hm. viij. p̄hificoz. q̄
 mouet̄ saltez p̄ accidēs ad motū illi⁹. p̄na
 ista p̄z. qz moto aliquo mouēt̄ om̄ia q̄ sūt
 in eo 2o thopicoz. 8o ad ista. Ad p̄m ne
 go antecēdēs. r cuz d̄f. q̄ mouētia r non
 mota nō sūt p̄hifice cōsiderationis: nego
 iterū. qz s̄m p̄hm dat̄ p̄mū mobile nō mo
 uens: r istud ē celū q̄ mouet̄ ab alio. s. ab
 intelligētia r ē causa alioz motū r dat̄
 p̄mū mouēs. q̄ nec de p̄se: nē de p̄accidēs
 mouet̄ r illud mouēs ē p̄hifice cōsideratio
 nis inq̄tū accipit̄ in rōne mouētis. Ad
 2m dico. q̄ ḡnātionēz r corruptionēz sūt
 infinite: nō simul: s̄ p̄ successionē pluriū
 Individuoz solū accidētale sub ordinatoz
 ideo in eis s̄m p̄hm ē infinitas s̄m potētia
 successionis: r nō s̄m actū: r sic nō ē p̄tra
 conclusionē. qz quādo p̄hificus dixit q̄ in
 mouentibus: et motis non est p̄cedere
 in infinitum intellexit de mouentibus.
 et motis simul existentibus in actu. q̄ ta
 mē nō est in ḡnātionibus que fiūt succes
 siue. Ad 3m dico similit̄. q̄ ille alteratio
 nes p̄tium fiūt successiue: r non simul: r

sunt accidētale ordinate: qz non est ordo
 essentialis q̄ illa pars p̄mo alteret̄ q̄ al
 tera: qz r ecōtra pōt fieri: r sic nō est cō
 tra p̄clusionē: cuz cōclusio dicat q̄ nō ē p̄
 cedere in infinitum in motoribus: r motis
 essentialit̄ subordinatis. Ad quartū. de
 primo motore nego q̄ moueat̄ ad motum
 celi: nec de perse: nec de p̄accidēs. r ad
 p̄bationem dico. q̄ p̄hificus intellexit illam
 p̄pōnez de illo q̄ ē in alio: tāq̄ pars p̄ext
 stens. p̄mus em̄ motor nō est pars celi:
 sed est forma nō informās: sed p̄sens r
 indistans mouens ip̄m. Quarta conclu
 sio est ista. q̄ om̄e mouens p̄mū simul
 est: cum eo q̄ mouetur s̄m p̄hificus.
 Ista p̄clusio patet inductiue. Et p̄mo in
 motu locali: qz om̄is talis vel est a prin
 cipio intrinseco r sic mouens simul ē cuz
 mobili: vel ab extrinseco. r tunc: vel ē pul
 sio: vel tractio. si p̄mū vel est in pulsio
 et sic patet per diffinitionem eius. q̄ mo
 uens simul est cum mobili: vel est ex pul
 sio: r sic licet p̄mū mouens non sit siml
 cum motu: tamen mouens p̄mū que
 est virtus p̄mi mouentis simul est cū eo
 q̄ pellitur: r quando virtus pellentis de
 ficit: r virtus pulsi: vel p̄lecti fortior est
 et tunc mouetur s̄m p̄p̄iam naturam. r
 si motus sit tractio patet per diffinitionē
 eius q̄ mouēs simul est cum moto. 2o pa
 tet de alterationē. qz om̄is alteratio vel
 est realis: vel intentionalis: r in om̄i tali
 alterans simul est cum alterato. 3o patz
 de augmētationē r de diminutionē: qz au
 gmētatio fit p̄ appōtionem alicuius q̄ i
 substātiā p̄uertitur: r sic augens siml
 est cum eo q̄ augetur: sed cum diminutio
 fit cum aliquid aufertur: modo q̄ aufert̄
 simul est cū eo a quo aufertur. q̄ in dimi
 nutionē mouens simul est: cuz eo q̄ moue
 tur. Instatur contra istam conclusionē
 Et primo sic. nam celum mouet ista infe
 riora: sed celum non est simul cum eis. q̄
 non om̄ne mouens est simul cuz eo q̄ mo
 uetur. Secundo sic. color mouet visum:
 sed color non est simul cum visu ergo rē.
 3o sic. quidā piscis vocat̄ stupoz stupēsa
 cit manū piscatoris rethi interposito: r
 sic non est simul cum manū piscatoris.

.k. liij.

et per p̄ns nō om̄e mouēs ē simul cuz eo
 q̄ mouet. 8.º ad ista. Ad p̄m̄uz dico. q̄
 celū nō ē mouēs p̄m̄ū respectu istoz in
 fertozū: s̄z virt⁹ celi impressa in istis infe
 riorib⁹: ⁊ de tali mouēte p̄m̄o intellexit
 p̄b⁹. Ad 2.º dico. q̄ color inesse reali nō
 est simul cū visu: tñ spēs ei⁹ que ē mouēs
 p̄m̄ū simul ē. Ad 3.º dico. q̄ stupor seu
 ille piscis qui d̄r stupor nō ē simul cū ma
 nu piscatoris s̄m̄ substātiāz: s̄z bñ ē simul
 s̄m̄ etatē. Et si aut̄ dicat q̄ rethe magis
 stupefcit: qz om̄e agēs fort⁹ agit in passū
 p̄pinquuz q̄ in distās. dico q̄ verū ē q̄ a
 gens agit fort⁹ in p̄pinquū q̄ in remotū
 quādo illud p̄m̄ū ē susceptiuū sue actio
 nis. rethe em̄ nō ē susceptiuuz ip̄i⁹ stupe
 factionis: sic sol p̄ nō calefacit corpora su
 periora q̄ hec inferiora q̄uis sint sibi p̄
 pinquiora. Et hec de isto caº sufficiāt.

2 d. Itō de cōpatione motuū ad mo
 uens inq̄rēdū ē de cōpatione mo
 tuū ad inuicē inter se. Pro q̄ sūt
 aliqua notāda. Et p̄º ē notādū. q̄ duplex
 est cōpatio. vna d̄r cōpatio abusiuā. alia
 dicit̄ cōpatio vera. cōpatio abusiuā ē illa
 quādo illud respectu cui⁹ fit cōpatio nō sus
 cipit magis ⁊ min⁹. v̄l nō d̄r de vtroqz cō
 patorū. v̄l d̄r de eis s̄m̄ rōnē equiuocā. exē
 plū p̄m̄i: vt fortis ē magis hō q̄ plato. exē
 plū secūdi: vt nix ē albi⁹ carbone. exem
 plū tertij: vt stil⁹ ē acutior voce. acutum
 em̄ d̄r de stilo ⁊ voce: s̄z equoꝛ. qz de voce
 rōne sue penetrādi fortiter auditū: ⁊ de
 stilo sub rōne fortiter penetrādi tactum.
 Cōpatio vera ē illa qñ illd̄ respectu cui⁹
 fit cōpatio suscipit magis ⁊ min⁹: ⁊ veri
 ficat̄ de vtroqz extremoz s̄m̄ eandē rōnē
 vniuocā: vt vox fortis ē acutior voce pla
 tonis/ seu stilus ferre⁹ ē acutior stilo plū
 beo. hº aut̄ cōpatio sumit̄ triplex. s̄. cōiter
 et p̄p̄e ⁊ p̄p̄iissime. cōpatio aut̄ cōiter sūp
 ta ē illa qñ illud respectu cui⁹ fit cōpatio
 verificat̄ de vtroqz extremoz s̄m̄ eandē
 rōnē vniuocā. ⁊ istoº vere possūt cōpari
 illa que sūt diuersoz p̄dicamētoꝛ: vt dicē
 do q̄ substātia ē p̄fectior accidente: qz p̄fe
 ctum d̄r de substātia ⁊ accidente s̄m̄ eandē
 rōnē vniuocā. s̄. sub rōne entis. Cōpatio
 vero p̄p̄e dicta ē illa qñ illud respectu cu

ius sit cōpatio ē spēs specialissima. v̄l qñ
 ambo extrema sūt eiusdē spēs specialissi
 me. exēplū p̄m̄i: vt hō ē albi⁹ ⁊ asino. exē
 plū secūdi: vt petr⁹ ē magis colorat⁹ q̄ io
 hannes. ⁊ istoº ista nō ē cōpatio p̄p̄e dicta
 hō ē p̄fectior asino: qz cōpata nō sūt eiusdē
 spēs specialissime: nec p̄fectio in qua fit cō
 patio ē spēs specialissima. Cōpatio p̄p̄iis
 sime dicta ē qñ tā illd̄ respectu cui⁹ fit cō
 patio ē spēs specialissima q̄ etiaz cōpata
 sūt eiusdē spēs specialissime: vt dicendo q̄
 petr⁹ ē albi⁹ ⁊ iohāne. ⁊ de ista loq̄t̄ p̄b⁹
 vij. phisicoy. dicēs q̄ solū in sp̄e specialis
 sima ē cōpatio p̄p̄e eo q̄ in gñib⁹ latitat̄ e
 quiuocationes. 2º ē notādū s̄m̄ p̄b̄m. vij.
 phisicoy. q̄ ad cōpationē verā p̄p̄e dictaz
 tria requirit̄. P̄rio requirit̄ vniuocatio
 forme s̄m̄ rōnē s̄m̄ quā ē cōpatio. 2º req̄
 ritur vnitas p̄m̄i ⁊ p̄ se susceptiuū. 3º re
 quitur vnitas forme suscepte s̄m̄ sp̄ez spe
 cialissima. P̄rimū declarat̄ p̄b⁹. nā p̄p̄e
 defectuz vniuocationis forme: vox ⁊ stil⁹
 nō cōpan̄t in acutē. qz in ip̄is acutū nō
 est eiusdē rōnis. 2º declarat̄. qz equ⁹: ⁊
 canis in magnitudine cōpan̄t: qz in eis
 ē vnitas p̄m̄i ⁊ p̄ se susceptiuū q̄ ē substā
 tia corporea: ⁊ tñ vox ⁊ aqua in magnitu
 dine nō cōpan̄t. nā licet magnitudo sit i
 ip̄is vniuocata: tñ p̄m̄i ⁊ p̄ se susceptibile nō
 est vn⁹ rōnis. nā in aqua susceptiuū ma
 gnitudinis ē substātia ei⁹: in voce hō sus
 ceptiuū magnitudinis ē son⁹. 3º vero de
 clarat̄ p̄b⁹. qz equ⁹ ⁊ canis in colore non
 cōpan̄t q̄uis color sit vn⁹ rōnis ⁊ non di
 cat̄ de ip̄is equiuoce: ⁊ q̄uis sit vnitas p̄
 m̄i ⁊ p̄ se susceptiuū q̄ ē ipsa substātia cor
 poreā. v̄l s̄m̄ quosdā sup̄ficies: s̄z bñ cōpāt̄
 in albedine: qz albedo ē vna vnitate sp̄ei
 indiuisibilis in alias spēs q̄ nō ē sic color
 ideo vnū nō d̄r magis coloratū altero sic
 vnū d̄r magis albū altero. nā albū nō di
 citur coloratius nigro. Ex istis condit
 onibus maxime ex tertia sequitur. q̄ ge
 n⁹ non est simpliciter aliquid vnum: id est
 non dicit vnitatez nature sicut species vt
 dixi in logica i vltima diuisione termino
 ruz. Ideo dixit p̄b⁹. vij. phisicoy. q̄ in
 generib⁹ latēt equiuocationes: ⁊ ideo in
 eis nō est cōpatio in sp̄e aut̄ specialissima

7

est ppe cōpatio: qz ibi est vniuocatio ppa.
 Ista .n. vniuocatio ⁊ equiuocatio nō sūt
 intelligēde methaphisice ⁊ logice . s3 phi
 sice . s. qz in genere latet diuētas natura
 rū: in spē vō specialissima latet vnitās na
 ture: vt dicit scot⁹ libro p̄imo dis. tertia.
 3° est notāduz. qd aliqui mot⁹ sūt ad inui
 cē cōpabiles i velocitate ⁊ tarditate abu
 siue ⁊ aliqui vō illi aut mot⁹ sūt ad inui
 cē cōpabiles abusiue quoz dispositiones
 formales nō sūt cōpabiles s^m equalitatē
 v^l ineq̄litate intēsiōne ⁊ remissionē: vbi
 grauit si dicat qd mot⁹ localē est velocior v^l
 tardior motu alteratōis h^c .n. p̄patio ē a
 busiua ⁊ im p̄pa. qz dispositōes supra q̄s
 fiūt isti mot⁹ nē sūt eq̄les nec ineq̄les nē
 eq̄ intēse nec eq̄ remisse. illi aut mot⁹ sūt
 vō cōpabiles i velocitate ⁊ tarditate qz
 dispositiones formales cōpant s^m eq̄lita
 tē v^l inequalitatē intēsiōne v^l remissionē
 vt dicēdo qd mot⁹ localis p̄mi mobilis est
 velocior motu saturati ⁊ alteratio ignis
 ē velocior alteratione aque. qz dispositio
 nes sūt equales v^l inequales. Istis pre
 suppositis pono duas cōclusiones. Et p̄i
 ma 2° ē ista. qd sic mot⁹ diuersoz predica
 mētoz sūt abusiue cōpabiles in velocitate
 et tarditate ⁊ nō sūt vere compabiles ita
 nec oēs mot⁹ eiusdēz p̄dicamēti sunt vō cō
 pabiles in velocitate ⁊ tarditate nec i in
 tēsiōne ⁊ remissionē. Prima ps cōclusio
 nis patet i vltimo notabili. Etiam patet
 qz mot⁹ diuersoz p̄dicamētoz sūt differē
 tes ḡne: vt sunt alteratio ⁊ loci mutatio.
 s3 mot⁹ differētes ḡne nō possūt in ter se
 cōpari vt p3 p cōditiones p̄positas q̄ rē.
 Probat ista minor sic. si alteratio ⁊ loci
 mutatio cōparēt i velocitate cū eque veloz
 sit. qd in eodē tempore eq̄le p̄tāsit seq̄ret
 qd passibilis equali est: s3 eq̄litas magnitu
 dini aut si vnū moueret veloci⁹ tūc dice
 ret maior aut minor ⁊ vbi pōt esse mai⁹
 aut min⁹ pōt rep̄ri equale. s3 equale non
 pōt rep̄ri in motib⁹ diuisoz p̄dicamēto
 rū: ex eo qz dispositiones supra quas fiūt
 vna non potest alteri supponi et q̄o rē.
 Secūda aut ps cōclusiōis p3 p p̄m. vij.
 phisicoy dicētē qd mot⁹ rect⁹ ⁊ mot⁹ circu
 laris nō inuicē cōpant sic. ita qd null⁹ eo

rū ē altero velocior nec tardior: qz linea
 recta ⁊ circularis nō sūt eq̄les nec ineq̄
 les nec intēse nec remisse s^m cōmētatozē
 non. n. sunt eq̄les ex quo vna nō pōt alte
 ri supponi: nec etiā ineq̄les: qz nō s^m ali
 quā dimēsiōne si. n. s^m aliquā maxime v^l
 dereēt s^m longitudinē. s3 hoc non qz linea
 circularis nō ē recta nec longa. Cōsimi
 liter pōt argui de motu augmentationis
 et diminutionis eo qd p diminutiōne nihil
 acquirēt nisi p̄uatio ⁊ p augmētationem
 acquirēt quātitas. quātitas em̄ ⁊ sua p̄
 uatio nō possūt inuicē cōpari s^m equalita
 tem v^l inequalitatē nec s^m intēsiōne vel
 remissionē. Instat cōtra istam cōclusio
 nē. Et p̄mo pbat. qd oēs motus tā diūso
 rum p̄dicamētoz qd eiusdē p̄dicamen
 ti vere cōparētur. ⁊ hoc sic. oēs motus
 tā eiusdē p̄dicamenti qd diuisoz predica
 mētoz sūt eadē mēsurā mēsurabiles. q̄
 ad inuicē compabiles. añs p3. qz ois mo
 tus mēsuratur tēpore quarto phisicoy cō
 sequētia tenet. qz q̄ sūt eadē mēsurā mē
 surabilia sunt equalia v^l inequalia: ⁊ p
 cōsequēs cōpabilia. 2° sic. aliq̄ mot⁹ diū
 soz p̄dicamētoz vere cōpant i velocita
 te ⁊ tarditate. q̄ oēs. p̄na p3: qz non est
 maḡ rē qd aliq̄ cōpēt qd ali. añs etiā p3
 posito. n. qd ferrū ignituz moueat locale
 supra lignū ⁊ qd lignū. ita velociter cōbu
 rat et alteret sic mouet ferrū isto posito
 mot⁹ alterationis ⁊ mot⁹ localis videtur
 qd compant bene i velocitate ⁊ tarditate
 et si mot⁹ diuisoz p̄dicamētoz sic cōpan
 tur. q̄ multo magis oīs mot⁹ eiusdēz p̄
 dicamēti. 3° pbat qd mot⁹ circularis: ⁊
 rect⁹ possūt bene cōpari illi mot⁹ possūt
 bene cōpari quoz linee sūt ad inuicē cōpa
 biles. s3 linea recta ⁊ circularis sunt hu
 iusmodi. qd mot⁹ rect⁹ ⁊ circularis possūt
 bene cōpari. Maior nota ē minor vō p3
 p̄mo: qz dicim⁹ archū esse lōgiores corda
 2° p3 qz geometre asserūt circulū eē ma
 iore diametro i p̄portione tripla sex q̄ sep
 tima. q̄ linea circularis ē inequalis linee
 recte. s^o ad ista. Ad p̄mū dico. qd mēsu
 ra motus nihil facit ad verā cōpationēz
 motus. Et ad illud qd dī qd illa que sūt
 eadem mēsurā mēsurabilia rē. Dico qd ē
 .k.v

veruz si dispositiones eoy pōt vna alteri
 supponi. q̄ nō est sic de dispositionib⁹ diū
 soy p̄dicamentoy: ⁊ de omnibus eiusdem
 p̄dicamēti. Etia dīco. q̄ si cōpāt rōne
 mēsure temporis cōpant abusiue: ⁊ non
 p̄prie. Ad 2^m dico eodem modo. q̄ lz in
 eodem tempore ferreū ignitū motū est lo
 calē ⁊ lignū cōbustū: ⁊ alteratū nō p̄prie
 cōpant. s; abusiue: qz quīs eque veloces
 sint nō tñ eque intēsi cūz mot⁹ localis sit
 p̄ acquisitionē ptis ⁊ de p̄dictionē alteri⁹
 ptis mot⁹ vō alterationis semp p̄ acq̄sit
 onē graduū sine de p̄dictionē precedentis.
 Ad 3^m dico. q̄ maior est vā. s; minorem
 nego ⁊ ad dicta allegēta dico. q̄ ille p̄portio
 nes sūt false d̄ virtute sermonis. s; debēt
 intelligi cōditionaliter. s. si arch⁹ rectifi
 caret esset longior q̄ corda. Et si circul⁹
 extēderet esset maior diametro in tali p̄
 portione. Et si dicat q̄ linea recta ⁊ cir
 cularis sūt eiusdem sp̄ei specialissime qz
 recta pōt fieri circularis: ⁊ ecōtra q̄ inuicē
 cōpant s̄m̄ eq̄litate v̄l ineq̄litate negat
 q̄ linea circularis: ⁊ recta sint eiusdem
 sp̄ei quo ad formā licet sint eiusdem sp̄ei
 quo ad s̄m̄: qz curuitas ⁊ rectitudo lz po
 nāt i eodē genere subalterno p̄dicamēti
 q̄litate sūt tñ diūsay sp̄ey sp̄alissimay.
 Et sic p̄z q̄ nō cōpant vere motus diūso
 rū p̄dicamētoy nec om̄s eiusdem p̄dica
 mēti p̄pter incōpabilitatē dispositionum
 supra quas fiūt tales motus occurrēt hic
 vna difficultas. q̄ si diūsitay instrumen
 toy quibus fit mot⁹ localis vt si aliq̄s mo
 ueat pedib⁹ ⁊ ali⁹ alio modo impediāt cō
 pationē motū supposito. tñ q̄ illi motus
 sint supra eādē magnitudinē: ⁊ ad eū
 dem terminū. Respondet p̄h⁹. vij. p̄bi
 sicoy. q̄ nō qz instrumēta se tenēt ex pte
 mobilis ex pte cui⁹ non p̄ncipalē attēdit
 compatio. s; ex pte spacij aut terminoy.
 Secūda p̄ est ista q̄ om̄s motus locales
 recti sūt inuicē cōpabiles in velocitate: ⁊
 tarditate. Et similit̄ oēs mot⁹ circulares
 Et om̄s mot⁹ alterationis tertie sp̄ei q̄l
 tatis sunt vere cōpabiles in velocitate ⁊
 tarditate ⁊ in intēsiōe ⁊ remissionē. patet
 ista p̄ q̄rū ad p̄mā ptē: qz om̄s moti re
 ci fiūt p̄ lineā rectam ⁊ om̄s linea recta

est alteri lineae recte cōpabilis s̄m̄ eq̄lita
 tē v̄l ineq̄litate. Etia p̄z de motu cir
 culari: qz om̄s mot⁹ circulares fiūt p̄ li
 neas circulares ⁊ om̄s linea circularis
 est cui⁹z lineae circulari cōpabilis s̄m̄ eq̄l
 tate v̄l ineq̄litate. Ex ista p̄clusionē se
 quit̄ v̄l pōt sequi. q̄ om̄s augmētationes
 sūt v̄e cōpabiles ad inuicē s̄m̄ eq̄litate
 in velocitate ⁊ tarditate similit̄ om̄s dē
 minutiones: qz om̄s quātitates s̄m̄ q̄s sit
 augmētatio p̄ se sūt v̄e cōpabiles s̄m̄ eq̄l
 tatem v̄l ineq̄litate ⁊ om̄s puatōnes
 illay q̄ntitatū dicūt eē eq̄les v̄l ineq̄les
 Secūda p̄ p̄clusionis etia p̄z: qz om̄s
 qualitates s̄m̄ q̄s sit p̄ se mot⁹ isti⁹ tertie
 sp̄ei v̄e inuicē cōpāt s̄m̄ intēsiōe ⁊ remis
 siōe albedo. n. est intēsiōr vel remissior
 nigredine: ex quo intēsiō ⁊ remissio vni
 uoce dicūt de ambob⁹. Et notanter dixi
 tertie sp̄ei: qz possūt esse aliqui mot⁹ vel
 mutationes in p̄mā v̄l in secūda sp̄e q̄l
 tati q̄ nō v̄e cōpant in velocitate ⁊ tardita
 te ex q̄ hit⁹: ⁊ puatio nō possūt cōpari v̄e
 s̄m̄ eq̄litate v̄l ineq̄litate nec s̄m̄ intēsiōe
 v̄l remissionē. Instat cōtra p̄suppositū
 isti⁹ p̄clusionis p̄suppositū. n. isti⁹ p̄clu
 sionis est. q̄ tam mot⁹ recti ad inuicēz q̄
 circulares ad inuicē q̄ mot⁹ alteratōnis
 tertie sp̄ei q̄litate ad inuicē sūt v̄e cōpa
 biles p̄pter q̄ dispositiones eoy sunt eius
 dem rōnis. Et p̄mo sic. nam s̄m̄ cōmēta
 torē in 2° d̄ anima om̄s substātia ē mell
 or accidētib⁹. ⁊ s̄m̄ p̄h̄m septimo mathe.
 s̄ba ē dignior accidente rōne nā ⁊ tpe ois
 tā ē p̄or nat̄ale suo effectu cauato. i om̄i
 bus istis ē cōpatio: ⁊ tñ nō ē in eis idēpti
 tas vniocationis eiusdē rōis. 2° sic oia
 venalia ad inuicēz sūt cōpabilia s̄m̄ p̄h̄m
 .v. ethicoy. ⁊ tñ sūt valde diuersay rōnz
 8° ad ista. Ad p̄mū dico. q̄ in oib⁹ illis
 dictis ē cōpatio cōmuniter ⁊ nō p̄prie: ⁊ ē i
 eis idēptitas vniocationis cōmuniter. n.
 bene comparatur substātia accidētib⁹
 in bonitate ⁊ dignitate in p̄ioritate: cau
 sa suo effectu: ⁊ similit̄ deus creature
 Ad 2^m dico. q̄ oia venalia abusiue sūt cō
 pabilia. qz oia venalia s̄m̄ relationem ad
 hūanā indigētā cōpant ad inuicē. s; nō
 p̄prie. s; s̄m̄ certā p̄portionē saltē ex nat̄a

7

rei qz oportet volūtate pcorde in quā
 citate pportiois. Vñ veditoz sepe dicit tē
 suam in valozē excedere pecuniaz empto
 ris: et emptoz dicit pteatiū et nō possunt
 pcorde. alter autē veniēs qui pl' indiget
 illa te pcordeat cū veditoze: et ppat illā tē
 sue pecunte, vñ alteri rei sue. hec em ppa
 tio nō ē ppa sed abusua seu imppa. Et
 hec de isto capitulo sufficiant.

3

3 **D**icitur dicitur ē de ppatōe motuū
 ad inuicē inquirēdu de pportio
 ne motuū in velocitate et tardi
 tate. Pro cui' declaratione sūt aliq' notā
 da. Et pmo ē notādū. q' duplx ē pportio
 vna dī rōnalis: et alia irrationalis. Pro
 pportio rōnalis dī q' immedate denomiāt
 ab aliquo certo numero vt dupla tripla et
 huiusmodi. Pportio irrationalis dicit
 illa q' nō immedate denomiāt ab aliq' cer
 to numero. s; sub aliq' pportione vt medi
 etas duple pportiois q'lis ē diametri ad
 costā sui q'drati. Et differūt iste due pro
 pportiones ad inuicē. nā pportio rōnalis
 tepit i cōtinuis et discretis. s; irratiōna
 lis solū in ptinuis. iō pportio irrōnalis
 nō ē nisi de p'sideratiōe geometrica: et ra
 tionalis ē de cōsideratiōe geometrica et
 arismetici. 2° ē notādū q' pportio ratio
 nalis diuidit i qnqz gna. Primum gen⁹
 dī multiplex. 2^m sub pticularis. 3^m sup
 partēs. 4^m mltiplex sub pticularis. 5^m
 mltiplex sup partēs. tria gna sunt sim
 plicia. duo vero vltima sūt pposita. nam
 quartū gen⁹ cōponit ex p^o et 2° quitū vō
 gen⁹ ex p^o et tertio. Primum gen⁹ pporti
 ois dicit multiplex: et ē qn mai⁹ p'inet
 min⁹ pluries soluz. ita q' nihil sup'uit:
 sub quo ponunt iste spēs: dupla tripla: q'
 dzupla et huiusmodi. nā si maius p'inet
 min⁹ solū bis dī pportio dupla. si ter tri
 pla. si quater quadzupla et huiusmodi.
 2^m gen⁹ pportiois dī sub pticularis et
 ē qn mai⁹ p'inet min⁹ solū semel: et cū h^o
 aliquā pte aliquotā minoris: vt ē pportio
 triū ad duo quatuor ad tria et huiusmodi
 sub quo gne ponunt iste spēs sex qui alte
 ra sex qui tertia sex q' q'eta et huiusmodi
 nā qn mai⁹ cōtinet min⁹ et cū h^o medietatē
 minoris dī sex q' altera et si mai⁹ p'inet mi

nus: et tertiā ptez minoris dī sex qui ter
 tia: vt sūt qtuor ad tria. q' qtuor cōtinet
 tria et vñ q' ē tertia ps triū. et iō dī sex
 q' tertia tria et si mai⁹ cōtinet min⁹ et quat
 taz pte minoris dī sex qui q'eta: vt qnqz
 ad quatuor et huiusmodi. Vñ sex q' ē voca
 bulū grecuz et idē ē q' totū min⁹ et adiun
 git sibi altera vñ tertia vñ quarta et hu
 iusmodi et sic dicit sequi altera sex tertia
 sex qui quarta et huiusmodi. q' valet dice
 re q' p'inet min⁹ et alterā pte ei⁹ vel ter
 tiā et huiusmodi. ps em aliquota dī que
 aliquoties sūpta adeq'ta reddit suū totuz
 vt vñ duovl tria vñ duo qtuor sex et hu
 iusmodi: ps vō nō aliq'ta dī q' aliq'ties sūp
 ta nō reddit adeq'te suū totū vt duo respe
 ctu triuz et respectu qnqz et huiusmodi. nā
 aliquoties sūpta aliq'n dat pl⁹ aliq'n mi⁹
 3^m gen⁹ pportiois dī su p partēs et est
 qn mai⁹ cōtinet min⁹ tm̄ semel: et cū hoc
 aliquā ptez nō aliquotam minoris: vt est
 qnqz ad tria: q' quinqz cōtinet tria et duo
 sub quo ponūt iste spēs supbi ptiēs terti
 as sup triptiens q'etas sup qtripartiens
 qntas et huiusmodi si. n. minor numer⁹
 fuerit ternari⁹: et ps nō aliquota que est
 excess⁹ fuerint duo dī supbi ptiēs tertias
 .i. supans duas tertias: et sic sunt qnqz
 ad tria si aut minor numer⁹ fuerit qter
 nari⁹ et ps nō aliquota fuerit ternarius
 dī sup triptiēs q'etas: vt sūt septē ad qtu
 or. Et si aut minor numer⁹ fuerit qnari
 us: et ps nō aliquota ternari⁹ dī sup tri
 ptiēs qntas vt sūt octo ad qnqz: et sic in in
 finitū. 4^m gen⁹ pportiois ē multiplex
 sub pticularis: et est qn mai⁹ continet
 min⁹ pluries et cū hoc aliqua pte ei⁹ aliq'
 tā sub quo ponūt iste spēs dupla sex q' al
 tera vñ dupla sex q' tertia. Et tripla sex
 qui altera vñ tripla sex qui tertia vñ tri
 pla sex qui q'eta et huiusmodi. Rā si ma
 ius cōtinet min⁹ solū bis et cū hoc medie
 tatē ei⁹ dī pportio dupla sex q' altera: vt
 sūt qnqz ad duo et decē ad qtuor. Si aut
 mai⁹ cōtinet min⁹ solū bis et tertiā ptem
 vltra dī dupla sex qui tertia vt sūt septē
 ad tria et sic in infinitū. 5^m gen⁹ pportio
 nis dī multiplex sup ptiēs. Et ē qn ma
 ius continet min⁹ pluries et cū h^o aliqua

ptez nō aliquotā minoris sub quo genere
 iunt iste spēs dupla supbi ptiens tertias
 dupla sup tripties qrtas : r tripla supbi
 ptiēs tertias r tripla sup tripties qrtas
 et huiusmodi nam si maior numer⁹ cōti
 net mī⁹ bis q̄ sit ternari⁹ r cū h⁹ aliqua
 pte dī nō aliq̄tā minoris q̄ sit bini binari⁹
 dī pportio dupla supbi ptiens tertias vt
 sūt octo ad tria . nā octo p̄tinēt tria bis : r
 cū h⁹ p̄tinēt duo q̄ sūt ps nō aliq̄ta triū :
 et sic i infinituz . 3° ē notādū s^m euclidē
 .v. clēchoy q̄ si fuerit alq̄ terim ad inui
 cez pportionabiles inter quos est mediuz
 pportionabile pportio p̄mi ad vltimuz cō
 ponit ex pportione p̄mi ad 2^m : r secūdi
 ad tertiu . Et si fuerit duo media pportio
 p̄mi ad vltimū cōponit ex pportione p̄
 mi ad secūdu : r ex pportione secūdi ad
 tertiu r tertij ad q̄rtū . exēplū triuz ad
 vñū cōponit ex pportione triuz ad duo q̄
 est pportio sex qui altera : r ex pportione
 duoy ad vñū que est pportio dupla ita . q̄
 pportio tripla cōponit ex vna sex qui al
 tera : r vna dupla . Et simile pportio q̄
 tuoz ad vñū cōponit ex pportione q̄tuoz
 ad tria q̄ ē sex qui tertia r ex pportōe tri
 um ad duo que est sex qui altera r ex ppor
 tione duoy ad vñū que est dupla . q̄ ppor
 tio q̄dupla componit ex vna dupla : r ex
 vna sex qui tertia : r ex vna sex q̄ altera
 que tres pportiones valēt duab⁹ duplis p̄
 cise : ex eo q̄ vna sex qui altera r vna si x
 qui tertia valēt vñā duplas idem intelli
 go si inter p̄mū terminū r vltimū medi
 arēt plures termini pportionabiles . 4°
 est notādū s^m euclidem ibidez . q̄ omnis p
 portio cōposita ex pportione maiori r mi
 nori est minor q̄ dupla ad pportionē ma
 iorē r est maior q̄ dupla ad pportionē mi
 norē p̄z nam omne totū cōpositū ex duab⁹
 p̄tib⁹ ineq̄lib⁹ ē min⁹ q̄ duplū p̄ti ma
 iori r magis q̄ duplū p̄ti minori eo q̄ est
 duplū p̄cise ad mediū inter om̄s illas
 ptes . Cū tripedale est dupluz p̄cise ad
 pedale cū dimidiū r pl⁹ q̄ dimidiū aliq̄d
 pedale r min⁹ q̄ duplū ad bipedale . Et
 ita in pposito triū ad vñū que est tripla
 est maior q̄ dupla sex q̄ altera : r minor
 q̄ dupla duple eo . q̄ dupla est maior sex

q̄ altera duo aut dicūt dupla : r vñū dī
 sex q̄ altera : r sic tria est maior q̄ dupla
 ad vñū : r est minor q̄ dupla ad duo q̄ est
 dupla ad vñū . Cōsequēter dico q̄ om̄s
 pportio p̄posita ex duab⁹ pportionib⁹ eq̄li
 bus est p̄cise dupla ad quāz illarū . vñ p
 portio q̄dupla cūsumōi sūt q̄tuoz ad vñū
 cōponit ex duabus duplis . s . ex q̄tuoz ad
 duo r duoy ad vñū quaz q̄z est dupla mō
 do om̄s pportiones duple sūt eq̄les . Istis
 presuppositis pono tres p̄clusiones . P̄ri
 ma p̄ ē ista q̄ velocitas i motu nō attēdit
 penes pportionē potētiaz : mouētū inter
 se solū nec penes pportionē resistētiay so
 lū nec penes excessuz . Sz attēdit penes
 pportionē potētiaz mouētū ad suas re
 sistētiay : qz eq̄lis velocitas puenit ex eq̄
 lib⁹ r ineq̄lis ex ineq̄lib⁹ . s . ad duplā du
 pla velocitas r ad sub duplam sub dupla
 velocitas . P̄rima ps p̄clusionis pbat qz
 dato opposito sequeret . q̄ si . a . esset potētia
 dupla ad . b . q̄ q̄qd posset mouere . a . illū
 posset mouere . b . in duplo tardi⁹ . q̄ tñ ē
 falsū : qz tūc a pportione minoris ineq̄lita
 tis sequeret mot⁹ : dato q̄ . a . esset potētia
 vt q̄tuoz r . b . vt duoz r mobile resistēs ipsi
 a . vt tria . Secūda ps p̄clusionis etiā p
 bat . qz dato opposito sequeret q̄ si . a . moue
 ret aliq̄d mobile aliqua velocitate : moue
 ret duplū ad illud sub dupla velocitate . sz
 hoc est falsuz : qz tūc a pportione ineq̄lita
 tis pueniret mot⁹ : dato q̄ . a . esset potētia
 vt q̄tuoz r . b . sūū mobile vt tria r . c . to
 duplū vt sex . Tertia ps p̄clusionis etiā
 pbat . qz dato opposito sequeret q̄ in du
 plo veloci⁹ q̄tuoz mouerēt duo q̄ duo vñū
 q̄ est cōtra p̄sm . vij . phisicoy qui dicit q̄
 eq̄li velocitate mouēt . p̄na hō pbat : qz ex
 cess⁹ q̄tuoz ad duo est duplū ad excessum
 duoy ad vñū . Quarta ps p̄clusionis
 pbat p̄ sufficiētē diuisionē : qz si velocitas
 in motu non attēdit penes pportionē mo
 toy seu mouētū nec penes pportionē re
 sistētiay nec penes excessuz . q̄ attēdit pe
 nes pportionē potētiaz mouētū ad suas
 resistētiay . ita q̄ eq̄lis velocitas puenit
 ex eq̄lib⁹ r ineq̄lis ex ineq̄lib⁹ . s . ad du
 plā dupla r ad sub duplā sub dupla velo
 citas vt si . a . ad . b . esset pportio q̄dupla r

7

c. ad. b. pportio dupla tuc . a. moueret. b. in duplo veloci q̄ . c. b. ex eo q̄ pportio q̄ dupla est dupla duple . Instat contra istam pclusionē . Et pmo cōtra p̄mā p̄tē naz p̄h̄ q̄eto p̄h̄sicoy dicit q̄ pportiove locitarū in descēdēdo est sic pportio grauitatū . q̄ velocitas in motu attēdit penes pportionez mouētū . 2° arguit cōtra secūdam p̄tē . nam p̄h̄ ibidem q̄eto p̄h̄sicoy dicit q̄ pportionabilē auget velocitas sic diminiuit resistētia . q̄ velocitas mot⁹ attēdit penes pportionē resistētiay . 3° arguit cōtra tertiā p̄tē pclusionis p̄ p̄h̄m vij. p̄h̄sicoy vbi dicit q̄ velocitas p̄p̄vni cuiq̄ motui sequit̄ excessuz potētie motoris sup potētiā rei mote . 4° arguit cōtra q̄etā p̄tē pclusionis . Et pmo p̄ p̄h̄m in secūdo de celo r. vij. p̄h̄sicoy vbi dicit q̄ mot⁹ naturalis cōtinue velocitat̄ v̄sus finē . r̄ tñ cōtinue ē eadem pportio agētis ad resistētiā . dato q̄ mediū sit vni forme p̄ totū . q̄ velocitas mot⁹ nō attēdit penes pportionē potētiay mouētū ad suas resistētiā . 3° sic naz si velocitas motus attēderet penes pportionē potētiay mouētū ad suas resistētiā sequeret . q̄ q̄to aliq̄d hēeret maiorē pportionē supra aliq̄d lapidem tāto veloci⁹ deberet ip̄m p̄ficere q̄ est cōtra exp̄tētiā . 3° sic ponat̄ q̄ sit . a. calidū vt q̄tuor . r̄ . b. feigiduz vt duo tuc eadē pportionē hēt . a. sup . b. in distātia maiorē sic i minorē . r̄ tñ videm⁹ q̄ veloci⁹ alterat . a. b. in distātia p̄p̄nqua q̄ remota . Ad ista respōdeo . Ad p̄mū dico q̄ illa ppositio p̄h̄i est intelligēda p̄ respectū ad resistētiā sic q̄ pportio velocitatz in descēdēdo est sic pportio grauitatū ad suas resistētiā . Ad 2m dico q̄ illa ppositio non est intelligēda sic v̄ba sonat̄ simplē . s̄ isto modo pportionabilitē auget velocitas sic diminiuit pportio resistētie i ordine ad potētiā mouētis . Ad 3m dico q̄ duplex est excess⁹ . s̄ . arismetico⁹ et geometrico⁹ excess⁹ arismetico⁹ est q̄n totum excedit p̄tē v̄l mai⁹ min⁹ simplē excess⁹ vero geometrico⁹ est q̄n est excessus p̄m pportionē maioris ad minorē . naz sex ad quatuor est pportio sex qui altera r̄ q̄ tuor ad duo ē dupla modo maior pportio

est dupla q̄ sex q̄ altera p̄m excessū pportionis s̄ p̄m excessū arismeticoz s̄ r̄ q̄tis excess⁹ sex ad quatuor r̄ q̄tuor ad duo de p̄mo excessu nō loquebat̄ p̄h̄ . s̄ de secūdo . Ad quartū dico . Ad p̄m q̄ in descēsu grauis . q̄ sic maiorat̄ velocitas . ita maiorat̄ pportio potentie ad resistētiā : qz v̄l tra grauitatez essētiālē cōtinue acquirit̄ grauitas accidentalis que d̄r impetus faciēs cōtinue maiorē pportionez . Ad 2m nego cōnaz : qz in p̄iectione lapidis non solū resistit lapis . s̄ etiam aer : r̄ idō licet p̄ficiēs hēat q̄duplā pportionē sup grauitatē lapidis . nō tñ sup totam resistētiā modo velocitas in motu non seq̄t̄ pportionez potētie mouētis ad p̄tē resistētie solū . s̄ ad totam . Ad 3m respōdeo . q̄ agēs d̄r hēre pportioez ad resistētiā duplex . s̄ i actu r̄ i potētia i actu q̄n actualē agit i potētia v̄o q̄n nō actualē agit . s̄ p̄tē agere p̄ma pportio aliq̄n hēt i actu p̄pleto aliq̄n i actu p̄mixto potētie p̄mō q̄n agēs agit i passuz p̄m totū numex potētie sue 2° mō q̄n agit p̄m p̄tēz . Dico q̄ velocitas i motu sequit̄ pportionē potētie in actu ad resistētiā : r̄ p̄m q̄ pportio in actu erit maior sic velocitas erit maior . s̄ . a. sit potentia vt quatuor : r̄ nō agat vt quatuor : nō debz attēdi illa velocitas penes numex potētie solū : s̄ penes p̄m q̄ agēs hēt pportioez in actu ad passū : r̄ pportio in actu p̄tē eē minor r̄ maior penes maiorē r̄ minorē applicationē ad passū . Secūda p̄tē ista naz si aliqua potētia mouet aliq̄d mobile nō sēp eadē potētia mouebit medietatem illi⁹ p̄scise i duplo veloci⁹ qz aliq̄n mouebit mi⁹ q̄ i duplo r̄ aliq̄n magis q̄ i duplo . Probat̄ ista p̄tē quo ad primā p̄tē ponat̄ q̄ sit . a. potētia mouēs vt octo : r̄ suū mobile . b. vt duo r̄ medietas ei⁹ sit . c. vt vnum tuc ex quo velocitas in motu seq̄t̄ pportionē potētiay mouētū ad suas resistētiā et pportio . a. ad . c. ē minor q̄ dupla ad pportionē . a. ad . b. qz . a. ad . c. pponit̄ ex pportione octo ad duo q̄ ē q̄dupla : r̄ duoy ad vnu q̄ ē dupla r̄ dupla pportio ē minor q̄ dupla q̄dupla . qz pportio octu pla nō pponit̄ ex duab⁹ q̄duplis . s̄ ex q̄dupla r̄ du pla q̄ . a. min⁹ i duplo veloci⁹ mouet . c. q̄ . b

q̄ ad secūdas p̄tē p̄bat sic p̄bat q̄ sit. a. po
 tētia vt tria ⁊ b. mobile vt duo ⁊ media
 tas ei⁹ sit. c. vt vnū tūc p̄portio. a. ad. c.
 est maior q̄ dupla. a. ad. b. cū illa sit p̄por
 tio tripla ⁊ a. ad. b. sex q̄ altera. q̄ pl⁹ q̄
 in duplo veloci⁹. a. mouet. c. q̄. b. Ex ista
 p̄clusionione s̄m p̄s̄m p̄t inferri istud corre
 latiū. q̄ nō est semp si aliqua potētia mo
 uet aliq̄d mobile. q̄ dupla potētia p̄t mo
 uere idem mobile p̄scise in duplo veloci⁹
 ex eo qz aliq̄n mouet min⁹ q̄ in duplo ali
 q̄n magis q̄ in duplo. Primuz p̄bat po
 nat q̄ sit. a. potētia vt quatuor. b. suū mo
 bile vt vnū ⁊ sit. c. potētia dupla ad. a.
 vt octo isto posito p̄z q̄. a. mouet. b. a p̄por
 tione q̄dupla. c. mouet. b. a p̄portione
 octupla. s̄z p̄portio octupla nō est dupla q̄
 druple. s̄z minor quadrupla: qz p̄portio. c.
 ad. b. que est octupla cōponit ex p̄portio
 ne octo ad quatuor ⁊ quatuor ad vnū. s̄z p̄por
 tio quatuor ad vnū cū sit q̄dupla est ma
 ior q̄ octo ad quatuor cū sit dupla p̄portio. n.
 sexdecim ad vnū bene est dupla q̄druple
 ex eo qz cōponit ex duab⁹ suis p̄tibus eq̄
 libus: qz componit ex p̄portione sexdecim
 ad quatuor que est q̄dupla ⁊ ex p̄portione
 quatuor ad vnū que est etiam q̄dupla.
 q̄ p̄portio octupla est minor q̄dupla qua
 druple q̄. c. mouet. b. in min⁹ q̄ in duplo
 veloci⁹ ad illud q̄ mouet. a. Probat cor
 relatiū quo ad secūdū. s. q̄ dupla poten
 tia aliq̄n pl⁹ q̄ in duplo veloci⁹ mouet: ⁊
 pono q̄ sit. a. potētia vt tria ⁊ b. mobile
 vt duo ⁊ sit. c. potētia dupla vt sex isto po
 sito. a. mouet. b. a p̄portioe sex qui altera
 et. c. a p̄portioe tripla. s̄z p̄portio tripla
 est pl⁹ q̄ dupla sex qui altera q̄. c. pl⁹ q̄
 in duplo veloci⁹ mouet. b. q̄. a. mouet idē
 b. Minor. n. p̄z qz tripla cōponit ex vna
 dupla ⁊ ex vna sex qui altera que est mi
 nor q̄ dupla. s̄z omnis p̄portio cōposita ex
 maiori ⁊ minori ē maior q̄ dupla p̄ti mi
 nori ⁊ minor q̄ dupla p̄ti maiori ergo ⁊ ē
 Z^m correlatiū q̄ p̄t sequi est q̄ nō semp
 si due potētie diuisim mouēt duo mobilia
 eadez potētie cōiuncti debēt mouere eadez
 mobilia aggregēta eq̄li velocitate qz aliq̄n
 nō mouent illa aggregēta eq̄li velocitate
 Probat istud ⁊ pono q̄ sit. a. potētia vt

quatuor ⁊ sit. b. suū mobile vt vnū: ⁊ sit
 c. alia potētia vt quatuor ⁊ suum mobile
 sit. d. vt duo isto posito p̄z q̄. a. mouet. b.
 a p̄portione q̄dupla ⁊ c. mouet. d. a p̄por
 tione dupla totū cōiunctum potētiaz est p̄
 portio octupla ⁊ totū cōiunctū mobiliū est
 tripla. s̄z octo ad tria ē p̄portio dupla sup
 bi p̄tēs tertias. q̄ tota illa p̄portio potētī
 a tū aggregēta nō mouēt eadē mobilia cō
 iuncta illa velocitate sic q̄n mouebāt disiu
 ctim: ex eo qz nō seruat eadem p̄portio in
 potētia ad mobilē semp. Instat contra
 istam p̄clusionionē ⁊ cōtra correlaria p̄ phi
 losophū qui. vij. phisicoy dicit totū oppo
 sitū. Nam p̄s̄. vij. phisicoy dicit exp̄s̄
 se oia ista dicta. Primū dictū est q̄ si ali
 quā virt⁹ mouet aliq̄d mobile p̄ aliq̄d spa
 ciū in aliquo tēpore eadem virt⁹ (vt sibi
 eq̄lis mouebit medietatez illi⁹ mobilis p̄
 duplex spaciū ineq̄li tempore. Z^m dictuz
 p̄s̄i est q̄ si aliqua virt⁹ moueat aliq̄d mo
 bile p̄ aliq̄d spaciū in aliquo tēpore eadez
 mouebit medietatē mobilis illi⁹ p̄ equale
 spaciū i medio tēpore. Z^m dictū p̄s̄i est
 q̄ si aliqua virt⁹ mouet aliq̄d mobile p̄ ali
 quod spaciū in aliquo tēpore eadez moue
 bit idem mobile p̄ mediū spaciū in medio
 tēpore. 4^m dictum p̄s̄i ē. q̄ si aliqua vir
 tus mouet aliq̄d mobile p̄ aliq̄d spaciū in
 aliquo tēpore medlum virtutis mouebit
 medietatē mobilis p̄ equale spaciū ineq̄
 li tēpore. 5^m dictū ē. q̄ si due virtutes di
 uisim sup̄te moueant duo mobilia diuisim
 sumpta p̄ aliq̄d spaciū in aliquo tēpore
 cōiunctū ex illis duab⁹ mouebit cōiunctū ex
 duob⁹ mobilib⁹ p̄ equale spaciū ineq̄ali
 tēpore. q̄ s̄m ista dicta tā 2° q̄ correlaria
 sūt falsa. 8° ad ista ⁊ primo ad quatuor p̄
 ma dicta: ⁊ dico q̄ illa dicta sūt intelligē
 da si potētia mouētis ad potētā sui mobi
 lis fuerit p̄portio dupla t̄bi ḡfa. nā si sit
 potētia vt quatuor ⁊ mobile vt duo ⁊ me
 dietas mobilis ē vt vnū: tūc i casu isto po
 tētia mouēs in duplo veloci⁹ mouet vnū
 q̄ duo. qz p̄portio quadrupla cōponit ex
 quatuor ad duo q̄ ē p̄portio dupla ex duo
 ad vnū q̄ simile ē p̄portio dupla: ⁊ sic in
 duplo veloci⁹ mouet vnuz q̄ duo: ⁊ simili
 ter si. a. potētia vt duo mouet. b. suū mobi

le vt vnū .r.c. potētia vt q̄tuor mouet idē .b. mobile vt vnū .c. p̄ntia i duplo veloci⁹ mouebit. q̄ .a. ex eo qz potētia q̄drupla p̄pōit ex duab⁹ duplis. Et sic dico de potētia q̄ mouet aliq̄d mobile p̄ aliq̄d spaciū i aliq̄ tpe .q̄ mouebit idē mobile p̄ mediū spaciū in medio tempore .s. si fuerit p̄portio dupla ad mobilem. Et sic dico simile ad q̄etū dictū .q̄ si aliqua potētia mouet aliq̄d mobile p̄ aliq̄d spaciū in tanto tēpo re media virtus mouebit medietatē illi⁹ p̄ medietatez spaciū in medio tempore .s. si totū ad totū r̄ mediū ad mediū se habuerit in p̄portione dupla. 2° respōdeo ad q̄ntū dictum p̄hi. q̄ illa p̄positio est sic in te ligēda si due potētie diuisim mouent duo mobilia cōsimilivelocity eadem potētie aggregate mouebūt eadez mobilia cōiūctim eadem velocity. .s. si semp̄ feruat eadem p̄portio potētiaz mouētū ad mobilia. vbi gratia ponat q̄ sit potētia vt sex .r. b. mobile suū vt duo .r.c. potētia vt tria .r. d. mobile suū vt vnū sic ḡ .a. ad b. est p̄portio tripla sic .c. ad d. ita aggregate ad aggregate qz nouē ad tria ē p̄portio tripla. Tertia 3° est ista si fuerit p̄portio dupla potētie ad mobilem r̄ medietas potētie ad medietatē mobilis tunc si aliqua potētia mouet aliq̄d mobile eadez potētia mouebit medietatez illi⁹ p̄scise in duplo veloci⁹: et medietas illi⁹ potētie mouebit medietatez illi⁹ mobilis eq̄li velocity qua tota potētia mouet totūz mobile. Ista 3° p̄z p̄ dicta p̄hi sup̄i contra p̄clusionē allegatā. Instatur cōtra istā p̄clusionē: r̄ p̄maxime cōtra secundaz p̄tez. Et p̄mo sic. ponat q̄ sit .a. calidū vt odor .b. frigidū vt quatuor: .r.c. p̄ q̄ sit mot⁹ sit frigidū: vt quatuor. p̄z q̄ .a. mouet .b. a p̄portione dupla: r̄ tū si .a. r̄ .b. remittat ad subduplū .a. nō ageret i .b. qz si sic cū necessario p̄ ageret in mediū q̄ in extremū sequerēt q̄ fieret actio p̄portione inequalitatis q̄ ē falsum. 2° sic .a. aliq̄d ē agens indiuisibile nō h̄ns aliquaz medietatē. ḡ medietas illi⁹ nihil p̄t mouere. 3° ad ista. Ad p̄m dico. q̄ p̄ mobile intelligo totam resistentiā modo nō solum .b. resistit .a. s̄ etiā mediū frigidūz:

ideo si etiā remittat mediū ad subduplū cum .b. r̄ .a. alterabit ip̄m a p̄portione dupla. Ad 2m dico. q̄ potētia actiua duplū ceter d̄ h̄ere medietatē. .s. quātitatiuaz et de ista nō loquitur hic p̄hi / vt virtuale .s. 5m virtutē in agendo seu mouēdo p̄ q̄n to h̄et aliquā potētia subduplaz: r̄ sic intellexit p̄hi p̄clusionē: qz nulli dubitū est q̄ si aliqua potētia mouet aliq̄d mobile subdupla potētia mouebit subduplū mobile p̄scise eq̄li velocity. Et hec de isto ca° E de toto. vij. p̄hificoz

Incipit octauus liber p̄hificoz.

Itq̄ dictuz ē de his que spectāt ad motuz et ad tēp̄cōsequenter in isto. vij. p̄hificozū est dicēdū qd p̄hi senserit de eternitate motuz r̄ tēporis r̄ de duratione vniūsi p̄ cui⁹ declaratione sūt aliqua notāda. Et p̄mo est notādū 5m p̄hm .vij. p̄hificoz q̄ om̄is mot⁹ p̄supponit mobile: qz mot⁹ est act⁹ entis in potētia et acq̄sitio ptis post p̄tem. Et q̄ illud sit verū p̄t in om̄ib⁹ motib⁹ demonstrari .s. in motu locali augmētationis diminutionis alterationis. Et nō soluz mot⁹ p̄supponit mobile ymo etiā p̄supponit mouēs nam cōbustio sic p̄supponit combustibile ita p̄supponit cōbustiū r̄ augmētatio nō solū p̄supponit augmētabile. s̄ etiā p̄supponit augmētatiū. 2° est notādum 5m p̄hm ibidem. vij. p̄hificoz .q̄ si nō semp̄ fuisset motus. sed aliq̄n incepisset ante q̄ fuisset aliquis motus hoc p̄t quaduplū ymaginari. Primo modo q̄ p̄m⁹ motor et p̄m⁹ mobile simile incepissent. 2° modo q̄ p̄mū mobile eternate fuisset r̄ q̄ p̄m⁹ motor de nouo incepisset: r̄ q̄ tūc etiāz incepisset p̄m⁹ mot⁹. 3° modo q̄ p̄m⁹ motor eternate fuisset r̄ p̄mū mobile de nouo incepisset r̄ q̄ tūc incepisset mot⁹. 4° modo q̄ tam p̄m⁹ motor q̄ p̄mūz mobile eternate fuisset: r̄ q̄ p̄m⁹ motor nō eternate mouisset s̄ aliq̄n incepisset mouere post q̄etem infinitā p̄mi mobilis. 3° est

notā: ut s^m p^m q^m in entib⁹ est date ali
quā vnā naturam simple in effectibilem
hīs potētā infinitam. Primum p^m s^m
p^m q^m cum aliqd sit effectibile illud aut
est a se aut ab alio aut ex nihilo nō ex ni
hilo: qz q^m nihil ē null⁹ est causa nec a se
qz nihil est causa sui reliq⁹ q^m est ab alio
et tñ nō sic p^m in infinitū est de vent
endū ad vnū p^m q^m est efficiēs omīuz q̄
sūt. Et qd illud sit potētē infimite pbat
p^m in isto. viij. phisicoy. r. xij. methaphi
sice sic. q^m mouet motu infinito hēt poten
tētā infinitā. s^m p^m ens mouet motu
infinito. q̄ hēt potētā infinitam. Istis
p^m sup^m pono duas p^m conclusiones ex intē
tione phi q̄uis nō sint hē s^m veritatē: r
fidem catholicam. Prima p^m s^m p^m ē
ista. q^m mund⁹ siue q̄tū ad res pmanētes
siue q̄tū ad res successiuas est ab eterno
Ista p^m pbat sic. demōstrās aliquā con
clusionē p aliqd pncipiū nō magis ē cer
tus de conclusionē q̄ de pncipio. s^m bñ e
cōtra. s^m p^m ostēdit demōstratue omnia
de primo effectiuo p mot⁹ eternitatem. q̄
firmissime tenuit motū eē eternuz. Ma
ior p^m pmo posterioy. q^m ppter vnū qdaz
tale: r illud magis loq̄tur ibi p^m de p^m
cipio quo p^m demōstratur. Minor ē phi
. viij. phisicoy. r. xij. mathe. r primo cell
et mūdi: r simile cōmētator in tractatu
de substantia orbis p eternitatē mot⁹ oia i
uestigauit de eternis: q̄uis indiuersis lo
cis p^m p multas rādes probet eterni
tatem motus r tempozis. tamē. viij. phi
sicoy assignat aliquas rationes. Et
p^m pbat sic de motu: motus cum nō sit
sine mobili aut mot⁹ inceptit aut est eter
nus si est etern⁹ hēt ppositū si vo inceptit
tūc quero de mobili in quo fūdat ille mo
tus aut. n. inceptit aut nō si nō tūc mobi
li r motore existētib⁹ existit mot⁹. s^m mo
tor est etern⁹: r mobile eternū ex p^m sio
ne facta. q̄ r motus est etern⁹ si vero mo
bile inceptit. q̄ inceptit p motū non aut p
illū motum quo mouebat. q̄ p aliū r tūc
querā d illo i infinitū sic d p^m quo vsqz
des mihi motum eternuz q^m est ppositum
Z^o sic pbat generatio r corruptō sūt eter
ne. q̄ r motus est etern⁹. aūs p^m qz gene

ratio vn⁹ est corruptio altere⁹: r ecōiso
p^m p^m qz generatio r corruptio hnt cō
tinuationē ex motu solis sub circulo obli
quo s^m p^m 2° de generatione. Ista rō
nez p^m innuit. viij. phisicoy ponēs mo
tum circularē mēsurā omīuz motū. Z^o
sic si mot⁹ p^m orbis est p^m. q̄ p^m p^m
ponit motu alterius orbis p^m est falsuz
q̄ r aūs p^m pbat: qz motus p^m orbis ē
p^m r regulatissim⁹ mēsurās omīs p^m
diones: falsitas p^m p^m qz orbis p^m
nullū orbem p^m supponit istam rōnē innu
it p^m. viij. phisicoy ostēdēs. q^m omīs ma
tus r mutatio p^m supponit motū circularē
Z^o pbat eternitatez tempozis. Et p^m
sic de rōne ei⁹. q^m fit de nouo est hēre esse
p^m nō esse duratione. q̄ si temp⁹ inceptit
de nouo habuit esse p^m nō esse duratione
s^m ista duratio est temp⁹. q̄ ante tempus
erit temp⁹ in infinitū: r hec est rō phi r
cōmētatoris. xij. methaphisice cōmento
. xxix. Z^o sic impossibile est aliqd esse fi
ne eo q^m est de rōne ei⁹. s^m de rōne instātis
est. q^m ita sit pncipiū. q^m etiā est finis. q̄ q̄
cūqz p^m instanti dato erit finis altere⁹
tempozis p^m itū in infinitū. Z^o sic sic se
hēt instās ad temp⁹ sic mutatum esse ad
motū. s^m ante omē mutatum esse est dare
motū vt hēt. vi. phisicoy q̄ ante omē in
stās erit dare temp⁹. Et sic p^m s^m p^m
q^m mūdu est etern⁹ cum p^m motū esse
eternū: r simile temp⁹: qz ad inuestigā
dū numerū intelligētiaz vs⁹ est numerū
motū r orbū mobiliū vt p^m. xij. mathe.
Instat p^m istā p^m: r pbat q^m nō
fuit de intēsiōne phi determinate mūdu
fuisse ab eterno. Et p^m sic. nā p^m. viij.
phisicoy r simile p^m d celo ponit quāsdā
opinionēs antiquozum terationabiles de
mūdi inceptiōne: r re pbat eas: nō tñ ex
hoc asserit mūdi eternitatē. Vñ ibi indu
cit testimonia antiquoy p se q^m nō ē signū
demōstrans. Z^o sic. nā p^m p^m thopicoy
ponit p^m de mūdi eternitate eē dya
leticū r nō de mōstratiuū. q̄ si p^m pone
ret determinate mundi eternitatē pone
ret p^m demōstratiū r nō dyaleticū
p^m p^m siue q̄stio difficilis hnt
aliquid q^m disputatiōe solūdū sit. Z^o sic

nā rabbi moyses i li. suo 2° dicit q̄ aristo
teles nō inducit demonstratōes sup antiq̄
ratē mūdī dicit vltra q̄ ad hoc non bēt
demonstratōes. s; pbationes quas indu
cit sūt malozis dubitationis r̄ mī⁹ pbabi
les q̄ alie opiniōs. Quarto sic. 5^m p̄hm
q̄libet preteritū aliq̄n fuit futuy. q̄ q̄libet
bet instās p̄teritū aliq̄n fuit futuy. q̄ tūc
nō fuit aliquod instās p̄terituz: r̄ p̄ cō
sequēs tūc non fuit aliq̄d temp⁹: r̄ sic 5^m
p̄hm temp⁹ nō ē eternū a pte ante nec a
pte post. 4° p̄bat de motu 5^m p̄hm nihil
est eternum q̄ ē finitū ex vtraq; pte. sed
mot⁹ p̄mi mobilē ē huiusmodi q̄ r̄c. Ma
lor p; r̄ minor ē p̄hi. v. p̄hificoy dicētis.
q̄ oīs mot⁹ ē ab aliquo in aliud: r̄ p̄ p̄ns
finit⁹ ex vtraq; pte. Et iā. sic tot⁹ motus
p̄terit⁹ ē p̄transit⁹ sic tot⁹ mot⁹ futurus
pōt esse p̄terit⁹: r̄ p̄ p̄ns null⁹ mot⁹ est
infinit⁹ et etern⁹. p̄na p; quia infinitū
non pōt p̄transiri. Et iā p; p̄na. q; si
duay magnitudinū equaliū vna ē p̄tran
sita r̄ altera pōt esse p̄transita. Et iā si
mot⁹ esset etern⁹ quō mot⁹ esset acq̄sicio
ptis post p̄tem terminū ad quē vadit res
mota. q̄ si mot⁹ ē acq̄sicio r̄c. motus: celli ē
aliq̄e terminū ad quē r̄ p̄ p̄ns est finit⁹
a pte post. Cōfirmat. q; mot⁹ p̄mus; aut
ē p̄pter finē 5^m p̄hm; aut nō. si nō q̄ ē ca
sualis: r̄ nō p̄ se intent⁹ ab agēte. q̄ ē cō
tra ip̄met p̄hm 2° p̄hificoy: si p̄pter fi
nē aut q̄ ille finis pōt hēri v̄l nō. si nō q̄
ē frustra r̄ van⁹. si sic q̄ hito illo fine cel
sabit mot⁹ 5^m p̄hm p̄mo de generatione
6° p̄bat. q̄ 5^m p̄hm q̄ mūd⁹ nō sit etern⁹
q; oē cōpositū ex materia r̄ forma aliq̄n
corrūpēt p̄mo celi. s; mūd⁹ ē huiusmodi
q̄ nō ē etern⁹ a pte post: r̄ q̄ non sit eter
nus a pte ante p̄bat. q; si sic. tūc species
fozent eterne a pte ante: r̄ p̄ p̄ns infiniti
homines fuissent. sed cutuslibet hominis
fuit aia incorruptibilis. v̄l dī 3° de aia.
q̄ iā infinite aie sūt: r̄ p̄ p̄ns iam ē infinit
tus numer⁹ aliquoy sepatoy inuicez. q̄ ē
cōtra ip̄m p̄hm 3° p̄hificoy r̄ p̄mo celi.
8° ad ista 5^m mētē seu intēsiōnē p̄hi. Ad
p̄mū dicit. q̄ p̄h⁹ nō solū ad im p̄bādūz o
p̄inōnē antiquoy. ymo ad p̄bādūz mo
r̄ tus orbiū r̄ intelligētiaz eternitatē p̄

nit speciales rōnes: sic p; v̄l ij. p̄hificoy
et. xij. metha. ideo cōmētator dicit p̄mo
celi. q̄ ip̄e aristoteles inuenit ad h^o ratio
nes que licet ante eum fuerint inuēte tū
tempore aristotelis erāt omnino nō scite.
Et ad illud q̄ dicit. q̄ inducit testionia
antiquoy. Respōdet cōmētator p̄mo de
celo. q̄ mos fuit p̄hi ad cōclusiones quas
demonstrabat inducere aliquas pbatiōes
notabiles: sic p̄bādo statū in p̄dicamētis
p̄mo posterlorum inducit logicas rōnes.
Ad 2^m respōdet cōmētator p^o celi: r̄ mū
di. q̄ v̄l q; ad tēpora p̄hi p̄blema de mū
di eternitate fuit thopicū: sed ip̄e inuenit
rōnes demonstratiuas. Ad 3^m de rabbi
moyle: negād⁹ ē rabbi moyses. ex eo: q; q;
non fuit p̄fund⁹ in p̄hīa: sic cōmētator q̄
asserit p̄tractū. Ad quartū negat p̄na
secunda: q; arguit a termino stante p̄fu
se tātuz ad terminū stante discrete; seu a
supiori ad inferi⁹ affirmatiue sine distet
butione. q; li aliquādo stat p̄fule tātū in
antecedēte: r̄ in consequente. li tunc stat
discrete. sicut non sequit: omne animal fu
it aliquādo. q̄ omne aial fuit tunc. antece
dens est verū: r̄ p̄sequens falsū. Ad qui
tum dicit 5^m p̄hm. q̄ motū esse a termino
in terminū h^o stat dupl⁹: v̄l 5^m se totum
vel 5^m partē. p̄mo modo nō ē verū omnē
motū esse ex aliquo in aliud: s; bene 2° mo
do. r̄ sic intellexit p̄hus. r̄ ad cōfirmatio
nem dicit 5^m p̄hm. q̄ infinituz ab ea pte
qua est infinitū non pōt esse p̄trāsitus
sed bene ea parte qua ē finitum: ideo mo
tus p̄terit⁹ ē p̄trāsit⁹. q; est finitus
a parte post. s; q; mot⁹ futur⁹ 5^m se totū
non est finit⁹ a pte post: ideo talis nō pōt
esse p̄trāsit⁹. Et ad rōnē duay magni
tudinū equaliū si vna pōt esse p̄trāsita
et reliqua p̄cedit: s; nulla duo infinita sūt
equalia. r̄ sic simile dicit ad illud q̄ ad
ducit q̄ oīs mot⁹ ē ad terminū ad quem
v̄l rōne toti⁹ v̄l rōne ptis: mot⁹ etern⁹ nō
est ad terminū ad quē rōne toti⁹: s; rōne
ptis. s. 5^m partē que ē de oriēte in occidēs
Et cū dicit si mot⁹ p̄m⁹ ē p̄pter finē; vel
non dicitur q̄ sic. s. p̄pter virtutem habi
tam conseruandam non p̄maria: sed se
cundaria intentione ē p̄pter aliq̄e finēz
.l.l.

acquirēdū s^m cōmētatorē 2° metha. dicē
tem. q^d aliquis mot⁹ ē ppter aliquē finē
acquirēdū: 7 aliquis ppter aliquē finē
habitū pseruādū: sic hō q^d aliquādo am
bulat ppter sanitatē bitā pseruādū. 7 h^o
modo intelligit q^d mouētes celum: mouēt
ppter pfectiones quas hnt pseruādas nō
vt pfectiones acquirāt ppter h^o em q^d mo
uēt celū sūt cause boy inferior: 7 h^o ē pfe
ctionis in eis. illa aut ppo pbi p^o de gna
tione. q^d habito fine cessat mot⁹ intelligit
de motu qui ē ppter pfectionē acquirēdā
et nō de motu qui ē ppter pfectionē cōser
uandā. Ad sextū dicit s^m p^m q^d nō om
ne pōitū ex materia 7 forma aliqñ cor
rūpēt. Et ad p^m dicit s^m ipm q^d loquit
de materia cui abnexa ē puatio. celū em
q^d ē pncipalior ps mūdi nō hēt talē mate
riā. Etia s^m eū nō pponit ex materia 7
forma. Et ad pbationē pñe dicit s^m p^m
q^d spēs sūt eterne 7 q^d multi sūt hōes pte
riti: 7 q^d cuiuslibz hōis aīa fuit incorrup
tibilis: s^z ex h^o nō sequit. q^d in hoc mūdo
actu sint infinite aīe s^m multitudinē 7 sic
intelligit p^m. Secūda p^o ē ista. q^d quis
s^m p^m. mūd⁹ sit etern⁹ tā a pte ante q^d
a pte post ē tamē vere pduct⁹ a pma cau
sa. Ista p^o pbat s^m mētē pbi. Et pmo
sic. nā p^m 2° metha. ponit causas semp
ternorū maximas esse in entitate 7 virtu
te. 7 cōmētator exponit ibi: sic de igne q^d
est maxime calid⁹ eo q^d sit causa in omib⁹
calidis. 2° sic. v. metha. dicit p^m q^d ne
cesse eē est illud qd impossibile ē aliter se
habere 7 q^d tale necessariū ē in sempiter
nis: 7 tamē nihil pbibet aliquorū taliū sē
p^mternorū eē alteras causas. dicit em cō
mētator in 3° tractatu de substātia orbis
q^d d mētē aristotelis fuit cor pora celestia
non solū hēre causā mouētē: s^z efficientē
largientez eis eē 7 pmanētā. 2° sic. s^m
p^m. v. metha. nullū ens necesse esse ē
habēs a se eē excepto p^o. ex quo dicto ar
guit sic. impossibile ē aliquod necesse eē
a se 7 hēre depēdētā: qz s^m p^m. v. me
tha. necesse esse est illud qd impossibile ē
aliter se hēre: s^z omne aliud ens a p^o hēt
depēdētā. q^d nullū tale ē necesse eē a se
Dinoz est pbi. xij. metha. vbi ponit q^d

impossibile ē aliqd entituz nō depēdere a
p^mo ente. Datoz p^z: qz illū ē necesse es
se absoluta necessitate p suam entitatē a
se bita q^d pōt esse q^dqz altero circūscrip
to q^d formate 7 entitatie nō ē ipm. si da
tur oppōitū tam nō erit necesse eē a se: s^z
circūscripto illo q^d terminat depēdētā a
licui⁹ depēdētis desinit ipm depēdens. q^d
non erit necesse eē a se. 4° sic. omne necel
se eē a se necessario ē infinitū intēsiue: s^z
s^m p^m nullū ens pter p^mū ē intēsiue i
finitū. q^d nec necesse eē a se. Datoz patz
minor vero pbat: qz in quocūqz ē aliqua
puatio altcuis pfectionis i genere ppo/ vt
in aliquo trāscēdēte nō ē a se necesse esse:
qz necesse eē hns a se eē est act⁹ pur⁹: sed
omne ens finitū hēt puationē pfectionis a
licui⁹: qz cadit ab aliqua pfectionē s^m p^m
.xij. metha. vbi dicit. q^d oēs intelligētie
integrāvnū ordīnē essentialē. si em oēs
intelligētie essent eque infinite: oēs essēt
eque pfecte: 7 p pñs vna nō eēt supior al
tera. cōfirmat istud p cōmētatorē. xij.
metha. comēto. xxxix. vbi expresse vult
cōmētator. q^d oēs motores p^minqui sūt v
tutis finite: alias orbes mouerēt in instā
ti. Patet ex his. q^d mūd⁹ licet sit etern⁹
s^m p^m q^d s^m eundē p^m ē eternate pdu
ctus a causa pma: 7 ipa sola ē in effectibi
lis. Instat ptra istā pclusionē. 7 pbat
q^d s^m p^m. mūd⁹ nō ē pduct⁹. Et p^o sic
si mund⁹ fuit pduct⁹. q^d intelligētie 7 celi
sunt pducti. pñs ē falsuz. q^d 7 aīis. pñs
patet: s^z falsitas psequētis pbat. qz cōmē
tator. xij. metha. comēto. xliij. ponit q^d
ibi nō ē puentus/ vt psequitio/ vt actio q^d
ita sit sic q^d motus sit a motoze: s^z tantuz
est ibi intelligens 7 intellectum. 2° sic.
si celli 7 intelligentie sunt producti. sequit
tur q^d non omne agens est extrahens de
potentia ad actum. consequens est cōtra
p^m 7 cōmētatorē q^d 7 antecedens. cō
sequentia patet: qz vbi nulla subijcit ma
teria impossibile est fieri extrahōnez de
potentia ad actum. falsitas consequētis
pbat. qz cōmētator. xij. metha. comē
to. xliij. dicit. q^d ab agēte nihil puenit nisi
extrahendo illud qd erat in potentia ad
actuz. h^o idē cōmētator dicit. vij. metha.

8

cōmēto. xxxi. 7. xij. metha. xvij. comēto
 to p̄tra auicēnā. 3° sic. si celi 7 intelligē
 tie sint facti. ḡ aliquid erit factū de nichil
 lo: sequēs ē p̄tra p̄hm ḡ rē. p̄sequētia p̄z
 qz nulla subijceret potētia ad p̄ducēdum
 falsitas p̄sequētis dat a cōmētatoz negā
 te vbiqz creationē. 4° sic. quēcūqz ex se
 sunt formaliter necesse esse nō sūt ab alio
 effectiue: qz ex se ip̄s hnt eē: s; intelligē
 tie 7 celi s̄m p̄hm: sunt butusmodi ḡ rē.
 Maior nota ē. minor vero p̄bat. illud ē
 formaliter necesse eē in quo nō est poten
 tia ad non eē. qz impossibile est aliter se
 hēre s̄m p̄hm. v. metha. s; celū 7 intelli
 gentie nō hnt potētiā ad non eē s̄m p̄hm
 ḡ rē. Maior etiaz istū p̄sologysmi ē no
 ta. minorē vero p̄bat cōmētatoz p̄mo ce
 li 7 mūdi sic. qz si sic: tūc due potētie con
 trarie essent in eodē. s. potētia ad non eē
 et potētia ad semp eē. Etia qz possibili
 posito inesse nulluz sequit impossibile. si
 ḡ in celoy in intelligētis ē potētia ad nō
 esse. ḡ potuerūt non eē q̄ est p̄tra p̄hm 7
 cōmētatozē. 2° ad ista. Ad p̄mū p̄cedo
 cōsequētiā. ad illud qd dicit: qz mūd⁹ s̄m
 p̄hm nō est p̄duct⁹: qz non ē ibi puentus
 vel p̄sequutio/ v̄l actio s̄m q̄ ponit cōmēta
 toz. p̄cedo q̄ cōmētatoz nō posuit intelli
 gentias 7 orbes eē a p̄mo ente: ita q̄ exi
 rent a nō eē inesse/ vel a potētia in actu
 qz sic eēt ibi p̄uct⁹/ vel p̄sequutio/ v̄l actio
 sed posuit ibi s̄m p̄mple emanationē ad eē
 sic obm sine sensibili mutatiōe causat in
 tellectionē. affirmat em̄ ibi cōmētatoz
 causā 7 causatū: s; nō puentū a non eē i
 esse/ vel extractionē d̄ potētia i actu Ad
 2^m p̄cedo p̄sequētiā. 7 dico q̄ p̄sequēs ē de
 mente p̄h: 7. ix. metha. vult q̄ potētia
 actiua est in pl⁹ q̄ trāsmutatua: 7 p̄ p̄se
 quens nō extrahens: qz si extraheret de
 potētia ad actū trāsmutaret ad opposita
 et sic patz. q̄ cōmētatoz loquit ibi de agē
 tibus p̄h: que extrahūt de potētia ad
 actum/ v̄l de non eē ad esse. Ad 3^m p̄cedo
 cōsequētiā: 7 dico q̄ cōmētatoz in b^o p̄tra
 dicit sibi p̄r p̄ho. Ad quartū dico. q̄ s̄m
 p̄hm intelligentie sūt formalr necesse eē
 ex se: sed non a se: nec in intelligentis: nē
 in celis sūt intrinsice aliqua potētia per

quam possent non eē sic ē in mixto: s; tñ
 suā entitatē hnt ab alio effectiue: 7 cū di
 citur q̄ illud ē necesse eē in quo nō ē potē
 tia ad nō eē p̄cedo formalr: s; nō effectiue
 qz p̄ito q̄ intelligētia nō hēat p̄ suā entī
 tatem p̄ qd possit nō eē: hēt tamē eam ab
 altero effectiue. 7 p̄ b^o dico ad cōmēta
 tozem q̄ ē verū. q̄ si in intelligētis intri
 sice esset potētia ad nō esse: aggregarent
 in eis due potētie oppōite. s. a nō esse 7 sē
 per esse: sed qz intelligētie nō hnt entita
 tem p̄ quā possūt non eē licet hēant eam
 ab altero dāte eis eē nulla est p̄tradictio
 Et sic quīs sint eterne: sūt tamē a p̄ma
 causa effectiue: 7 nō ē p̄tradictio s̄m p̄hm
 et cōmētatozem eē ab alio effectiue 7 eē
 sibi coeuū 7 coeternū. Et hec de isto ca^o
 s̄m p̄hm sufficiant.

2 q̄ Nam q̄ ea que in p̄cedēt ca^o di
 ca sūt s̄m p̄hm videāt eē vera: s; qz
 qz veritati catholice sūt p̄traria
 ideo inquirendū ē quid catholici doctores
 de his s̄m veritatē intellexerūt. Circa q̄
 sūt aliqua notāda. Et p̄mo ē notādū. qd
 dā dictū ambrosij in examerō vbidicit. q̄
 p̄h⁹ in multis errauit sequēdo rōnē natu
 ralē 7 de paucis vey dixit que sūt supra
 orbē lune/ sic p̄z. qz posuit celū stellatū eē
 p̄mū mobilē q̄ ē falsū etiā s̄m p̄hos. 2° ē
 notādū. q̄ s̄m auicēnā. vj. metha. ca^o 3°
 q̄ agēs q̄to p̄fect⁹ tāto min⁹ p̄suppōit s; p̄
 p̄ma causa cuz sit p̄fect⁹ agēs q̄ natura
 min⁹ p̄suppōit in sua actiōe q̄ natura 7
 sic. si natura in sua actiōe p̄suppōit ma
 teriā p̄ma causa in sua actiōe nō necessa
 rio p̄suppōit materiam: s; de nichilo pōt
 p̄ductibilia p̄ducere. 3° ē notādū. q̄ theo
 logi ponūt omnia eē a deo/ v̄l a natura in
 effectibili sic a causa effectiua p̄ creatiōez
 creatio aut v̄l ponit auiserem⁹ in monolo
 giom ca^o. vij. ē alicui⁹ rei de nichilo p̄du
 ctio. illud aut d̄ nichilo importat duplice
 ordinē: qz importat ordinē nature: 7 ordi
 nē duratiōis. 4° ē notādū. q̄ aliqd̄ allex
 p̄cedere d̄ dupl̄t. vno^o nafa. 7 alio^o du
 ratiōe. natura em̄ aliqd̄ allex p̄cedit qñ
 solū ē p̄suppōito illi⁹ ab illo: 7 sic dicitur
 q̄ s̄m p̄cedit p̄p̄riam passionem 7 in
 igne substantia ignis p̄cedit splēdozez
 .l. ij.

duratione vero aliquid alteri pcedit quan-
do nō solum ē p̄suppositio huius ab hoc: s; etiam p̄ aliquā durationē hoc ē p̄us: ⁊ il-
lud ē posterius: sic deus p̄cessit creaturā
4° est notandū. q̄ om̄ia que sūt in mundo
dicunt hēre duplex esse. s. esse essētie. et
esse existētie: esse essētie ē esse rei s̄m̄ suaz
rōnem quidditativā: siue s̄m̄ suū esse esse
tiale. esse vero existētie ē esse in actuali e-
xistētia. verbi gratia. esse hōis essētie ē
esse aial rōnale: esse corp⁹ ē substantia ⁊
esse ens. eē vero existētie est eē hoc in esse
individuali actu existēs. Istis p̄supposi-
tis pono duas cōclusiones. Prima 2° est
ista. q̄ opinio henrici de gādano ē falsa:
qui ponit q̄ creature ab eterno hñt aliqd
esse reale: non quidē actu existētie: s; s̄m̄
esse essētie. Et q̄ p̄ma causa p̄ducit om̄-
nia de nichilo: vt de nichilo negt esse exi-
stētie. nō aut vt negat eē essētie. qz es-
sētie reꝝ sūt eterne. Ista 3° pbat a do-
ctore subtili iohāne scoto li^o p^o. dis. xxxvi.
sic. nā si creature ab eterno hñt aliquod
esse reale: siue essētie: siue existētie de-
strueret creatio ⁊ sequeretur. q̄ res nō es-
sent p̄ create: qz create ē aliquid de ni-
chilo p̄ducere: s; si res hñssēt ab eterno
aliquid eē reale nō fuissent de nichilo p̄-
duce: ⁊ sic nō fuissent create. 2° sic. qñ
aliqua sūt idē reale impossibile ē vnum
manere altero nō manēte: sed eē essētie
et eē existētie sūt idem reale etiā s̄m̄ hen-
ricum: ⁊ s̄m̄ veritatē. q̄ impossibile ē vñ
manere alio nō manēte. q̄ si creature ha-
buissēt ab eterno eē essētie. sequit q̄ ab
eterno habuissent eē existētie q̄ est here-
ticuz. Instat p̄tra istā cōclusionē p̄ p̄ba-
tione opinionis henrici. Et p̄mo sic. scia
realis ē de s̄bo reali: s; deus ab eterno ha-
bit sciaz realē de creaturis. q̄ creature
ab eterno hñerūt aliquod eē reale: s; con-
stat q̄ nō hñerūt eē existētie. q̄ hñerunt
esse essētie. 2° sic. sic ens ad nō ens: ita
possibile ad impossibile: tūc arguit sic p̄
cōmutatū p̄portionē. sic ens ad possibile
ita p̄cum nō ens ad impossibile: s; q̄ est
ens: ē possibile. q̄ p̄cum nō ens: est impos-
sibile. q̄ si creature fuissēt pura nō essen-
tia impossibile fuisset eas eē. 3° sic. res

predicamētales fuerūt ab eterno: s; eē p̄-
dicamentale est esse essētie ergo r̄c. Mi-
nor nota ē. maior vero p3: qz hec ab eter-
no est vera hō ē aial: sed ista ē vera s̄m̄ eē
essētie. qz aial dicit de hōie in p̄mo mō-
dicendi per se. q̄ eē essētie aialis fuit ab
eterno. 4° sic. q̄ est possibile eē hēt aliqd
pl⁹ q̄ q̄ est impossibile eē: s; hōiem eē est
possibile ab eterno: chimera v̄l yrocetruū
esse ē impossibile ab eterno. q̄ hō ab eter-
no pl⁹ hñt de esse q̄ chimera aliter v̄m̄z
nihil nō eēt matius alio nihil: s; constat q̄
hō nō pl⁹ hñt de esse existētie q̄ hñt pl⁹
de esse essētie. Et sic fuit ab eterno s̄m̄ et
se essētie. 2° ad ista. Ad p̄m̄z dico. q̄
non cōcludit. nā si illud argumētuz vale-
ret: ita p̄baret q̄ res hñerunt ab eterno
esse existētie sic eē essētie. sic arguendo
nam scia realis ē per se de obo reali: s; de
us ab eterno hñt sciam realē de existen-
tia hui⁹ rei. q̄ ista res hñt ab eterno eē
existētie q̄ ē falsū. vnde dicit scot⁹ vbi su-
pra. q̄ de⁹ hñt sciam realem de reb⁹: qz
om̄ia ab eterno cognouit in sua essētia q̄
est realissima. Ad 2^m dicit. q̄ argumen-
tum a cōmutata p̄portione nō tenet nisi i-
terminis cōuertibilibus. ⁊ qz illi termi-
ni nō sūt p̄uertibiles ideo nō valet. Etia
dico aliter. q̄ nec p̄portio ē bona nec dedu-
ctio. nō p̄portio: qz aliter se hēt ens ad nō
ens: q̄ possibile ad impossibile: qz ens: ⁊
non ens simplex quīs sint sic in cōpossibi-
lia q̄ p̄ nullū actū cuiuscūqz potētie natu-
ral pōt non ens simplex fieri ens simplex
tamē bene pōt fieri p̄ creationē. impossi-
bile aut nunq̄ fiet possibile: nec p̄ creatio-
nē: nec alio^o. ens q̄ ⁊ nō ens hñt in cōpos-
sibilitatē: s; nō quin ex vno possit alteri fi-
eri. possibile aut ⁊ impossibile nō. de du-
ctio etiā ē falsa: qz p̄cedit a destructione
seu negatione inferioris in p̄mutatiōe cū
dicit illud qd ē nō ens est impossibile. h^o
eī est falsū. qz q̄ nō est ens ē possibile et
se p̄ creationē: s; deberet dici illd qd ē im-
possibile ē nō ens. p̄terea aut ē falsa: ⁊ de-
struit aīns: qz nō ens se hēt i pl⁹ q̄ impos-
sibile: ⁊ possibile se hēt in pl⁹ q̄ ens. Ad
3^m in simul cū p̄batiōe. dico q̄ eē p̄dicabile
sumit dupliciter. s. in re ⁊ in cōceptu: p̄

mo mō nō sūt ab eterno. 2° modo sic. 7 sic illa p̄dicatio hō est aial in cōceptu est ab eterno vera nō autē in re. Ad quartuz cum dicit illud qd est possibile esse bēt aliquid plus q̄ illud qd est impossibile eē dico q̄ h^o est vey q̄tum ad cōpossibilitatem terminoz: sed nō q̄tum adesse rei. nā ab eterno termini hōis. i. aial rationale fuerunt p̄possibiles: sed termini chimere 7 yocerni nullā hūerunt nec hūt p̄possibilitatē. 7 isto mō vnuz nihil est mai⁹ alio. i. p̄pter p̄possibilitatē terminoz. Secūda 2° est ista. q̄ opinio p̄hi ē falsa qui posuit q̄ mūd⁹ q̄tū adesse existētie licet sic p̄duct⁹ 7 fact⁹ a deo siue a p̄ma causa: nō tamē fuit posterior aliqua duratōne ip̄a p̄ma causa: s̄ fuit sibi coeu⁹: 7 coeternus. Et q̄ sit falsa p̄z per veritatē fidei q̄ multum p̄ualet rōni cuiuscūqz p̄hi. nā genesis p̄mo dicit. q̄ in p̄ncipio deus creauit celum 7 terram. p̄ hoc enim q̄ dicit q̄ in p̄ncipio denotat q̄ mūdus ip̄i deo nō fuit coeuus: sed deus p̄cessit ip̄m aliqua duratōne 7 mūdus puenit de nō esse adesse 7 per hoc q̄ dicit q̄ creauit ostēdit q̄ ex nichilo tanq̄ adesse essentiae: q̄ q̄tuz adesse existentie mūdus factus ē. Et sic ex ista auctoritate sacre scripture ostēdit. q̄ deus creauit mūdum ex nichilo: 7 q̄ p̄cessit ip̄m aliqua duratōne. Probat ista p̄clusio rōnibus. Et p̄mo sic. sic nulla res potest adequari ip̄i deo inesse: nec in virtute: ita nec in duratōne. qz duratō dei est ip̄m esse dei: 7 ip̄a virtus dei. 7 per p̄ns oportuit deū p̄cedere mūdum duratōne 2° sic. omne q̄ ab alio p̄ducit effectiue p̄cedit de nō esse adesse: s̄ in omni q̄ sic p̄cedit nō est p̄cedit esse aliqua duratōne. qz aliter simul esset 7 nō esset. q̄ deus cui attribuit semp esse p̄cessit aliqua duratōne mūdum: cui attribuit non esse p̄us q̄ esse. Instat p̄tra istam p̄clusionē. ad p̄bationem 7 p̄firmationē intensiōis p̄hi et eius opinionis. Et p̄mo p̄babit de motu. 2° de tempore. 2° de toto vniuerso. q̄ omnia ista fuerūt eterna quīs fuerint p̄ducta. De motu p̄mo sic. mobile est eternū. q̄ mot⁹ ē etern⁹. aūs patet: qz orbēs sūt eterni s̄m p̄hm. xxij. metha. p̄na p̄z qz

in perpetuis nō differt esse a posse tertio p̄hicozuz. 2° sic. generatori corruptio sunt eterne. q̄ motus est eternus. antecedens patet: qz generatio vnus ē corruptio alterius: 7 econuerso. consequētia patet. qz generatio 7 corruptio habent continuationez ex motu solis sub circulo obliquo s̄m p̄hm secūdo de generatōe 7. viij. p̄hicozuz ponit motum circula rem esse mensuram om̄ium motuuz. 3° sic. si motus p̄mi orbis ē p̄ductus p̄supponit motū alterius orbis. cōsequēs est falsum. q̄ et antecedens. p̄bat p̄sequētia: qz motus p̄mi orbis s̄m p̄hm. viij. p̄hicozuz est p̄m⁹ et regulatissim⁹ mēsurans om̄s p̄ductiōnes falsitas p̄sequētis patz: qz orbis p̄m⁹ nullum orbē p̄suppōit. 4° sic. si mot⁹ incepit: aut incepit p̄ motū: aut p̄ mutatōez s̄ nō incepit p̄ motū: nec per mutatōez qz s̄m p̄hm. viij. p̄hicozuz. nō ē mot⁹ ante motum: s̄ ē deuenire ad motū circularē ergo mot⁹ p̄m⁹ nō incepit: 7 per p̄ns est etern⁹. 2° p̄bat de tēpore. Et p̄mo sic. si tempus nō est eternum exit de nō esse adesse: s̄ in om̄i tali non esse p̄cedit duratōne esse. q̄ ante esse temporis fuit duratō: s̄ om̄is duratō est i tempore. q̄ ante tempus fuit tempus. 2° sic. omne q̄ fit. fit in tempore, v̄l in instanti. qz nō est alia mēsurā s̄m p̄hm quarto p̄hicozuz. si ergo temp⁹ fit: ergo fiet in tempore: q̄ ante tēpus esset tēp⁹ q̄ est falsuz. 3° sic. de rōne quidditatiua instātis est q̄ sit finis p̄teriti: 7 initium futuri. q̄ ante om̄e instāt acceptum ē tēpus p̄teritum accipere in infinituz. antecedēs dat quarto p̄hicozuz vbi dicit. q̄ instans non est permanens sed in fluxu continuatōis p̄teriti ad futurum. consequētia patet per p̄hm. viij. p̄hicozuz: 7 cōmentatōzem quarto p̄hicozuz ca^o de instanti. 4° sic. si tēp⁹ nō ē eternū: ante tēp⁹ fuit nō tēp⁹: s̄ ante ē passio v̄l differētia tēporis. q̄ qn nō fuit tēp⁹ erat tēp⁹. deductio ista p̄z: qz nō ē differētia v̄l passio sine eo cui⁹ ē ante 7 post sūt differētie v̄l passiones tēporis s̄m cōmentatōzem. viij. p̄hicozuz. reliquit q̄ ex istis q̄ temp⁹ est eternum. 3° p̄batur de toto vniuerso. Et p̄mo sic. deus ab eterno ē. .l. iij.

q̄ mūd⁹ antecede^s p³. s³ p̄na pbat p̄ com
 mētorē. viij. phi. vbi dicit. q̄ de⁹ ē agēs
 non impeditum. q̄ semper agit: qz si alī
 quando agit: r̄ aliquādo nō mutat. Et vl
 terius si modo agit: r̄ ante nō agebat. q̄
 ab aliquo determinat ad agēdum: qz si se
 per fuit determinatus semper agit. r̄ vl
 terius ex quo est causa perfecta sufficiens
 non impedita nō est ratio quare nō agat
 et vltterius voluntas p̄mi entis nō est in
 determinata ad duo oppōita: ymo necessa
 rio determinat ad vnum cum sit sūme in
 actu. 2° sic. bonum est sui p̄p̄i⁹ diffusiuz
 s^m dyonisiū inde celesti ierarchia. q̄ in
 finite bonum est infinite sui p̄p̄ius diffusi
 uum: s³ in infinite deus nō se diffundit ni
 si p̄ducendo effectum infinitum ab infini
 to tempore. q̄ deus debuit mundum ab e
 terno p̄ducere. 3° sic. deus mundum p̄
 duxit s^m suam potētiam que ē infinita: s³
 potētia infinita effectum p̄duxit infinitū
 et infinite durationis. q̄ deus p̄duxit mū
 dum ab eterno. 4° sic. si deus a determi
 nato p̄ncipio temporis mundū p̄duxerit
 sic q̄ ante nō fuerit cum agat per suaz vo
 luntatem sequerē q̄ eius voluntas i mū
 di p̄ductione fuisset dilatata q̄ est falsum
 Et istis q̄ patz. q̄ mundus quīs sit p̄du
 ctus a deo est tamē etern⁹. 8° ad ista ar
 gumēta. Et p̄mo ad argumēta de motu
 Et ad p̄mū negat antecede^s. s. q̄ mobile
 sit eternū. Et ad p̄mū qui dicit. q̄ orbis
 sunt eterni. dico vt dixi in p̄mo notabili
 q̄ p̄hus: vt dicit ambrosi⁹ in multis erra
 uit sequēdo rationem naturalem. Et da
 to casu q̄ orbis sint eterni non sequit. q̄
 motus esset etern⁹. ex eo: qz orbis non ne
 cessario requirerēt motum. qz si necessa
 rio requirerēt: motum: aut h^o esset in ge
 nere cause: r̄ h^o non: cum mot⁹ sit posteri
 or mobili: aut in genere effectus: r̄ h^o nō
 qz orbis non efficiunt mot⁹: s³ recipiunt
 aut in genere perfectionis: r̄ hoc nō. qz i
 aliquo signo nature necesse est intelli
 gere orbis perfectos anteq̄ moueant: maxi
 me: qz orbis sunt substantie permanētes
 nobiles que nō perficiūt infimo ente: sic
 est motus ad vbi. vnde tempore iohē qn̄
 orbis steterunt nō est credēdum eos fuis

se imperfectiores. dicit forte s^m p̄mū q̄ mo
 tus ē finis orbis. qz intelligētia mouēdo
 orbem assimilāt se vltimo fini. dico q̄ nō
 valet. qz immediatius p̄uertitur intelli
 gentia: intelligētie q̄ quecunqz intelli
 gentia motui: ideo si per possibile: vl impossi
 bile negetur motus p̄mi orbis non p̄pter
 hoc deberet negari connexio inter intelli
 gentias. Ad secūdum nego antecede^s
 ymo dico q̄ s^m p̄ncipia phi: r̄ cōmentato
 ris impossibile est generationē esse ete
 nam: ex quo nō esse p̄cedit esse duratio
 ne. Ad 3^m nego p̄sequētiam. certum est
 enim q̄ intelligētia mouens causat motū
 p̄mi orbis: r̄ tamē non presupponit aliū
 motum. motus em̄ qui supponit motum
 circularē non est illa actio qua p̄ducit mo
 tus: r̄ sic dico q̄ p̄mūz mobile quando in
 cepit moueri nō incepit per alium motū
 sed per simplicem dei volitionē. Ad q̄e
 tum dico. q̄ motus: nē motu: nec mutatio
 ne p̄ducitur: sed actione intelligentie que
 est p̄ductio: vt dicatur motificatio. Secū
 do respondeo ad argumenta facta de tem
 pore. Ad p̄mum dico. q̄ duratio p̄cedit
 sit tempus: sed non duratio temporis ni
 si ymaginaria: s³ duratio eternitatis nō
 per modum linee fluentis: sed per modū
 mensure permanentis. Ad secūdum di
 co. q̄ tempus r̄ p̄ma creata facta sunt i
 instanti q̄ non differēt a tempore creato
 scilicet in instanti in quo incepit tempus
 creatum: sicut dicimus tempus aurore i
 cepit in instanti non in alio q̄ sit instans
 temporis aurore. Ad tertium nego. q̄ de
 quidditativa ratione instantis sit cōtinu
 ate p̄teritum cuz futuro: quīs sit influ
 xū continuationis: vt dicit philosophus:
 et rationabiliter negatur. quia per hoc
 continuat: quia est terminus vtriusqz. et
 go p̄or est ratio terminandi q̄ continuan
 di. ergo si remoueretur ratio cōtinuatio
 nis remaneret ratio terminationis: sicut
 patet de puncto respectu linee q̄ sic quan
 doqz terminat q̄ non continuat. Et ma
 gis proprie patet de motu r̄ mutato esse
 quia mutatum esse terminat motum licz
 quandoqz continuat. Et sic dico. q̄ p̄mū
 instans temporis: ita fuit iniciatiuum r̄

8

terminatiuū a parte autē q̄ non fuit finis
 alterius precedētis. Ad quartū dico. q̄
 illud ante q̄ fuit ante tēp̄ nō ē differētia
 temporis nisi ymaginati: sed illud ante
 fuit in eternitate: sic si dicā extra vel su
 pra ē differētia loci: vey est ymaginate
 3° respōdeo ad argumenta de vniuerso.
 Ad p̄mu negō p̄sequētiā. ratio ē. qz cū
 deus agat libere agit quādo vult 7 p̄ q̄n
 vult. 7 ad illas p̄bationes. cū dicit q̄ mu
 tatur nego: qz de⁹ antiqua volitione p̄t
 nouum effectū p̄ducere: sic 7 ego volitio
 ne modo hita 7 p̄tinuata possum velle co
 medere ad annū si velle meū essz efficax
 ad h^o p̄ducendum ista volitione antiqua
 p̄ducerē comestione. Cuz dicit q̄ ab alto
 determinat. dico q̄ falsum ē ymo a seip̄o
 sed ista determinatio fuit ab eterno: non
 tamē ad semp: s3 p̄ nunc quo p̄duxit: sic e
 go determino modo comederet ad annū p̄
 illo nunc solo. 7 cum dicit q̄ ē causa suffi
 ciens 7 nō impedita. dico q̄ verū ē: s3 vo
 luntarie p̄ducit: ideo quādo vult. 7 cum
 dicit q̄ eius voluntas nō ē ad opposita in
 determinata. concedo q̄ ab eterno fuit de
 terminatissima ad p̄ducendū nō tamē ni
 si p̄ instātū quo p̄duxit. qz libere h^o deter
 minauit. Ad 2^m dico. q̄ de⁹ q̄tū est de se
 maxime se cōicat: sed ex pte reꝝ p̄ducibi
 liuz puenit q̄ ab eterno non se cōicauerit
 qz illis repugnat ab eterno p̄ducit: vt di
 xi quarto p̄bificoy. Ad 3^m dico similiter
 q̄ deus ex parte sui bene potuit p̄ducere
 mundū ab eterno: s3 ex parte reꝝ p̄ducibi
 lium: vt dicit pete⁹ de aquila li^o 2°. dis. p̄
 ma fuit impossibilitas talis p̄ductionis.
 Ad quartū dico. q̄ p̄pter hoc voluntas
 dei nō debuit dici dilatata: qz dilatatio so
 lum ē respectu futuri 7 in eternitate qua
 deus mundū precessit: nō ē preteritū nec
 futurum: s3 ē tota simul. Et sic p3. q̄ opi
 nio p̄bi de mundi eternitate ē falsa. licet
 concordet in hac veritate q̄ fuit p̄ductus
 Et bec de isto ca^o.

3 p̄ istā in p̄cedenti ca^o dictuz est
 mundū nō fuisse ab eterno: 7 in
 alio ca^o q̄ s^m p̄hm 7 s^m veritatē
 fuisse p̄ductū a p̄ma causa. Inquitēduz
 est si p̄ma causa que ē de⁹ p̄duxerit eū cō

tingenter: 7 que fuit causa in deo p̄ductio
 nis mundi. si solum intellect⁹ vel solū vo
 luntas vel intellect⁹ 7 voluntas in simul
 et que illaz potētiay ē p̄ncipalioꝝ causa
 Ad quozū declarationē sūt aliqua notā
 da. Et p̄mo est notandū s^m scotuz. 7 om
 nes eius sequaces li^o. p̄mo. dis. xxxviij.
 q̄ omnis p̄plexio de p̄tingenti est neutra
 intellectui diuino ante actū diuine volun
 tatis. q̄uis em̄ termini simplices futuri
 contingētis representent in diuina essen
 tia neutrum tñ p̄ceptum p̄plexum de se
 faciunt ante actum volūtatis. vnde vt di
 cit landulfus li^o p̄mo. dis. xxxix. futuru
 contingēs determinatuz diuina volūtate
 libere acceptante nō cognoscit p̄scise vt
 representatū i diuina essētia: s3 vt determi
 natū diuina volūtate qz añ actū diuine volū
 tatis nec ē cognoscibile: nec ē resp̄ctabile:
 s3 ē indifferens ad vtrūqz oppositoy. nā
 cuz intellect⁹ diuinus cognoscit diuinā vo
 luntatem determinat se ad vnam parteꝝ
 et tunc intelligit determinate illud futu
 rum p̄tingens: 7 cōplexionem illam neu
 tram de terminis simplicib⁹ presentatis
 in diuina essētia. exemplū dato q̄ pete⁹
 et saluatio representent in diuina essētia
 tamē ista cōplexio petruz saluari est neu
 tra intellectui diuino ante actum volunta
 tis acceptantem petrum saluari. ratio ē
 ista. qz si ante actum volūtatis esset par
 tis determinate: 7 non esset neutra esset
 necessaria 7 sic pete⁹ necessario saluare
 tur. ex eo: quia omnia que sunt in deo an
 te actum volūtatis diuine sunt necessa
 ria. similiter q̄uis mundus 7 creatio re
 presentarentur in essētia diuina: tamē
 ista p̄plexio mundum creati fuit neutra
 et non partis determinate intellectui di
 uino ante actum determinantem diuine
 volūtatis: 7 sic mundus non necessario
 sed contingenter factus fuit. Secundo ē
 notandum. q̄ ideo complexio contingens
 est determinate vera: 7 in re/ seu in effe
 ctu ponitur vel ponetur: quia actus diuine
 volūtatis determinauit illud. determini
 natur enim terminus ad alterum opposi
 torum cui nō cōpetit p̄ vñū oppōitoy ex
 se q̄ reliquum in quo est p̄ma efficientia
 .l. iij.

ad determinādū. termin⁹ em se habēs p
indifferētiā ad utrūq; oppōitoy ē termi
nus seu pplexio ptingens r cui vero ppe
tit determinate ē diuina volūtas p quam
determinabit ad alterā ptē cuz in ea sit
pma efficiētia rerū ad extra. 3° ē notan
dum. q; ad⁹ diuine volūtatē circa oppōi
ta ptingētia: nō dicit liber ex h° q; hēat i
sua potestate utrūq; oppōituz successiue
. s. hodie pluerē: r cras nō. s; ex h° dicit
liber: q; simul p eodē signo hēvtrūq; op
positū in sua potestate: nō q; simul possit
ponere utrūq; oppōitū in effectu: ita q; si
mul sit res r nō sit: s; q; p eodē instātī q;
ponit vnū pōt ponere reliquū: r sic eodē
actu numero volūtatē diuine libere se ha
bentis circa oppōita cōplexio ptingēs de
terminat ad alterā partē. 4° ē notandū
q; sic in pmo instātī eternitatis de⁹ libe
re determinauit aliquod ptingēs a dynā
partē r potuit determinare illud ad op
positū: ita r modo pōt determinare illud
sine sui mutatione q; tūc determinauit p
eo q; illa determinatio nō trāsīuit in pze
terituz. Et sic sic in pncipio eternitatis
determinauit petrū saluādū r potuit de
terminare ipz damnari: ita post mō. et
si queat quō dicit lādul⁹ vbi supra. q; a
gens in mēsurā simplicissima: r non suc
cessiua eodez mō se hēt ad suā determi
natiōē. eternitas em ē talis mēsurā: q; ibi
nulla ē successio. ideo sic cōcipim⁹ mō nō
stro q; de⁹ in pncipio eternitatis libere
determinauit ad alterā partē ita q; potu
it determinare in oppositā. ita r mō pōt
cum sit eodē mō in pncipio eternitatis r
sic talis pplexio d; ptingēti dicit fieri seu
pduct ptingenter. Istis p̄suppōitis po
no tres p̄clusiones. Prima p° est ista. q;
pma causa siue de⁹ est causa rerū siue pro
ducit res ad extra p intellectū siue sciam
et volūtatē. Ista p° pbat. Et pmo sic.
sic se hēt de⁹ ad res creatas sic se hēt ar
tifex ad artificiatas: s; artifex pducit arti
fictum p intellectū siue sciam: r p volūta
tē. q; de⁹ ē causa rerū p intellectū r volū
tatem. hanc rōnē facit sand⁹ rothmas pte
pma. q. xiiij. articulo. viij. 2° sic. deus
est causa rerū nobilissimo mō pductiuo: s;

nobilissimo mod⁹ pducēdi ē p intellectu
et volūtatē. q; de⁹ est causa rerū p intelle
ctum r volūtatē. Instat cōtra istā p̄clu
sionem. s. p̄tra illud qd dicit q; de⁹ ē cau
sa rerū p intellectū siue sciam. Et pbat
q; scia dei nō sit causa rerū. Et pmo sic.
nam causa rerū debet esse forma actiua: s;
scia nō est forma actiua. q; scia dei nō est
causa rerū. Datoz nota ē de se. minor ve
ro pbat. naz scia est de pma spē qualita
tis: sed in pma spē qualitatis nō reponū
tur forme actiue: q; sūt in tertia spē qua
litatis. q; scia nō est forma actiua. 2° sic
posita causa ponit effect⁹: s; scia dei ē eter
na. q; si scia dei ē causa rerū. sequit q; res
sint eterne. 3° sic posteri⁹ nō ē causa p̄o
ris: sed scia est posteri⁹ scibili. q; scia nō
est causa rerū. 8° ad ista. Ad p̄mū nego
minore. Et ad p̄bationē nego etiā illam
q; in pma spē qualitatis ponit pncipiuz
actiuuz: vt dicit scot⁹ doctor subtilis li° p̄o
dis. xvij. vbi dicit. q; habit⁹ ē pncipium
act⁹: r tamē ē in pma spē qualitatis. Et
dato q; in pma spē qualitatis nō poneret
pncipiū actiuū nō ē ad p̄pōitum. q; nō ē
eadez ratio de scia nostra que ponit in p
ma spē qualitatis: r de scia dei que nō po
nitur ibi: vt ponit differētiā cōmētator
. xij. metha. vbi dicit. q; scia dei ē causa
rerū. Ad 2m p̄cedo q; posita causa ponit
tue effect⁹ si est causa totalis: aut pncipa
lis. de⁹ autē est causa rerū per intellectum
seu sciaz r per volūtatē: s; voluntas ē
causa pncipalioz: vt dicit in sequēti p̄clu
siōe. ideo posito intellectu seu scia nō po
nitur res inesse. q; pncipalioz causa est
voluntas que libere pducit. Ad 3m dico
q; bene arguit de scia nostra que mēsurā
tue a re: s; nō est vey de scia dei que ē cau
sa rerū. Secūda p° ē ista. q; q̄uis deus
sit causa rerū per intellectū r volūtatē: s;
tamē pncipali⁹ ē causa rerū p volūtatē
q; p intellectū siue sciētā. Ista p° pbat
Primo sic qn aliqua sic se hēt. q; vnum
est pncipiū rēp̄sētatiuū r aliud est pnci
piū elicitiuū r pductiuū pncipali⁹ est
pncipiū pductiuū q; rēp̄sētatiuuz. s; in
tellect⁹ est pncipiū rēp̄sētatiuū creaturā
rū voluntas autē est pncipiuz elicitiuū

et pductiuū. q̄ volūtas est p̄ncipalius
 p̄ncipiū q̄ intellectus. 2° sic illud p̄nci-
 pali⁹ facit ad effectuz quo posito ponit ef-
 fect⁹ circūscriptis p̄ impossibile omnibus
 alijs r̄ nō posito nō ponit effectus. s̄ hu-
 iusmodi est actus volūtatis diuine r̄ non
 actus intellectus. nam circūscripto p̄ im-
 possibile actu intellectus. si tñ poneretur
 actus volūtatis poneret effectus r̄ nō ecō-
 ūso. q̄ volūtas est p̄ncipali⁹ p̄ncipiū. 3°
 sic in om̄i ordinatione causay illa est p̄n-
 cipalior que est domina sui actus. s̄ volū-
 tas est huiusmodi. q̄ volūtas est p̄ncipa-
 lior causa p̄ductionis mūdi r̄ rex que sūt
 et fuerūt in eo. Instat cōtra istam p̄clu-
 sionē. Et p̄mo sic illa est p̄ncipalior cau-
 sa rex p̄ quā de⁹ cōtinet res in sua sciētia
 et arte eterna. s̄ deus cōtinet res in sua
 sciētia r̄ arte eterna p̄ intellectū r̄ non p̄
 volūtate. q̄ intellectus est p̄ncipalior cau-
 sa q̄ volūtas. 2° sic q̄ determinat est p̄n-
 cipalior causa. s̄ intellectus determinat
 volūtate q̄ r̄c. 3° sic illud qd̄ dirigit est
 p̄ncipalior causa eo q̄ dirigit s̄ intellectus
 dirigit volūtate. r̄ nō r̄ ecōūso. q̄ intelle-
 ctus est p̄ncipalior causa. Et sic mūdos
 post⁹ fuit p̄duct⁹ p̄ intellectū q̄ p̄ volūta-
 tē. 8° ad ista. Ad p̄m dico q̄ de⁹ cōtinet
 res p̄ intellectū r̄ volūtate r̄ p̄ncipali mō
 p̄ volūtate q̄ p̄ intellectū p̄ intellectū. n.
 cōtinet res resp̄ctatiue p̄ volūtate aut cō-
 tinet elicitiue r̄ p̄ductiue. Ad 2^m dico q̄
 intellectus nō de terminat volūtate. s̄ vo-
 lūtas libere determinat seipāz. Et si autē
 querat quomodo voluntas dei indetermi-
 nata ad opposita ab eterno possz se deter-
 minare ad alterū illoz sine sui mutatiōe
 Dico vt dicit doctor subtilis iohānes scot⁹
 libro p̄mo dis. xxxix. p̄ simile de volunta-
 te nostra. nam volūtas nostra est in potē-
 tia ad actum. ita q̄ tempore p̄cedit actum
 2° est i potētia passiva ad diūsos r̄ oppo-
 sitos actus. 3° voluntas nostra p̄ diūsos
 actus determinat se ad diūsa oba. 4° vo-
 lūtas nostray vt tēdit in diūsis obis p̄ducit
 diūsos effectus: qz vō duo p̄ma dicūt imp-
 sectionē. Ideo nō ponūt in deo accipiēdo
 aut tertiū r̄ q̄erū dictū dicit scot⁹. q̄ sic vo-
 luntas creata p̄ diūctos act⁹ potest se de-

terminare ad plura. ita q̄ p̄ actum nouū
 determinat se ad aliqd̄ nouū. ita volūtas
 diuina p̄ vnū actū illuminatū p̄tinere vtu-
 aliter oēs actum pōt se determinare ab e-
 terno ad hoc v̄l ad illud. ita q̄ voluntas
 diuina p̄ vnū actum illuminatum potuit
 facere qcquid posset fieri p̄ oēs actus for-
 males in creaturis. Ad 3^m dico. q̄ diri-
 gere p̄ modum cōsiliij nō arguit maiorēz
 causalitatē in p̄ncipio. s̄ dirigere p̄ mo-
 dum imperij bene arguit p̄ncipaliorēz
 causalitatem. nunc autē intellectus nō di-
 rigit volūtatem p̄ modum imperij. sed p̄
 modū cōsiliij. volūtas vero dirigit intel-
 lectuz p̄ modū imperij. ideo ē p̄ncipalior
 causa. Et sic deus p̄ncipaliter p̄duxit
 mundum p̄ voluntatem q̄ p̄ intellectum.
 Tertia conclusio est ista. q̄ de⁹ q̄uis ha-
 betue nō determinauerit p̄ducere mun-
 dum p̄ tūc qñ eum p̄duxit: nō tñ necessa-
 rio eum p̄duxit. s̄ contingēter. Ista p̄-
 pz ex hoc: qz p̄mū cōtingens ē causa om-
 nis cōtingētie. s̄ volūtas diuinay dicit
 petr⁹ de aquila r̄ doctor subtilis iohānes
 scoti est p̄mū cōtingēs ad ea que sunt ad
 extra. q̄ volūtas diuina est p̄ma causa
 om̄is cōtingētie. Dator vō pz ex illo di-
 cto. x. metaphisice vbi d̄r. q̄ p̄mū i vno
 quoqz genere est causa om̄ibus alijs vñ
 p̄mū caldum est causa om̄ibus alijs vt
 sint calida. Dnoz vō p̄bat. nam illud
 est p̄mū cōtingēs. i. p̄ma causa contin-
 gētie respectu cui⁹ ē om̄is cōtingētia. s̄ ex
 dispositione: r̄ ordie diuine volūtatis est
 ois cōtingētia q̄ r̄c. Et p̄ consequens
 mund⁹ p̄duct⁹ a deo p̄ncipaliter p̄ volun-
 tatem fuit p̄ductus cōtingēter. Et si q̄-
 rat quomodo dico vt dixi in tertio notabi-
 li q̄ sic determinauit ab eterno p̄ tunc p̄-
 ducere mūduz potuit determinare opposi-
 tum: r̄ sic ab eterno illud determinauit
 et potuit oppositum determinare potuit
 etiam tūc qñ mūduz p̄duxit determi-
 nare nō p̄ducere. Instantia que possūt fi-
 eri r̄ cōmuniter fiūt cōtra istam p̄clusio-
 nē posita sūt in 2° pbisicoz in ca^o de con-
 tingētia querat ibi que causa breuitatis
 hic dimitto. Istud. n. capitulū ex eo q̄ ē
 magis theologicale q̄ pbisicale. itō breuit⁹
 l.v.

q̄ potui sub isto breui compendio scripsi.
Et sic de isto ca° ista sufficiant. Etiam
q̄ multa p̄tinetia ad istum octauū libzū
p̄bificoy in alijs libzīs p̄bificoy tetigi: r̄
aliquitū declarauī sic aliquas alias ma
terias que ad aliquos libzōs p̄tinebāt te
tigi in alijs p̄tibz libzīs ideo solum in
isto octauo libro p̄bificoy decreui ponere
ista tria capitula causa breuitatis. Et
sic ista causa breuitatis sufficiant de octa
uo libro p̄bificoy

Explicit tractat⁹ sup libzōs p̄bificoy
cōpilatus p̄ fratres petrum de castrouol
ordinis s̄m̄ moy ac sacre theologie ma
gistrum nacione hyspanum de regno le
gionensi r̄ de quadaz villa q̄ vocatur ma
yorga quem cōpilauit anno Mille simo
.ccccxxij. Impressus anno salutifere
natiuitatis dñi nostri iesu christi Mille
simo. cccccxxvij. die. xiiij. mensis iulij

**Incipit tabula capituloruz sup octo li
bzōs p̄bificoy q̄ p̄tinet in toto isto volūie**

In p̄logo continēt quinqz capitula

**In p̄ ca° tractat quomodo p̄bia natu
ralis est scientia: r̄ quot modis accipit
sciētia r̄ simile noticia**

**In 2° ca° tractat quomodo ens natu
rale est s̄m̄ totalis p̄bie naturalis in q̄
ca° etiam tractat de cōditionib⁹ s̄bi cuius
libet scientie.**

**In 3° ca° tractat quomodo est diuisus
modus cognoscēdi noster a modo cogscen
di agētis naturalis**

**In q̄eto ca° tractat de diuisitate p̄mo
cognoscibilluz a nobis: r̄ de diuisitate mo
doy cognoscēdi**

**In quinto ca° tractat quomodo singu
lare cognoscit a nobis**

**In p̄mo p̄bificoy continēt terdecim
capitula**

**In p̄mo ca° tractat quomodo oportet
q̄ i qualibz generatōe naturali sint ma
teria r̄ forma r̄ quomodo oportet q̄ sint
distinda**

**In 2° ca° tractat quomodo cuiusqz ge
nerationis naturalis sūt tria p̄ncipia. s̄.
mā r̄ forma r̄ p̄uatio q̄uis ista non sint
p̄ncipia intrinseca cuiusqz entis nat̄alis**

**In 3° ca° tractat quomodo mā p̄ma
est vera entitas distinda a forma licet sit
cognoscibilis p̄ analogiā ad formā r̄ quō
ē in potētia ad om̄s formas ei possibles.**

**In quarto ca° tractat de forma: r̄ q̄
modo omne q̄ generat ex mā r̄ forma ge
nerat. Et quomodo materia ē s̄m̄ tam
forme subst̄ntialis q̄ forme accidentalis
Et ibidez tractat quomodo nō fit resolu
tio vsqz ad materiā p̄maz q̄ cōpositum
corrūpit**

**In quinto ca° tractat de causa indiui
duationis qd̄ sit**

**In sexto ca° tractat si cōposituz dicit
aliquā entitatem distindā a suis p̄tibz**

**In septimo capitulo tractat si mate
ria p̄ diuinā potētiam possit separi ab oi
forma r̄ esse sine ea**

**In octauo capitulo tractat si om̄e acci
dēs pōt separi actualē a suo s̄bo p̄ diuinā
potētiam r̄ esse p̄ se actualē sine eo.**

**In nono capitulo tractat de rōibus se
minalibus que p̄cedūt formā in materia
et quō nihil ip̄i forme p̄cedit in materia**

**In .x. capitulo tractat quomodo ele
mēta sūt in mixto r̄ quomodo nō**

**In .xj. capitulo tractat quomodo for
ma est causa intrinseca corruptionis: r̄
nō materia**

In .xli. capitulo tractat de p̄natiōe quomodo est p̄ncipiū tertium ⁊ quomodo p̄natiō est entitas p̄natiua ⁊ non positua ⁊ quomodo ē res distincta a materia.

In .xlii. capitulo tractat quomodo materia ⁊ forma ⁊ p̄natiō sunt p̄ncipia intrinseca cuiusq; trāsmutationis terminabilis p̄ naturā in formā substantialem.

In 2° p̄natiōum cōtinēt octo capitula.

In primo capitulo tractat de causis efficiētibus: ⁊ de ordine earū tam essētia li q̄ accidentali.

In 2° capitulo tractat quomodo aliqua natura eadem numero p̄t comunicari p̄ p̄p̄agationē ⁊ p̄ putrefactionē ⁊ quomodo aliqua nō.

In 3° capitulo tractat de causa finali tam p̄m̄arta intēsiōe q̄ secūdarīa intēsiōe ⁊ quomodo agens volūtariū simul p̄t intēdere plures fines.

In quarto capitulo tractat de numero causay rep̄ naturalitū ⁊ quib⁹ reb⁹ cor respondēt quatuor genera causay ⁊ quibus non.

In quinto capitulo tractat de natura quid est ⁊ quomodo forma dī v̄ri⁹ natura q̄ materia ⁊ ibidem determinat de p̄ncipio q̄ ⁊ de p̄ncipio quorū de p̄ncipio p̄ q̄. Etia⁹ quomodo ista p̄ncipia possūt coincidere ⁊ quomodo nō.

In sexto capitulo tractat de causis p̄ accidēs que sūt cas⁹ ⁊ fortuna.

In septimo capitulo tractat si cas⁹ ⁊ fortuna reducuntur in deuz vt in p̄ca causam. Etia⁹ quomodo cōtingens equate tepitur in aliquibus causis naturalibus et in aliquibus non. Etia⁹ si ea que eueniūt necessariō eueniāt vt cōtingēter cū eueniāt a deo vt a p̄ma causa.

In octavo capitulo tractat quomodo aliqua causa agēs intendit p̄ducere mōstrum ⁊ aliqua causa agens nō: ⁊ etia⁹ tractat quomodo causat mōstrum.

In tertio p̄natiōum cōtinēt quatuor capitula.

In primo capitulo tractatur de motu in cōmuni quid est: ⁊ quomodo fit in tempore: ⁊ mutatio possit fieri in instanti.

In 2° capitulo declarat que sunt illa que possūt moueri. Etia⁹ de motu angeli quomodo angeli possūt moueri. Etia⁹ ibidem declarat quid est esse cōtinuū: ⁊ esse cōtiguū.

In 3° capitulo tractatur de actione ⁊ passionē ⁊ que differētia est inter motuz et actionem ⁊ passionem.

In quarto capitulo tractatur si citra deū in entibus naturalibus p̄t dari ali qd infinitum vbi tractatur quomodo multis modis dī infinitum ⁊ de conditionib⁹ infiniti.

In quarto p̄natiōum continentur decē capitula.

In primo capitulo tractatur de loco quid sit ⁊ quomodo loc⁹ dī immobilis taz de p̄ se quam de p̄ accidens.

In 2° capitulo tractat quomodo spe celestes ⁊ elementa se ad inuicem locant ⁊ quomodo vltima spa est in loco: ⁊ quomodo non.

In tertio capitulo tractatur quomodo p̄ potētiam diuinay plura corpora possūt esse in eodez loco adequatē idem corpus numero simul p̄t esse i diuisis locis.

In quarto capitulo tractatur quomodo angelus est in loco ⁊ quomodo idēz angelus p̄t esse in diuisis locis.

In quinto capitulo tractatur de vacuo.

quid sit ⁊ quomodo s^m philosophos ē im
possibile vacuū esse licet nō sit impossibi
le apud deum.

In sexto capitulo tractatur de cōden
satione ⁊ rarefactione : ⁊ quomodo sunt
possibiles.

In septimo capitulo tractatur de tem
pore quid est ⁊ quomodo est mēsurā rex
successiuarū que incipiunt ⁊ desinunt eē
per tempus.

In octavo capitulo tractatur de instā
ti quid sit ⁊ quomodo hēt verū esse extra
animam ⁊ quomodo est terminus tempo
ris : ⁊ copula temporis preteriti cum fu
turo.

In nono capitulo tractat de eternita
te ⁊ euo quomodo eternitas est mensura
dei ⁊ eū mensura angeloy.

In .x. capitulo tractatur de numero
quomodo est in rebus : ⁊ quomodo est ab
anima.

In quinto phisicoy continentur quin
qz capitula

In pmo capitulo tractatur quomodo
generatio pprie non est motus : ⁊ quomo
do ad substantiaz s^m phm nō sit pprie mo
tus nec ad relationem nec ad actionem ⁊
passionem.

In 2° ca^o tractat de augmētatione ppe
dicta ⁊ quomodo fit : ⁊ quomodo ad q̄tita
tem est p se motus ⁊ quomodo q̄titas est
duplex .s. interminata : ⁊ quantitas ter
minata.

In tertio capitulo tractat de augmē
to qualitatis quomodo fit p aduentum no
ni gradus ⁊ quomodo ad duas spēs predi
camēti qualitatis pprie ⁊ p se est motus

In quarto capitulo tractatur quomo
do ad predicamētū ubi est p se ⁊ pprie mo

tus : ⁊ quomodo ipm ubi formale sūptuz
est terminus formalis intrinsecus ipius
motus loqualis ⁊ quomodo acquiritur in
instanti : lz locus acquiritur i tempore.

In quinto capitulo tractatur de idēp
tate ⁊ de diuisitate motuū ⁊ de cōtrarie
tate ipoy.

In sexto phisicoy continentur sex ca
pitula.

In pmo capitulo tractatur de cōposi
tione ⁊ de diuisione ipi^o continui ⁊ quomo
do cōponit^r ex diuisibilibus : ⁊ non ex in
diuisibilibus.

In 2° capitulo tractatur si motus pde
dati pncipiū ei^o ⁊ similiter finis q̄ sint
aliquid ei^o.

In tertio capitulo tractat quomodo ē
impossibile duos motos cōtrarios ⁊ refie
ros se inuicem cōtinuati .s. oportet dare
quietem mediam

In quarto capitulo tractatur quomo
do forme cōtrarie nō se possūt cōpati in
eodem sbo primo ⁊ adequato : ⁊ q̄ forme
medie nō cōponūtur ex cōtrarijs.

In quinto capitulo tractatur penes
quid attendatur velocitas in motu locali
tam recto q̄ circulari.

In sexto capitulo tractatur penes qd
attēditur velocitas motus augmētatiōis
et mot^o alteratiōis.

In septimo phisicoy cōtinentur tres
capitula.

In pmo capitulo tractatur de cōpati
one motuū ad ipm motorez ⁊ ibi sūt mul
ta tam de ipō motore q̄ de ipō motu.

In 2° capitulo tractatur de cōpatiōe
motuū ad inuicem inter se .s. qui mot^o sūt
cōpabiles ⁊ qui nō sūt cōpabiles.

In tertio capitulo tractat de proportio-
nibus et de diversitate earum: et de proportione
motuum in velocitate et tarditate.

In octavo philosophicorum continentur tria
capitula.

In primo capitulo tractatur quid sit
philosophus de eternitate motus et temporis
et de duratione unius.

In 2o capitulo tractatur quod secundum verita-
tem catholicam nec motus est eternus
nec tempus nec duratio unius nec aliquid
precessit rebus creatis ab eterno in esse
essentie.

In tertio capitulo tractatur quod deus
qui est prima causa produxit mundum con-
tingenter cuius productionis intellectus
et voluntas in deo fuerunt et voluntas fu-
it principalior.

Faint, illegible text at the top of the left column.

Faint, illegible text in the second section of the left column.

Faint, illegible text in the third section of the left column.

Faint, illegible text in the fourth section of the left column.

Faint, illegible text in the fifth section of the left column.

Faint, illegible text in the sixth section of the left column.

Faint, illegible text in the seventh section of the left column.

Faint, illegible text in the eighth section of the left column.

Faint, illegible text in the ninth section of the left column.

Faint, illegible text in the tenth section of the left column.

Faint, illegible text at the bottom of the left column.

Faint, illegible text at the top of the right column.

Faint, illegible text in the second section of the right column.

Faint, illegible text in the third section of the right column.

Faint, illegible text in the fourth section of the right column.

Faint, illegible text in the fifth section of the right column.

Faint, illegible text in the sixth section of the right column.

Faint, illegible text in the seventh section of the right column.

Faint, illegible text in the eighth section of the right column.

Faint, illegible text in the ninth section of the right column.

Faint, illegible text in the tenth section of the right column.

Faint, illegible text at the bottom of the right column.

